

Evandjelja

Evandjelje po Mateju (Mt.)

I. ROĐENJE I DJETINJSTVO ISUSOVO (Mt 1,1)

Kraljevsko rodoslovlje Isusovo (Mt 1,1)

(Lk 3,23-38)

Mt 1.

Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova.

²Abrahamu se rodi Izak. Izaku se rodi Jakov. Jakovu se rodi Juda i njegova braća. ³Judi Tamara rodi Peresa i Zeraha. Peresu se rodi Hesron. Hesronu se rodi Ram. ⁴Ramu se rodi Aminadab. Aminadabu se rodi Nahšon. Nahšonu se rodi Salma. ⁵Salmi Rahaba rodi Boaza. Boazu Ruta rodi Obeda. Obedu se rodi Jišaj. ⁶Jišaju se rodi David kralj.

Davidu bivša žena Urijina rodi Salomona. ⁷Salomonu se rodi Roboam. Roboamu se rodi Abija. Abiji se rodi Asa. ⁸Asi se rodi Jozafat. Jozafatu se rodi Joram. Joramu se rodi Ahazja. ⁹Ahazji se rodi Jotam. Jotamu se rodi Ahaz. Ahazu se rodi Ezekija. ¹⁰Ezekiji se rodi Manaše. Manašeu se rodi Amon. Amonu se rodi Jošija. ¹¹Jošiji se rodi Jehonija i njegova braća u vrijeme progonstva u Babilon.

¹²Poslije progonstva u Babilon Jehoniji se rodi Šealtiel. Šealtielu se rodi Zerubabel. ¹³Zerubabelu se rodi Abiud. Abiudu se rodi Elijakim. Elijakimu se rodi Azor. ¹⁴Azoru se rodi Sadok. Sadoku se rodi Akim. Akimu se rodi Elijud. ¹⁵Elijudu se rodi Eleazar. Eleazaru se rodi Matan. Matanu se rodi Jakov. ¹⁶Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist.

¹⁷U svemu dakle: od Abrahama do Davida četrnaest naraštaja; od Davida do progonstva u Babilon četrnaest naraštaja; poslije progonstva u Babilon do Krista četrnaest naraštaja.

Navještenje Josipu (Mt 1,18)

(Lk 2,1-7)

¹⁸A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše, nađe se trudna po Duhu Svetom. ¹⁹A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. ²⁰Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče: "Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. ²¹Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

²²Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku:

²³*Evo, Djevica će začeti i roditi sina
i nadjenut će mu se ime Emanuel
- što znači: S nama Bog!*

²⁴Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. ²⁵I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus.

Poklon mudraca (Mt 2,1)

Mt 2.

Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu ²raspitujući se: "Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti."

³Kada to doču kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime. ⁴Sazva sve glavare svećeničke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. ⁵Oni mu odgovoriše: "U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok:

⁶*A ti, Betleheme, zemljo Judina!
Nipošto nisi najmanji
među kneževstvima Judinim
jer iz tebe će izaći vladalac
koji će pasti narod moj - Izraela!*

⁷Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. ⁸Zatim ih posla u Betlehem: "Pođite, reče, i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim."

⁹Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak išlaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. ¹⁰Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom. ¹¹Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. ¹²Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju.

Bijeg u Egipat (Mt 2,13)

¹³A pošto oni otiđoše, gle, anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: "Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi. ¹⁴On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. ¹⁵I osta ondje do Herodova skončanja - da se ispuni što Gospodin reče po proroku: *Iz Egipta dozvah Sina svoga.*

Pokolj nevine dječice (Mt 2,16)

¹⁶Vidjevši da su ga mudraci izigrali, Herod se silno rasrdi i posla poubijati sve dječake u Betlehemu i po svoj okolici, od dvije godine naniže - prema vremenu što ga razazna od mudraca. ¹⁷Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji:

¹⁸*U Rami se glas čuje,
kukjava i plač gorak:
Rahela oplakuje sinove svoje
i neće da se utješi
jer više ih nema.*

Povratak iz Egipta u Nazaret (Mt 2,19)

¹⁹Nakon Herodova skončanja, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu: ²⁰"Ustani, reče, uzmi dijete i njegovu majku te pođi u zemlju izraelsku jer su umrli oni koji su djetetu o glavi radili." ²¹On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku. ²²Ali saznajući da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. ²³Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret - da se ispuni što je rečeno po prorocima: Zvat će se Nazarećanin.

II. PROGLAŠENJE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA - KRALJEVSTVA NEBESKOGA (Mt 3,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 3,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Mt 3,1)

(Mk 1,1-8; Lk 3,1-18; Iv 1,19-28)

Mt 3.

U one dane pojavi se Ivan Krstitelj propovijedajući u Judejskoj pustinji: ²"Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!" ³Ovo je uistinu onaj o kom proreče Izaija prorok:

*Glas viče u pustinji:
Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁴Ivan je imao odjeću od devine dlake i kožnat pojas oko bokova; hranom mu bijahu skakavci i divlji med. ⁵Grnuo k njemu Jeruzalem, sva Judeja i sva okolica jordanska. ⁶Primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajući svoje grijehe.

⁷Kad ugleda mnoge farizeje i saduceje gdje mu dolaze na krštenje, reče im: "Leglo gujinje! Tko li vas je samo upozorio da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plod dostojan obraćenja. ⁹I ne usudite se govoriti u sebi: 'Imamo oca Abrahama!' Jer, kažem vam, Bog iz ovoga kamenja može podići djecu Abrahamovu. ¹⁰Već je sjekira položena na korijen stablima. Svako dakle stablo koje ne donosi dobrog roda, siječe se i u oganj baca."

¹¹"Ja vas, istina, krstim vodom na obraćenje, ali onaj koji za mnom dolazi jači je od mene. Ja nisam dostojan obuće mu nositi. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹²U ruci mu vijača, pročistit će svoje gumno i skupiti žito u svoju žitnicu, a pljevu spaliti ognjem neugasivim."

Krštenje Isusovo (Mt 3,13)

(Mk 1,9-11; Lk 3,21-22)

¹³Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan Ivanu da ga on krsti. ¹⁴Ivan ga odvrtačaše: "Ti mene treba da krstiš, a ti da k meni dolaziš?" ¹⁵Ali mu Isus odgovori: "Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu pravednost!" Tada mu popusti. ¹⁶Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode. I gle! Otvoriše se nebesa i ugleda Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na nj. ¹⁷I eto glasa s neba: "Ovo je *Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!*"

Kušnja u pustinji (Mt 4,1)

(Mk 1,12-13; Lk 4,1-13)

Mt 4.

Duh tada odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša. ²I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje.

³Tada mu pristupi napasnik i reče: "Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom." ⁴A on odgovori: "Pisano je: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta.*"

⁵Đavao ga tada povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama ⁶i reče mu: "Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je:

*Anđelima će svojim zapovjediti za tebe
i na rukama će te nositi
da se gdje nogom ne spotakneš
o kamen."*

⁷Isus mu kaza: "Pisano je također: *Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!"*

⁸Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu ⁹pa mu reče: "Sve ću ti to dati ako mi se ničice pokloniš." ¹⁰Tada mu reče Isus: "Odlazi, Sotono! Ta pisano je:

*Gospodinu, Bogu svom se klanjaj
i njemu jedinom služi!"*

¹¹Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli pristupili i služili mu.

Povratak u Galileju i početak javnog djelovanja (Mt 4,12)

(Mk 1,14-15; Lk 4,14-15)

¹²A čuvši da je Ivan predan, povuče se u Galileju. ¹³Ostavi Nazaret te ode i nastani se u Kafarnaumu, uz more, na području Zebulunovu i Naftalijevu ¹⁴da se ispuni što je rečeno po proroku Izaiji:

¹⁵*Zemlja Zebulunova i zemlja Naftalijeva,
Put uz more, s one strane Jordana,
Galileja poganska -
¹⁶narod što je sjedio u tmini
svjetlost vidje veliku;
onima što mrkli kraj smrti obitavahu
svjetlost jarka osvanu.*

¹⁷Otada je Isus počeo propovijedati: "Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!"

Četiri prva učenika (Mt 4,18)

(Mk 1,16-20; Lk 5,1-11; Iv 1,35-42)

¹⁸Prolazeći uz Galilejsko more, ugleda dva brata, Šimuna zvanog Petar i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more; bijahu ribari. ¹⁹I kaže im: "Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!" ²⁰Oni brzo ostave mreže i pođu za njim.

²¹Pošavši odande, ugleda druga dva brata, Jakova Zebedejeva i brata mu Ivana: u lađi su sa Zebedejem, ocem svojim, krpali mreže. Pozva i njih. ²²Oni brzo ostave lađu i oca te pođu za njim.

Isus poučava i ozdravlja (Mt 4,23)

(Mk 1,39; Lk 6,17-19)

²³I obilazio je Isus svom Galilejom naučavajući po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu.

²⁴I glas se o njemu pronese svom Sirijom. I donosili su mu sve koji bolovahu od najrazličitijih bolesti i patnja - opsjednute, mjesečare, uzete - i on ih ozdravljaše.

²⁵Za njim je pohrlio silan svijet iz Galileje, Dekapola, Jeruzalema, Judeje i Transjordanije.

2. EVANĐEOSKA BESJEDA NA GORI (Mt 5,1)

Blaženstva (Mt 5,1)

(Lk 6,20-23)

Mt 5.

Ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu učenici. ²On progovori i stane ih naučavati:

³"Blago siromasima duhom:

njihovo je kraljevstvo nebesko!

⁴Blago ožalošćenima:

oni će se utješiti!

⁵Blago krotkima:

oni će baštiniti zemlju!

⁶Blago gladnima i žednima pravednosti:

oni će se nasititi!

⁷Blago milosrdnima:

oni će zadobiti milosrđe!

⁸Blago čistima srcem:

oni će Boga gledati!

⁹Blago mirotvorcima:

oni će se sinovima Božjim zvati!

¹⁰Blago progonjenima zbog pravednosti:

njihovo je kraljevstvo nebesko!"

¹¹"Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! ¹²Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!"

Sol zemlje i svjetlost svijeta (Mt 5,13)

(Mk 9,50; 4,21; Lk 14,34-35; 8,16)

¹³"Vi ste sol zemlje. Ali ako sol obljutavi, čime će se ona osoliti? Nije više ni za što, nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze."

¹⁴"Vi ste svjetlost svijeta. Ne može se sakriti grad što leži na gori. ¹⁵Niti se užije svjetiljka da se stavi pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući. ¹⁶Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima."

Kršćanski zakon usavršenje Mojsijeva (Mt 5,17)

¹⁷"Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti. ¹⁸Zaista, kažem vam, dok ne prođe nebo i zemlja, ne, ni jedno slovo, ni jedan potezić iz Zakona neće proći, dok se sve ne zbude. ¹⁹Tko dakle ukine jednu od tih, pa i najmanjih zapovijedi i tako nauči ljude, najmanji će biti u kraljevstvu nebeskom. A tko ih bude vršio i druge učio, taj će biti velik u kraljevstvu nebeskom."

Nova pravednost veća od stare (Mt 5,20)

²⁰"Uistinu kažem vam: ne bude li pravednost vaša veća od pravednosti pismoznanaca i farizeja, ne, nećete ući u kraljevstvo nebesko."

Srdžba (Mt 5,21)

(Lk 12,57-59)

²¹"Čuli ste da je rečeno starima: *Ne ubij!* Tko ubije, bit će podvrgnut sudu. ²²A ja vam kažem: Svaki koji se srdi na brata svoga, bit će podvrgnut sudu. A tko bratu rekne 'Glupane!', bit će podvrgnut Vijeću. A tko reče: 'Luđače!', bit će podvrgnut ognju paklenomu."

²³"Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ²⁴ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar."

²⁵"Nagodi se brzo s protivnikom dok si još s njim na putu, da te protivnik ne preda sucu, a sudac tamničaru, pa da te ne bace u tamnicu. ²⁶Zaita, kažem ti, nećeš izići odatle dok ne isplatiš do posljednjeg novčića."

Preljub (Mt 5,27)

(Mt 18,8-9; Lk 9,43-48)

²⁷"Čuli ste da je rečeno: *Ne čini preljuba!* ²⁸A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu. ²⁹Ako te desno oko sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao. ³⁰Ako te desnica tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo ode u pakao."

Rastava (Mt 5,31)

(Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18)

³¹"Rečeno je također: *Tko otpusti svoju ženu, neka joj dade otpusnicu.* ³²A ja vam kažem: Tko god otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - navodi je na preljub i tko se god otpuštenom oženi, čini preljub."

Zakletva (Mt 5,33)

³³"Čuli ste još da je rečeno starima: *Ne zaklinji se krivo, nego izvrši Gospodinu svoje zakletve.* ³⁴A ja vam kažem: Ne kunite se nikako! Ni *nebo* jer je *prijestolje Božje.* ³⁵Ni *zemljom* jer je *podnožje njegovim nogama.* Ni Jeruzalemom jer *grad je Kralja velikoga!* ³⁶Ni svojom se glavom ne zaklinji jer ni jedne vlasi ne možeš učiniti bijelom ili crnom. ³⁷Vaša riječ neka bude: 'Da, da, - ne, ne!' Što je više od toga, od Zloga je."

Osveta (Mt 5,38)

(Lk 6,29-30)

³⁸"Čuli ste da je rečeno: *Oko za oko, zub za zub!* ³⁹A ja vam kažem: Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. ⁴⁰Onomu tko bi se htio s tobom parničiti da bi se domogao tvoje donje haljine prepusti i gornju. ⁴¹Ako te tko prisili jednu milju, pođi s njim dvije. ⁴²Tko od tebe što zaište, podaj mu! I ne okreni se od onoga koji hoće da mu pozajmiš."

Ljubav prema neprijateljima (Mt 5,43)

(Lk 6,27-28. 32-36)

⁴³"Čuli ste da je rečeno: *Ljubi svoga bližnjega*, a mrzi neprijatelja. ⁴⁴A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone ⁴⁵da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima. ⁴⁶Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici? ⁴⁷I ako pozdravljate samo braću, što osobito činite? Zar to isto ne čine i pogani?"

⁴⁸"*Budite dakle savršeni* kao što je savršen Otac vaš nebeski!"

Milostinja u skrovitosti (Mt 6,1)

Mt 6.

"Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide. Inače, nema vam plaće u vašeg Oca koji je na nebesima. ²Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to u sinagogama i na ulicama čine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ³Ti naprotiv, kada daješ milostinju - neka ti ne zna lijeva što čini desnica, ⁴da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!"

Molitva u skrovitosti (Mt 6,5)

⁵"Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ⁶Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti."

Prava molitva. Očenaš (Mt 6,7)

(Lk 11,2-4)

⁷"Kad molite, ne blebečite kao pogani. Misle da će s mnoštva riječi biti uslišani. ⁸Ne nalikujte na njih. Ta zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete. ⁹Vi, dakle, ovako molite:

'Oče naš, koji jesi na nebesima!

Sveti se ime tvoje!

¹⁰Dođi kraljevstvo tvoje!

Budi volja tvoja

kako na nebu tako i na zemlji!

¹¹Kruh naš svagdanji daj nam danas!

¹²I opusti nam duge naše

kako i mi otpustismo
dužnicima svojim!
¹³I ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od Zloga!"
¹⁴"Doista, ako vi otpustite ljudima njihove prijestupke, otpustit će i vama Otac vaš nebeski. ¹⁵Ako li vi
ne otpustite ljudima, ni Otac vaš neće otpustiti vaših prijestupaka."

Post u skrovitosti (Mt 6,16)

¹⁶"I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ¹⁷Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice ¹⁸da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti."

Osigurano blago (Mt 6,19)

(Lk 12,33-34)

¹⁹"Ne zgrčite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagriza i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu. ²⁰Zgrčite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne nagriza i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu. ²¹Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce."

Nutarnja svjetlost (Mt 6,22)

(Lk 11,34-36)

²²"Oko je tijelu svjetiljka. Ako ti je dakle oko bistro, sve će tijelo tvoje biti svijetlo. ²³Ako ti je pak oko nevaljalo, sve će tijelo tvoje biti tamno. Ako je dakle svjetlost koja je u tebi - tamna, kolika će istom tama biti?"

Ne može se služiti dvojici gospodara (Mt 6,24)

(Lk 16,13)

²⁴"Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

Pouzdanje u Božju providnost (Mt 6,25)

(Lk 12,22-31)

²⁵"Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti za život svoj: što ćete jesti, što ćete piti; ni za tijelo svoje: u što ćete se obući. Zar život nije vredniji od jela i tijelo od odijela?"

²⁶"Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vredniji od njih? ²⁷A tko od vas zabrinutošću može svome stasu dodati jedan lakat? ²⁸I za odijelo što ste zabrinuti? Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predju. ²⁹A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ³⁰Pa ako travu poljsku, koja danas jest a sutra se u peč baca, Bog tako odijeva, neće li još više vas, malovjerni?"

³¹"Nemojte dakle zabrinuto govoriti: 'Što ćemo jesti?' ili: 'Što ćemo piti?' ili: 'U što ćemo se obući?' ³²Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. ³³Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. ³⁴Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegova."

Ne sudite! (Mt 7,1)

(Lk 6,37-38, 41-42)

Mt 7.

"Ne sudite da ne budete suđeni! ²Jer sudom kojim sudite bit ćete suđeni. I mjerom kojom mjerite mjerit će vam se. ³Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš? ⁴Ili kako možeš reći bratu svomu: 'De da ti izvadim trun iz oka', a eto brvna u oku tvom? ⁵Licemjere, izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova!"

Ne obešćaćujte svetinje! (Mt 7,6)

⁶"Ne dajte svetinje psima! Niti svoga biserja bacajte pred svinje da ga ne pogaze nogama pa se okrenu i rastrgaju vas."

Uspješnost molitve (Mt 7,7)

(Lk 11,9-13)

⁷"Išтите i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! ⁸Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se. ⁹Ta ima li koga među vama da bi svojem sinu, ako ga zaište kruha, kamen dao? ¹⁰li ako ribu zaište, zar će mu zmiju dati? ¹¹Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac vaš, koji je na nebesima, dobrima obdariti one koji ga zaištu!"

Zlatno pravilo (Mt 7,12)

¹²"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

Dva puta (Mt 7,13)

(Lk 13,24)

¹³"Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. ¹⁴O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!"

Lažni proroci (Mt 7,15)

(Lk 6,43-44)

¹⁵"Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabežljivi. ¹⁶Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? ¹⁷Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim. ¹⁸Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. ¹⁹Svako stablo koje ne rađa dobrim plodom siječe se i u oganj baca. ²⁰Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati."

Pravi učenici (Mt 7,21)

(Lk 13,25-27)

²¹"Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima. ²²Mnogi će me u onaj dan pitati: 'Gospodine, Gospodine! Nismo li mi u tvoje ime prorokovali, u tvoje ime đavle izgonili, u tvoje ime mnoga čudesa činili?' ²³Tada ću im kazati: 'Nikad vas nisam poznavao! *Nosite se od mene, vi bezakonici!*'"

Kuća na stijeni i kuća na pijesku. (Mt 7,24)

Zaključak besjede na gori (Mt 7,24)

(Lk 6,47-49)

²⁴"Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, bit će kao mudar čovjek koji sagradi kuću na stijeni. ²⁵Zaplušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer - utemeljena je na stijeni."

²⁶"Naprotiv, tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih, bit će kao lud čovjek koji sagradi kuću na pijesku. ²⁷Zaplušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika."

²⁸Kad Isus završi ove svoje besjede, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. ²⁹Ta učio ih kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

III. PROPOVIJEDANJE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA

(Mt 8,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO: DESET ČUDESA

(Mt 8,1)

Ozdravljenje gubavca (Mt 8,1)

(Mk 1,40-45; Lk 5,12-16)

Mt 8.

Kad je Isus sišao s gore, pohrli za njim silan svijet. ²I gle, pristupi neki gubavac, pokloni mu se do zemlje i reče: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti." ³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreći: "Hoću, očisti se!" I odmah se očisti od gube. ⁴Kaže mu Isus: "Pazi, nikomu ne kazuj, nego idi, *pokaži se svećeniku* i prinesi dar što ga propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo."

Vjera jednoga rimskog satnika (Mt 8,5)

(Lk 7,1-10; Iv 4,43-54)

⁵Kad uđe u Kafarnaum, pristupi mu satnik pa ga zamoli: ⁶"Gospodine, sluga mi leži kod kuće uzet, u strašnim mukama." ⁷Kaže mu: "Ja ću doći izliječiti ga." ⁸Odgovori satnik: "Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj. ⁹Ta i ja, premda sam čovjek pod vlašću, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi!' - i ode, drugomu: 'Dođi!' - i dođe, a služi svomu: 'Učini to' - i učini."

¹⁰Čuvši to, zadivi se Isus i reče onima koji su išli za njim: "Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne nađoh tolike vjere. ¹¹A kažem vam: Mnogi će s *istoka i zapada* doći i sjesti za stol s Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom, ¹²a sinovi će kraljevstva biti izbačeni van u tamu. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

¹³I reče Isus satniku: "Idi, neka ti bude kako si vjerovao!" I ozdravi sluga u taj čas.

Ozdravljenje Petrove punice i drugih bolesnika (Mt 8,14)

(Mk 1,29-34; Lk 4,38-41)

¹⁴Ušavši u kuću Petrovu, Isus ugleda njegovu punicu koja ležalaše u ognjici. ¹⁵Dotače joj se ruke i pusti je ognjica. Ona ustade i posluživaše mu.

¹⁶A uvečer mu doniješe mnoge opsjednute. On izagna duhove riječju i sve bolesnike ozdravi - ¹⁷da se ispuni što je rečeno po Izaiji proroku: *On slabosti naše uze i boli ponese.*

Zahtjevi apostolskog zvanja (Mt 8,18)

(Lk 9,57-62)

¹⁸Kad Isus vidje mnoštvo oko sebe, zapovjedi da se prijeđe prijeko. ¹⁹I pristupi jedan pismoznamac te mu reče: "Učitelju, za tobom ću kamo god ti pošao." ²⁰Kaže mu Isus: "Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio."

²¹Drugi mu od učenika reče: "Gospodine, dopusti mi da prije odem i pokopam svoga oca." ²²Isus mu kaže: "Hajde za mnom i pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve."

Stišana oluja (Mt 8,23)

(Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

²³Kad uđe u lađu, pođoše za njim njegovi učenici. ²⁴I gle, žestok vihor nastaje na moru tako da lađu prekrivahu valovi. A on je spavao. ²⁵Oni pristupiše i probudiše ga govoreći: "Gospodine, spasi, pogibosmo!" ²⁶Kaže im: "Što ste plašljivi, malovjerni?" Tada ustade i zaprijeti vjetrovima i moru te nastaje velika utiha. ²⁷A ljudi su u čudu pitali: "Tko je taj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?"

Opsjednuti iz Gadare (Mt 8,28)

(Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

²⁸I kada dođe prijeko, u gadarski kraj, eto mu u susret dvaju opsjednutih: izlazili su iz grobnica, silno goropadni, te nitko nije mogao proći onim putem. ²⁹I gle, povikaše: "Što ti imaš s nama, Sine Božji? Došao si ovamo prije vremena mučiti nas?"

³⁰A podalje od njih paslo je veliko krdo svinja. ³¹Zlodusi ga zaklinjahu: "Ako nas istjeraš, pošalji nas u ovo krdo svinja." ³²On im reče: "Idite!" Oni iziđoše i uđoše u svinje. I gle, sve krdo jurnu niz obronak u more i podavi se u vodama.

³³A svinjari pobjegoše, odoše u grad te razgласише sve, napose o opsjednutima. ³⁴I gle, sav grad iziđe u susret Isusu. Kad ga ugledaše, zamole ga da ode iz njihova kraja.

Ozdravljenje uzetoga (Mt 9,1)

(Mk 2,1-12; Lk 5,17-26)

Mt 9.

I ušavši u lađu, preplovi i dođe u svoj grad. ²Kad gle, doniješe mu uzetoga koji je ležao na nosiljci. Vidjevši njihovu vjeru, reče Isus uzetomu: "Hrabro, sinko, otpuštaju ti se grijesi!"

³A gle, neki od pismoznanaca rekoše u sebi: "Ovaj huli!" ⁴Prozrevši njihove misli, Isus reče: "Zašto snujete zlo u srcima? ⁵Ta što je lakše reći: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi'? ⁶Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" Tada reče uzetomu: "Ustani, uzmi nosiljku i pođi kući!" ⁷I on usta te ode kući.

⁸Kad mnoštvo to vidje, zaprepasti se i poda slavu Bogu koji takvu vlast dade ljudima.

Poziv Mateja (Mt 9,9)

(Mk 2,13-17; Lk 5,27-32)

⁹Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim.

¹⁰Dok je Isus bio u kući za stolom, gle, mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njime i njegovim učenicima. ¹¹Vidjevši to, farizeji stanu govoriti: "Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?"

¹²A on, čuvši to, reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. ¹³Hajdete i proučite što znači: *Milosrđe mi je milo, a ne žrtva*. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike."

Rasprava o postu (Mt 9,14)

(Mk 2,18-22; Lk 5,33-39)

¹⁴Tada pristupe k njemu Ivanovi učenici govoreći: "Zašto mi i farizeji postimo, a učenici tvoji ne poste?" ¹⁵Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi tugovati dok je s njima zaručnik? Doći će već dani kad će im se ugrabiti zaručnik, i tada će postiti!"

¹⁶"A nitko ne stavlja krpe od sirova sukna na staro odijelo, jer zakrpa vuče s odijela pa nastane još veća rupa."

¹⁷"I ne ulijeva se novo vino u stare mješine. Inače se mješine proderu, vino prolije, a mješine propadnu. Nego, novo se vino ulijeva u nove mješine pa se oboje sačuva."

Ozdravljenje bolesne žene i uskrišenje Jairove kćeri (Mt 9,18)

(Mk 5,21-43; Lk 8,40-56)

¹⁸Dok im on to govoraše, gle, pristupi neki glavar, pokloni mu se do zemlje i reče: "Kći mi, evo, umrije, ali dođi, stavi ruku na nju, i oživjet će."

¹⁹Isus usta te s učenicima pođe za njim. ²⁰I gle, neka žena koja bolovaše dvanaest godina od krvarenja priđe odostraga i dotaknu se skuta njegove haljine. ²¹Mislila je: "Dotaknem li se samo njegove haljine, spasit ću se." ²²A Isus se okrenu i vidjevši je reče: "Hrabro, kćeri, vjera te tvoja spasila." I žena bi spašena od toga časa.

²³I uđe Isus u kuću glavarovu. Ugleda svirače i bučno mnoštvo pa ²⁴reče: "Odstupite! Djevojka nije umrla, nego spava." Oni mu se podsmjehivahu.

²⁵A kad je svijet bio izbačen, uđe on, primi djevojku za ruku i ona bi uskrišena. ²⁶I razglasi se to po svem onom kraju.

Dva slijepca (Mt 9,27)

²⁷Kad je Isus odlazio odande, pođu za njim dva slijepca vičući: "Smiluj nam se, Sine Davidov!" ²⁸A kad uđe u kuću, pristupe mu slijepci. Isus im kaže: "Vjerujete li da mogu to učiniti?" Kažu mu: "Da, Gospodine!" ²⁹Tada se dotače njihovih očiju govoreći: "Neka vam bude po vašoj vjeri." ³⁰I otvoriše im se oči. A Isus im poprijeti: "Pazite da nitko ne dozna!" ³¹Ali oni, izišavši, razniješe glas o njemu po svem onom kraju.

Opsjednuti njemak (Mt 9,32)

³²Tek što oni iziđoše, gle, doniješe mu njemaka opsjednuta. ³³Pošto izagna đavla, progovori njemak. Mnoštvo se čudom čudilo i govorilo: "Nikada se takvo što ne vidje u Izraelu!" ³⁴A farizeji govorahu: "Po poglavici đavolskome izgoni đavle."

Ovce bez pastira (Mt 9,35)

³⁵I obilazio je Isus sve gradove i sela učeći po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć.

³⁶Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani *kao ovce bez pastira*. ³⁷Tada reče svojim učenicima: "Žetve je mnogo, a radnika malo. ³⁸Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju."

2. APOSTOLSKA BESJEDA (Mt 10,1)

Ustanovljenje dvanaestorice (Mt 10,1)

(Mk 3,13-19; Lk 6,12-16)

Mt 10.

Dozva dvanaesticu svojih učenika i dade im vlast nad nečistim dusima: da ih izgone i da liječe svaku bolest i svaku nemoć.

²A ovo su imena dvanaestorice apostola: prvi Šimun, zvani Petar, i Andrija, brat njegov; i Jakov, sin Zebedejev, i Ivan brat njegov; ³Filip i Bartolomej; Toma i Matej carinik; Jakov Alfejev i Tadej; ⁴Šimun Kananaj i Juda Iškariotski, koji ga izda.

Poslanje dvanaestorice (Mt 10,5)

(Mk 6,7-13; Lk 9,1-6)

⁵Tu dvanaesticu posla Isus uputivši ih: "K poganima ne idite i ni u koji samarijski grad ne ulazite! ⁶Pođite radije k izgubljenim ovcima doma Izraelova! ⁷Putom propovijedajte: 'Približilo se kraljevstvo nebesko!' ⁸Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte! ⁹Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ¹⁰ni putne torbe, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje."

¹¹"U koji god grad ili selo uđete, razvidite tko je u njemu dostojan: ondje ostanite sve dok ne odete. ¹²Ulazeći u kuću, zaželite joj mir. ¹³Bude li kuća dostojna, neka mir vaš siđe na nju. Ne bude li dostojna, neka se mir vaš k vama vrati. ¹⁴Gdje vas ne prime i ne poslušaju riječi vaših, iziđite iz kuće ili grada toga i prašinu otesite sa svojih nogu. ¹⁵Zaista, kažem vam, lakše će biti zemlji sodomskoj i gomorskoj na Dan sudnji negoli gradu tomu."

Apostole čeka progonstvo (Mt 10,16)

(Mk 13,9-13; Lk 21,12-17)

¹⁶"Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije, a bezazleni kao golubovi! ¹⁷Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati vijećima i po svojim će vas sinagogama bičevati. ¹⁸Pred upravitelje i kraljeve vodit će vas poradi mene, za svjedočanstvo njima i poganima. ¹⁹Kad vas predadu, ne budite zabrinuti kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. ²⁰Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!"

²¹"Brat će brata predavati na smrt i otac dijete. *Djeca će ustajati na roditelje* i ubijati ih. ²²Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

²³"Kad vas stanu progoniti u jednom gradu, bježite u drugi. Zaista, kažem vam, nećete obići gradova izraelskih prije nego što dođe Sin Čovječji."

²⁴"Nije učenik nad učiteljem niti sluga nad gospodarom svojim. ²⁵Dosta je da učenik bude kao njegov učitelj i sluga kao njegov gospodar. Ako su domaćina Beelzebulom nazvali, koliko će više njegove ukućane?"

Propovijedati treba otvoreno i smjelo (Mt 10,26)

(Lk 12,2-9)

²⁶"Ne bojte ih se dakle. Ta ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće doznati. ²⁷Što vam govorim u tami, recite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima."

²⁸"Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu."

²⁹"Ne prodaju li se dva vrapca za novčić? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. ³⁰A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene. ³¹Ne bojte se dakle! Vredniji ste nego mnogo vrabaca."

³²"Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. ³³A tko se odreće mene pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima."

Veliko dijeljenje svijeta: zašto progon apostola (Mt 10,34)

(Lk 12,51-53)

³⁴"Ne mislite da sam došao mir donijeti na zemlju. Ne, nisam došao donijeti mir, nego mač. ³⁵Ta došao sam rastaviti čovjeka od oca njegova i kćer od majke njezine i snahu od svekrve njezine; ³⁶i neprijatelji će čovjeku biti ukućani njegovi."

Treba se odreći svega (Mt 10,37)

(Lk 14,26-27)

³⁷"Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. ³⁸Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan. ³⁹Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga."

Zaključak apostolske besjede (Mt 10,40)

(Mk 9,41)

⁴⁰"Tko vas prima, mene prima; a tko prima mene, prima onoga koji je mene poslao. ⁴¹Tko prima proroka jer je prorok, primit će plaću proroku; tko prima pravednika jer je pravednik, primit će plaću pravedničku. ⁴²Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode zato što je moj učenik, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća."

IV. OTAJSTVO NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 11,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 11,1)

Mt 11.

Pošto Isus završi upućivati dvanaestoricu učenika, ode odande naučavati i propovijedati po njihovim gradovima.

Pitanje i svjedočanstvo Ivanovo (Mt 11,2)

(Lk 7,18-35)

²A kad Ivan u tamnici doču za djela Kristova, posla svoje učenike ³da ga upitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?" ⁴Isus im odgovori: "Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli: ⁵*Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje Evanđelje.* ⁶I blago onom tko se ne sablazni o mene."

⁷Kad oni odoše, poče Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljulja? ⁸Ili što ste izišli vidjeti? Čovjeka u mekušasto odjevena? Eno, oni što se mekušasto nose po kraljevskim su dvorima. ⁹Ili što ste izišli? Vidjeti proroka? Da, kažem vam, i više nego proroka. ¹⁰On je onaj o kome je pisano:

*Evo, ja šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da pripravi put pred tobom.*

¹¹Zaista, kažem vam, između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja. A ipak, i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega! ¹²A od dana Ivana Krstitelja do sada kraljevstvo nebesko silom se probija i siloviti ga grabe. ¹³Uistinu, svi proroci i Zakon prorokovahu do Ivana. ¹⁴Zapravo ako hoćete: on je Ilija koji ima doći."

¹⁵"Tko ima uši, neka čuje."

Isusov sud o suvremenicima (Mt 11,16)

¹⁶"A komu da prispodobim ovaj naraštaj? Nalik je djeci što sjede na trgovima pa jedni drugima dovikuju:

¹⁷"Zasvirasmo vam i ne zaigraste,
zakukasmo i ne zaplakaste."

¹⁸"Doista, dođe Ivan. Nije jeo ni pio, a govori se: 'Đavla ima.' ¹⁹Dođe Sin Čovječji koji jede i pije, a govori se: 'Gle, izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' Ali opravda se Mudrost djelima svojim."

Prijetnja neobraćenim gradovima (Mt 11,20)

(Lk 10,13-15)

²⁰Tada stane prekoravati gradove u kojima se dogodilo najviše njegovih čudesa, a oni se ne obratiše: ²¹"Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi se već oni u kostrijeti i pepelu bili obratili. ²²Ali kažem vam: Tiru i Sidonu bit će na Dan sudnji lakše negoli vama."

²³"I ti, Kafarnaume! *Zar ćeš se do neba uzvisiti? Do u Podzemlje ćeš se strovaliti!* Doista, da su se u Sodomi zbila čudesa koja su se dogodila u tebi, ostala bi ona do danas. ²⁴Ali kažem vam: Zemlji će sodomskoj biti na Dan sudnji lakše nego tebi."

Evanđelje jednostavnima (Mt 11,25)

(Lk 10,21-22)

²⁵U ono vrijeme reče Isus: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. ²⁶Da, Oče, tako se tebi svidjelo. ²⁷Sve je meni predao Otac moj i nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti."

Spasiteljski poziv (Mt 11,28)

²⁸"Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. ²⁹Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i *naći ćete spokoj dušama svojim.* ³⁰Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako."

Trganje klasja u subotu (Mt 12,1)

(Mk 2,23-28; Lk 6,1-5)

Mt 12.

U ono vrijeme prolazio je Isus subotom kroz usjeve. Učenici su njegovi ogladnjeli te počeli trgati klasje i jesti. ²Vidjevši to, farizeji mu rekoše: "Gle, učenici tvoji čine što nije dopušteno činiti subotom." ³On im reče: "Niste li čitali što učini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uđe u Dom Božji te pojedoste prinesene kruhove, a to ne bijaše slobodno jesti ni njemu ni njegovim pratiocima, nego samo svećenicima? ⁵Ili zar niste čitali u Zakonu da subotom svećenici u Hramu krše subotu, a bez krivnje su? ⁶A velim vam: veće od Hrama jest ovdje! ⁷I kad biste razumjeli što ono znači: *Milosrđe mi je milo, a ne žrtva*, ne biste osudili ove nekrive. ⁸Ta Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Mt 12,9)

(Mk 3,1-6; Lk 6,6-11)

⁹Otišavši odande, dođe u njihovu sinagogu, ¹⁰kad gle čovjeka s usahlom rukom. A oni upitaše Isusa da bi ga mogli optužiti: "Je li dopušteno subotom liječiti?" ¹¹On im reče: "Tko to od vas jedinu ovcu koju ima ne bi subotom prihvatio i izvadio kad bi mu upala u jamu? ¹²A koliko je čovjek vredniji od ovce! Tako, slobodno je subotom činiti dobro!"

¹³Tada reče čovjeku: "Ispruži ruku!" On je ispruži, i - ruka mu zdrava kao i druga! ¹⁴A farizeji iziđoše i održaše vijećanje protiv njega, kako da ga pogube.

Isus "Sluga Jahvin" (Mt 12,15)

¹⁵Kad Isus to dozna, ukloni se odande. Za njim je išlo mnoštvo. On ih sve ozdravi ¹⁶i poprijeti im da ga ne prokazuju - ¹⁷da se ispuni što je rečeno po Izaiji proroku:

¹⁸*Evo Sluge mojega, koga sebi izabrah:
mog ljubimca, miljenika duše moje!*

*Stavit ću Duha svoga na njega:
naviještat će pravo narodima;*

¹⁹*preći se neće, neće bučiti,
glas mu se neće čuti po trgovima;*

²⁰*trske stučene prelomiti neće,
stijenja što tek tinja neće ugasiti -
sve dok do pobjede ne izvede pravo.*

²¹*Ime njegovo nada je narodima!*

Odakle Isusu snaga (Mt 12,22)

(Mk 3,20-30; Lk 11,14-23)

²²Tada mu donesoše opsjednuta, slijepa i nijema. I ozdravi ga te njemak progovori i progleda. ²³I sve ono mnoštvo zapanjeno govoraše: "Da ovo nije Sin Davidov?" ²⁴A farizeji čuvši to rekoše: "Ne može ovaj izgoniti đavle osim po Beelzebulu, poglavici đavolskom."

²⁵A on, znajući njihove misli, reče im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i svaki grad ili kuća u sebi razdijeljena neće opstati. ²⁶Ako Sotona Sotonu izgoni, u sebi je razdijeljen. Kako će dakle opstati kraljevstvo njegovo? ²⁷I ako ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih sinovi vaši izgone? Zato će vam oni biti suci. ²⁸Ali ako ja po Duhu Božjem izgonim đavle, zbija je došlo k vama kraljevstvo Božje."

²⁹"Ili kako bi tko mogao ući u kuću jakoga i oplijeniti mu pokućstvo ako prije ne sveže jakoga? Tada će mu kuću oplijeniti."

³⁰"Tko nije sa mnom, protiv mene je, i tko ne sabire sa mnom, rasipa."

Grieh protiv istine (Mt 12,31)

³¹Zato kažem vam: svaki će se grijeh i bogohulstvo oprostiti ljudima, ali rekne li tko bogohulstvo protiv Duha, neće se oprostiti. ³²I rekne li tko riječ protiv Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko rekne protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni u budućem."

"Iz obilja srca usta govore" (Mt 12,33)

(Lk 6,43-45)

³³"Ili uzmite: dobro stablo i plod mu je dobar. Ili uzmite: trulo stablo i plod mu je truo. Ta po plodu se stablo poznaje. ³⁴Leglo gujinje! Kako možete govoriti dobro kad ste opaki. Ta iz obilja srca usta govore!

³⁵Dobar čovjek iz riznice dobre vadi dobro, a zao čovjek iz riznice zle vadi zlo. ³⁶A kažem vam: za svaku bezrazložnu riječ koju ljudi reknu dat će račun na Dan sudnji. ³⁷Doista, tvoje će te riječi opravdati i tvoje će te riječi osuditi."

Znak Jonin (Mt 12,38)

(Mk 8,11-12; Lk 11,29-32)

³⁸Jednom zapodjenuše s njime razgovor neki pismoznanci i farizeji: "Učitelju, htjeli bismo od tebe vidjeti znak." ³⁹A on im odgovori: "Naraštaj opak i preljubnički znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jone proroka. ⁴⁰Doista, kao što Jona *bijaše u utrobi kitovoj tri dana i tri noći*, tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći. ⁴¹Ninivljani će ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer se oni na propovijed Joninu obratiše, a evo, ovdje je i više od Jone! ⁴²Kraljica će Juga ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer je s krajeva zemlje došla čuti mudrost Salomonovu, a evo, ovdje je i više od Salomona!"

Ponovni pad (Mt 12,43)

(Lk 11,24-26)

⁴³"A kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja, ali ne nalazi! ⁴⁴Tada rekne: 'Vratit ću se u kuću odakle iziđoh.' I došavši, nađe je praznu, pometenu i uređenu. ⁴⁵Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude s onim čovjekom gore nego na početku. Tako će biti i s ovim opakim naraštajem."

Prava rodbina Isusova (Mt 12,46)

(Mk 3,31-35; Lk 8,19-21)

⁴⁶Dok on još govoraše mnoštvu, eto majke i braće njegove. Stajahu vani tražeći da s njime govore. ⁴⁷Reče mu netko: "Evo majke tvoje i braće tvoje, vani stoje i traže da s tobom govore." ⁴⁸Tomu koji mu to javi on odgovori: "Tko je majka moja, tko li braća moja?" ⁴⁹I pruži ruku prema učenicima: "Evo, reče, majke moje i braće moje! ⁵⁰Doista, tko god vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka."

2. BESJEDA U PRISPODOBAMA (Mt 13,1)

Uvod (Mt 13,1)

(Mk 4,1-3; Lk 8,4)

Mt 13.

Onoga dana Isus iziđe iz kuće i sjede uz more. ²I nagrmu k njemu silan svijet te je morao ući u lađu: sjede, a sve ono mnoštvo stajalo na obali. ³I zborio im je mnogo u prispodobama:

Sijač (Mt 13,3b)

(Mk 4,4-9; Lk 8,5-8)

"Gle, iziđe sijač sijati. ⁴I dok je sijao, nešto zrnja pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Nešto opet pade na kamenito tlo, gdje nemaše dosta zemlje, i odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶A kad sunce ogranu, izgorje i jer nemaše korijena, osuši se. ⁷Nešto opet pade u trnje, trnje uzraste i uguši ga. ⁸Nešto napokon pade na dobru zemlju i davaše plod: jedno stostruk, drugo šezdesetostruk, treće tridesetostruk."

⁹"Tko ima uši, neka čuje!"

Zašto Isus govori u prispodobama (Mt 13,10)

(Mk 4,10-12; Lk 8,9-10)

¹⁰I pristupe učenici pa ga zapitaju: "Zašto im zboriš u prispodobama?" ¹¹On im odgovori: "Zato što je vama dano znati otajstva kraljevstva nebeskoga, a njima nije dano. ¹²Doista, onomu tko ima dat će se i obilovat će, a onomu tko nema oduzet će se i ono što ima. ¹³U prispodobama im zborim zato što gledajući ne vide i slušajući ne čuju i ne razumiju."

¹⁴"Tako se ispunja na njima proroštvo Izaijino koje govori:

*Slušat ćete, slušati - i nećete razumjeti;
gledat ćete, gledati - i nećete vidjeti!*

¹⁵*Jer usalilo se srce naroda ovoga:*

*uši začepiše,
oči zatvoriše
da očima ne vide,
ušima ne čuju,
srcem ne razumiju
te se ne obrate*

pa ih izliječim.

¹⁶A blago vašim očima što vide, i ušima što slušaju. ¹⁷Zaista, kažem vam, mnogi su proroci i pravednici željeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i čuti što vi slušate, ali nisu čuli."

Tumačenje prispodobе о sijaču (Mt 13,18)

(Mk 4,13-20; Lk 8,11-15)

¹⁸"Vi, dakle, poslušajte prispodobu о sijaču. ¹⁹Svakomu koji sluša Riječ о Kraljevstvu, а ne razumije, dolazi Zli te otima što mu je u srcu posijano. To je onaj uz put zasijan. ²⁰A zasijani na tlo kamenito - to je onaj koji čuje Riječ i odmah je s radošću prima, ²¹ali nema u sebi korijena, nego je nestalan: kad zbog Riječi nastane nevolja ili progonstvo, odmah se pokoleba. ²²Zasijani u trnje - to je onaj koji sluša Riječ, ali briga vremenita i zavodljivost bogatstva uguše Riječ, te ona ostane bez ploda. ²³Zasijani na dobru zemlju - to je onaj koji Riječ sluša i razumije, pa onda, dakako, urodi i daje: jedan stotruko, jedan šezdesetotruko, а jedan tridesetotruko."

Kukolj (Mt 13,24)

²⁴Drugu im prispodobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad čovjek posije dobro sjeme na svojoj njivi. ²⁵Dok su njegovi ljudi spavali, dođe njegov neprijatelj, posije posred žita kukolj i ode. ²⁶Kad usjev uzraste i isklasa, tada se pokaza i kukolj. ²⁷Sluge pristupe domaćinu pa mu reku: 'Gospodaru, nisi li ti dobro sjeme posijao na svojoj njivi? Odakle onda kukolj?' ²⁸On im odgovori: 'Neprijatelj čovjek to učini.' Nato mu sluge kažu: 'Hoćeš li, dakle, da odemo pa da ga pokupimo?' ²⁹A on reče: 'Ne! Da ne biste sabirući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu. ³⁰Pustite nek oboje raste do žetve. U vrijeme žetve reći ću žeteocima: Pokupite najprije kukolj i svezite ga u snopove da se spali, а žito skupite u moju žitnicu.'"

Zrno gorušičino (Mt 13,31)

(Mk 4,30-32; Lk 13,18-19)

³¹I drugu im prispodobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad čovjek uze gorušičino zrno i posija ga na svojoj njivi. ³²Ono je doduše najmanje од svega sjemenja, ali kad uzraste, veće je од svega povrća. Razvije se u stablo te *dolaze ptice nebeske i gnijezde mu se po granama.*"

Kvasac (Mt 13,33)

(Lk 13,20-21)

³³I drugu im kaza prispodobu: "Kraljevstvo je nebesko kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne."

Isus poučava narod u prispodobama (Mt 13,34)

(Mk 4,33-34)

³⁴Sve je to Isus mnoštvu zborio u prispodobama. I ništa im nije zborio bez prispodoba - ³⁵da se ispuni što je rečeno po proroku:

*Otvorit ću u prispodobama usta svoja,
iznijet ću što je sakriveno
od postanka svijeta.*

Isus tumači prispodobu о kukolju (Mt 13,36)

³⁶Tada otpusti mnoštvo i uđe u kuću. Pristupe mu učenici govoreći: "Razjasni nam prispodobu о kukolju na njivi." ³⁷On odgovori: "Sijač dobroga sjemenja jest Sin Čovječji. ³⁸Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su Kraljevstva, а kukolj sinovi Zloga. ³⁹Neprijatelj koji ga posija jest đavao. Žetva je svršetak svijeta, а žeteoci anđeli. ⁴⁰Kao što se kukolj sabire i ognjem sažije, tako će biti na svršetku svijeta. ⁴¹Sin će Čovječji poslati svoje anđele da pokupe iz njegova kraljevstva sve zavodnike i bezakonike ⁴²i bace ih u peć ognjenu, gdje će biti plač i škrgut zubi. ⁴³Tada će pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svojega."

"Tko ima uši, neka čuje!"

Blago i dragocjeni biser (Mt 13,44)

⁴⁴"Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronađe, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu."

⁴⁵"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad trgovac traga za lijepim biserjem: ⁴⁶pronađe jedan dragocjeni biser, ode, rasproda sve što ima i kupi ga."

Ribarska mreža (Mt 13,47)

⁴⁷"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad mreža bačena u more zahvati svakovrsne ribe. ⁴⁸Kad se napuni, izvuku je na obalu, sjednu i skupe dobre u posude, a loše izbace. ⁴⁹Tako će biti na svršetku svijeta. Izići će anđeli, odijeliti zle od pravednih ⁵⁰i baciti ih u peć ognjenu, gdje će biti plač i škrgut zubi."

Završetak prispodoba: nove i stare istine (Mt 13,51)

⁵¹"Jeste li sve ovo razumjeli?" Odgovore mu: "Jesmo." ⁵²A on će im: "Stoga svaki pismoznanc upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro."

V. CRKVA - PRVINE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 13,53)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 13,53)

Posjet Nazaretu (Mt 13,53)

(Mk 6,1-6; Lk 4,16-30)

⁵³Kad Isus završi sve ove prispodobe, ode odande. ⁵⁴I dođe u svoj zavičaj. Naučavaše ih u njihovoj sinagogi te zapanjeni govorahu: "Odakle ovomu ta mudrost i te čudesne sile? ⁵⁵Nije li ovo drvodjeljin sin? Nije li mu majka Marija, a braća Jakov, i Josip, i Šimun, i Juda? ⁵⁶I sestre mu nisu li sve među nama? Odakle mu sve to?" ⁵⁷I sablažnjavahu se o njega. A Isus im reče: "Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i u svom domu." ⁵⁸I ne učini ondje mnogo čudesa zbog njihove nevjere.

Herod i Isus (Mt 14,1)

(Mk 6,14-29; Lk 9,7-9)

Mt 14.

U ono vrijeme doču Herod tetrah za Isusa ²pa reče svojim slugama: "To je Ivan Krstitelj! On uskrsnu od mrtvih i zato čudesne sile djeluju u njemu." ³Herod doista bijaše uhitio Ivana te ga svezana bacio u tamnicu zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa. ⁴Jer Ivan mu govoraše: "Ne smiješ je imati!" ⁵Htjede ga ubiti, ali se bojao naroda jer su ga smatrali prorokom. ⁶Na Herodov rođendan zaplesa kći Herodijadina pred svima i svidje se Herodu. ⁷Zato se zakle dati joj što god zaište. ⁸A ona nagovorena od matere: "Daj mi, reče, ovdje na pladnju glavu Ivana Krstitelja." ⁹Ražalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika zapovjedi da se daje. ¹⁰Posla odrubiti glavu Ivanu u tamnici. ¹¹I doniješe glavu njegovu na pladnju, dadoše djevojci, a ona je odnijela materi.

¹²A učenici njegovi dođu, uzmu njegovo tijelo i pokopaju ga pa odu i jave Isusu.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Mt 14,13)

(Mk 6,30-44; Lk 9,10-17; Iv 6,1-14)

¹³Kad je Isus to čuo, povuče se odande lađom na samotno mjesto, u osamu. Dočuo to narod pa pohrli pješice za njim iz gradova. ¹⁴Kad on iziđe, vidje silan svijet, sažali mu se nad njim te izliječi njegove bolesnike.

¹⁵Uvečer mu pristupe učenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i već je kasno. Otpusti dakle svijet: neka odu po selima kupiti hrane." ¹⁶A Isus im reče: "Ne treba da idu, dajte im vi jesti." ¹⁷Oni mu kažu: "Nemamo ovdje ništa osim pet kruhova i dvije ribe." ¹⁸A on će im: "Donesite mi ih ovamo." ¹⁹I zapovjedi da mnoštvo posjeda po travi.

On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi i daje kruhove učenicima, a učenici mnoštvu.

²⁰I jeli su svi i nasitili se. Od preteklih ulomaka nakupiše dvanaest punih košara. ²¹A blagovalo je oko pet tisuća muškaraca, osim žena i djece.

Isus hoda po vodi (Mt 14,22)

(Mk 6,45-52; Iv 6,15-21)

²²I odmah prisili učenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko dok on otpusti mnoštvo. ²³A pošto otpusti mnoštvo, uziđe na goru, nasamo, da se pomoli. Uvečer bijaše ondje sam.

²⁴Lađa se već mnogo stadija bila ostisla od kraja, šibana valovima. Bijaše protivan vjetar. ²⁵O četvrtoj noćnoj straži dođe on k njima hodeći po moru. ²⁶A učenici ugledavši ga kako hodi po moru, prestrašeni rekoše: "Utvara!" I od straha kriknuše. ²⁷Isus im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam!

Ne bojte se!" ²⁸Petar prihvati i reče: "Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi da dođem k tebi po vodi!" ²⁹A on mu reče: "Dođi!" I Petar siđe s lađe te, hodeći po vodi, pođe k Isusu. ³⁰Ali kad spazi vjetar, poplaši se, počne tonuti te krikne: "Gospodine, spasi me!" ³¹Isus odmah pruži ruku, dohvati ga i kaže mu: "Malovjerni, zašto si posumnjao?" ³²Kad udoše u lađu, utihnu vjetar. ³³A oni na lađi poklone mu se ničice govoreći: "Uistinu, ti si Sin Božji!"

Ozdravljenja u genezaretskom kraju (Mt 14,34)

(Mk 6,53-56)

³⁴Pošto preploviše, dođu na kraj, u Genezaret. ³⁵I ljudi ga onoga kraja prepoznaju pa razglase po svoj onoj okolici. I donošahu mu sve bolesnike ³⁶te ga moljahu da se samo dotaknu skuta njegove haljine. I koji bi se dotakli, ozdravili bi.

Prepirke o farizejskim predajama (Mt 15,1)

(Mk 7,1-23)

Mt 15.

Tada pristupe Isusu farizeji i pismoznanci iz Jeruzalema govoreći: ²"Zašto tvoji učenici prestupaju predaju starih? Ne umivaju ruku prije jela!" ³On im odgovori: "A zašto vi prestupate zapovijed Božju radi svoje predaje?" ⁴Ta reče Bog: *Poštuj oca i majku! I: Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni!* ⁵A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude sveti dar, ⁶ne treba da poštuje oca svoga ni majku svoju.' Tako dokinuste riječ Božju radi svoje predaje. ⁷Licemjeri, dobro prorokova o vama Izaija:

⁸*Narod me ovaj usnama časti,
a srce mu je daleko od mene.*

⁹*Uzalud me štiju
naučavajući nauke - uredbе ljudske."*

¹⁰Tada dozove mnoštvo i reče: "Slušajte i razumijte! ¹¹Ne onečišćuje čovjeka što ulazi u usta, nego što iz usta izlazi - to čovjeka onečišćuje."

¹²Tada pristupe k njemu učenici i kažu mu: "Znaš li da su se farizeji sablaznili kad su čuli tu riječ?" ¹³On im odgovori: "Svaki nasad koji ne posadi Otac moj nebeski iskorijenit će se. ¹⁴Pustite ih! Slijepi su, vođe slijepaca! A ako slijepac slijepca vodi, obojica će u jamu pasti." ¹⁵Petar prihvati i reče mu: "Protumači nam tu prispodobu!" ¹⁶A on reče: "I vi još uvijek ne razumijete?" ¹⁷Ne shvaćate li: sve što ulazi na usta, ide u trbuh te se izbacuje u zahod. ¹⁸Naprotiv, što iz usta izlazi, iz srca izvire i to onečišćuje čovjeka. ¹⁹Ta iz srca izvire opake namisli, ubojstva, preljubi, bludništva, krađe, lažna svjedočanstva, psovke. ²⁰To onečišćuje čovjeka; a jesti neopranih ruku ne onečišćuje čovjeka."

Strankinja vjeruje u Isusa (Mt 15,21)

(Mk 7,24-30)

²¹Isus zatim ode odande i povuče se u krajeve tirske i sidonske. ²²I gle: žena neka, Kanaanka iz onih krajeva, iziđe vičući: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je teško opsjednuta!" ²³Ali on joj ne uzvрати ni riječi. Pristupe mu na to učenici te ga moljahu: "Udovolji joj jer više za nama." ²⁴On odgovori: "Poslan sam samo k izgubljenim ovčama doma Izraelova." ²⁵Ali ona priđe, pokloni mu se ničice i kaže: "Gospodine, pomози mi!" ²⁶On odgovori: "Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." ²⁷A ona će: "Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!" ²⁸Tada joj Isus reče: "O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš." I ozdravi joj kći toga časa.

Mnoga ozdravljenja uz Galilejsko more (Mt 15,29)

²⁹Otišavši odande, dođe Isus do Galilejskog mora, uziđe na goru i sjede ondje. ³⁰Tada nagru k njemu silan svijet s hromima, kljastima, slijepima, nijemima i mnogima drugima. Polože mu ih do nogu, a on ih izliječi. ³¹Gledajući kako su nijemi progovorili, kljasti ozdravili, hromi prohodali, slijepi progledali, divilo se mnoštvo i slavilo Boga Izraelova.

Isus hrani četiri tisuće ljudi (Mt 15,32)

(Mk 8,1-10)

³²A Isus dozva svoje učenike pa im reče: "Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me, a nemaju što jesti. Otpraviti ih gladne neću da ne klonu putem." ³³Kažu mu učenici: "Odakle nam u pustinji toliko kruha da nahranimo toliko mnoštvo?" ³⁴A Isus im reče: "Koliko kruhova imate?" Oni će: "Sedam, i malo riba."

³⁵Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji, ³⁶uze sedam kruhova i ribe, zahvali, razlomi i davaše učenicima, a učenici mnoštvu.

³⁷I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka nakupiše sedam punih košara. ³⁸A blagovalo je četiri tisuće muškaraca, osim žena i djece.

³⁹Tada otpusti mnoštvo, uđe u lađu i ode u kraj magadanski.

Znak Jonin (Mt 16,1)

(Mk 8,11-13; Lk 12,54-56)

Mt 16.

Pristupe k njemu farizeji i saduceji. Iskušavajući ga, zatraže da im pokaže kakav znak s neba. ²On im odgovori: "Uvečer govorite: 'Bit će vedro, nebo se žari.' ³A ujutro: 'Danas će nevrijeme, nebo se tamno zacrvenjelo.' Lice neba znadete rasuditi, a znakove vremena ne znate. ⁴Naraštaj opak i preljubnički znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jonin." Tada ih ostavi i ode.

Kvasac farizejski i saducejski (Mt 16,5)

(Mk 8,14-21)

⁵Učenici dođoše prijeko, a zaboraviše ponijeti kruha. ⁶A Isus im reče: "Pazite, čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog!" ⁷Oni zamišljeni među sobom govorahu: "Kruha ne ponijesmo." ⁸Zamijetio to Isus pa reče: "Što ste zamišljeni, malovjerni, da kruha nemate? ⁹Zar još ne shvaćate, ne sjećate li se onih pet kruhova na pet tisuća i koliko košara nakupiste? ¹⁰I onih sedam kruhova na četiri tisuće i koliko košara nakupiste? ¹¹Kako onda ne shvaćate da vam to ne rekoš o kruhu? Nego, čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog." ¹²Tada razumješe kako im ne reče da se čuvaju kvasca krušnoga, nego nauka farizejskog i saducejskoga.

Ispovijest Petrova (Mt 16,13)

(Mk 8,27-30; Lk 9,18-21)

¹³Kad Isus dođe u krajeve Cezareje Filipove, upita učenike: "Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?" ¹⁴Oni rekoše: "Jedni da je Ivan Krstitelj; drugi da je Ilija; treći opet da je Jeremija ili koji od proroka." ¹⁵Kaže im: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" ¹⁶Šimun Petar prihvati i reče: "Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga." ¹⁷Nato Isus reče njemu: "Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima. ¹⁸A ja tebi kažem: Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. ¹⁹Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svezješ na zemlji, bit će svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima." ²⁰Tada zaprijeti učenicima neka nikomu ne reknu da je on Krist.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Mt 16,21)

(Mk 8,31-9,1; Lk 9,22-27)

²¹Otada poče Isus upućivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treći dan da uskrsne.

²²Petar ga uze na stranu i poče odvrćati: "Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!" ²³Isus se okrene i reče Petru: "Nosi se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!"

Uvjeti nasljedovanja Isusova (Mt 16,24)

²⁴Tada Isus reče svojim učenicima: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ²⁵Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mena, naći će ga. ²⁶Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu naudi? Ili što će čovjek dati u zamjenu za život svoj? ²⁷Doći će, doista, Sin Čovječji u slavi Oca svoga s anđelima svojim i *tada će naplatiti svakomu po djelima njegovim.*"

²⁸"Zaista, kažem vam, neki od ovdje nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide Sina Čovječjega gdje dolazi sa svojim kraljevstvom."

Preobraženje (Mt 17,1)

(Mk 9,2-13; Lk 9,28-36)

Mt 17.

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, ²i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. ³I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. ⁴A Petar prihvati i reče Isusu: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načinit ću ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliju jednu."

⁵Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!" ⁶Čuvši glas, učenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašišu. ⁷Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče: "Ustanite, ne bojte se!" ⁸Podigoše oči, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama.

⁹Dok su silazili s gore, zapovjedi im Isus: "Nikomu ne kazujte viđenje dok Sin Čovječji od mrtvih ne uskrsne."

¹⁰Upitaše ga učenici: "Što dakle pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?" ¹¹On im odgovori: "Ilija će doduše doći i sve obnoviti. ¹²No velim vam: Ilija je već došao, ali ga ne upознаše, već učiniše s njim što im se prohtjelo. Tako je i Sinu Čovječjemu trpjeti od njih." ¹³Tada razumješe učenici da im to reče o Ivanu Krstitelju.

Opsjednuti padavičar (Mt 17,14)

(Mk 9,14-29; Lk 9,37-43)

¹⁴Kada dođoše k mnoštvu, pristupi mu čovjek, padne pred njim na koljena ¹⁵i reče: "Gospodine, smiluj se sinu momu jer je mjesečar i zlo mu je. Često doista pada u oganj i često u vodu. ¹⁶Dovedoh ga tvojim učenicima i ne moguše ga izliječiti." ¹⁷A Isus odgovori: "O rode nevjerni i opaki! Dokle mi je biti s vama! Dokle li vas podnositi! Dovedite mi ga ovamo!" ¹⁸I zaprijeti Isus zloduhu te on iziđe iz njega. I ozdravi dječak toga časa.

¹⁹Tada učenici pristupiše nasamo k Isusu i rekoše: "Zašto ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁰Kaže im: "Zbog vaše malovjernosti. Zaista, kažem vam, ako imadnete vjere koliko je zrno gorušičino te reknete ovoj gori: 'Premjesti se odavde onamo!', premjestit će se i ništa vam neće biti nemoguće." ²¹.

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Mt 17,22)

(Mk 9,30-32; Lk 9,43-45)

²²A kad su se skupili u Galileji, reče im Isus: "Sin Čovječji ima biti predan ljudima u ruke ²³i ubit će ga, ali on će treći dan uskrsnuti." I ožalostiše se silno.

Hramski porez (Mt 17,24)

²⁴Kad stigoše u Kafarnaum, pristupe Petru oni što ubiru dvodrahme pa mu rekoše: "Učitelj vaš ne plaća dvodrahme?" ²⁵"Plaća", odgovori. A kad on uđe u kuću, pretekne ga Isus: "Što ti se čini, Šimune? Kraljevi zemaljski od koga ubiru carinu ili porez? Od svojih sinova ili od tuđih?" ²⁶Kad on odgovori: "Od tuđih!", reče mu Isus: "Sinovi su, dakle, oslobođeni. ²⁷Ali da ih ne sablaznimo, pođi k moru, baci udicu i prvu ribu koja naiđe uzmi, otvori joj usta i naći ćeš stater. Uzmi ga pa im ga podaj za me i za se."

2. BESJEDA O CRKVI

(Mt 18,1)

Tko je najveći (Mt 18,1)

(Mk 9,33-37; Lk 9,46-48)

Mt 18.

U onaj čas pristupe učenici Isusu pa ga zapitaju: "Tko je, dakle, najveći u kraljevstvu nebeskom?" ²On dozove dijete, postavi ga posred njih ³i reče: "Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko. ⁴Tko god se dakle ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom. ⁵I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima."

Sablazan (Mt 18,6)

(Mk 9,42-48; Lk 17,1-2)

⁶"Onomu, naprotiv, tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morską."

⁷"Jao svijetu od sablazni! Neizbježno dolaze sablazni, ali jao čovjeku po kom dolazi sablazan. ⁸Pa ako te ruka ili noga sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe. Bolje ti je ući u život kljastu ili hromu, nego s obje ruke ili s obje noge biti bačen u oganj vječni. ⁹I ako te oko sablažnjava, izvadi ga i baci od sebe. Bolje ti je jednooku u život ući, nego s oba oka biti bačen u pakao ognjeni."

¹⁰"Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mogega, koji je na nebesima." ¹¹.

Izgubljena ovca (Mt 18,12)

(Lk 15,3-7)

¹²"Što vam se čini? Ako neki čovjek imadne sto ovaca i jedna od njih zaluta, neće li on ostaviti onih devedeset i devet u gorama i poći u potragu za zalutalom? ¹³Posreći li mu se te je nađe, zaista, kažem vam, raduje se zbog nje više nego zbog onih devedeset i devet koje nisu zalutale. ¹⁴Tako ni Otac vaš, koji je na nebesima, neće da propadne ni jedan od ovih malenih."

Bratska opomena i zajednička molitva (Mt 18,15)

(Lk 17,3)

¹⁵"Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo. ¹⁶Ako te poslušaj, stekao si brata. Ne poslušaj li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, *neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja*. ¹⁷Ako ni njih ne poslušaj, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne poslušaj, neka ti bude kao poganin i carinik."

¹⁸"Zaista, kažem vam, što god svezete na zemlji, bit će svezano na nebu; i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu."

¹⁹"Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. ²⁰Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima."

Oproštenje uvreda (Mt 18,21)

²¹Tada pristupi k njemu Petar i reče: "Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?" ²²Kaže mu Isus: "Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam."

Prispodoba o okrutnom dužniku

²³"Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama. ²⁴Kad započne obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata. ²⁵Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, žena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug. ²⁶Nato sluga padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.' ²⁷Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprostio."

²⁸"A kad taj isti sluga izađe, naiđe na jednoga svoga druga koji mu dugovaše sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreći: 'Vrati što si dužan!' ²⁹Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati: 'Strpljenja imaj sa mnom i vratit ću ti.' ³⁰Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga."

³¹"Kad njegovi drugovi vidješe što se dogodilo, silno razalošćeni odoše i sve to dojavili gospodaru. ³²Tada ga gospodar dozva i reče mu: 'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio. ³³Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao?' ³⁴I gospodar ga, rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. ³⁵Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprostio svomu bratu."

VI. SKORA BUDUĆNOST NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 19,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 19,1)

Nerazrješivost ženidbe (Mt 19,1)

(Mk 10,1-12)

Mt 19.

Kad Isus završi ove besjede, ode iz Galileje i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana. ²Za njim je išao silan svijet. Ondje ih izliječi.

³Pristupe mu tada farizeji pa, da ga iskušaju, kažu: "Je li dopušteno otpustiti ženu s kojega god razloga?" ⁴On odgovori: "Zar niste čitali: Stvoritelj od početka *muško i žensko stvori ih* ⁵i reče: *Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo*? ⁶Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što, dakle, Bog združi, čovjek neka ne rastavlja."

⁷Kažu mu: "Zašto onda Mojsije zapovjedi *dati otpusno pismo i - otpustiti*?" ⁸Odgovori im: "Zbog tvrdoće srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene, ali od početka ne bijaše tako. ⁹A ja vam kažem: Tko otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - pa se oženi drugom, čini preljub."

Dragovoljna uzdržljivost (Mt 19,10)

¹⁰Kažu mu učenici: "Ako je tako između muža i žene, bolje je ne ženiti se." ¹¹A on im reče: "Ne shvaćaju toga svi, nego samo oni kojima je dano. ¹²Doista, ima za ženidbu nesposobnih koji se takvi iz

utrobe materine rodiše. Ima nesposobnih koje ljudi onesposobiše. A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati."

Isus i djeca (Mt 19,13)

(Mk 10,13-16; Lk 18,15-17)

¹³Tada mu doniješe dječicu da na njih stavi ruke i pomoli se. A učenici im branili. ¹⁴Nato će im Isus: "Pustite dječicu i ne priječite im k meni jer takvih je kraljevstvo nebesko!" ¹⁵I položi ruke na njih pa krene odande.

Bogati mladić (Mt 19,16)

(Mk 10,17-22; Lk 18,18-23)

¹⁶I gle, pristupi mu netko i reče: "Učitelju, koje mi je dobro činiti da imam život vječni?" ¹⁷A on mu reče: "Što me pitaš o dobrome? Jedan je samo dobar! Ali ako hoćeš u život ući, čuvaj zapovijedi."

¹⁸Upita ga: "Koje?" A Isus reče:

Ne ubij!

Ne čini preljuba!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

¹⁹*Poštuj oca i majku!*

I ljubi svoga bližnjega

kao sebe samoga!"

²⁰Kaže mu mladić: "Sve sam to čuvao. Što mi još nedostaje?" ²¹Reče mu Isus: "Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²²Na tu riječ ode mladić žalostan jer imao je velik imetak.

Opasnost od bogatstva (Mt 19,23)

(Mk 10,23-26; Lk 18,24-26)

²³A Isus reče svojim učenicima: "Zaista, kažem vas, teško će bogataš u kraljevstvo nebesko. ²⁴Ponovno vam velim: Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁵Čuvši to, učenici se silno snebivahu govoreći: "Tko se onda može spasiti?" ²⁶A Isus upre u njih pogled pa im reče: "Ljudima je to nemoguće, ali *Bogu je sve moguće.*"

Nagrada Isusovim sljedbenicima (Mt 19,27)

(Mk 10,27-31; Lk 18,27-30)

²⁷Tada Petar prihvati pa upita: "Evo, mi sve ostavismo i pođosmo za tobom. Što ćemo za to dobiti?" ²⁸Reče im Isus: "Zaista, kažem vam, vi koji pođoste za mnom, o preporodu, kad Sin Čovječji sjedne na prijestolje svoje slave, i vi ćete sjediti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelovih. ²⁹I tko god ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena mojega, stotruko će primiti i život vječni baštiniti."

³⁰"A mnogi prvi bit će posljednji, i posljednji prvi."

Radnici posljednjeg sata (Mt 20,1)

Mt 20.

"Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd. ²Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. ³Izađe i o trećoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni ⁴pa i njima reče: 'Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat ću vam.' ⁵I oni odoše. Izađe opet o šestoj i devetoj uri te učini isto tako. ⁶A kad izađe o jedanaestoj uri, nađe druge gdje stoje i reče im: 'Zašto ovdje stojite vazdan besposleni?' ⁷Kažu mu: 'Jer nas nitko ne najmi.' Reče im: 'Idite i vi u vinograd.'"

⁸"Uvečer kaže gospodar vinograda svomemu upravitelju: 'Pozovi radnike i podaj im plaću počevši od posljednjih pa sve do prvih.' ⁹Dođu tako oni od jedanaeste ure i prime po denar. ¹⁰Pa kada dođu oni prvi, pomisle da će primiti više, ali i oni prime po denar. ¹¹A kad primiše, počеше mrmljati protiv domaćina: ¹²'Ovi posljednji jednu su uru radili i izjednačio si ih s nama, koji smo podnosili svu tegobu dana i žegu.'"

¹³"Nato on odgovori jednomu od njih: 'Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar? ¹⁴Uzmi svoje pa idi. A ja hoću i ovomu posljednjemu dati kao i tebi. ¹⁵Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću? Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?'"

¹⁶"Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Mt 20,17)

(Mk 10,32-34; Lk 18,31-34)

¹⁷Dok je Isus uzlazio u Jeruzalem, uze dvanaesticu nasamo te im putem reče: ¹⁸"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt ¹⁹i predati poganima da ga izrugaju, izbičuju i razapnu, ali on će treći dan uskrsnuti."

Ne gospodujte nego služite! (Mt 20,20)

(Mk 10,35-45)

²⁰Tada mu pristupi mati sinova Zebedejevih zajedno sa sinovima, pade ničice da od njega nešto zaište. ²¹A on će joj: "Što želiš?" Kaže mu: "Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi zdesna, drugi slijeva."

²²Isus odgovori: "Ne znate što istete. Možete li piti čašu koju ću ja piti?" Kažu mu: "Možemo!" ²³A on im reče: "Čašu ćete moju doduše piti, ali sjesti meni zdesna ili slijeva - to nisam ja vlastan dati, to je onih kojima je pripratio moj Otac."

²⁴Kada su to čula ostala deseterica, razgnjeve se na dva brata. ²⁵Zato ih Isus dozva i reče: "Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. ²⁶Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. ²⁷I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga."

²⁸"Tako i Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge."

Dva jerihonska slijepca (Mt 20,29)

(Mk 10,46-52; Lk 18,35-43)

²⁹Kad su izlazili iz Jerihona, pođe za njim silan svijet. ³⁰I gle, dva slijepca sjedahu kraj puta. Čuvši da Isus prolazi, povikaše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!" ³¹Mnoštvo ih ušutkivalo, ali oni još jače viknuše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!"

³²Isus se zaustavi, dozove ih i reče: "Što hoćete da vam učinim?" ³³Kažu mu: "Gospodine, da nam se otvore oči." ³⁴Isus se ganut dotače njihovim očiju i oni odmah progledaše. I pođoše za njim.

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Mt 21,1)

(Mk 11,1-11; Lk 19,28-38; Iv 12,12-19)

Mt 21.

Kad se približiše Jeruzalemu te dođoše u Betfagu, na Maslinskoj gori, posla Isus dvojicu učenika govoreći: "Pođite u selo pred vama i odmah ćete naći privezanu magaricu i uz nju magare. Odriješite ih i dovedite k meni. ³Ako vam tko što rekne, recite: 'Gospodinu trebaju', i odmah će ih pustiti."

⁴To se dogodi da se ispuni što je rečeno po proroku:

⁵*Recite kćeri Sionskoj:*

Evo kralj ti tvoj dolazi,

krotak, jašući na magarcu,

na magaretu, mladetu magaričinu.

⁶Učenici odu i učine kako im naredi Isus. ⁷Dovedu magaricu i magare te stave na njih haljine i Isus uzjaha na njih. ⁸Silan svijet prostrije svoje haljine po putu, a drugi rezahu grane sa stabala i sterahu ih po putu. ⁹Mnoštvo pak pred njim i za njim klicaše: "Hosana Sinu Davidovu! *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visinama!*"

¹⁰Kad uđe u Jeruzalem, uskomešao se sav grad i govorio: "Tko je ovaj?" ¹¹A mnoštvo odgovaraše: "To je Prorok, Isus iz Nazareta galilejskoga."

Izgon trgovaca iz Hrama (Mt 21,12)

(Mk 11,15-19; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹²Isus uđe u Hram i izagna sve koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjačima isprevrta stolove i prodavačima golubova klupe. ¹³Kaže im: "Pisamo je: *Dom će se moj zvati Dom molitve*, a vi od njega činite *pećinu razbojničku*."

¹⁴U Hramu mu priđoše slijepi i hromi i on ih ozdravi.

¹⁵A kad glavari svećenički i pismoznanci vidješe čudesa koja učini i djecu što viču Hramom: "Hosana Sinu Davidovu!", gnjevni ¹⁶mu rekoše: "Čuješ li što ovi govore?" Kaže im Isus: "Da! A niste li čitali:

Iz usta djece i dojenčadi

sebi si pripratio hvalu?"

¹⁷On ih ostavi, pođe iz grada u Betaniju te ondje prenoći.

Neplodna smokva (Mt 21,18)

(Mk 11,12-14. 20-24)

¹⁸Ujutro se vraćao u grad i ogladnje. ¹⁹Ugleda smokvu kraj puta i priđe k njoj, ali ne nađe na njoj ništa osim lišća pa joj kaže: "Ne bilo više ploda s tebe dovijeka!" I smokva umah usahnu.

²⁰Vidjevši to, učenici se začude: "Kako umah smokva usahnu!" ²¹Isus im odvrati: "Zaista, kažem vam, ako budete imali vjeru i ne posumnjate, činit ćete ne samo ovo sa smokvom, nego - reknete li i ovoj gori: 'Digni se i baci u more!', bit će tako. ²²I sve što zaištete u molitvi vjerujući, primit ćete."

Odakle Isusu vlast? (Mt 21,23)

(Mk 11,27-33; Lk 20,1-8)

²³I uđe u Hram. Dok je naučavao, pristupiše mu glavari svećenički i starješine narodne te ga upitaše: "Kojom vlašću to činiš? Tko ti dade tu vlast?"

²⁴Isus im odgovori: "I ja ću vas jedno upitati. Ako mi na to odgovorite, ja ću vama kazati kojom vlašću ovo činim. ²⁵Krst Ivanov odakle li bijaše? Od Neba ili od ljudi?" A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'Od Neba', odvratiće nam: 'Zašto mu, dakle, ne povjerovaste?'" ²⁶A reknemo li 'Od ljudi', strah nas je mnoštva. Ta svi Ivana smatraju prorokom. ²⁷Zato odgovore Isusu: "Ne znamo." I on njima reče: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Prispodoba o dva sina (Mt 21,28)

²⁸"A što vam se čini? Čovjek neki imao dva sina. Priđe prvomu i reče: 'Sinko, hajde danas na posao u vinograd!' ²⁹On odgovori: 'Neću!' No poslije se predomisli i ode. ³⁰Priđe i drugomu pa mu reče isto tako. A on odgovori: 'Evo me, gospodaru!' i ne ode. ³¹Koji od te dvojice izvrši volju očevu?" Kažu: "Onaj prvi." Nato će im Isus: "Zaista, kažem vam, carinici i bludnice pretekoše vas u kraljevstvo Božje! ³²Doista, Ivan dođe k vama putom pravednosti i vi mu ne povjerovaste, a carinici mu i bludnice povjerovali. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu povjerujete."

Vinogradari ubojice (Mt 21,33)

(Mk 12,1-12; Lk 20,9-19)

³³"Drugu prispodobu čujte! Bijaše neki domaćin koji *posadi* vinograd, ogradi ga ogradom, iskopa u njemu tjesak i podiže *kulu* pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ³⁴Kad se približilo vrijeme plodova, posla svoje slugе vinogradarima da uzmu njegov urod. ³⁵A vinogradari pograbe njegove slugе pa jednoga istukoše, drugog ubiše, a trećega kamenovaše. ³⁶I opet posla druge slugе, više njih nego prije, ali oni i s njima postupiše jednako."

³⁷"Naposljetku posla k njima sina svoga misleći: 'Poštovat će mog sina.' ³⁸Ali kad vinogradari ugledaju sina, rekoše među sobom: 'Ovo je baštinič! Hajde da ga ubijemo i imat ćemo baštinu njegovu!' ³⁹I pograbe ga, izbace iz vinograda i ubiju."

⁴⁰"Kada dakle dođe gospodar vinograda, što će učiniti s tim vinogradarima?" ⁴¹Kažu mu: "Opake će nemilo pogubiti, a vinograd iznajmiti drugim vinogradarima što će mu davati urod u svoje vrijeme."

⁴²Kaže im Isus: "Zar nikada niste čitali u Pismima:

Kamen što ga odbaciše graditelji

postade kamen zaglavni.

Gospodnje je to djelo -

kakvo čudo u očima našim!

⁴³Zato će se - kažem vam - oduzeti od vas kraljevstvo Božje i dat će se narodu koji donosi njegove plodove! ⁴⁴I tko padne na taj kamen, smrskat će se, a na koga on padne, satrt će ga."

⁴⁵Kad su glavari svećenički i farizeji čuli te njegove prispodobе, razumljeli su da govori o njima. ⁴⁶I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva jer ga je smatralo prorokom.

Prispodoba o svadbenoj gozbi (Mt 22,1)

(Lk 14,15-24)

Mt 22.

Isus im ponovno prozbori u prispodobama: ²"Kraljevstvo je nebesko kao kad neki kralj pripravi svadbu sinu svomu. ³Posla slugе da pozovu uzvanike na svadbu. No oni ne htjedoše doći. ⁴Opet posla druge slugе govoreći: 'Recite uzvanicima: Evo, objed sam ugotovio. Junci su moji i tovljenici poklani i sve pripravljeno. Dođite na svadbu!'"

⁵"Ali oni ne mareći odoše - jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. ⁶Ostali uhvate njegove slugе, zlostave ih i ubiju. ⁷Nato se kralj razgnjevi, posla svoju vojsku i pogubi one ubojice, a grad im spali."

⁸"Tada kaže slugama: 'Svadba je, evo, pripravljena ali uzvanici ne bijahu dostojni. ⁹Podite stoga na raskršća i koga god nađete, pozovite na svadbu!'"

¹⁰"Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje nađoše - i zle i dobre. I svadbena se dvorana napuni gostiju. ¹¹Kad kralj uđe pogledati goste, spazi ondje čovjeka koji ne bijaše odjeven u svadbeno ruho. ¹²Kaže mu: 'Prijatelju, kako si ovamo ušao bez svadbenoga ruha?' A on zanijem. ¹³Tada kralj reče poslužiteljima: 'Svežite mu ruke i noge i bacite ga van u tamu, gdje će biti plač i škrgut zubi.' ¹⁴Doista, mnogo je zvanih, malo izabranih."

Porez caru (Mt 22,15)

(Mk 12,13-17; Lk 20,20-26)

¹⁵Tada farizeji odoše i održaše vijeće kako da Isusa uhvate u riječi. ¹⁶Pošalju k njemu svoje učenike s herodovcima da ga upitaju: "Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. ¹⁷Reci nam, dakle, što ti se čini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?"

¹⁸Znajući njihovu opakost, reče Isus: "Zašto me iskušavate, licemjeri? ¹⁹Pokažite mi porezni novac!" Pružiše mu denar. ²⁰On ih upita: "Čija je ovo slika i natpis?" ²¹Odgovore: "Carev." Kaže im: "Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje."

²²Čuvši to, zadive se pa ga ostave i odu.

Uskrsnuće mrtvih (Mt 22,23)

(Mk 12,18-27; Lk 20,27-40)

²³Toga dana pristupiše k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuća, i upitaše ga: ²⁴"Učitelju, Mojsije reče: *Umre li tko bez djece, neka se njegov brat oženi njegovom ženom te podigne porod bratu svomu.* ²⁵Bijaše tako u nas sedmero braće. Prvi se oženi i umrije bez poroda ostavivši ženu svom bratu. ²⁶Tako i drugi i treći, sve do sedmoga. ²⁷A nakon svih umrije i žena. ²⁸Kojemu će dakle od te sedmorice biti žena o uskrsnuću? Jer sva su je sedmorica imala."

²⁹Odgovori im Isus: "U zabludi ste jer ne razumijete Pisama ni sile Božje. ³⁰Ta u uskrsnuću niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebu. ³¹A što se tiče uskrsnuća mrtvih, zar niste čitali što vam reče Bog: ³²*Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev?* Nije on Bog mrtvih, nego živih!"

³³Čuvši to, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom.

Najveća zapovijed (Mt 22,34)

(Mk 12,28-34; Lk 10,25-28)

³⁴A kad su farizeji čuli kako ušutka saduceje, okupiše se, ³⁵a jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: ³⁶"Učitelju, koja ja zapovijed najveća u Zakonu?" ³⁷A on mu reče: "*Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim.* ³⁸To je najveća i prva zapovijed. ³⁹Druga, ovoj slična: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.* ⁴⁰O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci."

Krist, sin i Gospodin Davidov (Mt 22,41)

(Mk 12,35-37; Lk 20,41-44)

⁴¹Kad se farizeji skupiše, upita ih Isus: ⁴²"Što mislite o Kristu? Čiji je on sin?" Kažu mu: "Davidov." ⁴³A on će njima: "Kako ga onda David u Duhu naziva Gospodinom, kad veli:

⁴⁴*Reče Gospod Gospodinu mojemu:*

*'Sjedi mi zdesna
dok ne položim neprijatelje tvoje
za podnožje nogama tvojim?'*

⁴⁵Ako ga dakle David naziva Gospodinom, kako mu je sin?" ⁴⁶I nitko mu nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se od toga dana tko usudio upitati ga bilo što.

Licemjerje i taština pismoznanaca i farizeja (Mt 23,1)

(Mk 12,37-40; Lk 20,45-47)

Mt 23.

Tada Isus prozbori mnoštvu i svojim učenicima: ²"Na Mojsijevu stolicu zasjedoše pismoznanci i farizeji. ³Činite dakle i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravhati po njihovim djelima jer govore, a ne čine. ⁴Vežu i ljudima na pleća toware teška bremena, a sami ni da bi ih prstom makli. ⁵Sva svoja djela čine zato da ih ljudi vide. Doista, proširuju zapise svoje i produljuju rese. ⁶Vole pročelja na gozbama, prva sjedala u sinagogama, ⁷pozdrave na trgovima i da ih ljudi zovu 'Rabbi'. ⁸Vi pak ne dajte se zvati 'Rabbi', jer jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća. ⁹Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš - onaj na nebesima. ¹⁰I ne dajte da vas vođama zovu, jer jedan je vaš vođa - Krist. ¹¹Najveći među vama neka vam bude poslužitelj. ¹²Tko se god uzvisuje, bit će ponižen, a tko se ponizuje, bit će uzvišen."

"Jao vama pismoznanci i farizeji!" (Mt 23,13)

(Lk 11,39-52)

¹³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Zaključavate kraljevstvo nebesko pred ljudima; sami ne ulazite, a ne date ući ni onima koji bi htjeli." ¹⁴

¹⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Obilazite morem i kopnom da pridobijete jednog sljedbenika. A kad ga pridobijete, promećete ga u sina paklenoga dvaput goreg od sebe."

¹⁶"Jao vama! Slijepe vođe! Govorite: 'Zakune li se tko Hramom, nije ništa. Ali ako se zakune hramskim zlatom, veže ga zakletva.' ¹⁷Budale i slijepci! Ta što je veće: zlato ili Hram što posvećuje zlato? ¹⁸Nadalje: 'Zakune li se tko žrtvenikom, nije ništa. Ali ako se zakune darom što je na njemu, veže ga zakletva.' ¹⁹Slijepci! Ta što je veće: dar ili žrtvenik što dar posvećuje? ²⁰Tko se dakle zakune žrtvenikom, kune se njime i svime što je na njemu. ²¹I tko se zakune Hramom, kune se njime i Onim koji u njemu prebiva. ²²I tko se zakune nebom, kune se prijestoljem Božjim i Onim koji na njemu sjedi."

²³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Namirujete desetinu od metvice i kopra i kima, a propuštate najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe, vjernost. Ovo je trebalo činiti, a ono ne propuštati. ²⁴Slijepe vođe! Cijedite komarca, a gutate devul!"

²⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Čistite čašu i zdjelu izvana, a iznutra su pune grabeža i pohlepe. ²⁶Farizeju slijepi! Očisti najprije nutrinu čaše da joj i vanjšina bude čista."

²⁷Jao vama pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Nalik ste na obijeljene grobove. Izvana izgledaju lijepi, a iznutra su puni mrtvačkih kostiju i svakojake nečistoće. ²⁸Tako i vi izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja."

²⁹"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Gradite grobnice prorocima i kitite spomenike pravednicima ³⁰te govorite: 'Da smo mi živjeli u dane otaca svojih, ne bismo bili njihovi sudionici u proljevanju krvi proročke.' ³¹Tako sami protiv sebe svjedočite da ste sinovi ubojica proroka. ³²Dopunite samo mjeru otaca svojih!"

Skora kazna (Mt 23,33)

(Lk 11,49-51)

³³"Zmije! Leglo gujinje! Kako ćete uteći osudi paklenoj? ³⁴Zato evo ja šaljem vama proroke i mudrace i pismoznance. Jedne ćete od njih ubiti i raspeti, druge bičevati po svojim sinagogama i progoniti od grada do grada ³⁵da tako na vas dođe sva pravedna krv, prolivena na zemlji od krvi Abela pravednoga pa do krvi Zaharije, sina Barahijina, kojega ubiste između Hrama i žrtvenika. ³⁶Zaista, kažem vam, sve će to doći na ovaj naraštaj!"

Prijekor Jeruzalemu (Mt 23,37)

(Lk 13,34-35)

³⁷"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvočka okuplja piliće pod krila, i ne htjedoste. ³⁸Evo, napuštena vam kuća. ³⁹Doista, kažem vam, odsada me nećete vidjeti dok ne reknete: *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!*"

2. ESHATOLOŠKA BESJEDA - DOVRŠENJE BOŽJEG DJELA (Mt 24,1)

Uvod (Mt 24,1)

(Mk 13,1-2; Lk 21,5-6)

Mt 24.

Isus iziđe iz Hrama. Putom mu pristupiše učenici pokazujući mu hramsko zdanje. ²A on im reče: "Ne vidite li sve ovo? Zaista, kažem vam, ne, neće se ovdje ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

Početak nevolja (Mt 24,3)

(Mk 13,3-13; Lk 21,7-19)

³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio, pristupiše k njemu učenici nasamo govoreći: "Reci nam kada će to biti i koji će biti znak tvojega Dolaska i svršetka svijeta?"

⁴Isus im odgovori: "Pazite da vas tko ne zavede! ⁵Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist!' I mnoge će zavesti."

⁶"A čut ćete za ratove i za glasove o ratovima. Pazite, ne uznemirujte se. Doista *treba da se to dogodi*, ali to još nije svršetak. ⁷*Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva*; bit će gladi i potresa po raznim mjestima. ⁸Ali sve je to samo početak truda."

⁹"Tada će vas predavati na muke i ubijati vas. I svi će vas narodi zamrziti zbog imena moga. ¹⁰*Mnogi će se tada sablazniti*, izdavati će jedni druge i mrziti se među sobom. ¹¹Ustat će mnogi lažni proroci i mnoge zavesti. ¹²Razmahat će se bezakonje i ohladnjeti ljubav mnogih. ¹³Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

¹⁴"I propovijedat će se ovo evanđelje Kraljevstva po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima. Tada će doći svršetak."

Razorenje Jeruzalema (Mt 24,15)

(Mk 13,14-23; Lk 21,20-24)

¹⁵"Kada dakle vidite da *grozota pustoši*, po proroštvu Daniela proroka, stoluje *na svetome mjestu* - tko čita, neka razumije: ¹⁶koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; ¹⁷tko bude na krovu, neka ne silazi uzeti što iz kuće; ¹⁸i tko bude u polju, neka se *ne okreće natrag* da uzme haljinu!"

¹⁹"A jao trudnicama i dojiljama u one dane!"

²⁰"I molite da bijeg vaš ne bude zimi ili subotom ²¹jer tada će biti velika *tjeskoba kakve ne bijaše od početka svijeta sve do sada*, a neće je ni biti."

²²"I kad se ne bi skratili dani oni, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih skratit će se dani oni."

²³"Ako vam tada tko rekne: 'Gle, evo Krista!' ili: 'Eno ga!' - ne povjerujte! ²⁴Ustat će, doista, lažni kristi i *lažni proroci i iznijeti znamenja velika i čudesa* da, bude li moguće, zavedu i izabrane."

²⁵"Eto, prerekao sam vam."

Dolazak Sina čovječjega (Mt 24,26)

(Mk 13,24-27; Lk 25-28)

²⁶"Reknu li vam dakle: 'Evo, u pustinji je!', ne izlazite; 'Evo ga u ložnicama!', ne vjerujte. ²⁷Jer kao što munja izlazi od istoka i bljesne do zapada, tako će biti i s dolaskom Sina Čovječjega."

²⁸"Gdje bude strvine, ondje će se skupljati orlovi."

²⁹"A odmah nakon nevolje onih dana

sunce će pomrčati

i mjesec neće više svijetljeti

i zvijezde će s neba padati

i sile će se nebeske poljuljati."

³⁰"I tada će se pojaviti znak Sina Čovječjega na nebu. I *tada će proplakati sva plemena zemlje*. I ugledat će Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima nebeskim s velikom moći i slavom. ³¹I razaslat će anđele svoje s *trubljom velikom i sabrat će mu izabranike s četiri vjetra, s jednoga kraja neba do drugoga."*

Iznenadnost ovih događaja (Mt 24,32)

(Mk 13,28-37; Lk 21,29-33; 17,26-30. 34-36)

³²"A od smokve se naučite prisposodbi! Kad joj grana već omekša i lišće potjera, znate: blizu je ljeto. ³³Tako i vi kad sve to ugledate, znajte: blizu je, na vratima!"

³⁴"Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³⁵Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti."

³⁶"A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli nebeski, ni Sin, nego samo Otac. ³⁷Kao u dane Noine, tako će biti i Dolazak Sina Čovječjega. ³⁸Kao što su u dane one - prije potopa - jeli i pili, ženili se i udavali do dana *kad Noa uđe u korablju* ³⁹i ništa nisu ni slutili dok ne dođe potop i sve odnije - tako će biti i Dolazak Sina Čovječjega. ⁴⁰Dvojica će tada biti u polju: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. ⁴¹Dvije će mljeti u mlinu: jedna će se uzeti, druga ostaviti."

⁴²"Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi. ⁴³A ovo znajte: kad bi domaćin znao o kojoj straži kradljivac dolazi, bdio bi i ne bi dopustio potkopati kuće. ⁴⁴Zato i vi budite pripralni jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi."

Prisposoba o budnom upravitelju (Mt 24,45)

(Lk 12,41-48)

⁴⁵"Tko li je onaj vjerni i razumni sluga što ga gospodar postavi nad svojim ukućanima da im izda hranu u pravo vrijeme? ⁴⁶Blago onome sluzi kojega gospodar kada dođe nađe da tako radi! ⁴⁷Zaista, kažem vam, postavit će ga nad svim imanjem svojim."

⁴⁸"No rekne li taj zli sluga u srcu: 'Okasnit će gospodar moj' ⁴⁹pa stane tući sudrugove, jesti i piti s pijanicama, ⁵⁰doći će gospodar toga slugu u dan u koji mu se ne nada i u čas u koji i ne sluti; ⁵¹rasjeći će ga i dodijeliti mu udes među licemjerima. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

Prisposoba o deset djevica (Mt 25,1)

Mt 25.

"Tada će kraljevstvo nebesko biti kao kad deset djevica uzeše svoje svjetiljke i iziđoše u susret zaručniku. ²Pet ih bijaše ludih, a pet mudrih. ³Lude uzeše svjetiljke, ali ne uzeše sa sobom ulja. ⁴Mudre pak zajedno sa svjetiljkama uzeše u posudama ulja."

⁵"Budući da je zaručnik okasnio, sve one zadrijemaše i pozaspaše. ⁶O ponoći nastava vika: 'Evo zaručnika! Iziđite mu u susret!' ⁷Tada ustadoše sve one djevice i urediše svoje svjetiljke. ⁸Lude tada rekoše mudrima: 'Dajte nam od svoga ulja, gasa nam se svjetiljke!' ⁹Mudre im odgovore: 'Nipošto! Ne bi doteklo nama i vama. Pođite radije k prodavačima i kupite!'"

¹⁰"Dok one odoše kupiti, dođe zaručnik: koje bijahu pripravne, uđoše s njim na svadbu i zatvore se vrata. ¹¹Poslije dođu i ostale djevice pa stanu dozivati: 'Gospodine! Gospodine! Otvori nam!' ¹²A on im odgovori: 'Zaista kažem vam, ne poznajem vas!' ¹³Bdijte dakle jer ne znate dana ni časa!"

Prispodoba o talentima (Mt 25,14)

(Lk 19,11-27)

¹⁴"Doista, kao kad ono čovjek, polazeći na put, dozva slugu i dade im svoj imetak. ¹⁵Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan - svakomu po njegovoj sposobnosti. ¹⁶I otputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. ¹⁷Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. ¹⁸Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov."

¹⁹"Nakon dugo vremena dođe gospodar tih slugu i zatraži od njih račun. ²⁰Pristupi mu onaj što je primio pet talenata i donese drugih pet govoreći: 'Gospodaru! Pet si mi talenata predao. Evo, drugih sam pet talenata stekao!' ²¹Reče mu gospodar: 'Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!'"

²²"Pristupi i onaj sa dva talenta te reče: 'Gospodaru! Dva si mi talenta predao. Evo, druga sam dva talenta stekao!' ²³Reče mu gospodar: 'Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.'"

²⁴"A pristupi i onaj koji je primio jedan talenat te reče: 'Gospodaru! Znadoh te: čovjek si strog, žanješ gdje nisi sijao i kupiš gdje nisi vijao. ²⁵Pobojah se stoga, odoh i sakrih talenat tvoj u zemlju. Evo ti tvoje!' ²⁶A gospodar mu reče: 'Slugo zli i lijeni! Znao si da žanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam vijao! ²⁷Trebalo je dakle da uložiš moj novac kod novčara i ja bih po povratku izvadio svoje s dobitkom.'"

²⁸"Uzmite stoga od njega talenat i podajte onomu koji ih ima deset. ²⁹Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. ³⁰A beskorisnoga slugu izbacite van u tamu. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

Posljednji sud (Mt 25,31)

³¹"Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje. ³²I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. ³³Postavit će ovce sebi zdesna, a jarce slijeva."

³⁴"Tada će kralj reći onima sebi zdesna: 'Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! ³⁵Jer ogladnjev i dadoste mi jesti; ožednjev i napojiste me; stranac bijah i primiste me; ³⁶gol i zaogrnušte me; oboljev i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni.'"

³⁷"Tada će mu pravednici odgovoriti: 'Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te; ili žedna i napojismo te? ³⁸Kada te vidjesmo kao stranca i primismo; ili gola i zaogrnuismo te? ³⁹Kada te vidjesmo bolesna ili u tamnici i dođosmo k tebi?' ⁴⁰A kralj će im odgovoriti: 'Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!'"

⁴¹"Zatim će reći i onima slijeva: 'Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni, pripravljen đavlu i anđelima njegovim! ⁴²Jer ogladnjev i ne dadoste mi jesti; ožednjev i ne dadoste mi piti; ⁴³stranac bijah i ne primiste me; gol i ne zaogrnušte me; bolestan i u tamnici i ne pohodiste me!'"

⁴⁴"Tada će mu i oni odgovoriti: 'Gospodine, a kada te to vidjesmo gladna, ili žedna, ili stranca, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i ne poslužismo te?' ⁴⁵Tada će im on odgovoriti: 'Zaista, kažem vam, što god ne učiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste.'"

⁴⁶"I otići će ovi u muku vječnu, a pravednici u život vječni."

VII. MUKA I USKRSNUĆE (Mt 26,1)

Zavjera protiv Isusa (Mt 26,1)

(Mk 14,1-2; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

Mt 26.

I kad Isus završi sve te besjede, reče svojim učenicima: ²"Znate da je za dva dana Pasha, i Sin Čovječji predaje se da se razapne." ³Uto se sabraše glavari svećenički i starješine narodne u dvoru velikoga svećenika imenom Kajfe ⁴i zaključiše Isusa na prijevaru uhvatiti i ubiti. ⁵Jer se govorilo: "Nikako ne o Blagdanu da ne nastane pobuna u narodu."

Pomazanje u Betaniji (Mt 26,6)

(Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

⁶Kad je Isus bio u Betaniji, u kući Šimuna Gubavca, ⁷pristupi mu neka žena s alabastrenom posudicom skupocjene pomasti i polije ga po glavi, dok je on bio za stolom. ⁸Vidjevši to, učenici negodovahu: "Čemu ta rasipnost? ⁹Moglo se to skupo prodati i dati siromasima."

¹⁰Zapazio to Isus pa im reče: "Što dodijavate ženi? Dobro djelo učini prema meni. ¹¹Ta siromaha svagda imate uza se, a mene nemate svagda. ¹²Izlila je tu pomast na moje tijelo - za ukop mi to učini. ¹³Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo ovo evanđelje, po svem svijetu, navješćivat će se i ovo što ona učini - njoj na spomen."

Judina izdaja (Mt 26,14)

(Mk 14,10-11; Lk 22,3-6)

¹⁴Tada jedan od dvanaestorice, zvan Juda Iškariotski, pođe glavarama svećeničkim ¹⁵i reče: "Što ćete mi dati i ja ću vam ga predati." A oni mu *odmjeriše trideset srebrnjaka*. ¹⁶Otada je tražio priliku da ga preda.

Pashalna večera (Mt 26,17)

(Mk 14,12-21; Lk 22,7-14. 21-23; Iv 13,21-30)

¹⁷Prvoga dana Beskvasnih kruhova pristupiše učenici Isusu i upitaše: "Gdje hoćeš da ti pripravimo te blaguješ pashu?" ¹⁸On reče: "Idite u grad tomu i tomu i recite mu: 'Učitelj veli: Vrijeme je moje blizu, kod tebe slavim pashu sa svojim učenicima.'" ¹⁹I učine učenici kako im naredi Isus i priprave pashu.

²⁰Uvečer bijaše Isus za stolom s dvanaesticom. ²¹I dok su blagovali, reče: "Zaista, kažem vam, jedan će me od vas izdati." ²²Silno ožalošćeni, stanu mu jedan za drugim govoriti: "Da nisam ja, Gospodine?" ²³On odgovori: "Onaj koji umoči sa mnom ruku u zdjelu, taj će me izdati. ²⁴Sin Čovječji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao čovjeku onomu koji predaje Sina Čovječjega. Tomu bi čovjeku bolje bilo da se ni rodio nije." ²⁵A Juda, izdajnik, prihvati i reče: "Da nisam ja, učitelju?" Reče mu: "Ti kaza."

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Mt 26,26)

(Mk 14,22-26; Lk 22,15-20; 1 Kor 11,23-25)

²⁶I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: "Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!" ²⁷I uze čašu, zahvali i dade im govoreći: "Pijte iz nje svi! ²⁸Ovo je krv moja, *krv Saveza* koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha. ²⁹A kažem vam: ne, neću od sada piti od ovog roda trsova do onoga dana kad ću ga - novoga - s vama piti u kraljevstvu Oca svojega." ³⁰Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori.

Proroštvo o Petrovoj zataji (Mt 26,31)

(Mk 14,27-31; Lk 22,31-34; Iv 13,36-38)

³¹Tada im reče Isus: "Svi ćete se vi još ove noći sablazniti o mene. Ta pisano je:

Udarit će pastira

i stado će se razbjeći.

³²Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju." ³³Nato će mu Petar: "Ako se i svi sablazne o tebe, ja se nikada neću!" ³⁴Reče mu Isus: "Zaista, kažem ti, još ove noći, prije negoli se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti!" ³⁵Kaže mu Petar: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom, ne, neću te zatajiti." Tako rekoše i svi učenici.

Molitva u Getsemanskom vrtu (Mt 26,36)

(Mk 14,32-42; Lk 22,39-46)

³⁶Tada dođe Isus s njima u predio zvan Getsemani i kaže učenicima: "Sjednite ovdje dok ja odem onamo pomoliti se." ³⁷I povede sa sobom Petra i oba sina Zebedejeva. Spopade ga žalost i tjeskoba. ³⁸Tada im reče: "*Duša mi je nasmrtna žalosna*. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!"

³⁹I ode malo dalje, pade ničice moleći: "Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš ti."

⁴⁰I dođe učenicima i nađe ih pozaspale pa reče Petru: "Tako, zar niste mogli jedan sat probdjeliti sa mnom? ⁴¹Bdijte i molite da ne padnete u napast! Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo." ⁴²Opet, po drugi put, ode i pomoli se: "Oče moj! Ako nije moguće da me čaša mine da je ne pijem, budi volja tvoja!" ⁴³I ponovno dođe i nađe ih pozaspale, oči im se sklapale. ⁴⁴Opet ih ostavi, pođe i pomoli se po treći put ponavljajući iste riječi.

⁴⁵Tada dođe učenicima i reče im: "Samo spavajte i počivajte! Evo, približio se čas! Sin Čovječji predaje se u ruke grešničke! ⁴⁶Ustanite, hajdemo! Evo, približio se moj izdajica."

Isus uhvaćen (Mt 26,47)

(Mk 14,43-50; Lk 22,47-53; Iv 18,3-12)

⁴⁷Dok je on još govorio, gle, dođe Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime silna svjetina s mačevima i toljagama poslana od glavarova svećeničkih i starješina narodnih. ⁴⁸A izdajica im dao znak: "Koga poljubim, taj je, njega uhvatite!" ⁴⁹I odmah pristupi Isusu i reče: "Zdravo, Učitelju!" I poljubi ga. ⁵⁰A Isus mu reče: "Prijatelju, zašto ti ovdje!" Tada pristupe, podignu ruke na Isusa i uhvate ga.

⁵¹I gle, jedan od onih koji bijahu s Isusom maši se rukom, trgnu mač, udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu uho. ⁵²Kaže mu tada Isus: "Vrati mač na njegovo mjesto jer svi koji se mača lačaju od mača i ginu. ⁵³Ali zar misliš da ja ne mogu zamoliti Oca svojega i eto umah uza me više od dvanaest legija anđela?"

⁵⁴No kako bi se onda ispunila Pisma da tako mora biti?"

⁵⁵U taj čas reče Isus svjetini: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite? Danomice sjedah u Hramu naučavajući i ne uhvatiste me." ⁵⁶A sve se to dogodilo da se ispune Pisma proročka. Tada ga svi učenici ostave i pobjegnu.

Isus pred Vijećem (Mt 26,57)

(Mk 14,53-65; Lk 22,54-55. 63-71; Iv 18,13-14. 19-24)

⁵⁷Nato uhvatiše Isusa i odvedoše ga velikomu svećeniku Kajfi, kod kojega se sabraše pismoznanci i starješine. ⁵⁸A Petar je išao za njim izdaleka do dvora velikog svećenika; i ušavši unutra, sjedne sa stražarima da vidi svršetak.

⁵⁹A glavari svećenički i cijelo Vijeće tražili su kakvo lažno svjedočanstvo protiv Isusa da bi ga mogli pogubiti. ⁶⁰Ali ne nađoše premda pristupiše mnogi lažni svjedoci. Napokon pristupe dvojica ⁶¹i reknu: "Ovaj reče: 'Mogu razvaliti Hram Božji i za tri ga dana sagraditi.'"

⁶²Usta nato veliki svećenik i reče mu: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi protiv tebe svjedoče?"

⁶³Isus je šutio. Reče mu veliki svećenik: "Zaklinjem te Bogom živim: Kaži nam jesi li ti Krist, Sin Božji?"

⁶⁴Reče mu Isus: "Ti kaza! Štoviše, kažem vam: Odsada ćete gledati *Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim.*" ⁶⁵Nato veliki svećenik razdrije haljine govoreći: "Pohulio je! Što nam još trebaju svjedoci! Evo, sada ste čuli hulu! ⁶⁶Što vam se čini?" Oni odgovoriše: "Smrt zaslužuje!"

⁶⁷Tada su mu pljuvali u lice i udarali ga, a drugi ga pljuskali ⁶⁸govoreći: "Proreci nam, Kriste, tko te udario?"

Petar se odriče Isusa (Mt 26,69)

(Mk 14,66-72; Lk 22,56-62; Iv 18,15-18. 25-27)

⁶⁹A Petar je sjedio vani u dvorištu. I pristupi mu jedna sluškinja govoreći: "I ti bijaše s Isusom Galilejcem." ⁷⁰On pred svima zanijeka: "Ne znam što govoriš." ⁷¹Kad iziđe u predvorje, spazi ga druga i kaže nazočnima: "Ovaj bijaše s Isusom Nazarećaninom." ⁷²On opet zanijeka sa zakletvom: "Ne znam toga čovjeka."

⁷³Malo zatim nazočni pristupiše Petru i rekoše: "Doista, i ti si od njih! Ta govor te tvoj izdaje!" ⁷⁴On se tada stane zaklinjati i preklinjati: "Ne znam toga čovjeka." I odmah se oglasi pijetao. ⁷⁵I spomenu se Petar riječi koju mu Isus reče: "Prije nego se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti." I iziđe te gorko zaplaka.

Isus predan Pilatu (Mt 27,1)

(Mk 15,1; Lk 23,1-2; Iv 18,28-32)

Mt 27.

A kad objutri, svi su glavari svećenički i starješine narodne održali vijećanje protiv Isusa da ga pogube. ²I svezana ga odveli i predali upravitelju Pilatu.

Judina smrt (Mt 27,3)

(Dj 1,18-19)

³Kada Juda, njegov izdajica, vidje da je Isus osuđen, pokaja se i vrati trideset srebrnjaka glavarima svećeničkim i starješinama ⁴govoreći: "Sagriješih predavši krv nedužnu!" Odgovoriše: "Što se to nas tiče? To je tvoja stvar!" ⁵I bacivši srebrnjake u Hram, ode te se objesi.

⁶Glavari svećenički uzeše srebrnjake i rekoše: ⁷"Nije dopušteno staviti ih u hramsku riznicu jer su krvarina." Posavjetuju se i kupe za njih lončarovu njivu za ukop stranaca. ⁸Stoga se ona njiva zove "Krvava njiva" sve do danas. ⁹Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji: *Uzeše trideset srebrnjaka - cijenu Neprocjenjivoga kojega procijeniše sinovi Izraelovi - ¹⁰i dadoše ih za njivu lončarovu kako mi naredi Gospodin.*

Pred Pilatom (Mt 27,11)

(Mk 15,2-15; Lk 23,3-5. 13-25; Iv 18,33-19,16)

¹¹Dovedoše dakle Isusa pred upravitelja. Upita ga upravitelj: "Ti li si kralj židovski?" On odgovori: "Ti kažeš." ¹²I dok su ga glavari svećenički i starješine narodne optuživale, ništa nije odgovarao. ¹³Tada mu reče Pilat: "Ne čuješ li što sve protiv tebe svjedoče?" ¹⁴I ne odgovori mu ni na jednu riječ te se upravitelj silno čudio.

¹⁵A o Blagdanu upravitelj je običavao svjetini pustiti jednoga uznika, koga bi već htjeli. ¹⁶Tada upravo bijaše u njih poznati uznik zvani Baraba. ¹⁷Kad se dakle sabraše, reče im Pilat: "Koga hoćete da vam pustim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?" ¹⁸Znao je doista da ga predadoše iz zavisti.

¹⁹Dok je sjedio na sudačkoj stolici, poruči nu njegova žena: "Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega."

²⁰Međutim, glavari svećenički i starješine nagovore svjetinu da zaište Barabu, a Isus da se pogubi. ²¹Upita ih dakle upravitelj: "Kojega od ove dvojice hoćete da vam pustim?" A oni rekoše: "Barabu!" ²²Kaže im Pilat: "Što dakle da učinim s Isusom koji se zove Krist?" Oni će: "Neka se razapne." ²³A on upita: "A što je zla učinio?" Vikahu još jače: "Neka se razapne!"

²⁴Kad Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći: "Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!" ²⁵Sav narod nato odvraći: "Krv njegova na nas i na djecu našu!" ²⁶Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, preda da se razapne.

Trnova kruna (Mt 27,27)

(Mk 15,16-20; Iv 19,2-3)

²⁷Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četu. ²⁸Swukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. ²⁹Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga: "Zdravo, kralju židovski!" ³⁰Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi.

³¹Pošto ga izrugaše, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.

Raspeće (Mt 27,32)

(Mk 15,21-32; Lk 23,26-43; Iv 19,17-27)

³²Izlazeći nađu nekoga čovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ.

³³I dođoše na mjesto zvano Golgota, to jest Lubanjsko mjesto, ³⁴dadoše mu *piti* vino sa žuči pomiješano. I kad okusi, ne htjede piti. ³⁵A pošto ga razapeše, *razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku.* ³⁶I sjedeći ondje, čuvahu ga.

³⁷I staviše mu ponad glave krivicu napisanu: "Ovo je Isus, kralj židovski."

³⁸Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

³⁹A prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama: ⁴⁰"Ti koji razvaljuješ Hram i za tri ga dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!" ⁴¹Slično i glavari svećenički s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu: ⁴²"Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj!" ⁴³*Uzdao se u Boga! Neka ga sad izbavi ako mu omilje!* Ta govorio je: "Sin sam Božji!" ⁴⁴Tako ga vrijeđahu i s njim raspeti razbojnici.

Isusova smrt (Mt 27,45)

(Mk 15,33-41; Lk 23,44-49; Iv 19,28-30)

⁴⁵Od šeste ure nasta tama po svoj zemlji - do ure devete. ⁴⁶O devetoj uri povika Isus iza glasa: "*Eli, Eli, lema sabahtani?*" To će reći: "*Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?*" ⁴⁷A neki od nazočnih, čuvši to, govorahu: "Ovaj zove Iliju." ⁴⁸I odmah pritrča jedan od njih, uze spužvu, natopi je octom, natakne je na trsku i pruži mu *piti*. ⁴⁹A ostali rekoše: "Pusti da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi." ⁵⁰A Isus opet povika iz glasa i ispusti duh.

⁵¹I gle, zavjesa se hramska razdrije odozgor dodolje, nadvoje; zemlja se potrese, pećine se raspukoše, ⁵²grobovi otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše ⁵³te iziđoše iz grobova nakon njegova uskrsnuća, uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima.

⁵⁴A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašiše i rekoše: "Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj."

⁵⁵A bijahu ondje i izdaleka promatrahu mnoge žene što su iz Galileje išle za Isusom poslužujući mu; ⁵⁶među njima Marija Magdalena i Marija, Jakovljeva i Josipova majka, i majka sinova Zebedejevih.

Ukop (Mt 27,57)

(Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42)

⁵⁷Uvečer dođe neki bogat čovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji i sam bijaše učenik Isusov. ⁵⁸On pristupi Pilatu i zaista tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi da mu se dadne. ⁵⁹Josip uze tijelo, povi ga u čisto platno ⁶⁰i položi u svoj novi grob koji bijaše isklesao u stijeni. Dokotrlja velik kamen na grobna vrata i otiđe.

⁶¹A bijahu ondje Marija Magdalena i druga Marija: sjedile su nasuprot grobu.

Straža na grobu (Mt 27,62)

⁶²Sutradan, to jest dan nakon Priprave, sabraše se glavari svećenički i farizeji kod Pilata ⁶³te mu rekoše: "Gospodaru, sjetismo se da onaj varalica još za života kaza: 'Nakon tri dana uskrsnut ću.' ⁶⁴Zapovjedi dakle da se grob osigura sve do trećega dana da ne bi možda došli njegovi učenici, ukrali ga pa rekli narodu: 'Uskrsnuo je od mrtvih!' I bit će posljednja prijevara gora od prve." ⁶⁵Reče im Pilat: "Imate stražu! Idite i osigurajte kako znate!" ⁶⁶Nato oni odu i osiguraju grob: zapečate kamen i postave stražu.

Uskrsnuće Isusovo (Mt 28,1)

(Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-10)

Mt 28.

Po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu, dođe Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob. ²I gle, nastade žestok potres jer anđeo Gospodnji siđe s neba, pristupi, otkotrlja kamen i sjede na nj. ³Lice mu bijaše kao munja, a odjeća bijela kao snijeg. ⁴Od straha pred njim zadrhtaše stražari i obamriješe.

⁵A anđeo progovori ženama: "Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! ⁶Nije ovdje! Uskrsnuo kako reče. Hajde, vidite mjesto gdje je ležao ⁷pa pođite žurno i javite njegovim učenicima da uskrsnu od mrtvih. I evo, ide pred vama u Galileju. Ondje ćete ga vidjeti. Evo, rekoh vam."

⁸One otiđoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaše javiti njegovim učenicima. ⁹Kad eto im Isusa u susret! Reče im: "Zdravo!" One polete k njemu, obujme mu noge i ničice mu se poklone. ¹⁰Tada im Isus reče: "Ne bojte se! Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju! Ondje će me vidjeti!"

Prijevara židovskih glavara (Mt 28,11)

¹¹Dok su one odlazile, gle, neki od straže dođoše u grad i javiše glavarima svećeničkim sve što se dogodilo. ¹²Oni se sabraše sa starješinama na vijećanje, uzeše mnogo novaca i dadoše vojnicima ¹³govoreći: "Recite: 'Noću dok smo mi spavali, dođoše njegovi učenici i ukradoše ga.' ¹⁴Ako to dočuje upravitelj, mi ćemo ga uvjeriti i sve učiniti da vi budete bez brige." ¹⁵Oni uzeše novac i učiniše kako bijahu poučeni. I razglasilo se to među Židovima - sve do danas.

Ukazanje u Galileji. Sveopće poslanje (Mt 28,16)

(Mk 16,14-18; Lk 24,36-49; Iv 20,19-23; Dj 1,6-8)

¹⁶Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus. ¹⁷Kad ga ugledaše, padoše ničice preda nj. A neki posumnjaše. ¹⁸Isus im pristupi i prozbori:

"Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! ¹⁹Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga ²⁰i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!" I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta."

Evandjelje po Marku (Mk.)

I. PRIPRAVA ZA ISUSOVO DJELOVANJE

(Mk 1,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Mk 1,1)

(Mt 3,1-12; Lk 3,1-18; Iv 1,19-27)

Mk 1.

Početak Evanđelja Isusa Krista Sina Božjega. ²Pisano je u Izaiji proroku:

*Evo šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da ti pripravi put.*

³*Glas više u pustinji:*

*Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁴Tako se pojavi Ivan: krstio je u pustinji i propovijedao krst obraćenja na otpuštenje grijeha. ⁵Grnula k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemcima: primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajući svoje grijeha.

⁶Ivan bijaše odjeven u devinu dlaku, s kožnatim pojasom oko bokova; hranio se skakavcima i divljim medom.

⁷I propovijedao je:

"Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. ⁸Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim."

Isusovo krštenje (Mk 1,9)

(Mt 3,13-17; Lk 1,21-22; Iv 1,29-34)

⁹Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. ¹⁰I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, ¹¹a glas se zaori s nebesa: *Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*

Kušnja u pustinji (Mk 1,12)

(Mt 4,1-11; Lk 4,1-13)

¹²I odmah ga Duh nagna u pustinju. ¹³I bijaše u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu.

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI (Mk 1,14)

Početak propovijedanja (Mk 1,14)

¹⁴A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evanđelje Božje: ¹⁵"Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!"

Prva četiri učenika (Mk 1,16)

(Mt 4,12-22; Lk 4,14-15; 5,1-11; Iv 1,35-51)

¹⁶I prolazeći uz Galilejsko more, ugleda Šimuna i Andriju, brata Šimunova, gdje ribare na moru; bijahu ribari. ¹⁷I reče im Isus: "Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi!" ¹⁸Oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim.

¹⁹Pošavši malo naprijed, ugleda Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana: u lađi su krpali mreže. ²⁰Odmah pozva i njih. Oni ostave oca Zebedeja u lađi s nadničarima i otiđu za njim.

Poučavanje i čudo u kafarnaumskoj sinagogi (Mk 1,21)

(Lk 4,31-37)

²¹I stignu u Kafarnaum. Odmah u subotu uđe on u sinagogu i počeo naučavati. ²²Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci.

²³A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao čovjek opsjednut nečistim duhom. On povika: ²⁴"Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" ²⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziđi iz njega!" ²⁶Nato nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega.

²⁷Svi se zaprepastiše te se zapitkivahu: "Što li je ovo? Nova li i snažna nauka! Pa i samim nečistim dusima zapovijeda, i pokoravaju mu se."

²⁸I pročulo se odmah o njemu posvuda, po svojoj okolini galilejskoj.

Ozdravljenje Petrove punice (Mk 1,29)

(Mt 8,14-15; Lk 4,38-39)

²⁹I odmah pošto iziđoše iz sinagoge, uđe s Jakovom i Ivanom u kuću Šimunovu i Andrijinu. ³⁰A punica Šimunova ležala u ognjici. I odmah mu kažu za nju. ³¹On pristupi, prihvati je za ruku i podiže. I pusti je ognjica. I posluživaše im.

Druga ozdravljenja (Mk 1,32)

(Mt 8,6-17; Lk 4,40-41)

³²Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. ³³I sav je grad nagrmuo k vratima. ³⁴I on ozdravi bolesnike - a bijahu mnogi i razne im bolesti - i zloduhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali.

Isus potajno ostavlja Kafarnaum i propovijeda po Galileji (Mk 1,35)

(Mt 4,23; Lk 4,42-44)

³⁵Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše. ³⁶Potražiše ga Šimun i njegovi drugovi. ³⁷Kad ga nađoše, rekoše mu: "Svi te traže." ³⁸Kaže im: "Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam! Ta zato sam došao." ³⁹I prođe svom Galilejom: propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio.

Ozdravljenje gubavca (Mk 1,40)

(Mt 8,1-4; Lk 5,12-16)

⁴⁰I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!" ⁴¹Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa će mu: "Hoću, budi čist!" ⁴²I odmah nestala s njega gube i očisti se. ⁴³Isus se otrese na nj i odmah ga otpravi ⁴⁴riječima: "Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, *pokaži se svećeniku* i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo." ⁴⁵Ali čim iziđe, stane on uvelike pripovijedati i razglašavati događaj tako da Isus više nije mogao javno ući u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolazahu k njemu odasvud.

Ozdravljenje uzetoga (Mk 2,1)

(Mt 9,1-8; Lk 5,17-26)

Mk 2.

I pošto nakon nekoliko dana opet uđe u Kafarnaum, proćulo se da je u kući. ²I skupiše se mnogi te više nije bilo mjesta ni pred vratima. On im navješćivaše Riječ. ³I dođu noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. ⁴Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli unijeti k njemu, otkriju krov nad mjestom gdje bijaše Isus. Načinivši otvor, spuste postelju na kojoj je uzeti ležao. ⁵Vidjevši njihovu vjeru, kaže Isus uzetome: "Sinko! Otpuštaju ti se grijesi." ⁶Sjedjeli su ondje neki pismoznanci koji počеше mudrovati u sebi: ⁷"Što to ovaj govori? Huli! Ta tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ⁸Isus duhom odmah proniknu da tako mudruju u sebi, pa će im: "Što to mudrujete u sebi? ⁹Ta što je lakše? Reći uzetomu: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani, uzmi svoju postelju i hodi?'" ¹⁰Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: ¹¹"Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući!" ¹²I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: "Takvo što nikad još ne vidjesmo!"

Poziv Levija. Gozba s grešnicima (Mk 2,13)

(Mt 9,9-13; Lk 5,27-32)

¹³Isus ponovno iziđe k moru. Sve je ono mnoštvo grnulo k njemu i on ih poučavaše. ¹⁴Prolazeći ugleda Levija Alfejeva gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim.

¹⁵Kada zatim Isus bijaše za stolom u njegovoj kući, nađoše se za stolom s njime i njegovim učenicima i mnogi carinici i grešnici. Bilo ih je uistinu mnogo. A slijedili su ga ¹⁶i pismoznanci farizejske sljedbe pa vidjevši da jede s grešnicima i carinicima rekoše njegovim učenicima: "Zašto jede s carinicima i grešnicima?" ¹⁷Čuvši to, Isus im reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike."

Rasprava o postu (Mk 2,18)

(Mt 9,14-17; Lk 5,33-39)

¹⁸Ivanovi su učenici i farizeji postili. I dođu neki i kažu mu: "Zašto učenici Ivanovi i učenici farizejski poste, a tvoji učenici ne poste?" ¹⁹Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik s njima? Dokle god imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. ²⁰Doći će već dani kad će im se ugrabiti zaručnik i tada će postiti u onaj dan!"

²¹"Nitko ne prišiva krpe od sirova sukna na staro odijelo. Inače nova zakrpa vuče sa starog odijela pa nastane još veća rupa."

²²"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inače će vino poderati mješine pa propade i vino i mješine. Nego - novo vino u nove mješine!"

Trganje klasja u subotu (Mk 2,23)

(Mt 12,1-8; Lk 6,1-5)

²³Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Njegovi učenici počеше putem trgati klasje. A farizeji mu rekoše: ²⁴"Gle! Zašto čine što subotom nije dopušteno?"

²⁵Isus im odgovori: "Zar nikad niste čitali što učini David kad ogladnje te se nađe u potrebi on i njegovi pratioci? ²⁶Kako za velikog svećenika Ebjataru uđe u Dom Božji i pojede prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko osim svećenika; a on daje i svojim pratiocima?"

²⁷I govoraše im: "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. ²⁸Tako, Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Mk 3,1)

(Mt 12,9-14; Lk 6,6-11)

Mk 3.

Uđe ponovno u sinagogu. Bio je ondje čovjek usahle ruke. ²A oni vrebahu hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. ³On kaže čovjeku usahle ruke: "Stani na sredinu!" ⁴A njima će: "Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?" No oni su šutjeli.

⁵A on, razalošćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: "Ispruži ruku!" On ispruži - i ruka mu zdrava!

⁶Farizeji iziđu i dadnu se odmah s herodovcima na vijećanje protiv njega kako da ga pogube.

Narod grne za Isusom (Mk 3,7)

(Mt 12,15-16; Lk 6,17-19)

⁷Isus se s učenicima povuče k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, ⁸iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona - silno je mnoštvo čulo što čini i nagnulo k njemu.

⁹Stoga reče učenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi lađica da ga ne bi zgnojili. ¹⁰Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogođeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotakli. ¹¹A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: "Ti si Sin Božji!" ¹²A on im se oštro prijetio da ga ne prokazuju.

Izbor dvanaestorice (Mk 3,13)

(Mt 10,1-4; Lk 6,12-16; Dj 1,13)

¹³Uziđe na goru i pozove koje sam htjede. I dođoše k njemu. ¹⁴I ustanovi dvanaesticu da budu s njime i da ih šalje propovijedati ¹⁵s vlašću da izgone đavle. ¹⁶Ustanovi dakle dvanaesticu: Šimuna, kojemu nadjenu ime Petar, ¹⁷i Jakova Zebedejeva i Ivana, brata Jakovljeva, kojima nadjenu ime Boanerges, to jest Sinovi groma, ¹⁸i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova Alfejeva i Tadeja i Šimuna Kananajca ¹⁹i Judu Iškariotskoga, koji ga izda.

Neodržive klevete (Mk 3,20)

(Mt 12,22-32; Lk 11,14-23; 12,10)

²⁰I dođe Isus u kuću. Opet se skupi toliko mnoštvo da nisu mogli ni jesti. ²¹Čuvši to, dođoše njegovi da ga obuzdaju jer se govorilo: "Izvan sebe je!"

²²I pismoznanci što siđoše iz Jeruzalema govorahu: "Beelzebula ima, po poglaviči đavolskom izgoni đavle."

²³A on ih dozva pa im u prispodobama govoraše: "Kako može Sotona Sotonu izgoniti? ²⁴Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati. ²⁵lli: ako se kuća u sebi razdijeli, ona ne može opstati. ²⁶Ako je dakle Sotona sam na sebe ustao i razdijelio se, ne može opstati, nego mu je kraj. ²⁷Nitko, dakako, ne može u kuću jakoga ući i oplijeniti mu pokućstvo ako prije jakoga ne sveže. Tada će mu kuću oplijeniti!"

²⁸Doista, kažem vam, sve će se oprostiti sinovima ljudskima, koliki god bili grijesi i hule kojima pohule. ²⁹No pohuli li tko na Duha Svetoga, nema oprostjenja do vijeka; krivac je grijeha vječnoga."

³⁰Jer govorahu: "Duha nečistoga ima."

Prava rodbina Isusova (Mk 3,31)

(Mt 12,46-50; Lk 8,19-21)

³¹I dođu majka njegova i braća njegova. Ostanu vani, a k njemu pošalju neka ga pozovu. ³²Oko njega je sjedjelo mnoštvo. I reknu mu: "Eno vani majke tvoje i braće tvoje, traže te!" ³³On im odgovori: "Tko je majka moja i braća moja?"

³⁴I okruži pogledom po onima što su sjedjeli oko njega u krugu i kaže: "Evo majke moje, evo braće moje! ³⁵Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka."

Isus govori u prispodobama (Mk 4,1)

(Mt 13,1-3; Lk 8,4)

Mk 4.

I poče opet poučavati uz more. I zgrnu se k njemu silan svijet te on uđe u lađu i sjede na moru, a sve ono mnoštvo bijaše uz more, na kopnu.

²Poučavao ih je u prispodobama mnogočemu. Govorio im u pouci:

Prispodoba o sijaču (Mk 4,3)

(Mt 13,3-9; Lk 8,5-8)

³"Poslušajte! Gle, iziđe sijač sijati. ⁴I dok je sijao, poneko zrno pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Neko opet pade na kamenito tlo gdje nemaše dosta zemlje. Odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶Ali kad ogranu sunce, izgorje; i jer nemaše korijenja, osuši se. ⁷Neko opet pade u trnje i trnje uzraste i uguši ga te ploda ne donese. ⁸Neko napokon pade u dobru zemlju i dade plod, razraste se i razmnoži, te donese: jedno tridesetostruko, jedno šezdesetostruko, jedno stotruko."

⁹I doda: "Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Svrha prispodoba (Mk 4,10)

(Mt 13,10-15; Lk 8,9-10)

¹⁰Kad bijaše nasamo, oni oko njega zajedno s dvanaesticom pitahu ga o prispodobama. ¹¹I govoraše im: "Vama je dano otajstvo kraljevstva Božjega, a onima vani sve biva u prispodobama:

¹²*da gledaju, gledaju - i ne vide,*

slušaju, slušaju - i ne razumiju,

da se ne obrate

pa da im se otpusti."

Tumačenje prispodobe o sijaču (Mk 4,13)

(Mt 13,18-23; Lk 8,11-15)

¹³I kaže im: "Zar ne znate tu prispodobu? Kako ćete onda razumjeti prispodobe uopće? ¹⁴Sijač sije Riječ. ¹⁵Oni uz put, gdje je Riječ posijana, jesu oni kojima, netom čuju, odmah dolazi Sotona i odnosi Riječ u njih posijanu. ¹⁶Zasijani na tlo kamenito jesu oni koji kad čuju Riječ, odmah je s radošću prime, ¹⁷ali nemaju u sebi korijena, nego su nestalni: kad nastane nevolja ili progonstvo zbog Riječi, odmah se sablazne. ¹⁸A drugi su oni u trnje zasijani. To su oni koji poslušaju Riječ, ¹⁹ali nadošle brige vremenite, zavodljivost bogatstva i ostale požude uguše Riječ te ona ostane bez ploda. ²⁰A zasijani na dobru zemlju jesu oni koji čuju i prime Riječ te urode: tridesetostruko, šezdesetostruko, stotruko."

Prispodoba o svjetiljci i o mjeri: shvaćanje evanđelja (Mk 4,21)

(Mt 5,15; 10,26; 13,12; Lk 8,16-18)

²¹I govoraše im: "Unosi li se svjetiljka da se pod posudu stavi ili pod postelju? Zar ne da se stavi na svijećnjak? ²²Ta ništa nije zastrto, osim zato da se očituje; i ništa skriveno, osim zato da dođe na vidjelo! ²³Ima li tko uši da čuje, neka čuje."

²⁴I govoraše im: "Pazite što slušate. Mjerom kojom mjerite mjerit će vam se. I nadodat će vam se. ²⁵Doista, onomu tko ima dat će se, a onomu tko nema oduzet će se i ono što ima."

Prispodoba o sjemenu koje samo raste (Mk 4,26)

²⁶I govoraše im: "Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. ²⁷Spavao on ili bdio, noću i danju sjeme klija i raste - sam ne zna kako; ²⁸zemlja sama od sebe donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu. ²⁹A čim plod dopusti, brže se on laća srpa jer eto žetve."

Prispodoba o gorušičinu zrnju (Mk 4,30)

(Mt 13,31-32; Lk 13,18-19)

³⁰I govoraše: "Kako da prispodobimo kraljevstvo nebesko ili u kojoj da ga prispodobi iznesemo? ³¹Kao kad se gorušičino zrno posije u zemlju. Manje od svega sjemenja na zemlji, ³²jednoć posijano, naraste i postane veće od svega povrća pa potjera velike grane te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske."

Zaključak o prispodobama (Mk 4,33)

(Mt 13,34-35)

³³Mnogim takvim prispodobama navješćivaše im Riječ, kako već mogahu slušati. ³⁴Bez prispodobe im ne govoraše, a nasamo bi svojim učenicima sve razjašnjavao.

Stišana oluja (Mk 4,35)

(Mt 8,23-27; Lk 8,22-25)

³⁵Uvečer istoga dana kaže im: "Prijeđimo prijeko!" ³⁶Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako već bijaše u lađi. A pratile su ga i druge lađe. ³⁷Najednom nastaje žestoka oluja, na lađu navale valovi te su je već gotovo napunili. ³⁸A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: "Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?" ³⁹On se probudi, zaprijeti vjetru i reče moru: "Utihi! Umukni!" I smiri se vjetar i nastaje velika utiha. ⁴⁰Tada im reče: "Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?" ⁴¹Oni se silno prestrašise pa se zapitkivahu: "Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?"

Opsjednuti Gerazenc (Mk 5,1)

(Mt 8,28-34; Lk 8,26-39)

Mk 5.

Stigoše na onu stranu mora, u kraj gerazenski. ²Čim iziđe iz lađe, odmah mu iz grobnica pohiti u susret neki čovjek s nečistim duhom. ³Obitavalište je imao u grobnicama. I nitko ga više nije mogao svezati ni lancima ⁴jer je već često bio i okovima i lancima svezan, ali je raskinuo okove i iskidao lance i nitko ga nije mogao ukrotiti. ⁵Po cijele bi noći i dane u grobnicama i po brdima vikao i bio se kamenjem.

⁶Kad izdaleka opazi Isusa, dotrči i pokloni mu se, ⁷a onda u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Zaklinjem te Bogom, ne muči me!" ⁸Jer Isus mu bijaše rekao: "Izidi, duše nečisti, iz ovoga čovjeka!" ⁹Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" Kaže mu: "Legija mi je ime! Ima nas mnogo!" ¹⁰I uporno zaklinjaše Isusa da ih ne istjera iz onoga kraja.

¹¹A ondje je pod brdom paslo veliko krdo svinja. ¹²Zaklinjahu ga dakle: "Pošalji nas u ove svinje da u njih uđemo!" ¹³I on im dopusti. Tada iziđoše nečisti duhovi i uđoše u svinje. I krdo od oko dvije tisuće jurnu niz obronak u more i podavi se u moru.

¹⁴Svinjari pobjgoše i razglasiše gradom i selima. A ljudi pođoše vidjeti što se dogodilo. ¹⁵Dođu Isusu. Ugledaju opsjednutoga: sjedio je obučen i zdrave pameti - on koji ih je imao legiju. I prestraše se. ¹⁶A očevici im razlagahu kako je to bilo s opsjednutim i ono o svinjama. ¹⁷Tada ga stanu moliti da ode iz njihova kraja.

¹⁸Kad je ulazio u lađu, onaj što bijaše opsjednut molio ga da bude uza nj. ¹⁹No on mu ne dopusti, nego mu reče: "Pođi kući k svojim pa im javi što ti je učinio Gospodin, kako ti se smilovao." ²⁰On ode i počeo razglasavati po Dekapolu što mu učini Isus. I svi su se divili.

Kći Jairova.

Ozdravljenje bolesne žene (Mk 5,21)

(Mt 9,18-26; Lk 8,40-56)

²¹Kad se Isus lađom ponovno prebacio prijeko, zgrnu se k njemu silan svijet. ²²Stajao je uz more. I dođe, gle, jedan od nadstojnika sinagoge, imenom Jair. Ugledavši ga, padne mu pred noge ²³pa ga usrdno moljaše: "Kćerkica mi je na umoru! Dođi, stavi ruke na nju da ozdravi i ostane u životu!" ²⁴I pođe s njima. A za njim je išao silan svijet i pritiskao ga.

²⁵A neka je žena dvanaest godina bolovala od krvarenja, ²⁶mnogo pretrpjela od pustih liječnika, razdala sve svoje i ništa nije koristilo; štoviše, bivalo joj je sve gore. ²⁷Čuvši za Isusa, priđe mu među mnoštvom odostraga i dotaknu se njegove haljine. ²⁸Mislila je: "Dotaknem li se samo njegovih haljina, bit ću spašena." ²⁹I odmah prestane njezino krvarenje te osjeti u tijelu da je ozdravila od zla.

³⁰Isus odmah u sebi osjeti da je iz njega izišla sila pa se okrenu usred mnoštva i reče: "Tko se to dotaknu mojih haljina?" ³¹A učenici mu rekoše: "Ta vidiš kako te mnoštvo odasvud pritišće i još pitaš: 'Tko me se to dotaknu?'" ³²A on zaokruži pogledom da vidi onu koja to učini.

³³Žena, sva u strahu i trepetu, svjesna onoga što joj se dogodilo, pristupi i baci se preda nj pa mu kaza sve po istini. ³⁴On joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja spasila! Pođi u miru i budi zdrava od svojega zla!"

³⁵Dok je Isus još govorio, eto nadstojnikovih s porukom. "Kći ti je umrla. Čemu dalje mučiti učitelja?" ³⁶Isus je čuo taj razgovor, pa će nadstojniku: "Ne boj se! Samo vjeruj!" ³⁷I ne dopusti da ga itko drugi prati osim Petra i Jakova i Ivana, brata Jakovljeva. ³⁸I dođu u kuću nadstojnikovu. Ugleda buku i one koji plakahu i naricahu u sav glas. ³⁹Uđe i kaže im: "Što bučite i plačete? Dijete nije umrlo, nego spava." ⁴⁰A oni mu se podsmjehivahu.

No on ih sve izbaci, uzme sa sobom djetetova oca i majku i svoje pratioce pa uđe onamo gdje bijaše dijete. ⁴¹Primi dijete za ruku govoreći: "Talita, kumi!" što znači: "Djevojko! Zapovijedam ti, ustani!" ⁴²I djevojka odmah usta i počeo hodati. Bijaše joj dvanaest godina. I u tren ostadoše zapanjeni, u čudu velikom. ⁴³On im dobro poprijeti neka toga nitko ne dozna; i reče da djevojci dadnu jesti.

Isus nije priznat u svom zavičaju (Mk 6,1)

(Mt 13,53-58; Lk 4,16-30)

Mk 6.

I otišavši odande, dođe u svoj zavičaj. A doprate ga učenici. ²I kada dođe subota, poče učiti u sinagogi. I mnogi što su ga slušali preneraženi govorahu: "Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama? ³Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljevi, i Josipovi, i Judini, i Šimunovi? I nisu li mu sestre ovdje među nama?" I sablažnjavahu se o njega.

⁴A Isus im govoraše: "Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i među rodbinom i u svom domu." ⁵I ne mogaše ondje učiniti ni jedno čudo, osim što ozdravi nekoliko nemoćnika stavivši ruke na njih. ⁶I čudio se njihovoj nevjeri.

Slanje apostola (Mk 6,6b)

(Mt 10,1-15; Lk 9,1-6)

Obilazio je selima uokolo i naučavao.

⁷Dozva dvanaesticu te ih poče slati dva po dva dajući im vlast nad nečistim dusima. ⁸I zapovjedi im da na put ne nose ništa osim štapa: ni kruha, ni torbe, ni novaca o pojasu, ⁹nego da nose samo sandale i da ne oblače dviju haljina.

¹⁰I govoraše im: "Kad uđete gdje u kuću, u njoj ostanite dok ne odete odande. ¹¹Ako vas gdje ne prime te vas ne poslušaju, iziđite odande i otriesite prah ispod svojih nogu njima za svjedočanstvo."

¹²Otišavši, propovijedali su obraćenje, ¹³izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali.

Umorstvo Ivana Krstitelja (Mk 6,14)

(Mt 14,1-12; Lk 9,7-9; 3,19-20)

¹⁴Dočuo to i kralj Herod jer se razglasilo Isusovo ime te se govorilo: "Ivan Krstitelj uskrsnuo od mrtvih i zato čudesne sile djeluju u njemu." ¹⁵A drugi govorahu: "Ilija je!" Treći opet: "Prorok, kao jedan od proroka." ¹⁶Herod pak na to govoraše: "Uskrsnu Ivan kojemu ja odrubih glavu."

¹⁷Herod doista bijaše dao uhititi Ivana i svezati ga u tamnici zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa, kojom se bio oženio. ¹⁸Budući da je Ivan govorio Herodu: "Ne smiješ imati žene brata svojega!", ¹⁹Herodijada ga mrzila i htjela ga ubiti, ali nije mogla ²⁰jer se Herod bojao Ivana; znao je da je on čovjek pravedan i svet pa ga je štitio. I kad god bi ga slušao, uvelike bi se zbunio, a rado ga je slušao.

²¹I dođe zgodan dan kad Herod o svom rođendanu priredi gozbu svojim velikašima, časnicima i prvacima galilejskim. ²²Uđe kći Herodijadina i zaplesa. Svidje se Herodu i sustolnicima. Kralj reče djevojci: "Zaišti od mene što god hoćeš i dat ću ti!" ²³I zakle joj se: "Što god zaišteš od mene, dat ću ti, *pa bilo to i pol mogega kraljevstva.*" ²⁴Ona iziđe pa će svojoj materi: "Što da zaišem?" A ona će: "Glavu Ivana Krstitelja!" ²⁵I odmah žurno uđe kralju te zaište: "Hoću da mi odmah dadeš na pladnju glavu Ivana Krstitelja!"

²⁶Ožalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika na htjede je odbiti. ²⁷Kralj odmah posla krvnika i naredi da donese glavu Ivanovu. On ode, odrubi mu glavu u tamnici, ²⁸donese je na pladnju i dade je djevojci, a djevojka materi. ²⁹Kad za to dočuše Ivanovi učenici, dođu, uzmu njegovo tijelo i polože ga u grob.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Mk 6,30)

(Mt 14,13-21; Lk 9,10-17; Iv 6,1-13)

³⁰Uto se apostoli skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su činili i naučavali. ³¹I reče im: "Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo." Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. ³²Otploviše dakle lađom na samotno mjesto, u osamu. ³³No kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strčашe onamo i pretekoše ih.

³⁴Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane poučavati u mnogočemu.

³⁵A u kasni već sat pristupe mu učenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i već je kasno. ³⁶Otpusti ih da odu po okolnim zaseocima i selima i kupe sebi što za jelo." ³⁷No on im odgovori: "Podajte im vi jesti." Kažu mu: "Da pođemo i kupimo za dvjesto denara kruha pa da im damo jesti?"

³⁸A on će im: "Koliko kruhova imate? Idite i vidite!" Pošto izvidješe, kažu: "Pet, i dvije ribe." ³⁹I zapovjedi im da sve, u skupinama, posjedaju po zelenoj travi. ⁴⁰I pružiše se po sto i po pedeset na svaku lijehu.

⁴¹On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi kruhove i davaše učenicima da posluže ljude. Tako i dvije ribe razdijeli svima. ⁴²I jeli su svi i nasitili se. ⁴³I od ulomaka nakupiše dvanaest punih košara, a i od riba. ⁴⁴A jelo je pet tisuća muškaraca.

Isus hoda po moru (Mk 6,45)

(Mt 14,22-33; Iv 6,16-21)

⁴⁵On odmah prisili učenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko, prema Betsaidi, dok on otpusti mnoštvo. ⁴⁶I pošto se rasta s ljudima, otiđe u goru da se pomoli.

⁴⁷Uvečer pak lađa bijaše posred mora, a on sam na kraju. ⁴⁸Vidjevši kako se muče veslajući, jer im bijaše protivan vjetar, oko četvrte noćne straže dođe k njima hodeći po moru. I htjede ih mimoići. ⁴⁹A oni, vidjevši kako hodi po moru, pomisliše da je utvara pa kriknuše. ⁵⁰Jer svi su ga vidjeli i prestrašili se. A on im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" ⁵¹I uziđe k njima u lađu, a vjetar utihnu. I veoma se, prekomjerno, snebivahu; ⁵²još ne shvatiše ono o kruhovima, nego im srce bijaše stvrdnuto.

Ozdravljenje u genezaretskom kraju (Mk 6,53)

(Mt 14,34-36)

⁵³Pošto doploviše na kraj, dođu u Genezaret i pristanu. ⁵⁴Kad iziđu iz lađe, ljudi ga odmah prepoznaju ⁵⁵pa oblete sav onaj kraj. I počnu donositi na nosilima bolesnike onamo gdje bi čuli da se on nalazi. ⁵⁶I kamo bi god ulazio - u sela, u gradove, u zaseoke - po trgovima bi stavljali bolesnike i molili ga da se dotaknu makar skuta njegove haljine. I koji bi ga se god dotakli, ozdravljali bi.

Prepirka o farizejskim predajama (Mk 7,1)

(Mt 15,1-20; Lk 11,37-41)

Mk 7.

Skupe se oko njega farizeji i neki od pismoznanaca koji dođoše iz Jeruzalema. ²I opaze da neki njegovi učenici jedu kruh nečistih, to jest neopranih ruku.

³A farizeji i svi Židovi ne jedu ako prije temeljito ne operu ruke; drže se predaje starih. ⁴Niti s trga što jedu ako prije ne operu. Mnogo toga još ima što zbog predaje drže: pranje čaša, vrčeva i lonaca.

⁵Zato farizeji i pismoznanci upitaju Isusa: "Zašto tvoji učenici ne postupaju po predaji starih, nego nečistih ruku blaguju?"

⁶A on im reče: "Dobro prorokova Izaija o vama, licemjeri, kad napisao:

Ovaj me narod usnama časti,

a srce mu je daleko od mene.

⁷*Uzalud me štiju*

naučavajući nauke - uredbu ljudske.

⁸Napustili ste zapovijed Božju, a držite se predaje ljudske."

⁹Još im govoraše: "Lijepo! Dokidate Božju zapovijed da biste sačuvali svoju predaju. ¹⁰Mojsije doista reče: *Poštuj oca svoga i majku svoju*. I: *Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni*. ¹¹A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude 'korban', to jest sveti dar', ¹²takvome više ne dopuštate ništa učiniti za oca ili majku. ¹³Tako dokidate riječ Božju svojom predajom, koju sami sebi predadoste. I još štošta tomu slično činite." ¹⁴Tada ponovno dozove mnoštvo i stane govoriti: "Poslušajte me svi i razumijte! ¹⁵Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi - to ga onečišćuje. ¹⁶Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

¹⁷I kad od mnoštva uđe u kuću, upitaše ga učenici za prispodobu. ¹⁸I reče im: "Tako? Ni vi ne razumijete? Ne shvaćate li da čovjeka ne može onečistiti što u nj ulazi ¹⁹jer mu ne ulazi u srce, nego u utrobu te izlazi u zahod?" Tako on očisti sva jela.

²⁰Još dometnu: "Što iz čovjeka izlazi, te onečišćuje čovjeka. ²¹Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, ²²preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje. ²³Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka."

III. ISUSOVO DJELOVANJE IZVAN GALILEJE

(Mk 7,24)

Vjera jedne strankinje (Mk 7,24)

(Mt 15,21-28)

²⁴Odande otiđe u kraj tirske. I uđe u neku kuću. Htio je da nitko ne sazna, ali se nije mogao sakriti, ²⁵nego odmah dođu žena koje kćerkica imaše duha nečistoga. Ona dođe i pade mu pred noge. ²⁶A žena bijaše Grkinja, Sirofeničanka rodom. I moljaše ga da joj iz kćeri istjera zloduha. ²⁷A on joj govoraše: "Pusti da se prije nasite djeca! Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." ²⁸A ona će mu: "Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih." ²⁹Reče joj: "Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh." ³⁰I ode kući te nađe dijete gdje leži na postelji, a zloduh je bio izišao.

Ozdravljenje gluhog mucavca (Mk 7,31)

³¹Zatim se ponovno vrati iz krajeva tirskih pa preko Sidona dođe Galilejskom moru, u krajeve dekapolske.

³²Donesu mu nekoga gluhog mucavca pa ga zamole da stavi na nj ruku. ³³On ga uzme nasamo od mnoštva, utisne svoje prste u njegove uši, zatim pljune i dotakne se njegova jezika. ³⁴Upravi pogled u nebo, uzdahne i kaže mu: "Effata!" - to će reći: "Otvori se!" ³⁵I odmah mu se otvoriše uši i razdriješ spona jezika te stade govoriti razgovijetno.

³⁶A Isus im zabrani da nikome ne kazuju. No što im je on više branio, oni su to više razglašavali ³⁷i preko svake mjere zadivljeni govorili: "Dobro je sve učinio! Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!"

Isus hrani četiri tisuće ljudi (Mk 8,1)

(Mt 15,32-39)

Mk 8.

Onih se dana opet skupio silan svijet. Budući da nisu imali što jesti, dozva Isus učenike pa im reče: ²"Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me i nemaju što jesti. ³Ako ih otpravim gladne njihovim kućama, klonut će putom. A neki su od njih došli iz daleka." ⁴Učenici mu odgovore: "Otkuda bi ih tko ovdje u pustinji mogao nahraniti kruhom?" ⁵On ih zapita: "Koliko kruhova imate?" Oni odgovore: "Sedam." ⁶Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji. I uze sedam kruhova, zahvali, razlomi i davaše svojim učenicima da posluže. I poslužiše mnoštvu. ⁷A imali su i malo ribica. Blagoslovi i njih te reče da i to posluže. ⁸I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka odniješe sedam košara. ⁹Bilo ih je oko četiri tisuće. Tada ih otpusti, ¹⁰a sam sa svojim učenicima odmah uđe u lađu i ode u kraj dalmanutski.

Znak s neba (Mk 8,11)

(Mt 16,1-4; Lk 11,16-29)

¹¹Tada istupiše farizeji i počеше raspravljati s njime. Iskušavajući ga, zatraže od njega znak s neba. ¹²On uzdahnu iz sve duše i reče: "Zašto ovaj naraštaj traži znak? Zaista, kažem vam, ovome se naraštaju neće dati znak." ¹³Tada ih ostavi, ponovno uđe u lađu pa otiđe prijeko.

Kvasac farizejski (Mk 8,14)

(Mt 16,5-12; Lk 12,1)

¹⁴A zaboraviše ponijeti kruha; imali su samo jedan kruh sa sobom na lađi. ¹⁵Nato ih Isus opomenu: "Pazite, čuvajte se kvasca farizejskog i kvasca Herodova!" ¹⁶Oni, zamišljeni, među sobom govorahu: "Kruha nemamo." ¹⁷Zamijetio to Isus pa im reče: "Zašto ste zamišljeni što kruha nemate? Zar još ne shvaćate i ne razumijete? Zar vam je srce stvrđnuto?"

¹⁸*Oči imate, a ne vidite;
uši imate, a ne čujete?*

Zar se ne sjećate? ¹⁹Kad sam ono razlomio pet kruhova na pet tisuća, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Kažu mu: "Dvanaest." ²⁰"A kada razlomih sedam na četiri tisuće, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Odgovore: "Sedam." ²¹A on će njima: "I još ne razumijete?"

Ozdravljenje slijepca iz Betsaide (Mk 8,22)

²²Dođu u Betsaidu, dovedu mu slijepca pa ga zamole da ga se dotakne. ²³On uhvati slijepca za ruku, izvede ga iz sela, pljunu mu u oči, stavi na nj ruke i zapita ga: "Vidiš li što?" ²⁴Slijepac upilji pogled i reče: "Opažam ljude; vidim nešto kao drveće ... hodaju." ²⁵Tada mu Isus opet stavi ruke na oči i slijepac progleda i ozdravi te je mogao sve jasno na daleko vidjeti. ²⁶Tada ga posla kući i reče mu: "Ne ulazi u selo."

Petrova vjeroispovijest

(Mt 16,13-20; Lk 9,18-21; Iv 6,67-71)

²⁷I krenu Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove. Putem on upita učenike: "Što govore ljudi, tko sam ja?" ²⁸Oni mu rekoše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, treći opet da si neki od proroka." ²⁹On njih upita: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reče: "Ti si Pomazanik - Krist!" ³⁰I zaprijeti im da nikomu ne kazuju o njemu.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Mk 8,31)

(Mt 16,21-23; Lk 9,22)

³¹I poče ih poučavati kako Sin Čovječji treba da mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i nakon tri dana da ustane. ³²Otvoreno im to govoraše. Petar ga uze u stranu i poče odvrćati. ³³A on se okrenu, pogleda svoje učenike pa zaprijeti Petru: "Nosi se od mene, sotonu, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!"

"Hoće li tko za mnom..." (Mk 8,34)

(Mt 16,24-28; Lk 9,23-27; Iv 12,26)

³⁴Tada dozva narod i učenike pa im reče: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ³⁵Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga. ³⁶Ta što koristi čovjeku steći sav svijet, a životu svojem ugoditi? ³⁷Ta što da čovjek dadne u zamjenu za život svoj? ³⁸Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi u ovom preljubničkom i grešničkom naraštaju - njega će se stidjeti i Sin Čovječji kada dođe u slavi Oca svoga zajedno sa svetim anđelima."

Mk 9.

Još im govoraše: "Zaista, kažem vam, neki od ovdje nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide da je kraljevstvo Božje došlo u sili."

Preobraženje (Mk 9,2)

(Mt 17,1-13; Lk 9,28-36)

²Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana i povede ih na goru visoku, u osamu, same, i preobrazi se pred njima. ³I haljine mu postadoše sjajne, bijele veoma - nijedan ih bjelilac na zemlji ne bi mogao tako izbjeliti. ⁴I ukaza im se Ilija s Mojsijem te razgovarahu s Isusom.

⁵A Petar prihvati i reče Isusu: "Učitelju, dobro nam je ovdje biti! Načinimo tri sjenice: tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu." ⁶Doista nije znao što da kaže jer bijahu prestrašeni.

⁷I pojavi se oblak i zasjeni ih, a iz oblaka se začu glas: "*Ovo je Sin moj, Ljubljeni! Slušajte ga!*" ⁸I odjednom, obazrevši se uokolo, nikoga uza se ne vidješe doli Isusa sama.

⁹Dok su silazili s gore, naloži im da nikomu ne pripovijedaju što su vidjeli dok Sin Čovječji od mrtvih ne ustane. ¹⁰Oni održaše tu riječ, ali se među sobom pitahu što znači to njegovo "od mrtvih ustati" ¹¹pa ga upitaju: "Zašto pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?" ¹²A on im reče: "*Ilija će, doduše, prije doći i sve obnoviti.* Pa kako ipak piše o Sinu Čovječjem da će mnogo pretrpjeti i biti prezren? ¹³Ali, velim vam: Ilija je već došao i oni učiniše s njim što im se prohtjelo, kao što piše o njemu."

Padavičar (Mk 9,14)

(Mt 17,14-21; Lk 9,37-43)

¹⁴Kada dođoše k učenicima, ugledaše oko njih silan svijet i pismoznance kako raspravljaju s njima. ¹⁵Čim ga sve ono mnoštvo ugleda, iznenađeno brže pohrli pozdraviti ga. ¹⁶A on ih upita: "Što to raspravljaste s njima?" ¹⁷Odvрати netko iz mnoštva: "Učitelju, dovedoh k tebi svoga sina koji ima nijemoga duha. ¹⁸Gdje ga god zgrabi, obara ga, a on pjeni, škripi zubima i koči se. Rekoh tvojim učenicima da ga izagnaju, ali ne mogoše."

¹⁹On im odvrati: "O rode nevjerni! Dokle mi je biti s vama? Dokle li vas podnositi? Dovedite ga k meni!" ²⁰I dovedoše ga k njemu. Čim zloduh ugleda Isusa, potrese dječakom i on se, oboren na zemlju, stane valjati i pjeniti. ²¹Isus upita njegova oca: "Koliko je vremena kako mu se to događa?" On reče: "Od djetinjstva! ²²A često ga znade baciti i u vatru i u vodu da ga upropasti. Nego, ako što možeš, pomози nam, imaj samilosti s nama!" ²³Nato mu Isus reče: "Što? Ako možeš? Sve je moguće onomu koji vjeruje!" ²⁴Dječakov otac brže povika: "Vjerujem! Pomози mojoj nevjeri!" ²⁵Vidjevši da svijet odasvud grne, Isus zaprijeti nečistomu duhu: "Nijemi i gluhi duše, ja ti zapovijedam, iziđi iz njega i da nisi više u nj ušao!" ²⁶Zloduh nato zaviče, žestoko strese dječaka te iziđe, a on osta kao mrtav te su mnogi govorili da je umro. ²⁷No Isus ga dohvati za ruku, podiže ga i on ustade.

²⁸Kad Isus uđe u kuću, upitaše ga učenici nasamo: "Kako to da ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁹Odgovori im: "Ovaj se rod ničim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom."

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Mk 9,30)

(Mt 17,22-23; Lk 9,43-45)

³⁰Otišavši odande, prolažahu kroz Galileju. On ne htjede da to itko sazna. ³¹Jer poučavaše svoje učenike. Govoraše im: "Sin Čovječji predaje se u ruke ljudima. Ubit će ga, ali će on, ubijen, nakon tri dana ustati." ³²No oni ne razumješe te besjede, a bojahu ga se pitati.

Tko je najveći? (Mk 9,33)

(Mt 18,1-5; Lk 9,46-48)

³³I dođoše u Kafarnaum. I već u kući upita ih: "Što ste putem raspravljali?" ³⁴A oni umukoše jer putem među sobom razgovarahu o tome tko je najveći. ³⁵On sjede i dozove dvanaesticu te im reče: "Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!" ³⁶I uzme dijete, postavi ga posred njih, zagrli ga i reče im: ³⁷"Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime, mene prima. A tko mene prima, ne prima mene, nego onoga koji mene posla."

"Tko nije protiv nas, za nas je" (Mk 9,38)

(Lk 9,49-50)

³⁸Reče mu Ivan: "Učitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili jer ne ide s nama." ³⁹A Isus reče: "Ne branite mu! Jer nitko ne može učiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi. ⁴⁰Tko nije protiv nas, za nas je."

Ljubav prema učenicima (Mk 9,41)

⁴¹"Uistinu, tko vas napoji čašom vode u ime toga što ste Kristovi, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća."

Sablazan (Mk 9,42)

(Mt 18,6-9; 5,13; Lk 17,1-2; 14,34-35)

⁴²"Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude bačen u more."

⁴³"Pa ako te ruka sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je sakatu ući u život, nego s obje ruke otići u pakao, u oganj neugasivi. ⁴⁴• ⁴⁵I ako te noga sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je hromu ući u život, nego s obje noge biti bačen u pakao. ⁴⁶• ⁴⁷I ako te oko sablažnjava, iskopaj ga. Bolje ti je jednooku ući u kraljevstvo Božje, nego s oba oka biti bačen u pakao, ⁴⁸gdje *crv njihov ne gine niti se oganj gasi*.

⁴⁹Uistinu, ognjem će svaki od njih biti poslan.

⁵⁰Dobra je sol. Ali ako sol postane neslana, čime ćete nju začiniti? Imajte sol u sebi, a mir među sobom!"

Nerazrješivost ženidbe (Mk 10,1)

(Mt 19,1-12)

Mk 10.

Krenuvši odande, dođe u judejski kraj i na onu stranu Jordana. I opet mnoštvo nagrmu k njemu, a on ih po svojem običaju ponovno poučavaše.

²A pristupe farizeji pa, da ga iskušaju, upitaše: "Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?" ³On im odgovori: "Što vam zapovjedi Mojsije?" ⁴Oni rekoše: "Mojsije je dopustio *napisati otpusno pismo i - otpustiti*." ⁵A Isus će im: "Zbog okorjelosti srca vašega napisa vam on tu zapovijed. ⁶Od početka stvorenja *muško i žensko stvori ih*. ⁷*Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo*. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. ⁸Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!"

¹⁰U kući su ga učenici ponovno o tome ispitivali. ¹¹I reče im: "Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub. ¹²I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub."

Isus i djeca (Mk 10,13)

(Mt 19,13-15; Lk 18,15-17)

¹³Donosili mu dječicu da ih se dotakne, a učenici im branili. ¹⁴Opazivši to, Isus se ozlovolji i reče im: "Pustite dječicu neka dolaze k meni; ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje! ¹⁵Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući." ¹⁶Nato ih zagrli pa ih blagoslivljaše polažući na njih ruke.

Opasnost bogatstva (Mk 10,17)

(Mt 19,16-30; Lk 18,18-30)

¹⁷I dok je izlazio na put, dotrči netko, klekne preda nj pa ga upita: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinih život vječni?" ¹⁸Isus mu reče: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini!"

¹⁹Zapovijedi znadeš:

Ne ubij!

Ne čini preljuba!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

Ne otmi!

Poštuj oca svoga i majku!"

²⁰On mu odgovori: "Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti." ²¹Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: "Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²²On se na tu riječ smrkne i ode žalostan jer imao je velik imetak.

²³Isus zaokruži pogledom pa će svojim učenicima: "Kako li će teško imućnici u kraljevstvo Božje!"
²⁴Učenici ostadoše zapanjeni tim njegovim riječima. Zato im Isus ponovi: "Djeco, kako je teško u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz ušice iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁶Oni se još većma snebivahu te će jedan drugome: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷Isus upre u njih pogled i reče: "Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu! *Ta Bogu je sve moguće!*"

²⁸Petar mu počeo govoriti: "Evo, mi sve ostavismo i pođosmo za tobom." ²⁹Reče Isus: "Zaista, kažem vam, nema ga tko ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili polja poradi mene i poradi evanđelja, ³⁰a da ne bi sada, u ovom vremenu, s progonstvima primio stotruko kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i polja - i u budućem vijeku život vječni. ³¹A mnogi prvi bit će posljednji i posljednji prvi."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Mk 10,32)

(Mt 20,17-19; Lk 18,31-34)

³²Putovali su tako uzlazeći u Jeruzalem. Isus je išao pred njima te bijahu zaprepašteni, a oni koji su išli za njima, prestrašeni.

Tada Isus opet uze dvanaesticu i počeo im kazivati što će ga zadesiti: ³³"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt, predati poganima, ³⁴izrugati i popljivati. Izbičevat će ga, ubit će ga, ali on će nakon tri dana ustati."

Molba Zebedejevih sinova (Mk 10,35)

(Mt 20,20-28; Lk 22,24-27)

³⁵I pristupe mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu: "Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo." ³⁶A on će im: "Što hoćete da vam učinim?" ³⁷Oni mu rekoše: "Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva." ³⁸A Isus im reče: "Ne znate što istete. Možete li piti čašu koju ja pijem, ili krstiti se krstom kojim se ja krstim?" ³⁹Oni mu rekoše: "Možemo." A Isus će im: "Čašu koju ja pijem pit ćete i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni, ⁴⁰ali sjesti meni zdesna ili slijeva nisam ja vlastan dati - to je onih kojima je pripravljeno."

⁴¹Kad su to čula ostala desetorica, počeo se gnjeviti na Jakova i Ivana. ⁴²Zato ih Isus dozva i reče im: "Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. ⁴³Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! ⁴⁴I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. ⁴⁵Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge."

Jerihonski slijepac Bartimej (Mk 10,46)

(Mt 20,29-34; Lk 18,35-43)

⁴⁶Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. ⁴⁷Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: "Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!" ⁴⁸Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: "Sine Davidov, smiluj mi se!" ⁴⁹Isus se zaustavi i reče: "Pozovite ga!" I pozovu slijepca sokoleći ga: "Ustani! Zove te!" ⁵⁰On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. ⁵¹Isus ga upita: "Što hoćeš da ti učinim?" Slijepac mu reče: "Učitelju moj, da progledam." ⁵²Isus će mu: "Idi, vjera te tvoja spasila!" I on odmah progleda i uputi se za njim.

IV. ISUSOVO DJELOVANJE U JERUZALEMU (Mk 11,1)

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Mk 11,1)

(Mt 21,1-11; Lk 19,28-40; Iv 12,12-19)

Mk 11.

Kad se približe Jeruzalemu, Betfagi i Betaniji, do Maslinske gore, pošalje dva učenika ²i kaže im: "Hajdete u selo pred vama. Čim u nj uđete, naći ćete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i vodite. ³Ako vam tko reče: 'Što to radite?' recite: 'Gospodinu treba', i odmah će ga ipak ovamo pustiti."

⁴Otiđoše i nađoše magare privezano uz vrata vani na cesti i odriješe ga. ⁵A neki od nazočnih upitaše: "Što radite? Što drijesite magare?" ⁶Oni im odvrata kako im reče Isus. I pustiše ih. ⁷I dovedu magare Isusu, prebace preko njega svoje haljine i on zajaha na nj. ⁸Mnogi prostriješe svoje haljine po putu, a drugi narezaše zelenih grana po poljima. ⁹I oni pred njim i oni za njim klicahu: "*Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!*" ¹⁰Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koji dolazi! *Hosana* u visinama!"

¹¹I uđe u Jeruzalem, u Hram. I sve uokolo razgleda, pa kako već bijaše kasno, pođe s dvanaesticom u Betaniju.

Neplodna smokva (Mk 11,12)

(Mt 21,18-19)

¹²Sutradan su izlazili iz Betanije, a on ogladnje. ¹³Ugleda izdaleka lisnatu smokvu i priđe ne bi li na njoj što našao. Ali došavši bliže, ne nađe ništa osim lišća jer ne bijaše vrijeme smokvama. ¹⁴Tada reče smokvi: "Nitko nikada više ne jeo s tebe!" Čuli su to njegovi učenici.

Izgon trgovaca iz Hrama (Mk 11,15)

(Mt 21,12-17; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹⁵Stignu tako u Jeruzalem. On uđe u Hram i stane izgoniti one koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjačima isprevrta stolove i prodavačima golubova klupe. ¹⁶I ne dopusti da itko išta pronese kroz Hram. ¹⁷Učio ih je i govorio: "Nije li pisano: *Dom će se moj zvati Dom molitve za sve narode?* A vi od njega načinili *pećinu razbojničku!*"

¹⁸Kada su za to dočuli glavari svećenički i pismoznanci, tražili su kako da ga pogube. Uistinu, bojahu ga se jer je sav narod bio očaran njegovim naukom. ¹⁹A kad se uvečerilo, izlazili su iz grada.

Osušena smokva. Vjera i molitva (Mk 11,20)

(Mt 21,20-22)

²⁰Kad su ujutro prolazili mimo one smokve, opaze da je usahla do korijena. ²¹Petar se prisjeti pa će Isusu: "Učitelju, pogledaj! Smokva koju si prokleo usahnu."

²²Isus im odvrati: "Imajte vjeru Božju. ²³Zaista, kažem vam, rekne li tko ovoj gori: 'Digni se i baci u more!' i u srcu svome ne posumnja, nego vjeruje da će se dogoditi to što kaže - doista, bit će mu! ²⁴Stoga vam kažem: Sve što god zamolite i zaištete, vjerujte da ste postigli i bit će vam! ²⁵No kad ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaš, koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupke." ²⁶ .

Odakle Isusu vlast? (Mk 11,27)

(Mt 21,23-27; Lk 20,1-8)

²⁷I dođu opet u Jeruzalem. Dok je obilazio Hramom, dođu k njemu glavari svećenički, pismoznanci i starješine. ²⁸I govorahu mu: "Kojom vlašću to činiš? Ili tko ti dade tu vlast da to činiš?" ²⁹A Isus im reče: "Jedno ću vas upitati. Odgovorite mi, pa ću vam kazati kojom vlašću ovo činim. ³⁰Krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi? Odgovorite mi!" ³¹A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvratio će 'Zašto mu dakle ne povjerovaste?' ³²Nego, da reknemo 'od ljudi!'" - Bojahu se mnoštva. Ta svi Ivana smatrahu doista prorokom. ³³I odgovore Isusu: "Ne znamo." A Isus će im: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Vinogradari ubojice (Mk 12,1)

(Mt 21,33-46; Lk 20,9-19)

Mk 12.

I uze im zboriti u prispodobama: Čovjek *vinograd posadi, ogradom ogradi, iskopa tijesak i kulu podiže* pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ²I u svoje vrijeme posla vinogradarima slugu da od njih uzme dio uroda vinogradarskoga. ³A oni ga pograbiše, istukoše i otposlaše praznih ruku. ⁴I opet posla k njima drugog slugu: i njemu razbiše glavu i izružiše ga. ⁵Trećega također posla: njega ubiše. Tako i mnoge druge: jedne istukoše, druge pobiše."

⁶"Još jednoga imaše, sina ljubljenoga. Njega naposljetku posla k njima misleći: 'Poštovat će sina moga.' ⁷Ali ti vinogradari među sobom rekoše: 'Ovo je baštinik! Hajde da ga ubijemo i baština će biti naša.' ⁸I pograbe ga, ubiju i izbace iz vinograda."

⁹"Što li će učiniti gospodar vinograda? Doći će i pobiti te vinogradare i dati vinograd drugima.

¹⁰Niste li čitali ovo Pismo:

*Kamen što ga odbaciše graditelji,
postade kamen zaglavni.*

¹¹*Gospodnje je to djelo -
kakvo čudo u očima našim!"*

¹²I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva. Razumješe da je protiv njih izrekao prispodobu pa ga ostave i odu.

Porez caru (Mk 12,13)

(Mt 22,15-22; Lk 20,20-26)

¹³I pošalju k njemu neke od farizeja i herodovaca da ga uhvate u riječi. ¹⁴Oni dođu i kažu mu: "Učitelju, znamo da si istinit i ne mariš tko je tko jer nisi pristran, nego po istini učiš putu Božjemu. Je li dopušteno dati porez caru ili nije? Da damo ili da ne damo?" ¹⁵A on im reče prozirući njihovo licemjerje: "Što me iskušavate? Donesite mi denar da vidim!" ¹⁶Oni donijеше. I reče im: "Čija je ovo slika i natpis?" A oni će mu: "Carev." ¹⁷A Isus im reče: "Caru podajte carevo, a Bogu Božje!" I divili su mu se.

Uskrsnuće mrtvih (Mk 12,18)

(Mt 22,23-33; Lk 20,27-40)

¹⁸Dođu k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuća, i upitaju ga: ¹⁹"Učitelju, Mojsije nam napisa: *Umre li čiji brat i ostavi ženu, a ne ostavi djeteta, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu.*" ²⁰Sedmero braće bijaše. Prvi uze ženu i umrije ne ostavivši poroda. ²¹I drugi je uze te umrije ne ostavivši poroda. I treći jednako tako. ²²I sedmorica ne ostaviše poroda. Najposlije i žena umrije. ²³Komu će biti žena o uskrsnuću, kad uskrsnu? Jer sedmorica su je imala za ženu."

²⁴Reče im Isus: "Niste li u zabludi zbog toga što ne razumijete Pisama ni sile Božje? ²⁵Ta kad od mrtvih ustaju, niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebesima. ²⁶A što se tiče mrtvih, da ustaju, niste li čitali u knjizi Mojsijevoj ono o grmu, kako Mojsiju reče Bog: *Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakovljevi?*" ²⁷Nije on Bog mrtvih, nego živih. Uvelike se varate."

Najveća zapovijed (Mk 12,28)

(Mt 22,34-40; Lk 10,25-28)

²⁸Tada pristupi jedan od pismoznanaca koji je slušao njihovu raspravu. Vidjevši da im je dobro odgovorio, upita ga: "Koja je zapovijed prva od svih?" ²⁹Isus odgovori: "Prva je: *Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini.*" ³⁰Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, *i iz sve snage svoje!*"

³¹"Druga je: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.* Nema druge zapovijedi veće od tih."

³²Nato će mu pismoznamac: "Dobro, učitelju! Po istini si kazao: *On je jedini, nema drugoga osim njega.*" ³³*Njega ljubiti* iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega *kao sebe samoga* - više je nego sve *paljenice i žrtve.*"

³⁴Kad Isus vidje kako je pametno odgovorio, reče mu: "Nisi daleko od kraljevstva Božjega!" I nitko se više nije usuđivao pitati ga.

Krist, Sin i Gospodin Davidov (Mk 12,35)

(Mt 22,41-46; Lk 20,41-44)

³⁵A naučavajući u Hramu, uze Isus govoriti: "Kako pismoznanci kažu da je Krist sin Davidov? ³⁶A sam David reče u Duhu Svetome:

Reče Gospod Gospodinu mojemu:

'Sjedni mi zdesna

dok ne položim neprijatelje tvoje

za podnožje nogama tvojim!'

³⁷Sam ga David zove Gospodinom. Kako mu je onda sin?"

Isusov sud o pismoznancima (Mk 12,37b)

(Mt 23,1-36; Lk 20,45-47)

Silan ga je svijet s užitkom slušao. ³⁸A on im u pouci svojoj govoraše: "Čuvajte se pismoznanaca, koji rado idu u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, ³⁹prva sjedala u sinagogama i pročelja na gozbama; ⁴⁰proždiru kuće udovičke, još pod izlikom dugih molitava. Stići će ih to oštrija osuda!"

Udovičin novčić (Mk 12,41)

(Lk 21,1-4)

⁴¹Potom sjede nasuprot riznici te promatraše kako narod baca sitniš u riznicu. Mnogi bogataši bacahu mnogo. ⁴²Dođe i neka siromašna udovica i baci dva novčića, to jest jedan kvadrant. ⁴³Tada dozove svoje učenike i reče im: "Doista, kažem vam, ova je sirota udovica ubacila više od svih koji ubacuju u riznicu. ⁴⁴Svi su oni zapravo ubacili od svoga suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sve što je imala, sav svoj žitak."

Eshatološka besjeda - Doprinos Božjega djela

Uvod (Mk 13,1)

(Mt 24,1-3; Lk 21,5-7)

Mk 13.

Kad je izlazio iz Hrama, rekne mu jedan od njegovih učenika: "Učitelju, gledaj! Kakva li kamenja, kakvih li zdanja!" ²Isus mu odvrati: "Vidiš li ta veličanstvena zdanja? Ne, neće se ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio sučelice Hramu, upitaju ga nasamo Petar, Jakov, Ivan i Andrija: ⁴"Reci nam kada će to biti i na koji se znak sve to ima svršiti?"

Početak nevolja (Mk 13,5)

(Mt 24,4-14; Lk 21,8-19)

⁵Tada im Isus počne govoriti: "Pazite da vas tko ne zavede. ⁶Mnogi će doći u moje ime i govoriti: *Ja sam!* I mnoge će zavesti. ⁷Kada pak čujete za ratove i za glasove o ratovima, ne uznemirujte se. Treba da se to dogodi, ali to još nije svršetak."

⁸"*Narod će ustati protiv naroda, kraljevstvo protiv kraljevstva.* Bit će potresa po raznim mjestima, bit će gladi. To je početak trudova."

⁹"Vi pak pazite sami na sebe. Predavat će vas vijećima i tući vas u sinagogama, pred upraviteljima i kraljevima stajat ćete zbog mene, njima za svjedočanstvo. ¹⁰A treba da se najprije svim narodima propovijeda evanđelje."

¹¹"Kad vas budu vodili na izručenje, ne brinite se unaprijed što ćete govoriti, nego govorite što vam bude dano u onaj čas. Ta niste vi koji govorite, nego Duh Sveti. ¹²Predavat će na smrt brat brata i otac sina. *Djeca će ustajati na roditelje* i ubijati ih. ¹³Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

Propast Jeruzalema (Mk 13,14)

(Mt 24,15-28; Lk 21,20-24)

¹⁴"I kad vidite da *grozota pustoši* stoluje gdje joj nije mjesto - tko čita, neka razumije - koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore! ¹⁵Tko bude na krovu, neka ne silazi i ne ulazi u kuću da iz nje što uzme. ¹⁶I tko bude u polju, neka se ne okreće natrag da uzme ogrtač!"

¹⁷"Jao trudnicama i dojiljama u one dane! ¹⁸A molite da to ne bude zimi ¹⁹jer će onih dana biti *tjeskoba kakve ne bi od početka stvorenja*, koje stvori Bog, *sve do sada*, a neće je ni biti. ²⁰I kad Gospodin ne bi skratio dane one, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih, koje on sebi izabra, skratio je on te dane."

²¹Ako vam tada tko rekne: 'Evo Krista ovdje! Eno ondje!' - ne vjerujte. ²²Ustat će doista lažni kristi i *lažni proroci* i tvorit će *znamenja i čudesa* da, bude li moguće, zaveđu izabrane. ²³Vi dakle budite na oprezu! Evo, pretekao sam vam sve!"

Dolazak Sina Čovječjega (Mk 13,24)

(Mt 24,29-31; Lk 21,25-28)

²⁴Nego, u one dane, nakon one nevolje,
sunce će pomrčati

i mjesec neće više svijetljeti

²⁵*a zvijezde će s neba padati*

i sile će se nebeske poljuljati.

²⁶Tada će ugledati *Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima* s velikom moći i slavom. ²⁷I razaslat će anđele i *sabrati* svoje izabranike *s četiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba.*"

Vrijeme Dolaska neizvjesno (Mk 13,28)

(Mt 24,32-35; Lk 21,29-33)

²⁸A od smokve se naučite prisposobiti! Kad joj grana već omekša i lišće potjera, znate: ljeto je blizu. ²⁹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je, na vratima! ³⁰Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³¹Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti."

³²"A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac."

"Bdijte!" (Mk 13,33)

(Mt 24,36-44)

³³"Pazite! Bdijte jer ne znate kada je čas.

³⁴Kao kad ono čovjek neki polazeći na put ostavi svoju kuću, upravu povjeri slugama, svakomu svoj posao, a vrataru zapovjedi da bdije. ³⁵Bdijte, dakle, jer ne znate kad će se domaćin vratiti - da li uvečer ili o ponoći, da li za prvih pijetlova ili ujutro - ³⁶da vas ne bi našao pozaspale ako iznenada dođe."

³⁷"Što vama kažem, svima kažem: Bdijte!"

V. ISUSOVA MUKA I USKRSNUĆE (Mk 14,1)

Zavjera protiv Isusa (Mk 14,1)

(Mt 26,1-5; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

Mk 14.

Za dva dana bijaše Pasha i Beskvasni kruhovi. Glavari svećenički i pismoznanci tražili su kako da ga na prijevaru uhvate i ubiju. ²Jer se govorilo: "Nikako ne na Blagdan da ne nastane pobuna naroda."

Pomazanje u Betaniji (Mk 14,3)

(Mt 26,6-13; Iv 12,1-8)

³I kad je u Betaniji, u kući Šimuna Gubavca, bio za stolom, dođe neka žena s alabastrenom posudicom prave skupocjene nardove pomasti. Razbi posudicu i poli ga po glavi. ⁴A neki negodovahu te će jedan drugomu: "Čemu to rasipanje pomasti? ⁵Mogla se pomast prodati za više od tristo denara i dati siromasima." I otresahu se na nju. ⁶A Isus reče: "Pustite je, što joj dodijavate? Dobro djelo učini na meni. ⁷Ta siromaha svagda imate uza se i kad god hoćete možete im dobro činiti, a mene nemate svagda. ⁸Učinila je što je mogla: unaprijed mi pomaza tijelo za ukop. ⁹Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo evanđelje, po svem svijetu, navješćivat će se i ovo što ona učini - njoj na spomen."

Judina izdaja (Mk 14,10)

(Mt 26,14-16; Lk 22,3-6)

¹⁰A Juda Išariotski, jedan od dvanaestorice, ode glavarima svećeničkim da im ga preda. ¹¹Kad su oni to čuli, obradovali su se i obećali mu dati novca. I tražio je zgodu da ga preda.

Pashalna večera (Mk 14,12)

(Mt 26,17-25; Lk 22,7-14. 21-23; Iv 13,21-30)

¹²Prvog dana Beskvasnih kruhova, kad se žrtvovala pasha, upitaju učenici Isusa: "Gdje hoćeš blagovati pashu, da odemo i pripravimo?" ¹³On pošalje dvojicu učenika i rekne im: "Idite u grad i namjerit ćete se na čovjeka koji nosi krčag vode. Pođite za njim ¹⁴pa gdje on uđe, recite domaćinu: 'Učitelj pita: Gdje mi je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim učenicima?' ¹⁵I on će vam pokazati na katu veliko blagovalište, prostrto i spremljeno. Ondje nam pripravite."

¹⁶Učenici odu, dođu u grad i nađu kako im on reče te priprave pashu.

¹⁷A uvečer dođe on s dvanaesticom.

¹⁸I dok bijahu za stolom te blagovahu, reče Isus: "Zaista, kažem vam, jedan će me od vas izdati - koji sa mnom blaguje." ¹⁹Ožalošćeni, stanu mu govoriti jedan za drugim: "Da nisam ja?" ²⁰A on im reče: "Jedan od dvanaestorice koji umaće sa mnom u zdjelicu. ²¹Sin Čovječji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao čovjeku onomu koji ga predaje. Tomu bi čovjeku bolje bilo da se ni rodio nije!"

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Mk 14,22)

(Mt 26,26-30; Lk 22,15-20; 1 Kor 11,23-25)

²²I dok su blagovali, on uze kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade im i reče: "Uzmite, ovo je tijelo moje." ²³I uze čašu, zahvali i dade im. I svi su iz nje pili. ²⁴A on im reče: "Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge proljeva. ²⁵Zaista, kažem vam, ne, neću više piti od ovoga roda trsova do onoga dana kad ću ga - novoga - piti u kraljevstvu Božjem."

Proroštvo o Petrovoj zataji (Mk 14,26)

(Mt 26,31-35; Lk 22,31-34; Iv 13,36-38)

²⁶Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori. ²⁷I reče im Isus: "Svi ćete se sablazniti. Ta pisano je:

Udarit ću pastira

i ovce će se razbjeći.

²⁸Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju." ²⁹Nato će mu Petar: "Ako se i svi sablazne, ja neću!" ³⁰A Isus mu reče: "Zaista, kažem ti, baš ti, danas, ove noći, prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput ćeš me zatajiti." ³¹Ali on je upornije uvjeravao: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom - ne, neću te zatajiti." A tako su svi govorili.

Molitva u Getsemanskom vrtu (Mk 14,32)

(Mt 26,36-46; Lk 22,39-46)

³²I dođu u predio imenom Getsemani. I kaže Isus svojim učenicima: "Sjednite ovdje dok se ne pomolim." ³³I povede sa sobom Petra, Jakova i Ivana. Spopade ga užas i tjeskoba ³⁴pa im reče: "*Duša mi je nasmrtna žalosna! Ostanite ovdje i bdijte!*" ³⁵Ode malo dalje i rušeći se na zemlju molio je da ga, ako je moguće, mimoiđe ovaj čas. ³⁶Govoraše: "Abba! Oče! Tebi je sve moguće! Otkloni čašu ovu od mene! Ali ne što ja hoću, nego što hoćeš ti!"

³⁷I dođe, nađe ih pozaspale pa reče Petru: "Šimune, spavaš? Jedan sat nisi mogao probdjeti?" ³⁸Bdijte i molite da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo."

³⁹Opet ode i pomoli se istim riječima. ⁴⁰Ponovno dođe i nađe ih pozaspale. Oči im se sklapale i nisu znali što da mu odgovore. ⁴¹Dođe i treći put i reče im: "Samo spavajte i počivajte! Gotovo je! Dođe čas! Evo, predaje se Sin Čovječji u ruke grešničke! ⁴²Ustanite, hajdemo! Evo, izdajica se moj približio!"

Isus uhvaćen (Mk 14,43)

(Mt 26,47-56; Lk 22,47-53; Iv 18,3-12)

⁴³Uto, dok je on još govorio, stiže Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime svjetina s mačevima i toljagama, poslana od glavara svećeničkih, pismoznanaca i starješina. ⁴⁴A izdajica im njegov dade znak: "Koga poljubim, taj je! Uхватite ga i oprezno odvedite!" ⁴⁵I kako dođe, odmah pristupi k njemu i reče: "Učitelju!" I poljubi ga. ⁴⁶Oni podignu na nj ruke i uhvate ga. ⁴⁷A jedan od nazočnih trgnu mač, udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu uho.

⁴⁸Isus im prozbori: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite. ⁴⁹Danomice bijah vam u Hramu, naučavah i ne uhvatiste me. No neka se ispune Pisma!"

⁵⁰I svi ga ostave i pobjegnu.

⁵¹A jedan je mladić išao za njim, ogrnut samo plahtom. I njega htjedoše uhvatiti, ⁵²no on ostavi plahtu i gol pobježe.

Pred židovskim Vijećem (Mk 14,53)

(Mt 26,57-68; Lk 22,54-55. 63-71; Iv 18,13-14. 19-24)

⁵³Zatim odvedoše Isusa velikom svećeniku. I skupe se svi glavari svećenički, starješine i pismoznanci. ⁵⁴Petar je izdaleka išao za njim do u dvor velikog svećenika. Tu je sjedio sa stražarima i grijao se uz vatru.

⁵⁵A glavari svećenički i cijelo Vijeće, da bi mogli pogubiti Isusa, tražili su protiv njega kakvo svjedočanstvo, ali nikako da ga nađu. ⁵⁶Mnogi su doduše lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva ne slagahu. ⁵⁷Ustali su neki i lažno svjedočili protiv njega: ⁵⁸"Mi smo ga čuli govoriti: 'Ja ću razvaliti ovaj rukotvoreni Hram i za tri dana sagraditi drugi, nerukotvoreni!'" ⁵⁹Ali ni u tom im svjedočanstvo ne bijaše složno.

⁶⁰Usta nato veliki svećenik na sredinu i upita Isusa: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi svjedoče protiv tebe?" ⁶¹A on je šutio i ništa mu nije odgovarao. Veliki ga svećenik ponovo upita: "Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?" ⁶²A Isus mu reče: "*Ja jesam! I gledat ćete Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi s oblacima nebeskim.*" ⁶³Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: "Što nam još trebaju svjedoci?" ⁶⁴Čuli ste hulu. Što vam se čini?" Oni svi presudiše da zaslužuje smrt.

⁶⁵I neki stanu pljuvati po njemu, zastirati mu lice i udarati ga govoreći: "Proreci!" I sluge ga stadoše pljuskati.

Petar se odriče Isusa (Mk 14,66)

(Mt 26,69-75; Lk 22,56-62; Iv 18,15-18. 25-27)

⁶⁶I dok je Petar bio dolje u dvoru, dođe jedna sluškinja velikoga svećenika; ⁶⁷ugledavši Petra gdje se grije, upre u nj pogled i reče: "I ti bijaše s Nazarećaninom, Isusom." ⁶⁸On zanijeka: "Niti znam niti razumijem što govoriš." I iziđe van u predvorje, a pijetao se oglasi. ⁶⁹Sluškinja ga ugleda i poče opet govoriti nazočnima: "Ovaj je od njih!" ⁷⁰On opet nijekaše. Domalo nazočni opet stanu govoriti Petru: "Doista, i ti si od njih! Ta Galilejac si!" ⁷¹On se tada stane kleti i preklinjati: "Ne znam čovjeka o kom govorite!" ⁷²I odmah se po drugi put oglasi pijetao. I spomenu se Petar one besjede, kako mu ono Isus reče: "Prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput ćeš me zatajiti." I briznu u plač.

Pred Pilatom (Mk 15,1)

(Mt 27,1-2. 11-26; Lk 23,1-5. 13-25; Iv 18,28-19,16)

Mk 15.

Odmah izjutra glavari svećenički zajedno sa starješinama i pismoznancima - cijelo Vijeće - upriličili su vijećanje pa Isusa svezali, odveli i predali Pilatu. ²I upita ga Pilat: "Ti li si kralj židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš." ³I glavari ga svećenički teško optuživahu. ⁴Pilat ga opet upita: "Ništa ne odgovaraš? Gle, koliko te optužuju." ⁵A Isus ništa više ne odgovori te se Pilat čudio.

⁶O Blagdanu bi im pustio uznika koga bi zaiskali. ⁷A zajedno s pobunjenicima koji u pobuni počinise umorstvo bijaše u okove bačen čovjek zvani Baraba. ⁸I uziđe svjetina te poče od Pilata iskati ono što im običavaše činiti. ⁹A on im odgovori: "Hoćete li da vam pustim kralja židovskoga?" ¹⁰Znao je doista da ga glavari svećenički bijahu predali iz zavisti. ¹¹Ali glavari svećenički podjare svjetinu da traži neka im radije pusti Barabu. ¹²Pilat ih opet upita: "Što dakle da učinim s ovim kojega zovete kraljem židovskim?" ¹³A oni opet povikaše: "Raspni ga!" ¹⁴Reče im Pilat: "Ta što je zla učinio?" Povikaše još jače: "Raspni ga!" ¹⁵Hoteći ugoditi svjetini, Pilat im pusti Barabu, a Isusa izbičeva i preda da se razapne.

Trnov vijenac (Mk 15,16)

(Mt 27,27-31; Iv 19,2-3)

¹⁶Vojnici ga odvedu u unutarnjost dvora, to jest u pretorij, pa sazovu cijelu četu ¹⁷i zaogrnu ga grimizom; spletu trnov vijenac i stave mu na glavu ¹⁸te ga stanu pozdravljati: "Zdravo, kralju židovski!" ¹⁹I udarahu ga trskom po glavi, pljuvahu po njemu i klanjahu mu se prigibajući koljena. ²⁰A pošto ga izrugaše, svukoše mu grimiz i obukoše mu njegove haljine.

Raspeće (Mk 15,20b)

(Mt 27,32-44; Lk 23,26-43; Iv 19,17-27)

I izvedu ga da ga razapnu. ²¹I prisile nekog prolaznika koji je dolazio s polja, Šimuna Cirenca, oca Aleksandrova i Rufova, da mu ponese križ. ²²I dovuku ga na mjesto Golgotu, što znači Lubanjsko mjesto. ²³I nuđahu mu piti namirisana vina, ali on ne uze. ²⁴Kad ga razapeše, *razdijele među se haljine njegove bacivši za njih kocku* - što će tko uzeti. ²⁵A bijaše treća ura kad ga razapeše. ²⁶Bijaše napisan i natpis o njegovoj krivici: "Kralj židovski." ²⁷A zajedno s njime razapnu i dva razbojnika, jednoga njemu zdesna, drugoga slijeva. ²⁸.

²⁹Prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama: "Ej, ti, koji razvaljuješ Hram i sagradiš ga za tri dana, ³⁰spasi sam sebe, siđi s križa!" ³¹Slično i glavari svećenički s pismoznancima rugajući se govorahu jedni drugima: "Druge je spasio, sebe ne može spasiti!" ³²Krist, kralj Izraelov! Neka sad siđe s križa da vidimo i povjerujemo!" Vrijeđahu ga i oni koji bijahu s njim raspeti.

Isusova smrt (Mk 15,33)

(Mt 27,45-56; Lk 23,44-49; Iv 19,28-30)

³³A o šestoj uri tama nasta po svoj zemlji - sve do ure devete. ³⁴O devetoj uri povika Isus iza glasa: "*Eloi, Eloi lama sabahtani?*" To znači: "*Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?*" ³⁵Neki od nazočnih čuvši to govorahu: "Gle, Iliju zove." ³⁶A jedan otrča, natopi spužvu *octom*, natakne na trsku i *pruži mu piti* govoreći: "Pustite da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine."

³⁷A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu.

³⁸I zavjesa se hramska razdrije nadvoje, odozgor dodolje. ³⁹A kad satnik koji stajaše njemu nasuprot vidje da tako izdahnu, reče: "Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!"

Žene na Golgoti (Mk 15,40)

⁴⁰Izdaleka promatrahu i neke žene: među njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Mlađega i Josipa, i Saloma - ⁴¹te su ga pratile kad bijaše u Galileji i posluživale mu - i mnoge druge koje uziđoše s njim u Jeruzalem.

Isusov ukop (Mk 15,42)

(Mt 27,57-61; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42)

⁴²A uvečer, budući da je bila Priprava, to jest predvečerje subote, ⁴³dođe Josip iz Arimateje, ugledan vijećnik, koji također iščekivaše kraljevstvo Božje: odvaži se, uđe k Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. ⁴⁴Pilat se začudi da je već umro pa dozva satnika i upita ga je li odavna umro. ⁴⁵Kad sazna od satnika, darova Josipu tijelo. ⁴⁶Josip kupi platno, skine tijelo i zavije ga u platno te položi u grob, koji bijaše izduben iz stijene. I dokotrlja kamen na grobna vrata.

⁴⁷A Marija Magdalena i Marija Josipova promatrahu kamo ga polažu.

Uskrснуće Isusovo (Mk 16,1)

(Mt 28,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-10)

Mk 16.

Kad prođe subota, Marija Magdalena i Marija Jakovljeva i Saloma kupiše miomirisa da odu pomazati Isusa. ²I prvoga dana u tjednu, veoma rano, o izlasku sunčevu, dođu na grob.

³I razgovarahu među sobom: "Tko će nam otkotrljati kamen s vrata grobnih?" ⁴Pogledaju, a ono kamen otkotrljan. Bijaše doista veoma velik. ⁵I ušavši u grob, ugledaju mladića zaogrnutu bijelom haljinom gdje sjedi zdesna. I preplaše se. ⁶A on će im: "Ne plašite se! Isusa tražite, Nazarećanina, Raspetoga? Uskrsnu! Nije ovdje! Evo mjesta kamo ga položise. ⁷Nego idite, recite njegovim učenicima i Petru: Ide pred vama u Galileju! Ondje ćete ga vidjeti, kamo vam reče!"

⁸One iziđu i stanu bježati od groba: spopade ih strah i trepet. I nikomu ništa ne rekoše jer se bojahu.

Ukazanje Mariji Magdaleni (Mk 16,9)

(Mt 28,9-10; Iv 20,11-18)

⁹Uskrsnuvši dakle rano prvog dana u tjednu, ukaza se najprije Mariji Magdaleni iz koje bijaše istjerao sedam zlođuha. ¹⁰Ona ode i dojavi njegovima, tužnima i zaplakanima. ¹¹Kad su oni čuli da je živ i da ga je ona vidjela, ne povjerovaše.

Ukazanje dvojici učenika (Mk 16,12)

(Lk 24,13-35)

¹²Nakon toga ukazao se u drugome obličju dvojici od njih na putu dok su išli u selo. ¹³I oni odu i dojave drugima. Ni njima ne povjerovaše.

Sveopće poslanje (Mk 16,14)

(Mt 28,16-20; Lk 24,36-49; Iv 20,19. 23; Dj 1,6-8)

¹⁴Napokon se ukaza jedanaestorici dok bijahu za stolom. Prekori njihovu nevjeru i okorjelost srca što ne povjerovaše onima koji ga vidješe uskrsla od mrtvih.

¹⁵I reče im: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. ¹⁶Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasić će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. ¹⁷A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zlođuhe, novim će jezicima zboriti, ¹⁸zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro."

Uzašašće Isusovo (Mk 16,19)

(Lk 24,50-53; Dj 1,9-11)

¹⁹I Gospodin Isus, pošto im to reče, *bude uzet na nebo i sjede zdesna Bogu.*

²⁰Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima.

Evandjelje po Luki (Lk.)

PROSLOV (Lk 1,1)

Lk 1.

Kad već mnogi poduzeše sastaviti izvješće o događajima koji se ispuniše među nama - ²kako nam to predadoše oni koji od početka bijahu očevici i sluge Riječi - ³pošto sam sve, od početka, pomno ispitao, naumih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisati ⁴da se tako osvjedočiš o pouzdanosti svega u čemu si poučen.

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT (Lk 1,5)

Navještenje Krstiteljeva rođenja (Lk 1,5)

⁵U dane Heroda, kralja judejskoga, bijaše neki svećenik imenom Zaharija iz razreda Abijina. Žena mu bijaše od kćeri Aronovih, a ime joj Elizabeta. ⁶Oboje bijahu pravedni pred Bogom: živjeli su besprijeckorno po svim zapovijedima i odredbama Gospodnjim. ⁷No nisu imali djeteta jer Elizabeta bijaše nerotkinja, a oboje već poodmakle dobi.

⁸Dok je Zaharija jednom po redu svoga razreda obavljao svećeničku službu pred Bogom, ⁹ždrijebom ga zapade po bogoslužnom običaju da uđe u Svetište Gospodnje i prinese kad. ¹⁰Za vrijeme kađenice sve je ono mnoštvo naroda vani molilo.

¹¹A njemu se ukaza anđeo Gospodnji. Stajao je s desne strane kadionoga žrtvenika. ¹²Ugledavši ga, Zaharija se prepađe i strah ga spopade. ¹³No anđeo mu reče: "Ne boj se, Zaharija! Uslišana ti je molitva: žena će ti Elizabeta roditi sina. Nadjenut ćeš mu ime Ivan. ¹⁴Bit će ti radost i veselje i rođenje

će njegovo mnoge obradovati. ¹⁵Bit će doista velik pred Gospodinom. Ni *vina ni drugoga opojnog pića neće piti*. Duha Svetoga bit će pun već od majčine utrobe. ¹⁶Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu. ¹⁷Lći će pred njim u duhu i sili *Iljinoj da obrati srce otaca k sinovima* i nepokorne k razumnosti pravednih te spremi Gospodinu narod pripravan."

¹⁸Nato Zaharija reče anđelu: "*Po čemu ću ja to razaznati*. Ta star sam i žena mi poodmakle dobi." ¹⁹Anđeo mu odgovori: "Ja sam Gabriel koji stojim pred Bogom. Poslan sam da govorim s tobom i da ti donesem ovu radosnu poruku. ²⁰I evo, budući da nisi povjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti u svoje vrijeme, zanijemjet ćeš i nećeš moći govoriti do dana dok se to ne zbude."

²¹Narod je iščekivao Zahariju i čudio se što se toliko zadržao u Svetišću. ²²Kad je napokon izašao, nije im mogao ništa reći pa zaključise da je u Svetišću imao viđenje. Nastojao im se doduše izraziti znakovima, ali osta nijem. ²³Kad se navršise dani njegove službe, otiđe kući. ²⁴Nakon tih dana zatrudnje Elizabeta, njegova žena. Krila se pet mjeseci govoreći: ²⁵"Evo, to mi je učinio Gospodin u dane kad mu se svidjele skinuti s mene sramotu među ljudima."

Navještenje Isusova rođenja (Lk 1,26)

²⁶U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret ²⁷k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. ²⁸Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" ²⁹Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. ³⁰No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. ³¹*Evo, začeti ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus*. ³²On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati *prijestolje Davida*, oca njegova, ³³*i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek* i njegovu kraljevstvu neće biti kraja."

³⁴Nato će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" ³⁵Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. ³⁶A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začu sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. ³⁷*Ta Bogu ništa nije nemoguće!*"

³⁸Nato Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje.

Marijin pohod Elizabeti (Lk 1,39)

³⁹Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. ⁴⁰Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. ⁴¹Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga ⁴²i povika iz svega glasa: "Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! ⁴³Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mogega? ⁴⁴Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvoga, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. ⁴⁵Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!"

Hvalospjev Marijin (Lk 1,46)

⁴⁶Tada Marija reče:

"Veliča *duša moja Gospodina*,

⁴⁷*klikće* duh moj u Bogu,

mome Spasitelju,

⁴⁸što *pogleda na neznatnost službenice* svoje:

odsad će me, evo, svi naraštaji

zvati blaženom.

⁴⁹Jer *velika* mi *djela učini* Svesilni,

sveto je ime njegovo!

⁵⁰Od koljena do koljena *dobrota* je njegova

nad *onima* što se njega boje.

⁵¹*Iskaza snagu mišice* svoje,

rasprši oholice umišljene.

⁵²*Silne* zbaci s *prijestolja*,

a *uzvisi neznatne*.

⁵³*Gladne* napuni *dobrima*,

a bogate otpusti prazne.

⁵⁴Prihvati *Izraela*, *slugu* svoga,

kako obeća ocima našim:

⁵⁵*spomenuti se dobrote* svoje

prema Abrahamu i potomstvu njegovu

dovijeka."

⁵⁶Marija osta s Elizabetom oko tri mjeseca, a onda se vrati kući.

Rođenje Ivana Krstitelja (Lk 1,57)

⁵⁷Elizabeti se međutim navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. ⁵⁸Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

⁵⁹Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, ⁶⁰no mati se njegova usprotivi: "Nipošto, nego zvat će se Ivan!" ⁶¹Rekoše joj na to: "Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao." ⁶²Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. ⁶³On zaista pločicu i napisa "Ivan mu je ime!" Svi se začude, ⁶⁴a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljajući Boga.

⁶⁵Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. ⁶⁶I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: "Što li će biti od ovoga djeteta?" Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

⁶⁷A Zaharija, otac njegov, napuni se Duha Svetoga i stade prorokovati:

Hvalospjev Zaharijin (Lk 1,68)

⁶⁸*"Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov,
što pohodi i otkupi narod svoj!*

⁶⁹*Podiže nam snagu spasenja
u domu Davida, sluga svojega,*

⁷⁰*kao što obeća na usta svetih proroka
svojih odvijeka:*

⁷¹*spasiti nas od neprijatelja naših
i od ruke sviju koji nas mrze;*

⁷²*iskazati dobrotu ocima našim
i sjetiti se svetog Saveza svojega,*

⁷³*zakletve kojom se zakle Abrahamu,
ocu našem:*

da će nam dati
⁷⁴*te mu, izbavljeni iz ruku neprijatelja,*
služimo bez straha

⁷⁵*u svetosti i pravednosti pred njim
u sve dane svoje.*

⁷⁶*A ti, dijete, prorok ćeš se Svevišnjega zvati
jer ćeš ići pred Gospodinom
da mu pripraviš putove,*

⁷⁷*da pružiš spoznaju spasenja narodu
njegovu*

po otpušenju grijeha njihovih,
⁷⁸*darom premilosrdnog srca Boga našega
po kojem će nas pohoditi*

Mlado sunce s visine
⁷⁹*da obasja one što sjede u tmini
i sjeni smrtnoj,*
da upravi noge naše na put mira."

Krstiteljev skroviti život (Lk 1,80)

⁸⁰Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Rođenje Isusovo (Lk 2,1)

(Mt 1,18-25)

Lk 2.

U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. ²Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. ³Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. ⁴Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - ⁵da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna.

⁶I dok se bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. ⁷I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

Pohod pastira (Lk 2,8)

⁸A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. ⁹Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašise. ¹⁰No anđeo im reče: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! ¹¹Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ¹²I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama." ¹³I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći:

¹⁴"Slava na visinama Bogu,
a na zemlji mir ljudima,
miljenicima njegovim!"

¹⁵Čim anđeli otiđoše od njih na nebo, pastiri stanu poticati jedni druge: "Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin." ¹⁶I pohite te pronađu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. ¹⁷Pošto sve pogledaše, ispriповijediše što im bijaše rečeno o tom djetetu. ¹⁸A svi koji su to čuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri.

¹⁹Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.

²⁰Pastiri se zatim vratiše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno.

Obrezanje i prikazanje u Hramu (Lk 2,21)

²¹Kad se navršilo *osam dana da bude obrezan*, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvaao anđeo prije njegova začeca. ²²Kad se zatim po Mojsijevu Zakonu *navršiše dani njihova čišćenja*, poniješe ga u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu - ²³kao što piše u Zakonu Gospodnjem: *Svako muško prvorođenče neka se posveti Gospodinu!* - ²⁴i da prinesu žrtvu kako je rečeno u Zakonu Gospodnjem: *dvije grlice ili dva golubića*.

Šimunovo proroštvo (Lk 2,25)

²⁵Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobožan, iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. ²⁶Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. ²⁷Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji uniješe dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, ²⁸primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče:

²⁹"Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru,
po riječi svojoj, u miru!

³⁰*Ta vidješe oči moje
spasenje tvoje,*

³¹koje si pripremio
pred licem svih naroda:

³²*svjetlost na prosvjetljenje naroda,
slavu puka svoga izraelskoga."*

³³Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori. ³⁴Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - ³⁵a i tebi će samoj mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!"

Anino proroštvo (Lk 2,36)

³⁶A bijaše neka proročica Ana, kći Penuelova, iz plemena Ašerova, žena veoma odmakla u godinama. Nakon djevojaštva živjela je s mužem sedam godina, ³⁷a sama kao udovica do osamdeset i četvrte. Nije napuštala Hrama, nego je postovima i molitvama danju i noću služila Bogu. ³⁸Upravo u taj čas nadođe. Hvalila je Boga i svima koji iščekivahu otkupljenje Jeruzalema pripovijedala o djetetu.

Isusov skroviti život (Lk 2,39)

³⁹Kad obaviše sve po Zakonu Gospodnjem, vratiše se u Galileju, u svoj grad Nazaret. ⁴⁰A dijete je raslo, jačalo i napunjal se mudrosti i milost je Božja bila na njemu.

Isus među učiteljima (Lk 2,41)

⁴¹Njegovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. ⁴²Kad mu bijaše dvanaest godina, uzidoše po običaju blagdanskom. ⁴³Kad su minuli ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. ⁴⁴Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. ⁴⁵I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga.

⁴⁶Nakon tri dana nađoše ga u Hramu gdje sjedi posred učitelja, sluša ih i pita. ⁴⁷Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. ⁴⁸Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: "Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili." ⁴⁹A on im reče: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" ⁵⁰Oni ne razumješe riječi koju im reče.

Isus u Nazaretu (Lk 2,51)

⁵¹I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. ⁵²A Isus *napredovao je u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.*

II. PRIPRAVA ISUSOVA DJELOVANJA (Lk 3,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Lk 3,1)

(Mt 3,1-12; Mk 1,1-8; Iv 1,19-28)

Lk 3.

Petnaeste godine vladanja cara Tiberija, dok je upravitelj Judeje bio Poncije Pilat, tetararh Galileje Herod, a njegov brat Filip tetararh Itureje i zemlje trahonitidske, i Lizanije tetararh Abilene, ²za velikog svećenika Ane i Kajfe, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. ³On obiđe svu okolicu jordansku propovijedajući obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha ⁴kao što je pisano u Knjizi besjeda Izaije proroka:

Glas viče u pustinji:

Pripravite put Gospodinu,

poravnite mu staze!

⁵*Svaka dolina neka se ispuni,*

svaka gora i brežuljak neka se slegne!

Što je krivudavo, neka se izravna,

a hrapavi putovi neka se izglade!

⁶*I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.*

⁷Govoraše dakle mnoštvu koje je dolazilo da se krsti: "Leglo gujinje! Tko vas samo upozori da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plodove dostojne obraćenja. I nemojte početi u sebi govoriti: 'Imamo oca Abrahama!' Jer, kažem vam: Bog iz ovog kamenja može podići djecu Abrahamovu. ⁹Već je sjekira položena na korijen stablima: svako dakle stablo koje ne donosi dobra roda siječe se i u oganj baca."

¹⁰Pitalo ga mnoštvo: "Što nam je dakle činiti?" ¹¹On im odgovaraše: "Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako." ¹²Dodoše krstiti se i carinici pa ga pitahu: "Učitelju, što nam je činiti?" ¹³Reče im: "Ne utjerujte više nego što vam je određeno." ¹⁴Pitahu ga i vojnici: "A nama, što je nama činiti?" I reče im: "Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom."

¹⁵Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. ¹⁶Zato im Ivan svima reče: "Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹⁷U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim." ¹⁸I mnogim je drugim pobudama Ivan narodu navješćivao evanđelje.

¹⁹A Heroda je tetrarha Ivan prekorio zbog Herodijade, žene njegova brata i zbog svih njegovih zlodjela. ²⁰Svemu tome nadoda Herod još i ovo: zatvori Ivana u tamnicu.

Isusovo krštenje (Lk 3,21)

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, ²²siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: "*Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*"

Zakonsko porijeklo Isusovo (Lk 3,23)

(Mt 1,1-17)

²³Kad je Isus nastupio, bilo mu je oko trideset godina. Bijaše - kako se smatralo - sin Josipov, Elijev, ²⁴Matatov, Levijev, Malkijev, Janajev, Josipov. ²⁵Matatijin, Amosov, Naumov, Heslijev, Nagajev, ²⁶Mahatov, Matatijin, Šimijev, Josehov, Jodin, ²⁷Johanantov, Resin, Zerubabelov, Šealtielov, Nerijev, ²⁸Malkijev, Adijev, Kosamov, Elmadamov, Erov, ²⁹Jošuin, Eliezerov, Jorimov, Matatov, Levijev, ³⁰Šimunov, Judin, Josipov, Jonamov, Elijakimov, ³¹Melejin, Menin, Matatin, Natanov, Davidov, ³²Jišajev, Obedov, Boazov, Salin, Nahšonov, ³³Aminadabov, Adminov, Arnijev, Hesronov, Peresov, Judin, ³⁴Jakovljevi, Izakov, Abrahamov, Terahov, Nahorov, ³⁵Serugov, Reuov, Pelegov, Eberov, Šelahov, ³⁶Kenanov, Arpakšadov, Šemov, Noin, Lamekov, ³⁷Metušalahov, Henokov, Jeredov, Mahalalelov, Kenanov, ³⁸Enošev, Šetov, Adamov, Božji.

Kušnja u pustinji (Lk 4,1)

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

Lk 4.

Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, ²gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. ³A đavao mu reče: "Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom." ⁴Isus mu odgovori: "Pisano je: *Ne živi čovjek samo o kruhu.*"

⁵I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje ⁶i reče mu: "Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. ⁷Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje." ⁸Isus mu odgovori: "Pisano je:

*Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu,
i njemu jedinomu služi!"*

⁹Povede ga u Jeruzalem i postavi na vrh Hrama i reče mu: "Ako si Sin Božji, baci se oдавde dolje!" ¹⁰Ta pisano je:

*Anđelima će svojim zapovjediti za tebe
da te čuvaju.*

¹¹*Na rukama će te nositi
da se gdje nogom ne spotakneš o kamen."*

¹²Odgovori mu Isus: "Rečeno je: *Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!"*

¹³Pošto iscrpi sve kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike.

III. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI (Lk 4,14)

Isus se vraća u Galileju (Lk 4,14)

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴A Isus se u snazi Duha vrati u Galileju te glas o njemu puče po svojoj okolini. ¹⁵I slavljen od sviju, naučavaše po njihovim sinagogama.

Odbačen u Nazaretu (Lk 4,16)

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom običaju na dan subotni u sinagogu te ustane čitati. ¹⁷Pruže mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano:

¹⁸*Duh Gospodnji na meni je
jer me pomaza!*

*On me posla
blagovjesnikom biti siromasima,
proglasiti sužnjima oslobođenje,
vid slijepima,
na slobodu pustiti potlačene,*

¹⁹*proglasiti godinu milosti Gospodnje.*

²⁰Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oči sviju u sinagogi bijahu uprte u njega. ²¹On im progovori: "Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima." ²²I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: "Nije li ovo sin Josipov?"

²³A on im reče: "Zacijelo ćete mi reći onu prispodobu: Liječniče, izliječi sam sebe! Što smo čuli da se dogodilo u Kafarnaumu, učini i ovdje, u svom zavičaju." ²⁴I nastavi: "Zaista, kažem vam, nijedan prorok nije dobro došao u svom zavičaju. ²⁵Uistinu, kažem vam, mnogo bijaše udovica u Izraelu u dane Ilijine kad se na tri godine i šest mjeseci zatvorilo nebo pa zavládala velika glad po svojoj zemlji. ²⁶I ni k jednoj od njih nije bio poslan Ilija doli k ženi udovici u Sarfati sidonskoj. ²⁷I mnogo bijaše gubavaca u Izraelu za proroka Elizeja. I nijedan se od njih ne očisti doli Naaman Sirac."

²⁸Čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom, ²⁹ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad da ga strmoglave. ³⁰No on prođe između njih i ode.

Naučava u Kafarnaumu i liječi opsjednutoga (Lk 4,31)

(Mk 1,21-28)

³¹I siđe u Kafarnaum, grad galilejski. I poučavaše ih subotom ³²te bijahu zaneseni njegovim naukom jer silna bijaše riječ njegova.

³³A zatekao se u sinagogi čovjek s duhom nečistoga đavla. On povika u sav glas: ³⁴"Hej, što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš! Znam ja tko si ti: Svetac Božji." ³⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziđi iz njega!" Nato đavao čovjeka obori u sredinu te iziđe iz njega ne nađiv mu

ništa. ³⁶I nasta opće zaprepaštenje te se među sobom razgovarahu: "Kakve li riječi! S vlašću i snagom zapovijeda nečistim dusima te izlaze!" ³⁷I glas se o njemu širio po svim okolnim mjestima.

Ozdravljenje Šimunove punice i drugih bolesnika (Lk 4,38)

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸Ustavši iz sinagoge, uđe u kuću Šimunovu. A Šimunovu je punicu mučila velika ognjica. I zamole ga za nju. ³⁹On se nadvi nad nju, zaprijeti ognjici i ona je pusti. I odmah ustade i posluživaše im.

⁴⁰O zalazu sunca svi koji su imali bolesnike od raznih bolesti dovedoše ih k njemu. A on bi na svakoga od njih stavljao ruke i ozdravljao ih. ⁴¹A iz mnogih su izlazili i zlodusi vičući: "Ti si Sin Božji!" On im se prijetio i nije im dao govoriti jer su znali da je on Krist.

Ostavlja Kafarnaum i prolazi Judejom (Lk 4,42)

(Mk 1,35-39)

⁴²Kad osvanu dan, iziđe i pođe na samotno mjesto. I mnoštvo ga tražilo. Dođoše k njemu i zadržavahu ga da ne ode od njih. ⁴³A on im reče: "I drugim gradovima treba da navješćujem evanđelje o kraljevstvu Božjem. Jer za to sam poslan." ⁴⁴I naučavaše po sinagogama judejskim.

Prva četiri učenika (Lk 5,1)

(Mt 4,18-22; Mk 1, 16-20)

Lk 5.

Dok se jednom oko njega gurao narod da čuje riječ Božju, stajao je on pokraj Genezaretskog jezera. ²Spazi dvije lađe gdje stoje uz obalu; ribari bili izašli iz njih i ispirali mreže. ³Uđe u jednu od tih lađa; bila je Šimunova pa zamoli Šimuna da malo otišne od kraja. Sjedne te iz lađe poučavaše mnoštvo.

⁴Kada dovrši pouku, reče Šimunu: "Izvezi na pučinu i bacite mreže za lov." ⁵Odgovori Šimun: "Učitelju, svu smo se noć trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju riječ bacit ću mreže." ⁶Učiniše tako te uhvatiše veoma mnogo riba; mreže im se gotovo razdirale. ⁷Mahnuše drugovima na drugoj lađi da im dođu pomoći. Oni dođoše i napuniše obje lađe, umalo im ne potonuše.

⁸Vidjevši to, Šimun Petar pade do nogu Isusovih govoreći: "Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!" ⁹Zbog lovine riba što ih uloviše bijaše se zapanjio on i svi koji bijahu s njime, ¹⁰a tako i Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, drugovi Šimunovi. Isus reče Šimunu: "Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude!" ¹¹Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim.

Ozdravljenje gubavca (Lk 5,12)

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹²I dok bijaše u jednom gradu, gle čovjeka puna gube! Ugledavši Isusa, padne ničice i zamoli ga: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti." ¹³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreći: "Hoću, očisti se!" I odmah nesta gube s njega. ¹⁴I zapovjedi mu: "Nikome ni riječi, nego otiđi, *pokaži se svećeniku* i prinesi za svoje očišćenje kako propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo."

¹⁵Glas se o njemu sve više širio i silan svijet grnuo k njemu da ga sluša i da ozdravi od svojih bolesti. ¹⁶A on se sklanjao na samotna mjesta da moli.

Ozdravljenje uzetoga (Lk 5,17)

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷I jednog je dana on naučavao. A sjedahu ondje farizeji i učitelji Zakona koji bijahu došli iz svih galilejskih i judejskih sela i Jeruzalema. A sila ga je Gospodnja nukala da liječi.

¹⁸I gle, ljudi doniješe na nosiljci čovjeka koji bijaše uzet. Tražili su da ga unesu i stave preda nj. ¹⁹Budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. ²⁰Vidjevši njihovu vjeru reče on: "Čovječe, otpušteni su ti grijesi!" ²¹Pismoznanci i farizeji počеше mudrovati: "Tko je ovaj što huli? Tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ²²Proniknuvši njihovo mudrovanje, upita ih Isus: "Što mudrujete u sebi? ²³Što je lakše? Reći: 'Otpušteni su ti grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi?'" ²⁴Ali da znate: Vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: "Tebi zapovijedam: ustani, uzmi nosiljku i idi kući!" ²⁵I on odmah usta pred njima, uze na čemu ležao je i ode kući slaveći Boga.

²⁶A sve obuze zanos te su slavili Boga i puni straha govorili: "Danas vidjesmo nešto neviđeno!"

Poziv Levija (Lk 5,27)

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷Nakon toga iziđe i ugleda carinika imenom Levija gdje sjedi u carinarnici. I reče mu: "Pođi za mnom!" ²⁸On sve ostavi, usta i pođe za njim.

²⁹I Levi mu u svojoj kući priredi veliku gozbu. A s njime bijaše za stolom veliko mnoštvo carinika i drugih. ³⁰Farizeji i pismoznanci njihovi negodovahu i govorahu njegovim učenicima: "Zašto s carinicima i grešnicima jedete i pijete?" ³¹Isus im odgovori: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. ³²Nisam došao zvati pravedne, nego grešnike na obraćenje."

Rasprava o postu (Lk 5,33)

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³A oni mu rekoše: "Učenici Ivanovi, a tako i farizejski, počesto poste i obavljaju molitve, tvoji pak jedu i piju." ³⁴Reče im Isus: "Ne možete svatove prisiliti da poste dok je zaručnik s njima. ³⁵Doći će već dani: kad im se ugrabi zaručnik, tada će postiti, u one dane!"

³⁶A kazivao im je i prisposobu: "Nitko neće otparati krpe s novog odijela da je stavi na staro odijelo. Inače će i novo rasparati, a starom neće pristajati krpa s novoga."

³⁷"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inače će novo vino proderati mješine pa će se i ono proliti i mješine će propasti. ³⁸Nego, novo vino neka se ulijeva u nove mješine!" ³⁹"I nitko pijuć staro, ne zaželi novoga. Ta veli se: 'Valja staro!'"

Trganje klasja u subotu (Lk 6,1)

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

Lk 6.

Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Učenici su njegovi trgali klasje, trli ga rukama i jeli. ²A neki farizeji rekoše: "Zašto činite što subotom nije dopušteno?" ³Odgovori im Isus: "Zar niste čitali što učini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uđe u Dom Božji, uze, pojede i svojim pratiocima dade prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko, nego samo svećenici?" ⁵I govoraše im: "Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Lk 6,6)

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶Druge subote uđe u sinagogu i stane naučavati. Bio je ondje čovjek kome desnica bijaše usahla. ⁷Pismoznanci i farizeji vrebahu na nj da li subotom liječi kako bi našli u čemu da ga optuže. ⁸A on je znao njihove namjere pa reče čovjeku s usahlom rukom: "Ustani i stani na sredinu!" On usta i stade. ⁹A Isus im reče: "Pitam ja vas: je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo? Život spasiti ili upropastiti?" ¹⁰Sve ih ošinu pogledom pa reče čovjeku: "Ispruži ruku!" On učini tako - i ruka mu zdrava. ¹¹A oni se, izbezumljeni, počnu dogovarati što da poduzmu protiv Isusa.

Izbor dvanaestorice (Lk 6,12)

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹²Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu. ¹³Kad se razdanilo, dozva k sebi učenike te između njih izabra dvanaesticu, koje prozva apostolima: ¹⁴Šimuna, koga prozva Petrom, i Andriju, brata njegova, i Jakova, i Ivana, i Filipa, i Bartolomeja, ¹⁵i Mateja, i Tomu, i Jakova Alfejeva, i Šimuna zvanoga Revnitelj, ¹⁶i Judu Jakovljeva, i Judu Iškariotskoga, koji posta izdajica.

Mnoštvo hrli za Isusom (Lk 6,17)

(Mt 4,24-25; 12,15-16; Mk 3,7-12)

¹⁷Isus siđe s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih učenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirkog i sidonskog ¹⁸nagruše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I ozdravljali su oni koje su mučili nečisti dusi. ¹⁹Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala.

Nastupna besjeda (Lk 6,20)

(Mt 5,1-12)

²⁰On podigne oči prema učenicima i govoraše:

"Blago vama, siromasi:
vaše je kraljevstvo Božje!

²¹Blago vama koji sada gladujete:
vi ćete se nasititi!

Blago vama koji sada plačete:
vi ćete se smijati!

²²Blago vama kad vas zamrže ljudi
i kad vas izopće i pogrde
te izbace ime vaše kao zločinačko

zbog Sina Čovječjega!
23 Radujte se u dan onaj i poskakujte:
evo, plaća vaša velika je na nebu.
Ta jednako su činili prorocima
oci njihovi!"
24 "Ali jao vama, bogataši:
imate svoju utjehu!
25 Jao vama koji ste sada siti:
gladovat ćete!
Jao vama koji se sada smijete:
jadikovat ćete i plakati!
26 Jao vama kad vas svi budu hvalili!
Ta tako su činili lažnim prorocima
oci njihovi."

Ljubav prema neprijateljima (Lk 6,27)

(Mt 5,38-48; 7,12)

27 "Nego, velim vama koji slušate:
Ljubite svoje neprijatelje,
dobro činite svojim mrziteljima,
28 blagoslivljajte one koji vas proklinju,
molite za one koji vas zlostavljaju."
29 "Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi, i onomu tko ti otima gornju haljinu ne krati ni donje. 30 Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj."
31 "I kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima."
32 "Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. 33 Jednako tako, ako dobro činite svojim dobročiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto čine. 34 Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati."
35 "Nego, ljubite neprijatelje svoje. Činite dobro i pozajmljujte ne nadajući se odatle ničemu. I bit će vam plaća velika, i bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobrotiv i prema nezahvalnicima i prema opakima."
36 "Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan."

Milosrđe i dobrohotnost (Lk 6,37)

(Mt 7,1-5; 15,14; 10,24-25)

37 "Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se. 38 Dajte i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti."
39 A kaza im i prisodobu: "Može li slijepac slijepca voditi? Neće li obojica u jamu upasti? 40 Nije učenik nad učiteljem. Pa i tko je posve doučen, bit će samo kao njegov učitelj."
41 "Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš? 42 Kako možeš kazati bratu svomu: 'Brate, de da izvadim trun koji ti je u oku', a sam u svom oku brvna ne vidiš? Licemjere! Izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun što je u oku bratovu."

Stablo se pozna po plodovima (Lk 6,43)

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

43 "Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom. 44 Ta svako se stablo po svom plodu poznaje. S trnja se ne беру smokve niti se s gloga grožđe trga."
45 "Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore."

Djela ne samo riječi (Lk 6,46)

(Mt 7,21. 24-27)

46 "Što me zovete 'Gospodine, Gospodine!', a ne činite što zapovijedam? 47 Tko god dolazi k meni te sluša moje riječi i vrši ih, pokazat ću vam kome je sličan: 48 Sličan je čovjeku koji gradi kuću pa iskopa u dubinu i postavi temelj na kamen. A kad bude poplava, nahrupi bujica na tu kuću, ali je ne može uzdrmati jer je dobro sagrađena. 49 A koji čuje i ne izvrši, sličan je čovjeku koji sagrađi kuću na tlu bez temelja; nahrupi na nju bujica i umah se sruši te bude od te kuće razvalina velika."

Vjera rimskog satnika (Lk 7,1)

(Mt 8,5-13)

Lk 7.

Pošto dovrši sve te svoje besjede narodu, uđe u Kafarnaum. ²Nekomu satniku bijaše bolestan sluga, samo što ne izdahnu, a bijaše mu veoma drag. ³Kad je satnik čuo za Isusa, posla k njemu starješine židovske moleći ga da dođe i ozdravi mu slugu. ⁴Kad oni dođoše Isusu, usrdno ga moljahu: "Dostojan je da mu to učiniš ⁵jer voli naš narod, i sinagogu nam je sagradio." ⁶Isus se uputi s njima. I kad bijaše već kući nadomak, posla satnik prijatelje s porukom: "Gospodine, ne muči se. Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. ⁷Zato se i ne smatrah dostojnim doći k tebi. Nego - reci riječ da ozdravi sluga moj. ⁸Ta i ja, premda sam vlasti podređen, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi' - i ode, drugomu: 'Dođi' - i dođe, a služi svomu: 'Učini to' - i učini."

⁹Čuvši to, zadivi mu se Isus pa se okrenu mnoštvu koje je išlo za njim i reče: "Kažem vam, ni u Izraelu na nađoh tolike vjere."

¹⁰Kad se oni koji su bili poslani vratiše kući, nađoše slugu zdrava.

Uskrišenje sina udovice iz Naina (Lk 7,11)

¹¹Nakon toga uputi se Isus u grad zvani Nain. Pratili ga njegovi učenici i silan svijet. ¹²Kad se približi gradskim vratima, gle, upravo su iznosili mrtvaca, sina jedinca u majke, majke udovice. Pratilo ju mnogo naroda iz grada. ¹³Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: "Ne plači!" ¹⁴Pristupi zatim, dotače se nosila; nosioci stadoše, a on reče: "Mladiću, kažem ti, ustani!" ¹⁵I mrtvac se podiže i progovori, a on ga dade njegovoj majci. ¹⁶Sve obuze strah te slavljahu Boga govoreći: "Prorok velik usta među nama! Pohodi Bog narod svoj!" ¹⁷I proširi se taj glas o njemu po svoj Judeji i po svoj okolici.

Isusovo svjedočanstvo o Ivanu (Lk 7,18)

(Mt 11,2-15)

¹⁸Sve to dojaviše Ivanu njegovi učenici. On dozva dvojicu svojih učenika ¹⁹i posla ih Gospodinu da ga pitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?" ²⁰Došavši k njemu, rekoše ti ljudi: "Ivan Krstitelj posla nas k tebi da pitamo: 'Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?'"

²¹Upravo u taj čas Isus je ozdravio mnoge od bolesti, muka i zlih duhova i mnoge je slijepce podario vidom. ²²Tada im odgovori: "Pođite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: *Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje.* ²³I blago onom tko se ne sablazni o mene."

²⁴Kad Ivanovi glasnici odoše, poče Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izašli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljuđa? ²⁵Ili što ste izašli vidjeti: Čovjeka u mekušaste haljine odjevena? Eno, oni u sjajnoj odjeći i raskošju po kraljevskim su dvorima. ²⁶Ili što ste izašli vidjeti? Proroka? Uistinu, kažem vam, i više nego proroka! ²⁷On je onaj o kome je pisano:

*Evo, šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da pripravi put pred tobom.*

²⁸Kažem vam: među rođenima od žene nitko nije veći od Ivana. A ipak, i najmanji u kraljevstvu Božjem veći je od njega."

²⁹Sav narod koji ga je slušao, pa i carinici, uvidješe pravednost Božju: pokrstiše se Ivanovim krstom. ³⁰Naprotiv, farizeji i zakonoznanci ometoše što je Bog s njima naumio jer ne htjedoše da ih Ivan krsti.

Isusov sud o suvremenicima (Lk 7,31)

(Mt 11,16-19)

³¹"S kime dakle da prisposodobim ljude ovog naraštaja? Komu su nalik? ³²Nalik su djeci što sjede na trgu pa jedni drugima po poslovici dovikuju: 'Zasvirasmo vam i ne zaigraste! Zakukasmo i ne zaplakaste!' ³³Doista, došao je Ivan Krstitelj. Nije kruha jeo ni vina pio, a velite: 'Đavla ima!' ³⁴Došao je Sin Čovječji koji jede i pije, a govorite: 'Evo izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' ³⁵Ali opravda se Mudrost pred svom djecom svojom."

Isusov odnos prema grešnicima (Lk 7,36)

³⁶Neki farizej pozva Isusa da bi blagovao s njime. On uđe u kuću farizejevu i priđe stolu. ³⁷Kad eto neke žene koja bijaše grešnica u gradu. Dozna da je Isus za stolom u farizejevoj kući pa ponese alabastrenu posudicu pomasti ³⁸i stade odostrag kod njegovih nogu. Sva zaplakana poče mu suzama kvasiti noge: kosom ih glave svoje otirala, cjelivala i mazala pomašću.

³⁹Kad to vidje farizej koji ga pozva, pomisli: "Kad bi ovaj bio Prorok, znao bi tko i kakva je to žena koja ga se dotiče: da je grešnica." ⁴⁰A Isus, da mu odgovori, reče: "Šimune, imam ti nešto reći." A on

će: "Učitelju, reci!" A on: ⁴¹"Neki vjerovnik imao dva dužnika. Jedan mu dugovaše pet stotina denara, drugi pedeset. ⁴²Budući da nisu imali odakle vratiti, otpusti obojici. Koji će ga dakle od njih više ljubiti?" ⁴³Šimun odgovori: "Predmnijevam, onaj kojemu je više otpustio." Reče mu Isus: "Pravo si prosudio." ⁴⁴I okrenut ženi reče Šimunu: "Vidiš li ovu ženu? Uđoh ti u kuću, nisi mi vodom noge polio, a ona mi suzama noge oblila i kosom ih svojom otrla. ⁴⁵Poljupca mi nisi dao, a ona, otkako uđe, ne presta mi noge cjelivati. ⁴⁶Uljem mi glave nisi pomazao, a ona mi pomašću noge pomaza. ⁴⁷Stoga, kažem ti, oprošteni su joj grijesi mnogi jer ljubljala je mnogo. Komu se malo oprašta, malo ljubi." ⁴⁸A ženi reče: "Oprošteni su ti grijesi." ⁴⁹Sustolnici počeli nato među sobom govoriti: "Tko je ovaj da i grijeha oprašta?" ⁵⁰A on reče ženi: "Vjera te tvoja spasila! Idi u miru!"

Žene u službi Isusovoj (Lk 8,1)

Lk 8.

Zatim zareda obilaziti gradom i selom propovijedajući i navješćujući evanđelje o kraljevstvu Božjemu. Bila su s njim dvanaestorica ²i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola; ³zatim Ivana, žena Herodova upravitelja Huze; Suzana i mnoge druge. One su im posluživale od svojih dobara.

Prispodoba o sijaču (Lk 8,4)

(Mt 13,1-9; Mk 4,1-9)

⁴Kad se skupio silan svijet te iz svakoga grada nagnuše k njemu, prozbori u prispodobi:

⁵"Iziđe sijač sijati sjeme. Dok je sijao, jedno pade uz put, bi pogaženo i ptice ga nebeske pozobaše. ⁶Drugo pade na kamen i, tek što je izniklo, osuši se jer ne imaše vlage. ⁷Drugo opet pade među trnje i trnje ga preraste i uguši. ⁸Drugo napokon pade u dobru zemlju, nikne i urodi stotrukim plodom." Rekavši to, povika: "Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Zašto Isus govori u prispodobama (Lk 8,9)

(Mt 13,10-17; Mk 4,10-12)

⁹Upitaše ga učenici kakva bi to bila prispodoba. ¹⁰A on im reče: "Vama je dano znati otajstva kraljevstva Božjega, a ostalima u prispodobama -

da gledajući ne vide

i slušajući ne razumiju."

¹¹"A ovo je prispodoba: Sjeme je Riječ Božja. ¹²Oni uz put slušatelji su. Zatim dolazi đavao i odnosi Riječ iz srca njihova da ne bi povjerovali i spasili se. ¹³A na kamenu - to su oni koji kad čuju, s radošću prime Riječ, ali korijena nemaju: ti neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušnje otpadnu. ¹⁴A što pade u trnje - to su oni koji poslušaju, ali poneseni brigama, bogatstvom i nasladama života, uguše se i ne dorode roda. ¹⁵Ono pak u dobroj zemlji - to su oni koji u plemenitu i dobru srcu slušaju Riječ, zadrže je i donose rod u ustrajnosti."

Prispodoba o svjetiljci (Lk 8,16)

(Mt 5,15; 10,26; 13,12; Mk 4,21-25)

¹⁶"Nitko ne užije svjetiljke da je pokrije posudom ili stavi pod postelju, nego je stavlja na svijećnjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ¹⁷Ta ništa nije tajno što se neće očitovati; ništa skriveno što se neće saznati i na vidjelo doći."

¹⁸"Pazite dakle kako slušate. Doista, onomu tko ima dat će se, a onomu tko nema oduzet će se i ono što misli da ima."

Prava rodbina Isusova (Lk 8,19)

(Mt 12,46-50; Mk 3,21. 31-35)

¹⁹A majka i braća njegova htjedoše k njemu, ali ne mogoše do njega zbog mnoštva. ²⁰Javiše mu: "Majka tvoja i braća tvoja stoje vani i žele te vidjeti." ²¹A on im odgovori: "Majka moja, braća moja - ovi su koji riječ Božju slušaju i vrše."

Stišana oluja (Lk 8,22)

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²²Jednoga dana uđe u lađu on i učenici njegovi. I reče im: "Prijeđimo na onu stranu jezera." I otisnuše se. ²³Dok su plovili, on zaspao. I spusti se oluja na jezero. Voda stane nadirati te bijahu u pogibli. ²⁴Oni pristupiše i probudiše ga govoreći: "Učitelju, učitelju, propadosmo!" On se probudi, zaprijeti vjetru i valovlju; i oni se smire te nasta utiha. ²⁵A on će im: "Gdje vam je vjera?" A oni se prestrašeni u čudu zapitkivahu: "Tko li je ovaj da i vjetrovima zapovijeda i vodi, i pokoravaju mu se?"

Ozdravljenje opsjednutoga (Lk 8,26)

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶Doploviše u gergezenski kraj koji je nasuprot Galileji. ²⁷Čim iziđe na kopno, eto mu iz grada u susret nekog čovjeka koji imaše zloduhe. Već dugo vremena nije se uopće odijevao niti stanovao u kući, nego po grobnicama. ²⁸Kad opazi Isusa, zastenja, pade ničice preda nj i u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, ne muči me!" ²⁹Jer bijaše zapovjedio nečistom duhu da iziđe iz toga čovjeka. Da, dugo ga je već vremena držao u vlasti i makar su ga lancima vezali i u verigama čuvali, on bi raskidao spona i zloduh bi ga odagnao u pustinju. ³⁰Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" On reče: "Legija", jer u nj uđoše mnogi zlodusi. ³¹I zaklinjahu ga da im ne naredi vratiti se u Bezdani.

³²A ondje u gori paslo je poveliko krdo svinja. Zaklinjahu ga dakle da im dopusti ući u njih. I on im dopusti. ³³Tada zlodusi iziđoše iz čovjeka i uđoše u svinje. Krdo jurnu niz obronak u jezero i podavi se.

³⁴Vidjevši što se dogodilo, svinjari pobjegoše i razglasiše gradom i selima. ³⁵A ljudi iziđoše vidjeti što se dogodilo. Dođoše Isusu i nađoše čovjeka iz kojega bijahu izašli zlodusi gdje do nogu Isusovih sjedi, obučen i zdrave pameti. I prestraše se. ³⁶A očevici im ispriповijediše kako je opsjednuti ozdravio.

³⁷I zamoli ga sve ono mnoštvo iz okolice gergezenske da ode od njih jer ih strah velik spopade.

On uđe u lađu i vrati se.

³⁸A moljaše ga čovjek iz koga iziđoše zlodusi da može ostati s njim, ali ga on otpusti govoreći: ³⁹"Vrati se kući i pripovijedaj što ti učini Bog." On ode razglašujući po svem gradu što mu učini Isus.

Ozdravljenje bolesne žene

i uskrišenje Jairove kćeri (Lk 8,40)

(Mt 9,18-26; Mk 5,21-43)

⁴⁰Na povratku Isusa dočeka mnoštvo jer su ga svi željno iščekivali. ⁴¹I gle, dođe čovjek, ime mu Jair, koji bijaše predstojnik sinagoge. Baci se Isusu pred noge i stane ga moliti da dođe u njegovu kuću. ⁴²Imaše kćer jedinicu, otprilike od dvanaest godina, koja umiraše. Dok je onamo išao, mnoštvo ga guralo odasvud.

⁴³A neka žena koja je već dvanaest godina bolovala od krvarenja, sve svoje imanje potrošila na liječnike i nitko je nije mogao izliječiti, ⁴⁴priđe odostrag i dotaknu se skuta njegove haljine i umah joj se zaustavi krvarenje.

⁴⁵I reče Isus: "Tko me se to dotaknu?" Svi se branili, a Petar će: "Učitelju, mnoštvo te gura i pritišće."

⁴⁶A Isus: "Netko me se dotaknuo. Osjetio sam kako snaga izlazi iz mene." ⁴⁷A žena, vidjevši da se ne može kriti, sva u strahu pristupi i baci se preda nj te pred svim narodom ispriповijedi zašto ga se dotakla i kako je umah ozdravila. ⁴⁸A on joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja spasila. Idi u miru!"

⁴⁹Dok je on još govorio, eto jednog od nadstojnikovih s porukom: "Umrla ti kći, ne muči više Učitelja." ⁵⁰Čuo to Isus pa mu reče: "Ne boj se! Samo vjeruj i ona će se spasiti!"

⁵¹Uđe u kuću, ali nikomu ne dopusti da s njim uđe osim Petra, Ivana, Jakova i djetetova oca i majke. ⁵²A svi plakahu i žalovahu za njom. A on im reče: "Ne plačite! Nije umrla, nego spava!" ⁵³No oni mu se podsmijevahu znajući da je umrla. ⁵⁴On je uhvati za ruku i povika: "Dijete, ustani!" ⁵⁵I povrati joj se duh i umah ustade, a on naredi da joj dadu jesti. ⁵⁶Njezini se roditelji začudiše, a on zapovjedi da nikome ne reknu što se dogodilo.

Poslanje dvanaestorice (Lk 9,1)

(Mt 10,1-15; Mk 6,7-13)

Lk 9.

Sazva dvanaesticu i dade im moć i vlast nad svim zlodusima i da liječe bolesti. ²I posla ih propovijedati kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike. ³I reče im: "Ništa ne uzimajte na put: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni srebra! I da niste imali više od dvije haljine! ⁴U koju god kuću uđete, ondje ostanite pa odande dalje pođite. ⁵Gdje vas ne prime, iziđite iz toga grada i stresite prašinu s nogu za svjedočanstvo protiv njih."

⁶Oni krenuše: obilazili su po selima, navješćivali evanđelje i liječili posvuda.

Herod i Isus (Lk 9,7)

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷Dočuo Herod tetararh sve što se događa te se nađe u nedoumici jer su neki govorili: "Ivan uskrсну od mrtvih"; ⁸drugi: "Pojavio se Ilija"; treći opet: "Ustao je neki od drevnih proroka." ⁹A Herod reče: "Ivanu ja odrubih glavu. Tko je onda ovaj o kom toliko čujem?" I tražio je priliku da ga vidi.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Lk 9,10)

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-34; Iv 6,1-14)

¹⁰Apostoli se vrte i ispriповјede što su učinili. Isus ih povede sa sobom i povuče se nasamo u grad zvani Betsaida. ¹¹Saznalo to mnoštvo po pođe za njim. On ih primi te im govoraše o kraljevstvu Božjem i ozdravljаše sve koji su trebali ozdravljenja.

¹²Dan bijaše na izmaku. Pristupe dakle dvanaestorica pa mu reknu: "Otpusti svijet, neka pođu po okolnim selima i zaseocima da se sklone i nađu jela jer smo ovdje u pustu kraju." ¹³A on im reče: "Podajte im vi jesti!" Oni rekoše: "Nemamo više od pet kruhova i dvije ribe, osim da odemo kupiti hrane za sav ovaj narod." ¹⁴A bijaše oko pet tisuća muškaraca. Nato će on svojim učenicima: "Posjedajte ih po skupinama, otprilike po pedeset." ¹⁵I učine tako: sve ih posjedaju. ¹⁶A on uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi ih i razlomi pa davaše učenicima da posluže mnoštvo.

¹⁷Jeli su i svi se nasitili. I od preteklih ulomaka nakupilo se dvanaest košara.

Petrova vjeroispovijest (Lk 9,18)

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30; Iv 6,67-70)

¹⁸Dok je jednom u osami molio, bijahu s njim samo njegovi učenici. On ih upita: "Što govori svijet, tko sam ja?" ¹⁹Oni odgovoriše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi: da si Ilija, treći opet: da neki od drevnih proroka usta." ²⁰A on im reče: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reče: "Krist - Pomazanik Božji!"

²¹A on im zaprijeti da toga nikomu ne kazuju.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Lk 9,22)

(Mt 16,21-23; Mk 8,31-33)

²²Reče: "Treba da Sin Čovječji mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i treći dan da uskrsne."

Uvjeti za nasljedovanje Isusa (Lk 9,23)

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1; Iv 12,25-26)

²³A govoraše svima: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. ²⁴Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti. ²⁵Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?"

²⁶"Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi, toga će se i Sin Čovječji stidjeti kada dođe u slavi svojoj i Očevoj i svetih anđela."

²⁷"A kažem vam uistinu: neki od nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide kraljevstva Božjega."

Preobraženje (Lk 9,28)

(Mt 17,1-8; Mk 9,2-8)

²⁸Jedno osam dana nakon tih besjeda povede Isus sa sobom Petra, Ivana i Jakova te uziđe na goru da se pomoli. ²⁹I dok se molio, izgled mu se lica izmijenio, a odjeća sjajem zablistala.

³⁰I gle, dva čovjeka razgovarahu s njime. Bijahu to Mojsije i Ilija. ³¹Ukazali se u slavi i razgovarali s njime o njegovu Izlasku, što se doskora imao ispuniti u Jeruzalemu. ³²No Petra i njegove drugove bijaše svladao san. Kad se probudiše, ugledaše njegovu slavu i dva čovjeka koji stajahu uz nj. ³³I dok su oni odlazili od njega, reče Petar Isusu: "Učitelju, dobro nam je ovdje biti. Načinimo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji." Nije znao što govori.

³⁴Dok je on to govorio, pojavi se oblak i zasjeni ih. Ušavši u oblak, oni se prestrašiše. ³⁵A glas se začu iz oblaka: "*Ovo je Sin moj, Izabranik! Njega slušajte!*" ³⁶I upravo kad se začu glas, osta Isus sam. Oni su šutjeli i nikomu onih dana nisu kazivali što su vidjeli.

Opsjednuti padavičar (Lk 9,37)

(Mt 17,14-21; Mk 9,14-29)

³⁷A kad su sutradan sišli s gore, pohiti mu u susret silan svijet. ³⁸I gle, čovjek neki iz mnoštva povika: "Učitelju, molim te pogledaj mi sina: jednac mi je, ³⁹a gle, duh ga spopada te on odmah udari u krik; trza njime i on se pjeni te jedva da od njega odstupi dok ga nije posve satro. ⁴⁰Molio sam tvoje učenike da ga izagnaju, ali ne mogoše."

⁴¹Isus odvrati: "O rode nevjerni i opaki, dokle mi je biti s vama i podnositi vas? Dovedi ovamo svoga sina!" ⁴²I dok je prilazio, obori ga zloduh i potrese. A Isus zaprijeti nečistom duhu te izliječi dječaka i preda ga njegovu ocu. ⁴³Svi se zapanjiše zbog veličanstva Božjega.

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Lk 9,43b)

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Dok su se svi divili svemu što je činio, reče on učenicima: ⁴⁴"Uzmite k srcu ove riječi: Sin Čovječji doista ima biti predan ljudima u ruke." ⁴⁵Ali oni nerazumješe te besjede, bijaše im skrivena te ne shvatiše, a bojahu se upitati ga o tome.

Tko je najveći? (Lk 9,46)

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶U njima se porodi misao tko bi od njih bio najveći. ⁴⁷Znajući tu misao njihova srca, uzme Isus dijete, postavi ga uza se ⁴⁸i reče im: "Tko god primi ovo dijete u moje ime, mene prima. A tko mene prima, prima onoga koji me je poslao. Doista, tko je najmanji među vama svima, taj je velik!"

"Tko nije protiv vas, za vas je" (Lk 9,49)

(Mt 9,38-40)

⁴⁹Prihvati Ivan i reče: "Učitelju, vidjesmo jednoga koji u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili, jer ne ide za nama." ⁵⁰Reče mu Isus: "Ne branite! Ta tko nije protiv vas, za vas je!"

IV. ISUS NA PUTU PREMA JERUZALEMU (Lk 9,51)

Negostoljubivi Samarijanci (Lk 9,51)

⁵¹Kad su se navršili dani da bude uznesen, krenu Isus sa svom odlučnošću prema Jeruzalemu. ⁵²I posla glasnike pred sobom. Oni odoše i uđoše u neko samarijansko selo da mu priprave mjesto. ⁵³No ondje ga ne primiše jer je bio na putu u Jeruzalem. ⁵⁴Kada to vidješe učenici Jakov i Ivan, rekoše: "Gospodine, hoćeš li da kažemo *neka oganj siđe s neba i uništi ih?*" ⁵⁵No on se okrenu i prekori ih. ⁵⁶I odoše u drugo selo.

Zahtjevi apostolskog poziva (Lk 9,57)

(Mt 8,19-22)

⁵⁷Dok su išli putom, reče mu netko: "Za tobom ću kamo god ti pošao." ⁵⁸Reče mu Isus: "Lisice imaju jazbine, ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio."

⁵⁹Drugomu nekom reče: "Pođi za mnom!" A on će mu: "Dopusti mi da prije odem i pokopam oca." ⁶⁰Reče mu: "Pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve, a ti idi i navješćuj kraljevstvo Božje."

⁶¹I neki drugi reče: "Za tobom ću, Gospodine, ali dopusti mi da se prije oprostim sa svojim ukućanima." ⁶²Reče mu Isus: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje."

Poslanje sedamdesetdvojice (Lk 10,1)

Lk 10.

Nakon toga odredi Gospodin drugih sedamdesetdvojicu učenika i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doći. ²Govorio im je: "Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. ³Idite! Evo, šaljem vas kao janjce među vukove. ⁴Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. I nikoga putem ne pozdravljajte.

⁵U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir kući ovoj!' ⁶Bude li tko ondje prijatelj mira, počinut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. ⁷U toj kući ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaće svoje. Ne prelazite iz kuće u kuću."

⁸"Kad u koji grad uđete pa vas prime, jedite što vam se ponudi ⁹i liječite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: 'Približilo vam se kraljevstvo Božje!' ¹⁰A kad u neki grad uđete pa vas ne prime, iziđite na njegove ulice i recite: ¹¹'I prašinu vašega grada, koja nam se nogu uhvatila, stresamo vam sa sebe! Ipak znajte ovo: Približilo se kraljevstvo Božje!' ¹²Kažem vam: Sodomcima će u onaj dan biti lakše negoli tomu gradu."

Prijetnja neobraćenim gradovima (Lk 10,13)

(Mt 11,20-24)

¹³"Jao tebi, Korozaime! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi već, sjedeć u kostrijeti i pepelu, činili pokoru. ¹⁴Ali Tiru i Sidonu bit će na Sudu lakše negoli vama.

¹⁵I ti Kafarnaume!

Zar ćeš se do neba uzvisiti?

Do u Podzemlje ćeš se strovaliti.

¹⁶Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire onoga koji mene posla."

Pravi razlog apostolske radosti (Lk 10,17)

¹⁷Vratiše se zatim sedamdesetdvojica radosni govoreći: "Gospodine, i zlodusi nam se pokoravaju na tvoje ime!" ¹⁸A on im reče: "Promatrah Sotonu kako poput munje s neba pade. ¹⁹Evo, dao sam vam vlast da *gazite po zmijama* i štipavcima i po svojoj sili neprijateljskoj i ništa vam neće naškoditi. ²⁰Ali ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima."

Evangelje objavljeno jednostavnima (Lk 10,21)

(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹U taj isti čas uskliknu Isus u Duhu Svetom: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oče! Tako se tebi svidjelo. ²²Sve mi preda Otac moj i nitko ne zna tko je Sin - doli Otac; niti tko je Otac - doli Sin i onaj kome Sin hoće da objavi."

²³Tada se okrene učenicima pa im nasamo reče: "Blago očima koje gledaju što vi gledate! ²⁴Kažem vam: mnogi su proroci i kraljevi htjeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i čuti što vi slušate, ali nisu čuli!"

Zapovijed ljubavi (Lk 10,25)

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-34)

²⁵I gle, neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: "Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?" ²⁶A on mu reče: "U Zakonu što piše? Kako čitaš?" ²⁷Odgovori mu onaj: *Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!*" ²⁸Reče mu na to Isus: "Pravo si odgovorio. *To čini i živjet ćeš.*"

Milosrdni Samarijanac (Lk 10,29)

²⁹Ali hoteći se opravdati, reče on Isusu: "A tko je moj bližnji?" ³⁰Isus prihvati i reče:

"Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojнике koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. ³¹Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. ³²A tako i levit: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe. ³³Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se ³⁴pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. ³⁵Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: 'Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit ću ti kad se budem vraćao.'"

³⁶"Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojнике?" ³⁷On odgovori: "Onaj koji mu iskaza milosrđe." Nato mu reče Isus: "Idi pa i ti čini tako!"

Marta i Marija (Lk 10,38)

³⁸Dok su oni tako putovali, uđe on u jedno selo. Žena neka, imenom Marta, primi ga u kuću. ³⁹Imala je sestru koja se zvala Marija. Ona sjede do nogu Gospodinovih i slušaše riječ njegovu. ⁴⁰A Marta bijaše sva zauzeta posluživanjem pa pristupi i reče: "Gospodine, zar ne mariš što me sestra samu ostavila posluživati? Reci joj dakle da mi pomogne." ⁴¹Odgovori joj Gospodin: "Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, ⁴²a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se neće oduzeti."

Pouka o molitvi (Lk 11,1)

(Mt 6,9-15; 7,7-11)

Lk 11.

Jednom je Isus na nekome mjestu molio. Čim presta, reče mu jedan od učenika: "Gospodine, nauči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike." ²On im reče: "Kad molite, govorite:

'Oče!

Sveti se ime tvoje!

Dođi kraljevstvo tvoje!

³Kruh naš svagdanji

daji nam svaki dan!

⁴I otpusti nam grijehе naše:

ta i mi otpuštamo

svakom dužniku svojem!

I ne uvedi nas u napast!"

⁵I reče im: "Tko to od vas ima ovakva prijatelja? Pođe k njemu o ponoći i rekne mu: 'Prijatelju, posudi mi tri kruha.' ⁶Prijatelj mi se s puta svratio te nemam što staviti preda nj!" ⁷A onaj mu iznutra odgovori: 'Ne dosađuj mi! Vrata su već zatvorena, a dječica sa mnom u postelji. Ne mogu ustati da ti dadnem...' ⁸Kažem vam: ako i ne ustane da mu dadne zato što mu je prijatelj, ustat će i dati mu što god treba zbog njegove bezočnosti."

⁹"I ja vama kažem: Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! ¹⁰Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se."

¹¹"A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar će mu mjesto ribe zmiju dati? ¹²Ili kad zaište jaje, zar će mu dati štipavca? ¹³Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!"

Isus i Beelzebul (Lk 11,14)

(Mt 12,22-30; Mk 3,20-27)

¹⁴I istjerivaše đavla koji bijaše nijem. Kad iziđe đavao, progovori njemak. I mnoštvo se divilo. ¹⁵A neki od njih rekoše: "Po Beelzebulu, poglavici đavolskom, izgoni đavle!" ¹⁶A drugi su iskušavajući ga, tražili od njega kakav znak s neba. ¹⁷Ali on, znajući njihove misli, reče im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i kuća će na kuću pasti. ¹⁸Ako je dakle Sotona u sebi razdijeljen, kako će opstati kraljevstvo njegovo? Jer vi kažete da ja po Beelzebulu izgonim đavle. ¹⁹Ako dakle ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih vaši sinovi izgone? Zato će vam oni biti suci. ²⁰Ali ako ja prstom Božjim izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje."

²¹"Dokle god jaki i naoružani čuva svoj stan, u miru je sav njegov posjed. ²²Ali ako dođe jači od njega, svlada ga i otme mu sve njegovo oružje u koje se uzdao, a plijen razdijeli."

²³"Tko nije sa mnom, protiv mene je. I tko sa mnom ne sabire, rasipa."

Ponovni pad (Lk 11,24)

(Mt 12,43-45)

²⁴"Kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja. Kad ga ne nađe, rekne: 'Vratit ću se u kuću odakle iziđoh.' ²⁵Došavši, nađe je pometenu i uređenu. ²⁶Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude onomu čovjeku gore nego na početku."

Pravo blaženstvo (Lk 11,27)

²⁷Dok je on to govorio, povika neka žena iz mnoštva: "Blažena utroba koja te nosila i prsi koje si sisao!" ²⁸On odgovori: "Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!"

Jonin znak (Lk 11,29)

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹Kad je nagnulo mnoštvo, poče im Isus govoriti: "Naraštaj ovaj naraštaj je opak. Znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jonin. ³⁰Doista, kao što je Jona bio znak Ninivljanima, tako će biti i Sin Čovječji ovomu naraštaju."

³¹"Kraljica će Juga ustati na Sudu s ljudima ovog naraštaja i osuditi ih jer je s krajeva zemlje došla čuti mudrost Salomonovu, a evo ovdje i više od Salomona! ³²Ninivljani će ustati na Sudu s ovim naraštajem i osuditi ga jer se obratiše na propovijed Joninu, a evo ovdje i više od Jone!"

Druga prisposoba o svjetiljci (Lk 11,33)

(Mt 5,15; 6,22-23)

³³"Nitko ne užiže svjetiljku da je stavi u zakutak ili pod posudu, nego na svijećnjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ³⁴Oko je svjetiljka tvomu tijelu. Kad ti je oko bistro, sve ti je tijelo svijetlo. A kad je ono nevaljalo, i tijelo ti je tamno. ³⁵Pazi dakle da svjetlost koja je u tebi ne bude tamna. ³⁶Ako ti dakle sve tijelo bude svijetlo, bez djelića tame, bit će posve svijetlo, kao kad te svjetiljka svojim sjajem rasvjetljuje."

Protiv farizeja i zakonoznanaca (Lk 11,37)

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 20,45-47)

³⁷Dok je on govorio, pozva ga neki farizej k sebi na objed. On uđe i priđe k stolu. ³⁸Vidjevši to, farizej se začudi što se Isus prije objeda ne oprao. ³⁹A Gospodin mu reče: "Da, vi farizeji čistite vanjštinu čaše u zdjele, a nutrina vam je puna grabeža i pakosti. ⁴⁰Bezumnici! Nije li onaj koji načini vanjštinu načinio i nutrinu. ⁴¹Nego, dajte za milostinju ono iznutra i gle - sve vam je čisto."

⁴²"Ali jao vama, farizeji! Namirujete desetinu od metvice i rutvice i svake vrste povrća, a ne marite za pravednost i ljubav Božju. Ovo je trebalo činiti, a ono ne zanemariti."

⁴³"Jao vama farizeji! Volite prvo sjedalo u sinagogama i pozdrave na trgovima. ⁴⁴Jao vama! Vi ste kao nezamjetljivi grobovi po kojima ljudi ne znajući hode."

⁴⁵Nato će neki zakonoznanac: "Učitelju, tako govoreći i nas vrijeđaš." ⁴⁶A on reče: "Jao i vama, zakonoznanci! Tovarite na ljude terete nepodnosive, a sami ni da ih se jednim prstom dotaknete."

⁴⁷"Jao vama! Podižete spomenike prorocima, a vaši ih oci ubiše. ⁴⁸Zato ste svjedoci i sumišljenici djela svojih otaca: oni ih ubiše, a vi spomenike podižete! ⁴⁹Zbog toga i kaza Mudrost Božja: 'Poslat ću k njima proroke i apostole. Neke će poubijati i prognati - ⁵⁰da se od ovog naraštaja zatraži krv svih proroka prolivena od postanka svijeta, ⁵¹od krvi Abelove do krvi Zaharije, koji je pogubljen između žrtvenika i svetišta.' Da, kažem vam, tražit će se od ovoga naraštaja!"

⁵²"Jao vama, zakonoznanci! Uzeste ključ znanja: sami ne uđoste, a spriječiste one koji htjedoše ući."

⁵³Kad Isus izađe odande, stadoše pismoznanci i farizeji žestoko na nj navaljivati i postavljati mu mnoga pitanja ⁵⁴vrebajući na nj, ne bi li što god ulovili iz njegovih usta.

Protiv licemjerja (Lk 12,1)

Lk 12.

Kad se uto skupilo mnoštvo, tisuće i tisuće, te su jedni druge gazili, poče Isus govoriti najprije svojim učenicima: "Čuvajte se kvasca farizejskoga, to jest licemjerja. ²Ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće saznati. ³Naprotiv, sve što u tami rekoste, na svjetlu će se čuti; i što ste po skrovištima u uho šaptali, propovijedat će se po krovovima."

Koga se treba bojati (Lk 12,4)

(Mt 10,28-31)

⁴"A kažem vama, prijateljima svojim: ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a nakon toga nemaju više što učiniti. ⁵Pokazat ću vam koga vam se bojati: onoga se bojte koji pošto ubije, ima moć baciti u pakao. Da, velim vam, njega se bojte! ⁶Ne prodaje li se pet vrapčića za dva novčića? Pa ipak ni jednoga od njih Bog ne zaboravlja. ⁷A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene. Ne bojte se! Vredniji ste nego mnogo vrabaca!"

Priznati se Kristovim pred ljudima (Lk 12,8)

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸"A kažem vam: tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Čovječji priznat će se njegovim pred anđelima Božjim. ⁹A tko mene zanijeće pred ljudima, bit će zaniječan pred anđelima Božjim."

¹⁰"I tko god rekne riječ na Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko pohuli protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti."

¹¹"Nadalje, kad vas budu dovodili pred sinagoge i poglavarstva i vlasti, ne budite zabrinuti kako ćete se ili čime braniti, što li reći! ¹²Ta Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći."

Zgrtanje varava bogatstva (Lk 12,13)

¹³Tada mu netko iz mnoštva reče: "Učitelju, reci mome bratu da podijeli sa mnom baštinu." ¹⁴Nato mu on reče: "Čovječe, tko me postavio sucem ili djeliocem nad vama?" ¹⁵I dometnu im: "Klonite se i čuvajte svake pohlepe: koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje."

¹⁶Kaza im i prisposobu: "Nekomu bogatu čovjeku obilno urodi zemlja ¹⁷pa u sebi razmišljaše: 'Što da učinim? Nemam gdje skupiti svoju ljetinu.' ¹⁸I reče: 'Evo što ću učiniti! Srušit ću svoje žitnice i podignuti veće pa ću ondje zgrnuti sve žito i dobra svoja. ¹⁹Tada ću reći duši svojoj: dušo, evo imaš u zalihi mnogo dobara za godine mnoge. Počivaj, jedi, pij, uživaj!' ²⁰Ali Bog mu reče: 'Bezumniče! Već noćas duša će se tvoja zaiskati od tebe! A što si pripravio, čije će biti?' ²¹Tako biva s onim koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu."

Pouzdanje u providnost (Lk 12,22)

(Mt 6,25-34. 19-21)

²²Zatim reče svojim učenicima: "Zato vam kažem: ne budite zabrinuti za život: što ćete jesti; ni za tijelo: u što ćete se obući. ²³Ta život je vredniji od jela i tijelo od odijela. ²⁴Promotrite gavrane! Ne siju niti žanju, nemaju spremišta ni žitnice, pa ipak ih Bog hrani. Koliko li ste vi vredniji od ptica! ²⁵A tko od vas zabrinutošću može svojemu stasu dodati lakat? ²⁶Ako dakle ni ono najmanje ne možete, što ste onda za ostalo zabrinuti? ²⁷Promotrite ljiljane, kako niti predu niti tkaju, a kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ²⁸Pa ako travu koja je danas u polju, a sutra se u peč baca Bog tako odijeva, koliko li će više vas, malovjerni!"

²⁹"Zato i vi: ne tražite što ćete jesti, što piti. Ne uznemirujte se! ³⁰Ta sve to traže pogani ovoga svijeta. Otac vaš zna da vam je sve to potrebno. ³¹Nego, tražite kraljevstvo njegovo, a to će vam se nadodati!"

³²"Ne boj se, stado malo: svidjelo se Ocu vašemu dati vam Kraljevstvo."

³³"Prodajte što god imate i dajte za milostinju! Načinite sebi kese koje ne stare, blago nepropadljivo na nebesima, kamo se kradljivac ne približava i gdje moljac ne rastače. ³⁴Doista, gdje vam je blago, ondje će vam i srce biti."

Budni slugе (Lk 12,35)

(Mt 24,45-51)

³⁵"Neka vam bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene, ³⁶a vi slični ljudima što čekaju gospodara kad se vraća sa svadbe da mu odmah otvore čim stigne i pokuca. ³⁷Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za stol pa će pristupiti i posluživati ih. ³⁸Pa dođe li o drugoj ili o trećoj straži i nađe ih tako, blago njima!"

³⁹"A ovo znajte: kad bi domaćin znao u koji čas kradljivac dolazi, ne bi dao prokopati kuće. ⁴⁰I vi budite pripralni jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi."

⁴¹Nato će Petar: "Gospodine, govoriš li tu prisposobu samo za nas ili i za sve?" ⁴²Reče Gospodin: "Tko li je onaj vjerni i razumni upravitelj što će ga gospodar postaviti nad svojom poslugom da im u pravo vrijeme daje obrok? ⁴³Blago onome sluzi kojega gospodar kada dođe, nađe da tako radi. ⁴⁴Uistinu, kažem vam, postaviti će ga nad svim imanjem svojim."

⁴⁵"No rekne li taj sluga u srcu: 'Okasnit će gospodar moj' pa stane tući slugе i sluškinje, jesti, piti i opijati se, ⁴⁶doći će gospodar toga slugе u dan u koji mu se ne nada i u čas u koji i ne sluti; rasjeći će ga i dodijeliti mu udes među nevjernicima."

⁴⁷"I onaj sluga što je znao volju gospodara svoga, a nije bio spreman ili nije učinio po volji njegovoj, dobit će mnogo udaraca. ⁴⁸A onaj koji nije znao, ali je učinio što zaslužuje udarce, dobit će malo udaraca. Kome je god mnogo dano, od njega će se mnogo iskati. Kome je mnogo povjereno, više će se od njega iskati."

Veliko dijeljenje svijeta (Lk 12,49)

(Mt 10,34-36)

⁴⁹"Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo! ⁵⁰Ali krstom mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!"

⁵¹"Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kažem vam, nego razdjeljenje. ⁵²Ta bit će odsada petorica u jednoj kući razdjeljena: razdijelit će se trojica protiv dvojice i dvojica protiv trojice - ⁵³otac protiv sina i *sin protiv oca*, mati protiv kćeri i *kći protiv matere*, svekrva protiv snahe i *snaha protiv svekrve*."

Znakovi vremena (Lk 12,54)

(Mt 16,2-3)

⁵⁴Zatim je govorio mnoštvu: "Kad opazite da se oblak diže na zapadu, odmah kažete: 'Kiša će!' I bude tako. ⁵⁵Kad zapuše južnjak, kažete: 'Bit će vrućine!' I bude. ⁵⁶Licemjeri! Lice zemlje i neba umijete rasuditi, kako onda ovo vrijeme ne rasuđujete?"

Nagoditi se s protivnikom (Lk 12,57)

(Mt 5,25-26)

⁵⁷"Zašto sami od sebe ne sudite što je pravo? ⁵⁸Kad s protivnikom ideš glavaru, na putu sve uloži da ga se oslobodiš pa te ne odvuče k sucu. Sudac će te predati izvršitelju, a izvršitelj baciti u tamnicu. ⁵⁹Kažem ti: nećeš izaći odande dok ne isplatiš do posljednjega novčića."

Brzo promijenite život! (Lk 13,1)

Lk 13.

Upravo u taj čas dođoše neki te mu javiše što se dogodilo s Galilejcima kojih je krv Pilat pomiješao s krvlju njihovih žrtava. ²Isus im odgovori: "Mislite li da ti Galilejci, jer tako postradaše, bijahu grešniji od drugih Galilejaca? ³Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete slično propasti! ⁴Ili onih osamnaest na koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih, zar mislite da su oni bili veći dužnici od svih Jeruzalemaca? ⁵Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete tako propasti."

Neplodna smokva (Lk 13,6)

⁶Nato im pripovjedi ovu prisposobu: "Imao netko smokvu zasađenu u svom vinogradu. Dođe tražec ploda na njoj i ne nađe ⁷pa reče vinogradaru: 'Evo, već tri godine dolazim i tražim ploda na ovoj smokvi i ne nalazim. Posijeci je. Zašto da iscrpljuje zemlju?' ⁸A on mu odgovori: 'Gospodaru, ostavi je još ove godine dok je ne okopam i ne pognojim. ⁹Možda će ubuduće ipak uroditi. Ako li ne, posjeći ćeš je.'"

Ozdravljenje zgrbljene žene u subotu (Lk 13,10)

¹⁰Jedne je subote naučavao u nekoj sinagogi. ¹¹Kad eto žene koja je osamnaest godina imala duha bolesti. Bila je zgrbljena i nikako se nije mogla uspraviti. ¹²Kad je Isus opazi, dozva je i reče joj: "Ženo, oslobođena si svoje bolesti!" ¹³I položi na nju ruke, a ona se umah uspravi i poče slaviti Boga.

¹⁴Nadstojnik sinagoge - ozlovoljen što je Isus u subotu izliječio - govoraše mnoštvu: "Šest je dana u koje treba raditi! U te dakle dane dolazite i liječite se, a ne u dan subotni!" ¹⁵Odgovori mu Gospodin: "Licemjeri! Ne driješi li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jaslara da ga vodi na vodu? ¹⁶Nije li dakle i ovu kćer Abrahamovu, koju Sotona sveza evo osamnaest je već godina, trebalo odriješiti od tih spona u dan subotni?"

¹⁷Na te njegove riječi postidješe se svi protivnici njegovi, a sav se narod radovaše zbog svega čime se on proslavio.

Prispodoba o gorušičinu zrnju (Lk 13,18)

(Mt 13,31-32; Mk 4,30-32)

¹⁸Govoraše dakle: "Čemu je slično kraljevstvo Božje? Čemu da ga prispodobim? ¹⁹Ono je kao kad čovjek uze gorušičino zrno i baci ga u svoj vrt. Uzraste i razvi se u stablo te mu se *ptice nebeske gnijezde po granama.*"

Prispodoba o kvascu (Lk 13,20)

(Mt 13,33)

²⁰I opet im reče: "Čemu da prispodobim kraljevstvo Božje? ²¹Ono je kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne."

Odbačenje nevjernih Židova.

Poziv poganima (Lk 13,22)

(Mt 7,13-14. 21-23)

²²Putujući tako u Jeruzalem, prolazio je i naučavao gradovima i selima. ²³Reče mu tada netko: "Gospodine, je li malo onih koji se spasavaju?" A on im reče: ²⁴"Borite se da uđete na uska vrata jer mnogi će, velim vam, tražiti da uđu, ali neće moći."

²⁵"Kada gospodar kuće ustane i zaključa vrata, a vi stojeći vani počnete kucati na vrata: 'Gospodine, otvori nam!', on će vam odgovoriti: 'Ne znam vas odakle ste!' ²⁶Tada ćete početi govoriti: 'Pa mi smo s tobom jeli i pili, po našim si trgovima naučavao!' ²⁷A on će vam reći: 'Kažem vam: ne znam odakle ste. *Odstupite od mene, svi zlotvori!*'"

²⁸"Ondje će biti plač i škrgut zubi kad ugledate Abrahama i Izaka i Jakova i sve proroke u kraljevstvu Božjem, a sebe vani, izbačene. ²⁹I doći će *s istoka i zapada, sa sjevera i juga* i sjesti za stol u kraljevstvu Božjem. ³⁰Evo, ima posljednjih koji će biti prvi, ima i prvih koji će biti posljednji."

Herod lisica (Lk 13,31)

³¹U taj čas pristupe neki farizeji i reknu mu: "Otiđi, otputaj odavde jer te Herod hoće ubiti." ³²A on će njima: "Idite i kažite toj lisici: 'Evo, izgonim đavle i liječim danas i sutra, a treći dan dovršujem. ³³Ali danas, sutra i prekosutra moram nastaviti put jer ne priliči da prorok pogine izvan Jeruzalema.'"

Prijetnja Jeruzalemu (Lk 13,34)

(Mt 23,37-39)

³⁴"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh skupiti djecu tvoju kao kvočka piliće pod krila i ne htjedoste! ³⁵Evo, napuštena vam kuća. A kažem vam, nećete me vidjeti dok ne dođe čas te reknete: *"Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!"*

Opet ozdravljenje u subotu (Lk 14,1)

Lk 14.

Jedne subote dođe on u kuću nekoga prvaka farizejskog na objed. A oni ga vrebahu. ²Kad evo: pred njim neki čovjek koji je imao vodenu bolest. ³Nato Isus upita zakonoznance i farizeje: "Je li dopušteno subotom liječiti ili nije?" ⁴A oni mukom ponikoše. On ga dotaknu, izliječi i otpusti. ⁵A njima reče: "Ako komu od vas sin ili vol padne u bunar, neće li ga brže bolje izvući i u dan subotni?" ⁶I ne mogaoše mu na to odgovoriti.

Pouka o poniznosti (Lk 14,7)

⁷Promatrajući kako uzvanici biraju prva mjesta, kaza im prisporodu: ⁸"Kada te tko pozove na svadbu, ne sjedaj na prvo mjesto da ne bi možda bio pozvan koji časniji od tebe, ⁹te ne dođe onaj koji je pozvao tebe i njega i ne rekne ti: 'Ustupi mjesto ovome.' Tada ćeš, postidjen, morati zauzeti posljednje mjesto. ¹⁰Nego kad budeš pozvan, idi i sjedni na posljednje mjesto pa, kada dođe onaj koji te pozvao, da ti rekne: 'Prijatelju, pomakni se naviše!' Bit će ti to tada na čast pred svim sustolnicima, ¹¹jer - svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen."

Izbor uzvanika (Lk 14,12)

¹²A i onome koji ga pozva, kaza: "Kad priređuješ objed ili večeru, ne pozivaj svojih prijatelja, ni braće, ni rodbine, ni bogatih susjeda, da ne bi možda i oni tebe pozvali i tako ti uzvratili. ¹³Nego kad priređuješ gozbu, pozovi siromahe, sakate, hrome, slijepe. ¹⁴Blago tebi jer oni ti nemaju čime uzvratiti. Uzvratit će ti se doista o uskrsnuću pravednih."

Prisporoda o uzvanicima (Lk 14,15)

(Mt 22,1-10)

¹⁵Kad je to čuo jedan od sustolnika, reče mu: "Blago onome koji bude blagovao u kraljevstvu Božjem!" ¹⁶A on mu reče: "Čovjek neki priredi veliku večeru i pozva mnoge. ¹⁷I posla slugu u vrijeme večere da rekne uzvanicima: 'Dođite! Več je pripravljeno!' ¹⁸A oni se odreda počeli ispričavati. Prvi mu reče: 'Njivu sam kupio i valja mi poći pogledati je. Molim te, ispričaj me.' ¹⁹Drugi reče: 'Kupio sam pet jarmova volova pa idem okušati ih. Molim te, ispričaj me.' ²⁰Treći reče: 'Oženio sam se i zato ne mogu doći.'"

²¹"Sluga se vrati i javi to domaćinu. Tada domaćin, gnjevan, reče sluzi: 'Iziđi brzo na trgove gradske i ulice pa dovedi ovamo prosjake, sakate, slijepe i hrome.' ²²I sluga reče: 'Gospodaru, učinjeno je što si naredio i još ima mjesta.' ²³Reče gospodar sluzi: 'Iziđi na putove i među ograde i prisili neka uđu da mi se napuni kuća.' ²⁴A kažem vam: nijedan od onih pozvanih neće okusiti moje večere."

Odreći se svega (Lk 14,25)

(Mt 10,37-38)

²⁵S njim je zajedno putovalo silno mnoštvo. On se okrene i reče im: ²⁶"Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! ²⁷I tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik!"

²⁸"Tko od vas, nakan graditi kulu, neće prije sjesti i proračunati troškove ima li čime dovršiti: ²⁹da ga ne bi - pošto već postavi temelj, a ne mogne dovršiti - počeli ismijevati svi koji to vide: ³⁰'Ovaj čovjek počeo graditi, a ne može dovršiti!' ³¹Ili koji kralj kad polazi da se zarati s drugim kraljem, neće prije sjesti i promisliti da li s deset tisuća može presresti onoga koji na nj dolazi s dvadeset tisuća? ³²Ako ne može, dok je onaj još daleko, poslat će poslanstvo da zaište mir."

³³"Tako dakle nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj učenik."

³⁴"Dobra je sol. Ali ako i sol obljutavi, čime će se ona začiniti? ³⁵Nije prikladna ni za zemlju ni za gnojište. Van se baca. Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Tri prisporode o milosrđu (Lk 15,1)

Lk 15.

Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. ²Stoga farizeji i pismoznanci mrmljahu: "Ovaj prima grešnike, i blaguje s njima."

Izgubljena i nađena ovca (Lk 15,3)

(Mt 18,12-14)

³Nato im Isus kaza ovu prisporodu: ⁴"Tko to od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi onih devedeset i devet u pustinji te pođe za izgubljenom dok je ne nađe? ⁵A kad je nađe, stavi je na ramena sav radostan ⁶pa došavši kući, sazove prijatelje i susjede i rekne im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenu.' ⁷Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog obraćena grešnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja."

Izgubljena i nađena drahma (Lk 15,8)

⁸"Ili koja to žena, ima li deset drahma pa izgubi jednu drahmu, ne zapali svjetiljku, pomete kuću i brižljivo pretraži dok je ne nađe? ⁹A kad je nađe, pozove prijateljice i susjede pa će im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh drahmu što je bijah izgubila.' ¹⁰Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božjim zbog jednog obraćena grešnika."

Izgubljeni i nađeni sin (Lk 15,11)

¹¹I nastavi: "Čovjek neki imao dva sina. ¹²Mlađi reče ocu: 'Oče, daj mi dio dobara koji mi pripada.' I razdjeli im imanje. ¹³Nakon nekoliko dana mlađi sin pokupi sve, otputova u daleku zemlju i ondje potratila svoja dobra živeći razvratno."

¹⁴"Kad sve potroši, nastala je glad u onoj zemlji te on počeo oskudijevati. ¹⁵Ode i približi se kod jednoga žitelja u onoj zemlji. On ga posla na svoja polja pasti svinje. ¹⁶Želio se nasititi rogačima što su ih jele svinje, ali mu ih nitko nije davao."

¹⁷"Došavši k sebi, reče: 'Koliki najamnici oca moga imaju kruha napretek, a ja ovdje umirem od gladi! ¹⁸Ustat ću, poći svom ocu i reći mu: 'Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! ¹⁹Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.'"

²⁰"Usta i pođe svom ocu. Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrčao, pade mu oko vrata i izljubi ga. ²¹A sin će mu: 'Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.' ²²A otac reče slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obući na noge! ²³Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i proveselimo ²⁴jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i našao se!' I stadoše se veseliti."

²⁵"A stariji mu sin bijaše u polju. Kad se na povratku približio kući, začu svirku i igru ²⁶pa dozva jednoga slugu da se raspita što je to. ²⁷A ovaj će mu: 'Došao tvoj brat pa otac tvoj zakla tele ugojeno što sina zdrava dočeka.' ²⁸A on se rasrdi i ne htjede ući. Otac tada iziđe i stane ga nagovarati. ²⁹A on će ocu: 'Evo toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi ni jareta nisi dao da se s prijateljima proveselim. ³⁰A kada dođe ovaj sin tvoj koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.' ³¹Nato će mu otac: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje - tvoje je. ³²No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i našao se!'"

Nepošteni upravitelj (Lk 16,1)

Lk 16.

Govoraše i svojim učenicima: "Bijaše neki bogat čovjek koji je imao upravitelja. ²Ovaj je bio optužen pred njim kao da mu rasipa imanje. On ga pozva pa mu reče: 'Što to čujem o tebi? Položi račun o svom upravljanju jer više ne možeš biti upravitelj!' ³Nato upravitelj reče u sebi: 'Što da učinim kad mi gospodar moj oduzima upravu? Kopati? Nemam snage. Prositi? Stidim se. ⁴Znam što ću da me prime u svoje kuće kad budem maknut s uprave.'"

⁵"I pozva dužnike svoga gospodara, jednog po jednog. Upita prvoga: 'Koliko duguješ gospodaru momemu?' On reče: 'Sto bata ulja.' ⁶A on će mu: 'Uzmi svoju zadužnicu, sjedni brzo, napiši pedeset.' ⁷Zatim reče drugomu: 'A ti, koliko ti duguješ?' On odgovori: 'Sto kora pšenice.' Kaže mu: 'Uzmi svoju zadužnicu i napiši osamdeset.'"

⁸"I pohvali gospodar nepoštenog upravitelja što snalažljivo postupi jer sinovi su ovoga svijeta snalažljiviji prema svojim od sinova svjetlosti."

Ne može se služiti dvojici gospodara (Lk 16,9)

⁹"I ja vama kažem: napravite sebi prijatelje od nepoštena bogatstva pa kad ga nestane da vas prime u vječne šatore."

¹⁰"Tko je vjeran u najmanjem, i u najvećem je vjeran; a tko je u najmanjem nepošten, i u najvećem je nepošten. ¹¹Ako dakle ne bijaste vjerni u nepoštenom bogatstvu, tko li će vam istinsko povjeriti? ¹²I ako u tuđem ne bijaste vjerni, tko li će vam vaše dati?"

¹³"Nijedan sluga ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

Protiv pohlepnih farizeja (Lk 16,14)

¹⁴Sve su to slušali farizeji, srebroljupci, i rugali mu se. ¹⁵On im reče: "Vi se pravite pravedni pred ljudima, ali zna Bog srca vaša. Jer što je ljudima uzvišeno, odvratnost je pred Bogom."

Vječnost Zakona (Lk 16,16)

(Mt 11,12-13; 5,18)

¹⁶"Zakon i Proroci do Ivana su, a otada se navješćuje kraljevstvo Božje i svatko se u nj silom probija. ¹⁷Lakše će nebo i zemlja proći, negoli propasti i jedan potezić Zakona."

Nerazrješivost ženidbe (Lk 16,18)

(Mt 19,9; Mk 10,11-12)

¹⁸"Tko god otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini preljub. I tko se god oženi otpuštenom, čini preljub."

Bogataš i Lazar (Lk 16,19)

¹⁹"Bijaše neki bogataš. Odijevao se u grimiz i tanani lan i danomice se sjajno gostio. ²⁰A neki siromah, imenom Lazar, ležao je sav u čirevima pred njegovim vratima ²¹i priželjkivao nasititi se onim što je padalo s bogataševa stola. Čak su i psi dolazili i lizali mu čireve."

²²"Kad umrije siromah, odnesoše ga anđeli u krilo Abrahamovo. Umrije i bogataš te bude pokopan. ²³Tada u teškim mukama u paklu, podiže svoje oči te izdaleka ugleda Abrahama i u krilu mu Lazara ²⁴pa zavapi: 'Oče Abrahamo, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči vršak svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se strašno mučim u ovom plamenu.' ²⁵Reče nato Abraham: 'Sinko! Sjeti se da si za života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš. ²⁶K tome između nas i vas zjapi provalija golema te koji bi i htjeli prijeći odavde k vama, ne mogu, a ni odatle k nama prijelaza nema.'"

²⁷"Nato će bogataš: 'Molim te onda, oče, pošalji Lazara u kuću oca moga. ²⁸Imam petero braće pa neka im posvjedoči da i oni ne dođu u ovo mjesto muka.'

²⁹Kaže Abraham: 'Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!' ³⁰A on će: 'O ne, oče Abrahamo! Nego dođe li tko od mrtvih k njima, obratit će se.' ³¹Reče mu: 'Ako ne slušaju Mojsija i Proroka, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane.'"

Sablazan (Lk 17,1)

(Mt 18,6-7; Mk 9,42)

Lk 17.

I reče svojim učenicima: "Nije moguće da ne dođu sablazni, no jao onome po kom dolaze; ²je li s mlinskim kamenom o vratu strovaljen u more, korisnije mu je, nego da sablazni jednoga od ovih malenih. ³Čuvajte se!"

Bratska opomena (Lk 17,3b)

(Mt 18,15)

"Pogriješi li tvoj brat, prekori ga; ako se obrati, oprosti mu. ⁴Pa ako se sedam puta na dan ogriješi o tebe i sedam se puta obrati tebi govoreći: 'Žao mi je!', oprosti mu."

Moć vjere (Lk 17,5)

(Mt 17,19-21; Mk 9,28-29)

⁵Apostoli zamole Gospodina: "Umnoži nam vjeru!" ⁶Gospodin im odvrati: "Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, rekli biste ovom dudu: 'Iščupaj se s korijenom i presadi se u more!' I on bi vas poslušao."

Služiti ponizno (Lk 17,7)

⁷"Tko će to od vas reći služi svomu, oraču ili pastiru, koji se vrati s polja: 'Dođi brzo i sjedni za stol?' ⁸Neće li mu naprotiv reći: 'Pripravi što ću večerati pa se pripaši i poslužuj mi dok jedem i pijem; potom ćeš ti jesti i piti?' ⁹Zar duguje zahvalnost služi jer je izvršio što mu je naređeno? ¹⁰Tako i vi: kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: 'Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!'"

Deset gubavaca (Lk 17,11)

¹¹Dok je tako putovao u Jeruzalem, prolazio je između Samarije i Galileje. ¹²Kad je ulazio u neko selo, eto mu u susret deset gubavaca. Zaustave se podaleko ¹³i zavape: "Isuse, Učitelju, smiluj nam se!" ¹⁴Kad ih Isus ugleda, reče im: "Idite, *pokažite se svećenicima!*" I dok su išli, očistiše se. ¹⁵Jedan od njih vidjevši da je ozdravio, vrati se slaveći Boga u sav glas. ¹⁶Baci se ničice k Isusovim nogama zahvaljujući mu. A to bijaše neki Samarijanac. ¹⁷Nato Isus primijeti: "Zar se ne očistiše deseterica? ¹⁸A gdje su ona deveterica? Ne nađe li se nijedan koji bi se vratio i podao slavu Bogu, osim ovoga tuđinca?" ¹⁹A njemu reče: "Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!"

Bog će uspostaviti svoje kraljevstvo (Lk 17,20)

(Mt 24,23-28. 37-41)

²⁰Upitaju ga farizeji: "Kad će doći kraljevstvo Božje?" Odgovori im: "Kraljevstvo Božje ne dolazi primjetljivo. ²¹Niti će se moći kazati: 'Evo ga ovdje!' ili: 'Eno ga ondje!' Ta evo - kraljevstvo je Božje među vama!"

²²Zatim reče učenicima: "Doći će dani kad ćete zaželjeti vidjeti i jedan dan Sina Čovječjega, ali ga nećete vidjeti. ²³Govorit će vam: 'Eno ga ondje, evo ovdje!' Ne odlazite i ne pomamite se! ²⁴Jer kao što munja sijevne na jednom kraju obzorja i odblesne na drugom, tako će biti i sa Sinom Čovječjim u Dan njegov. ²⁵No prije treba da on mnogo pretrpi i da ga ovaj naraštaj odbaci."

²⁶"I kao što bijaše u dane Noine, tako će biti i u dane Sina Čovječjega: ²⁷jeli su, pili, ženili se i udavali do dana kad *Noa uđe u korablju*. I dođe potop i sve uništi. ²⁸Slično kao što bijaše u dane Lotove: jeli su, pili, kupovali, prodavali, sadili, gradili. ²⁹A onog dana kad Lot izađe iz Sodome, *zapljušti s neba oganj i sumpor* i sve uništi. ³⁰Tako će isto biti u dan kad se Sin Čovječji objavi."

³¹"U onaj dan tko bude na krovu, a stvari mu u kući, neka ne siđe da ih uzme. ³²I tko bude u polju, neka se *ne okreće natrag*. Sjetite se žene Lotove! ³³Tko god bude nastojao život svoj sačuvati, izgubit će ga; a tko ga izgubi, živa će ga sačuvati."

³⁴"Kažem vam, one će noći biti dvojica u jednoj postelji: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. ³⁵Dvije će mljeti zajedno: jedna će se uzeti, druga ostaviti." ³⁶ • ³⁷Upitaše ga na to: "Gdje to, Gospodine?" A on im reče: "Gdje bude trupla, ondje će se okupljati i orlovi."

Ustrajnost u molitvi (Lk 18,1)

Lk 18.

Kaza im i prispodobu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati: ²"U nekom gradu bio sudac. Boga se nije bojao, za ljude nije mario. ³U tom gradu bijaše i neka udovica. Dolazila k njemu i molila: 'Obrani me od mog tužitelja!' ⁴No on ne htjede zadugo. Napokon reče u sebi: 'Iako se Boga ne bojim nit za ljude marim, ipak, ⁵jer mi udovica ova dodijava, obranit ću je da vječno ne dolazi mučiti me.'"

⁶Nato reče Gospodin: "Čujte što govori nepravedni sudac! ⁷Neće li onda Bog obraniti svoje izabrane koji dan i noć vape k njemu sve ako i odgađa stvar njihovu? ⁸Kažem vam, ustat će žurno na njihovu obranu. Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?"

Farizej i carinik (Lk 18,9)

⁹Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge potcjenjivahu, reče zatim ovu prispodobu: ¹⁰"Dva čovjeka uziđoše u Hram pomoliti se: jedan farizej, drugi carinik. ¹¹Farizej se uspravan ovako u sebi molio: 'Bože, hvala ti što nisam kao ostali ljudi: grabežljivci, nepravednici, preljubnici ili - kao ovaj carinik.' ¹²Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.' ¹³A carinik, stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreći: 'Bože milostiv budi meni grešniku!' ¹⁴Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen; a koji se ponizuje, bit će uzvišen."

Isus i djeca (Lk 18,15)

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵A donosili mu i dojenčad da ih se dotakne. Vidjevši to, učenici im branili. ¹⁶A Isus ih dozva i reče: "Pustite dječicu neka dolaze k meni i ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje."

¹⁷"Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući."

Opasnost bogatstva (Lk 18,18)

(Mt 19,16-30; Mk 10,17-31)

¹⁸I upita ga neki uglednik: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?" ¹⁹Reče mu Isus: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar, doli Bog jedini. ²⁰Zapovijedi znaš:

Ne čini preljuba!

Ne ubij!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

Poštuj oca svoga i majku!"

²¹A onaj će: "Sve sam to čuvao od mladosti." ²²Čuvši to, Isus mu reče: "Još ti jedno preostaje: sve što imaš prodaj i razdaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²³Kad je on to čuo, ražalosti se jer bijaše silno bogat.

²⁴Vidjevši ga, reče Isus: "Kako li je teško imućnicima u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁶Koji su to čuli, rekoše: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷A on će: "Što je nemoguće ljudima, moguće je Bogu."

²⁸Nato reče Petar: "Evo, mi ostavismo svoje i pođosmo za tobom." ²⁹Isus će im: "Zaista, kažem vam, nema ga tko bi ostavio kuću, ili ženu, ili braću, ili roditelje, ili djecu poradi kraljevstva Božjega, ³⁰a da ne bi primio mnogostruko već u ovom vremenu, i u budućem vijeku život vječni."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Lk 18,31)

(Mt 20,17-19; Mk 10,32-34)

³¹I uzevši sa sobom dvanaestoricu, reče im: "Evo uzlazimo u Jeruzalem i na Sinu Čovječjem ispunit će se sve što su napisali proroci: ³²doista, bit će predan poganima, izrugaan, zlostavljan i popljuvan; ³³i pošto ga izbiču, ubit će ga, ali on će treći dan ustati."

³⁴No oni ništa od toga ne razumješe. Te im riječi bijahu skrivene i ne shvaćahu što bijaše rečeno.

Jerihonski slijepac (Lk 18,35)

³⁵A kad se približavao Jerihonu, neki slijepac sjedio kraj puta i prosio. ³⁶Čuvši gdje mnoštvo prolazi, raspitivao se što je to. ³⁷Rekoše mu: "Isus Nazarećanin prolazi." ³⁸Tada povika: "Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!" ³⁹Oni ga sprijeda uštkivali, ali on je još jače vikao: "Sine Davidov, smiluj mi se!"

⁴⁰Isus se zaustavi i zapovjedi da ga dovedu k njemu. Kad se on približi, upita ga: ⁴¹"Što hoćeš da ti učinim?" A on će: "Gospodine, da progledam." ⁴²Isus će mu: "Progledaj! Vjera te tvoja spasila." ⁴³I umah progleda i uputi se za njim slaveći Boga. I sav narod koji to vidje dade hvalu Bogu.

Zakej carinik (Lk 19,1)

Lk 19.

I uđe u Jerihon. Dok je njime prolazio, ²eto čovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. ³Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. ⁴Potrča naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proći. ⁵Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući." ⁶On žurno siđe i primi ga sav radostan. ⁷A svi koji to vidješe stadoše mrmljati: "Čovjeku se grešniku svratio!" ⁸A Zakej usta i reče Gospodinu: "Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko." ⁹Reče mu na to Isus: "Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov!" ¹⁰Ta Sin Čovječji dođe *potražiti i spasiti izgubljeno!*"

Prispodoba o mnama (Lk 19,11)

(Mt 25,14-30)

¹¹Kako su oni to slušali, dometnu on prispodobu - zato što bijaše nadomak Jeruzalemu i oni mislili da će se umah pojaviti kraljevstvo Božje. ¹²Reče dakle:

"Neki je ugledan čovjek imao otputovati u daleku zemlju da primi svoje kraljevstvo pa da se vrati. ¹³Dozva svojih deset slugu, dade im deset mna i reče: 'Trgujte dok ne dođem.' ¹⁴A njegovi ga građani mrzili te poslaše za njim poslanstvo s porukom: 'Nećemo da se ovaj zakralji nad nama.'"

¹⁵"Kad je on primio kraljevstvo i vratio se, naredi da mu dozovu one slugu kojima je predao novac da sazna što su zaradili."

¹⁶"Pristupi prvi i reče: 'Gospodaru, tvoja mna donije deset mna.' ¹⁷Reče mu: 'Valjaš, slugo dobri! U najmanjem si bio vjeran, vladaj nad deset gradova!' ¹⁸Dođe i drugi govoreći: 'Mna je tvoja, gospodaru, donijela pet mna.' ¹⁹I tomu reče: 'I ti budi nad pet gradova!'"

²⁰"Treći, opet dođe govoreći: 'Gospodaru, evo ti tvoje mne. Držao sam je pohranjenu u rupcu. ²¹Bojao sam te se jer si čovjek strog: uzimaš što nisi pohranio, žanješ što nisi posijao.'"

²²"Kaže mu: 'Iz tvojih te usta sudim, zli slugo! Znao si da sam čovjek strog, da uzimam što nisam pohranio i žanjem što nisam posijao? ²³Zašto onda nisi uložio moj novac u novčarnicu? Ja bih ga po povratku podigao s dobitkom.' ²⁴Nato reče nazočnima: 'Uzmite od njega mnu i dajte onomu koji ih ima deset.' ²⁵Rekoše mu: 'Gospodaru, ta već ima deset mna!' ²⁶Kažem vam: svakomu koji ima još će se dati, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. ²⁷A moje neprijatelje - one koji me ne htjedoše za kralja - dovedite ovamo i smaknite ih pred mojim očima!'"

V. ISUSOVI POSLJEDNJI DANI U JERUZALEMU

(Lk 19,28)

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Lk 19,28)

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸Rekavši to, nastavi put uzlazeći u Jeruzalem.

²⁹Kad se približi Betfagi i Betaniji, uz goru koja se zove Maslinska, posla dvojicu učenika ³⁰govoreći: "Hajdete u selo pred vama. Čim uđete u nj, naći ćete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i dovedite. ³¹Upita li vas tko: 'Zašto drijesite?', ovako recite: 'Gospodinu treba.'"

³²Oni koji bijahu poslani otiđoše i nađoše kako im bijaše rekao. ³³I dok su drijesili magare, rekoše im gospodari: "Što drijesite magare?" ³⁴Oni odgovore: "Gospodinu treba." ³⁵I dovedoše ga Isusu i staviše svoje haljine na magare te posjednuše Isusa.

³⁶I kuda bi on prolazio, prostirali bi po putu svoje haljine. ³⁷A kad se već bio približio obronku Maslinske gore, sve ono mnoštvo učenika, puno radosti, poče iza glasa hvaliti Boga za sva silna djela

što ih vidješe: ³⁸"*Blagoslovljen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!* Na nebu mir! Slava na visinama!"

³⁹Nato mu neki farizeji iz mnoštva rekoše: "Učitelju, prekori svoje učenike." ⁴⁰On odgovori: "Kažem vam, ako ovi ušute, kamenje će vikati!"

Isus plače nad Jeruzalemom (Lk 19,41)

⁴¹Kad se približi i ugleda grad, zaplaka nad njim ⁴²govoreći: "O kad bi i ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir! ⁴³Ali sada je sakriveno tvojim očima. Doći će dani na tebe kad će te neprijatelji tvoji opkoliti opkopom, okružiti će te i pritijesniti odasvud. ⁴⁴*Smrskat će o zemlju tebe i djecu tvoju* u tebi. I neće ostaviti u tebi ni kamena na kamenu zbog toga što nisi upoznao časa svoga pohoda."

Izgon trgovaca iz Hrama (Lk 19,45)

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-17; Iv 2,13-17)

⁴⁵Ušavši u Hram, stane izgoniti prodavače. ⁴⁶Kaže im: "Pisano je: *Dom moj bit će Dom molitve*, a vi od njega načiniste *pećinu razbojničku!*"

Poučavanje u Hramu (Lk 19,47)

(Mk 11,18-19; Iv 11,52-53)

⁴⁷I danomice naučavaše u Hramu.

A glavari su svećenički i pismoznanci tražili kako da ga pogube, a tako i prvaci narodni, ⁴⁸ali nikako naći što da učine jer je sav narod visio o njegovoj riječi.

Odakle Isusu vlast? (Lk 20,1)

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

Lk 20.

Jednog dana dok je naučavao narod u Hramu i naviještao evanđelje, ispriječe se glavari svećenički i pismoznanci sa starješinama ²pa mu dobace: "Reci nam kojom vlašću to činiš ili tko ti dade tu vlast?" ³On odgovori: "Upitat ću i ja vas. Recite mi: ⁴krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi?" ⁵A oni smišljahu među sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvratit će 'Zašto mu ne povjerovaste?' ⁶A reknemo li 'od ljudi', sav će nas narod kamenovati. Ta uvjeren je da je Ivan prorok." ⁷I odgovore da ne znaju odakle. ⁸I Isus reče njima: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Vinogradari ubojice (Lk 20,9)

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹Zatim uze narodu kazivati ovu prispodobu: "Čovjek *posadi vinograd*, iznajmi ga vinogradarima i otputova na dulje vrijeme."

¹⁰"Kada dođe doba, posla slugu vinogradarima da mu dadnu od uroda vinogradskoga. No vinogradari ga istukoše i otposlaše praznih ruku. ¹¹Nato on posla drugoga slugu. Ali oni i toga istukoše, izružiše i otposlaše praznih ruku. ¹²Posla i trećega. A oni i njega izraniše i izbaciše."

¹³"Nato reče gospodar vinograda: 'Što da učinim? Poslat ću im sina svoga ljubljenoga. Njega će valjda poštovati.' ¹⁴Ali kada ga vinogradari ugledaju, stanu među sobom umovati: 'Ovo je baštinik. Ubijmo ga da baština bude naša.' ¹⁵Izbaciše ga iz vinograda i ubiše.'"Što će dakle učiniti s njima gospodar vinograda? ¹⁶Doći će i pogubiti te vinogradare i dati vinograd drugima." Koji ga slušahu rekoše: "Bože sačuvaj!" ¹⁷A on ih ošinu pogledom i reče: "A što ono piše:

Kamen što ga odbaciše graditelji

postade kamen zaglavni?

¹⁸Tko god padne na taj kamen, smrskat će se, a na koga on padne, satrt će ga."

¹⁹Pismoznanci i glavari svećenički gledahu da istog časa stave ruke na nj, ali se pobojaše naroda. Dobro razumješe da o njima kaza tu prispodobu.

Porez caru (Lk 20,20)

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰Vrebajući na nj, poslaše uhode koji su se pravili pravednicima da ga uhvate u riječi pa da ga predaju oblasti i vlasti upraviteljevoj. ²¹Upitaše ga dakle: "Učitelju, znamo da pravo zboriš i naučavaš te nisi pristran, nego po istini učiš putu Božjem. ²²Je li nam dopušteno dati porez caru ili nije?" ²³Proničući njihovu lukavost, reče im: ²⁴"Pokažite mi denar." "Čiju ima sliku i natpis?" ²⁵A oni će: "Carevu." On im reče: "Stoga dajte caru carevo, a Bogu Božje."

²⁶I ne mogoše ga uhvatiti u riječi pred narodom, nego umuknuše zadivljeni njegovim odgovorom.

Uskrsnuće mrtvih (Lk 20,27)

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷Pristupe mu neki od saduceja, koji niječu uskrsnuće. Upitaše ga: ²⁸"Učitelju! Mojsije nam napisa: *Umre li bez djece čiji brat koji imaše ženu, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu.* ²⁹Bijaše tako sedmero braće. Prvi se oženi i umrije bez djece. ³⁰Drugi uze njegovu ženu, ³¹onda treći; i tako redom sva sedmorica pomriješe ne ostavivši djece. ³²Naposljedku umrije i žena. ³³Kojemu će dakle od njih ta žena pripasti o uskrsnuću? Jer sedmorica su je imala za ženu."

³⁴Reče im Isus: "Djeca se ovog svijeta žene i udaju. ³⁵No oni koji se nađoše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene niti udaju. ³⁶Zaista, ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuća."

³⁷"A da mrtvi ustaju, naznači i Mojsije kad u odlomku o grmu Gospodina zove *Bogom Abrahamovim, Bogom Izakovim i Bogom Jakovljevim.* ³⁸A nije on Bog mrtvih, nego živih. Ta svi njemu žive!"

³⁹Neki pismoznanci primijete: "Učitelju! Dobro si rekao!" ⁴⁰I nisu se više usuđivali upitati ga bilo što.

Krist, Sin i Gospodin Davidov (Lk 20,41)

(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹A on im reče: "Kako kažu da je Krist sin Davidov? ⁴²Ta sam David veli u Knjizi psalama:

Reče Gospod Gospodinu mojemu:

'Sjedi mi zdesna

⁴³*dok ne položim neprijatelje tvoje
za podnožje nogama tvojim!'*

⁴⁴David ga dakle naziva Gospodinom. Kako mu je onda sin?"

Isusov sud o pismoznancima (Lk 20,45)

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵I pred svim narodom reče svojim učenicima: ⁴⁶"Čuvajte se pismoznanaca, koji rado hodaju u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, prva sjedala u sinagogama i pročelja na gozbama, ⁴⁷proždiru kuće udovičke, još pod izlikom dugih molitava. Stići će ih to oštrija osuda."

Udovičin darak (Lk 21,1)

(Mk 12,41-44)

Lk 21.

Pogleda i vidje kako bogataši bacaju u riznicu svoje darove. ²A ugleda i neku ubogu udovicu kako baca onamo dva novčića. ³I reče: "Uistinu, kažem vam: ova je sirota udovica ubacila više od sviju. ⁴Svi su oni zapravo među darove ubacili od svog suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sav žitak što ga imaše."

ESHATOLOŠKA BESJEDA

Uvod (Lk 21,5)

(Mt 24,1-2; Mk 13,1-2)

⁵I dok su neki razgovarali o Hramu, kako ga resi divno kamenje i zavjetni darovi, reče: ⁶"Doći će dani u kojima se od ovoga što motrite neće ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

Prethodni znaci (Lk 21,7)

(Mt 24,3-14; Mk 13,3-13)

⁷Upitaše ga: "Učitelju, a kada će to biti? I na koji se znak to ima dogoditi?" ⁸A on reče: "Pazite, ne dajte se zavesti. Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam' i: 'Vrijeme se približilo!' Ne idite za njima. ⁹A kad čujete za ratove i pobune, ne prestrašite se. Doista *treba da se to prije dogodi*, ali to još nije odmah svršetak."

¹⁰Tada im kaza: *"Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva.* ¹¹I bit će velikih potresa i po raznim mjestima gladi i pošasti; bit će strahota i velikih znakova s neba."

¹²"No prije svega toga podignut će na vas ruke i progoniti vas, predavati vas u sinagoge i tamnice. Vući će vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega. ¹³Zadesit će vas to radi svjedočenja."

¹⁴"Stoga uzmite k srcu: nemojte unaprijed smišljati obranu! ¹⁵Ta ja ću vam dati usta i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik. ¹⁶A predavat će vas čak i vaši roditelji i braća, rođaci i prijatelji. Neke će od vas i ubiti."

¹⁷"Svi će vas zamrziti zbog imena mojega. ¹⁸Ali ni vlas vam s glave neće propasti. ¹⁹Svojom ćete se postojanošću spasiti."

Razorenje Jeruzalema (Lk 21,20)

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰"Kad ugledate da vojska opkoljuje Jeruzalem, tada znajte: približilo se njegovo opustošenje. ²¹Koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; a koji u Gradu, neka ga napuste; koji pak po poljima, neka se u nj ne vraćaju ²²jer to su *dani odmazde*, da se ispuni sve što je pisano."

²³"Jao trudnicama i dojiljama u one dane jer bit će jad velik na zemlji i gnjev nad ovim narodom. ²⁴Padat će od oštrice mača, odvodit će ih kao roblje po svim narodima. I *Jeruzalem će gaziti pogani* sve dok se ne navrše vremena pogana."

Svršetak svijeta i Dolazak Sina Čovječjega (Lk 21,25)

(Mt 24,29-31; Mk 13,24-27)

²⁵"I bit će znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda zbog *huke mora i valovlja*. ²⁶Izdisat će ljudi od straha i iščekivanja onoga što prijeti svijetu. Doista, *sile će se nebeske* poljuljati. ²⁷Tada će ugledati *Sina Čovječjega gdje dolazi u oblaku* s velikom moći i slavom. ²⁸Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje."

Vrijeme Dolaska neizvjesno (Lk 21,29)

(Mt 24,32-35; Mk 13,28-31)

²⁹I reče im prisposobu: "Pogledajte smokvu i sva stabla. ³⁰Kad već propupaju, i sami vidite i znate: blizu je već ljeto. ³¹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je kraljevstvo Božje. ³²Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve ne zbude. ³³Nebo će i zemlja uminuti, ali moje riječi ne, neće uminuti."

Budnost. Noćni tat (Lk 21,34)

³⁴"Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama te vas iznenada ne zatekne onaj Dan ³⁵jer će kao zamka nadoći na sve žitelje po svoj zemlji."

³⁶"Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmognete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Čovječjega."

Posljednji dani Isusovi (Lk 21,37)

³⁷Danju je učio u Hramu, a noću bi izlazio i noćio na gori zvanoj Maslinska. ³⁸A sav bi narod rano hrlilo k njemu u Hram da ga sluša.

VI. MUKA (Lk 22,1)

Zavjera protiv Isusa i Judina izdaja (Lk 22,1)

(Mt 26,1-5. 14-16; Mk 14,1-2. 10-11; Iv 11,45-53)

Lk 22.

Bližio se Blagdan beskvasnih kruhova zvan Pasha. ²Glavari svećenički i pismoznanci tražili su kako da Isusa smaknu jer se bojahu naroda.

³A Sotona uđe u Judu zvanog Išariotski koji bijaše iz broja dvanaestorice. ⁴On ode i ugovori s glavarima svećeničkim i zapovjednicima kako da im ga preda. ⁵Oni se povesele i ugovore da će mu dati novca. ⁶On pristade. Otada je tražio priliku da im ga preda mimo naroda.

Priprava za pashalnu večeru (Lk 22,7)

(Mt 26,17-25; Mk 14,12-21; Iv 13,21-30)

⁷Kada dođe Dan beskvasnih kruhova, u koji je trebalo žrtvovati pashu, ⁸posla Isus Petra i Ivana i reče: "Hajdete, pripravite nam da blagujemo pashu." ⁹Rekoše mu: "Gdje hoćeš da pripravimo?" ¹⁰On im reče: "Evo, čim uđete u grad, namjerit ćete se na čovjeka koji nosi krčag vode. Pođite za njim u kuću u koju uniđe ¹¹i recite domaćinu te kuće: 'Učitelj veli: Gdje je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim učenicima?' ¹²I on će vam pokazati na katu veliko blagovalište prostrto: ondje pripravite." ¹³Oni odu, nađu kako im je rekao i priprave pashu.

Pashalna večera (Lk 22,14)

¹⁴Kada dođe čas, sjede Isus za stol i apostoli s njim. ¹⁵I reče im: "Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke. ¹⁶Jer kažem vam, neću je više blagovati dok se ona ne završi u kraljevstvu Božjem."

¹⁷I uze čašu, zahvali i reče: "Uzmite je i razdijelite među sobom. ¹⁸Jer kažem vam, ne, neću više piti od roda trsova dok kraljevstvo Božje ne dođe."

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Lk 22,19)

(Mt 26,26-30; Mk 14,22-26; 1 Kor 11,23-25)

¹⁹I uze kruh, zahvali, razloml i dade im govoreći: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen." ²⁰Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: "Ova čaša *novi je Savez u mojoj krvi* koja se za vas proljeva."

²¹"A evo, ruka mog izdajice sa mnom je na stolu. ²²Sin Čovječji, istina, ide kako je određeno, ali jao čovjeku onomu koji ga predaje." ²³I oni se počehše ispitivati tko bi od njih mogao takvo što učiniti.

Tko je najveći? (Lk 22,24)

²⁴Uto nastaje među njima prepirka tko bi od njih bio najveći. ²⁵A on im reče: "Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. ²⁶Vi nemojte tako! Naprotiv, najveći među vama neka bude kao najmlađi; i predstojnik kao poslužitelj. ²⁷Ta tko je veći? Koji je za stolom ili koji poslužuje? Zar ne onaj koji je za stolom? A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje."

Nagrada apostolima (Lk 22,28)

²⁸"Da, vi ste sa mnom ustrajali u mojim kušnjama. ²⁹Ja vam stoga u baštinu predajem kraljevstvo što ga je meni predao moj Otac: ³⁰da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu momemu i sjedite na prijestoljima sudeći dvanaest plemena Izraelovih."

Proroštvo o Petrovoj zataji (Lk 22,31)

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹"Šimune, Šimune, evo Sotona zaista da vas prorešeta kao pšenicu. ³²Ali ja sam molio za tebe da ne malakše tvoja vjera. Pa kad k sebi dođeš, učvrsti svoju braću."

³³Petar mu reče: "Gospodine, s tobom sam spreman i u tamnicu i u smrt." ³⁴A Isus će mu: "Kažem ti, Petre, neće se danas oglasiti pijetao dok triput ne zatajiš da me poznaš."

Čas odlučne borbe (Lk 22,35)

³⁵I reče: "Kad sam vas poslao bez kese i bez torbe i bez sandala, je li vam što nedostajalo?" Oni odgovore: "Ništa." ³⁶Nato će im: "No sada tko ima kesu, neka je uzme! Isto tako i torbu! A koji nema, neka proda svoju haljinu i neka kupi sebi mač ³⁷jer kažem vam, ono što je napisano treba se ispuniti na meni: Među zlikovce bi ubrojen. Uistinu, sve što se odnosi na mene ispunja se." ³⁸Oni mu rekoše: "Gospodine, evo ovdje dva mača!" Reče im: "Dosta je!"

Molitva na Maslinskoj gori (Lk 22,39)

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹Tada iziđe te se po običaju zaputi na Maslinsku goru. Za njim pođoše i njegovi učenici. ⁴⁰Kada dođe onamo, reče im: "Molite da ne padnete u napast!"

⁴¹I otrgnu se od njih koliko bi se kamenom dobacilo, pade na koljena pa se molio: ⁴²"Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!"

⁴³A ukaza mu se anđeo s neba koji ga ohrabri. A kad je bio u smrtnoj mucu, usrdnije se molio. ⁴⁴I bijaše znoj njegov kao kaplje krvi koje su padale na zemlju.

⁴⁵Usta od molitve, dođe učenicima i nađe ih snene od žalosti ⁴⁶pa im reče: "Što spavate? Ustanite! Molite da ne padnete u napast!"

Isus uhvaćen (Lk 22,47)

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷Dok je on još govorio, eto svjetine, a pred njom jedan od dvanaestorice, zvani Juda. On se približi Isusu da ga poljubi. ⁴⁸Isus mu reče: "Juda, poljupcem Sina Čovječjeg predaješ?"

⁴⁹A oni oko njega, vidjevši što se zbiva, rekoše: "Gospodine, da udarimo mačem?" ⁵⁰I jedan od njih udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu desno uho. ⁵¹Isus odgovori: "Pustite! Dosta!" Onda se dotače uha i zacijeli ga.

⁵²Nato Isus reče onima koji se digoše na nj, glavarima svećeničkim, zapovjednicima hramskim i starješinama: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama! ⁵³Danomice bijah s vama u Hramu i ne digoste ruke na me. No ovo je vaš čas i vlast Tmina."

Petar se odriče Isusa (Lk 22,54)

(Mt 26,57-58. 69-75; Mk 14,53-54. 66-72; Iv 18,12-18. 25-27)

⁵⁴Uhvatiše ga dakle, odvedoše i uvedoše u dom velikoga svećenika. Petar je išao za njim izdaleka. ⁵⁵A posred dvorišta naložiše vatru i posjedaše uokolo. Među njih sjedne Petar.

⁵⁶Ugleda ga neka sluškinja gdje sjedi kraj vatre, oštro ga pogleda i reče: "I ovaj bijaše s njim!" ⁵⁷A on zaniijeka: "Ne znam ga, ženo!" ⁵⁸Malo zatim opazi ga netko drugi i reče: "I ti si od njih!" A Petar reče: "Čovječe, nisam!" ⁵⁹I nakon otprilike jedne ure drugi neki navaljivaše: "Doista, i ovaj bijaše s njim! Ta Galilejac je!" ⁶⁰A Petar će: "Čovječe, ne znam što govoriš!"

I umah, dok je on još govorio, oglasi se pijetao. ⁶¹Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: "Prije nego se danas pijetao oglasi, zatajit ćeš me tri puta." ⁶²I iziđe te gorko zaplaka.

Prva zlostavljanja (Lk 22,63)

(Mt 26,67-68; Mk 14,65)

⁶³A ljudi koji su Isusa čuvali udarajući ga poigravali se njime ⁶⁴i zastirući mu lice, zapitkivali ga: "Proreci tko te udario!" ⁶⁵I mnogim se drugim pogrdama nabacivali na nj.

Isus pred židovskim Vijećem (Lk 22,66)

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶A kad se razdanilo, sabra se starješinstvo narodno, glavari svećenički i pismoznanci te ga dovedoše pred svoje Vijeće ⁶⁷i rekoše: "Ako si ti Krist, reci nam!" A on će im: "Ako vam rekнем, nećete vjerovati; ⁶⁸ako vas zapitam, nećete odgovoriti. ⁶⁹No od sada će *Sin Čovječji sjedjeti zdesna Sile Božje*." ⁷⁰Nato svi rekoše: "Ti si, dakle, Sin Božji!" On im reče: "Vi velite! *Ja jesam!*" ⁷¹Nato će oni: "Što nam još svjedočanstvo treba? Ta sami smo čuli iz njegovih usta!"

Pred Pilatom (Lk 23,1)

(Mt 27,1-2. 11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-38)

Lk 23.

I ustade sva ona svjetina. Odvedoše ga Pilatu ²i stadoše ga optuživati: "Ovoga nađosmo kako zavodi naš narod i brani davati caru porez te za sebe tvrdi da je Krist, kralj."

³Pilat ga upita: "Ti li si kralj židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš!" ⁴Tada Pilat reče glavarima svećeničkim i svjetini: "Nikakve krivnje ne nalazim na ovom čovjeku!" ⁵No oni navaljivahu: "Buni narod naučavajući po svoj Judeji, počevši od Galileje pa dovde!"

⁶Čuvši to, Pilat propita da li je taj čovjek Galilejac. ⁷Saznavši da je iz oblasti Herodove, posla ga Herodu, koji i sam bijaše onih dana u Jeruzalemu.

Isus pred Herodom (Lk 23,8)

⁸A kad Herod ugleda Isusa, veoma se obradova jer ga je već odavna želio vidjeti zbog onoga što je o njemu slušao te se nadao od njega vidjeti koje čudo. ⁹Postavljao mu je mnoga pitanja, ali mu Isus uopće nije odgovarao. ¹⁰A stajahu ondje i glavari svećenički i pismoznanci optužujući ga žestoko. ¹¹Herod ga zajedno sa svojom vojskom prezre i ismija: obuče ga u bijelu haljinu i posla natrag Pilatu. ¹²Onoga se dana Herod i Pilat sprijateljiše, jer prije bijahu neprijatelji.

Pilat osuđuje Isusa na smrt (Lk 23,13)

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³A Pilat dade sazvati glavare svećeničke, vijećnike i narod ¹⁴te im reče: "Doveli ste mi ovoga čovjeka kao da buni narod. Ja ga evo ispitah pred vama pa ne nađoh na njemu ni jedne krivice za koju ga optužujete. ¹⁵A ni Herod jer ga posla natrag nama. Evo, on nije počinio ništa čime bi zaslužio smrt. ¹⁶Kaznit ću ga dakle i pustiti." ¹⁷.

¹⁸I povikaše svi uglas: "Smakni ovoga, a pusti nam Barabu!" ¹⁹A taj bijaše bačen u tamnicu zbog neke pobune u gradu i ubojstva. ²⁰Pilat im stoga ponovno progovori hoteći osloboditi Isusa. ²¹Ali oni vikahu: "Raspni, raspni ga!" ²²On im treći put reče: "Ta što je on zla učinio? Ne nađoh na njemu smrtnih krivica. Kaznit ću ga dakle i pustiti." ²³Ali oni navaljivahu iza glasa ištući da se razapne. I vika im bivala sve jača.

²⁴Pilat presudi da im bude što ištu. ²⁵Pusti onoga koji zbog pobune i ubojstva bijaše bačen u tamnicu, koga su iskali, a Isusa preda njima na volju.

Križni put (Lk 23,26)

²⁶Kad ga odvedoše, uhvatiše nekog Šimuna Cirenca koji je dolazio s polja i stave na nj križ da ga nosi za Isusom.

²⁷Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale za njim. ²⁸Isus se okrenu prema njima pa im reče: "Kćeri Jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad djecom svojom. ²⁹Jer evo idu dani kad će se govoriti: 'Blago nerotkinjama, utrobama koje ne rodiše i sisama koje ne dojiše.' ³⁰*Tad će početi govoriti gorama: 'Padnite na nas!' i bregovima: 'Pokrijte nas!'* ³¹Jer ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li će biti sa suhim?" ³²A vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube.

Raspeće (Lk 23,33)

(Mt 27,33-37; Mk 15,22-26; Iv 19,17-27)

³³I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

³⁴A Isus je govorio: "Oče, oprosti im, ne znaju što čine!" *I razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocke.*

³⁵Stajao je ondje narod i *promatrao*. A *podrugivali* se i glavari govoreći: "Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!" ³⁶Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga *octom* govoreći: "Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!" ³⁸A bijaše i natpis ponad njega: "Ovo je kralj židovski."

Dobri razbojnik (Lk 23,39)

(Mt 27,44; Mk 15,32)

³⁹Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrdivao: "Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!" ⁴⁰A drugi ovoga prekoravaše: "Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? ⁴¹Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on - on ništa opako ne učini." ⁴²Onda reče: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje." ⁴³A on će mu: "Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju!"

Isusova smrt (Lk 23,44)

(Mt 27,45-55; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴Bijaše već oko šeste ure kad nasta tama po svoj zemlji - sve do ure devete, ⁴⁵jer sunce pomrča, a hramska se zavjesa razdrije po sredini. ⁴⁶I povika Isus iza glasa: "Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!" To rekavši, izdahnu.

⁴⁷Kad satnik vidje što se zbiva, stane slaviti Boga: "Zbilja, čovjek ovaj bijaše pravednik!" ⁴⁸I kad je sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor vidio što se zbiva, vraćao se bijući se u prsa. ⁴⁹*Stajahu* podalje i gledahu to svi *znanci* njegovi i žene koje su za njim išle iz Galileje.

Ukop (Lk 23,50)

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰I dođe čovjek imenom Josip, vijećnik, čovjek čestit i pravedan; ⁵¹on ne privoli njihovoj odluci i postupku. Bijaše iz Arimateje, grada judejskoga i iščekivao kraljevstvo Božje. ⁵²Taj dakle pristupi Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. ⁵³Zatim ga skinu, povi u platno i položi u grob isklesan u koji još ne bijaše nitko položen.

⁵⁴Bijaše dan Priprave; subota je svitala. ⁵⁵A pratile to žene koje su s Isusom došle iz Galileje: motrile grob i kako je položeno tijelo njegovo. ⁵⁶Zatim se vrate i priprave miomirisu i pomasti. U subotu mirovahu po propisu.

VII. NAKON USKRSNUĆA

(Lk 24,1)

Uskrsnuće Isusovo (Lk 24,1)

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-10)

Lk 24.

Prvoga dana u tjednu, veoma rano, dođoše one na grob s miomirisima što ih pripraviše. ²Kamen nađoše otkotrljan od groba. ³Uđoše, ali ne nađoše tijela Gospodina Isusa. ⁴I dok su stajale zbunjene nad tim, gle, dva čovjeka u blistavoj odjeći stadoše do njih. ⁵Zastrašene obore lica k zemlji, a oni će im: "Što tražite Živoga među mrtvima? ⁶Nije ovdje, nego uskrsnu! Sjetite se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji: ⁷'Treba da Sin Čovječji bude predan u ruke grešnika, i raspet, i treći dan da ustane.'" ⁸I sjetiše se one riječi njegovih, ⁹vratiše se s groba te javiše sve to jedanaestorici i svima drugima. ¹⁰A bile su to: Marija Magdalena, Ivana i Marija Jakovljeva. I ostale zajedno s njima govorahu to apostolima, ¹¹ali njima se te riječi pričinile kao tlapnja, te im ne vjerovahu.

¹²A Petar usta i potrča na grob. Sagnuvši se, opazi samo povoje. I vrati se kući čudeći se tome što se zbilo.

Ukazanje učenicima na putu u Emaus (Lk 24,13)

(Mk 16,12-13)

¹³I gle, dvojica su od njih toga istog dana putovala u selo koje se zove Emaus, udaljeno od Jeruzalema šezdeset stadija. ¹⁴Razgovarahu međusobno o svemu što se dogodilo. ¹⁵I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. ¹⁶Ali prepoznati ga - bijaše uskraćeno njihovim očima. ¹⁷On ih upita: "Što to putem pretresate među sobom?" Oni se snuždeni zaustave ¹⁸te mu jedan od njih, imenom Kleofa, odgovori: "Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu te ne znaš što se u njemu dogodilo ovih dana?"

¹⁹A on će: "Što to?" Odgovore mu: "Pa ono s Isusom Nazarećaninom, koji bijaše prorok - silan na djelu i na riječi pred Bogom i svim narodom: ²⁰kako su ga glavari svećenički i vijećnici naši predali da bude osuđen na smrt te ga razapeli. ²¹A mi se nadasmo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela. Ali osim svega toga ovo je već treći dan što se to dogodilo. ²²A zbuniše nas i žene neke od naših: u praskozorje bijahu na grobu, ²³ali nisu našle njegova tijela pa dođoše te rekoše da su im se ukazali anđeli koji su rekli da je on živ. ²⁴Odoše nato i neki naši na grob i nađoše kako žene rekoše, ali njega ne vidješe." ²⁵A on će im: "O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili! ²⁶Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?" ²⁷Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu. ²⁸Uto se približe selu kamo su išli, a on kao da htjede dalje. ²⁹No oni navaljivahu: "Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!" I uniđe da ostane s njima.

³⁰Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. ³¹Uto im se otvore oči te ga prepoznaše, a on im iščeznu s očiju. ³²Tada rekoše jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" ³³U isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem. Nađoše okupljenu jedanaesticu i one koji bijahu s njima. ³⁴Oni im rekoše: "Doista uskrsnu Gospodin i ukaza se Šimun!" ³⁵Nato oni pripovjede ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha.

Isus se ukazuje apostolima (Lk 24,36)

(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Iv 20,19-23; Dj 6,1-8)

³⁶Dok su oni o tom razgovarali, stane Isus posred njih i reče im: "Mir vama!" ³⁷Oni, zbunjeni i prestrašeni, pomisliše da vide duha. ³⁸Reče im Isus: "Zašto se prepadoste? Zašto vam sumnje obuzimaju srce? ³⁹Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam! Opipajte me i vidite jer duh tijela ni kostiju nema kao što vidite da ja imam."

⁴⁰Rekavši to, pokaza im ruke i noge. ⁴¹I dok oni od radosti još nisu vjerovali, nego se čudom čudili, on im reče: "Imate li ovdje što za jelo?" ⁴²Oni mu pruže komad pečene ribe. ⁴³On uzme i pred njima pojede.

⁴⁴Nato im reče: "To je ono što sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba da se ispuni sve što je u Mojsijevu Zakonu, u Prorocima i Psalmima o meni napisano." ⁴⁵Tada im otvori pamet da razumiju Pisma ⁴⁶te im reče: "Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, ⁴⁷i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema.' ⁴⁸Vi ste tomu svjedoci. ⁴⁹I evo, ja šaljem na vas Obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor."

Uzašašće (Lk 24,50)

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰Zatim ih izvede do Betanije, podiže ruke pa ih blagoslovi. ⁵¹I dok ih blagoslivljaše, rasta se od njih i uznesen bi na nebo. ⁵²Oni mu se ničice poklone pa se s velikom radosti vrate u Jeruzalem ⁵³te sve vrijeme u Hramu blagoslivljahu Boga.

Evandjelje po Ivanu (Iv.)

PROSLOV

(Iv 1,1)

Iv 1.

U početku bijaše Riječi Riječ bijaše u Boga

i Riječ bijaše Bog.²Ona bijaše u početku u Boga.³Sve postade po njoj

i bez nje ne postade ništa.

Svemu što postade⁴u njoj bijaše život
i život bijaše ljudima svjetlo;⁵i svjetlo u tami svijetli
i tama ga ne obuze.
⁶Bi čovjek poslan od Boga,
ime mu Ivan.
⁷On dođe kao svjedok
da posvjedoči za Svjetlo
da svi vjeruju po njemu.
⁸Ne bijaše on Svjetlo,
nego - da posvjedoči za Svjetlo.⁹Svjetlo istinsko
koje prosvjetljuje svakog čovjeka
dođe na svijet;¹⁰bijaše na svijetu
i svijet po njemu posta
i svijet ga ne upozna.¹¹K svojim dođe
i njegovi ga ne primiše.¹²A onima koji ga primiše
podade moć
da postanu djeca Božja:
onima koji vjeruju u njegovo ime,¹³koji su rođeni
ne od krvi,
ni od volje tjelesne,
ni od volje muževlje,
nego - od Boga.¹⁴I Riječ tijelom postade
i nastani se među nama
i vidjesmo slavu njegovu
- slavu koju ima kao Jedinorođenac
od Oca - pun milosti i istine.
¹⁵Ivan svjedoči za njega. Viče:
"То je onaj o kojem rekoh:
koji za mnom dolazi, preda mnom je
jer bijaše prije mene!"¹⁶Doista, od punine njegove
svi mi primismo,
i to milost na milost.¹⁷Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju,
a milost i istina nasta po Isusu Kristu.¹⁸Boga nitko nikada ne vidje:
Jedinorođenac - Bog -
koji je u krilu Očevu,
on ga obznani.

I. PRVA PASHA (Iv 1,19)

1. UVODNI TJEDAN (Iv 1,19)

Ivanovo svjedočanstvo (Iv 1,19)

(Mt 3,1-17; Mk 1,1-11; Lk 3,1-22)

¹⁹A evo svjedočanstva Ivanova. Kad su Židovi iz Jeruzalema poslali k njemu svećenike i levite da ga upitaju: "Tko si ti?", ²⁰on prizna; ne zanijska, nego prizna: "Ja nisam Krist." ²¹Upitaše ga nato: "Što dakle? Jesi li Ilija?" Odgovori: "Nisam." "Jesi li Prorok?" Odgovori: "Ne." ²²Tada mu rekoše: "Pa tko si da dadnemo odgovor onima koji su nas poslali? Što kažeš sam o sebi?" ²³On odgovori:

"Ja sam glas koji viče u pustinji:

Poravnite put Gospodnji!- kako reče prorok Izaija."

²⁴A neki izaslanici bijahu farizeji. ²⁵Oni prihvatiše riječ i upitaše ga: "Zašto onda krstiš kad nisi Krist, ni Ilija, ni Prorok?" ²⁶Ivan im odgovori: "Ja krstim vodom. Među vama stoji koga vi ne poznate - ²⁷onaj koji za mnom dolazi, komu ja nisam dostojan odriješiti remenje na obući." ²⁸To se dogodilo u Betaniji s onu stranu Jordana, gdje je Ivan krstio.

²⁹Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: "Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!" ³⁰To je onaj o kojem rekoh:

Za mnom dolazi čovjek
koji je preda mnom
jer bijaše prije mene!"

³¹"Ja ga nisam poznavao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu." ³²I posvjedoči Ivan: "Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu. ³³Njega ja nisam poznavao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.'" ³⁴I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji."

Prvi učenici (Iv 1,35)

³⁵Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. ³⁶Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" ³⁷Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. ³⁸Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" ³⁹Reče im: "Dođite i vidjet ćete." Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura.

⁴⁰Jedan od one dvojice, koji su čuvši Ivana pošli za Isusom, bijaše Andrija, brat Šimuna Petra. ⁴¹On najprije nađe svoga brata Šimuna te će mu: "Našli smo Mesiju!" - što znači "Krist - Pomazanik". ⁴²Dovede ga Isusu, a Isus ga pogleda i reče: "Ti si Šimun, sin Ivanov! Zvat ćeš se Kefa!" - što znači "Petar - Stijena". ⁴³Sutradan naumi Isus poći u Galileju. Nađe Filipa i reče mu: "Pođi za mnom!" ⁴⁴Filip je bio iz Betsaide, iz grada Andrijina i Petrova.

⁴⁵Filip nađe Natanaela i javi mu: "Našli smo onoga o kome je pisao Mojsije u Zakonu i Proroci: Isusa, sina Josipova, iz Nazareta." ⁴⁶Reče mu Natanael: "Iz Nazareta da može biti što dobro?" Kaže mu Filip: "Dođi i vidi."

⁴⁷Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega: "Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijevare!" ⁴⁸Kaže mu Natanael: "Odakle me poznaješ?" Odgovori mu Isus: "Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom." ⁴⁹Nato će mu Natanael: "Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!" ⁵⁰Odgovori mu Isus: "Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!" ⁵¹I nadoda: "Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i *anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega*."

Svadba u Kani (Iv 2,1)

Iv 2.

Trećeg dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. ²Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. ³Kad ponesta vina, Isusu će njegova majka: "Vina nemaju." ⁴Kaže joj Isus: "Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!" ⁵Nato će njegova mati poslužiteljima: "*Što god vam rekne, učinite!*"

⁶A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. ⁷Kaže Isus poslužiteljima: "Napunite posude vodom!" I napune ih do vrha. ⁸Tada im reče: "Zagrabite sada i nosite ravnatelj stola." Oni odnesu. ⁹Kad okusi vodu što posta vinom, a nije znao odakle je - znale su slugе koje zagrabise vodu - ravnatelj stola pozove zaručnika ¹⁰i kaže mu: "Svaki čovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si čuvao dobro vino sve do sada."

¹¹Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici. ¹²Nakon toga siđe sa svojom majkom, s braćom i sa svojim učenicima u Kafarnaum. Ondje ostadoše nekoliko dana.

2. BLAGDAN PASHE

(Iv 2,13)

Čišćenje Hrama (Iv 2,13)

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-17; Lk 19,45-46)

¹³Blizu bijaše židovska Pasha. Stoga Isus uziđe u Jeruzalem. ¹⁴U Hramu nađe prodavače volova, ovaca i golubova i mjenjače gdje sjede. ¹⁵I načini bič od užeta te ih sve istjera iz Hrama zajedno s ovcama i volovima. Mjenjačima rasu novac i stolove isprevrta, ¹⁶a prodavačima golubova reče: "Nosite to odavde i ne činite od kuće Oca mojega kuću trgovačku." ¹⁷Prisjetiše se njegovi učenici da je pisano: *Izjeda me revnost za Dom tvoj*.

¹⁸Nato se umiješaju Židovi i upitaju ga: "Koje nam znamenje možeš pokazati da to smiješ činiti?" ¹⁹Odgovori im Isus: "Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići." ²⁰Rekoše mu nato Židovi: "Četrdeset i šest godina gradio se ovaj Hram, a ti da ćeš ga u tri dana podići?" ²¹No on je govorio o hramu svoga tijela. ²²Pošto uskrsnu od mrtvih, prisjetiše se njegovi učenici da je to htio reći te povjerovaše Pismu i besjedi koju Isus reče.

Boravak u Jeruzalemu (Iv 2,23)

²³Dok je boravio u Jeruzalemu o blagdanu Pashe, mnogi povjerovali su u njegovo ime promatrajući znamenja koja je činio. ²⁴No sam se Isus njima nije povjeravao jer ih je sve dobro poznao ²⁵i nije trebalo da mu tko daje svjedočanstvo o čovjeku: ta sam je dobro znao što je u čovjeku.

3. OBJAVA OTAJSTVA DUHA (Iv 3,1)

Razgovor s Nikodemom (Iv 3,1)

Iv 3.

Bijaše među farizejima čovjek imenom Nikodem, ugledan Židov. ²On dođe Isusu obnoć i reče mu: "Rabbi, znamo da si od Boga došao kao učitelj jer nitko ne može činiti znamenja kakva ti činiš ako Bog nije s njime." ³Odgovori mu Isus:

"Zaista, zaista, kažem ti:
tko se ne rodi nanovo, odozgor,
ne može vidjeti kraljevstva Božjega!"

⁴Kaže mu Nikodem: "Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put ući u utrobu majke svoje i roditi se?" ⁵Odgovori Isus:

"Zaista, zaista, kažem ti:
ako se tko ne rodi iz vode i Duha,
ne može ući u kraljevstvo Božje.

⁶Što je od tijela rođeno, tijelo je;
i što je od Duha rođeno, duh je.

⁷Ne čudi se što ti rekoh:

'Treba da se rodite nanovo, odozgor.'

⁸Vjetar puše gdje hoće;

čuješ mu šum,
a ne znaš odakle dolazi i kamo ide.
Tako je sa svakim
koji je rođen od Duha."

⁹Upita ga Nikodem: "Kako se to može zbiti?" ¹⁰Odgovori mu Isus: "Ti si učitelj u Izraelu pa to da ne razumiješ?

¹¹Zaista, zaista, kažem ti:
govorimo što znamo,
svjedočimo za ono što vidjesmo,
ali svjedočanstva našega ne primate.

¹²Ako vam rekoh zemaljsko
pa ne vjerujete,
kako ćete vjerovati
kad vam budem govorio nebesko?

¹³Nitko nije uzašao na nebo
doli onaj koji siđe s neba,
Sin Čovječji.

¹⁴I kao što je Mojsije podigao
zmiju u pustinji
tako ima biti podignut Sin Čovječji

¹⁵da svaki koji vjeruje
u njemu ima život vječni.

¹⁶Uistinu, Bog je tako ljubio svijet
te je dao svoga Sina Jedinorođenca
da nijedan koji u njega vjeruje
ne propadne,
nego da ima život vječni.

¹⁷Ta Bog nije poslao Sina na svijet
da sudi svijetu,
nego da se svijet spasi po njemu.

¹⁸Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se;
a tko ne vjeruje, već je osuđen
što nije vjerovao
u ime jedinorođenoga Sina Božjega.

¹⁹A ovo je taj sud:

Svjetlost je došla na svijet,
ali ljudi su više ljubili
tamu nego svjetlost
jer djela im bijahu zla.
²⁰Uistinu, tko god čini zlo,
mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti
da se ne razotkriju djela njegova;
²¹a tko čini istinu,
dolazi k svjetlosti
nek bude bjelodano
da su djela njegova u Bogu učinjena."

II. PUT U SAMARIJU I GALILEJU (Iv 3,22)

Posljednje svjedočanstvo Krstiteljevo (Iv 3,22)

²²Poslije toga ode Isus sa svojim učenicima u Judejsku zemlju. Tu je boravio s njima i krstio. ²³A krstio je i Ivan, u Enonu blizu Salima, jer ondje bijaše mnogo vode. Ljudi su dolazili i krstili se. ²⁴Jer Ivan još nije bio bačen u tamnicu.

²⁵Između Ivanovih učenika i nekog Židova nastade tako prepirka o čišćenju. ²⁶Dođoše Ivanu i rekoše mu: "Učitelju, onaj koji s tobom bijaše s onu stranu Jordana i za kojega si ti svjedočio - on eno krsti i svi hrle k njemu." ²⁷Ivan odgovori:

"Nitko ne može sebi uzeti ništa
ako mu nije dano s neba.

²⁸Vi ste mi sami svjedoci da sam rekao: 'Nisam ja Krist, nego poslan sam pred njim.'

²⁹Tko ima zaručnicu, zaručnik je.

A prijatelj zaručnikov,
koji stoji uza nj i sluša ga,
klikće od radosti na glas zaručnikov.
Ta se moja radost upravo ispunila.

³⁰On treba da raste,
a ja da se umanjujem.

³¹Tko odozgor dolazi,
on je iznad sviju;
tko je sa zemlje,
zemaljski je i zemaljski govori.
Tko dolazi s neba,
on je iznad sviju:

³²što je vidio i čuo - za to svjedoči,
a svjedočanstva njegova nitko ne prima.

³³Tko primi njegovo svjedočanstvo,
potvrđuje da je Bog istinit.

³⁴Uistinu, onaj koga Bog posla
Božje riječi govori
jer Bog Duha ne daje na mjeru.

³⁵Otac ljubi Sina
i sve je predao u ruku njegovu.

³⁶Tko vjeruje u Sina,
ima vječni život;
a tko neće da vjeruje u Sina,
neće vidjeti života;
gnjev Božji ostaje na njemu."

Spasitelj svijeta objavljuje se Samarijancima (Iv 4,1)

Iv 4.

Kad Gospodin dozna da su farizeji dočuli kako on, Isus, okuplja i krsti više učenika nego Ivan - ²iako zapravo nije krstio sam Isus, nego njegovi učenici - ³ode iz Judeje i ponovno se vrati u Galileju.

⁴Morao je proći kroza Samariju. ⁵Dođe dakle u samarijski grad koji se zove Sihar, blizu imanja što ga Jakov dade svom sinu Josipu. ⁶Ondje bijaše zdenac Jakovljev. Isus je umoran od puta sjedio na zdencu. Bila je otprilike šesta ura. ⁷Dođe neka žena Samarijanka zahvatiti vode. Kaže joj Isus: "Daj mi

piti!" ⁸Njegovi učenici bijahu otišli u grad kupiti hrane. ⁹Kaže mu na to Samarijanka: "Kako ti, Židov, išteš piti od mene, Samarijanke?" Jer Židovi se ne družu sa Samarijancima. ¹⁰Isus joj odgovori:

"Kad bi znala dar Božji
i tko je onaj koji ti veli:
'Daj mi piti',
ti bi u njega zaiskala
i on bi ti dao vode žive."

¹¹Odvрати mu žena: "Gospodine, ta nemaš ni čime bi zahvatio, a zdenac je dubok. Otkuda ti dakle voda živa? ¹²Zar si ti možda veći od oca našeg Jakova koji nam dade ovaj zdenac i sam je iz njega pio, a i sinovi njegovi i stada njegova?" ¹³Odgovori joj Isus:

"Tko god pije ove vode,
opet će ožednjeti.

¹⁴A tko bude pio vode koju ću mu ja dati,
ne, neće ožednjeti nikada:
voda koju ću mu ja dati
postat će u njemu izvorom vode
koja struji u život vječni."

¹⁵Kaže mu žena: "Gospodine, daj mi te vode da ne žedam i da ne moram dolaziti ovamo zahvaćati."

¹⁶Nato joj on reče: "Idi i zovi svoga muža pa se vrati ovamo." ¹⁷Odgovori mu žena: "Nemam muža." Kaže joj Isus: "Dobro si rekla: 'Nemam muža!'" ¹⁸Pet si doista muževa imala, a ni ovaj koga sada imaš nije ti muž. To si po istini rekla." ¹⁹Kaže mu žena: "Gospodine, vidim da si prorok. ²⁰Naši su se očevi klanjali na ovome brdu, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati." ²¹A Isus joj reče:

"Vjeruj mi, ženo, dolazi čas
kad se nećete klanjati Ocu
ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu.

²²Vi se klanjate onome što ne poznate,
a mi se klanjamo onome što poznamo
jer spasenje dolazi od Židova.

²³Ali dolazi čas - sada je! -

kad će se istinski klanjatelji klanjati Ocu
u duhu i istini
jer takve upravo klanjatelje traži Otac.

²⁴Bog je duh

i koji se njemu klanjaju,
u duhu i istini treba da se klanjaju."

²⁵Kaže mu žena: "Znam da ima doći Mesija zvani Krist - Pomazanik. Kad on dođe, objavit će nam sve." ²⁶Kaže joj Isus: "*Ja sam*, ja koji s tobom govorim!"

²⁷Uto dođu njegovi učenici pa se začude što razgovara sa ženom. Nitko ga ipak ne zapita: "Što tražiš?" ili: "Što razgovaraš s njom?"

²⁸Žena ostavi svoj krčag pa ode u grad i reče ljudima: ²⁹"Dođite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?" ³⁰Oni iziđu iz grada te se upute k njemu. ³¹Učenici ga dotle nudili: "Učitelju, jedi!" ³²A on im reče: "Hraniti mi se valja jelom koje vi ne poznajete." ³³Učenici se nato zapitkivahu: "Da mu nije tko donio jesti?" ³⁴Kaže im Isus:

"Jelo je moje
vršiti volju onoga koji me posla
i dovršiti djelo njegovo.

³⁵Ne govorite li vi:

'Još četiri mjeseca i evo žetve?'
Gle, kažem vam,
podignite oči svoje i pogledajte polja:
već se bjelasaju za žetvu.

³⁶Žetelac već prima plaću,
sabire plod za vječni život
da se sijač i žetelac zajedno raduju.

³⁷Tu se obistinjuje izreka:
'Jedan sije, drugi žanje.'

³⁸Ja vas poslah žeti
ono oko čega se niste trudili;
drugi su se trudili,
a vi ste ušli u trud njihov."

³⁹Mnogi Samarijanci iz onoga grada povjerovali su u njega zbog riječi žene koja je svjedočila: "Kazao mi je sve što sam počinila." ⁴⁰Kad su dakle Samarijanci došli k njemu, moljahu ga da ostane u njih. I ostade ondje dva dana. ⁴¹Tada ih je još mnogo više povjerovalo zbog njegove riječi ⁴²pa govorahu ženi: "Sada više ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo čuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta."

Isus liječi sina kraljeva službenika (Iv 4,43)

⁴³Nakon dva dana ode odande u Galileju. ⁴⁴Sam je Isus doduše izjavio da prorok nema časti u svom zavičaju. ⁴⁵Kad je dakle stigao u Galileju, Galilejci ga lijepo primiše jer bijahu vidjeli što je sve učinio u Jeruzalemu za blagdana. Jer su i oni bili uzišli na blagdan.

⁴⁶Dođe dakle ponovno u Kanu Galilejsku, gdje bijaše pretvorio vodu u vino. Ondje bijaše neki kraljevski službenik koji je imao bolesna sina u Kafarnaumu. ⁴⁷Kad je čuo da je Isus došao iz Judeje u Galileju, ode k njemu pa ga moljaše da siđe i ozdravi mu sina jer već samo što nije umro. ⁴⁸Nato mu Isus reče: "Ako ne vidite znamenja i čudesa, ne vjerujete!" ⁴⁹Kaže mu kraljevski službenik: "Gospodine, siđi dok mi ne umre dijete." ⁵⁰Kaže mu Isus: "Idi, sin tvoj živi!" Povjerova čovjek riječi koju mu reče Isus i ode. ⁵¹Dok je on još silazio, pohite mu u susret sluga s vijешću da mu sin živi. ⁵²Upita ih dakle za uru kad mu je krenulo nabolje. Rekoše mu: "Jučer oko sedme ure pustila ga ognjica." ⁵³Tada razabra otac da je to bilo upravo onog časa kad mu Isus reče: "Sin tvoj živi." I povjerova on i sav dom njegov.

⁵⁴Bijaše to drugo znamenje što ga učini Isus po povratku iz Judeje u Galileju.

III. DRUGI BLAGDAN U JERUZALEMU (Iv 5,1)

Ozdravljenje uzetoga (Iv 5,1)

Iv 5.

Nakon toga bijaše židovski blagdan pa Isus uziđe u Jeruzalem. ²U Jeruzalemu se kod Ovčjih vrata nalazi kupalište koje se hebrejski zove Bethzatha, a ima pet trijemova. ³U njima je ležalo mnoštvo bolesnika - slijepih, hromih, uzetih: čekali su da izbije voda. ⁴Anđeo bi Gospodnji, naime, silazio od vremena do vremena u ribnjak i pokrenuo vodu: tko bi prvi ušao pošto je voda izbila, ozdravio bi makar bolovao od bilo kakve bolesti.

⁵Bijaše ondje neki čovjek koji je trpio od svoje bolesti trideset i osam godina. ⁶Kad ga Isus opazi gdje leži i kada dozna da je već dugo u tome stanju, kaže mu: "Želiš li ozdraviti?" ⁷Odgovori mu bolesnik: "Gospodine, nikoga nemam tko bi me uronio u kupalište kad se voda uzbiba. Dok ja stignem, drugi već prije mene siđe." ⁸Kaže mu Isus: "Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!" ⁹Čovjek odmah ozdravi, uzme svoju postelju i prohoda. Toga dana bijaše subota. ¹⁰Židovi su stoga govorili ozdravljenomu: "Subota je! Ne smiješ nositi postelju svoju!" ¹¹On im odvrati: "Onaj koji me ozdravi reče mi: 'Uzmi svoju postelju i hodi!'" ¹²Upitaše ga dakle: "Tko je taj čovjek koji ti je rekao: 'Uzmi i hodi?'"

¹³No ozdravljenik nije znao tko je taj jer je Isus nestao u mnoštvu što se ondje nalazilo. ¹⁴Nakon toga nađe ga Isus u Hramu i reče mu: "Eto, ozdravio si! Više ne griješi da te što gore ne snađe!" ¹⁵Čovjek ode i javi Židovima da je Isus onaj koji ga je ozdravio. ¹⁶Zbog toga su Židovi počeli Isusa napadati što to radi subotom. ¹⁷Isus im odgovori: "Otac moj sve do sada radi pa i ja radim." ¹⁸Zbog toga su Židovi još više gledali da ga ubiju jer je ne samo kršio subotu nego i Boga nazivao Ocem svojim izjednačujući sebe s Bogom.

Besjeda o Sinovljevim djelima (Iv 5,19)

¹⁹Isus nato odvrati:

"Zaista, zaista, kažem vam:
Sin ne može sam od sebe činiti ništa,
doli što vidi da čini Otac;
što on čini,
to jednako i Sin čini.

²⁰Jer Otac Ljubi Sina

i pokazuje mu sve što sam čini.
Pokazat će mu i veća djela od ovih
te ćete se čudom čuditi.

²¹Uistinu, kao što Otac uskrisuje mrtve
i oživljava

tako i Sin oživljava koje hoće.

²²Otac doista ne sudi nikomu:
sav je sud predao Sinu

²³da svi časte Sina
kao što časte Oca.
Tko ne časti Sina,
ne časti ni Oca koji ga posla."
²⁴"Zaista, zaista, kažem vam:
tko sluša moju riječ
i vjeruje onomu koji me posla,
ima život vječni
i ne dolazi na sud,
nego je prešao iz smrti u život.
²⁵Zaista, zaista, kažem vam:
dolazi čas - sada je! -
kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega
i koji čuju, živjet će.
²⁶Doista, kao što Otac ima život u sebi
tako je i Sinu dao da ima život u sebi;
²⁷i ovlasti ga da sudi
jer je Sin Čovječji.
²⁸Ne čudite se tome
jer dolazi čas
kad će svi koji su u grobovima,
čuti njegov glas.
²⁹I izići će:
koji su dobro činili
- na uskrsnuće života,
a koji su radili zlo
- na uskrsnuće osude.
³⁰Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa:
kako čujem, sudim,
i sud je moj pravedan
jer ne tražim svoje volje,
nego volju onoga koji me posla."
³¹"Ako ja svjedočim sam za sebe,
svjedočanstvo moje nije istinito.
³²Drugi svjedoči za mene
i znam:
istinito je svjedočanstvo
kojim on svjedoči za mene.
³³Vi ste poslali k Ivanu
i on je posvjedočio za istinu.
³⁴Ja ne primam svjedočanstva od čovjeka,
već govorim to da se vi spasite.
³⁵On bijaše svjetiljka
što gori i svijetli,
a vi se htjedoste samo za čas
naslađivati njegovom svjetlosti.
³⁶Ali ja imam svjedočanstvo
veće od Ivanova:
djela koja mi je dao izvršiti Otac,
upravo ta djela koja činim,
svjedoče za mene
- da me poslao Otac.
³⁷Pa i Otac koji me posla
sam je svjedočio za mene.
Niti ste glasa njegova ikada čuli
niti ste lica njegova ikada vidjeli,
³⁸a ni riječ njegova ne prebiva u vama
jer ne vjerujete
onomu kojega on posla.
³⁹Vi istražujete Pisma
jer mislite po njima imati život vječni.

I ona svjedoče za mene,
⁴⁰a vi ipak nećete da dođete k meni
da život imate.
⁴¹Slave od ljudi ne tražim,
⁴²ali vas dobro poznah:
ljubavi Božje nemate u sebi.
⁴³Ja sam došao u ime Oca svoga
i vi me ne primete.
Dođe li tko drugi u svoje ime,
njega ćete primiti.
⁴⁴Ta kako biste vi vjerovali
kad tražite slavu jedni od drugih,
a slave od Boga jedinoga ne tražite!
⁴⁵Ne mislite da ću vas ja tužiti Ocu.
Vaš je tužitelj Mojsije
u koga se uzdate.
⁴⁶Uistinu, kad biste vjerovali Mojsiju,
i meni biste vjerovali:
ta o meni je on pisao.
⁴⁷Ali ako njegovim pismima ne vjerujete,
kako da mojim riječima vjerujete?"

IV. PASHA KRUHA ŽIVOTA (Iv 6,1)

Isus hrani pet tisuća ljudi (Iv 6,1)

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-34; Lk 9,10-17)

Iv 6.

Nakon toga ode Isus na drugu stranu Galilejskog, Tiberijadskog mora. ²Slijedilo ga silno mnoštvo jer su gledali znamenja što ih je činio na bolesnicima. ³A Isus uziđe na goru i ondje sjedaše sa svojim učenicima. ⁴Bijaše blizu Pasha, židovski blagdan.

⁵Isus podigne oči i ugleda kako silan svijet dolazi k njemu pa upita Filipa: "Gdje da kupimo kruha da ovi blaguju?" ⁶To reče kušajući ga; jer znao je što će učiniti. ⁷Odgovori mu Filip: "Za dvjesto denara kruha ne bi bilo dosta da svaki nešto malo dobije." ⁸Kaže mu jedan od njegovih učenika, Andrija, brat Šimuna Petra: ⁹"Ovdje je dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribice! Ali što je to za tolike?" ¹⁰Reče Isus: "Neka ljudi posjedaju!" A bilo je mnogo trave na tome mjestu.

Posjedaše dakle muškarci, njih oko pet tisuća. ¹¹Isus uze kruhove, izreče zahvalnicu pa razdjeli onima koji su posjedali. A tako i od ribica - koliko su god htjeli. ¹²A kad se nasitiše, reče svojim učenicima: "Skupite preostale ulomke da ništa ne propadne!" ¹³Skupili su dakle i napunili dvanaest košara ulomaka što od pet ječmenih kruhova pretekoše onima koji su blagovali.

¹⁴Kad su ljudi vidjeli znamenje što ga Isus učini, rekoše: "Ovo je uistinu Prorok koji ima doći na svijet!" ¹⁵Kad Isus spozna da kane doći, pograbiti ga i zakraljiti, povuče se ponovno u goru, posve sam.

Isus hoda po moru (Iv 6,16)

(Mt 14,22-23; Mk 6,45-52)

¹⁶Kad nasta večer, siđoše njegovi učenici k moru, ¹⁷uđoše u lađicu i krenuše na onu stranu mora, u Kafarnaum. Već se i smrklo, a Isusa još nikako k njima. ¹⁸More se uzburkalo od silnog vjetrova što je zapuhao. ¹⁹Pošto su dakle isplovili oko dvadeset i pet do trideset stadija, ugledaju Isusa gdje ide po moru i približava se lađici. Prestraše se, ²⁰a on će njima: "Ja sam! Ne bojte se!" ²¹Htjedoše ga uzeti u lađicu, kadli se lađica odmah nađe na obali kamo su se zaputili.

Besjeda u Kafarnaumu: Isus kruh života (Iv 6,22)

²²Sutradan mnoštvo, koje osta s onu stranu mora, zapazi da ondje bijaše samo jedna lađica i da Isus nije bio ušao zajedno sa svojim učenicima u lađicu, nego da oni odoše sami. ²³Iz Tiberijade pak stigoše druge lađice blizu onog mjesta gdje jedoše kruh pošto je Gospodin izrekao zahvalnicu. ²⁴Kada dakle mnoštvo vidje da ondje nema Isusa ni njegovih učenika, uđu u lađice i odu u Kafarnaum tražeći Isusa. ²⁵Kad ga nađoše s onu stranu mora, rekoše mu: "Učitelju, kad si ovamo došao?" ²⁶Isus im odgovori:

"Zaista, zaista, kažem vam:
tražite me,

ali ne stoga što vidjeste znamenja,
nego stoga što ste jeli od onih kruhova
i nasitili se.

²⁷Radite,
ali ne za hranu propadljivu,
nego za hranu koja ostaje za život vječni:
nju će vam dati Sin Čovječji
jer njega Otac - Bog - opečati."

²⁸Rekoše mu dakle: "Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?" ²⁹Odgovori im Isus: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao." ³⁰Rekoše mu onda: "Kakvo ti znamenje činiš da vidimo pa da ti vjerujemo? Koje je tvoje djelo?" ³¹Očevi naši blagovaše manu u pustinji, kao što je pisano: *Nahrani ih kruhom nebeskim.*"

³²Reče im Isus:
"Zaista, zaista, kažem vam:
nije vam Mojsije dao kruh s neba,
nego Otac moj daje vam kruh s neba,
kruh istinski;

³³jer kruh je Božji
Onaj koji silazi s neba
i daje život svijetu."

³⁴Rekoše mu nato: "Gospodine, daj nam uvijek toga kruha." ³⁵Reče im Isus:
"Ja sam kruh života.
Tko dolazi k meni,
neće ogladnjeti;
tko vjeruje u mene,
neće ožednjeti nikada.

³⁶No rekoh vam:
vidjeli ste me, a opet ne vjerujete.

³⁷Svi koje mi daje Otac
doći će k meni,
i onoga tko dođe k meni
neću izbaciti;

³⁸jer siđoh s neba
ne da vršim svoju volju,
nego volju onoga koji me posla.

³⁹A ovo je volja onoga koji me posla:
da nikoga od onih koje mi je dao
ne izgubim,
nego da ih uskrisim u posljednji dan.

⁴⁰Da, to je volja Oca mogega
da tko god vidi Sina
i vjeruje u njega,
ima život vječni
i ja da ga uskrisim u posljednji dan."

⁴¹Židovi nato mrmljahu protiv njega što je rekao: "Ja sam kruh koji je sišao s neba." ⁴²Govorahu:
"Nije li to Isus, sin Josipov? Ne poznajemo li mu oca i majku? Kako sada govori: 'Sišao sam s neba?'"

⁴³Isus im odvrati:

"Ne mrmljajte među sobom!

⁴⁴Nitko ne može doći k meni
ako ga ne povuče Otac koji me posla;
i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.

⁴⁵Pisano je u Prorocima:
Svi će biti učenici Božji.
Tko god čuje od Oca i pouči se,
dolazi k meni.

⁴⁶Ne da bi tko vidio Oca,
doli onaj koji je kod Boga;
on je vidio Oca.

⁴⁷Zaista, zaista, kažem vam:
tko vjeruje, ima život vječni.

⁴⁸Ja sam kruh života.

⁴⁹Očevi vaši jedoše u pustinji manu i pomriješe.

⁵⁰Ovo je kruh koji silazi s neba: da tko od njega jede, ne umre.

⁵¹Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek. Kruh koji ću ja dati tijelo je moje - za život svijeta."

⁵²Židovi se nato među sobom prepirahu: "Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?" ⁵³Reče im stoga Isus:

"Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi!

⁵⁴Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.

⁵⁵Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piće istinsko.

⁵⁶Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu.

⁵⁷Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni.

⁵⁸Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše očevi i pomriješe. Tko jede ovaj kruh, živjet će uvijek."

⁵⁹To reče Isus naučavajući u sinagogi u Kafarnaumu. ⁶⁰Mnogi od njegovih učenika čuvši to rekoše: "Tvrdi je to besjeda! Tko je može slušati?" ⁶¹A Isus znajući sam od sebe da njegovi učenici zbog toga mrmljaju, reče im: "Zar vas to sablažnjava? ⁶²A što ako vidite Sina Čovječjega kako uzlazi onamo gdje je prije bio?"

⁶³"Duh je onaj koji oživljuje, tijelo ne koristi ništa. Riječi koje sam vam govorio duh su i život su."

⁶⁴"A ipak, ima ih među vama koji ne vjeruju." Jer znao je Isus od početka koji su oni što ne vjeruju i tko je onaj koji će ga izdati. ⁶⁵I doda: "Zato sam vam i rekao da nitko ne može doći k meni ako mu nije dano od Oca." ⁶⁶Otada mnogi učenici odstupiše, više nisu išli s njime.

Petrova ispovijest (Iv 6,67)

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30; Lk 9,18-21)

⁶⁷Reče stoga Isus dvanaestorici: "Da možda i vi ne kanite otići?" ⁶⁸Odgovori mu Šimun Petar: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! ⁶⁹I mi vjerujemo i znamo: ti si Svetac Božji." ⁷⁰Odgovori im Isus: "Nisam li ja vas dvanaesticu izabrao? A ipak, jedan je od vas đavao." ⁷¹Govoraše to o Judi, sinu Šimuna Iškariotskoga, jednom od dvanaestorice, jer on ga je imao izdati.

V. BLAGDAN SJENICA

(Iv 7,1)

Isus ide u Jeruzalem (Iv 7,1)

Iv 7.

Nakon toga Isus je obilazio po Galileji; nije htio u Judeju jer su Židovi tražili da ga ubiju. ²Bijaše blizu židovski Blagdan sjenica. ³Rekoše mu stoga njegova braća: "Otiđi odavle i pođi u Judeju da i tvoji učenici vide djela što činiš. ⁴Ta tko želi biti javno poznat, ne čini ništa u tajnosti. Ako već činiš sve to, očituj se svijetu." ⁵Jer ni braća njegova nisu vjerovala u njega. ⁶Reče im nato Isus: "Moje vrijeme još nije došlo, a za vas je vrijeme svagda pogodno. ⁷Vas svijet ne može mrziti, ali mene mrzi jer ja svjedočim protiv njega: da su mu djela opaka. ⁸Vi samo uzidite na blagdan. Ja još ne uzlazim na ovaj blagdan jer moje se vrijeme još nije ispunilo." ⁹To im reče i ostade u Galileji.

¹⁰Ali pošto njegova braća uzidohu na blagdan, uzide i on, ne javno, nego potajno. ¹¹A Židovi su ga tražili o blagdanu pitajući: "Gdje je onaj?" ¹²I među mnoštvom o njemu se mnogo šaptalo. Jedni govorahu: "Dobar je!" Drugi pak: "Ne, nego zavodi narod." ¹³Ipak nitko nije otvoreno govorio o njemu zbog straha od Židova.

Isus proglašuje svoje božansko poslanje (Iv 7,14)

¹⁴Usred blagdana uzide Isus u Hram i stade naučavati. ¹⁵Židovi se u čudu pitahu: "Kako ovaj znade Pisma, a nije učio?" ¹⁶Nato im Isus odvrati:

"Moj nauk nije moj,
nego onoga koji me posla.

¹⁷Ako tko hoće vršiti volju njegovu,
prepoznat će da li je taj nauk od Boga
ili ja sam od sebe govorim.

¹⁸Tko sam od sebe govori,
svoju slavu traži,
a tko traži slavu onoga koji ga posla,
taj je istinit
i nema u njemu nepravde.

¹⁹Nije li vam Mojsije dao Zakon?
Pa ipak nitko od vas ne vrši Zakona."

"Zašto tražite da me ubijete?" ²⁰Odgovori mnoštvo: "Zloduha imaš! Tko traži da te ubije?" ²¹Uzvrati im Isus: "Jedno djelo učinih i svi se čudite. ²²Mojsije vam dade obrezanje - ne, ono i nije od Mojsija, nego od otaca - i vi u subotu obrezujete čovjeka. ²³Ako čovjek može primiti obrezanje u subotu da se ne prekrši Mojsijev zakon, zašto se ljutite na mene što sam svega čovjeka ozdravio u subotu? ²⁴Ne sudite po vanjštini, nego sudite sudom pravednim!"

Rasprave o Isusovu podrijetlu (Iv 7,25)

²⁵Rekoše tada neki Jeruzalemljani: "Nije li to onaj koga traže da ga ubiju?" ²⁶A evo, posve otvoreno govori i ništa mu ne kažu. Da nisu možda i glavari doista upoznali da je on Krist? ²⁷Ali za njega znamo odakle je, a kad Krist dođe, nitko neće znati odakle je!"

²⁸Nato Isus, koji je učio u Hramu, povika:

"Da! Poznajete me
i znate odakle sam!
A ipak ja nisam došao sam od sebe:
postoji jedan istiniti koji me posla.
Njega vi ne znate.

²⁹Ja ga znam
jer sam od njega
i on me poslao."

Isus navješćuje svoj odlazak (Iv 7,30)

³⁰Židovi su otad vrebali da ga uhvate. Ipak nitko ne stavi na nj ruke jer još nije bio došao njegov čas. ³¹A mnogi iz mnoštva povjerovalaše u nj te govorahu: "Zar će Krist, kada dođe, činiti više znamenja nego što ih ovaj učini?" ³²Dočuli farizeji da se to u mnoštvu o njemu šapće. Stoga glavari svećenički i farizeji poslaše stražare da ga uhvate.

³³Tada Isus reče:

"Još sam malo vremena s vama
i odlazim onomu koji me posla.

³⁴Tražite me
i nećete me naći;
gdje sam ja,
vi ne možete doći."

³⁵Rekoše nato Židovi među sobom: "Kamo to ovaj kani da ga mi nećemo naći? Da ne kani poći raseljenima među Grcima i naučavati Grke?" ³⁶Što li znači besjeda koju reče:

"Tražit ćete me
i nećete me naći;
gdje sam ja,
vi ne možete doći!"

Obećanje Duha Svetoga (Iv 7,37)

³⁷U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika:

"Ako je tko žedan, neka dođe k meni!

Neka pije ³⁸koji vjeruje u mene!

Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!'" ³⁹To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen.

Ponovne rasprave o Kristovu podrijetlu (Iv 7,40)

⁴⁰Kad su neki iz naroda čuli te riječi, govorahu: "Ovo je uistinu Prorok." ⁴¹Drugi govorahu: "Ovo je Krist." A bilo ih je i koji su pitali: "Pa zar Krist dolazi iz Galileje?" ⁴²Ne kaže li Pismo da Krist dolazi iz *potomstva Davidova*, i to iz *Betlehema*, mjesta gdje bijaše David?" ⁴³Tako je u narodu nastala podvojenost zbog njega. ⁴⁴Neki ga čak htjedoše uhvatiti, ali nitko ne stavi na nj ruke.

⁴⁵Dođoše dakle stražari glavarima svećeničkim i farizejima, a ovi im rekoše: "Zašto ga ne dovedoste?" ⁴⁶Stražari odgovore: "Nikada nitko nije ovako govorio." ⁴⁷Nato će im farizeji: "Zar ste se i vi dali zavesti?" ⁴⁸Je li itko od glavara ili farizeja povjerovao u njega? ⁴⁹Ali ta svjetina koja ne pozna Zakona - to je proklet!" ⁵⁰Kaže im Nikodem - onaj koji ono prije dođe k Isusu, a bijaše jedan od njih: ⁵¹"Zar naš Zakon sudi čovjeku ako ga prije ne sasluša i ne dozna što čini?" ⁵²Odgovoriše mu: "Da nisi i ti iz Galileje? Istraži pa ćeš vidjeti da iz Galileje ne ustaje prorok." ⁵³I otiđoše svaki svojoj kući.

Preljubnica (Iv 8,1)

Iv 8.

A Isus se uputi na Maslinsku goru. ²U zoru eto ga opet u Hramu. Sav je narod hrlio k njemu. On sjede i stade poučavati. ³Uto mu pismoznanci i farizeji dovedu neku ženu zatečenu u preljubu. Postave je u sredinu ⁴i kažu mu: "Učitelju! Ova je žena zatečena u samom preljubu. ⁵U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?" ⁶To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti.

Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. ⁷A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reče im: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen." ⁸I ponovno se sagnuvši, nastavi pisati po zemlji. ⁹A kad oni to čuše, stadoše odlaziti jedan za drugim, počevši od starijih. Osta Isus sam - i žena koja stajaše u sredini. ¹⁰Isus se uspravi i reče joj: "Ženo, gdje su oni? Zar te nitko ne osudi?" ¹¹Ona reče: "Nitko, Gospodine." Reče joj Isus: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj griješiti."

Isus - svjetlost svijeta (Iv 8,12)

¹²Isus im zatim ponovno progovori:

"Ja sam svjetlost svijeta;

tko ide za mnom, neće hoditi u tami,

nego će imati svjetlost života." ¹³Farizeji mu nato rekoše: "Ti svjedočiš sam za sebe:

svjedočanstvo tvoje nije istinito!" ¹⁴Odgovori im Isus:

"Ako ja i svjedočim sam za sebe,

svjedočanstvo je moje istinito

jer znam odakle dođoh i kamo idem.

A vi ne znate

ni odakle dolazim ni kamo idem.

¹⁵Vi sudite po tijelu;

ja ne sudim nikoga;

¹⁶no ako i sudim,

sud je moj istinit

jer nisam sam,

nego - ja i onaj koji me posla, Otac.

¹⁷Ta i u vašem zakonu piše

da je svjedočanstvo dvojice istinito.

¹⁸Ja svjedočim za sebe,

a svjedoči za mene i onaj

koji me posla, Otac."¹⁹Nato ga upitaju: "Gdje je tvoj Otac?" Odgovori Isus:
"Niti mene poznajete niti Oca mojega.
Kad biste poznavali mene,
i Oca biste moga poznavali."²⁰Te riječi rekao je Isus u riznici dok je naučavao u Hramu. I nitko ga
ne uhvati jer još ne bijaše došao njegov čas.

Upozorenje nevjernim Židovima (Iv 8,21)

²¹Reče im ponovno Isus:

"Ja odlazim,
a vi ćete me tražiti
i u svojem ćete grijehu umrijeti.
Kamo ja odlazim,
vi ne možete doći."²²Židovi se nato stanu pitati: "Da se možda ne kani ubiti kad govori: 'Kamo ja
odlazim, vi ne možete doći?'"²³A Isus nastavi:

"Vi ste odozdol,
ja sam odozgor.
Vi ste od ovoga svijeta,
a ja nisam od ovoga svijeta.

²⁴Stoga vam i rekoh:

'Umrijet ćete u grijesima svojim.'
Uistinu, ako ne povjerujete da *Ja jesam*,
umrijet ćete u grijesima svojim."²⁵Nato mu oni rekoše: "A tko si ti?" Odvрати Isus:

²⁶"Ta što da vam s početka opet zborim?

Mnogo toga imam o vama zboriti

i suditi;
no onaj koji me posla istinit je,
i što sam čuo od njega,
to ja zborim svijetu."²⁷Ne shvatiše da im govori o Ocu. ²⁸Isus im nato reče:
"Kad uzdignete Sina Čovječjega,
tada ćete upoznati da *Ja jesam*
i da sam od sebe ne činim ništa,
nego da onako zborim
kako me naučio Otac.

²⁹Onaj koji me posla sa mnom je
i ne ostavi me sama
jer ja uvijek činim što je njemu milo."

Vjera u Isusa daje slobodu (Iv 8,30)

³⁰Na te njegove riječi mnogi povjerovali su u njega. ³¹Tada Isus progovori Židovima koji mu povjerovali su:

"Ako ostanete u mojoj riječi,
uistinu, moji ste učenici;

³²upoznat ćete istinu

i istina će vas osloboditi."³³Odgovore mu: "Potomstvo smo Abrahamovo i nikome nikada nismo
robovali. Kako to ti govoriš: 'Postat ćete slobodni?'"³⁴Odgovori im Isus:

"Zaista, zaista, kažem vam:
tko god čini grijeh, rob je grijeha.

³⁵Rob ne ostaje u kući zauvijek,
a sin ostaje zauvijek.

³⁶Ako vas dakle Sin oslobodi,
zbilja ćete biti slobodni.

³⁷Znam: potomstvo ste Abrahamovo,
a ipak tražite da me ubijete
jer moja riječ nema mjesta u vama.

³⁸Ja govorim što vidjeh kod Oca,
a vi činite

što čujete od svog oca."³⁹Odgovoriše mu: "Naš je otac Abraham". Kaže im Isus:

"Da ste djeca Abrahamova,
djela biste Abrahamova činili.

⁴⁰A eto, tražite da ubijete mene,
mene koji sam vam govorio istinu

što sam je od Boga čuo.
 Takvo što Abraham nije učinio!

⁴¹Vi činite djela oca svojega."Rekoše mu: "Mi se nismo rodili iz preljuba, jedan nam je Otac - Bog."

⁴²Reče im Isus:
 "Kad bi Bog bio vaš Otac,
 ljubili biste mene
 jer sam ja od Boga izišao i došao;
 nisam sam od sebe došao,
 nego on me posla.

⁴³Zašto moje besjede ne razumijete?
 Zato što niste kadri slušati moju riječ.

⁴⁴Vama je otac đavao
 i hoće vam se vršiti prohtjeve oca svoga.
 On bijaše čovjekoubojica od početka
 i ne stajaše u istini
 jer nema istine u njemu:
 kad govori laž,
 od svojega govori
 jer je lažac i otac laži.

⁴⁵A meni, jer istinu govorim,
 meni ne vjerujete.

⁴⁶Tko će mi od vas dokazati grijeh?
 Ako istinu govorim,
 zašto mi ne vjerujete?

⁴⁷Tko je od Boga,
 riječi Božje sluša;
 vi zato ne slušate
 jer niste od Boga."⁴⁸Odgovoriše mu Židovi: "Ne kažemo li pravo da si ti Samarijanac i da imaš zloduha?" ⁴⁹Odgovori Isus:
 "Ja nemam zloduha,
 nego častim svoga Oca,
 a vi me obeščaćujete.

⁵⁰No ja ne tražim svoje slave;
 ima tko traži i sudi.

⁵¹Zaista, zaista, kažem vam:
 ako tko očuva moju riječ,
 neće vidjeti smrti dovijeka."⁵²Rekoše mu Židovi: "Sada vidimo da imaš zloduha. Abraham umrije, tako i proroci, a ti kažeš: 'Ako tko čuva moju riječ, neće okusiti smrti dovijeka.'" ⁵³Zar si ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? Pa i proroci pomriješ. Kime se to praviš?"

⁵⁴Odgovori Isus:
 "Ako ja sam sebe slavim,
 slava moja nije ništa.
 Ima koji me slavi - Otac moj,
 a vi velite da je on vaš Bog,

⁵⁵no ne poznajete ga,
 a ja ga znam.
 Ako vam reknem da ga ne znam,
 bit ću lažac jednak vama.
 No znam ga
 i riječ njegovu čuvam.

⁵⁶Abraham, otac vaš, usklikta
 što će vidjeti moj Dan.
 I vidje i obradova se."⁵⁷Rekoše mu nato Židovi: "Ni pedeset ti još godina nije, a vidio si Abrahama?" ⁵⁸Reče im Isus:
 "Zaista, zaista, kažem vam:
 prije negoli Abraham posta,
 Ja jesam!"⁵⁹Nato pograbiše kamenje da bace na nj. No Isus se sakri te iziđe iz Hrama.

Ozdravljenje slijepa od rođenja (Iv 9,1)

Iv 9.

Prolazeći ugleda čovjeka slijepa od rođenja. ²Zapitaše ga njegovi učenici: "Učitelju, tko li sagriješi, on ili njegovi roditelji te se slijep rodio?" ³Odgovori Isus: "Niti sagriješi on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja."

⁴"Dok je dan,
treba da radimo djela
onoga koji me poslao.
Dolazi noć,
kad nitko ne može raditi.

⁵Dok sam na svijetu,
svjetlost sam svijeta."

⁶To rekavši, pljune na zemlju i od pljuvačke načini kal pa mu kalom premaza oči. ⁷I reče mu: "Idi, operi se u kupalištu Siloamu!" - što znači "Poslanik." Onaj ode, umije se pa se vrati gledajući.

⁸Susjedi i oni koji su ga prije viđali kao prosjaka govorili su: "Nije li to onaj koji je sjedio i prosio?" ⁹Jedni su govorili: "On je." Drugi opet: "Nije, nego mu je sličan." On je sam tvrdio: "Da, ja sam!" ¹⁰Nato ga upitaše: "Kako su ti se otvorile oči?" ¹¹On odgovori: "Čovjek koji se zove Isus načini kal, premaza mi oči i reče mi: 'Idi u Siloam i operi se.' Odoh dakle, oprah se i progledah." ¹²Rekoše mu: "Gdje je on?" Odgovori: "Ne znam."

¹³Tada odvedoše toga bivšeg slijepca farizejima. ¹⁴A toga dana kad Isus načini kal i otvori njegove oči, bijaše subota. ¹⁵Farizeji ga počеше iznova ispitivati kako je progledao. On im reče: "Stavio mi kal na oči i ja se oprah - i evo vidim." ¹⁶Nato neki između farizeja rekoše: "Nije taj čovjek od Boga: ne pazi na subotu." Drugi su pak govorili: "A kako bi jedan grešnik mogao činiti takva znamenja?" I nastade među njima podvojenost. ¹⁷Zatim ponovno upitaju slijepca: "A što ti kažeš o njemu? Otvorio ti je oči!" On odgovori: "Prorok je!" ¹⁸Židovi ipak ne vjerovahu da on bijaše slijep i da je progledao dok ne dozvaše roditelje toga koji je progledao. ¹⁹i upitaše ih: "Je li ovo vaš sin za kojega tvrdite da se slijep rodio? Kako sada vidi?" ²⁰Njegovi roditelji odvrte: "Znamo da je ovo naš sin i da se slijep rodio. ²¹A kako sada vidi, to mi ne znamo; i tko mu je otvorio oči, ne znamo. Njega pitajte! Punoljetan je: neka sam o sebi govori!" ²²Rekoše tako njegovi roditelji jer su se bojali Židova. Židovi se doista već bijahu dogovorili da se iz sinagoge ima izopćiti svaki koji njega prizna Kristom. ²³Zbog toga rekoše njegovi roditelji: "Punoljetan je, njega pitajte!"

²⁴Pozvaše stoga po drugi put čovjeka koji bijaše slijep i rekoše mu: "Podaj slavu Bogu! Mi znamo da je taj čovjek grešnik!" ²⁵Nato im on odgovori: "Je li grešnik, ja ne znam. Jedno znam: slijep sam bio, a sada vidim." ²⁶Rekoše mu opet: "Što ti učini? Kako ti otvori oči?" ²⁷Odgovori im: "Već vam rekoh i ne poslušaste me. Što opet hoćete čuti? Da ne kanite i vi postati njegovim učenicima?"

²⁸Nato ga oni izgrdiše i rekoše: "Ti si njegov učenik, a mi smo učenici Mojsijevi. ²⁹Mi znamo da je Mojsiju govorio Bog, a za ovoga ne znamo ni odakle je." ³⁰Odgovori im čovjek: "Pa to i jest čudnovato da vi ne znate odakle je, a meni je otvorio oči. ³¹Znamo da Bog grešnike ne uslišava; nego je li tko bogobojazan i vrši li njegovu volju, toga uslišava. ³²Odvijeka se nije čulo da bi tko otvorio oči slijepcu od rođenja. ³³Kad ovaj ne bi bio od Boga, ne bi mogao činiti ništa". ³⁴Odgovore mu: "Sav si se u grijesima rodio, i ti nas da učiš?" i izbacije ga.

³⁵Dočuo Isus da su onoga izbacili pa ga nađe i reče mu: "Ti vjeruješ u Sina Čovječjega?" ³⁶On odgovori: "A tko je taj, Gospodine, da vjerujem u njega?" ³⁷Reče mu Isus: "Vidio si ga! To je onaj koji govori s tobom!" ³⁸A on reče: "Vjerujem, Gospodine!" I baci se ničice preda nj. ³⁹Tada Isus reče: "Radi suda dođoh na ovaj svijet: da progledaju koji ne vide, a koji vide, da oslijepi!" ⁴⁰Čuli to neki od farizeja koji su bili s njime pa ga upitaju: "Zar smo i mi slijepi?" ⁴¹Isus im odgovori:

"Da ste slijepi,
ne biste imali grijeha.
No vi govorite: 'Vidimo'
pa grijeh vaš ostaje."

Isus - Dobri pastir (Iv 10,1)

Iv 10.

"Zaista, zaista, kažem vam: tko god u ovčinjak ne ulazi na vrata, nego negdje drugdje preskače, kradljivac je i razbojnik. ²A tko na vrata ulazi, pastir je ovaca. ³Tome vratar otvara i ovce slušaju njegov glas. On ovce svoje zove imenom pa ih izvodi. ⁴A kad sve svoje izvede, pred njima ide i ovce idu za njim jer poznaju njegov glas. ⁵Za tuđincem, dakako, ne idu, već bježe od njega jer tuđinčeva glasa ne poznaju."

⁶Isus im kaza tu poredbu, ali oni ne razumješe što im htjede time kazati. ⁷Stoga im Isus ponovno reče:

"Zaista, zaista, kažem vam:
ja sam vrata ovcima.

⁸Svi koji dođoše prije mene,

kradljivci su i razbojnici;
 ali ih ovce ne poslušale.
⁹Ja sam vrata.
 Kroza me tko uđe, spasit će se:
 i ulazit će i izlaziti
 i pašu nalaziti.
¹⁰Kradljivac dolazi samo da ukrade,
 zakolje i pogubi.
 Ja dođoh da život imaju,
 u izobilju da ga imaju."
¹¹"Ja sam pastir dobri.
 Pastir dobri život svoj polaže za ovce.
¹²Najamnik - koji nije pastir
 i nije vlasnik ovaca -
 kad vidi vuka gdje dolazi,
 ostavlja ovce i bježi,
 a vuk ih grabi i razgoni:
¹³najamnik je
 i nije mu do ovaca.
¹⁴Ja sam pastir dobri
 i poznajem svoje
 i mene poznaju moje,
¹⁵kao što mene poznaje Otac
 i ja poznajem Oca
 i život svoj polažem za ovce.
¹⁶Imam i drugih ovaca,
 koje nisu iz ovog ovčinjaka.
 I njih treba da dovedem
 i glas će moj čuti
 i bit će jedno stado,
 jedan pastir.
¹⁷Zbog toga me i ljubi Otac
 što polažem život svoj
 da ga opet uzmem.
¹⁸Nitko mi ga ne oduzima,
 nego ja ga sam od sebe polažem.
 Vlast imam položiti ga,
 vlast imam opet uzeti ga.
 Tu zapovijed primih od Oca svoga."
¹⁹Među Židovima ponovno nastaje podvojenost zbog tih riječi. ²⁰Mnogi su od njih govorili: "Zloduha
 ima pa mahnita! Što ga slušate?" ²¹Drugi su govorili: "Nisu to riječi opsjednuta. Zar zloduha može
 slijepima oči otvoriti?"

VI. BLAGDAN POSVETE HRAMA **(Iv 10,22)**

Isus se proglašava Sinom Božjim (Iv 10,22)

²²Svetkovao se tada u Jeruzalemu Blagdan posvećenja. Bila je zima. ²³Isus je obilazio Hramom po
 trijemu Salomonovu. ²⁴Okružili ga Židovi i govorili mu: "Dokle ćeš nam dušu držati u neizvjesnosti? Ako
 si ti Krist, reci nam otvoreno!" ²⁵Isus im odgovori:

"Rekoh vam pa ne vjerujete.
 Djela što ih ja činim u ime Oca svoga -
 ona svjedoče za mene.
²⁶Ali vi ne vjerujete
 jer niste od mojih ovaca.
²⁷Ovce moje slušaju glas moj;
 ja ih poznajem i one idu za mnom.
²⁸Ja im dajem život vječni
 te neće propasti nikada
 i nitko ih neće ugrabiti iz moje ruke.

²⁹Otac moj, koji mi ih daje,
veći je od svih
i nitko ih ne može ugrabiti
iz ruke Očeve.

³⁰Ja i Otac jedno smo."

³¹Židovi ponovno pograbiše kamenje da ga kamenuju. ³²Isus im odgovori: "Mnoga vam dobra djela Očeva pokazah. Za koje me od tih djela kamenujete?" ³³Odgovoriše mu Židovi: "Zbog dobra te djela ne kamenujemo, nego zbog hule: što ti - čovjek - sebe Bogom praviš." ³⁴Odgovori im Isus:

"Nije li pisano u vašem Zakonu:

Ja rekoh: bogovi ste!

³⁵Ako bogovima nazva
one kojima je riječ Božja upravljena
- a Pismo se ne može dokinuti -

³⁶kako onda vi onome kog Otac posveti
i posla na svijet
možete reći: 'Huliš!'
- zbog toga što rekoh: 'Sin sam Božji!'

³⁷Ako ne činim djela Oca svoga,
nemojte mi vjerovati.

³⁸Ali ako činim,
sve ako meni i ne vjerujete,
djelima vjerujte
pa uvidite i upoznajte
da je Otac u meni
i ja u Ocu."

³⁹Nato ga ponovno nastojahu uhvatiti, ali im on izmaknu iz ruku.

Isus se povlači u Pereju (Iv 10,40)

⁴⁰I ode ponovno na onu stranu Jordana - na mjesto gdje je prije Ivan krstio. I osta ondje. ⁴¹A mnogi dođoše k njemu i rekoše mu: "Ivan doduše ne učini nijednog znamenja, ali se sve obistinilo što je rekao o ovome." ⁴²Mnogi ondje povjerovalaše u njega.

Lazarova bolest i smrt (Iv 11,1)

Iv 11.

Bijaše neki bolesnik, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i sestre joj Marte. ²Marija bijaše ono pomazala Gospodina pomašću i otrlu mu noge svojom kosom. Njezin dakle brat Lazar bijaše bolestan. ³Sestre stoga poručiše Isusu: "Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je." ⁴Čuvši to, Isus reče: "Ta bolest nije na smrt, nego na slavu Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji."

⁵A Isus ljubljaha Martu i njezinu sestru i Lazara. ⁶Ipak, kad je čuo za njegovu bolest, ostade još dva dana u onome mjestu gdje se nalazio. ⁷Istom nakon toga reče učenicima: "Pođimo opet u Judeju!" ⁸Kažu mu učenici: "Učitelju, Židovi su sad tražili da te kamenuju, pa da opet ideš onamo?" ⁹Odgovori Isus:

"Nema li dan dvanaest sati?
Hodi li tko danju, ne spotiče se
jer vidi svjetlost ovoga svijeta.

¹⁰Hodi li tko noću, spotiče se
jer nema svjetlosti u njemu."

¹¹To reče, a onda im dometnu: "Lazar, prijatelj naš, spava, no idem probuditi ga." ¹²Rekoše mu nato učenici: "Gospodine, ako spava, ozdravit će." ¹³No Isus to reče o njegovoj smrti, a oni pomisliše da govori o spavanju, o snu. ¹⁴Tada im Isus reče posve otvoreno: "Lazar je umro. ¹⁵Ja se radujem što ne bijah ondje, i to poradi vas - da uzvjerujete. Nego pođimo k njemu!" ¹⁶Nato Toma zvani Blizanac reče suučenicima: "Hajdemo i mi da umremo s njime!"

Isus je život (Iv 11,17)

¹⁷Kad je dakle Isus stigao, nađe da je onaj već četiri dana u grobu. ¹⁸Betanija bijaše blizu Jeruzalema otprilike petnaest stadija. ¹⁹A mnogo Židova bijaše došlo tješiti Martu i Mariju zbog brata njihova. ²⁰Kad Marta doču da Isus dolazi, pođe mu u susret dok je Marija ostala u kući. ²¹Marta reče Isusu: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro. ²²Ali i sada znam: što god zaišteš od Boga, dat će ti." ²³Kaza joj Isus: "Uskrsnut će brat tvoj!" ²⁴A Marta mu odgovori: "Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan." ²⁵Reče joj Isus:

"Ja sam uskrsnuće i život:
tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će.

²⁶I tko god živi i vjeruje u mene,
neće umrijeti nikada.

Vjeruješ li ovo?"

²⁷Odgovori mu: "Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!"

²⁸Rekavši to ode, zovnu svoju sestru Mariju i reče joj krišom: "Učitelj je ovdje i zove te." ²⁹A ona, čim doču, brzo ustane i pođe k njemu. ³⁰Isus još ne bijaše ušao u selo, nego je dotada bio na mjestu gdje ga je Marta susrela. ³¹Kad Židovi, koji su s Marijom bili u kući i tješili je, vidješe kako je brzo ustala i izišla, pođoše za njom; mišljahu da ide na grob plakati.

³²A kad Marija dođe onamo gdje bijaše Isus i kad ga ugleda, baci mu se k nogama govoreći: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro." ³³Kad Isus vidje kako plače ona i Židovi koji je dopratiše, potresen u duhu i uzbuđen ³⁴upita: "Kamo ste ga položili?" Odgovoriše mu: "Gospodine, dođi i pogledaj!" ³⁵I zaplaka Isus.

³⁶Nato su Židovi govorili: "Gle, kako ga je ljubio!" ³⁷A neki između njih rekoše: "Zar on, koji je slijepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?"

Uskrišenje Lazarovo (Iv 11,38)

³⁸Isus onda, ponovno potresen, pođe grobu. Bila je to pećina, a na nju navaljen kamen. ³⁹Isus zapovjedi: "Odvalite kamen!" Kaže mu pokojnikova sestra Marta: "Gospodine, već zaudara. Ta četvrti je dan." ⁴⁰Kaže joj Isus: "Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?" ⁴¹Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče:

"Oče, hvala ti što si me uslišao.

⁴²Ja sam znao da me svagda uslišavaš;
no rekoh to zbog nazočnog mnoštva:
da vjeruju da si me ti poslao."

⁴³Rekavši to povika iza glasa: "Lazare, izlazi!" ⁴⁴I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče: "Odriješite ga i pustite neka ide!"

Židovski glavari izglasaše smrt Isusovu (Iv 11,45)

(Mt 26,1-5; Mk 14,1-2; Lk 22,1-2)

⁴⁵Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovalaše u nj. ⁴⁶A neki od njih odu farizejima i pripovjede im što Isus učini. ⁴⁷Stoga glavari svećenički i farizeji sazvaše Vijeće. Govorili su: "Što da radimo? Ovaj čovjek čini mnoga znamenja. ⁴⁸Ako ga pustimo tako, svi će povjerovati u nj pa će doći Rimljani i oduzeti nam ovo mjesto i narod!" ⁴⁹A jedan od njih - Kajfa, veliki svećenik one godine - reče im: "Vi ništa ne znate. ⁵⁰I ne mislite kako je za vas bolje da jedan čovjek umre za narod, nego da sav narod propadne!" ⁵¹To ne reče sam od sebe, nego kao veliki svećenik one godine prorokova da Isus ima umrijeti za narod; ⁵²ali ne samo za narod nego i zato da raspršene sinove Božje skupi u jedno. ⁵³Toga dana dakle odluču da ga ubiju.

⁵⁴Zbog toga se Isus više nije javno kretao među Židovima, nego je odatle otišao u kraj blizu pustinje, u grad koji se zove Efrajim. Tu se zadržavao s učenicima.

VII. POSLJEDNJA PASHA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA (Iv 11,55)

1. PRIJE MUKE (Iv 11,55)

⁵⁵Bijaše blizu židovska Pasha i mnogi iz toga kraja uziđoše prije Pashe u Jeruzalem da se očiste. ⁵⁶Iskahu dakle Isusa te se stojeći u Hramu zapitkivahu: "Što vam se čini? Zar on ne kani doći na Blagdan?" ⁵⁷A glavari svećenički i farizeji izdadoše naredbu: ako tko sazna gdje je, neka dojavu da ga uhvate.

Pomazanje u Betaniji (Iv 12,1)

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9)

Iv 12.

Šest dana prije Pashe dođe Isus u Betaniju gdje bijaše Lazar koga je Isus uskrisio od mrtvih. ²Ondje mu prirediše večeru. Marta posluživaše, a Lazar bijaše jedan od njegovih sustolnika. ³Tada Marija uzme libru prave dragocjene nardove pomasti, pomaže Isusu noge i otare ih svojom kosom. I sva se kuća napuni mirisom pomasti.

⁴Nato reče Juda Išariotski, jedan od njegovih učenika, onaj koji ga je imao izdati: ⁵"Zašto se ta pomast nije prodala za trista denara i razdala siromasima?" ⁶To ne reče zbog toga što mu bijaše stalo do siromaha, nego što bijaše kradljivac: kako je imao kesu, kradom je uzimao što se u nju stavljalo.⁷Nato Isus odvrati: "Pusti je! Neka to izvrši za dan mog ukopa! ⁸Jer siromahe imate uvijek uza se, a mene nemate uvijek."

⁹Silno mnoštvo Židova dozna da je Isus ondje pa se okupi, ne samo zbog Isusa, već i zato da vide Lazara kojega on bijaše uskrisio od mrtvih. ¹⁰A glavari svećenički odlučise i Lazara ubiti ¹¹jer su zbog njega mnogi Židovi odlazili i vjerovali u Isusa.

Isusov mesijanski ulazak u Jeruzalem (Iv 12,12)

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Lk 19,28-40)

¹²Kad je sutradan silan svijet koji dođe na Blagdan čuo da Isus dolazi u Jeruzalem, ¹³uze palmove grančice i iziđe mu u susret. Vikahu:

"Hosana! *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Kralj Izraelov.*"

¹⁴A Isus nađe magarčića i sjede na nj kao što je pisano:

¹⁵*Ne boj se, kćeri Sionska!*

Evo, kralj tvoj dolazi

jašuć na mladetu magaričinu!

¹⁶To učenici njegovi isprva ne razumješe. Ali pošto je Isus bio proslavljen, prisjetiše se da je to bilo o njemu napisano i da mu baš to učiniše.

¹⁷Mnoštvo koje bijaše s njime kad Lazara pozva iz groba i uskrisi od mrtvih pronosilo je svjedočanstvo o tome. ¹⁸Stoga mu je i izišao u susret silan svijet: pročulo se da je on učinio to znamenje. ¹⁹Farizeji nato rekoše među sobom: "Vidite da ništa ne postižete. Eno, svijet ode za njim!"

Neki Grci traže Isusa (Iv 12,20)

(Mt 16,24-25; Mk 8,34-35; Lk 9,23-24)

²⁰A među onima koji su se došli klanjati na Blagdan bijahu i neki Grci. ²¹Oni pristupe Filipu iz Betsaide galilejske pa ga zamole: "Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa." ²²Filip ode i kaže to Andriji pa Andrija i Filip odu i kažu Isusu. ²³Isus im odgovori:

"Došao je čas

da se proslavi Sin Čovječji.

²⁴Zaista, zaista, kažem vam:

ako pšenično zrno, pavši na zemlju,

ne umre,

ostaje samo;

ako li umre,

donosi obilat rod.

²⁵Tko ljubi svoj život, izgubit će ga.

A tko mrzi svoj život na ovome svijetu,

sačuvat će ga za život vječni.

²⁶Ako mi tko hoće služiti,

neka ide za mnom.

I gdje sam ja,

ondje će biti i moj služitelj.

Ako mi tko hoće služiti,

počastit će ga moj Otac."

Isus tumači smisao svoje smrti (Iv 12,27)

²⁷"*Duša mi je sada potresena*

i što da kažem?

Oče, izbavi me iz ovoga časa?

No, zato dođoh u ovaj čas!

²⁸Oče, proslavi ime svoje!"

Uto dođe glas s neba: "Proslavio sam i opet ću proslaviti!" ²⁹Mnoštvo koje je ondje stajalo i slušalo govoraše: "Zagrmjelo je!" Drugi govorahu: "Anđeo mu je zborio." ³⁰Isus na to reče: "Ovaj glas nije bio poradi mene, nego poradi vas."

³¹"Sada je sud ovomu svijetu,

sada će knez ovoga svijeta biti izbačen.

³²A ja kad budem uzdignut sa zemlje,

sve ću privući k sebi."

³³To reče da označi kakvom će smrću umrijeti. ³⁴Nato mu mnoštvo odgovori: "Mi smo iz Zakona čuli da Krist ostaje zauvijek. Kako onda ti govoriš da Sin Čovječji treba da bude uzdignut? Tko je taj Sin Čovječji?"

³⁵Isus im nato reče:

"Još je malo vremena svjetlost među vama.

Hodite dok imate svjetlost

da vas ne obuzme tama.

Tko hodi u tami,

ne zna kamo ide.

³⁶Dok imate svjetlost, vjerujte u svjetlost

da budete sinovi svjetlosti!" To Isus doreče, a onda ode i sakri se od njih.

Zaključak: nevjerovanje židovsko

³⁷Iako je Isus pred njima učinio tolika znamenja, oni ne povjerovalaše u njega, ³⁸da se ispuni riječ koju kaza prorok Izaija:

Gospodine!

Tko povjerova našoj poruci?

Kome li se otkri ruka Gospodnja?

³⁹Stoga i ne mogahu vjerovati, jer Izaija dalje kaže:

⁴⁰*Zaslijepi im oči,*

stvrdu srca;

da očima ne vide,

srcem ne razumiju

te se ne obrate

pa ih ozdravim.

⁴¹Reče to Izaija jer je vidio slavu njegovu te o njemu zborio.

⁴²Ipak, mnogi su i od glavara vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu to priznavali: da ne budu izopćeni iz sinagoge. ⁴³Jer više im je bilo do slave ljudske, nego do slave Božje.

⁴⁴A Isus povika:

"Tko u mene vjeruje,

ne vjeruje u mene,

nego u onoga koji me posla;

⁴⁵i tko vidi mene,

vidi onoga koji me posla.

⁴⁶Ja - Svjetlost - dođoh na svijet

da nijedan koji u mene vjeruje

u tami ne ostane.

⁴⁷I sluša li tko moje riječi, a ne čuva ih,

ja ga ne sudim.

Ja nisam došao suditi svijetu,

nego svijet spasiti.

⁴⁸Tko mene odbacuje

i riječi mojih ne prima,

ima svoga suca:

riječ koju sam zborio -

ona će mu suditi u posljednji dan.

⁴⁹Jer nisam ja zborio sam od sebe,

nego onaj koji me posla - Otac -

on mi dade zapovijed

što da kažem, što da zborim.

⁵⁰I znam:

zapovijed njegova jest život vječni.

Što ja dakle zborim,

tako zborim

kako mi je rekao Otac."

2. POSLJEDNJA VEČERA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA **(Iv 13,1)**

Isus pere noge učenicima (Iv 13,1)

(Mt 23,6-12; 10,24-40; Lk 22,24-28; 6,40)

Iv 13.

Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio. ²I za večerom je davao već bio ubacio u srce Judi Šimuna Iškariotskoga da ga izda. ³A Isus je znao da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga izišao te da k Bogu ide pa ⁴usta od večere, odloži haljine, uze ubrus i opasa se. ⁵Naliže zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan.

⁶Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: "Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?" ⁷Odgovori mu Isus: "Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije." ⁸Reče mu Petar: "Nećeš mi prati nogu nikada!" Isus mu odvrati: "Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom." ⁹Nato će mu Šimun Petar: "Gospodine, onda ne samo noge, nego i ruke i glavu!" ¹⁰Kaže mu Isus: "Tko je okupan, ne treba drugo da opere nego noge - i sav je čist! I vi ste čisti, ali ne svi!" ¹¹Jer znao je tko će ga izdati. Stoga je i rekao: "Niste svi čisti."

¹²Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: "Razumijete li što sam vam učinio?" ¹³Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! ¹⁴Ako dakle ja - Gospodin i Učitelj - vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge. ¹⁵Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih."

¹⁶Zaista, zaista, kažem vam:

nije sluga veći od gospodara

niti poslanik od onoga koji ga posla.

¹⁷Ako to znate, blago vama budete li tako i činili!"

Izdajica prokazan (Iv 13,18)

(Mt 26,20-25; Mk 14,17-21; Lk 22,21-23)

¹⁸"Ne govorim o svima vama! Ja znam koje izabrah! Ali - neka se ispuni Pismo: *Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže.*"

¹⁹"Već vam sada kažem,

prije negoli se dogodi,

da kad se dogodi

vjerujete da *Ja jesam.*

²⁰Zaista, zaista, kažem vam:

Tko primi onoga kojega ja šaljem,

mene prima.

A tko mene primi,

prima onoga koji je mene poslao." ²¹Rekavši to, potresen u duhu Isus posvjedoči:

"Zaista, zaista, kažem vam:

jedan će me od vas izdati!"

²²Učenici se zgledahu među sobom u nedoumici o kome to govori. ²³A jedan od njegovih učenika - onaj kojega je Isus ljubio - bijaše za stolom Isusu do krila. ²⁴Šimun Petar dade mu znak i reče: "Pitaj tko je taj o kome govori." ²⁵Ovaj se privine Isusu uz prsa i upita: "Gospodine, tko je taj?"

²⁶Isus odgovori: "Onaj je kome ja dadnem umočen zalogaj." ²⁷Tada umoči zalogaj, uze ga i dade Judi Šimuna Iškariotskoga. Nakon zalogaja uđe u nj Sotona. Nato mu Isus reče: "Što činiš, učini brzo!"

²⁸Nijedan od sustolnika nije razumio zašto mu je to rekao. ²⁹Budući da je Juda imao kesu, neki su mislili da mu je Isus rekao: "Kupi što nam treba za blagdan!" - ili neka poda nešto siromasima. ³⁰On dakle uzme zalogaj i odmah iziđe. A bijaše noć.

Rastanak: nova zapovijed (Iv 13,31)

³¹Pošto Juda iziđe, reče Isus:

"Sada je proslavljen Sin Čovječji

i Bog se proslavio u njemu!

³²Ako se Bog proslavio u njemu,

i njega će Bog proslaviti u sebi,

i uskoro će ga proslaviti!

³³Dječice,

još sam malo s vama.

Tražit ćete me,

ali kao što rekoh Židovima,

kažem sada i vama:

kamo ja odlazim,

vi ne možete doći.

³⁴Zapovijed vam novu dajem:

ljubite jedni druge;
kao što sam ja ljubio vas
tako i vi ljubite jedni druge.
³⁵Po ovom će svi znati da ste moji učenici:
ako budete imali ljubavi jedni za druge."

Isus i Petar (Iv 13,36)

(Mt 26,31-35; Mk 14,17-31; Lk 22,31-34)

³⁶Kaže mu Šimun Petar: "Gospodine, kamo to odlaziš?" Isus mu odgovori: "Kamo ja odlazim, ti zasad ne možeš poći za mnom. No poći ćeš poslije." ³⁷Nato će mu Petar: "Gospodine, a zašto sada ne bih mogao poći za tobom? Život ću svoj položiti za tebe!" ³⁸Odgovori Isus: "Život ćeš svoj položiti za mene? Zaista, zaista, kažem ti: Pijetao neće zapjevati dok me triput ne zatajiš."

Isus - put do Oca (Iv 14,1)

Iv 14.

"Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga
i u mene vjerujte!
²U domu Oca mogega ima mnogo stanova.
Da nema, zar bih vam rekao:
'Idem pripremiti vam mjesto'?
³Kad odem i pripravim vam mjesto,
ponovno ću doći i uzeti vas k sebi
da i vi budete gdje sam ja.
⁴A kamo ja odlazim, znate put."
⁵Reče mu Toma: "Gospodine, ne znamo kamo odlaziš. Kako onda možemo put znati?" ⁶Odgovori
mu Isus:
"Ja sam Put i Istina i Život:
nitko ne dolazi Ocu osim po meni.
⁷Da ste upoznali mene,
i Oca biste moga upoznali.
Od sada ga i poznajete
i vidjeli ste ga."
⁸Kaže mu Filip: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!" ⁹Nato će mu Isus: "Filipe, toliko sam
vremena s vama i još me ne poznash?"
"Tko je vidio mene, vidio je i Oca.
Kako ti onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'?
¹⁰Ne vjeruješ li
da sam ja u Ocu i Otac u meni?
Riječi koje vam govorim,
od sebe ne govorim:
Otac koji prebiva u meni čini djela svoja.
¹¹Vjerujte mi:
ja sam u Ocu i Otac u meni.
Ako ne inače, zbog samih djela vjerujte.
¹²Zaista, zaista, kažem vam:
Tko vjeruje u mene,
činit će djela koja ja činim;
da veća će od njih činiti
jer ja odlazim Ocu.
¹³I što god zaištete u moje ime,
učinit ću,
da se proslavi Otac u Sinu.
¹⁴Ako me što zaištete u moje ime,
učinit ću."

Obećanje Duha (Iv 14,15)

¹⁵"Ako me ljubite,
zapovijedi ćete moje čuvati.
¹⁶I ja ću moliti Oca
i on će vam dati drugoga Branitelja

da bude s vama zauvijek:

¹⁷Duha Istine,
kojega svijet ne može primiti
jer ga ne vidi i ne poznaje.
Vi ga poznajete
jer kod vas ostaje i u vama je.

¹⁸Neću vas ostaviti kao siročad;
doći ću k vama.

¹⁹Još malo i svijet me više neće vidjeti,
no vi ćete me vidjeti
jer ja živim i vi ćete živjeti.

²⁰U onaj ćete dan spoznati
da sam ja u Ocu svom
i vi u meni i ja u vama.

²¹Tko ima moje zapovijedi i čuva ih,
taj me ljubi;
a tko mene ljubi,
njega će ljubiti Otac moj,
i ja ću ljubiti njega
i njemu se očitovati."

²²Kaže mu Juda, ne Išariotski: "Gospodine, kako to da ćeš se očitovati nama, a ne svijetu?"

²³Odgovori mu Isus:
"Ako me tko ljubi,
čuvat će moju riječ
pa će i Otac moj ljubiti njega
i k njemu ćemo doći
i kod njega se nastaniti.

²⁴Tko mene ne ljubi,
riječi mojih ne čuva.
A riječ koju slušate nije moja,
nego Oca koji me posla.

²⁵To sam vam govorio
dok sam boravio s vama.

²⁶Branitelj - Duh Sveti,
koga će Otac poslati u moje ime,
poučavat će vas o svemu
i dozivati vam u pamet
sve što vam ja rekoh.

²⁷Mir vam ostavljam,
mir vam svoj dajem.
Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje.
Neka se ne uznemiruje vaše srce
i neka se ne straši.

²⁸Čuli ste, rekoh vam:
'Odlazim i vraćam se k vama.'
Kad biste me ljubili, radovali biste se
što idem Ocu
jer Otac je veći od mene.

²⁹Kazao sam vam to sada,
prije negoli se dogodi,
da vjerujete kad se dogodi.

³⁰Neću više s vama mnogo govoriti
jer dolazi knez svijeta.
Protiv mene ne može on ništa.

³¹Ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca
i da tako činim
kako mi je zapovjedio Otac.
Ustanite, pođimo odavde!"

Trs i loza (Iv 15,1)

Iv 15.

"Ja sam istinski trs, a Otac moj - vinogradar.
2Svaku lozu na meni koja ne donosi roda
on siječe,
a svaku koja rod donosi
čisti
da više roda donese.
3Vi ste već očišćeni
po riječi koju sam vam zborio.
4Ostanite u meni i ja u vama.
Kao što loza ne može donijeti roda
sama od sebe,
ako ne ostane na trsu,
tako ni vi ako ne ostanete u meni.
5Ja sam trs,
vi loze.
Tko ostaje u meni i ja u njemu,
taj donosi mnogo roda.
Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.
6Ako tko ne ostane u meni,
izbace ga kao lozu
i usahne.
Takve onda skupe i bace u oganj te gore.
7Ako ostanete u meni
i riječi moje ako ostanu u vama,
što god hoćete, išтите
i bit će vam.
8Ovim se proslavlja Otac moj:
da donosite mnogo roda
i da budete moji učenici.
9Kao što je Otac ljubio mene
tako sam i ja ljubio vas;
ostanite u mojoj ljubavi.
10Budete li čuvali moje zapovijedi,
ostat ćete u mojoj ljubavi;
kao što sam i ja čuvao zapovijedi
Oca svoga
te ostajem u ljubavi njegovoj.
11To sam vam govorio
da moja radost bude u vama
i da vaša radost bude potpuna.
12Ovo je moja zapovijed:
ljubite jedni druge
kao što sam ja vas ljubio!
13Veće ljubavi nitko nema od ove:
da tko život svoj položi za svoje prijatelje.
14Vi ste prijatelji moji
ako činite što vam zapovijedam.
15Više vas ne zovem slugama
jer sluga ne zna
što radi njegov gospodar;
vas sam nazvao prijateljima
jer vam priopćih sve
što sam čuo od Oca svoga.
16Ne izabrate vi mene,
nego ja izabrah vas
i postavih vas
da idete i rod donosite
i rod vaš da ostane
te vam Otac dadne
što ga god zaištete u moje ime.
17Ovo vam zapovijedam:

da ljubite jedni druge."

Mržnja svijeta na Isusove učenike (Iv 15,18)

- ¹⁸"Ako vas svijet mrzi,
znajte da je mene mrzio prije nego vas.
¹⁹Kad biste bili od svijeta,
svijet bi svoje ljubio;
no budući da niste od svijeta,
nego sam vas ja izabrao iz svijeta,
zbog toga vas svijet mrzi.
²⁰Sjećajte se riječi koju vam rekoh:
'Nije sluga veći od svoga gospodara.'
Ako su mene progonili,
i vas će progoniti;
ako su moju riječ čuvali,
da vašu će čuvati.
²¹A sve će to poduzimati protiv vas
poradi imena moga
jer ne znaju onoga koji mene posla.
²²Da nisam došao
i da im nisam govorio,
ne bi imali grijeha;
no sada nemaju izgovora za svoj grijeh.
²³Tko mene mrzi, mrzi i Oca mojega.
²⁴Da nisam učinio među njima djela
kojih nitko drugi ne čini,
ne bi imali grijeha;
a sada vidješe
pa ipak zamrziše i mene i Oca mojega.
²⁵No neka se ispuni riječ
napisana u njihovu Zakonu:
Mrze me nizašto.
²⁶A kada dođe Branitelj
koga ću vam poslati od Oca
- Duh Istine koji od Oca izlazi -
on će svjedočiti za mene.
²⁷I vi ćete svjedočiti
jer ste od početka sa mnom.

Iv 16.

- To sam vam govorio da se ne sablaznite.
²Izopćavat će vas iz sinagoga.
Štoviše, dolazi čas
kad će svaki koji vas ubije
misliti da služi Bogu.
³A to će činiti
jer ne upознаše ni Oca ni mene.
⁴Govorio sam vam ovo
da se, kada dođe vrijeme,
sjetite da sam vam rekao."

Djelovanje Duha Svetoga (Iv 16,4b)

- "S početka vam ne rekoh ovo
jer bijah s vama.
⁵A sada odlazim k onome koji me posla
i nitko me od vas ne pita: 'Kamo ideš?'
⁶Naprotiv, žalošću se ispunilo vaše srce
što vam ovo kazah.
⁷No kažem vam istinu:
bolje je za vas da ja odem:
jer ako ne odem,

Branitelj neće doći k vama;
 ako pak odem,
 poslat ću ga k vama.
⁸A kad on dođe,
 pokazat će svijetu
 što je grijeh,
 što li pravednost,
 a što osuda:
⁹grijeh je
 što ne vjeruju u mene;
¹⁰pravednost -
 što odlazim k Ocu
 i više me ne vidite;
¹¹a osuda -
 što je knez ovoga svijeta osuđen.
¹²Još vam mnogo imam kazati,
 ali sada ne možete nositi.
¹³No kada dođe on - Duh Istine -
 upućivat će vas u svu istinu;
 jer neće govoriti sam od sebe,
 nego će govoriti što čuje
 i navješćivat će vam ono što dolazi.
¹⁴On će mene proslavljati
 jer će od mogega uzimati
 i navješćivati vama.
¹⁵Sve što ima Otac, moje je.
 Zbog toga vam rekoh:
 od mogega uzima
 i - navješćivat će vama."

"Opet ćete me vidjeti" (Iv 16,16)

¹⁶"Malo, i više me nećete vidjeti;
 i opet malo, pa ćete me vidjeti."
¹⁷Nato se neki od učenika zapitkivahu: "Što je to što nam kaže: 'Malo, i nećete me vidjeti, i opet malo, pa ćete me vidjeti' i 'Odlazim Ocu'?" ¹⁸Govorahu dakle: "Što je to što kaže 'Malo'? Ne znamo što govori."
¹⁹Isus spozna da su ga htjeli pitati pa im reče: "Pitate se među sobom o tome što kazah:
 'Malo, i nećete me vidjeti;
 i opet malo, pa ćete me vidjeti'?"
²⁰Zaista, zaista, kažem vam:
 vi ćete plakati i jaukati,
 a svijet će se veseliti.
 Vi ćete se žalostiti,
 ali žalost će se vaša okrenuti u radost.
²¹Žena kad rađa, žalosna je
 jer je došao njezin čas;
 ali kad rodi djetešce,
 ne spominje se više muke
 od radosti što se čovjek rodio na svijet.
²²Tako dakle i vi:
 sad ste u žalosti,
 no ja ću vas opet vidjeti;
 i *srce će vam se radovati*
 i radosti vaše nitko vam oteti neće.
²³U onaj me dan nećete ništa više pitati.
 Zaista, zaista, kažem vam:
 što god zaištete u Oca,
 dat će vam u moje ime.
²⁴Dosad niste iskali ništa u moje ime.
 Ištite i primit ćete
 da radost vaša bude potpuna!"

Završetak govora: pobjeda nad svijetom (Iv 16,25)

- ²⁵"To sam vam govorio u poredbama.
Dolazi čas
kad vam više neću govoriti u poredbama,
nego ću vam otvoreno navješćivati Oca.
- ²⁶U onaj dan
iskat ćete u moje ime
i ne velim vam da ću ja moliti Oca za vas.
- ²⁷Ta sam vas Otac ljubi
jer vi ste mene ljubili
i vjerovali da sam ja od Boga izišao.
- ²⁸Izišao sam od Oca i došao na svijet.
Opet ostavljam svijet i odlazim Ocu."
- ²⁹Kažu mu učenici: "Evo, sad otvoreno zboriš i nikakvon se poredbom ne služiš. ³⁰Sada znamo da sve znaš i ne treba da te tko pita. Stoga vjerujemo da si izišao od Boga."
- ³¹Odgovori im Isus:
"Sada vjerujete?"
- ³²Evo dolazi čas i već je došao:
raspršit ćete se svaki na svoju stranu
i mene ostaviti sama.
No ja nisam sam
jer Otac je sa mnom.
- ³³To vam rekoh da u meni mir imate.
U svijetu imate muku,
ali hrabri budite -
ja sam pobijedio svijet!"

Isusova svećenička molitva (Iv 17,1)

Iv 17.

To Isus doreče, a onda podiže oči k nebu i progovori:

- "Oče, došao je čas:
proslavi Sina svoga
da Sin proslavi tebe
- ²i da vlašću
koju si mu dao nad svakim tijelom
dade život vječni svima koje si mu dao.
- ³A ovo je život vječni:
da upoznaju tebe,
jedinoga istinskog Boga,
i koga si poslao - Isusa Krista.
- ⁴Ja tebe proslavih na zemlji
dovršivši djelo
koje si mi dao izvršiti.
- ⁵A sada ti, Oče, proslavi mene kod sebe
onom slavom koju imadoh kod tebe
prije negoli je svijeta bilo.
- ⁶Objavio sam ime tvoje ljudima
koje si mi dao od svijeta.
Tvoji bijahu, a ti ih meni dade
i riječ su tvoju sačuvali.
- ⁷Sad upoznaše
da je od tebe sve što si mi dao
- ⁸jer riječi koje si mi dao
njima predadoh
i oni ih primiše
i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao
te povjerovaše da si me ti poslao.
- ⁹Ja za njih molim;
ne molim za svijet,
nego za one koje si mi dao

jer su tvoji.
10 I sve moje tvoje je,
i tvoje moje,
i ja se proslavih u njima.
11 Ja više nisam u svijetu,
no oni su u svijetu,
a ja idem k tebi.
Oče sveti,
sačuvaj ih u svom imenu
koje si mi dao:
da budu jedno kao i mi.
12 Dok sam ja bio s njima,
ja sam ih čuvao u tvom imenu,
njih koje si mi dao;
i štitio ih, te nijedan od njih ne propade
osim sina propasti,
da se Pismo ispuni.
13 A sada k tebi idem
i ovo govorim u svijetu
da imaju puninu moje radosti u sebi.
14 Ja sam im predao tvoju riječ,
a svijet ih zamrzi
jer nisu od svijeta
kao što ni ja nisam od svijeta.
15 Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta,
nego da ih očuvaš od Zloga.
16 Oni nisu od svijeta
kao što ni ja nisam od svijeta.
17 Posveti ih u istini:
tvoja je riječ istina.
18 Kao što ti mene posla u svijet
tako i ja poslah njih u svijet.
19 I za njih posvećujem samog sebe
da i oni budu posvećeni u istini.
20 Ne molim samo za ove
nego i za one
koji će na njihovu riječ vjerovati u mene:
21 da svi budu jedno
kao što ti, Oče, u meni
i ja u tebi,
neka i oni u nama budu
da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.
22 I slavu koju si ti dao meni
ja dadoh njima:
da budu jedno
kao što smo mi jedno -
23 ja u njima i ti u meni,
da tako budu savršeno jedno
da svijet upozna da si me ti poslao
i ljubio njih kao što si mene ljubio.
24 Oče,
hoću da i oni koje si mi dao
budu gdje sam ja,
da i oni budu sa mnom:
da gledaju moju slavu,
slavu koju si mi dao
jer si me ljubio
prije postanka svijeta.
25 Oče pravedni,
svijet te nije upoznao,
ja te upoznah;

a i ovi upoznaše
da si me ti poslao.
²⁶I njima sam očitovao tvoje ime,
i još ću očitovati,
da ljubav kojom si ti mene ljubio
bude u njima -
i ja u njima."

3. MUKA I SMRT (Iv 18,1)

Isus izdan i uhvaćen (Iv 18,1)

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Lk 22,47-53)

Iv 18.

To rekavši, zaputi se Isus sa svojim učenicima na drugu stranu potoka Cedrona. Ondje bijaše vrt u koji uđe Isus i njegovi učenici. ²A poznaše to mjesto i Juda, njegov izdajica, jer se Isus tu često sastajao sa svojim učenicima. ³Juda onda uze četvrtu i od svećeničkih glavara i farizeja sluge te dođe onamo sa zubljama, svjetilkama i oružjem.

⁴Znajući sve što će s njim biti, istupi Isus naprijed te ih upita: "Koga tražite?" ⁵Odgovore mu: "Isusa Nazarećanina." Reče im Isus: "Ja sam!" A stajao je s njima i Juda, njegov izdajica. ⁶Kad im dakle reče: "Ja sam!" - oni ustuknuše i popadaše na zemlju. ⁷Ponovno ih tada upita: "Koga tražite?" Oni odgovore: "Isusa Nazarećanina." ⁸Isus odvrati: "Rekoh vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu" - ⁹da se ispuni riječ koju reče: "Ne izgubih ni jednoga od onih koje si mi dao."

¹⁰A Šimun Petar isuče mač koji je imao uza se pa udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu desno uho. Sluga se zvao Malho. ¹¹Nato Isus reče Petru: "Djeni mač u korice! Čašu koju mi dade Otac zar da ne pijem?" ¹²Tada četa, zapovjednik i židovski sluge uhvatiše Isusa te ga svezaše.

Isus pred Anom (Iv 18,13)

¹³Odvedoše ga najprije Ani jer on bijaše tast Kajfe, velikoga svećenika one godine. ¹⁴Kajfa pak ono svjetova Židove: "Bolje da jedan čovjek umre za narod."

Zataja Petrova (Iv 18,15)

(Mt 26,69-70; Mk 14,66-68; Lk 22,55-57)

¹⁵Za Isusom su išli Šimun Petar i drugi učenik. Taj učenik bijaše poznat s velikim svećenikom pa s Isusom uđe u dvorište velikoga svećenika. ¹⁶Petar osta vani kod vrata. Tada taj drugi učenik, znanac velikoga svećenika, iziđe i reče vratarici te uvede Petra. ¹⁷Nato će sluškinja, vratarica, Petru: "Da nisi i ti od učenika toga čovjeka?" On odvrati: "Nisam!" ¹⁸A stajahu ondje sluge i stražari, raspirivahu žeravicu jer bijaše studeno i grijahu se. S njima je stajao i Petar i grijao se.

Veliki svećenik ispituje Isusa (Iv 18,19)

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Lk 22,66-71)

¹⁹Veliki svećenik zapita Isusa o njegovim učenicima i o njegovu nauku. ²⁰Odgovori mu Isus: "Ja sam javno govorio svijetu. Uvijek sam naučavao u sinagogi i u Hramu gdje se skupljaju svi Židovi. Ništa nisam u tajnosti govorio. ²¹Zašto mene pitaš? Pitaj one koji su slušali što sam im govorio. Oni eto znaju što sam govorio." ²²Na te njegove riječi jedan od nazočnih slugu pljusne Isusa govoreći: "Tako li odgovaraš velikom svećeniku?" ²³Odgovori mu Isus: "Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo! Ako li pravo, zašto me udaraš?" ²⁴Ana ga zatim posla svezana Kajfi, velikom svećeniku.

Petar ponovno zatajuje Isusa (Iv 18,25)

(Mt 26,71-75; Mk 14,69-72; Lk 22,58-62)

²⁵Šimun Petar stajao je ondje i grijao se. Rekoše mu: "Da nisi i ti od njegovih učenika?" On zanijska: "Nisam!" ²⁶Nato će jedan od slugu velikog svećenika, rođak onoga komu je Petar bio odsjekao uho: "Nisam li te ja vidio u vrtu s njime?" ²⁷I Petar opet zanijska, a pijetao odmah zapjeva.

Isus pred Pilatom (Iv 18,28)

(Mt 27,1-2. 11-14; Mk 15,1-5; Lk 23,1-5)

²⁸Nato odvedoše Isusa od Kajfe u dvor upraviteljev. Bilo je rano jutro. I oni ne uđoše da se ne okaljaju, već da mognu blagovati pashu. ²⁹Pilat tada iziđe pred njih i upita: "Kakvu tužbu iznosite protiv ovoga čovjeka?" ³⁰Odgovore mu: "Kad on ne bi bio zločinac, ne bismo ga predali tebi." ³¹Reče im nato

Pilat: "Uzmite ga vi i sudite mu po svom zakonu." Odgovoriše mu Židovi: "Nama nije dopušteno nikoga pogubiti" - ³²da se ispuni riječ Isusova kojom je označio kakvom mu je smrću umrijeti.

³³Nato Pilat uđe opet u dvor, pozove Isusa i upita ga: "Ti li si židovski kralj?" ³⁴Isus odgovori: "Govoriš li ti to sam od sebe ili ti to drugi rekoše o meni?" ³⁵Pilat odvrati: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i glavari svećenički predadoše te meni. Što si učinio?"

³⁶Odgovori Isus: "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moje bi se sluge borile da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije odavde." ³⁷Nato mu reče Pilat: "Ti si dakle kralj?" Isus odgovori: "Ti kažeš: ja sam kralj. Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu. Tko je god od istine, sluša moj glas." ³⁸Reče mu Pilat: "Što je istina?"

Isus osuđen na smrt (Iv 18,39)

(Mt 27,15-31; Mk 15,6-20; Lk 23,13-25)

³⁹Rekavši to, opet izađe pred Židove i reče im: "Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice. A u vas je običaj da vam o Pashi nekoga pustim. Hoćete li dakle da vam pustim kralja židovskoga?" ⁴⁰Povikaše nato opet: "Ne toga, nego Barabu!" A Baraba bijaše razbojnik.

Iv 19.

Tada Pilat uze i izbičeva Isusa. ²A vojnici spletoše vijenac od trnja i staviše mu ga na glavu; i zaogruše ga grimiznim plaštem. ³I prilazili su mu i govorili: "Zdravo kralju židovski!" I pljuskali su ga.

⁴A Pilat ponovno izađe i reče im: "Evo vam ga izvodim da znate: ne nalazim na njemu nikakve krivice." ⁵Iziđe tada Isus s trnovim vijencem, u grimiznom plaštu. A Pilat im kaže: "Evo čovjeka!" ⁶I kad ga ugledaše glavari svećenički i sluge, povikaše: "Raspni, raspni!" Kaže im Pilat: "Uzmite ga vi i raspnite jer ja ne nalazim na njemu krivice." ⁷Odgovoriše mu Židovi: "Mi imamo Zakon i po Zakonu on mora umrijeti jer se pravio Sinom Božjim."

⁸Kad je Pilat čuo te riječi, još se više prestraši ⁹pa ponovno uđe u dvor i kaže Isusu: "Odakle si ti?" No Isus mu ne dade odgovora. ¹⁰Tada mu Pilat reče: "Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li da imam vlast da te pustim i da imam vlast da te razapnem?" ¹¹Odgovori mu Isus: "Ne bi imao nada mnoom nikakve vlasti da ti nije dano odozgor. Zbog toga ima veći grijeh onaj koji me predao tebi."

¹²Od tada ga je Pilat nastojao pustiti. No Židovi vikahu: "Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru. Tko se god pravi kraljem, protivi se caru." ¹³Čuvši te riječi, Pilat izvede Isusa i posadi na sudačku stolicu na mjestu koje se zove Litostrotos - Pločnik, hebrejski Gabata - ¹⁴a bijaše upravo priprava za Pashu, oko šeste ure - i kaže Židovima: "Evo kralja vašega!" ¹⁵Oni na to povikaše: "Ukloni! Ukloni! Raspni ga!" Kaže im Pilat: "Zar kralja vašega da razapnem?" Odgovoriše glavari svećenički: "Mi nemamo kralja osim cara!"

Raspeće (Iv 19,16)

(Mt 27,32-34. 37; Mk 15,22-24. 26; Lk 23,33-34)

¹⁶Tada im ga preda da se razapne. Uzeše dakle Isusa. ¹⁷I noseći svoj križ, izađe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota. ¹⁸Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini.

¹⁹A napisa Pilat i natpis te ga postavi na križ. Bilo je napisano: "Isus Nazarećanin, kralj židovski." ²⁰Taj su natpis čitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grčki. ²¹Nato glavari svećenički rekoše Pilatu: "Nemoj pisati: 'Kralj židovski', nego da je on rekao: 'Kralj sam židovski.'" ²²Pilat odgovori: "Što napisah, napisah!"

Dioba odjeće (Iv 19,23)

(Mt 27,35-36; Mk 15,24-25; Lk 23,34)

²³Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na četiri dijela - svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. ²⁴Rekoše zato među sobom: "Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopane" - da se ispuni Pismo koje veli:

*Razdijeliše među se haljine moje,
za odjeću moju baciše kocku.* I vojnici učiniše tako.

Majka Isusova - majka učenika (Iv 19,25)

(Mt 27,55-56; Mk 15,40-41; Lk 23,49)

²⁵Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. ²⁶Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: "Ženo! Evo ti sina!" Zatim reče učeniku: "Evo ti majke!" ²⁷I od toga časa uze je učenik k sebi.

Isusova smrt (Iv 19,28)

(Mt 27,45-54; Mk 15,33-39; Lk 23,44-48)

²⁸Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reče: *"Žedan sam."* ²⁹A ondje je stajala posuda puna octa. I natakoše na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakoše njegovim ustima.

³⁰Čim Isus uze ocat, reče: "Dovršeno je!" I prignuvši glavu, preda duh.

Probodeni bok (Iv 19,31)

³¹Kako bijaše Priprava, da ne bi tijela ostala na križu subotom, jer velik je dan bio one subote, Židovi zamoliše Pilata da se raspetima prebiju golijeni i da se skinu. ³²Dodoše dakle vojnici i prebiše golijeni prvomu i drugomu koji su s Isusom bili raspeti. ³³Kada dođoše do Isusa i vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni, ³⁴nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah poteče krv i voda.

³⁵Onaj koji je vidio svjedoči i istinito je svjedočanstvo njegovo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete ³⁶jer se to dogodilo da se ispuni Pismo: *Nijedna mu se kost neće slomiti.* ³⁷I drugo opet Pismo veli: *Gledat će onoga koga su proboli.*

Ukop Isusov (Iv 19,38)

(Mt 27,56-61; Mk 15,42-47; Lk 23,50-56)

³⁸Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je - kriomice, u strahu od Židova - bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skinu Isusovo tijelo. ³⁹A dođe i Nikodem - koji je ono prije bio došao Isusu noću - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. ⁴⁰Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop.

⁴¹A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. ⁴²Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

VIII. USKRSNI DAN (Iv 20,1)

Prazan grob (Iv 20,1)

(Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12)

Iv 20.

Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut. ²Otrči stoga i dođe k Šimunu Petru i drugom učeniku, kojega je Isus ljubio, pa im reče: "Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše."

³Uputiše se onda Petar i onaj drugi učenik i dođoše na grob. ⁴Trčahu obojica zajedno, ali onaj drugi učenik prestignu Petra i stiže prvi na grob. ⁵Sagne se i opazi povoje gdje leže, ali ne uđe. ⁶Uto dođe i Šimun Petar koji je išao za njim i uđe u grob. Ugleda povoje gdje leže ⁷i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz povoje, nego napose svijen na jednome mjestu.

⁸Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjerova. ⁹Jer oni još ne upознаše Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih. ¹⁰Potom se učenici vratiše kući.

Ukazanje Mariji Magdaleni (Iv 20,11)

(Mt 28,9-10; Mk 16,9-11)

¹¹A Marija je stajala vani kod groba i plakala. ¹²Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo - jedan kod glave, drugi kod nogu. ¹³Kažu joj oni: "Ženo, što plačeš?" Odgovori im: "Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše." ¹⁴Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.

¹⁵Kaže joj Isus: "Ženo, što plačeš? Koga tražiš?" Misleći da je to vrtljar, reče mu ona: "Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti." ¹⁶Kaže joj Isus: "Marijo!" Ona se okrene te će mu hebrejski: "Rabbuni!" - što znači: "Učitelju!" ¹⁷Kaže joj Isus: "Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uziđoh Ocu, nego idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu."

¹⁸Ode dakle Marija Magdalena i navijesti učenicima: "Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao."

Ukazanje učenicima (Iv 20,19)

(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Lk 24,36-49)

¹⁹I uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: "Mir vama!" ²⁰To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina.

²¹Isus im stoga ponovno reče:

"Mir vama!
Kao što mene posla Otac
i ja šaljem vas."
²²To rekavši, dahne u njih i kaže im:
"Primate Duha Svetoga.
²³Kojima otpustite grijehе,
otpuštaju im se;
kojima zadržite,
zadržani su im."

Ukazanje u nazočnosti Tominoj (Iv 20,24)

²⁴Ali Toma zvani Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bijaše s njima kad dođe Isus. ²⁵Govorili su mu dakle drugi učenici: "Vidjeli smo Gospodina!" On im odvrati: "Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati."

²⁶I nakon osam dana bijahu njegovi učenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reče: "Mir vama!" ²⁷Zatim će Tomi: "Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran nego vjeran." ²⁸Odgovori mu Toma: "Gospodin moj i Bog moj!" ²⁹Reče mu Isus:

"Budući da si me vidio, povjerovao si.
Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!"

Zaključak: svrha ove knjige (Iv 20,30)

³⁰Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. ³¹A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu.

DODATAK (Iv 21,1)

Ukazanje Isusovo kod Tiberijadskog jezera (Iv 21,1)

Iv 21.

Poslije toga očitova se Isus ponovno učenicima na Tiberijadskome moru. Očitova se ovako: ²Bijahu zajedno Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, zatim Zebedejevi i još druga dva njegova učenika. ³Kaže im Šimun Petar: "Idem ribariti." Rekoše: "Idemo i mi s tobom." Izađoše i uđoše u lađu, ali te noći ne uloviše ništa.

⁴Kad je već svanulo, stade Isus na kraju, ali učenici nisu znali da je to Isus. ⁵Kaže im Isus: "Dječice, imate li što za prismok?" Odgovoriše mu: "Nemamo." ⁶A on im reče: "Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naći ćete." Baciše oni i više je ne mogoše izvući od mnoštva ribe. ⁷Tada onaj učenik kojega je Isus ljubio kaže Petru: "Gospodin je!" Kad je Šimun Petar čuo da je to Gospodin, pripaše si gornju haljinu, jer bijaše gol, te se baci u more. ⁸Ostali učenici dođoše s lađicom vukući mrežu s ribom jer ne bijahu daleko od kraja, samo kojih dvjesto lakata.

⁹Kad iziđu na kraj, ugledaju pripremljenu žeravicu i na njoj pristavljenju ribu i kruh. ¹⁰Kaže im Isus: "Donesite riba što ih sada uloviste." ¹¹Nato se Šimun Petar popne i izvuče na kraj mrežu punu velikih riba, sto pedeset i tri. I premda ih je bilo toliko, mreža se ne raskinu. ¹²Kaže im Isus: "Hajde, doručkujte!" I nitko se od učenika ne usudi upitati ga: "Tko si ti?" Znali su da je Gospodin. ¹³Isus pristupi, uzme kruh i dade im, a tako i ribu. ¹⁴To se već treći put očitova Isus učenicima pošto uskrсну od mrtvih.

Isus podjeljuje Petru prvenstvo (Iv 21,15)

¹⁵Nakon doručka upita Isus Šimuna Petra: "Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim." ¹⁶Kaže mu: "Pasi jaganjce moje!" Upita ga po drugi put: "Šimune Ivanov, ljubiš li me?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim!" Kaže mu: "Pasi ovce moje!" ¹⁷Upita ga treći put: "Šimune Ivanov, voliš li me?" Ražalosti se Petar što ga upita treći put: "Voliš li me?" pa mu odgovori: "Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim." Kaže mu Isus: "Pasi ovce moje!"

¹⁸"Zaista, zaista kažem ti:
Dok si bio mlađi,
sam si se opasivao
i hodio kamo si htio;
ali kad ostariš,

raširit ćeš ruke
i drugi će te opasivati
i voditi kamo nećeš."

¹⁹A to mu reče nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga. Rekavši to doda: "Idi za mnom!"
²⁰Petar se okrene i opazi da ga slijedi onaj učenik kojega je Isus ljubio i koji se za večere bijaše privio Isusu uz prsa i upitao ga: "Gospodine, tko će te to izdati?" ²¹Vidjevši ga, Petar kaže Isusu: "Gospodine, a što s ovim?" ²²Odgovori mu Isus: "Ako hoću da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga? Ti idi za mnom!" ²³Stoga se pronese među braćom glas da onaj učenik neće umrijeti. No Isus mu nije rekao: "Neće umrijeti", nego: "Ako hoću da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga?"

Zaključak (Iv 21,24)

²⁴Taj učenik za ovo svjedoči i ovo napisa. I znamo da je istinito svjedočanstvo njegovo. ²⁵A ima još mnogo toga što učini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale.

Djela apostolska

Djela apostolska (Dj.)

PROSLOV (Dj 1,1)

Dj 1.

Prvu sam knjigu, Teofile, sastavio o svemu što je Isus činio i učio ²do dana kad je uznesen pošto je dao upute apostolima koje je izabrao po Duhu Svetome.

³Njima je poslije svoje muke mnogim dokazima pokazao da je živ, četrdeset im se dana ukazivao i govorio o kraljevstvu Božjem.

⁴I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevu "koje čujete od mene: ⁵Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim."

Uzašašće (Dj 1,6)

⁶Nato ga sabrani upitaše: "Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?"
⁷On im odgovori: "Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti. ⁸Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje."

⁹Kada to reče, bi uzdignut njima naočigled i oblak ga ote njihovim očima. ¹⁰I dok su netremice gledali kako on odlazi na nebo, gle, dva čovjeka stadoše kraj njih u bijeloj odjeći ¹¹i rekoše im: "Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo."

I. CRKVA U JERUZALEMU (Dj 1,12)

Apostolski zbor (Dj 1,12)

¹²Onda se vratiše u Jeruzalem s brda zvanoga Maslinsko, koje je blizu Jeruzalema, udaljeno jedan subotni hod. ¹³I pošto uđu u grad, uspnu se u gornju sobu gdje su boravili: Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljev - ¹⁴svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braćom njegovom.

Izbor Matije (Dj 1,15)

¹⁵U one dane ustade Petar među braćom - a bijaše sakupljenog naroda oko sto i dvadeset duša - i reče: ¹⁶"Braćo! Trebalo je da se ispuni Pismo što ga na usta Davidova proreče Duh Sveti o Judi koji bijaše vođa onih što uhvatiše Isusa. ¹⁷A Juda se ubrajao među nas i imao udio u ovoj službi. ¹⁸On, eto, steče predio cijenom nepravdnosti pa se stropošta, raspuče po sredini i razli mu se sva utroba. ¹⁹I svim je Jeruzalemcima znano da se onaj predio njihovim jezikom zove Akeldama, to jest Predio smrti. ²⁰Pisano je doista u Knjizi psalama:

*Njegova kuća nek opusti,
nek ne bude stanovnika u njoj!
Njegovo nadgledništvo nek dobije drugi!*

²¹Jedan dakle od ovih ljudi što bijahu s nama za sve vrijeme što je među nama živio Gospodin Isus -
²²počevši od krštenja Ivanova pa sve do dana kad bi uzet od nas - treba da bude svjedokom njegova uskrsnuća.

²³I postaviše dvojicu: Josipa koji se zvao Barsaba a prozvao se Just, i Matiju. ²⁴Onda se pomoliše:
"Ti, Gospodine, poznavaoče svih srdaca, pokaži koga si od ove dvojice izabrao ²⁵da primi mjesto
ove apostolske službe kojoj se iznevjeri Juda da ode na svoje mjesto."

²⁶Onda baciše kocke i kocka pade na Matiju; tako bi pribrojen jedanaestorici apostola.

Pedesetnica - prvi Duhovi (Dj 2,1)

Dj 2.

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. ²I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. ³I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. ⁴Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.

⁵A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. ⁶Pa kad nasta ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. ⁷Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: "Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci?" ⁸Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? ⁹Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, ¹⁰Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, ¹¹Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi - svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja."

¹²Svi su izvan sebe zbunjeno jedan drugog pitali: "Što bi to moglo biti?" ¹³Drugi su pak, podrugujući se, govorili: "Slatkog su se vina ponapili!"

Petrov govor (Dj 2,14)

¹⁴A Petar zajedno s jedanaesticom ustade, podiže glas i prozbori: "Židovi i svi što boravite u Jeruzalemu, ovo znajte i riječi mi poslušajte: ¹⁵Nisu ovi pijani, kako vi mislite - ta istom je treća ura dana - ¹⁶nego to je ono što je rečeno po proroku Joelu: ¹⁷"U posljednje dane, govori Bog:

*Izlit ću Duha svoga na svako tijelo
i proricat će vaši sinovi i kćeri,
vaši će mladići gledati viđenja,
a starci vaši sne sanjati. ¹⁸Čak ću i na sluge i sluškinje svoje
izliti Duha svojeg u dane one
i proricat će. ¹⁹Pokazat ću čudesa na nebugore
i znamenja na zemlji dolje,
krv i oganj i stupove dima. ²⁰Sunce će se prometnut u tminu,
a mjesec u krv
prije nego svane Dan Gospodnji
velik i slavan. ²¹I tko god prizove ime Gospodnje
bit će spašen."*

²²"Izraelci, čujte ove riječi: Isusa Nazarećanina, čovjeka kojega Bog pred vama potvrdi silnim djelima, čudesima i znamenjima koja, kao što znate, po njemu učini među vama - ²³njega, predana po odlučenu naumu i promislju Božjem, po rukama bezakonika razapeste i pogubiste. ²⁴Ali Bog ga uskrisi oslobodivši ga grozote smrti jer ne bijaše moguće da ona njime ovlada. ²⁵David doista za nj kaže:

*Gospodin mi je svagda pred očima
jer mi je zdesna da ne posrnem. ²⁶Stog mi se raduje srce i kliče jezik,
pa i tijelo mi spokojno počiva. ²⁷Jer mi nećeš ostaviti dušu u Podzemlju
ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda. ²⁸Pokazat ćeš mi stazu života,
ispuniti me radošću lica svoga.*

²⁹Braćo, dopustite da vam otvoreno kažem: praotac je David umro, pokopan je i eno mu među nama groba sve do današnjeg dana. ³⁰Ali kako je bio prorok i znao da *mu se zakletvom zakle Bog plod utrobe njegove posaditi na prijestolje* njegovo, ³¹unaprijed je vidio i navijestio uskrsnuće Kristovo:

*Nije ostavljen u Podzemlju
niti mu tijelo truleži ugleda.*

³²Toga Isusa uskrisi Bog! Svi smo mi tomu svjedoci. ³³Desnicom dakle Božjom uzvišen, primio je od Oca Obećanje, Duha Svetoga, i izlio ga kako i sami gledate i slušate. ³⁴Ta David nije bio uznesen na nebesa, a veli:

Reče Gospodin Gospodinu mojemu:

*'Sjedi mi zdesna' ³⁵dok ne položim neprijatelje tvoje
za podnožje nogama tvojim!*

³⁶Pouzdanost dakle neka znade sav dom Izraelov da je toga Isusa kojega vi razapeste Bog učinio i Gospodinom i Kristom."

Prva obraćenja (Dj 2,37)

³⁷Kad su to čuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: "Što nam je činiti, braćo?"
³⁸Petar će im: "Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga. ³⁹Ta za vas je ovo obećanje i za djecu vašu i za sve one *izdaleka, koje pozove Gospodin Bog* naš."

⁴⁰I mnogim je drugim riječima još svjedočio i hrabrio ih: "Spasite se od naraštaja ovog opakog!" ⁴¹I oni prigriše riječ njegovu i krstise se te im se u onaj dan pridruži oko tri tisuće duša.

Prva kršćanska zajednica (Dj 2,42)

⁴²Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama.
⁴³Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su činili mnoga čudesa i znamenja. ⁴⁴Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. ⁴⁵Sva bi imanja i dobra prodali porazdijelili svima kako bi tko trebao. ⁴⁶Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu ⁴⁷hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spasenike.

Ozdravljenje hromoga (Dj 3,1)

Dj 3.

Petar i Ivan uzlazili su u Hram na devetu molitvenu uru. ²Upravo su donosili nekog čovjeka, hroma od majčine utrobe; njega bi svaki dan postavljali kod hramskih vrata, zvanih Divna, da prosi milostinju od onih koji ulaze u Hram. ³On ugleda Petra i Ivana upravo kad zakoračiše u Hram te zamoli milostinju. ⁴Petar ga zajedno s Ivanom prodorno pogleda i reče: "Pogledaj u nas!" ⁵Dok ih je molećivo motrio očekujući od njih nešto dobiti, ⁶reče mu Petar: "Srebra i zlata nema u mene, ali što imam - to ti dajem: u ime Isusa Krista Nazarećanina hodaj!" ⁷I uhvativši ga za desnu ruku, pridiže ga: umah mu omočaše noge i gležnjevi ⁸pa skoči, uspravi se, stane hodati te uđe s njima u Hram hodajući, poskakujući i hvaleći Boga. ⁹Sav ga narod vidje kako hoda i hvali Boga. ¹⁰Razabraše da je to on - onaj koji je na Divnim vratima Hrama prosio milostinju - i ostadoše zapanjeni i izvan sebe zbog onoga što se s njim dogodilo.

Petrova besjeda (Dj 3,11)

¹¹Kako se pak on držao Petra i Ivana, sav se narod zapanjen strča k njima u trijem zvani Salomonov. ¹²Kada to vidje Petar, obrati se narodu: "Izraelci, što se ovomu čudite? Ili što nas gledate kao da smo svojom snagom ili pobožnošću postigli da ovaj prohoda? ¹³*Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi, Bog otaca naših, proslavi slugu svoga*, Isusa kojega vi predadoste i kojega se odrekoste pred Pilatom kad već bijaše odlučio pustiti ga. ¹⁴Vi se odrekoste Sveca i Pravednika, a izmoliste da vam se daruje ubojica. ¹⁵Začetnika života ubiste. Ali Bog ga uskrisi od mrtvih, čemu smo mi svjedoci."

¹⁶"I po vjeri u njegovo ime, to je ime dalo snagu ovomu kojega gledate i poznate: vjera u Njega vratila je ovomu potpuno zdravlje naočigled vas sviju."

¹⁷"I sada, braćo, znam da ste ono uradili iz neznanja kao i glavari vaši. ¹⁸Ali Bog tako ispuni što unaprijed navijesti po ustima svih proroka: da će njegov Pomazanik trpjeti. ¹⁹Pokajte se dakle i obratite da se izbrišu grijesi vaši ²⁰pa od Gospodina dođu vremena rashlade te on pošalje vama unaprijed namijenjenog Pomazanika, Isusa."

²¹Njega treba da nebo pridrži do vremena uspostave svega što obeća Bog na usta svetih proroka svojih odvijeka."

²²"Mojsije tako reče: *Proroka poput mene od vaše braće podignut će vam Gospodin, Bog vaš. Njega slušajte u svemu što vam god reče.* ²³*I svaka duša koja ne posluša toga proroka, neka se iskorijeni iz naroda.*"

²⁴"I svi Proroci koji su - od Samuela dalje - govorili, također su navijestili ove dane."

²⁵"Vi ste sinovi proroka i Saveza koji sklopi Bog s ocima vašim govoreći Abrahamu: *Potomstvom će se tvojim blagoslivljati sva plemena zemlje.* ²⁶Vama najprije podiže Bog Slugu svoga i posla ga blagoslivljati vas da se svatko obrati od opaćina svojih."

Petar i Ivan pred Vijećem (Dj 4,1)

Dj 4.

Dok su oni još govorili narodu, priđu im svećenici, hramski zapovjednik i saduceji, ²ozlovoljeni što uče narod i navješćuju - u Isusu - uskrsnuće od mrtvih; ³pograbu ih i bace u tamnicu do sutra jer već bijaše večer. ⁴Ipak mnogi od onih koji su čuli Riječ, povjerovalaše te broj vjernika poraste nekako do pet tisuća.

⁵Sutradan se sastadoše u Jeruzalemu glavari, starješine i pismoznanci - ⁶i veliki svećenik Ana, i Kajfa, i Ivan, i Aleksandar, i svi od roda velikosvećeničkoga. ⁷Izvedoše apostole preda se pa ih stadoše ispitivati: "Kojom snagom ili po kojem imenu vi to učiniste?"

⁸Onda Petar pun Duha Svetoga reče: "Glavari narodni i starješine! ⁹Zar mi danas odgovaramo zbog dobra djela učinjena bolesnu čovjeku? Po kome je ovaj spašen? ¹⁰Neka bude znano svima vama i svemu narodu Izraelovu: po imenu Isusa Krista Nazarećanina, kojega ste vi raspeli, a kojega Bog uskrisi od mrtvih! Po njemu ovaj stoji pred vama zdrav! ¹¹On je onaj *kamen koji vi graditelji odbaciste*, ali koji *postade kamen zaglavni*. ¹²I nema ni u kome drugom spasenja. Nema uistinu pod nebom drugoga imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti."

¹³Kad vidješe neustrašivost Petrovu i Ivanovu, a znajući da su to ljudi nepismeni i neuki, bijahu u čudu; znali su ih, da bijahu s Isusom, ali ¹⁴videći gdje s njima stoji izliječeni čovjek, nisu mogli ništa protusloviti. ¹⁵Stoga zapovjediše da izađu iz vijećnice pa stadoše raspravljati: ¹⁶"Što ćemo s tim ljudima? Ta učinili su očit znak, poznat svim Jeruzalemcima, ne možemo ga nijekati; ¹⁷ali da se još više ne razglasi u narod, zaprijetimo im da nikomu živom o tom Imenu više ne govore."

¹⁸Pozvaše ih i zapovjediše im da podnipošto ne zbore niti naučavaju u ime Isusovo. ¹⁹Ali im Petar i Ivan odgovoriše: "Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. ²⁰Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo." ²¹Ali oni ne našavši kako da ih kazne, opet im zaprijetu pa ih otpuste poradi naroda jer su svi slavili Boga zbog onoga što se dogodilo. ²²Jer čovjeku na kom se dogodi čudo ozdravljenja bijaše više od četrdeset godina.

Molitva u progonstvu (Dj 4,23)

²³Otpušteni, odoše svojim i javiše što im rekoše veliki svećenici i starješine. ²⁴Kad su oni to čuli, jednodušno podigoše glas k Bogu i rekoše:

"Gospodine,

ti si stvorio nebo i zemlju i more

*i sve što je u njima!*²⁵Ti si na usta oca našega, sluge svoga Davida,

po Duhu Svetom rekao:

Zašto se bune narodi,

zašto puci ludosti snuju? ²⁶*Ustaju kraljevi zemaljski,*

Knezovi se rote protiv Gospodina

i protiv Pomazanika njegova. ²⁷*Rote se, uistinu, u ovome gradu*

na svetog Slugu tvoga Isusa,

kog pomaza,

rote se Herod i Poncije Pilat

*zajedno s narodima i pucima izraelskim*²⁸*da učine što tvoja ruka i tvoja volja*

*predodredi da se zbude.*²⁹*I evo sada, Gospodine,*

promotri prijetnje njihove

i daj slugama svojim

sa svom smjelošću navješćivati riječ tvoju!

³⁰*Pruži ruku svoju*

da bude ozdravljenja, znamenja i čudesa

po imenu svetoga Sluge tvoga Isusa."

³¹I pošto se pomoliše, potrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješćivati riječ Božju smjelo.

Prvotna kršćanska zajednica (Dj 4,32)

³²U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko. ³³Apostoli pak velikom silom davahu svjedočanstvo o uskrsnuću Gospodina Isusa i svi uživahu veliku naklonost. ³⁴Doista, nitko među njima nije oskudijevao jer koji bi god posjedovali zemljišta ili kuće, prodavali bi ih i utržak donosili ³⁵i stavljali pred noge apostolima. A dijelilo se svakomu koliko je trebao.

Barnabina plemenitost (Dj 4,36)

³⁶A Josip, od apostola prozvan Barnaba, što znači Sin utjehe, levit, rodom Cipranin, ³⁷posjedovaše jednu njivu; proda je pa donese novac i postavi pred noge apostolima.

Ananija i Safira (Dj 5,1)

Dj 5.

Neki pak čovjek po imenu Ananija, zajedno sa svojom ženom Safirom proda imanje ²pa u dogovoru sa ženom odvoji nešto od utrška, a samo jedan dio donese i postavi pred noge apostolima. ³Petar mu reče: "Ananija, zašto ti Sotona ispuni srce te si slagao Duhu Svetomu i odvojio od utrška imanja? ⁴Da je ostalo neprodano, ne bi li tvoje ostalo; i jednoć prodano, nije li u tvojoj vlasti? Zašto si se na takvo što odlučio? Nisi slagao ljudima, nego Bogu!" ⁵Kako Ananija ču te riječi, sruši se i izdahnu. I silan strah spopade sve koji su to čuli. ⁶Nato ustanu mladići, poviju ga, iznesu i pokopaju.

⁷Nakon otprilike tri sata uđe njegova žena ne znajući što se dogodilo. ⁸Petar joj reče: "Reci mi, jeste li za toliko dali imanje?" Ona odgovori: "Da, za toliko." ⁹A Petar će joj: "Što vam bi da se složiste iskušati Duha Gospodnjega? Eto na vratima nogu onih koji ti pokopaše muža! I tebe će iznijeti!" ¹⁰Ona se umah sruši do njegovih nogu i izdahnu. Oni mladići uđu, nađu je mrtvu, iznesu je i pokopaju uz muža. ¹¹I silan strah spopade cijelu Crkvu i sve koji su to čuli.

Apostoli čudotvorci (Dj 5,12)

¹²Po rukama se apostolskim događala mnoga znamenja i čudesa u narodu. Svi su se jednodušno okupljali u Trijemu Salomonovu. ¹³Nitko se drugi nije usuđivao pridružiti im se, ali ih je narod veličao. ¹⁴I sve se više povećavalo mnoštvo muževa i žena što vjerovahu Gospodinu ¹⁵tako da su na trgove iznosili bolesnike i postavljali ih na ležaljka i posteljama ne bi li, kad Petar bude prolazio, bar sjena njegova osjenila kojega od njih. ¹⁶A slijegalo bi se i mnoštvo iz gradova oko Jeruzalema: donosili bi bolesnike i opsjednute od nečistih duhova, i svi bi ozdravljali.

Apostoli progonjeni (Dj 5,17)

¹⁷Onda se podiže veliki svećenik i sve njegove pristaše - sljedba saducejska. ¹⁸Puni zavisti, pohvataju apostole i strpaju ih u javnu tamnicu. ¹⁹Ali anđeo Gospodnji noću otvori vrata tamnice, izvede ih i reče: ²⁰"Pođite i postojano u Hramu navješćujte narodu sve riječi Života ovoga." ²¹Poslušni, u praskozorje su ušli u Hram te naučavali.

Apostoli pred Vijećem (Dj 5,21b)

Uto stiže veliki svećenik i njegove pristaše, sazovu Vijeće i sve starješinstvo sinova Izraelovih pa pošalju u zatvor da ih dovedu. ²²Kad stražari stigoše onamo, ne nađoše ih u tamnici pa se vrate i jave: ²³"Zatvor smo našli sa svom pomnjom zatvoren i čuvare na straži pred vratima, ali kad smo otvorili, nikoga unutra ne nađosmo."

²⁴Kad su hramski zapovjednik i veliki svećenici čuli te riječi, u nedoumici su se pitali što bi to moglo biti. ²⁵Nato netko pristigne i dojavu im: "Eno, ljudi koje baciste u tamnicu, u Hramu stoje i uče narod." ²⁶Tada zapovjednik sa stražarima ode te ih dovede - ne na silu jer se bojahu da ih narod ne kamenuje.

²⁷Dovedoše ih i privedoše pred Vijeće. Veliki ih svećenik zapita: ²⁸"Nismo li vam strogo zabranili učiti u to Ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom i hoćete na nas navući krv toga čovjeka."

²⁹Petar i apostoli odvrte: "Treba se većma pokoravati Bogu negoli ljudima! ³⁰Bog otaca naših uskrisi Isusa kojega vi smakoste *objesivši ga na drvo*. ³¹Njega Bog desnicom svojom uzvisi za Začetnika i Spasitelja da obraćenjem podari Izraela i oproštenjem grijeha. ³²I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega dade Bog onima što mu se pokoravaju."

³³Nato se oni razgnjeviše i htjedoše ih ubiti. ³⁴Ali ustade u Vijeću neki farizej imenom Gamaliel, zakonoznanac, kojega je poštovao sav narod. On zapovjedi da ljude načas izvedu ³⁵pa će vijećnicima: "Izraelci, dobro promislite što ćete s tim ljudima. ³⁶Ta prije nekog vremena podiže se Teuda tvrdeći da je netko, i uza nj prista oko četiri stotine ljudi. Bi smaknut i sve mu se pristaše razbjegoše i netragom ih nestala. ³⁷Nakon toga se u dane popisa podiže Juda Galilejac i odvuče narod za sobom. I on propade i sve mu se pristaše raspršiše. ³⁸I sad evo kanite se, velim vam, tih ljudi i otpustite ih. Jer ako je taj naum ili to djelo od ljudi, propast će; ³⁹ako li je pak od Boga, nećete ga moći uništiti - da se i s Bogom u ratu ne nađete." Poslušaju ga ⁴⁰pa dozovu apostole, išibaju ih, zapovjede im da ne govore u ime Isusovo pa ih otpuste. ⁴¹Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime. ⁴²I svaki su dan u Hramu i po kućama neprestance učili i navješćivali Krista, Isusa.

II. PRVE MISIJE (Dj 6,1)

Ustanovljenje sedmorice (Dj 6,1)

Dj 6.

U one dane, kako se broj učenika množio, Židovi grčkog jezika stadoše mrmljati protiv domaćih Židova što se u svagdanjem služenju zanemaruju njihove udovice. ²Dvanaestorica nato sazvaše mnoštvo

učenika i rekoše: "Nije pravo da mi napustimo riječ Božju da bismo služili kod stolova. ³De pronađite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glasu, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti nad ovom službom, ⁴a mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi."

⁵Prijedlog se svidje svemu mnoštvu pa izabraše Stjepana, muža puna vjere i Duha Svetoga, zatim Filipa, Prohora, Nikanora, Timona, Parmenu te antiohijskog pridošlicu Nikolu. ⁶Njih postave pred apostole, a oni pomolivši se, polože na njih ruke.⁷I riječ je Božja rasla, uvelike se množio broj učenika u Jeruzalemu i veliko je mnoštvo svećenika prihvaćalo vjeru.

Stjepan uhvaćen (Dj 6,8)

⁸Stjepan je pun milosti i snage činio velika čudesa i znamenja u narodu. ⁹Nato se digoše neki iz takozvane sinagoge Slobodnjaka, Cirenaca, Aleksandrinaca te onih iz Cilicije i Azije pa počеше raspravljati sa Stjepanom, ¹⁰ali nisu mogli odoljeti mudrosti i Duhu kojim je govorio.

¹¹Onda podmetnuše neke ljude koji rekoše: "Čuli smo ga govoriti pogrdne riječi protiv Mojsija i Boga." ¹²Podjare i narod, starješine i pismoznance pa priđu, zgrabe ga i odvuku u Vijeće. ¹³Ondje namjestiše lažne svjedoke koji rekoše: "Ovaj čovjek neprestance govori protiv svetog Mjesta i Zakona. ¹⁴Čuli smo ga doista govoriti: 'Isus Nazarećanin razvalit će ovo Mjesto i izmijeniti običaje koje nam predade Mojsije'." ¹⁵A svi koji su sjedili u Vijeću upriješe pogled u Stjepana te opaziše - lice mu kao u anđela.

Stjepanova besjeda (Dj 7,1)

Dj 7.

Veliki svećenik upita: "Je li to tako?" ²Stjepan odgovori: "Braćo i oci, čujte! Bog slave ukaza se ocu našem Abrahamu dok bijaše u Mezopotamiji, prije negoli se nastani u Haranu, ³i reče mu:

*Iziđi iz zemlje svoje,
iz zavičaja svoga,
hajde u zemlju koju ću ti pokazati.*

⁴On nato iziđe iz zemlje kaldejske i nastani se u Haranu. Odande ga nakon smrti oca njegova Bog preseli u ovu zemlju u kojoj vi sada boravite. ⁵U njoj *mu ne dade ni stope baštine*, nego obeća *dati je u posjed njemu i potomstvu njegovu nakon njega, premda još nije imao djeteta*. ⁶Bog isto tako reče da će potomci njegovi biti pridošlice u zemlji tuđoj, da će ih porobljavati i tlačiti četiri stotine godina. ⁷Ali narod kojemu budu robovali ja ću suditi, reče Bog. A nakon toga izići će i iskazati mi štovanje na ovome mjestu. ⁸Dade mu i Savez obrezanja. Tako rodi Izaka i obreza ga osmi dan, Izak Jakova, Jakov dvanaest rodozačetnika."

⁹"Rodozačetnici pak, iz zavisti, Josipa predadoše u Egipat. Ali Bog bijaše s njim ¹⁰te ga izbavljaše iz svih nevolja, podari ga naklonošću i mudrošću pred faraonom, kraljem egipatskim koji ga postavi za upravitelja nad Egiptom i nad cijelim dvorom svojim. ¹¹Onda u cijeloj zemlji egipatskoj i kanaanskoj nastade glad i nevolja velika: oci naši ne mogahu naći hrane. ¹²Kad Jakov doču da u Egiptu ima žita, posla onamo najprije oce naše. ¹³Drugi se put Josip očitova braći svojoj pa faraon dozna za podrijetlo Josipovo. ¹⁴Josip tada posla po Jakova, oca svoga, i svu rodbinu, sedamdeset i pet duša. ¹⁵Jakov tako siđe u Egipat. I umrije on i oci naši. ¹⁶Preneseni su u Sihem i položeni u grob koji je Abraham za srebro kupio od sinova Hamorovih u Sihemu."

¹⁷"Kako se bližilo vrijeme obećanja koje Bog obreče Abrahamu, rastao je u Egiptu narod i množio se ¹⁸dok ondje ne zavlada drugi kralj koji nije poznao Josipa. ¹⁹Lukav prema rodu našem, tlačio je on oce naše da bi djecu svoju izlagali da ne ostanu na životu. ²⁰U taj se čas rodi Mojsije. Bijaše božanski lijep. Tri je mjeseca hranjen u kući očinskoj, ²¹a onda, kad je bio izložen, prigrlj ga kći faraonova i othrani sebi za sina. ²²Tako Mojsije, odgojen u svoj mudrosti egipatskoj, bijaše silan na riječima i djelima."

²³"Kad mu bijaše četrdeset godina, ponuka ga srce da pohodi braću svoju, sinove Izraelove. ²⁴I kad vidje kako je jednomu nanesena nepravda, suprotstavi se i osveti zlostavljenoga ubivši Egipćanina.

²⁵Mislio je da će braća njegova shvatiti kako će im Bog po njegovoj ruci pružiti spasenje, ali oni ne shvatiše. ²⁶Sutradan se pojavi pred onima koji su se tukli te ih stade nagovarati da se izmire: 'Ljudi, braća ste! Zašto zlostavljate jedan drugoga?' ²⁷Ali ga onaj što je zlostavljao svoga bližnjega odbi riječima: *Tko te postavi glavom i sucem nad nama?* ²⁸Kaniš li ubiti i mene kao što si jučer ubio onog Egipćanina? ²⁹Na te riječi pobježe Mojsije i skloni se u zemlju midjansku, gdje mu se rodiše dva sina."

³⁰"Nakon četrdeset godina ukaza mu se Anđeo u pustinji brda Sinaja u rasplamtjeloj vatri jednoga grma. ³¹Opazivši to, zadivi se Mojsije viđenju. Dok je prilazio da bolje promotri, eto glasa Gospodnjega: ³²Ja sam Bog Otaca tvojih, Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljev. Sav preplašen, Mojsije se ne usudi pogledati. ³³A Gospodin će mu: *Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš, sveto je tlo.* ³⁴Vidio sam, vidio nevolju naroda svoga u Egiptu i uzdisaj mu čuo pa siđoh izbaviti ga. I sad hajde! Šaljem te u Egipat!"

³⁵"Toga Mojsija - kojega su se odrekli rekavši: *Tko te postavi glavaram i sucem?* - toga im Bog kao glavara i otkupitelja posla po Anđelu koji mu se ukaza u grmu. ³⁶On ih izvede učinivši čudesa i znamenja u zemlji egipatskoj, u Crvenome moru i u pustinji kroz četrdeset godina. ³⁷To je onaj Mojsije koji reče sinovima Izraelovim: *Proroka poput mene od vaše braće podići će vam Bog.* ³⁸To je onaj koji za skupa u pustinji bijaše između Anđela što mu govoraše na brdu Sinaju i otaca naših; onaj koji je primio riječi životne da ih nama preda. ³⁹Njemu se ne htjedoše pokoriti oci naši, nego ga odbiše i u srcima se svojim *vratiše u Egipat* ⁴⁰rekavši Aronu: *'Napravi nam bogove koji će ići pred nama! Ta ne znamo što se dogodi s tim Mojsijem koji nas izvede iz zemlje egipatske.'* ⁴¹*Tele načiniše* u dane one, *prinesoše žrtvu* tom kumiru i veseljahu se djelima ruku svojih. ⁴²Bog se pak odvrati i prepusti ih da časte vojsku nebesku, kao što piše u Knjizi proročkoj:

Prinosiste li mi žrtve i prinose

četrdeset godina u pustinji, dome Izraelov? ⁴³*Poprimiste šator Molohov*

i zvijezdu boga Refana -

likove koje napraviste

da biste im se klanjali.

Odvest ću vas stoga u progonstvo

onkraj Babilona!"

⁴⁴"Oci naši imahu u pustinji Šator svjedočanstva kako odredi Onaj koji reče Mojsiju *da se on načini po praliku* koji je vidio. ⁴⁵Taj su Šator preuzeli oci naši i pod Još uom ga unijeli u posjed s kojega Bog pred licem njihovim rastjera narode. Tako bijaše sve do dana Davida, ⁴⁶koji je našao milost pred Bogom te molio *da nađe boravište Bogu Jakovljevu.* ⁴⁷Istom Salomon *izgradi mu Dom.* ⁴⁸Ali Svevišnji u rukotvorinama ne prebiva, kao što veli prorok:

⁴⁹*Nebesa su moje prijestolje,*

a zemlja podnožje nogama.

Kakav dom da mi sagradite, govori Gospodin,

i gdje da bude mjesto mog počinka?

⁵⁰*Nije li ruka moja načinila sve to?* ⁵¹*Tvrđovrati i neobrezanih srdaca i ušiju,* vi se uvijek opirete Duhu Svetomu: kako oci vaši tako i vi! ⁵²Kojega od proroka nisu progonili oci vaši? I pobiše one koji su unaprijed navijestili dolazak Pravednika čiji ste vi sada izdajice i ubojice, ⁵³vi koji po anđeoskim uredbama primiste Zakon, ali ga se niste držali."

⁵⁴Kad su to čuli, uskipješe u srcima i počеше škripati zubima na njega. ⁵⁵Ali on, pun Duha Svetoga, uprije pogled u nebo i ugleda slavu Božju i Isusa gdje stoji zdesna Bogu ⁵⁶pa reče: "Evo vidim nebеса otvorena i Sina Čovječjega gdje stoji zdesna Bogu." ⁵⁷Vičući iza glasa, oni zatisnuše uši i navališe jednodušno na njega. ⁵⁸Izbaciše ga iz grada pa ga kamenovahu. Svjedoci odložiše haljine do nogu mladića koji se zvao Savao. ⁵⁹I dok su ga kamenovali, Stjepan je zazivao: "Gospodine Isuse, primi duh moj!" ⁶⁰Onda se baci na koljena i povika iza glasa: "Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!" Kada to reče, usnu.

Dj 8.

Savao je pristao da se Stjepan smakne.

Savao progonitelj (Dj 8,1b)

U onaj dan navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu. Svi se osim apostola raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim. ²Bogobojazni su ljudi pokopali Stjepana i održali veliko žalovanje za njim. ³Savao je pak pustošio Crkvu: ulazio je u kuće, odvlačio muževe i žene i predavao ih u tamnicu.

Propovijedanje u Samariji (Dj 8,4)

⁴Oni dakle što su se raspršili obilazili su navješćujući Riječ. ⁵Filip tako siđe u grad samarijski i stade im propovijedati Krista. ⁶Mnoštvo je jednodušno prihvaćalo što je Filip govorio slušajući ga i gledajući znamenja koja je činio. ⁷Doista, iz mnogih su opsjednutih izlazili nečisti duhovi vičući iza glasa, a ozdravljali su i mnogi uzeti i hromi. ⁸Nasta tako velika radost u onome gradu.

Šimun čarobnjak (Dj 8,9)

⁹Čovjek se neki, imenom Šimun, u gradu već duže bavio čarobnjaštvom i opčaravao narod tvrdeći da je neki veliki. ¹⁰Priklanjalo mu se sve, malo i veliko, te govorilo: "Ovaj je Snaga Božja, zvana Velika." ¹¹A priklanjahu mu se jer ih je duže vremena opčaravao svojim vradžbinama. ¹²Ali kad povjerovaše Filipu koji navješćivaše evanđelje o kraljevstvu Božjemu i o imenu Isusa Krista, krštavahu se - muževi i žene. ¹³Povjerova i Šimun te se krsti i osta uz Filipa: bio je zanesen promatrajući znamenja i čudesa koja su se događala.

¹⁴Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da je Samarija prigrllila riječ Božju, poslaše k njima Petra i Ivana. ¹⁵Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga. ¹⁶Jer još ni na koga od njih ne bijaše

sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. ¹⁷Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga.

¹⁸Kad Šimun vidje da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh, ponudi apostolima novaca govoreći: "Dajte i meni tu moć da svatko na koga položim ruke primi Duha Svetoga."

²⁰Petar mu odvrati: "Novac tvoj zajedno s tobom propao kad si mislio dar Božji novcima steći! ²¹Nema tebi ovdje dijela ni udjela jer tvoje srce nije pravo pred Bogom! ²²Obrati se od te opakosti svoje i moli Gospodina ne bi li ti se kako oprostila namisao srca tvoga. ²³Ta gledam te: žučju si gorak i nepravdom okovan." ²⁴Šimun odgovori: "Molite i vi za me Gospodina da me ne snađe ništa od toga što rekoste!"

²⁵Oni pak pošto posvjedočiše i dorekoše riječ Gospodnju, vratiše se u Jeruzalem navješćujući evanđelje mnogim selima samarijskim.

Filip krsti Etiopljanina (Dj 8,26)

²⁶Anđeo se Gospodnji obrati Filipu: "Ustani i pođi na jug putom što iz Jeruzalema silazi u Gazu; on je pust." ²⁷On usta i pođe. Odjednom eto nekog Etiopljanina, dvoranina, visokog dostojanstvenika kandake, kraljice etiopske koji bijaše nad svom njezinom riznicom. ²⁸Vračao se iz Jeruzalema, kamo je bio pošao pokloniti se; sjedaše na svojim kolima i čitaše proroka Izaiju. ²⁹Duh reče Filipu: "Pođi i pridruži se tim kolima!" ³⁰Filip pritrča i ču gdje onaj čita Izaiju proroka pa će mu: "Razumiješ li što čitaš?" ³¹On odvrati: "Kako bih mogao ako me tko ne uputi?" Onda zamoli Filipa da se usigne i sjedne uz nj. ³²A čitao je ovaj odlomak Pisma:

*Ko ovcu na klanje odvedoše ga,
ko janje nijemo pred onim što ga striže
on ne otvara svojih usta. ³³U poniženju sud mu je uskraćen.
Naraštaj njegov tko da opiše?
Da, uklonjen je sa zemlje život njegov.*

³⁴Dvoranin se obrati Filipu pa će mu: "Molim te, o kome to prorok govori? O sebi ili o kome drugom?" ³⁵Filip prozbori te mu, pošavši od toga Pisma, navijesti evanđelje: Isusa.

³⁶Putujući tako, stigoše do neke vode pa će dvoranin: "Evo vode! Što priječi da se krstim?" ³⁷ . ³⁸Zapovjedi da kola stanu pa obojica, Filip i dvoranin, siđoše u vodu te ga Filip krsti. ³⁹A kad iziđoše iz vode, Duh Gospodnji ugrabi Filipa te ga dvoranin više ne vidje. On radosno nastavi svojim putom, ⁴⁰a Filip se nađe u Azotu. I kako je prolazio, navješćivaše evanđelje svim gradovima dok ne stiže u Cezareju.

Savlov poziv (Dj 9,1)

(Dj 22,6-16, 26,1-18)

Dj 9.

Savao pak, sveudilj zadahnut prijetnjom i pokoljem prema učenicima Gospodnjim, pođe k velikomu svećeniku, ²zaiska od njega pisma za sinagoge u Damasku, da sve koje nađe od ovoga Puta, muževe i žene, okovane dovede u Jeruzalem.

³Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. ⁴Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše: "Savle, Savle, zašto me progoniš?" ⁵On upita: "Tko si, Gospodine?"

A on će: "Ja sam Isus kojega ti progoniš! ⁶Nego ustani, uđi u grad i reći će ti se što ti je činiti."

⁷Njegovi suputnici ostadoše bez riječi: čuli su doduše glas, ali ne vidješe nikoga. ⁸Savao usta sa zemlje. Otvorenih očiju nije ništa vidio pa ga povedu za ruku i uvedu u Damask. ⁹Tri dana nije vidio, nije jeo ni pio. ¹⁰U Damasku bijaše neki učenik imenom Ananija. Njemu u viđenju reče Gospodin: "Ananija!"

On se odazva: "Evo me, Gospodine!"

¹¹A Gospodin će mu: "Ustani, pođi u ulicu zvanu Ravna i u kući Judinoj potraži Taržanina imenom Savla. Eno, moli se; ¹²i u viđenju vidje čovjeka imenom Ananiju gdje ulazi i polaže na nj ruke da bi progledao."

¹³Ananija odgovori: "Gospodine, od mnogih sam čuo o tom čovjeku kolika je zla tvojim svetima učinio u Jeruzalemu. ¹⁴On ima od velikih svećenika i punomoć okovati sve koji prizivlju ime tvoje."

¹⁵Gospodin mu odvrati: "Pođi jer on mi je oruđe izabrano da ponese ime moje pred narode i kraljeve i sinove Izraelove. ¹⁶Ja ću mu uistinu pokazati koliko mu je za ime moje trpjeti."

¹⁷Ananija ode, uđe u kuću, položi na nj ruke i reče: "Savle, brate! Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si išao, posla me da progledaš i napuniš se Duha Svetoga."

¹⁸I odmah mu s očiju spade nešto kao ljuske te on progleda pa usta, krsti se ¹⁹i uzevši hrane, okrijepi se.

Savlovo propovijedanje u Damasku (Dj 9,19b)

Nekoliko dana provede s učenicima u Damasku. ²⁰te odmah stade po sinagogama propovijedati Isusa, da je on Sin Božji. ²¹Koji ga god slušahu, izvan sebe govorahu: "Nije li ovo onaj koji je u Jeruzalemu istrebljivao sve koji Ime ovo prizivlju, pa i ovamo zato došao da ih okovane odvede pred velike svećenike?" ²²Savao pak, sve silniji, zbunjivaše Židove koji prebivahu u Damasku dokazujući: "Ovo je Krist!"

²³Pošto je minulo podosta vremena, odluče Židovi pogubiti ga, ²⁴ali Savao dozna za njihov naum. Nadzirahu i vrata danju i noću da bi ga pogubili, ²⁵ali ga učenici noću uzeše i preko zidina oprezno spustiše u košari.

²⁶Kad je Savao došao u Jeruzalem, gledao se pridružiti učenicima, ali ga se svi bojahu: nisu vjerovali da je učenik.

²⁷Tada ga Barnaba uze i povede k apostolima te im pripovjedi kako je Savao na putu vidio Gospodina koji mu je govorio i kako je u Damasku smjelo propovijedao u ime Isusovo.

²⁸Od tada se s njima slobodno kretao po Jeruzalemu i smjelo propovijedao u ime Gospodnje. ²⁹Govorio je i raspravljao sa Židovima grčkog jezika pa i oni snovahu pogubiti ga. ³⁰Saznala to braća pa ga odvedoše u Cezareju i uputiše u Tarz.

³¹Crkva je po svoj Judeji, Galileji i Samariji uživala mir, izgrađivala se i napredovala u strahu Gospodnjem te rasla utjehom Svetoga Duha.

Petar ozdravlja Eneju (Dj 9,32)

³²Jednom Petar, obilazeći posvuda, siđe i k svetima u Lidi. ³³Ondje nađe nekog čovjeka imenom Eneja, koji je osam godina ležao na postelji: bijaše uzet. ³⁴Reče mu Petar: "Eneja, ozdravlja te Isus Krist! Ustani i prostri sam sebi!" On umah usta. ³⁵Vidješe to svi žitelji Lide i Šarona te se obratiše Gospodinu.

Petar uskrisuje Tabitu (Dj 9,36)

³⁶U Jopi pak bijaše učenica imenom Tabita, što prevedeno znači Košuta. Bijaše ona bogata dobrim djelima i milostinjama što ih je dijelila. ³⁷Upravo u one dane obolje i umrije. Pošto je operu, izlože je u gornjoj sobi. ³⁸A kako je Lida blizu Jope, učenici čuše da je Petar ondje i poslaše k njemu dva čovjeka s molbom: "Dođi k nama, ne oklijevaj!"

³⁹Petar usta i krenu s njima. Čim stiže, odvedoše ga u gornju sobu. Okružiše ga sve udovice te mu plačuci pokazivahu haljine i odijela što ih je Košuta izrađivala dok je još bila s njima. ⁴⁰Petar sve istjera van, kleknu, pomoli se pa se okrenu prema tijelu i reče: "Tabita, ustani!" Ona otvori oči, pogleda Petra i sjede. ⁴¹On joj pruži ruku i pridiže je. Onda pozove svete i udovice pa im je pokaza živu. ⁴²Dozna se za to po svoj Jopi te mnogi povjerovaše u Gospodina. ⁴³Petar osta neko vrijeme u Jopi u nekog Šimuna kožara.

Petar i Kornelije (Dj 10,1)

Dj 10.

U Cezareji bijaše neki čovjek imenom Kornelije, satnik takozvane italske čete, ²pobožan i bogobožan sa svim svojim domom. Dijelio je mnoge milostinje narodu i bez prestanka se molio Bogu. ³U viđenju negdje oko devete ure dana ugleda on jasno anđela Božjega gdje dolazi k njemu i veli mu: "Kornelije!" ⁴Zagleda se u nj pa mu prestrašen reče: "Što je, Gospodine?" A on njemu: "Molitve su tvoje i milostinje uzišle kao žrtva podsjetnica pred Boga. ⁵Zato sada pošalji ljude u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar. ⁶On je gost u nekog Šimuna kožara čija je kuća uz more." ⁷Čim ode anđeo koji mu je govorio, pozove on dvojicu slugu i jednoga pobožna, privrženog vojnika, ⁸sve im ispriповjedi i posla ih u Jopu.

⁹Sutradan, dok su oni putovali i približavali se gradu, oko šeste ure uziđe Petar na krov moliti. ¹⁰Ogladnje i zažele se jela. Dok mu pripremahu, pade on u zanos. ¹¹Gleda on nebo rastvoreno i posudu neku poput velika platna: uleknuta s četiri okrajka, silazi na zemlju. ¹²U njoj bijahu svakovrsni četveronošci, gmazovi zemaljski i ptice nebeske. ¹³I glas će mu neki: "Ustaj, Petre! Kolji i jedi!" ¹⁴Petar odvrati: "Nipošto, Gospodine! Ta nikad još ne okusih ništa okaljano i nečisto". ¹⁵A glas će mu opet, po drugi put: "Što Bog očisti, ti ne zovi okaljanim!" ¹⁶To se ponovi do tripud, a onda je posuda ponesena na nebo.

¹⁷Dok se Petar dvoumio što bi imalo značiti viđenje koje vidje, eto ljudi koje je poslao Kornelije: pošto se raspitaše za Šimunovu kuću, pojave se na vratima, ¹⁸zovnu te upitaju je li ondje ugošćen neki Šimun, nazvan Petar.

¹⁹Dok je Petar sveudilj razmišljao o viđenju, reče mu Duh: "Evo, neka te trojica traže. ²⁰De ustani, siđi i pođi s njima ne skanjujući se jer ja sam ih poslao." ²¹Petar siđe k ljudima i reče: "Evo me! Ja sam onaj kojega tražite! Zbog čega ste došli?" ²²Oni odgovore: "Satnik Kornelije, muž pravedan i bogobožan, za kojega svjedoči sav narod židovski, primi od svetog anđela naputak da te dozove u dom svoj i čuje od tebe riječi." ²³Tada ih Petar pozva unutra i ugosti.

Sutradan usta i krenu s njima; pratila ga neka braća iz Jope. ²⁴Drugi dan stiže u Cezareju. Kornelije ih je čekao saznavši rodbinu i prisne prijatelje. ²⁵Kad je Petar ulazio, pohrli mu Kornelije u susret, padne mu k nogama i pokloni se. ²⁶Petar ga pridigne govoreći: "Ustani! I ja sam čovjek." ²⁷I razgovarajući s njime, uđe i nađe sabrane mnoge ²⁸te im reče: "Vi znate kako je Židovu zabranjeno družiti se sa strancem ili k njemu ulaziti, ali meni Bog pokaza da nikoga ne zovem okaljanim ili nečistim. ²⁹Stoga, pozvan, i dođoh bez pogovora. Da čujemo dakle zbog čega me pozvaste!"

³⁰Kornelije reče: "Prije četiri dana baš u ovo doba, o devetoj uri, molio sam se u kući kad gle: čovjek neki u sjajnoj odjeći stane preda me ³¹i reče: 'Kornelije, uslišana ti je molitva i milostinje su tvoje spomenute pred Bogom! ³²Pošalji dakle u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar. On je gost u kući Šimuna kožara uz more.' ³³Odmah sam dakle poslao k tebi, a ti si dobro učinio što si došao. Evo nas dakle svi pred Bogom da čujemo sve što ti zapovjedi Gospodin!"

³⁴Petar tada prozbori i reče: "Sad uistinu shvaćam da Bog nije pristran, ³⁵nego - u svakom je narodu njemu mio onaj koji ga se boji i čini pravdu. ³⁶*Riječ posla* sinovima Izraelovim *navješćujući im evanđelje: mir* po Isusu Kristu; on je Gospodar svijeta. ³⁷Vi znate što se događalo po svoj Judeji, počevši od Galileje, nakon krštenja koje je propovijedao Ivan: ³⁸kako Isusa iz Nazareta *Bog pomaza Duhom Svetim* i snagom, njega koji je, jer Bog bijaše s njime, prošao zemljom čineći dobro i *ozdravljajući* sve kojima bijaše ovladao đavao."

³⁹"Mi smo svjedoci svega što on učini u zemlji judejskoj i Jeruzalemu. I njega smakoše, *objesivši ga na drvo!* ⁴⁰Bog ga uskrisi treći dan i dade mu da se očituje - ⁴¹ne svemu narodu, nego svjedocima od Boga predodređenima - nama koji smo s njime zajedno jeli i pili pošto uskrsnu od mrtvih."

⁴²"On nam i naloži propovijedati narodu i svjedočiti: Ovo je onaj kojega Bog postavi sucem živih i mrtvih!"

⁴³"Za nj svjedoče svi proroci: da tko god u nj vjeruje, po imenu njegovu prima oproštenje grijeha."

Krštenje prvih pogana (Dj 10,44)

⁴⁴Dok je Petar još govorio te riječi, siđe Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu. ⁴⁵A vjernici iz obrezanja, koji dođoše zajedno s Petrom, začudiše se što se i na pogane izlio dar Duha Svetoga. ⁴⁶Jer čuli su ih govoriti drugim jezicima i veličati Boga.

Tada Petar reče: ⁴⁷"Može li tko uskratiti vodu da se ne krste ovi koji su primili Duha Svetoga kao i mi?" ⁴⁸I zapovjedi da se krste u ime Isusa Krista. Tada ga zamole da ostane ondje nekoliko dana.

Petar se opravdava u Jeruzalemu (Dj 11,1)

Dj 11.

Dočuli apostoli i braća po Judeji da i pogani primiše riječ Božju ²pa kad Petar uziđe u Jeruzalem, uzeše mu obrezanici prigovarati: ³"Ušao si, dobacivahu, k ljudima neobrezanima i jeo s njima!" ⁴Onda započe Petar te im izloži sve po redu: ⁵"Molio sam se, reče, u Jopi kadli u zanosu ugledam viđenje: posudu neku poput velika platna, uleknuta s četiri okrajka, gdje silazi s neba i dolazi do mene. ⁶Zagledah se, promotrih je i vidjeh četvoronošce zemaljske, zvijeri i gmazove te ptice nebeske. ⁷Začuh i glas koji mi govoraše: 'Ustaj, Petre! Kolji i jedi!' ⁸Ja odvratih: 'Nipošto, Gospodine! Ta nikad mi još ništa okaljano ili nečisto ne uđe u usta.' ⁹A glas će s neba po drugi put: 'Što Bog očisti, ti ne zovi nečistim.' ¹⁰To se ponovi do triput, a onda se sve opet povuče na nebo."

¹¹"I odmah se, evo, pred kućom u kojoj bijah pojavio tri čovjeka poslana iz Cezareje k meni. ¹²A Duh mi reče da pođem s njima ništa ne premišljajući. Sa mnom pođoše i ova šestorica braće te uđosmo u kuću tog čovjeka. ¹³On nam pripovjedi kako je u svojoj kući vidio anđela koji je stao preda nj i rekao: 'Pošalji u Jopu i dozovi Šimuna nazvanog Petar; ¹⁴on će ti navijestiti riječi po kojima ćeš se spasiti ti i sav dom tvoj.'"

¹⁵"I kad počeh govoriti, siđe na njih Duh Sveti kao ono na nas u početku. ¹⁶Sjetih se tada riječi Gospodnje: 'Ivan je, govoraše on, krstio vodom, a vi ćete biti kršteni Duhom Svetim.' ¹⁷Ako im je dakle Bog dao isti dar kao i nama koji povjerasmo u Gospodina Isusa Krista, tko sam ja da bih se smio oprijeti Bogu?"

¹⁸Kad su to čuli, umiriše se te stadoše slaviti Boga govoreći: "Dakle i poganima Bog dade obraćenje na život!"

Crkva u Antiohiji (Dj 11,19)

¹⁹Oni dakle što ih rasprši nevolja nastala u povodu Stjepana dopriješe do Fenicije, Cipra i Antiohije, nikomu ne propovijedajući Riječi doli samo Židovima. ²⁰Neki su od njih bili Ciprani i Cirenci. Kad stigoše u Antiohiju, propovijedahu i Grcima navješćujući evanđelje: Gospodina, Isusa. ²¹Ruka Gospodnja bijaše s njima te velik broj ljudi povjerova i obrati se Gospodinu.

²²Vijest o tome doprije do Crkve u Jeruzalemu pa poslaše Barnabu u Antiohiju. ²³Kad on stiže i vidje milost Božju, obradova se te potaknu sve da u odlučnosti srca ostanu uz Gospodina. ²⁴Ta bijaše to muž čestit, pun Duha Svetoga i vjere. Znatno se mnoštvo prikloni Gospodinu.

²⁵Barnaba se zatim zaputi u Tarz potražiti Savla. ²⁶Kad ga nađe, odvede ga u Antiohiju. Punu su se godinu dana sastajali u toj Crkvi i poučavali poveće mnoštvo te se u Antiohiji učenici najprije prozvaše kršćanima.

Barnaba i Savao idu u Jeruzalem (Dj 11,27)

²⁷U one dane dođoše u Antiohiju neki proroci iz Jeruzalema. ²⁸Jedan od njih, imenom Agab, usta i po Duhu pretkaza da će uskoro nastati velika glad po svem svijetu. Ona i nasta za Klaudija. ²⁹Stoga će svatko od učenika, odlučiše, koliko smogne poslati da se posluži braći u Judeji. ³⁰To i učiniše te poslaše starješinama po Barnabi i Savlu.

Petar zatvoren i čudesno oslobođen (Dj 12,1)

Dj 12.

U to vrijeme uze Herod zlostavljati neke od Crkve. ²Mačem pogubi Jakova, brata Ivanova. ³Kad vidje da je to drago Židovima, uhvati i Petra (bijahu upravo Dani beskvasnih kruhova). ⁴Uhiti ga, baci u tamnicu i dade da ga čuvaju četiri vojničke četverostraže, nakan izvesti ga nakon Pashe pred narod. ⁵Petra su dakle čuvali u tamnici, a Crkva se svesrdno moljaše Bogu za njega.

⁶One noći kad ga je Herod kanio privesti, spavao je Petar između dva vojnika, okovan dvojim verigama, a stražari pred vratima čuvahu stražu. ⁷Kad eto: pojavi se anđeo Gospodnji te svjetlost obasja čeliju. Anđeo udari Petra u rebra, probudi ga i reče: "Ustaj brzo!" I spadoše mu verige s ruku. ⁸Anđeo mu reče: "Opaši se i priveži obuću!" On učini tako. Onda će mu anđeo: "Zaogrni se i hajde za mnom!" ⁹Petar izađe, pođe za njim, a nije znao da je zbilja što se događa po anđelu: činilo mu se da gleda viđenje. ¹⁰Prošavši prvu stražu, i drugu, dođoše do željeznih vrata koja vode u grad. Ona im se sama otvore te oni izađu, prođu jednu ulicu, a onda anđeo odjednom odstupi od njega. ¹¹Petar pak, došavši k sebi, reče: "Sad uistinu znam da je Gospodin poslao anđela svoga i izbavio me iz Herodove ruke i od svega što je očekivao židovski narod."

¹²Kad je to uočio, zaputi se kući Marije, majke Ivana nazvanog Marko. Ondje se mnogi bijahu sabrali i molili. ¹³Kad Petar pokuca na dvorišna vrata, dođe prisluhnuti sluškinja imenom Ruža. ¹⁴Kad prepozna Petrov glas, od радости i ne otvori vrata, nego utrča i javi da je Petar pred vratima.

¹⁵Oni joj rekoše: "Mahniša!" Ali je ona uporno tvrdila da je tako. Nato će oni: "Bit će njegov anđeo!" ¹⁶Petar nastavi kucati. Kad napokon otvoriše i ugledaše ga, ostadoše izvan sebe. ¹⁷On im rukom mahnu neka šute pa im pripovjedi kako ga Gospodin izvede iz tamnice te dometnu: "Javite to Jakovu i braći!" Onda izađe i ode u drugo mjesto.

¹⁸Kad se razdani, nasta među vojnicima uzbuna nemalena što li se s Petrom dogodilo. ¹⁹Herod ga stade tražiti, a kad ga ne nađe, sasluša stražare i naredi da se smaknu. Onda siđe iz Judeje u Cezareju i ondje osta.

Smrt Heroda Agripe (Dj 12,20)

²⁰A bio je u žestoku sukobu s Tircima i Sidoncima. Oni zajednički dođoše k njemu i pošto pridobiše kraljevskoga komornika Blasta, zaistaše mir, jer je njihova zemlja dobivala živež od kraljeve. ²¹U određeni dan sjede Herod odjeven u kraljevsko ruho na prijestol i stade im govoriti. ²²Narod izvikivaše: "Božji glas, a ne ljudski!" ²³Umah ga, zbog toga što ne dade slavu Bogu, udari anđeo Gospodnji te on rascrvotočen izdahnu.

Barnaba i Savao opet u Antiohiji (Dj 12,24)

²⁴Riječ je pak Božja rasla i širila se. ²⁵Barnaba i Savao, pošto obaviše služenje u Jeruzalemu, vratiše se uzevši sa sobom Ivana zvanog Marko.

III. BARNABINO I SAVLOVO PRVO MISIJSKO PUTOVANJE (Dj 13,1)

SABOR U JERUZALEMU (Dj 13,1)

Barnabino i Savlovo poslanje (Dj 13,1)

Dj 13.

U antiohijskoj je Crkvi bilo proroka i učitelja: Barnaba, Šimun zvani Niger, Lucije Cirenac, Manahen, suothranjenik Heroda četverovlasnika, i Savao. ²Dok su jednom obavljali službu Božju i postili, reče Duh Sveti: "De mi odlučite Barnabu i Savla za djelo na koje sam ih pozvao." ³Onda su postili, molili, položili na njih ruke i otpustili ih.

Na Cipru. Vračar Elim (Dj 13,4)

⁴Poslani od Svetoga Duha siđu u Seleuciju, a odande odjedre na Cipar. ⁵Kad se nađoše u Salaminu, navješćivahu riječ Božju u židovskim sinagogama. Imali su i Ivana za poslužitelja. ⁶Pošto pak prođoše sav otok do Pafa, nađoše nekog vračara, nazoviproroka, Židova, imenom Barjesu. ⁷On bijaše uz namjesnika Sergija Pavla, čovjeka razborita. Sergije dozva Barnabu i Savla te zaiska čuti riječ Božju, ⁸ali im se usprotivi Elim, Vračar - tako mu se ime prevodi - nastojeći odvratiti namjesnika od vjere. ⁹Savao pak, zvan i Pavao, pun Duha Svetoga, ošinu ga pogledom ¹⁰i reče: "Pun svake lukavosti i prevrtljivosti, sine đavolski, neprijatelju svake pravednosti, zar nikako da prestaneš iskrivljavati *ravne putove Gospodnje*? ¹¹Evo stoga sada ruke Gospodnje na tebi: oslijepljet ćeš i neko vrijeme nećeš gledati sunca!" Odmah pade na nj mrak i tama te on glavinjajući stade tražiti ruke vodilje. ¹²Videći što se dogodilo, povjerova tada namjesnik, zanesen naukom Gospodnjim.

U Antiohiji pizidijskoj (Dj 13,13)

¹³Pošto se Pavao i oni oko njega otisnuše od Pafa, stigoše u Pergu pamfilijsku. Ivan ih napusti te se vrati u Jeruzalem. ¹⁴Oni pak krenuše iz Perge i stigoše u Antiohiju pizidijsku. U dan subotni ušli su u sinagogu i sjeli. ¹⁵Nakon čitanja Zakona i Proroka pošalju nadstojnici sinagoge k njima: "Braćo, rekoše, ima li u vas koja riječ utjehe za narod, govorite!"

¹⁶Nato usta Pavao, dadne rukom znak i reče: "Izraelci i vi koji se Boga bojite, čujte! ¹⁷Bog naroda ovoga, Izraela, izabra oce naše i uzdiže narod za boravka u zemlji egipatskoj te *ga ispruženom rukom izvede iz nje*. ¹⁸Oko četrdeset ga je godina *na rukama nosio u pustinji*. ¹⁹pa pošto zatre sedam naroda u zemlji kanaanskoj, ubaštini ga u zemlji njihovoj ²⁰za kakve četiri stotine i pedeset godina. Nakon toga dade im suce - do Samuela proroka. ²¹Onda zaiskaše kralja pa im Bog za četrdeset godina dade Šaula, sina Kiševa, iz plemena Benjaminova. ²²Pošto svrgnu njega, podiže im za kralja Davida za kojega posvjedoči: *Nađoh Davida, sina Jišajeva, čovjeka po svom srcu, koji će ispuniti sve moje želje*. ²³Iz njegova potomstva izvede Bog po svom obećanju Izraelu Spasitelja, Isusa. ²⁴Pred njegovim je dolaskom Ivan propovijedao krštenje obraćenja svemu narodu izraelskomu. ²⁵A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: 'Nisam ja onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama.'"

²⁶"Braćo, sinovi roda Abrahamova, vi i oni koji se među vama Boga boje, nama je upravljena ova Riječ spasenja. ²⁷Doista, žitelji Jeruzalema i glavari njihovi ne upознаše njega ni riječi proročkih što se čitaju svake subote pa ih, osudivši ga, ispuniše. ²⁸Premda ne nađoše nikakva razloga smrti, zatražiše od Pilata da ga smakne. ²⁹Pošto pak izvršiše sve što je o njemu napisano, skinuše ga s drveta i položili u grob. ³⁰Ali Bog ga uskrisi od mrtvih. ³¹On se mnogo dana ukazivao onima koji s njim bijahu uzašli iz Galileje u Jeruzalem. Oni su sada njegovi svjedoci pred narodom."

³²"I mi vam navješćujemo evanđelje: obećanje dano ocima ³³Bog je ispunio djeci, nama, uskrisivši Isusa, kao što je i pisano u Psalmu drugom: *Ti si Sin moj, danas te rodih*. ³⁴Da ga pak uskrisi od mrtvih te se on više nikad neće vratiti u trulež, rekao je ovime: *Dat ću vama svetinje Davidove, pouzdane*. ³⁵Zato i na drugome mjestu kaže: *Nećeš dati da Svetac tvoj ugleda truleži*. ³⁶David doista, pošto u svom naraštaju posluži volji Božjoj, preminu, pridruži se ocima svojim i *vidje trulež*, ³⁷a Onaj koga Bog uskrisi *ne vidje truleži*. ^{38/39}Neka vam dakle braćo, znano bude: po Ovome vam se navješćuje oproštenje grijeha! Po Ovome se tko god vjeruje, opravdava od svega od čega se po Mojsijevu zakonu niste mogli opravdati! ⁴⁰Pazite da se ne zbude što je rečeno u Prorocima: ⁴¹*Obazrite se, preziratelji,*

snebijte se i nestanite!

Jer djelo činim u dane vaše,

djelo u koje ne biste vjerovali

da vam ga tko ispriča."

⁴²Na izlasku su ih molili da im iduće subote o tome govore. ⁴³A pošto se skup raspustio, mnogi Židovi i bogobojazne pridošlice pođoše za Pavlom i Barnabom koji su ih nagovarali ustrajati u milosti Božjoj.

⁴⁴Iduće se subote gotovo sav grad zgrnu čuti riječ Gospodnju. ⁴⁵Kad su Židovi ugledali mnoštvo, puni zavisti psujući suprotstavljali su se onomu što je Pavao govorio. ⁴⁶Na to im Pavao i Barnaba smjelo rekoše: "Trebalo je da se najprije vama navijesti riječ Božja. Ali kad je odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima života vječnoga, obraćamo se evo poganima. ⁴⁷Jer ovako nam je zapovjedio Gospodin:

Postavih te za svjetlost poganima,

da budeš na spasenje do nakraj zemlje.

⁴⁸Pogani koji su slušali radovali su se i slavili riječ Gospodnju te povjerovali oni koji bijahu određeni za život vječni. ⁴⁹Riječ se pak Gospodnja pronese po svojoj pokrajini.

⁵⁰Ali Židovi potakoše ugledne bogobojažne žene i prvake gradske te zametnuše progon protiv Pavla i Barnabe pa ih izbacili iz svoga kraja. ⁵¹Oni pak stresu prašinu s nogu protiv njih pa odu u Ikonij. ⁵²A učenici su se ispunjali radošću i Duhom Svetim.

Propovijedanje u Ikoniju (Dj 14,1)

Dj 14.

U Ikoniju isto tako uđoše u židovsku sinagogu i govorahu tako da povjerova veliko mnoštvo Židova i Grka. ²Ali nepokorni Židovi razdražiše i podjariše pogane protiv braće. ³Oni se ipak zadržali duže vremena, smjeli u Gospodinu koji je svjedočio za Riječ milosti svoje, davao da se po njihovim rukama događaju znamenja i čudesa.

⁴Mnoštvo se gradsko podvoji: jedni bijahu za Židove, drugi za apostole. ⁵Pogani i Židovi sa svojim glavarima navalili da zlostave i kamenuju apostole. ⁶Kada to opaziše, prebjegoše oni u likaonske gradove Listru i Derbu i okolicu. ⁷Ondje su navješćivali evanđelje.

Ozdravljenje uzetoga u Listri (Dj 14,8)

⁸U Listri je sjedio neki čovjek uzetih nogu, hrom od majčine utrobe; nikada nije hodao. ⁹Čuo je Pavla gdje govori. ¹⁰Pavao ga pronikne pogledom, vidje da ima vjeru u spasenje pa mu iza glasa reče: "Uspravi se na noge!" On skoči i prohoda.

¹¹Kad mnoštvo ugleda što učini Pavao, povika likaonski: "Bogovi u ljudskom obličju siđoše k nama!" ¹²I nazvaše Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom jer je Pavao vodio riječ. ¹³A svećenik Zeusa Predgradskoga dovede pred vrata bikove i vijence te u zajednici s narodom htjede žrtvovati. ¹⁴Kada su to dočuli apostoli Barnaba i Pavao, razdriješ haljine i uletješe u narod vičući: ¹⁵"Ljudi, što to radite? I mi smo smrtnici, baš kao i vi! Navješćujemo vam da se od tih ispraznosti obratite k Bogu živomu koji stvori nebo i zemlju, more i sve što je u njima. ¹⁶On je u prošlim naraštajima pustio da svi pogani pođu svojim putovima. ¹⁷Ipak ne ostavi sebe neposvjedočena: dobročinstva iskazuje, s neba vam kišu daje i vremena plodonosna, napunja hranom i radošću srca vaša." ¹⁸I tako govoreći, jedva sklonuše mnoštvo da im ne žrtvuje.

Pavao kamenovan (Dj 14,19)

¹⁹Uto iz Antiohije i Ikonija nadođu neki Židovi, pridobiju svjetinu te kamenuju Pavla i odvuku ga izvan grada misleći da je mrtav. ²⁰Kad ga pak okružiše učenici, usta on i uđe u grad. Sutradan ode s Barnabom u Derbu.

Povratak u Antiohiju sirijsku (Dj 14,21)

²¹Pošto navijestiše evanđelje tomu gradu i mnoge učiniše učenicima, vratiše se u Listru, u Ikonij i u Antiohiju. ²²Učvršćivali su duše učenika bodreći ih da ustraju u vjeri jer da nam je kroz mnoge nevolje ući u kraljevstvo Božje. ²³Postavljali su im po crkvama starješine te ih, nakon molitve i posta, povjeravahu Gospodinu u kojega su povjerovali.

²⁴Pošto su prešli Pizidiju, stigoše u Pamfiliju. ²⁵U Pergu navijestiše Riječ pa siđu u Ataliju. ²⁶Odande pak odjedriše u Antiohiju, odakle ono bijahu povjereni milosti Božjoj za djelo koje izvršiše.

²⁷Kada stigoše, sabraše Crkvu i pripovjediše što sve učini Bog po njima: da i poganima otvori vrata vjere. ²⁸I proveli su nemalo vremena s učenicima.

Raspre u Antiohiji (Dj 15,1)

Dj 15.

Uto neki siđoše iz Judeje i počеше učiti braću: "Ako se ne obrežete po običaju Mojsijevu, ne možete se spasiti." ²Kad između njih te Pavla i Barnabe nastala prepirka i raspra nemalena, odrediše da Pavao i Barnaba i još neki drugi između njih uzađu u Jeruzalem k apostolima i starješinama poradi tog pitanja.

³Oni su dakle, ispraćeni od Crkve, prolazili kroz Feniciju i Samariju pripovijedajući o obraćenju pogana i donoseći svoj braći veliku radost. ⁴Kada pak stigoše u Jeruzalem, primi ih Crkva, apostoli i starješine. Ispropovjediše što sve Bog učini po njima. ⁵Onda ustanu neki od onih što iz farizejske sljedbe bijahu prigrlili vjeru pa reknu: "Treba ih obrezati i zapovjediti im da opslužuju Zakon Mojsijev."

Petrova besjeda (Dj 15,6)

⁶Nato se apostoli i starješine sastanu da to razmotre. ⁷Nakon duge raspre ustade Petar i reče im: "Braćo, vi znate kako me Bog od najprvih dana između vas izabra da iz mojih usta pogani čuju riječ

evanđelja i uzvjeruju. ⁸I Bog, Poznavatelj srdaca, posvjedoči za njih: dade im Duha Svetoga kao i nama. ⁹Nikakve razlike nije pravio između nas i njih: vjerom očisti njihova srca. ¹⁰Što dakle sada iskušavate Boga stavljajući učenicima na vrat jaram kojeg ni oci naši ni mi nismo mogli nositi? ¹¹Vjerujemo, naprotiv: po milosti smo Gospodina Isusa spašeni, baš kao i oni."

¹²Nato sve mnoštvo umuknu. Slušali su Barnabu i Pavla koji pripovjedahu kolika je znamenja i čudesa Bog po njima učinio među poganima.

¹³Kad oni ušutješe, progovori Jakov: "Poslušajte me, braćo! ¹⁴Šimun je izložio kako se Bog već na početku pobrinu između pogana uzeti narod imenu svojemu. ¹⁵S time su u skladu riječi Proroka. Ovako je doista pisano: ¹⁶*Nakon toga vratit ću se*

i opet podići pali šator Davidov,
iz ruševina ga podići,
opet ga sazidati ¹⁷*da preostali ljudi potraže Gospodina*
i svi pogani na koje je zazvano ime moje,
govori Gospodin,
koji to ¹⁸*obznanjuje odvijeka.*

¹⁹Zato smatram da ne valja dodijavati onima koji se s poganstva obraćaju k Bogu, ²⁰nego im poručiti da se uzdržavaju od mesa okaljano idolima, od bludništva, od udavljenoga i od krvi. ²¹Ta Mojsije od pravadnih naraštaja ima po gradovima propovjednike koji ga u sinagogama svake subote čitaju."

Apostolsko pismo (Dj 15,22)

²²Tad apostoli i starješine zajedno sa svom Crkvom zakluče izabrati neke muževe između sebe i poslati ih u Antiohiju s Pavlom i Barnabom. Bijahu to Juda zvani Barsaba, i Sila, muževi vodeći među braćom. ²³Po njima pošalju ovo pismo:

"Apostoli i starješine, braća, braći iz poganstva po Antiohiji, Siriji i Ciliciji - pozdrav!"

²⁴"Budući da smo čuli kako vas neki od naših, ali bez našega naloga, nekakvim izjavama smetoše i duše vam uznemiriše, ²⁵zaključismo jednodušno izabrati neke muževe i poslati ih k vama zajedno s našim ljubljenim Barnabom i Pavlom, ²⁶ljudima koji su svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista. ²⁷Šaljemo vam dakle Judu i Silu. Oni će vam i usmeno priopćiti to isto. ²⁸Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: ²⁹uzdržavati se od mesa žrtvovana idolima, od krvi, od udavljenoga i od bludništva. Budete li se toga držali, dobro ćete učiniti. Živjeli!"

Izaslanici u Antiohiji (Dj 15,30)

³⁰Oni su se dakle oprostili i sišli u Antiohiju; sabrali su mnoštvo i predali pismo. ³¹Kad ga pročitaše, svi se obradovaše zbog ohrabrenja. ³²Juda i Sila, i sami proroci, mnogim riječima ohrabriše i utvrdiše braću. ³³Neko se vrijeme zadrže pa se onda s mirom od braće vrate onima koji ih poslaše. ³⁴ . ³⁵A Pavao i Barnaba ostadoše u Antiohiji naučavajući i navješćujući zajedno s mnogima drugima riječ Gospodnju.

IV. PAVLOVO DRUGO MISIJSKO PUTOVANJE EVANĐELJE U EVROPI (Dj 15,36)

Pavao, Barnaba i Sila (Dj 15,36)

³⁶Nakon nekog vremena reče Pavao Barnabi: "Vratimo se i pohodimo braću po svim gradovima u kojima smo navješćivali riječ Gospodnju, da vidimo kako su!" ³⁷Barnaba je htio povesti i Ivana zvanog Marko. ³⁸Pavao pak nije smatrao uputnim sa sobom voditi onoga koji se u Pamfiliji odvojio od njih te nije s njima pošao na djelo. ³⁹Spopade ih takva ogorčenost da se razidoše: Barnaba povede Marka i otplovi na Cipar, ⁴⁰a Pavao sebi izabra Silu pa od braće povjeren milosti Gospodnjoj ⁴¹proputova Siriju i Ciliciju, utvrđujući Crkve.

U Likaoniji. Timotej (Dj 16,1)

Dj 16.

Stiže tako u Derbu i Listru. Ondje, gle, bijaše učenik neki imenom Timotej, sin neke pokrštene Židovke i oca Grka. ²Uživao je dobar glas među braćom u Listri i Ikoniju. ³Pavao htjede da on pođe s njime pa ga uze i obreza zbog Židova koji bijahu u onim mjestima. Jer svi su znali da mu je otac Grk.

⁴I kako su prolazili gradovima, predavali su im za opsluživanje odredbe koje su apostoli i starješine utvrdili u Jeruzalemu. ⁵Tako se Crkve učvršćivahu u vjeri i broj im se danomice povećavao.

Poziv u Makedoniju. (Dj 16,6)

⁶Prodoše Frigiju i galacijski kraj jer ih je Duh Sveti spriječio propovijedati riječ u Aziji. ⁷Kad su došli do Mizije, htjedoše u Bitiniju, ali im ne dopusti Duh Isusov. ⁸Onda prodoše Miziju i siđoše u Troadu.

⁹Noću je Pavao imao viđenje: Makedonac neki stajaše i zaklinjaše ga: "Priredi u Makedoniju i pomozite nam!" ¹⁰Nakon viđenja nastojasmo odmah oputovati u Makedoniju, uvjereni da nas Bog zove navješćivati im evanđelje.

Evandjelje u Evropi. Lidijino obraćenje (Dj 16,11)

¹¹Otplovismo iz Troade i zaputismo se ravno u Samotragu pa sutradan u Neapol, ^{12a}odande u nasebinu Filipe - grad prvog dijela Makedonije. U tom se gradu zadržasmo nekoliko dana. ¹³U dan subotni iziđosmo izvan gradskih vrata k rijeci, gdje smo mislili da će biti bogomolja. Sjedosmo i stadosmo govoriti okupljenim ženama. ¹⁴Slušala je tako i neka bogobojažna žena imenom Lidija, prodavačica grimiza iz grada Tijatire. Gospodin joj otvori srce, te ona prihvati što je Pavao govorio. ¹⁵Pošto se pak krsti ona i njezin dom, zamoli: "Ako smatrate da sam vjerna Gospodinu, uđite u moj dom i ostanite u njemu." I prisili nas.

Pavao i Sila u tamnici (Dj 16,16)

¹⁶Jednom nas na putu u bogomolju sretne neka ropkinja koja je imala duha vračarskoga i gatajući donosila veliku dobit svojim gospodarima. ¹⁷Pošla je za Pavlom i za nama te vikala: "Ovi su ljudi sluge Boga Svevišnjega; navješćuju vam put spasenja." ¹⁸To je činila mnogo dana. Pavlu to napokon dodija pa se okrenu i reče duhu: "Zapovijedam ti u ime Isusa Krista: iziđi iz nje!" I iziđe toga časa.

¹⁹Kad njezini gospodari vidješe da im nesta nade u dobit, pograbiše Pavla i Silu te ih odvukoše na trg pred glavare. ²⁰Privedoše ih pretorima i rekoše: "Ovi ljudi uznemiruju naš grad. Židovi su ²¹te šire običaje kojih mi Rimljani ne smijemo ni prihvatiti ni držati." ²²Nato svjetina nahrupi na njih, a pretori trgoše s njih odijelo i zapovjediše da se išibaju. ²³Pošto ih izudaraše, bace ih u tamnicu i zapovjede tamničaru da ih pomno čuva. ²⁴Primivši takvu zapovijed, uze ih on i baci u nutarnju tamnicu, a noge im stavi u klade.

Čudesno oslobođenje (Dj 16,25)

²⁵Oko ponoći su Pavao i Sila molili pjevajući hvalu Bogu, a uznici ih slušali. ²⁶Odjednom nastaje potres velik te se poljuljaše temelji zatvora, umah se otvoriše sva vrata, i svima spadoše okovi. ²⁷Tamničar se prenu oda sna pa kad ugleda tamnička vrata otvorena, trgnu mač i samo što se ne ubi misleći da su uznici pobjegli. ²⁸Ali Pavao povika iza glasa: "Ne čini sebi nikakva zla! Svi smo ovdje!"

²⁹Onaj nato zaista svjetlo, uleti i dršćući baci se pred Pavla i Silu; ³⁰izvede ih i upita: "Gospodo, što mi je činiti da se spasim?" ³¹Oni će mu: "Vjeruj u Gospodina Isusa i spasiš se - ti i dom tvoj!" ³²Onda navijestiše riječ Gospodnju njemu i svima u domu njegovu. ³³Te iste noćne ure uze ih, opra im rane pa se odmah krsti - on i svi njegovi. ³⁴Onda ih uvede u dom, prostre stol te se zajedno sa svim domom obradova što je povjerovao Bogu.

³⁵Kad se razdani, poslaše pretori liktore s porukom: "Pusti te ljude!" ³⁶Tamničar to priopći Pavlu: "Pretori, reče, poručiše da vas pustim. Iziđite dakle sad i pođite u miru!" ³⁷Nato im Pavao odvrati: "Javno su nas neosuđene išibali, nas rimske građane, i bacili u tamnicu. A sada da nas potajno izbace? Nipošto, nego neka oni sami dođu i izvedu nas!"

³⁸Liktori to jave pretorima. Oni su se uplašili kada doznaše da su Rimljani. ³⁹Zato dođu da ih nagovore pa ih izvedu i zamole da odu iz grada. ⁴⁰Izišavši iz tamnice, oni pođu k Lidiji, pogledaju i obodre braću pa odu.

U Solunu. Spor sa Židovima (Dj 17,1)

Dj 17.

Prošavši kroz Amfipol i Apoloniju, stigoše u Solun, gdje bijaše židovska sinagoga. ²Po običaju uđe Pavao onamo. Tri je subote s njima raspravljao na temelju Pisama. ³Tumačio je i izlagao: "Trebalo je da Krist trpi i uskrse od mrtvih. Taj Krist jest Isus koga vam ja navješćujem." ⁴Neki se od njih uvjeriše pa se pridružiše Pavlu i Sili; tako i veliko mnoštvo bogobojažnih Grka i nemalo uglednih žena.

⁵Židove nato spopade zavist pa pridobiše neke opake uličnjake, potakoše ih i pobuniše grad te nahrupiše u kuću Jasonovu tražeći da se Pavao i Sila izvedu pred narod. ⁶Kako ih ne nađoše, odvukoše Jasona i neke od braće pred gradske glavare vičući: "Evo i ovdje onih koji pobuniše sav svijet. ⁷Jason ih je ugostio. Svi oni rade protiv carskih odredaba: tvrde da postoji drugi kralj - Isus." ⁸Time uzbuniše svjetinu i glavare koji su to čuli ⁹te oni od Jasona i ostalih uzeše jamčevinu pa ih pustiše.

Nove poteškoće u Bereji (Dj 17,10)

¹⁰Braća su pak brže-bolje noću odaslala Pavla i Silu u Bereju. Kad su stigli, odoše u židovsku sinagogu. ¹¹Ovi su Židovi bili plemenitiji od solunskih: primili su Riječ sa svom spremnošću i danomice istraživali Pisma, da li je to tako. ¹²Mnogi od njih stoga povjerovaše, a tako i nemalo uglednih grčkih žena i muževa.

¹³Ali kad su solunski Židovi doznali da Pavao i u Bereji navješćuje riječ Božju, odoše te i ondje podjariše i uzbuniše svjetinu. ¹⁴Braća tada brže-bolje uputiše Pavla k moru. Sila pak i Timotej ostadoše ondje. ¹⁵Pratioci dovedoše Pavla do Atene pa se vratiše noseći Sili i Timoteju zapovijed da što prije dođu k njemu.

Pavao u Ateni (Dj 17,16)

¹⁶Dok ih je u Ateni iščekivao, ogorči se Pavao u duši promatrajući kako je grad pokumiren. ¹⁷Međutim raspravljao je u sinagogi sa Židovima i bogobojaznima, a na trgu svaki dan s onima koji bi se ondje zatekli. ¹⁸Dobacivahu mu i neki od epikurejskih i stoičkih filozofa. Jedni su govorili: "Što bi htjela reći ta čavka?" Drugi pak: "Navješćuje, čini se, neke tuđe bogove." Jer navješćivao je Isusa i uskrsnuće.

¹⁹Onda su ga uzeli i odveli na Areopag i upitali: "Bismo li mogli znati kakav to nov nauk naučavaš? ²⁰Čudnovatim nam nekim tvrdnjama uši puniš. Željeli bismo stoga znati što bi to imalo biti."

²¹Nijedan Atenjanin ni doseljeni stranac ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti.

Pavlova besjeda pred Areopagom (Dj 17,22)

²²Tada Pavao stade posred Areopaga i reče: "Atenjani! U svemu ste, vidim, nekako veoma bogoljubni. ²³Doista, prolazeći i promatrajući vaše svetinje nađoh i žrtvenik s natpisom: *Nepoznatom Bogu*. Što dakle ne poznajete, a štujete, to vam ja navješćujem."

²⁴"*Bog koji stvori svijet i sve na njemu*, on, neba i zemlje Gospodar, ne prebiva u rukotvorenim hramovima; ²⁵i ne poslužuju ga ljudske ruke, kao da bi što trebao, on koji svima daje život, dah i - sve. ²⁶Od jednoga sazda cijeli ljudski rod da prebiva po svem licu zemlje; ustanovi određena vremena i međe prebivanja njihova ²⁷da traže Boga, ne bi li ga kako napipali i našli. Ta nije daleko ni od koga od nas. ²⁸U njemu doista živimo, mičemo se i jesmo, kao što i neki od vaših pjesnika rekoše: "*Njegov smo čak i rod!*"

²⁹"Ako smo dakle rod Božji, ne smijemo smatrati da je božanstvo slično zlatu, srebru ili kamenu, liku isklesanu umijećem i maštom ljudskom."

³⁰"I ne obazirući se na vremena neznanja, nutka sada Bog ljude da se svi i posvuda obrate ³¹jer ustanovi Dan u koji će suditi svijetu po pravdi, po Čovjeku kojega odredi, pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih."

³²Kad čuše "uskrsnuće od mrtvih", jedni se stadoše rugati, a drugi rekoše: "Još ćemo te o tom slušati!" ³³Tako se Pavao povuče od njih. ³⁴Neki ipak prionuše uza nj i povjerovaše; među njima i Dionizije Areopagit, neka žena imenom Damara i drugi s njima.

Pavao u Korintu (Dj 18,1)

Dj 18.

Nakon toga napusti Pavao Atenu i ode u Korint. ²Ondje nađe nekog Židova imenom Akvilu, rodом iz Ponta, koji netom bijaše došao iz Italije sa svojom ženom Priscilom jer je Klaudije naredio da svi Židovi napuste Rim. Pohodio ih je ³i, kako bijahu istog zanimanja, ostao kod njih i radio. Po zanimanju bijahu šatorari. ⁴Svake je pak subote raspravljao u sinagogi i uvjeravao Židove i Grke.

⁵Kad iz Makedonije pristigoše Sila i Timotej, Pavao se potpuno posveti Riječi svjedočeći Židovima da Isus jest Krist. ⁶Kako se pak oni stadoše protiviti i huliti, otrese on haljine i reče im: "Krv vaša na glave vaše! Ja sam nedužan. Od sada idem k poganima." ⁷I ode odande te prijeđe u kuću nekoga bogobojazna čovjeka, imenom Ticija Justa, čija kuća bijaše tik do sinagoge. ⁸A nadstojnik sinagoge Krisp povjerova Gospodinu zajedno sa svim svojim domom. I mnogi od Korinćana koji su to slušali povjerovaše i pokrstiše se.

⁹Jedne noći reče Gospodin Pavlu u viđenju: "Ne boj se, nego govori i ne daj se ušutkati! ¹⁰Ta ja sam s tobom i nitko se neće usuditi da ti naudi. Jer mnogo je naroda mojega u ovome gradu." ¹¹Tako se zadržao godinu i šest mjeseci naučavajući među njima riječ Božju.

Pavao pred prokonzulom Galionom (Dj 18,12)

¹²Ali dok je Galion bio prokonzul Ahaje, navališe Židovi jednodušno na Pavla, dovukoše ga u sudnicu ¹³i rekoše: "Ovaj potiče ljude da protiv zakona štuju Boga." ¹⁴Pavao samo što nije zaustio kadli Galion reče Židovima: "Da je posrijedi zločin kakav ili nedjelo opako, saslušao bih vas, Židovi, kako je pravo; ¹⁵je li pak raspra o riječi i imenima i o nekom vašem zakonu, proviđajte sami; u tome ja ne želim

biti sudac." ¹⁶I otpremi ih iz sudnice. ¹⁷A oni svi pograbiše nadstojnika sinagoge Sostena i stadoše ga šibati pred sudnicom. Galion nije za to ništa mario.

Povratak u Antiohiju (Dj 18,18)

¹⁸Pavao osta još podosta vremena, a onda se oprostio s braćom pa pošto se u Kenhreji ošiša jer imаше zavjet, zaplovi prema Siriji, a s njime i Priscila i Akvila. ¹⁹Stigoše u Efez. Tu ih ostavi, a on uđe u sinagogu i stade raspravljati sa Židovima. ²⁰Oni ga zamole da ostanu duže vremena, ali on ne pristade, ²¹nego se oprostio: "Još ću se, reče, vratiti k vama, bude li Božja volja." I otplovi iz Efeza. ²²Kad stiže u Cezareju, uziđe pozdraviti Crkvu pa onda siđe u Antiohiju.

V. PAVLOVO TREĆE MISIJSKO PUTOVANJE (Dj 18,23)

²³Neko se vrijeme zadrža pa onda ode i zareda galacijskim područjem i Frigijom utvrđujući sve učenike.

Apolon u Efezu (Dj 18,24)

²⁴Uto neki Židov imenom Apolon, rodом Aleksandrijac, čovjek rječit i upućen u Pisma, stiže u Efez. ²⁵On bijaše upućen u Put Gospodnji pa je vatrene duše govorio i naučavao pomno o Isusu, premda je znao samo za Ivanovo krštenje. ²⁶Poče on tako smjelo govoriti u sinagogi. Čuše ga Priscila i Akvila, uzeše ga k sebi i pomnije mu izložiše Put Božji.

²⁷A kad je nakanio otići u Ahaju, ohrabriše ga braća i napisаше učenicima da ga prime. Kad je stigao onamo, uvelike je koristio vjernicima po milosti ²⁸jer je snažno pobijao Židove javno pokazujući iz Pisama da Isus jest Krist.

Pavao u Efezu. Ivanovci (Dj 19,1)

Dj 19.

Dok je Apolon bio u Korintu, Pavao, pošto prođe gornje krajeve, dođe u Efez, nađe neke učenike ²pa ih upita: "Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali?" Oni će mu: "Ta ni čuli nismo da ima Duh Sveti." ³Nato će on: "Kako ste onda kršteni?" "Krštenjem Ivanovim", odvrata oni. ⁴Nato će Pavao: "Ivan je krstio krštenjem obraćenja govoreći narodu da vjeruje u Onoga koji za njim dolazi, to jest u Isusa." ⁵Čuvši to, krste se u ime Gospodina Isusa, ⁶pa kad Pavao položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati. ⁷Bijaše u svemu dvanaestak muževa.

Osnivanje Crkve u Efezu (Dj 19,8)

⁸Onda Pavao uđe u sinagogu te je tri mjeseca hrabro raspravljao i uvjeravao o kraljevstvu Božjem. ⁹Ali kako neki, okorjeli i nepokorni, ocrnjivahu ovaj Put pred mnoštvom, odstupi od njih, odvoji učenike i danomice raspravljаше u školi nekog Tirana. ¹⁰Trajalo je to dvije godine, tako da su svi azijski žitelji, Židovi i Grci, čuli riječ Božju.

Skevini sinovi (Dj 19,11)

¹¹Bog je pak činio čudesa nesvakidašnja po rukama Pavlovima ¹²tako da bi na bolesnike stavljali rupce ili rublje s Pavlova tijela pa bi s njih nestajalo bolesti i zli duhovi iz njih izlazili.

¹³Zato i neki Židovi zaklinjaoci-potukači pokušаше zazvati ime Gospodina Isusa nad one koji imahu zle duhove. Govorili su: "Zaklinjem vas Isusom koga Pavao propovijeda." ¹⁴To činjaše sedam sinova nekog Skeve, židovskoga velikog svećenika. ¹⁵Zli im duh odvrati: "Isusa poznajem i Pavla znam, ali tko ste vi?" ¹⁶I čovjek u kome bijaše zli duh, nasrnu na njih i nadjača ih te oni goli i izranjeni pobjegoše iz one kuće. ¹⁷Doznaše to svi žitelji efeški, Židovi i Grci, pa ih sve obuze strah te se stade veličati ime Gospodina Isusa.

¹⁸Mnogi pak od onih koji su povjerovali dolazili su ispovijedati i očitovati svoja djela. ¹⁹I podosta onih koji su se bavili praznovjerjem donosili su knjige i spaljivali ih pred svima. Procijeniše ih te nađoše da vrijede pedeset tisuća srebrnjaka. ²⁰Tako se snagom Gospodnjom Riječ širila i jačala.

SVRŠETAK POSLANJA (Dj 19,21)

Pavlovi naumi (Dj 19,21)

²¹Pošto se to ispuni, naumi Pavao preko Makedonije i Ahaje otići u Jeruzalem te reče: "Pošto budem ondje, trebat će da i Rim vidim." ²²Onda posla u Makedoniju dvojicu svojih poslužitelja, Timoteja i Erasta, a on provede još neko vrijeme u Aziji.

Pobuna u Efezu (Dj 19,23)

²³Nekako u ono doba nastala nemalena pobuna protiv ovog Puta. ²⁴Neki srebrar, imenom Demetrije, izrađivao je srebrne hramiće Artemidine i namicao obrtnicima nemalu dobit. ²⁵Skupi on njih i sve koji su se bavili takvim poslom te im reče: "Ljudi, vi znate, u ovom je umijeću naše blagostanje. ²⁶A vidite i čujete da je taj Pavao ne samo u Efezu nego gotovo i u svoj Aziji uvjerio i preokrenuo poveliko mnoštvo govoreći da nema bogova rukama izdjeljanih. ²⁷Tako prijeti opasnost ne samo da na zao glas dođe naše zanimanje, nego i to da se ništa neće držati do hrama velike božice Artemide te će nestati veličanstva one koju štuje sva Azija i sav svijet."

²⁸Čuvši to, razgnjeve se pa poviču: "Velika je Artemida efeška!" ²⁹Sav se grad uskomeša; jednodušno nahupe u kazalište vukući sa sobom Makedonce Gaja i Aristarha, suputnike Pavlove. ³⁰Kad je Pavao htio među narod, ne dopustiše mu učenici. ³¹Čak i neki azijsari, njegovi prijatelji, poslaše k njemu i zamoliše da ne dolazi u kazalište.

³²Jedni su izvikivali jedno, drugi drugo jer je skup bio uskomešan te mnogi nisu ni znali zašto su se strčali. ³³Neki iz svjetine uputiše nekog Aleksandra jer su ga Židovi gurali naprijed. Aleksandar pak mahnu rukom i htjede se obraniti pred narodom. ³⁴Ali kada doznaše da je Židov, udarahu gotovo dva sata svi u jedan glas: "Velika je Artemida efeška!" ³⁵Onda tajnik umiri svjetinu pa reče: "Efežani! Tko to od ljudi ne zna da je grad Efez čuvar hrama velike Artemide i kipa s neba palog? ³⁶Budući dakle da je to neporecivo, valja da budete mirni te ništa brzopleto ne činite. ³⁷Doveli ste ove ljude, a nisu ni svetokradice ni hulitelji naše božice. ³⁸Ako pak Demetrije i njegovi obrtnici imaju protiv koga kakvu tužbu, sudovi se sastaju, a tu su i prokonzuli. Neka se tuže! ³⁹Ištete li pak što drugo, u zakonitu će se skupu riješiti. ⁴⁰Ta izlažemo se opasnosti da za ovo današnje budemo optuženi s pobune jer nema nikakva razloga kojim bismo mogli opravdati ovu strku." To rekavši, raspusti skup.

Pavao u Makedoniji i Grčkoj (Dj 20,1)

Dj 20.

Kad se sleže metež, posla Pavao po učenike, ohrabri ih, pozdravi i otputova u Makedoniju. ²Prešavši one krajeve, hrabreći braću besjedom mnogom, dođe u Grčku ³i provede ondje tri mjeseca. Upravo kad je htio otploviti u Siriju, postaviše mu Židovi zasjedu pa odluči vratiti se preko Makedonije. ⁴Pratili su ga: Sopater Pirov, Berejac, Solunjani Aristarh i Sekund, Gaj Derbanin, Timotej i Azijci Tihik i Trofim. ⁵Oni odoše prije te nas dočekaše u Troadi. ⁶Mi pak nakon dana Beskvasnih kruhova otplovismo iz Filipa i nakon pet dana dođosmo k njima u Troadu gdje proboravismo sedam dana.

Eutih oživljen (Dj 20,7)

⁷U prvi dan tjedna, kad se sabrasmo lomiti kruh, Pavao im govoraše i kako je sutradan kanio otputovati, probesjedi sve do ponoći. ⁸U gornjoj sobi gdje smo se sabrali bijaše dosta svjetiljaka. ⁹Na prozoru je sjedio neki mladić imenom Eutih. Kako je Pavao dulje govorio, utone on u dubok san. Svladan snom, pade s trećeg kata dolje. Digoše ga mrtva. ¹⁰Pavao siđe, nadnese se nad dječaka, objumi ga i reče: "Ne uznemirujte se! Duša je još u njemu!" ¹¹Zatim se pope pa pošto razlomi kruh i blagova, dugo je još zborio, sve do zore. Tad otputova. ¹²Mladića odvedoše živa, neizmjereno utješeni.

Iz Troade u Milet (Dj 20,13)

¹³Mi pak pođosmo naprijed lađom: otplovismo u As. Odande smo imali povesti Pavla - tako je odredio kad se spremao poći pješice. ¹⁴Kad nam se u Asu pridruži, uzemosmo ga i stigosmo u Mitilenu. ¹⁵Odande odjedrismo sutradan i stigosmo nadomak Hija, prekosutra krenusmo u Sam, a idućeg dana stigosmo u Milet. ¹⁶Jer Pavao je odlučio mimoći Efez da se ne bi zadržao u Aziji: žurio se da, uzmogne li, na dan Pedesetnice bude u Jeruzalemu.

Oproštaj s efeškim starješinama u Miletu (Dj 20,17)

¹⁷Ipak iz Miletu posla u Efez po starješine Crkve. ¹⁸Kad stigoše, reče im: "Vi znate kako sam se sve vrijeme, od prvog dana kada stupih u Aziju, ponašao među vama: ¹⁹služio sam Gospodinu sa svom poniznošću u suzama i kušnjama koje me zadesiše zbog zasjeda židovskih; ²⁰ništa korisno nisam propustio navijestiti vam i naučiti vas - javno i po kućama; ²¹upozoravao sam Židove i Grke da se obrate k Bogu i da vjeruju u Gospodina našega Isusa."

²²"A sad, evo, okovan Duhom idem u Jeruzalem. Što će me u njemu zadesiti, ne znam, ²³osim što mi Duh Sveti u svakom gradu jamči da me čekaju okovi i nevolje. ²⁴Ali ni najmanje mi nije do života,

samo da dovršim trku svoju i službu koju primih od Gospodina Isusa: svjedočiti za evanđelje milosti Božje."

²⁵"I sad, evo, znam: nećete više vidjeti lica moga, svi vi posred kojih prođoh propovijedajući Kraljevstvo. ²⁶Zato vam u ovaj dan današnji jamčim: čist sam od krvi sviju ²⁷jer nisam propustio navijestiti vam ništa od svega nauma Božjega."

²⁸"Pazite na sebe i na sve stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima, da pasete Crkvu Božju koju steče krvlju svojom."

²⁹"Ja znam da će nakon mog odlaska među vas uljesti vuci okrutni koji ne štede stada, ³⁰a između vas će samih ustati ljudi koji će iskrivljavati nauk da bi odvukli učenike za sobom. ³¹Zato bdijte imajući na pameti da sam tri godine bez prestanka noću i danju suze lijevajući urazumljivao svakoga od vas."

³²"I sada vas povjeravam Bogu i Riječi milosti njegove koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svima posvećenima."

³³"Ni za čijim srebrom, zlatom ili ruhom nisam hlepio. ³⁴Sami znate: za potrebe moje i onih koji su sa mnom zasluživale su ove ruke. ³⁵U svemu vam pokazah: tako se trudeći treba se zauzimati za nemoćne i na pameti imati riječi Gospodina Isusa jer on reče: 'Blaženije je davati nego primati.'"

³⁶Kada to doreče, klekne te se zajedno sa svima njima pomoli. ³⁷Tad svi briznuše u velik plač, obisnuše Pavlu oko vrata i stadoše ga cjelivati, ³⁸ražalošćeni nadasve riječju koju im reče: da više neće vidjeti lica njegova. Zatim ga ispratiše na lađu.

VI. PAVAO - SUŽANJ KRISTOV (Dj 21,1)

EVANĐELJE U RIMU (Dj 21,1)

Iz Mileta u Jeruzalem (Dj 21,1)

Dj 21.

Pošto se otrogosmo od njih, zaplovismo. Jedreći ravno, stigosmo na Kos, a sutradan na Rod pa odande u Pataru. ²Kad nađosmo lađu za Feniciju, popesmo se i otplovismo. ³Kad bijasmo napomol Cipru, ostavismo ga slijeva jedreći prema Siriji. Pristadosmo u Tiru jer je ondje lađa imala iskrcati tovar. ⁴Pronađosmo učenike i ostadosmo ondje sedam dana. Oni po Duhu nagovarahu Pavla da ne uzlaz u Jeruzalem. ⁵Ali kad nam istekoše dani, ipak otputovasmo. Ispratiše nas svi, sa ženama i djecom, do izvan grada. Na žal u klekosmo i pomolismo se. ⁶Pozdravismo se, popesmo se na lađu, a oni se vratiše kući.

⁷Tako dovršismo plovidbu. Iz Tira stigosmo u Ptolemaidu. Pozdravili smo braću i ostali jedan dan u njih. ⁸Sutradan otputovasmo i stigosmo u Cezareju. Uđosmo u kuću Filipa evanđelista, jednog od sedmorice, i ostadosmo kod njega. ⁹On je imao četiri kćeri djevice koje su prorokovale.

¹⁰Kako smo se zadržali mnogo dana, siđe iz Judeje neki prorok imenom Agab, ¹¹dođe k nama, uze Pavlov pojas, sveza sebi noge i ruke te reče: "Ovo govori Duh Sveti: Čovjeka čiji je ovo pojas ovako će svezati Židovi u Jeruzalemu i predati u ruke pogana." ¹²Kada smo to čuli, stadosmo mi i mještani zaklinjati Pavla da ne uzlaz u Jeruzalem. ¹³Nato on odvrati: "Što plaćete i parate mi srce? Ta spreman sam ne samo biti svezan nego i umrijeti u Jeruzalemu za ime Gospodina Isusa." ¹⁴A kako se nije dao nagovoriti, ušutjesmo rekavši: "Gospodnja budi volja!"

Pavao u Jeruzalemu (Dj 21,15)

¹⁵Nakon tih dana spremismo se i uzađosmo u Jeruzalem. ¹⁶S nama pođoše i učenici iz Cezareje pa nas odvedoše k nekomu Mnasonu Cipraninu, starom učeniku, da u njega odsjednemo.

¹⁷Kad stigosmo u Jeruzalem, primiše nas braća radosno. ¹⁸Sutradan ode Pavao zajedno s nama k Jakovu. Nađoše se ondje i sve starješine. ¹⁹Pošto ih pozdravi, stade im potanko izlagati što učini Bog među poganima po njegovoj službi. ²⁰Pošto su ga oni poslušali, dadoše slavu Bogu pa mu rekoše: "Vidiš, brate: deseci su tisuća Židova povjerovali i svi su revnitelji Zakona. ²¹A o tebi im je dojavljeno da sve Židove koji su među poganima upućuješ na otpad od Mojsija učeći ih da ne obrezuju djece i ne žive po običajima. ²²Što dakle? Čut će svakako da si došao. ²³Učini stoga što ti kažemo. U nas su četiri čovjeka koji imaju zavjet. ²⁴Njih uzmi, s njima se zajedno posveti, plati za njih da se ošišaju pa će svi spoznati da nema ništa od onoga što im je o tebi dojavljeno, nego da si i ti na pravu putu i da opslužuješ Zakon. ²⁵A što se tiče pogana koji povjerovaše - poslali smo što odlučismo: da se klone mesa žrtvovana idolima, krvi, udavljenoga i bludništva."

²⁶Nato Pavao uze one ljude, sutradan se s njima zajedno posveti, uđe u Hram, oglasi svršetak dana posvećenja nakon kojih će se za svakoga od njih prinijeti prinos.

Pavao u tamnici (Dj 21,27)

²⁷Kad se upravo navršavalo tih sedam dana, neki ga Židovi iz Azije opaze u Hramu, uzbune sav narod pa podignu na nj ruke ²⁸vičući: "Izraelci, u pomoć! Evo čovjeka koji sve posvuda poučava protiv naroda, Zakona i ovoga mjesta pa je još i Grke uveo u Hram i oskvrnuo ovo sveto mjesto." ²⁹Jer prije su s njime u Gradu vidjeli Trofima Efežanina i mislili da je Pavao njega uveo u Hram.

³⁰Sav se grad uskomeša, nastaje strka naroda. Pograbe Pavla i odvedu ga izvan Hrama pa odmah pozatvaraju vrata. ³¹Dok su mu o glavi radili, dođe do tisućnika čete glas da je sav Jeruzalem uzavreo. ³²On odmah uze vojnike i satnike pa otrča dolje k njima. Oni pak kako ugledaše tisućnika i vojnike, prestadoše udarati Pavla. ³³Onda se tisućnik približi, uhvati ga, zapovjedi da ga okuju dvojim verigama pa stade ispitivati tko je i što je učinio. ³⁴Iz svjetine su jedni izvikivali ovo, drugi ono. Kako zbog graje nije mogao saznati ništa pouzdano, zapovjedi da se odvede u vojarnu.

³⁵Kad se Pavao pojavi na stubama, morali su ga vojnici nositi zbog silovitosti svjetine. ³⁶Jer mnoštvo je naroda išlo za njima i vikalo: "Smakni ga!"

Pavlova obrana (Dj 21,37)

³⁷Upravo na ulazu u vojarnu reče Pavao tisućniku: "Smijem li nešto reći?" On ga upita: "Zar znaš grčki?" ³⁸Ti dakle nisi onaj Egipćanin koji je prije nekoliko dana pobunio i u pustinju odveo one četiri tisuće bodežara?" ³⁹Pavao odvrati: "Ja sam Židov iz Tarza cilicijskoga, građanin grada znamenitoga. Molim te, dopusti mi progovoriti narodu." ⁴⁰Kad mu on dopusti, Pavao stojeći na stubama mahnuto rukom narodu pa kad nastaje velika tišina, prozbori hebrejskim jezikom:

Dj 22.

"Braćo i oci, poslušajte što ću vam sad u svoju obranu reći." ²Kad čuše da im govori hebrejskim jezikom, još većma utihnuše. On nastavi: ³"Ja sam Židov, rođen u Tarzu cilicijskom, ali odrastao u ovom gradu, do nogu Gamalielovih odgojen točno po otačkom Zakonu; bijah revnitelj Božji kao što ste svi vi još danas. ⁴Ovaj sam Put na smrt progonio, u okove bacao i predavao u tamnice muševu i žene, ⁵kako mi to može posvjedočiti i veliki svećenik i sve starješinstvo. Od njih sam i pisma dobio za braću u Damasku pa se zaputio da i one ondje okovane dovedem u Jeruzalem da se kazne."

Pavao o svom obraćenju (Dj 22,6)

(Dj 9,1-19; 26,12-18)

⁶"Dok sam tako putovao i približavao se Damasku, s neba me oko podneva iznenada obasja svjetlost velika. ⁷Sruših se na tlo i začuh glas što mi govoraše: 'Savle, Savle, zašto me progoniš?' ⁸Ja odgovorih: 'Tko si, Gospodine?' Reče mi: 'Ja sam Isus Nazarećanin koga ti progoniš.' ⁹Oni koji bijahu sa mnom svjetlost doduše primijetiše, ali ne čuše glasa Onoga koji mi govoraše. ¹⁰Rekoh nato: 'Što mi je činiti, Gospodine?' Gospodin će mi: 'Ustani, pođi u Damask i ondje će ti se reći što ti je određeno učiniti.' ¹¹Kako od sjaja one svjetlosti obnevidjeh, pratioci me povedoše za ruku te stigoh u Damask."

¹²"Neki Ananija, čovjek po Zakonu pobožan i na dobru glasu u Židova ondje nastanjenih - ¹³dođe k meni, pristupi mi i reče: 'Savle, brate, progledaj!' I ja se u taj čas zagledah u nj. ¹⁴A on će: 'Bog otaca naših predodredi te da upoznaš volju njegovu, da vidiš Pravednika i čuješ glas iz usta njegovih ¹⁵jer bit ćeš mu pred svim ljudima svjedokom onoga što si vidio i čuo. ¹⁶I što sad oklijevaš? Ustani, krsti se i operi grijehe svoje, prizivljući Ime njegovo!'"

¹⁷"Pošto se vratih u Jeruzalem, dok sam se jednom molio u Hramu, padoh u zanos ¹⁸i vidjeh Gospodina gdje mi govori: 'Pohiti, žurno izađi iz Jeruzalema jer neće primiti tvoga svjedočanstva o meni.' ¹⁹Ja rekoh: 'Gospodine, oni znaju da sam ja u tamnice bacao i bičevao po sinagogama one koji vjeruju u te. ²⁰I dok se prolijevala krv Stjepana, svjedoka tvoga, i ja sam ondje stajao i odobravao te čuvao haljine onih koji ga ubijahu.' ²¹Nato mi reče: 'Pođi jer ću te poslati daleko k poganima!'"

Pavao rimski građanin (Dj 22,22)

²²Slušali su ga sve do te riječi, a tada podigoše glas: "Ukloni takva sa zemlje! Nije pravo da živi!" ²³Kako oni stadoše bučiti, odbacivati haljine i vitlati prašinu u zrak, ²⁴zapovjedi tisućnik da Pavla uvedu u vojarnu pa odredi da ga bičevima ispitaju kako bi doznao zašto tako viču protiv njega. ²⁵Kad ga remenjem rastegoše, reče on nazočnom satniku: "Rimskoga građanina, i još neosuđena, smijete bičevati?"

²⁶Kad je to čuo satnik, priđe tisućniku i dojavio mu: "Što si to nakanio? Ovaj je čovjek Rimljanin!"

²⁷Tisućnik tada priđe Pavlu pa mu reče: "Reci mi, jesi li Rimljanin!" On odvrati: "Da." ²⁸Tisućnik dometnu: "Ja stekoh to građanstvo za skupe novce." Pavao nato reče: "Ja sam se pak s njim i rodio."

²⁹Brže stoga odstupe od njega oni koji su ga imali ispitivati. I tisućnik se preplaši kad sazna da je Pavao Rimljanin, a on ga bijaše okovao.

Pavao pred Vijećem (Dj 22,30)

³⁰Sutradan pak kad je htio točno saznati za što ga Židovi optužuju, odriješi ga pa zapovjedi da se sastanu veliki svećenici i sve Vijeće te privede Pavla i postavi ga pred njih.

Dj 23.

Pavao uprije pogled u Vijeće i reče: "Braćo, ja sam posve mirne savjesti živio pred Bogom sve do dana današnjega." ²Nato veliki svećenik Ananija naredi onima što stajahu uza nj da ga udare po ustima. ³Onda mu Pavao reče: "Udarit će Bog tebe, zide objeljeni! Ti li sjediš da me po Zakonu sudiš, a protuzakonito zapovijedaš da me biju?" ⁴Oni što su ondje stajali rekoše nato: "Zar velikog svećenika Božjega da pogrđuješ?" ⁵Pavao odvrati: "Nisam znao, braćo, da je veliki svećenik. Ta pisano je: *Glavara naroda svoga ne proklinji.*"

⁶Pavao je znao da su oni dijelom saduceji, a dijelom farizeji pa povika u Vijeću: "Braćo, ja sam farizej, sin farizeja. Sudi mi se zbog nade, uskrsnuća mrtvih."

⁷Tek što je on to rekao, nastala razmirica između farizeja i saduceja i mnoštvo se razdijeli. ⁸Jer saduceji vele da nema uskrsnuća, ni anđela, ni duha, a farizeji sve to priznaju. ⁹Nastala velika graja te ustadoše neki pismoznanci farizejske stranke i zaoštre boj govoreći: "Ništa zlo ne nalazimo na tom čovjeku! A što ako mu je duh govorio, ili anđeo?" ¹⁰Kad razmirica postala još većom, poboja se tisućnik da Pavla ne rastrgaju pa zapovjedi da vojska siđe, otme ga ispred njih i povede u vojarnu.

¹¹Iduće noći pristupi mu Gospodin i reče: "Hrabro samo! Jer kao što si za me svjedočio u Jeruzalemu tako treba da i u Rimu posvjedočiš!"

Urota protiv Pavla (Dj 23,12)

¹²Kad osvanu dan, skovaše Židovi urotu i zakleše se da neće ni jesti ni piti dok ne ubiju Pavla. ¹³Bilo je više od četrdeset onih koji su skovali tu zavjeru. ¹⁴Oni odu k velikim svećenicima i starješinama pa reknu: "Zakletvom se zaklesmo ništa ne okusiti dok ne ubijemo Pavla. ¹⁵Stoga vi sada zajedno s Vijećem predložite tisućniku neka vam ga dovede kao da kanite točnije razaznati njegov slučaj. A mi smo spremni pogubiti ga prije negoli se i približi."

¹⁶Ali sin Pavlove sestre doču za zavjeru, približi se i uđe u vojarnu dojaviti Pavlu. ¹⁷Pavao pak pozove jednog satnika i reče mu: "Ovog mladića odvedi k tisućniku: ima mu nešto dojaviti." ¹⁸On ga uze, odvede k tisućniku i reče mu: "Uznik me Pavao pozva i zaista da ovog mladića privedem k tebi; ima ti nešto reći." ¹⁹Tisućnik ga prihvati za ruku, povede nasamo pa ga upita: "Što mi imaš dojaviti?" ²⁰Židovi su se, reče on, dogovorili da te zamole da im sutra Pavla dovedeš u Vijeće kao da se kane točnije raspitati o njemu. ²¹Ne vjeruj im! U zasjedi ga čeka više od četrdeset onih koji se zakleše da neće jesti ni piti dok ga ne smaknu. Već su spremni, samo čekaju tvoju privolu." ²²Tisućnik onda otpusti mladića i zapovjedi mu: "Nikomu ne kazuj da si mi to dojavio."

Pred Feliksom u Cezareji (Dj 23,23)

²³Zatim dozva dva satnika i reče im: "Pripravite dvjesto vojnika, sedamdeset konjanika i dvjesto strijelaca da nakon treće noćne ure pođu u Cezareju. ²⁴Neka se pripravi živina na koju će se posaditi Pavao te živ i zdrav dovesti k upravitelju Feliksu." ²⁵Napisa i pismo ovoga sadržaja: ²⁶"Klaudije Lizija vrlom upravitelju Feliksu - pozdrav! ²⁷Ovoga čovjeka Židovi uhvatiše i tek što ga ne smakoše kadli s vojskom pritrčah i istrghoh im ga kada doznah da je Rimljanin. ²⁸Htjedoh saznati za što ga okrivljuju pa ga dovedoh u njihovo Vijeće. ²⁹Utvrđih da ga okrivljuju za nešto prijeporno u njihovu zakonu i da nema nikakve krivnje kojom bi zaslužio smrt ili okove. ³⁰Kad mi pak dojaviše da su protiv njega skovali zavjeru, poslao ga k tebi, a tužitelje uputih neka se tebi obrate protiv njega."

³¹Vojnici dakle, po primljenoj naredbi uzeše Pavla i odvedoše ga noću u Antipatridu. ³²Sutradan ostave konjanike da s njime pođu dalje, a oni se vratiše u vojarnu. ³³Kad konjanici stigoše u Cezareju, uručiše upravitelju pismo i privedoše mu Pavla. ³⁴Pošto upravitelj pročitao pismo, zapita iz koje je pokrajine. Kad sazna da je iz Cilicije: ³⁵"Saslušat ću te, reče, kad pristignu i tužitelji tvoji." Onda zapovjedi čuvati ga u dvoru Herodovu.

Rasprava pred Feliksom (Dj 24,1)

Dj 24.

Nakon pet dana siđe veliki svećenik Ananija s nekim starješinama i odvjetnikom, nekim Tertulom te izniješe upravitelju tužbu protiv Pavla. ²Pošto dozvaše Pavla, počeo ga Tertul optuživati: "Veliki mir što ga po tebi, vrli Felikse, uživamo i boljitak što tvojom providnošću narodu ovomu nastaje, ³u svemu i posvuda primamo sa svom zahvalnošću. ⁴Ali, da ti dulje ne dodijavam, molim te da nas u svojoj blagonaklonosti ukratko poslušaj. ⁵Utvrđismo da je ovaj čovjek kuga, da pokreće bune među svim Židovima po svijetu, da je kolovođa nazaretske sljedbe, ⁶da je čak i Hram pokušao oskvrnuti pa ga uhitismo. ⁷ . ⁸Od njega, ako ga o svemu tomu ispitaš, možeš saznati za što ga mi optužujemo." ⁹Podržao ga i Židovi tvrdeći da je tako.

Pavlova obrana (Dj 24,10)

¹⁰Nato Pavao odvrati pošto mu upravitelj kimnu da govori: "Kako znam da si već mnogo godina sudac narodu ovomu, mirne se duše branim. ¹¹Ta možeš se osvjedočiti da nema više od dvanaest dana otkad uzađoh u Jeruzalem da se poklonim. ¹²A nisu me našli ni u Hramu da s kim raspravljam ili bunu podižem, ni u sinagogama, ni po gradu. ¹³I ne mogu ti dokazati ono za što me sada optužuju."

¹⁴"Jamčim ti, naprotiv, ovo: Putom koji nazivaju sljedbom služim otačkom Bogu vjerujući u sve što je u Zakonu i u Prorocima napisano, ¹⁵uzdajući se u Boga da će uskrsnuti pravednici i nepravednici, što oni i sami očekuju. ¹⁶Zato se i ja trudim uvijek imati savjest besprijekornu pred Bogom i pred ljudima."

¹⁷"Nakon više godina dođoh da donesem milostinju za svoj narod i prinose; ¹⁸dok sam ih prinosio, nađoše me posvećena u Hramu, a ne sa svjetinom ni u metežu. ¹⁹Ali neki Židovi iz Azije - da, trebalo bi da se oni pojave pred tobom i optuže me ako što imaju protiv mene. ²⁰Ili neka ovi sami kažu: koji su zločin na meni našli kad sam stajao pred Vijećem, ²¹osim možda one jedne riječi koju doviknuh među njima stojeći: Zbog uskrsnuća mrtvih sudi mi se danas pred vama!"

Pavlovo cezarejsko sužanjstvo (Dj 24,22)

²²Nato Feliks, koji je točno znao sve o ovom Putu, odgodi njihovu parnicu rekavši: "Kada dođe tisućnik Lizija, riješit ću vaš spor." ²³Satniku pak naredi da se Pavao čuva, ali da uživa olakšice i da se nikomu od njegovih ne brani posluživati ga.

²⁴Nakon nekoliko dana stigne i Feliks sa svojom ženom Druzilom koja bijaše Židovka; posla po Pavla i poslušao ga o vjeri u Isusa Krista. ²⁵Kad Pavao stade raspravljati o pravednosti, uzdržljivosti i budućem Sudu, Feliks uplašen reče: "Zasad idi, a kad nađem vremena, pozvat ću te." ²⁶Ujedno se nadao da će mu Pavao dati novaca. Zato ga je češće pozivao i s njim razgovarao.

²⁷Nakon dvije godine dobi Feliks za nasljednika Porcija Festa. Hoteći ugoditi Židovima, ostavi Feliks Pavla u okovima.

Pavao se priziva na cara (Dj 25,1)

Dj 25.

Fest dakle tri dana nakon dolaska u provinciju uziđe iz Cezareje u Jeruzalem. ²Veliki mu svećenici i prvaci židovski izniše tužbu protiv Pavla te ga zaklinjahu ³ištući milost protiv Pavla: da ga pošalje u Jeruzalem. Jer spremali su zasjedu da ga putom smaknu. ⁴Ali Fest odvrati kako Pavao treba da ostane zatvoren u Cezareji, a i on da će uskoro onamo. ⁵"Ovlašteni dakle među vama, reče, neka sa mnom siđu pa ako na tom čovjeku ima krivnje, neka ga tuže."

⁶Pošto se u njih zadrži najviše osam ili deset dana, siđe u Cezareju. Sutradan sjede na sudačku stolicu i zapovjedi da se dovede Pavao. ⁷Kad se on pojavi, okružiše ga Židovi koji su sišli iz Jeruzalema i izniše protiv njega mnoge i teške optužbe kojih ne mogahu dokazati. ⁸Pavao se branio: "Ničim se nisam ogriješio ni o židovski Zakon, ni o Hram, ni o cara." ⁹Nato Fest hoteći ugoditi Židovima, odvrati Pavlu: "Hoćeš li u Jeruzalem da ti se ondje za to sudi preda mnom?" ¹⁰A Pavao će: "Stojim pred sudom carevim, gdje treba da mi se sudi. Židovima ništa ne skrivih, kao što i ti veoma dobro znaš. ¹¹Ako sam pak doista što skrivio i učinio štogod što zavređuje smrt, ne izmičem smrti; ako li pak ne stoji ono za što me ovi tuže, nitko me ne može njima izručiti. Na cara se prizivljem!" ¹²Tada se Fest posavjetova s vijećem pa odgovori: "Na cara si se prizvao, pred cara ćeš ići!"

Pavao pred kraljem Agripom (Dj 25,13)

¹³Nekoliko dana poslije dođu kralj Agripa i Berenika u Cezareju da pozdrave Festa. ¹⁴Kako se ondje zadržao nekoliko dana, izloži Fest kralju to o Pavlu: "Ima neki čovjek, reče, što ga je Feliks ostavio uznikom. ¹⁵Kad bijah u Jeruzalemu, izniše veliki svećenici i starješine protiv njega tužbu i zatražiše osudu. ¹⁶Odgovorih im da u Rimljana nije običaj izručivati kojega čovjeka prije negoli se, optužen, suoči s tužiteljima i dobije prigodu da se brani od optužbe. ¹⁷Pošto zajedno dođosmo ovamo, bez ikakva odgađanja sjedoh ja sutradan na sudačku stolicu i zapovjedih dovesti toga čovjeka. ¹⁸Tužitelji ga okružiše, ali ne izniše tužbe ni za jedno od zlodjela koja sam ja naslućivao, ¹⁹nego su protiv njega imali nešto prijetljivo o svojoj vjeri i o nekom Isusu koji je umro, a Pavao tvrdi da je živ. ²⁰Ne snalazeći se u takvoj raspravi, upitah bi li htio u Jeruzalem da mu se ondje za to sudi. ²¹Budući da se Pavao prizivom podložio presudi njegova Veličanstva, zapovjedih da ga čuvaju dok ga ne pošaljem caru." ²²Na to će Agripa Festu: "Htio bih i ja čuti toga čovjeka." "Sutra ćeš ga, reče, čuti."

²³Sutradan dakle dođu Agripa i Berenika s velikim sjajem te uđu u dvoranu zajedno s tisućnicima i najuglednijim gradskim muževima. Kad na zapovijed Festovu dovedu Pavla, ²⁴reče Fest: "Agripa, kralju, i vi svi ovdje s nama nazočni, gledajte ovoga čovjeka! Zbog njega me sav narod židovski salijetao i u Jeruzalemu i ovdje vičući da on ne smije više živjeti. ²⁵Ali ja nađoh da nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt pa kad se on sam prizvao na njegovo Veličanstvo, odlučih poslati mu ga. ²⁶Ja nemam ništa pouzdano o njemu napisati Gospodaru. Zato ga izvedoh pred vas, ponajpače preda te, kralju

Agripa, da bih nakon ove istrage imao što napisati. ²⁷Čini mi se doista besmislenim poslati uznika, a ne naznačiti optužbu protiv njega."

Pavao se brani pred Agripom (Dj 26,1)

Dj 26.

Nato Agripa reče Pavlu: "Dopušta ti se o sebi govoriti." Pavao ispruži ruku i stade se braniti:

²"Smatram se sretnim što se u svemu za što me Židovi optužuju mogu, evo, danas braniti pred tobom, kralju Agripa, ³jer ti najbolje poznaješ židovske običaje i zadjevice. Zato me, molim, velikodušno poslušaj."

⁴"Dakle, život moj od najranije mladosti proveden u narodu mojem, u Jeruzalemu, znaju svi Židovi. ⁵Poznaju me odavna te mogu, ako samo hoće, svjedočiti da sam po najstrožoj sljedbi naše vjere živio kao farizej. ⁶I sada stojim pred sudom zbog nade u obećanje koje Bog dade ocima našim ⁷i kojemu se dovinuti nada dvanaest plemena naših, svesrdno noću i danju služeći Bogu. Za tu me nadu, kralju, tuže Židovi. ⁸Zašto nevjerojatnim smatrate da Bog mrtve uskrisuje?"

⁹"Pa i ja sam nekoć smatrao da mi se svim silama boriti protiv imena Isusa Nazarećanina. ¹⁰To sam i činio u Jeruzalemu: mnoge sam svete, pošto od velikih svećenika dobih punomoć, u tamnice zatvorio, dao svoj glas kad su ih ubijali ¹¹i po svim ih sinagogama često mučenjem prisiljavao psovati i, prekomjerno bijesan na njih, progonio sam ih čak i u tuđim gradovima."

Pavao o svom obraćenju (Dj 26,12)

(Dj 9,1-19; 22,6-16)

¹²"Radi toga pođoh u Damask s punomoći i ovlaštenjem velikih svećenika ¹³kadli u pol bijela dana na putu vidjeh, kralju, kako s neba svjetlost od sunca sjajnija obasja mene i moje suputnike. ¹⁴Pošto popadasm na zemlju, začuh glas što mi govoraše hebrejskim jezikom: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Teško ti se protiv ostana praćakati.' ¹⁵Ja odvratih: 'Tko si, Gospodine?' Gospodin će mi: 'Ja sam Isus koga ti progoniš! ¹⁶Nego ustani, *na noge se* jer zato ti se ukazah da te postavim za poslužitelja i svjedoka onoga što si vidio i što ću ti pokazati. ¹⁷*Izbavit ću te* od naroda i *od pogana kojima te šaljem* ¹⁸*da im otvoriš oči* pa se obrate *od tame k svjetlosti*, od vlasti Sotonine k Bogu te po vjeri u mene prime oproštenje grijeha i baštinu među posvećenima."

¹⁹"Otada, kralju Agripa, ne bijah neposlušan nebeskom viđenju. ²⁰Nego najprije onima u Damasku pa onda i u Jeruzalemu, svoj zemlji židovskoj i poganima navješćivah da se pokaju i obrate k Bogu i čine djela dostojna obraćenja. ²¹Zbog toga me Židovi uhvatiše u Hramu i pokušашe ubiti. ²²Ali s pomoću Božjom sve do dana današnjega svjedočim, evo, malu i veliku, ne govoreći ništa osim onoga što Proroci govorahu i Mojsije da se ima zbiti: ²³da će Krist trpjeti i da će on, prvouskrslu od mrtvih, svjetlost navješćivati narodu i poganima."

Festov i Agripin prosvjed (Dj 26,24)

²⁴Dok se on tako branio, Fest će mu u sav glas: "Mahnišaš, Pavle! Veliko ti znanje mozgom zavrnilo." ²⁵"Ne mahnitam, vrli Feste, odvrati Pavao, nego riječi istine i razbora kazujem. ²⁶Ta znade za to kralj komu s pouzdanjem govorim. Ništa mu od toga, uvjeren sam, nije nepoznato; jer nije se to dogodilo u kakvu zakutku. ²⁷Vjeruješ li, kralju Agripa, Prorocima? Znam da vjeruješ!" ²⁸Agripa će Pavlu: "Zamalo pa me uvjeri te kršćaninom postah!" ²⁹Pavao pak: "Dao Bog te i za malo i za mnogo, ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postali ovakvima kakav sam ja, osim ovih okova!"

³⁰Nato usta kralj, upravitelj, Berenika i oni koji su s njima zasjedali. ³¹Udaljujući se govorili su među sobom: "Ovaj čovjek ne čini ništa čime bi zaslužio smrt ili okove." ³²Agripa pak reče Festu: "Ovaj bi čovjek mogao biti pušten da se nije prizvao na cara."

Prema Rimu (Dj 27,1)

Dj 27.

Kad je odlučeno da odjedrimo u Italiju, predadoše i Pavla i neke druge uznike satniku carske čete, imenom Juliju. ²Popesmo se na neku adramitsku lađu koja je imala ploviti u azijska mjesta pa otplovismo. S nama je bio Aristarh Makedonac, Solunjanin. ³Sutradan doplovismo u Sidon. Julije, koji je s Pavlom čovječno postupao, dopusti mu poći k prijateljima da se pobrinu za nj. ⁴Odande smo otplovili, jedrili uz Cipar - jer su nam vjetrovi bili protivni - ⁵pa preplovili more duž Cilicije i Pamfilije i stigli u Miru licijsku. ⁶Ondje satnik nađe neku aleksandrijsku lađu za Italiju i ukrca nas na nju.

⁷Više smo dana plovili sporo i jedva doprli do Knida. Kako nam vjetar ne dade pristati, doplovismo pod Kretu kod Salmone ⁸pa jedva jedvice ploveći uza nju, stigismo na neko mjesto zvano Dobra pristaništa, blizu kojega je grad Laseja.

Oluja i brodolom (Dj 27,9)

⁹Kad je nakon duljeg vremena plovdba već postala pogibeljna jer je Post već bio izminuo, opominjaše Pavao: ¹⁰"Ljudi, govorio im je, vidim da će plovdba biti nezgodna i na veliku štetu ne samo za tovar i lađu nego i za naše živote." ¹¹Ali je satnik više vjerovao kormilaru i brodovlasniku negoli Pavlovim riječima. ¹²A kako luka nije bila prikladna za zimovanje, većina je predlagala da odande otplove ne bi li kako doprli do kretske luke Feniksa, što gleda prema jugozapadu i sjeverozapadu, pa ondje prezimili.

¹³Uto duhne blagi južnjak i oni, misleći da bi mogli ostvariti naum, digoše sidro i zaploviše tik uz Kretu. ¹⁴Ali nedugo zatim razbjesni se žestok vjetar zvan sjeveroistočnjak. ¹⁵Zahvati lađu te mu nije mogla odoljeti pa se prepustismo da nas nosi. ¹⁶Prolazeći ispod nekog otočića zvanog Kauda, jedva uspjesmo dohvatiti čamac. ¹⁷Podigoše ga pa upotrijebiše snast da potpašu lađu. Bojeći se pak da se ne nasuču u Sirti, spustiše prvenjaču. Tako ih je nosilo. ¹⁸Budući da nas je oluja silovito udarala, sutradan se riješiše tovara, ¹⁹a treći dan svojim rukama izbacije brodsku opremu. ²⁰Kako se pak više dana nije pomaljalo ni sunce ni zvijezde, a oluja bjesnjela nemalena, bila je već propala svaka nada da ćemo se spasiti.

²¹Ni jelo se već dugo nije. Onda usta Pavao posred njih i reče: "Trebalo je, ljudi, poslušati me, ne se otiskivati od Krete i izbjeći ovu nepogodu i štetu. ²²Sada vas pak opominjem: razvedrite se jer ni živa duša između vas neće stradati, nego samo lađa. ²³Noćas mi se ukaza anđeo Boga čiji sam i komu služim. ²⁴te reče: 'Ne boj se, Pavle! Pred cara ti je stati i evo Bog ti daruje sve koji plove s tobom.' ²⁵Zato razvedrite se, ljudi! Vjerujem Bogu: bit će kako mi je rečeno. ²⁶Ali treba da se nasučemo na neki otok."

²⁷Bijaše već četrnaesta noć što smo bili tamo-amo gonjani po Jadranu kad oko ponoći naslutiše mornari da im se primiče neka zemlja. ²⁸Bacivši olovnicu, nađoše dvadeset hvati dubine; malo poslije baciše je opet i nađoše ih petnaest.

²⁹Kako se bojahu da ne naletimo na grebene, baciše s krme četiri sidra iščekujući da se razdani. ³⁰Kad su mornari bili naumili uteći iz lađe i počeli spuštati čamac u more pod izlikom da s pramca kane spustiti sidra, ³¹reče Pavao satniku i vojnicima: "Ako ovi ne ostanu na lađi, vi se spasiti ne možete!" ³²Nato vojnici presjekoše užad čamca i pustiše da padne.

³³Do pred svanuće nutkao je Pavao sve da uzmu hrane: "Četrnaesti je danas dan, reče, što bez jela čekate, ništa ne okusivši. ³⁴Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neće propasti." ³⁵Rekavši to, uze kruh, pred svima zahvali Bogu, razlomi i stade jesti. ³⁶Svi se razvedre te i oni uzmu hrane. ³⁷A svih nas je u lađi bilo dvjesta sedamdeset i šest duša. ³⁸Jednom nasićeni, stanu rasterećivati lađu bacajući žito u more. ³⁹Kad osvanu, mornari ne prepoznaše zemlje; razabraše neki zaljev ravne obale pa odluče, bude li moguće, u nj zavesti lađu. ⁴⁰Odriješe sidra i ostave ih u moru. Istodobno popuste i spone kormila, razapnu prvenjaču prema vjetru pa udare k obali. ⁴¹Ali naletješe na plićak i nasukaše brod: pramac, nasaden, osta nepomičan, a krmu razdiraše žestina valova.

⁴²Tada vojnici naumiše poubijati sužnje da ne bi koji isplivao i pobjegao, ⁴³ali im satnik, hoteci spasiti Pavla, omete naum: zapovjedi da oni koji znaju plivati najprvi poskaču i izađu na kraj, ⁴⁴a ostali će, tko na daskama, tko na olupinama lađe. Tako svi živi i zdravi prispješe na kopno.

Pavao na Malti (Dj 28,1)

Dj 28.

Jednom spašeni, doznasmo da se otok zove Malta. ²Urođenici nam iskazivahu nesvakidašnje čovjekoljublje. Zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je počela kiša i bilo zima. ³Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrućine izađe zmija i pripije mu se za ruku. ⁴Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su među sobom: "Ovaj je čovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti." ⁵Ali on otrese životinju u vatru i ne bi mu ništa; ⁶a oni očekivahu da će oteći i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo čekali i vidjeli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog.

⁷U okolici onoga mjesta bilo je imanje prvaka otoka, imenom Publija. On nas je primio i tri dana uljudno gostio. ⁸A Publijeva je oca uhvatila ognjica i srdobolja pa je ležao. Pavao uđe k njemu, pomoli se, stavi na nj ruke i izliječi ga. ⁹Nakon toga su dolazili i drugi koji na otoku bijahu bolesni te ozdravljali. ¹⁰Oni nas mnogim počastima počastiše i na odlasku nam priskrbiše što je potrebno.

Od Malte do Rima (Dj 28,11)

¹¹Nakon tri mjeseca otplovismo aleksandrijskom lađom koja je prezimila na otoku i imala za znak Dioskure. ¹²Doplovismo u Sirakuzu i ostadosmo ondje tri dana. ¹³Odande ploveći uz obalu, stigosmo u Regij. Sutradan okrenu južnjak te za dva dana stigosmo u Puteole. ¹⁴Ondje nađosmo braću koja nas zamoliše da ostanemo u njih sedam dana. Tako stigosmo u Rim.

¹⁵Kada su tamošnja braća čula za nas, iziđoše nam u susret do Apijeva trga i Triju gostionica. Kad ih Pavao ugleda, zahvali Bogu i ohrabri se. ¹⁶A kad uđosmo u Rim, Pavlu su dopustili stanovati zasebno, zajedno s vojnikom koji ga je čuvao.

Pavao i rimski Židovi (Dj 28,17)

¹⁷Nakon tri dana sazva on židovske prvake. Kad se sabraše, reče im: "Ja, braćo, ne učinih ništa protiv naroda ni običaja otačkih, a ipak me okovana u Jeruzalemu predadoše u ruke Rimljana. ¹⁸Oni me nakon istrage htjedoše pustiti jer nije na meni bilo ništa čime bih bio zaslužio smrt. ¹⁹Kako se Židovi tome opriješe, bio sam prisiljen prizvati se na cara; ne dakle stoga što bih imao bilo za što tužiti svoj narod. ²⁰S toga dakle razloga zamolih vidjeti vas i obratiti vam se jer zbog nade Izraelove nosim ove verige."

²¹Oni mu odvrate: "Mi o tebi nismo primili nikakva pisma iz Judeje niti nam je tko od pristigle braće o tebi što zlo javio ili rekao. ²²Nego htjeli bismo od tebe čuti što misliš jer o toj sljedbi znamo samo da joj se posvuda proturječi."

Od Židova k poganima (Dj 28,23)

²³Nato urekoše dan pa dođoše mnogi k njemu u stan. Izlagao im je i svjedočio o kraljevstvu Božjemu te ih od jutra do večeri iz Mojsijeva Zakona i Proroka uvjeravao o Isusu. ²⁴I jedne uvjeriše njegove riječi, a drugi nisu vjerovali. ²⁵Nesložni tako među sobom, stadoše se razilaziti kadli im Pavao reče još jednu riječ: "Lijepo Duh Sveti po Izaiji proroku reče ocima vašim:

²⁶*Idi k tomu narodu i reci mu:*

Slušat ćete, slušati - i nećete razumjeti;

gledat ćete, gledati - i nećete vidjeti!

²⁷*Jer usalilo se srce naroda ovoga:*

uši začepiše,

oči zatvoriše

da očima ne vide,

ušima ne čuju,

srcem ne razumiju

te se ne obrate

pa ih izliječim.

²⁸Neka vam je dakle svima znano: poganima je poslano ovo spasenje Božje; oni će poslušati!" ²⁹.

Zaključak (Dj 28,30)

³⁰Pavao osta pune dvije godine u svom unajmljenom stanu gdje je primao sve koji su dolazili k njemu, ³¹propovijedao kraljevstvo Božje i naučavao o Gospodinu Isusu Kristu sa svom slobodom, nesmetano.

Poslanice apostola Pavla

Poslanica Rimljanima (Rim.)

UVOD (Rim 1,1)

Proslov (Rim 1,1)

Rim 1.

Pavao, sluga Krista Isusa,
pozvan za apostola,
odlučen za evanđelje Božje -
²koje Bog unaprijed obećavaše
po svojim prorocima
u Pismima svetim
³⁰Sinu svome,
potomku Davidovu
po tijelu,
⁴postavljenom Sinom Božjim,

u snazi,
po Duhu posvetitelju
uskrsnućem od mrtvih,
o Isusu Kristu, Gospodinu našem,
5po komu primismo milost i apostolstvo
da na slavu imena njegova
k poslušnosti vjere
privodimo sve pogane
6među kojima ste i vi
pozvanici Isusa Krista: 7svima u Rimu,
miljenicima Božjim,
pozvanicima, svetima. Milost vam i mir
od Boga, Oca našega,
i Gospodina Isusa Krista.

Zahvala i molitva (Rim 1,8)

8Ponajprije zahvaljujem Bogu mojemu po Isusu Kristu za sve vas: što se vaša vjera navješćuje po svem svijetu. 9Doista, svjedok mi je Bog - komu duhom svojim služim u evanđelju Sina njegova - da vas se 10u svojim molitvama neprekidno spominjem i uvijek molim ne bi li mi se već jednom s voljom Božjom nekako posrećilo doći k vama. 11Jer čeznem vidjeti vas da vam predam nešto dara duhovnoga te se ojačate, zapravo - 12da se zajedno s vama ohrabrim zajedničkom vjerom, vašom i mojom. 13A ne bih htio, braćo, da ne znate: često sam bio nakanio doći k vama - i sve dosad bio spriječen - da i među vama uberem koji plod kao i među drugim narodima. 14Dužnik sam Grcima i barbarima, mudracima i nezalicama. 15Odatle moja nakana da i vama u Rimu navijestim evanđelje.

I. SPASENJE PO VJERI

A. OPRAVDANJE

(Rim 1,16)

Navještaj poruke o spasenju (Rim 1,16)

16Ne stidim se, uistinu, evanđelja: ono je snaga Božja na spasenje svakomu tko vjeruje - Židovu najprije, pa Grku. 17Jer pravednost se Božja od vjere k vjeri u njemu otkriva kao što je pisano: *Pravednik će od vjere živjeti.*

1. GNJEV BOŽJI NAD POGANIMA I ŽIDOVIMA

(Rim 1,18)

Nad poganima (Rim 1,18)

18Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravедnost ljudi koji istinu sputavaju nepravедnošću. 19Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. 20Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. 21Jer premda upознаše Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomračí bezumno srce njihovo. 22Gradeći se mudrima, poludješe i 23zamijeniše slavu neraspadljivog Boga *likom*, obličjem raspadljiva čovjeka, i ptica, i četveronožaca, i gmazova.

24Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščaćuju svoja tijela, 25oni što su Istinu - Boga zamijenili lažju, častili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen.

26Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima: njihove žene zamijeniše naravno općenje protunaravnim, 27a tako su i muškarci napustili naravno općenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarci s muškarcima sramotno čine i sami na sebi primaju zasluženu plaću svoga zastranjenja.

28I kako nisu smatrali vrijednim držati se spoznaje Boga, predade ih Bog nevaljanu umu te čine što ne dolikuje, 29puni svake nepravde, pakosti, lakomosti, zloće; puni zavisti, ubojstva, svađe, prijevare, zlonamjernosti; došaptavači, 30klevetnici, mrzitelji Boga, drznici, oholice, preuzetnici, izmišljači zala, roditeljima neposlušni, 31nerazumni, nevjerni, beščutni, nemilosrdni. 32Znaju za odredbu Božju - da smrt zasluđu koji takvo što čine - a oni ne samo da to čine nego i povlađuju onima koji čine.

Nad Židovima (Rim 2,1)

Rim 2.

Zato nemaš isprike, čovječe koji sudiš, tko god ti bio. Jer time što drugoga sudiš, sebe osuđuješ: ta to isto činiš ti što sudiš.

²Znamo pak: Bog po istini sudi one koji takvo što čine. ³Misliš li da ćeš izbjeći sudu Božjemu, ti čovječe što sudiš one koji takvo što čine, a sam to isto činiš? ⁴Ili prezireš bogatstvo dobrote, strpljivosti i velikodušnosti njegove ne shvaćajući da te dobrota Božja k obraćenju privodi? ⁵Tvrdokornošću svojom i srcem koje neće obraćenja zgrćeš na se gnjev za Dan gnjeva i objavljenja pravedna suda Boga ⁶koji će *uzvratiti svakom po djelima*: ⁷onima koji postojanošću u dobrim djelima ištu slavu, čast i neraspadljivost - život vječni; ⁸buntovnicima pak i nepokornima istini, a pokornima nepravdi - gnjev i srdžba! ⁹Nevolja i tjeskoba na svaku dušu čovječju koja čini zlo, na Židova najprije, pa na Grka; ¹⁰a slava, čast i mir svakomu koji čini dobro, Židovu najprije, pa Grku! ¹¹Ta u Boga nema pristranosti.

Unatoč Zakonu (Rim 2,12)

¹²Uistinu koji bez Zakona sagriješiš, bez Zakona će i propasti; i koji pod Zakonom sagriješiš, po Zakonu će biti suđeni. ¹³Ne, pred Bogom nisu pravedni slušatelji Zakona, nego - izvršitelji će Zakona biti opravdani. ¹⁴Ta kad se god pogani, koji nemaju Zakona, po naravi drže Zakona, i nemajući Zakona, oni su sami sebi Zakon: ¹⁵pokazuju da je ono što Zakon nalaže upisano u srcima njihovim. O tom svjedoči i njihova savjest, a i prosuđivanja kojima se među sobom optužuju ili brane. ¹⁶To će se očitovati na Dan u koji će, po mojem evanđelju, Bog po Isusu Kristu suditi ono što je skriveno u ljudima.

Židov kao i poganin (Rim 2,17)

¹⁷Ako pak ti koji se Židovom nazivaš, koji mirno počivaš na Zakonu i dičiš se Bogom, ¹⁸koji poznaješ Volju i iz Zakona poučen razlučuješ što je bolje ¹⁹te si uvjeren da si vođa slijepih, svjetlo onih u tami, ²⁰odgojitelj nerazumnih, učitelj nejačadi jer u Zakonu imaš oličenje znanja i istine; ²¹ti, dakle, koji drugoga učiš, sam sebe ne učiš! Ti koji propovijedaš da se ne krade, kradeš! ²²Ti koji zabranjuješ preljub, preljub počinjaš! Ti komu su odvratni kumiri, pljačkaš hramove! ²³Ti koji se Zakonom dičiš, kršenjem toga Zakona Boga obeščašćuješ! ²⁴Doista, kako je pisano, *ime se Božje zbog vas huli među narodima*.

Unatoč obrezanju (Rim 2,25)

²⁵Da, obrezanje koristi ako vršiš Zakon; ako pak kršiš Zakon, obrezanje tvoje postalo je neobrezanje. ²⁶Ako dakle neobrezani opslužuje propise Zakona, neće li se njegovo neobrezanje smatrati obrezanjem? ²⁷I onaj koji je podrijetlom neobrezanik, a ispunja Zakon, suditi će tebi koji si, uza sve slovo i obrezanje, prijestupnik Zakona. ²⁸Ta nije Židov tko je Židov naizvana i nije obrezanje ono izvana, ²⁹na tijelu, nego pravi je Židov u nutrimi i pravo je obrezanje u srcu, po duhu, ne po slovu. Pohvala mu nije od ljudi, nego od Boga.

Unatoč obećanjima Božjim (Rim 3,1)

Rim 3.

Koja je dakle prednost Židova? Ili kakva korist od obrezanja? ²Velika u svakom pogledu. Ponajprije: povjerena su im obećanja Božja. ³Da, a što ako su se neki iznevjerili? Neće li njihova nevjernost obeskrjepiti vjernost Božju? ⁴Nipošto! Nego neka Bog bude istinit, a *svaki čovjek lažac*, kao što je pisano:

*Da pravedan budeš po obećanjima svojim
i pobijediš kada te sudili budu.*

⁵Ako pak naša nepravda ističe Božju pravednost, što ćemo na to reći? Nije li onda - po ljudsku govorim - nepravedan Bog koji daje maha gnjevu? ⁶Nipošto! Ta kako će inače Bog suditi svijet? ⁷Ako je, doista, istina Božja po mojoj lažljivosti obilno zasjala njemu na slavu, zašto da ja još budem suđen kao grešnik? ⁸I zar da ne "činimo zlo da dođe dobro", kako nas kleveću i kako neki kažu da govorimo? Sud ih pravedni čeka!

Svi su grešni (Rim 3,9)

⁹Što dakle? Imamo li prednost? Ne baš! Jer upravo optužismo sve, i Židove i Grke, da su pod grijehom, ¹⁰kao što je pisano:

Nema pravedna ni jednoga,

¹¹*nema razumna,*

nema ga tko bi Boga tražio. ¹²Svi skrenuše, svi se zajedno pokvariše,

*nitko da čini dobro -
nijednoga nema. ¹³Grob otvoren grlo je njihovo,
jezikom lažno laskaju,
pod usnama im je otrov ljutičin,
¹⁴usta im puna kletve i grkosti; ¹⁵noge im hitre da krv proliju,
¹⁶razvaline i nevolja na njinim su putima, ¹⁷put mira oni ne poznaju,
¹⁸straha Božjega nemaju pred očima.*
¹⁹A znamo: što god Zakon veli, govori onima pod Zakonom, da svaka usta umuknu i sav svijet bude krivac pred Bogom. ²⁰Zato se po djelima Zakona *nitko neće opravdati pred njim*. Uistinu, po Zakonu - samo spoznaja grijeha!

2. PRAVEDNOST BOŽJA I VJERA (Rim 3,21)

Objavljenje spasiteljske pravednosti Božje (Rim 3,21)

²¹Sada se pak izvan Zakona očitovala pravednost Božja, posvjedočena Zakonom i Prorocima, ²²pravednost Božja po vjeri Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! ²³Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; ²⁴opravdani su besplatno, njegovom milošću po otkupljenju u Kristu Isusu. ²⁵Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijeha; ²⁶htio je očitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme - da bude pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.

Uloga vjere (Rim 3,27)

²⁷Gdje je dakle hvastanje? Isključeno je. Po kojem zakonu? Po zakonu djela? Ne, nego po zakonu vjere. ²⁸Smatramo zaista da se čovjek opravdava vjerom bez djela Zakona. ²⁹Ili je Bog samo Bog Židova? Nije li i pogana? Da, i pogana. ³⁰Jer jedan je Bog: on će opravdati obrezane zbog vjere i neobrezane po vjeri. ³¹Obeskrepljujemo li dakle Zakon po vjeri? Nipošto! Naprotiv, Zakon utvrđujemo.

3. SVJEDOČANSTVO PISMA (Rim 4,1)

Abraham opravdan vjerom (Rim 4,1)

Rim 4.

Što ćemo dakle reći? Što je Abraham, otac naš, našao po tijelu? ²Doista, ako je Abraham po djelima opravdan, ima se čime dičiti - ali ne pred Bogom. ³Ta što veli Pismo? *Povjerova Abraham Bogu i uračuna mu se u pravednost.* ⁴Onomu tko radi ne računa se plaća kao milost, nego kao dug. ⁵Onomu tko ne radi, a vjeruje u Onoga koji opravdava bezbožnika, vjera se uračunava u pravednost, ⁶kao što i David blaženim proglašuje čovjeka kojemu Bog uračunava pravednost bez djela: ⁷*Blaženi oni kojima je zločin otpušten,*

*kojima je grijeh pokriven! ⁸Blago čovjeku
komu Gospodin ne ubraja krivnju.*

Nezavisno od obrezanja (Rim 4,9)

⁹Ide li dakle ovo blaženstvo samo obrezane ili i neobrezane? Ta velimo: *Vjera se Abrahamu uračuna u pravednost.* ¹⁰A kako mu se uračuna? Već obrezanu ili još neobrezanu? Ne obrezanu, nego neobrezanu! ¹¹I znak obrezanja primi kao pečat pravednosti koju je po vjeri zadobio još neobrezan, da bude ocem svih vjernika: neobrezanih - te im se uračuna pravednost - ¹²i ocem obrezanih, ne onih koji su samo obrezani, nego onih koji uz to idu stopama vjere još neobrezana oca našeg Abrahama.

Nezavisno od Zakona (Rim 4,13)

¹³Doista, obećanje da će biti baštinik svijeta nije Abrahamu ili njegovu potomstvu dano na temelju nekog zakona, nego na temelju pravednosti vjere. ¹⁴Jer ako su baštinici oni iz Zakona, prazna je vjera, jalovo obećanje. ¹⁵Ta Zakon rađa gnjev; gdje pak nema Zakona, nema ni prekršaja. ¹⁶Zato - zbog vjere da bude po milosti to obećanje zajamčeno svemu potomstvu, ne potomstvu samo po Zakonu, nego i po vjeri Abrahama, koji je otac svih nas - ¹⁷kao što je pisano: *Ocem mnoštva naroda ja te postavljam* - pred Onim komu povjerova, pred Bogom koji oživljuje mrtve i zove da bude ono što nije.

Abrahamova i kršćanska vjera (Rim 4,18)

¹⁸U nadi protiv svake nade povjerova Abraham da postane *ocem naroda mnogih* po onom što je rečeno: *Toliko će biti tvoje potomstvo*. ¹⁹Nepokolebljivom vjerom promotri on tijelo svoje već obamrlo - bilo mu je blizu sto godina - i obamrlost krila Sarina. ²⁰Ali pred Božjim obećanjem nije nevjeran dvoumio, nego se vjerom ojačao dajući slavu Bogu, ²¹posve uvjeren da on može učiniti što je obećao. ²²*Zato mu se i uračuna u pravednost.*

²³Ali nije samo za nj napisano: *Uračuna mu se*, ²⁴nego i za nas kojima se ima uračunati, nama što vjerujemo u Onoga koji od mrtvih uskrisi Isusa, Gospodina našega, ²⁵koji je predan za opacine naše i uskrišen radi našeg opravdanja.

B. SPASENJE (Rim 5,1)

Opravdanje zalag spasenja (Rim 5,1)

Rim 5.

Opravdani dakle vjerom, u miru smo s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu. ²Po njemu imamo u vjeri i pristup u ovu milost u kojoj stojimo i dičimo se nadom slave Božje. ³I ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa postojanošću, ⁴postojanost prokušanošću, prokušanost nadom. ⁵Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan! ⁶Doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. ⁷Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. ⁸A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije. ⁹Koliko li ćemo se više sada, pošto smo opravdani krvlju njegovom, spasiti po njemu od srdžbe? ¹⁰Doista, ako se s Bogom pomirismo po smrti Sina njegova dok još bijasmo neprijatelji, mnogo ćemo se više, pomireni, spasiti životom njegovim. ¹¹I ne samo to! Dičimo se u Bogu po Gospodinu našem Isusu Kristu po kojem zadobismo pomirenje.

1. OSLOBOĐENJE OD GRIJEHA, SMRTI I ZAKONA (Rim 5,12)

Adam i Krist (Rim 5,12)

¹²Zbog toga, kao što po jednom Čovjeku *uđe u svijet grijeh* i po grijehu *smrt*, i time što svi sagriješite, na sve ljude prijeđe smrt... ¹³Doista, do Zakona bilo je grijeha u svijetu, ali se grijeh ne ubraja kad nema zakona. ¹⁴Da, ali smrt je od Adama do Mojsija doista kraljevala i nad onima koji ne sagriješite prekršajem sličnim kao Adam, koji je pralik Onoga koji ima doći.

¹⁵Ali s darom nije kao s grijehom. Jer ako su grijehom jednoga mnogi umrli, mnogo se obilatije na sve razlila milost Božja, milost darovana u jednom čovjeku, Isusu Kristu. ¹⁶I dar - to nije kao kad je ono jedan sagriješio: jer presuda nakon jednoga grijeha posta osudom, a dar nakon mnogih grijeha - opravdanjem. ¹⁷Uistinu, ako grijehom jednoga smrt zakraljeva - po jednome, mnogo će više oni koji primaju izobilje milosti i dara pravednosti kraljevati u životu - po Jednome, Isusu Kristu.

¹⁸Dakle, grijeh jednoga - svim ljudima na osudu, tako i pravednost Jednoga - svim ljudima na opravdanje, na život! ¹⁹Doista, kao što su neposluhom jednoga čovjeka mnogi postali grešnici tako će i posluhom Jednoga mnogi postati pravednici.

²⁰A zakon nadođe da se umnoži grijeh. Ali gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost: ²¹kao što grijeh zakraljeva smrću, da tako i milost kraljuje pravednošću za život vječni po Isusu Kristu Gospodinu našem.

Krst (Rim 6,1)

Rim 6.

Što ćemo dakle reći? Da ostanemo u grijehu da milost izobiluje? ²Nipošto! Jednom umrli grijehu, kako da još živimo u njemu? ³Ili zar ne znate: koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. ⁴Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života.

⁵Ako smo doista s njime srasli po sličnosti smrti njegovoj, očito ćemo sresti i po sličnosti njegovu uskrснуću. ⁶Ovo znamo: naš je stari čovjek zajedno s njim raspet da onemoća ovo grešno tijelo te više ne robujemo grijehu. ⁷Ta tko umre, opravdan je od grijeha.

⁸Pa ako umrijesmo s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti zajedno s njime. ⁹Znamo doista: Krist uskrišen od mrtvih, više ne umire, smrt njime više ne gospoduje. ¹⁰Što umrije, umrije grijehu jednom zauvijek; a što živi, živi Bogu. ¹¹Tako i vi: smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu!

¹²Neka dakle ne kraljuje grijeh u vašem smrtnom tijelu da slušate njegove požude; ¹³i ne predajte grijehu udova svojih za oružje nepravde, nego sebe, od mrtvih oživjele, predajte Bogu i udove svoje dajte Bogu za oružje pravednosti. ¹⁴Valjda grijeh neće vama gospodovati! Ta niste pod Zakonom nego pod milošću!

Kršćanin slobodan od grijeha (Rim 6,15)

¹⁵Što dakle? Da griješimo jer nismo pod Zakonom nego pod milošću? Nipošto! ¹⁶Ne znate li: ako se komu predate za robove, na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate: bilo grijeha - na smrt, bilo poslušnosti - na pravednost. ¹⁷Bijaste robovi grijeha, ali ste, hvala Bogu, od srca poslušali ono pravilo nauka kojemu ste povjereni; ¹⁸da, oslobođeni grijeha, postadoste sluge pravednosti. ¹⁹Po ljudsku govorim zbog vaše ljudske slabosti: kao što nekoć predadoste udove svoje za robove nečistoći i bezakonju - do bezakonja, tako sada predajte udove svoje za robove pravednosti - do posvećenja. ²⁰Uistinu, kad bijaste robovi grijeha, "slobodni" bijaste od pravednosti. ²¹Pa kakav ste plod onda imali? Onoga se sada stidite jer svršetak je tomu - smrt. ²²Sada pak pošto ste oslobođeni grijeha i postali sluge Božje, imate plod svoj za posvećenje, a svršetak - život vječni. ²³Jer plaća je grijeha smrt, a dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

Kršćanin oslobođen Zakona (Rim 7,1)

Rim 7.

Ili zar ne znate, braćo - poznavaočima zakona govorim - da zakon gospodari čovjekom samo za vrijeme njegova života. ²Doista, udana je žena vezana zakonom dok joj muž živi; umre li joj muž, riješena je zakona o mužu. ³Dakle: dok joj muž živi, zvat će se, očito, preljubnicom pođe li za drugoga. Ako li joj pak muž umre, slobodna je od zakona te nije preljubnica pođe li za drugoga.

⁴Tako, braćo moja, i vi po tijelu Kristovu umrijeste Zakonu da pripadnete drugomu, Onomu koji je od mrtvih uskrišen, te plodove donosimo Bogu. ⁵Doista, dok bijasmo u tijelu, grešne su strasti, Zakonom izazvane, djelovale u našim udovima te smrti donosile plodove; ⁶sada pak umrijevši onomu što nas je sputavalo, riješeni smo Zakona te služimo u novosti Duha, a ne u stareži slova.

Uloga Zakona (Rim 7,7)

⁷Što ćemo dakle reći? Je li Zakon grijeh? Nipošto! Nego: grijeha ne spoznah doli po Zakonu jer za požudu ne bih znao da Zakon nije govorio: *Ne poželi!* ⁸A grijeh je, uhvativši priliku, po zapovijedi u meni prouzročio svakovrsnu požudu. Ta bez zakona grijeh je mrtav. ⁹Da, ja sam nekoć živio bez zakona. Ali kad je došla zapovijed, grijeh oživje. ¹⁰Ja pak umrijeh i ustanovi se: zapovijed dana za život bi mi na smrt. ¹¹Doista grijeh, uhvativši priliku, zapovijedu me zavede, njome me i ubi. ¹²Tako: Zakon je svet, i zapovijed je sveta, i pravedna, i dobra.

¹³Pa zar se to dobro meni u smrt prometnu? Nipošto! Nego: grijeh, da se grijehom očituje, po tom dobru uzrokuje mi smrt - da grijeh po zapovijedi postane najvećim grešnikom.

Nutarnja borba (Rim 7,14)

¹⁴Zakon je, znamo, duhovan; ja sam pak tjelesan, prodan pod grijeh. ¹⁵Zbilja ne razumijem što radim: ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim - to činim. ¹⁶Ako li pak činim što ne bih htio, slažem se sa Zakonom, priznajem da je dobar. ¹⁷Onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni. ¹⁸Doista znam da dobro ne prebiva u meni, to jest u mojem tijelu. Uistinu: htjeti mi ide, ali ne i činiti dobro. ¹⁹Ta ne činim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio - to činim. ²⁰Ako li pak činim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni.

²¹Nalazim dakle ovaj zakon: kad bih htio činiti dobro, nameće mi se zlo. ²²Po nutarnjem čovjeku s užitkom se slažem sa Zakonom Božjim, ²³ali opažam u svojim udovima drugi zakon koji vojuje protiv zakona uma moga i zarobljuje me zakonom grijeha koji je u mojim udovima. ²⁴Jadan li sam ja čovjek! Tko će me istrgnuti iz ovoga tijela smrtonosnoga? ²⁵Hvala Bogu po Isusu Kristu Gospodinu našem! Ja, dakle, umom ja služim zakonu Božjemu, a tijelom zakonu grijeha.

2. ŽIVOT PO DUHU (Rim 8,1)

Rim 8.

Nikakve dakle sada osude onima koji su u Kristu Isusu! ²Ta zakon Duha života u Kristu Isusu oslobodi me zakona grijeha i smrti. ³Uistinu, što je bilo nemoguće Zakonu, jer je zbog tijela onemoćao, Bog je učinio: poslavši Sina svoga u obličju grešnoga tijela i s obzirom na grijeh, osudi grijeh u tijelu ⁴da se pravednost Zakona ispuni u nama koji ne živimo po tijelu nego po Duhu.

⁵Da, oni koji žive po tijelu, teže za onim što je tjelesno; a koji po Duhu, za onim što je Duhovo: ⁶težnja je tijela smrt, a težnja Duha život i mir. ⁷Jer težnja je tijela protivna Bogu: zakonu se Božjemu ne podvrgava, a i ne može. ⁸Oni pak koji su u tijelu, ne mogu se Bogu svidjeti. ⁹A vi niste u tijelu, nego u Duhu, ako Duh Božji prebiva u vama. A nema li tko Duha Kristova, taj nije njegov. ¹⁰I ako je Krist u vama, tijelo je doduše mrtvo zbog grijeha, ali Duh je život zbog pravednosti. ¹¹Ako li Duh Onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu svome koji prebiva u vama.

¹²Dakle, braćo, dužnici smo, ali ne tijelu da po tijelu živimo! ¹³Jer ako po tijelu živite, umrijeti vam je, ako li pak Duhom usmrćujete tjelesna djela, živjet ćete.

Djeca Božja po Duhu (Rim 8,14)

¹⁴Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. ¹⁵Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: "Abba! Oče!" ¹⁶Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja; ¹⁷ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo.

Određeni za slavu (Rim 8,18)

¹⁸Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama. ¹⁹Doista, stvorenje sa svom žudnjom iščekuje ovo objavljenje sinova Božjih: ²⁰stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti - ne po svojoj volji, nego zbog onoga koji ga podvrgnu - ali u nadi. ²¹Jer i stvorenje će se osloboditi robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje. ²²Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada. ²³Ali ne samo ono! I mi koji imamo prvine Duha, i mi u sebi uzdišemo iščekujući posinstvo, otkupljenje svoga tijela. ²⁴Ta u nadi smo spašeni! Nada pak koja se vidi nije nada. Jer što tko gleda, kako da se tomu i nada? ²⁵Nadamo li se pak onomu čega ne gledamo, postojano to iščekujemo.

²⁶Tako i Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima. ²⁷A Onaj koji proniče srca zna koja je želja Duha - da se on po Božju zauzima za svete.

Naum spasenja (Rim 8,28)

²⁸Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani. ²⁹Jer koje predvidje, te i predodredi da budu suobličeni slici Sina njegova te da on bude prvorodenac među mnogom braćom. ³⁰Koje pak predodredi, te i pozva; koje pozva, te i opravda; koje opravda, te i proslavi.

³¹Što ćemo dakle na to reći? Ako je Bog za nas, tko će protiv nas? ³²Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! Kako nam onda s njime neće sve darovati?

Pjesan ljubavi Božjoj (Rim 8,33)

³³Tko će optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! ³⁴Tko će osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu - on se baš zauzima za nas! ³⁵Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? ³⁶Kao što je pisano:

Poradi tebe ubijaju nas dan za danom

i mi smo im ko ovce za klanje.

³⁷U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi. ³⁸Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ³⁹ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.

3. IZRAEL I KRŠĆANI (Rim 9,1)

Povlastice Izraelove (Rim 9,1)

Rim 9.

Istinu govorim u Kristu, ne lažem; susvjedok mi je savjest moja u Duhu Svetom: ²silna mi je tuga i neprekidna bol u srcu. ³Da, htio bih ja sam proklet biti, odvojen od Krista, za braću svoju, sunarodnjake svoje po tijelu. ⁴Oni su Izraelci, njihovo je posinstvo, i Slava, i Savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obećanja; ⁵njihovi su i oci, od njih je, po tijelu, i Krist, koji je iznad svega, Bog blagoslovljen u vjekove. Amen.

Bog ostaje vjeran obećanjima (Rim 9,6)

⁶Ali ne kao da se izjalovila riječ Božja. Jer nisu Izrael svi koji potječu od Izraela; ⁷i nisu svi djeca Abrahamova zato što su njegovo potomstvo, nego *po Izaku će ti se nazivati potomstvo*; ⁸to jest: djeca tijela nisu i djeca Božja, nego - djeca obećanja računaju se u potomstvo. ⁹Evo doista riječi obećanja: *U ovo ću doba doći i Sara će imati sina*. ¹⁰Ali ne samo to! I Rebeka je s jednim, s Izakom, ocem našim, zaniijela. ¹¹Pa kad još blizanci ne bijahu rođeni niti učiniše što dobro ili zlo - da bi trajnom ostala odluka Božja o izabranju: ¹²ne po djelima, nego po onome tko poziva - rečeno joj je: *Stariji će služiti mlađemu*, ¹³kako je pisano: *Jakova sam zavolio, a Ezav mi omrznu*.

Bog nije nepravedan prema Izraelu (Rim 9,14)

¹⁴Što ćemo dakle reći? Možda da u Boga ima nepravde? Nipošto! ¹⁵Ta Mojsiju veli: *Smilovat ću se komu hoću da se smilujem; sažalit ću se nad kim hoću da se sažalim*. ¹⁶Nije dakle do onoga koji hoće ni do onoga koji trči, nego do Boga koji se smiluje. ¹⁷Jer Pismo veli faraonu: *Zato te upravo podigoh* da na tebi pokažem svoju moć i da se razglasi ime moje po svojoj zemlji. ¹⁸Tako dakle: smiluje se komu hoće, a otvrdnjuje koga hoće.

¹⁹Da, reći ćeš mi: Što se onda još tuži? Ta tko se to volji njegovoj odupro? ²⁰Čovječe, tko si ti zapravo da se pravdaš s Bogom? *Zar da djelo rekne tvorcu: "Što si me ovakvim načinio?"* ²¹Ili zar lončar nema vlasti *nad glinom* da od istoga tijesta načini posudu sad časnu, sad nečasnu. ²²A što ako je Bog, hoteći očitovati gnjev i obznaniti svoju moć u silnoj strpljivosti podnosio posude gnjeva, dozrele za propast, ²³da obznani bogatstvo slave svoje na posudama milosrđa, koje unaprijed pripravi za slavu, ²⁴na nama koje pozva ne samo između Židova nego i između pogana?

Nevjera predviđena u Starom zavjetu (Rim 9,25)

²⁵Tako i u Hošaji veli:

*Ne-narod moj prozvat ću narodom mojim
i Neljubljenom ljubljenu.*

²⁶*Na mjestu gdje im je rečeno: Vi niste
moj narod
prozvat će se sinovi Boga živoga.*

²⁷Izaija pak proglašuje o Izraelu: *Zaista, sinova će Izraelovih brojem biti kao pijeska morskog - Ostatak će se spasiti; 28jer riječ će ispuniti i uskoro izvršiti Gospodin na zemlji.* ²⁹Tako je Izaija i preokao:

*Da nam Gospodin nad Vojskama
ne ostavi sjeme,
ko Sodoma bismo bili
i Gomori nalik.*

³⁰Što ćemo dakle reći? Da pogani koji nisu tražili pravednosti stekoše pravednost, pravednost po vjeri. ³¹Izrael pak koji je tražio neki zakon pravednosti, nije do zakona dopro. ³²Zašto? Jer nije tražio po vjeri, nego kao po djelima. Spotakao se o kamen spoticanja, ³³kao što je pisano:

*Evo postavljam na Sionu kamen spoticanja
i stijenu posrtanja.
Ali tko u nj vjeruje,
neće se postidjeti.*

Židovi nisu priznali pravednosti Božje (Rim 10,1)

Rim 10.

Braćo! Želja je srca moga i molitva Bogu za njih: da se spase. ²Svjedočim doista za njih: imaju revnosti Božje, ali ne u pravom razumijevanju. ³Ne priznajući, doista, Božje pravednosti i tražeći uspostaviti svoju, pravednosti se Božjoj ne podložile. ⁴Jer dovršetak je Zakona Krist - na opravdanje svakomu tko vjeruje.

Mojsije o pravednosti Božjoj (Rim 10,5)

⁵Da, Mojsije piše o onoj pravednosti iz Zakona: *Tko je vrši, naći će život* u njoj. ⁶A pravednost iz vjere ovako veli: *Nemoj reći u srcu svom: Tko će se popeti na nebo* - to jest Krista svesti? ⁷Ili: *Tko će sići u bezdan* - to jest izvesti Krista od mrtvih? ⁸Nego što veli? *Blizu ti je Riječ, u ustima tvojim i u srcu tvome* - to jest Riječ vjere koju propovijedamo.

⁹Jer ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen. ¹⁰Doista, srcem vjerovati opravdava, a ustima ispovijedati spasava. ¹¹Jer veli Pismo: *Tko god u nj vjeruje, neće se postidjeti.*

¹²Nema uistinu razlike između Židova i Grka jer jedan je Gospodin sviju, bogat prema svima koji ga prizivlju. ¹³Jer: *Tko god prizove ime Gospodnje, bit će spašen.*

Imali su dovoljno svjetla (Rim 10,14)

¹⁴Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerovaše? A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? ¹⁵A kako propovijedati bez poslanja? Tako je pisano:

Kako li su ljupke noge

onih koji donose blagovijest dobra.

¹⁶Ali nisu svi poslušali blagovijesti - evanđelja! Zaista, Izaija veli: *Gospodine, tko povjerova našoj poruci?*¹⁷Dakle: vjera po poruci, a poruka riječju Kristovom.

Nemaju isprike (Rim 10,18)

¹⁸Nego pitam: Zar nisu čuli? Dapače!

Po svoj zemlji razliježe se jeka,

*riječ njihove sve do nakraj svijeta.*¹⁹Onda pitam: Zar Izrael nije shvatio? Najprije Mojsije veli:

Ja ću vas na ljubomor

izazvati pukom ništavnim,

*razdražit ću vas glupim nekim narodom.*²⁰Izaija pak hrabro veli:

Nadoše me koji me ne tražahu,

*objavih se onima koji me ne pitahu.*²¹A Izraelu veli:

Cio dan pružah ruku narodu

nepokornom i buntovnom.

Izraelova je nevjernost samo djelomična (Rim 11,1)

Rim 11.

Pitam dakle: Zar je *Bog odbacio narod svoj*? Nipošto? Ta i ja sam Izraelac, iz potomstva Abrahamova, plemena Benjaminova. ²*Nije Bog odbacio naroda svojega* koga predvidje. Ili zar ne znate što veli Pismo, ono o Iliji - kako se tuži Bogu na Izraela: ³*Gospode, proroke tvoje pobiše, žrtvenike tvoje porušiše; ja ostadoh sam i još mi o glavi rade.* ⁴Pa što mu veli Božji glas? *Ostavih sebi sedam tisuća ljudi koji ne prignuše koljena pred Baalom.* ⁵Tako dakle i u sadašnje vrijeme postoji Ostatak po milosnom izboru. ⁶Ako pak po milosti, nije po djelima; inače milost nije više milost!

⁷Što dakle? Što Izrael ište, to nije postigao, ali izabrani postigoše. Ostali pak otvrdnuše, ⁸kao što je pisano:

Dade im Bog duh obamrlosti,

oči da ne vide,

uši da ne čuju

*sve do dana današnjega.*⁹I David veli:

Nek im stol pred njima bude zamkom,

i mrežom, i stupicom, i plaćom. ¹⁰*Nek im potamne oči da ne vide*

i leđa im zauvijek pogni!

Izraelova je nevjernost privremena (Rim 11,11)

¹¹Pitam dakle: jesu li posrnuli da propadnu? Nipošto! Naprotiv: po njihovu posrtaju spasenje poganima da se tako oni, Židovi, izazovu na ljubomor. ¹²Pa ako je njihov posrtaj bogatstvo za svijet, i njihovo smanjenje bogatstvo za pogane, koliko li će više to biti njihov puni broj?

¹³Vama pak, poganima, velim: ja kao apostol pogana službu svoju proslavljam ¹⁴ne bih li na ljubomor izazvao njih, tijelo svoje, i spasio neke od njih. ¹⁵Jer ako je njihovo odbačenje izmirenje svijeta, što li će biti njihovo prihvaćanje ako ne oživiljenje od mrtvih?

Izrael i nevjeran ostaje izabrani narod (Rim 11,16)

¹⁶Ako li su prvine svete, sveto je i tijesto; ako li je korijen svet, svete su i grane. ¹⁷Pa ako su neke grane odlomljene, a ti, divlja maslina, pricijepljen umjesto njih, postao suzajedničar korijena, sočnosti masline, ¹⁸ne uznosi se nad grane. Ako li se hoćeš uznositi - ne nosiš ti korijena, nego korijen tebe. ¹⁹Reći ćeš na to: grane su odlomljene da se ja pricijepim. ²⁰Dobro! Oni su zbog nevjere odlomljeni, a ti po vjeri stojiš. Ne uznosi se, nego strahuj! ²¹Jer ako Bog ne poštedje prirodnih grana, ni tebe neće poštedjeti. ²²Promotri dakle dobrotu i strogost Božju: strogost na palima, a dobrotu Božju na sebi ako ostaneš u toj dobroti, inače ćeš i ti biti odsječen. ²³A i oni, ako ne ostanu u nevjeri, bit će pricijepljeni; ta moćan je Bog da ih opet pricijepi. ²⁴Doista, ako si ti, po naravi divlja maslina, odsječen pa mimo narav pricijepljen na pitomu maslinu, koliko li će lakše oni po naravi biti pricijepljeni na vlastitu maslinu!

Izraelovo obraćenje (Rim 11,25)

²⁵Jer ne bih htio, braćo, da budete sami po sebi pametni, a da ne znate ovo otajstvo: djelomično je otvrdnuće zadesilo Izraela dok punina pogana ne uđe. ²⁶I tako će se cio Izrael spasiti, kako je pisano:

Doći će sa Siona Otkupitelj,

odvratit će bezbožnost od Jakova. ²⁷I to će biti moj Savez s njima,

kad uklonim grijeha njihovih.

²⁸U pogledu evanđelja oni su, istina, protivnici poradi vas, ali u pogledu izabranja oni su ljubimci poradi otaca. ²⁹Ta neopozivi su dari i poziv Božji!

Teologija povijesti (Rim 11,30)

³⁰Doista, kao što vi nekoć bijaste neposlušni Bogu, a sada po njihovoj neposlušnosti zadobiste milosrđe. ³¹tako i oni sada po milosrđu vama iskazanu postadoše neposlušni da i oni sada zadobiju milosrđe. ³²Jer Bog je sve zatvorio u neposlušnost da se svima smiluje.

Hvalospjev mudrom milosrđu Božjemu (Rim 11,33)

³³O dubino bogatstva, i mudrosti, i spoznanja Božjega! Kako li su nedokučivi sudovi i neistraživi putovi njegovih!

³⁴Doista, *tko spozna misao Gospodnju,*

tko li mu bi savjetnikom?

³⁵Ili: *tko ga darom preteče*

da bi mu se uzvratiti moralo?

³⁶Jer sve je od njega i po njemu i za njega! Njemu slava u vjekove! Amen.

II. PRIMJENA: NOVI ŽIVOT U KRISTU (Rim 12,1)

Duhovno bogoslužje (Rim 12,1)

Rim 12.

Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu - kao svoje duhovno bogoslužje. ²Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno.

Ponizna ljubav u zajednici (Rim 12,3)

³Da, po milosti koja mi je dana svakomu između vas velim: ne precjenjujte se više no što se treba cijeniti, nego cijenite se razumno, kako je već komu Bog odmjerio mjeru vjere. ⁴Jer kao što u jednom tijelu imamo mnogo udova, a nemaju svi isto djelovanje, ⁵tako smo i mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a pojedinci udovi jedan drugomu. ⁶Dare pak imamo različite po milosti koja nam je dana: je li to prorokovanje - neka je primjereno vjeri; ⁷je li služenje - neka je u služenju; je li poučavanje - u poučavanju; ⁸je li hrabrenje - u hrabrenju; tko dijeli, neka je darežljiv; tko je predstojnik - revan; tko iskazuje milosrđe - radostan!

⁹Ljubav nehinjena! Zazirite oda zla, prijanjajte uz dobro! ¹⁰Srdačno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretječite jedni druge poštovanjem! ¹¹U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite! ¹²U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! ¹³Pritječite u pomoć svetima u nuždi, gajite gostoljubivost!

¹⁴Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjte! ¹⁵Radujte se s radosnima, plaćite sa zaplakanima! ¹⁶Budite istomišljenici među sobom! Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlači što je ponizno. Ne umišljajte si da ste mudri! ¹⁷Nikome zlo za zlo ne vraćajte; *zauzimajte se za dobro pred svim ljudima!* ¹⁸Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima!

¹⁹Ne osvećujte se, ljubljani, nego dajte mjesta Božjem gnjevu. Ta pisano je: *Moja je odmazda, ja ću je vratiti*, veli Gospodin. ²⁰Naprotiv:

Ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga,

i ako je žedan, napoj ga!

Činiš li tako,

ugljevlje mu ražareno zgrćeš na glavu. ²¹Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo.

Poslušnost vlastima (Rim 13,1)

Rim 13.

Svaka duša neka se podlaže vlastima nad sobom. Jer nema vlasti doli od Boga: koje postoje, od Boga su postavljene. ²Stoga tko se suprotstavlja vlasti, Božjoj se odredbi protivi; koji se pak protive, sami će na se navući osudu. ³Vladari doista nisu strah i trepet zbog dobra, nego zbog zla djela. Hoćeš li se ne

bojati vlasti? Dobro čini pa ćeš imati pohvalu od nje! ⁴Ta Božji je ona poslužitelj - tebi na dobro. Ako li zlo činiš, strahuj! Ne nosi uzalud mača! Božji je ona poslužitelj: gnjev njegov iskaljuje na onome koji zlo čini. ⁵Treba se stoga podlagati, ne samo zbog gnjeva nego i zbog savjesti. ⁶Zato i poreze plaćate: ta službenici su Božji oni koji se time bave. ⁷Dajte svakomu što mu pripada: komu porez - porez, komu carina - carina, komu poštovanje - poštovanje, komu čast - čast.

Ljubav - ispunjenje Zakona (Rim 13,8)

⁸Nikomu ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite. Jer tko drugoga ljubi, ispunio je Zakon. ⁹Uistinu: *Ne čini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi!* i ima li koja druga zapovijed, sažeta je u ovoj riječi: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.* ¹⁰Ljubav bližnjemu zla ne čini. Punina dakle Zakona jest ljubav.

Kršćanin dijete svjetlosti (Rim 13,11)

¹¹To tim više što shvaćate ovaj čas: vrijeme je već da se oda sna preneto jer nam je sada spasenje bliže nego kad povjerasmo. ¹²Noć poodmače, dan se približi! Odložimo dakle djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti. ¹³Kao po danu pristojno hodimo, ne u pijankama i pijančevanjima, ne u priležništvima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, ¹⁴nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom i, u brizi za tijelo, ne pogoduje požudama.

Ljubav prema slabima (Rim 14,1)

Rim 14.

Slaboga u vjeri prigrлите, ali ne da se prepirete o mišljenjima. ²Netko vjeruje da smije sve jesti, slabi opet jede samo povrće. ³Tko jede, neka ne prezire onoga tko ne jede; tko pak ne jede, neka ne sudi onoga tko jede. Ta Bog ga je prigrlio. ⁴Tko si ti da sudiš tuđega slugu? Svojem Gospodaru i stoji i pada! A stajat će jer moćan je Gospodin da ga podrži.

⁵Netko razlikuje dan od dana, nekomu je opet svaki dan jednak. Samo nek je svatko posve uvjeren u svoje mišljenje. ⁶Tko na dan misli, poradi Gospodina misli; i tko jede, poradi Gospodina jede: zahvaljuje Bogu. I tko ne jede, poradi Gospodina ne jede i - zahvaljuje Bogu. ⁷Jer nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire. ⁸Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo. Živimo li dakle ili umiremo - Gospodinovi smo. ⁹Ta Krist zato umrije i oživi da gospodar bude i mrtvima i živima. ¹⁰A ti, što sudiš brata svoga? Ili ti, što prezireš brata svoga? Ta svi ćemo stati pred sudište Božje. ¹¹Jer pisano je:

*Života mi moga, govori Gospodin,
prignut će se preda mnom svako koljeno*

i svaki će jezik priznati Boga. ¹²Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun.

Nikoga ne uznemirujte (Rim 14,13)

¹³Dakle, ne sudimo više jedan drugoga, nego radije sudite o tome da ne valja postavljati bratu stupice ili spoticala. ¹⁴Znam i uvjeren sam u Gospodinu: ništa samo od sebe nije nečisto. Samo je onomu nečisto tko to smatra nečistim. ¹⁵Doista, ako je poradi hrane tvoj brat ražalošćen, već nisi na putu ljubavi. Ne upropašćuj tom svojom hranom onoga za koga je Krist umro!

¹⁶Nemojte da se pogrđuje vaše dobro! ¹⁷Ta kraljevstvo Božje nije jelo ili piće, nego pravednost, mir i radost u Duhu Svetome. ¹⁸Da, tko tako Kristu služi, mio je Bogu i cijene ga ljudi. ¹⁹Nastojmo stoga promicati mir i uzajamno izgrađivanje! ²⁰Ne razaraj djela Božjega poradi hrane! Sve je, istina, čisto, ali je zlo za onoga tko na sablazan jede. ²¹Dobro je ne jesti mesa i ne piti vina i ne uzimati ništa o što se tvoj brat spotiče.

²²Ti imaš uvjerenje. Za sebe ga imaj pred Bogom. Blago onomu tko samoga sebe ne osuđuje u onom na što se odlučuje! ²³Jede li tko dvoumeći, osudio se jer ne radi iz uvjerenja. A sve što nije iz uvjerenja, grijeh je.

Treba ugađati drugima, ne sebi (Rim 15,1)

Rim 15.

Mi jaki treba da nosimo slabosti slabih, a ne da sebi ugađamo. ²Svaki od nas neka ugađa bližnjemu na dobro, na izgrađivanje. ³Ta ni Krist nije sebi ugađao, nego kao što je pisano: *Poruge onih koji se rugaju tebi padoše na me.*

⁴Uistinu, što je nekoć napisano, nama je za pouku napisano da po postojanosti i utjesi Pisama imamo nadu. ⁵A Bog postojanosti i utjehe dao vam da međusobno budete složni po Kristu Isusu ⁶te jednodušno, iz jednoga grla, slavite Boga i Oca Gospodina našega Isusa Krista.

Poziv na jedinstvo (Rim 15,7)

⁷Prigrlijte jedni druge kao što je Krist prigrlio vas na slavu Božju. ⁸Krist je, velim, postao poslužitelj obrezanika za istinu Božju da ispuni obećanja dana ocima, ⁹a pogani da za milosrđe proslave Boga, kao što je pisano:

Zato ću te slaviti među pucima

*i psalam pjevati tvome imenu.*¹⁰ I još veli:

*Kličite, puci, s njegovim narodom.*¹¹ I još:

Hvalite, svi puci, Gospodina,

*slavili ga svi narodi!*¹² Izaija opet veli:

Pojavit će se Jišajev izdanak,

dignut da vlada narodima,

*u njemu je nada narodima.*¹³ A Bog nade napunio vas svakom radošću i mirom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha Svetoga.

ZAKLJUČAK (Rim 15,14)

Pavlova misionarska služba (Rim 15,14)

¹⁴Ja sam, braćo moja, uvjeren: vi ste i sami puni čestitosti, ispunjeni svakim znanjem, sposobni jedni druge urazumljivati. ¹⁵Ipak vam djelomično smionije napisah da vas na poznato nekako podsjetim poradi milosti koja mi je dana od Boga - ¹⁶da budem bogoslužnik Krista Isusa među poganima, svećenik evanđelja Božjega te prinos pogana postane ugodan, posvećen Duhom Svetim.

¹⁷Imam se dakle čime dičiti u Kristu Isusu s obzirom na ono što je Božje. ^{18/19}Jer ne bih se usudio govoriti o nečemu što Krist riječju i djelom, snagom znamenja i čudesa, snagom Duha nije po meni učinio da k poslušnosti privede pogane. Tako sam od Jeruzalema pa uokolo sve do Ilirika pronio evanđelje Kristovo, ²⁰i to tako da sam se trsio navješćivati evanđelje ne gdje se već spominjao Krist - da ne bih gradio na temeljima drugih - ²¹nego, kako je pisano:

Vidjet će ga oni kojima nije naviješten,

shvatiti oni koji za nj nisu čuli.

Pavlove nakane (Rim 15,22)

²²Time sam ponajčešće i bio spriječen doći k vama. ²³Sad mi pak više nema mjesta u ovim krajevima, a živa mi je želja, ima već mnogo godina, doći k vama ²⁴kad pođem u Španjolsku. Nadam se doista da ću vas na proputovanju posjetiti i da ćete me onamo otpraviti pošto mi se najprije bar donekle ispuni želja biti s vama.

²⁵Ali sad idem u Jeruzalem da poslužim svetima. ²⁶Makedonija i Ahaja odlučise očitovati neko zajedništvo prema siromašnim svetima u Jeruzalemu. ²⁷Da, odlučise, a i dužnici su im. Jer ako su pogani postali sudionicima njihovih duhovnih dobara, dužni su im u tjelesnima poslužiti.

²⁸Pošto dakle to obavim - ovaj im plod zapečaćen uručim - uputit ću se u Španjolsku i usput k vama. ²⁹A kada dođem k vama, doći ću, znam, s puninom blagoslova Kristova.

³⁰Ali zaklinjem vas, braćo, Gospodinom Isusom Kristom i ljubavlju Duha: suborci mi budite u molitvama Bogu upravljenima za me, ³¹da umaknem onim nevjernima u Judeji i da moja pomoć Jeruzalemu bude po volji svetima ³²te s Božjom voljom radosno dođem k vama i s vama zajedno odahnem.³³ Bog mira sa svima vama! Amen.

Preporuke i pozdravi (Rim 16,1)

Rim 16.

Preporučujem vam Febu, sestru našu, poslužiteljicu Crkve u Kenhreji: ²primite je u Gospodinu kako dolikuje svetima i priskočite joj u pomoć u svemu što od vas ustreba jer je i ona bila zaštitnicom mnogima i meni samomu.

³Pozdravite Prisku i Akvilu, suradnike moje u Kristu Isusu. ⁴Oni su za moj život podmetnuli svoj vrat; zahvaljujem im ne samo ja nego i sve Crkve pogana. ⁵Pozdravite i Crkvu u njihovoj kući.

Pozdravite ljubljenog mi Epeneta koji je prvina Azije za Krista. ⁶Pozdravite Mariju koja se mnogo trudila za vas. ⁷Pozdravite Andronika i Juniju, rođake i suuznike moje; oni su ugledni među apostolima i prije mene bili su u Kristu. ⁸Pozdravite Amplijata, ljubljenoga moga u Gospodinu. ⁹Pozdravite Urbana, suradnika moga u Kristu, i ljubljenog mi Staha. ¹⁰Pozdravite Apela, prokušanoga u Kristu. Pozdravite Aristobulove. ¹¹Pozdravite Herodiona, rođaka moga. Pozdravite Narcisove koji su u Gospodinu. ¹²Pozdravite Trifenu i Trifozu koje se trude u Gospodinu. Pozdravite ljubljenu Persidu koja se mnogo trudila u Gospodinu. ¹³Pozdravite Rufa, izabranika u Gospodinu, i majku njegovu i moju. ¹⁴Pozdravite

Asinkrita, Flegonta, Herma, Patrobu, Hermu i braću koja su s njima. ¹⁵Pozdravite Filologa i Juliju, Nereja i njegovu sestru, i Olimpu, i sve svete koji su s njima.¹⁶Pozdravite jedni druge cjelovom svetim. Pozdravljaju vas sve Crkve Kristove.

Naknadna opomena (Rim 16,17)

¹⁷Zaklinjem vas, braćo, čuvajte se onih koji siju razdore i sablazni mimo nauk u kojem ste poučeni, i klonite ih se. ¹⁸Jer takvi ne služe Gospodinu našem Kristu, nego svom trbuhu te lijepim i laskavim riječima zavode srca nedužnih. ¹⁹Doista, vaša je poslušnost doprla do sviju. Zbog vas se dakle radujem i htio bih da budete mudri za dobro, a bezazleni za zlo. ²⁰Bog mira satrt će ubrzo Sotonu pod vašim nogama. Milost Gospodina Isusa s vama!

Pozdravi Pavlovih suradnika (Rim 16,21)

²¹Pozdravlja vas Timotej, suradnik moj, i Lucije, Jason i Sosipater, rođaci moji.²²Pozdravljam vas u Gospodinu ja, Tercije, koji napisah ovu poslanicu.²³Pozdravlja vas Gaj, gostoprimac moj i cijele Crkve. Pozdravlja vas Erast, gradski blagajnik, i brat Kvart. ²⁴.

²⁵Onomu koji vas može učvrstiti - po mojem evanđelju i propovijedanju Isusa Krista, po objavljenju Otajstva prešućenog drevnim vremenima, ²⁶a sada očitovanog i po proročkim pismima odredbom vječnoga Boga svim narodima obznanjenog za poslušnost, vjeru - ²⁷jedinomu Mudromu, Bogu, po Isusu Kristu: Njemu slava u vijeke! Amen.

Prva poslanica Korinćanima (1 Kor.)

UVOD (1 Kor 1,1)

Naslov, pozdrav, zahvala (1 Kor 1,1)

1 Kor 1.

Pavao, po Božjoj volji pozvan za apostola Krista Isusa, i brat Sosten ²Crkvi Božjoj u Korintu - posvećenima u Kristu Isusu, pozvanicima, svetima, sa svima što na bilo kojemu mjestu prizivlju ime Isusa Krista, Gospodina našega, njihova i našega.

³Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!⁴Zahvaljujem Bogu svojem u svagda za vas zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: ⁵u njemu se obogatiste u svemu - u svakoj riječi i svakom spoznanju. ⁶Kako li se svjedočanstvo o Kristu utvrdilo u vama ⁷te ne oskudijevate ni na jednom daru čekajući Objavljenje Gospodina našega Isusa Krista! ⁸On će vas učiniti i postojanima do kraja, besprigovornima u Dan Gospodina našega Isusa Krista. ⁹Vjeran je Bog koji vas pozva u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega.

I. RAZDORI I SABLAZNI (1 Kor 1,10)

1. STRANKE U KORINTSKOJ CRKVI (1 Kor 1,10)

Podjela među vjernicima (1 Kor 1,10)

¹⁰Zaklinjem vas, braćo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja. ¹¹Jer Klojini mi, braćo moja, o vama rekoše da među vama ima svađa. ¹²Mislim to što svaki od vas govori: "Ja sam Pavlov", "A ja Apolonov", "A ja Kefin", "A ja Kristov". ¹³Zar je Krist razdijeljen? Zar je Pavao raspet za vas? Ili ste u Pavlovo ime kršteni? ¹⁴Hvala Bogu što ne krstih nikoga od vas, osim Krispa i Gaja; ¹⁵da ne bi tko rekao da ste u moje ime kršteni. ¹⁶A da, krstih i Stefanin dom. Inače ne znam krstih li koga drugoga.

Svjetska i kršćanska mudrost (1 Kor 1,17)

¹⁷Jer ne posla me Krist krstiti, nego navješćivati evanđelje, i to ne mudrošću besjede, da se ne obeskrjepi križ Kristov.

¹⁸Uistinu, besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenima sila je Božja. ¹⁹Ta pisano je: *Upropastit ću mudrost mudrih, i odbacit ću umnost umnih.* ²⁰Gdje je mudrac? *Gdje je književnik?* Gdje je istraživač ovoga svijeta? Zar ne izludi Bog mudrost svijeta? ²¹Doista, kad svijet u

mudrosti Božjoj Boga ne upozna mudročću, svidjelo se Bogu ludoščću propovijedanja spasiti vjernike. ²²Jer i Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, ²³a mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, ²⁴pozvanima pak - i Židovima i Grcima - Krista, Božju snagu i Božju mudrost. ²⁵Jer ludo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jače je od ljudi. ²⁶Ta gledajte, braćo, sebe, pozvane: nema mnogo mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. ²⁷Nego lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; ²⁸i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, ²⁹da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom. ³⁰Od njega je da vi jeste u Kristu Isusu, koji nama posta mudrost od Boga, i pravednost, i posvećenje, i otkupljenje, ³¹da bude kako je pisano: *Tko se hvali, u Gospodu neka se hvali.*

1 Kor 2.

I ja kada dođoh k vama, braćo, ne dođoh s uzvišenom besjedom ili mudročću navješćivati vam svjedočanstvo Božje ²jer ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga. ³I ja priđoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju. ⁴I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage ⁵da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj.

⁶Mudrost doduše navješćujemo među zrelima, ali ne mudrost ovoga svijeta, ni knezova ovoga svijeta koji propadaju, ⁷nego navješćujemo Mudrost Božju, u Otajstvu, sakrivenu; onu koju predodredi Bog prije vjekova za slavu našu, ⁸a koje nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao. Jer da su je upoznali, ne bi Gospodina slave razapeli. ⁹Nego, kako je pisano: *Što oko ne vidje*, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima *koji ga ljube*. ¹⁰A nama to Bog objavi po Duhu jer Duh sve proniče, i dubine Božje. ¹¹Jer tko od ljudi zna što je u čovjeku osim duha čovječjega u njemu? Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega. ¹²A mi, mi ne primismo duha svijeta, nego Duha koji je od Boga da znamo čime nas je obdario Bog. ¹³To i navješćujemo, ne naučenim riječima čovječje mudrosti, nego naukom Duha izlažući duhovno duhovnima. ¹⁴Naravan čovjek ne prima što je od Duha Božjega; njemu je to ludost i ne može spoznati jer po Duhu valja prosuđivati. ¹⁵Duhovan pak prosuđuje sve, a njega nitko ne prosuđuje. ¹⁶*Jer tko spozna misao Gospodnju, tko da ga pouči?* A mi imamo misao Kristovu.

1 Kor 3.

I ja, braćo, nisam mogao govoriti vama kao duhovnima, nego kao tjelesnima, kao nejačadi u Kristu. ²Mlijekom vas napojih, ne jelom: još ne mogoste, a ni sada još ne možete ³jer još ste tjelesni. Doista, dok je među vama zavist i prepiranje, zar niste tjelesni, zar po ljudsku ne postupate? ⁴Jer kad jedan govori: "Ja sam Pavlov", a drugi: "Ja Apolonov", niste li odveć ljudi?

Prava uloga propovjednikova (1 Kor 3,5)

⁵Ta što je Apolon? Što je Pavao? Poslužitelji po kojima povjerovaste - kako već komu Gospodin dade. ⁶Ja zasadih, Apolon zali, ali Bog dade rasti. ⁷Tako niti je što onaj tko sadi ni onaj tko zalijeva, nego Bog koji daje rasti. ⁸Tko sadi i tko zalijeva, jedno su; a svaki će po svome trudu primiti plaću. ⁹Jer Božji smo suradnici: Božja ste njiva, Božja građevina.

¹⁰Po milosti Božjoj koja mi je dana ja kao mudri graditelj postavih temelj, a drugi naziđu; ali svaki neka pazi kako naziđu. ¹¹Jer nitko ne može postaviti drugoga temelja osim onoga koji je postavljen, a taj je Isus Krist. ¹²Naziđu je li tko na ovom temelju zlatom, srebrom, dragim kamenjem, drvom, sijenom, slamom - ¹³svačije će djelo izići na svjetlo. Onaj će Dan pokazati jer će se u ognju očitovati. I kakvo je čije djelo, oganj će iskušati. ¹⁴Ostane li djelo, primit će plaću onaj tko ga je nazidao. ¹⁵Izgori li čije djelo, taj će štetovati; ipak, on će se sam spasiti, ali kao kroz oganj.

¹⁶Ne znate li? Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. ¹⁷Ako tko upropašćuje hram Božji, upropasti će njega Bog. Jer hram je Božji svet, a to ste vi.

Zaključak (1 Kor 3,18)

¹⁸Nitko neka se ne vara. Ako tko misli da je mudar među vama na ovome svijetu, neka bude lud da bude mudar. ¹⁹Jer mudrost ovoga svijeta ludost je pred Bogom. Ta pisano je: *On hvata mudre u njihovu lukavstvu*. ²⁰I opet: *Gospodin poznaje namisli mudrih, one su isprazne*. ²¹Zato neka se nitko ne hvasta ljudima jer sve je vaše. ²²Bio Pavao, ili Apolon, ili Kefa, bio svijet, ili život, ili smrt, ili sadašnje, ili buduće: sve je vaše, ²³vi Kristovi, a Krist Božji.

1 Kor 4.

Tako, neka nas svatko smatra službenicima Kristovim i upraviteljima otajstava Božjih. ²A od upravitelja iziskuje se napokon da budu vjerni. ³Meni pak nije nimalo do toga da me sudite vi ili bilo koji ljudski sud; a ni ja sam sebe ne sudim. ⁴Doista, ničega sebi nisam svjestan, no time nisam opravdan: moj je sudac Gospodin. ⁵Zato ne sudite ništa prije vremena dok ne dođe Gospodin koji će iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i razotkriti nakane srdaca. I tada će svatko primiti pohvalu od Boga.

⁶Time, braćo, smjerah na sebe i Apolona radi vas: da na nama naučite onu "Ne preko onoga što je pisano" te se ne nadimate jednim protiv drugoga. ⁷Ta tko tebi daje prednost? Što imaš da nisi primio? Ako si primio, što se hvastaš kao da nisi primio? ⁸Već ste siti, već se obogatiste, bez nas se zakraljiste! Kamo sreće da se zakraljiste da i mi s vama zajedno kraljujemo! ⁹Jer Bog je, čini mi se, nas apostole prikazao posljednje, kao na smrt osuđene, jer postali smo prizor svijetu, i anđelima, i ljudima - ¹⁰mi ljudi poradi Krista, vi mudri u Kristu; mi slabi, vi jaki; vi čašćeni, mi prezreni; ¹¹sve do ovoga časa i gladujemo, i žeđamo, i goli smo, i pljuskaju nas, i beskućnici smo, ¹²i patimo se radeći svojim rukama. Proklinjani blagoslivljamo, proganjani ustrajavamo, ¹³pogrđivani tješimo. Kao smeće svijeta postasmo, svačiji izmet sve do sada.

Opomena (1 Kor 4,14)

¹⁴Ne pišem ovoga da vas postidim, nego da vas kao ljubljenu svoju djecu urazumim. ¹⁵Jer da imate u Kristu i deset tisuća učitelja, ipak ne biste imali više otaca. Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodim! ¹⁶Zaklinjem vas, dakle: nasljedovateli moji budite. ¹⁷Zato upravo poslao sam k vama Timoteja, koji mi je dijete ljubljeno i vjerno u Gospodinu, da vas podsjeti na napatke moje, u Kristu, kako posvuda u svakoj crkvi učim. ¹⁸Neki se uzniješe kao da ja neću doći k vama. ¹⁹Ipak, eto me ubrzo k vama, ako Gospodin htjedne, i rasudit ću ne riječi onih nadutih, nego krepost. ²⁰Ta nije u riječi kraljevstvo Božje, nego u kreposti. ²¹Što želite? Da k vama dođem sa šibom ili s ljubavlju i duhom blagosti?

2. RODOSKVRNUĆE (1 Kor 5,1)

1 Kor 5.

Općenito se čuje o bludnosti među vama, i to takvoj bludnosti kakve nema ni među poganima: da netko ima očevu ženu. ²I vi mi se uznijeli, mjesto da žalujete pa da se iskorijeni iz vaše sredine onaj koji takvo djelo počinio. ³A ja, i nenazočan tijelom, ali nazočan duhom, već sam presudio kao nazočan onoga koji je takvo što počinio. ⁴Pošto se u ime Gospodina našega Isusa Krista okupite vi i moj duh, snagom Gospodina našega Isusa, ⁵neka se takav preda Sotoni na propast tijela da bi se spasio duh u Dan Gospodina Isusa.

⁶Ne valja vam hvastanje! Zar ne znate da malo kvasca sve tijesto ukvasa? ⁷Očistite stari kvasac da budete novo tijesto, kao što i jeste beskvasni jer već je žrtvovana Pasha naša, Krist. ⁸Zato svetkujmo, ne sa starim kvascem ni s kvascem zloće i pakosti, nego s beskvasnim kruhovima čistoće i istine.

⁹Napisah vam u poslanici da se ne miješate s bludnicima - ¹⁰ne općenito s bludnicima ovoga svijeta, ili lakomcima, ili razbojnicima, ili idolopoklonicima jer biste inače morali iz svijeta izići. ¹¹Napisah vam zapravo da se ne miješate s nazovibratom koji bi bio bludnik, ili lakomac, ili idolopoklonik, ili pogrđivač, ili pijanica, ili razbojnik. S takvim ni za stol! ¹²Što spada na me suditi one vani? Ne sudite li vi one koji su unutra? ¹³A one vani sudit će Bog. *Iskorijenite opakoga iz svoje sredine.*

3. PRIZIV NA POGANSKE SUDOVE (1 Kor 6,1)

1 Kor 6.

Tko bi se od vas u sporu s drugim usudio parničiti se pred nepravednima, a ne pred svetima? ²Ili zar ne znate da će sveti suditi svijet? Pa ako ćete vi suditi svijet, zar niste vrijedni suditi sitnice? ³Ne znate li da ćemo suditi anđele, kamo li ne ono svagdanje? ⁴A vi, kad imate sporove o svagdanjem, sucima postavljate one do kojih Crkva ništa ne drži! ⁵Vama na sramotu govorim. Tako? Zar nema među vama ni jednoga mudra koji bi mogao rasuditi među braćom? ⁶Nego brat se s bratom parniči, i to pred nevjernicima? ⁷Zapravo, već vam je to nedostatak što se parničite među sobom. Zašto radije ne trpite nepravdu? Zašto se radije ne pustite oplijeniti? ⁸Nego vi činite nepravdu i plijenite, i to braću. ⁹Ili zar ne znate da nepravednici neće baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni muškoložnici, ¹⁰ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega. ¹¹To evo, bijahu neki od vas, ali oprali ste se, ali posvetili ste se, ali opravdali ste se u imenu Gospodina našega Isusa Krista i u Duhu Boga našega.

4. BLUDNOST (1 Kor 6,12)

¹²"Sve mi je dopušteno!" Ali - sve ne koristi. "Sve mi je dopušteno!" Ali - neću da mnome išta vlada. ¹³"Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog će i jedno i drugo uništiti." Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu! ¹⁴Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom. ¹⁵Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoću li dakle uzeti udove Kristove i učiniti ih udovima bludničnim? Nipošto! ¹⁶Ili zar ne znate: tko uz bludnicu prione, jedno je tijelo? Jer veli se: *Bit će njih dvoje jedno*

tijelo. ¹⁷A tko prione uz Gospodina, jedan je duh. ¹⁸Bježite od bludnosti! Svaki grijeh koji učini čovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela. ¹⁹Ali zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. ²⁰Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!

II. ODGOVORI NA RAZLIČITA PITANJA (1 Kor 7,1)

1. ŽENIDBA I DJEVIČANSTVO (1 Kor 7,1)

1 Kor 7.

Sada o onome što ste mi pisali. Dobro je čovjeku ne dotaći ženu. ²Ipak, zbog bludnosti, neka svaki ima svoju ženu i svaka neka ima svoga muža. ³Muž neka vrši dužnost prema ženi, a tako i žena prema mužu. ⁴Žena nije gospodar svoga tijela, nego muž, a tako ni muž nije gospodar svoga tijela, nego žena. ⁵Ne uskraćujte se jedno drugome, osim po dogovoru, povremeno, da se posvetite molitvi pa se opet združite da vas Sotona ne bi napastovao zbog vaše neizdržljivosti. ⁶Ali to velim kao dopuštenje, ne kao zapovijed. ⁷A htio bih da svi ljudi budu kao i ja; ali svatko ima svoj dar od Boga, ovaj ovako, onaj onako.

⁸Neoženjenima pak i udovicama velim: dobro im je ako ostanu kao i ja. ⁹Ako li se ne mogu uzdržati, neka se žene, udaju. Jer bolje je ženiti se negoli izgarati.

¹⁰A oženjenima zapovijedam, ne ja, nego Gospodin: žena neka se od muža ne rastavlja - ¹¹ako se ipak rastavi, neka ostane neudana ili neka se s mužem pomiri - i muž neka ne otpušta ženu. ¹²Ostalima pak velim - ja, ne Gospodin: ima li koji brat ženu nevjernicu i ona privoli stanovati s njime, neka je ne otpušta. ¹³I žena koja ima muža nevjernika te on privoli stanovati s njome, neka ne otpušta muža. ¹⁴Ta muž nevjernik posvećen je ženom i žena nevjernica posvećena je bratom. Inače bi djeca vaša bila nečista, a ovako - sveta su. ¹⁵Ako li se nevjernik hoće rastaviti, neka se rastavi; brat ili sestra u takvim prilikama nisu vezani: ta na mir nas je pozvao Bog. ¹⁶Jer što znaš, ženo, hoćeš li spasiti muža? Ili što znaš, mužu, hoćeš li spasiti ženu?

¹⁷U drugome svatko neka živi kako mu je Gospodin dodijelio, kako ga je Bog pozvao. Tako određujem po svim crkvama. ¹⁸Je li tko pozvan kao obrezan, neka ne prepravlja obrezanja. Ako je pozvan kao neobrezan, neka se ne obrezuje. ¹⁹Obrezanje nije ništa i neobrezanje nije ništa, nego - držanje Božjih zapovijedi. ²⁰Svatko neka ostane u onom zvanju u koje je pozvan. ²¹Jesi li pozvan kao rob? Ne brini! Nego, ako i možeš postati slobodan, radije se okoristi.

²²Jer tko je u Gospodinu pozvan kao rob, slobodnjak je Gospodnji. Tako i tko je pozvan kao slobodnjak, rob je Kristov. ²³Otkupninom ste kupljeni: ne budite robovi ljudima. ²⁴Svatko u čemu je pozvan, braćo, u tome neka i ostane pred Bogom.

²⁵O djevicama nemam zapovijedi, nego dajem savjet kao čovjek po milosrđu Gospodnjem vrijedan povjerenja. ²⁶Smatram dakle: dobro je to zbog sadašnje nevolje, dobro je čovjeku tako biti. ²⁷Jesi li vezan za ženu? Ne traži rastave. Jesi li slobodan od žene? Ne traži žene. ²⁸Ali ako se i oženiš, nisi sagriješio; i djevica ako se uda, nije sagriješila. Ali takvi će imati tjelesnu nevolju, a ja bih vas rado poštedito.

²⁹Ovo hoću reći, braćo: Vrijeme je kratko. Odsele i koji imaju žene, neka budu kao da ih nemaju; ³⁰i koji plaču, kao da ne plaču; i koji se vesele, kao da se ne vesele; i koji kupuju, kao da ne posjeduju; ³¹i koji uživaju ovaj svijet, kao da ga ne uživaju, jer - prolazi obličje ovoga svijeta. ³²A rado bih da budete bezbrižni. Neoženjen se brine za Gospodnje, kako da ugodi Gospodinu. ³³A oženjen se brine za svjetovno, kako da ugodi ženi, ³⁴pa je razdijeljen. I žena neudana i djevica brine se za Gospodnje, da bude sveta i tijelom i duhom; a udana se brine za svjetovno, kako da ugodi mužu. ³⁵Ovo pak govorim vama na korist, ne da vam postavim zamku, nego da primjerno i nesmetano budete privrženi Gospodinu. ³⁶Misli li tko da je nepriličan prema svojoj djevici kad je preživotan i s njome mora biti, neka čini što je nakanio, ne griješi: neka se uzmu. ³⁷Tko je pak nepokolebljivo stalan u srcu te nema potrebe, a u vlasti mu je volja pa to odluči u svom srcu - čuvati svoju djevicu - dobro čini. ³⁸Tako, tko se oženi svojom djevicom, dobro čini, a tko se ne oženi, bolje čini. ³⁹Žena je vezana dokle živi muž njezin. Umre li muž, slobodna je: neka se uda za koga hoće, samo u Gospodinu. ⁴⁰Bit će ipak blaženija ostane li onako, po mojem savjetu. A mislim da i ja imam Duha Božjega.

2. BLAGOVANJE MESA ŽRTVOVANA IDOLIMA (1 Kor 8,1)

1 Kor 8.

U pogledu mesa žrtvovana idolima, znamo, svi posjedujemo znanje. Ali znanje nadima, a ljubav izgrađuje. ²Ako tko misli da što zna, još ne zna kako treba znati. ³A ljubi li tko Boga, Bog ga poznaje. ⁴Dakle, u pogledu blagovanja mesa žrtvovana idolima, znamo: nema idola na svijetu i nema Boga do Jednoga. ⁵Jer sve kad bi i bilo nazovibogova ili na nebu ili na zemlji - kao što ima mnogo "bogova" i mnogo "gospodara"! - ⁶nama je jedan Bog, Otac, od koga je sve, a mi za njega; i jedan Gospodin, Isus Krist, po kome je sve, i mi po njemu.

⁷Ali nemaju svi toga znanja. Neki, navikli na idole, još jedu meso kao idolima žrtvovano i njihova se savjest kalja jer je nejaka. ⁸A k Bogu nas ne privodi jelo. Niti što gubimo ako ne jedemo; niti što dobivamo ako jedemo. ⁹A pazite da ne bi možda ta vaša sloboda bila spoticaj nejakima. ¹⁰Jer vidi li tko tebe koji imaš znanje za stolom u hramu idolskomu, neće li se njegova savjest, jer je nejaka, "izgraditi" da jede žrtvovano idolima? ¹¹I s tvoga znanja propada nejak, brat za kojega je Krist umro. ¹²Tako griješeći protiv braće i ranjavajući njihovu nejaku savjest, protiv Krista griješite. ¹³Zato ako jelo sablažnjava brata moga, ne, neću jesti mesa dovijeka da brata svoga ne sablaznim.

Pavlov primjer (1 Kor 9,1)

1 Kor 9.

Nisam li ja slobodan? Nisam li apostol? Nisam li vidio Isusa, Gospodina našega? Niste li vi djelo moje u Gospodinu? ²Ako drugima nisam apostol, vama svakako jesam. Ta vi ste pečat mogega apostolstva u Gospodinu.

³Moji odgovor mojim tužiteljima jest ovo: ⁴Zar nemamo prava jesti i piti? ⁵Zar nemamo prava ženu vjernicu voditi sa sobom kao i drugi apostoli i braća Gospodnja i Kefa? ⁶Ili samo ja i Barnaba nemamo prava ne raditi? ⁷Tko ikada vojuje o svojem trošku? Tko sadi vinograd pa roda njegova ne jede? Ili tko pase stado pa od mlijeka stada ne jede? ⁸Zar to govorim po ljudsku? Ne kaže li to i Zakon? ⁹Jer u Mojsijevu zakonu piše: *Ne zavezuj usta volu koji vrši!* Zar je Bogu do volova? ¹⁰Ne govori li on baš radi nas? Doista, radi nas je napisano, jer tko ore, u nadi treba da ore; i tko vrši, u nadi da će dobiti dio. ¹¹Ako smo mi vama sijali dobra duhovna, veliko li je nešto ako vam požanjemo tjelesna? ¹²Ako drugi sudjeluju u vašim dobrima, zašto ne bismo mi mogli još većma. Ali nismo se poslužili tim pravom, nego sve teglimo da ne bismo postavili kakvu zapreku evanđelju Kristovu? ¹³Ne znate li: koji obavljaju svetinje, od svetišta se hrane; i koji žrtveniku služe, sa žrtvenikom dijele? ¹⁴Tako je i Gospodin onima koji evanđelje navješćuju odredio od evanđelja živjeti.

¹⁵No ja se ničim od toga nisam poslužio. A i ne napisah toga da bi se tako postupilo prema meni. Radije umrijeti, nego... Te mi slave nitko neće oduzeti! ¹⁶Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem. ¹⁷Jer ako to činim iz vlastite pobude, ide me plaća; ako li ne iz vlastite pobude - služba je to koja mi je povjerena. ¹⁸Koja mi je dakle plaća? Da propovijedajući pružam evanđelje besplatno ne služeći se svojim pravom u evanđelju.

¹⁹Jer premda slobodan od sviju, sam sebe svima učinih slugom da ih što više steknem. ²⁰Bijah Židovima Židov da Židove steknem; onima pod Zakonom, kao da sam pod Zakonom - premda ja nisam pod Zakonom - da one pod Zakonom steknem; ²¹onima bez Zakona, kao da sam bez zakona - premda nisam bez Božjega zakona, nego u Kristovu zakonu - da steknem one bez Zakona; ²²bijah nejakima nejak da nejake steknem. Svima bijah sve da pošto-poto neke spasim. ²³A sve činim poradi evanđelja da bih i ja bio suzajedničar u njemu.

²⁴Ne znate li: trkači u trkalištu svi doduše trče, ali jedan prima nagradu? Tako trčite da dobijete. ²⁵Svaki natjecatelj sve moguće izdržava; oni da dobiju raspadljiv vijenac, mi neraspadljiv. ²⁶Ja dakle tako trčim - ne kao besciljno, tako udaram šakom - ne kao da mlatim vjetar, ²⁷nego krotim svoje tijelo i zarobljavam da sam ne budem isključen pošto sam drugima propovijedao.

Pouka Izraelove prošlosti (1 Kor 10,1)

1 Kor 10.

Jer ne bih, braćo, htio da budete u neznanju: oci naši svi bijahu pod oblakom, i svi prijeđoše kroz more, ²i svi su se na Mojsija krstili u oblaku i u moru, ³i svi su isto duhovno jelo jeli, ⁴i svi su isto duhovno piće pili. A pili su iz duhovne stijene koja ih je pratila; stijena bijaše Krist. ⁵Ali većina njih nije bila po volji Bogu: ta poubijani su po pustinji. ⁶To bijahu pralikovi naši: da ne žudimo za zlima kao što su žudjeli oni. ⁷I ne budite idolopoklonici kao neki od njih, kako je pisano: *Posjeda narod da jede i pije pa ustadoše da igraju.* ⁸I ne podajmo se bludu kao što se neki od njih bludu padaše i padoše u jednom danu dvadeset i tri tisuće. ⁹I ne iskušavajmo Gospodina kao što su ga neki od njih iskušavali te od zmija izginuli. ¹⁰I ne mrmljajte kao što neki od njih mrmljahu te izgiboše od Zatornika. ¹¹Sve se to, kao pralik, događalo njima, a napisano je za upozorenje nama, koje su zapala posljednja vremena. ¹²Tko dakle misli da stoji, neka pazi da ne padne. ¹³Nije vas zahvatila druga kušnja osim ljudske. Ta vjeran je Bog: neće pustiti da budete kušani preko svojih sila, nego će s kušnjom dati i ishod da možete izdržati.

Sveta gozba (1 Kor 10,14)

¹⁴Zato, ljubljani moji, bježite od idolopoklonstva. ¹⁵Kao razumnima velim: sudite sami što govorim. ¹⁶Čaša blagoslovna koju blagoslivljamo nije li zajedništvo krvi Kristove? Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova? ¹⁷Budući da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha. ¹⁸Gledajte Izraela po tijelu! Koji blaguju žrtve nisu li zajedničari žrtvenika? ¹⁹Što dakle hoću reći? Idolska žrtva da je nešto? Ili idol da je nešto? ²⁰Naprotiv, da pogani vrazima žrtvuju, ne Bogu. A neću da budete zajedničari vražji. ²¹Ne možete piti čašu Gospodnju i čašu vražju. Ne možete biti sudionici stola Gospodnjega i stola vražjega. ²²Ili da izazivamo ljubomor Gospodnji? Zar smo jači od njega?

Rješenje poteškoća (1 Kor 10,23)

²³"Sve je slobodno!" Ali - sve ne koristi. "Sve je dopušteno!" Ali - sve ne saziđuje. ²⁴Nitko neka ne traži svoje, nego dobro drugoga. ²⁵Sve što se prodaje na tržnici, jedite ništa ne ispitujući poradi savjesti. ²⁶Ta *Gospodnja je zemlja i sve na njoj!* ²⁷Pozove li vas koji nevjernik i želite se odazvati, jedite što vam se ponudi ništa ne ispitujući poradi savjesti. ²⁸Ako vam tko reče: "To je žrtvovano", ne jedite poradi onoga koji vas je upozorio, i savjesti. ²⁹Savjesti mislim, ne svoje, nego onoga drugoga. Ta zašto da moju slobodu druga savjest sudi? ³⁰Ako sa zahvalom sudjelujem, zašto da me grde zbog onoga za što zahvaljujem? ³¹Dakle, ili jeli, ili pili, ili drugo što činili, sve na slavu Božju činite. ³²Ne budite na sablazan ni Židovima, ni Grcima, ni Crkvi Božjoj, ³³kao što i ja svima u svemu ugađam ne tražeći svoju korist, nego što koristi mnogima na spasenje.

3. RED NA VJERSKIM SASTANCIMA (1 Kor 11,1)

Nošenje prijevjesa (1 Kor 11,1)

1 Kor 11.

Nasljedovatelj moji budite, kao što sam i ja Kristov. ²Hvalim vas što me se u svemu sjećate i držite se predaja kako vam predadoh. ³Ali htio bih da znate: svakomu je mužu glava Krist, glava ženi muž, a glava Kristu Bog. ⁴Svaki muž koji se moli ili prorokuje pokrivene glave sramoti glavu svoju. ⁵Svaka pak žena koja se moli ili prorokuje gologlava sramoti glavu svoju. Ta to je isto kao da je obrijana. ⁶Jer ako se žena ne pokriva, neka se šiša; ako li je pak ružno ženi šišati se ili brijati, neka se pokrije. ⁷A muž ne mora pokrivati glave, ta slika je i slava Božja; a žena je slava muževa. ⁸Jer nije muž od žene, nego žena od muža. ⁹I nije stvoren muž radi žene, nego žena radi muža. ¹⁰Zato žena treba da ima "vlast" na glavi poradi anđela. ¹¹Ipak, u Gospodinu - ni žena bez muža, ni muž bez žene! ¹²Jer kao što je žena od muža, tako je i muž po ženi; a sve je od Boga. ¹³Sami sudite dolikuje li da se žena gologlava Bogu moli? ¹⁴Ne uči li nas i sama narav da je muž sramota ako goji kosu? ¹⁵A ženi je dika ako je goji jer kosa joj je dana mjesto prijevjesa. ¹⁶Ako je kome do prepirke, takva običaja mi nemamo, a ni Crkve Božje.

Gospodnja večera (1 Kor 11,17)

(Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Lk 22,15-20)

¹⁷Kad već dajem ta upozorenja, ne mogu pohvaliti što se ne sastajete na bolje, nego na gore. ¹⁸Ponajprije čujem, djelomično i vjerujem: kad se okupite na Sastanak, da su među vama razdori. ¹⁹Treba doista da i podjela bude među vama da se očituju prokušani među vama. ²⁰Kad se dakle tako zajedno sastajete, to nije blagovanje Gospodnje večere: ²¹ta svatko se pri blagovanju prihvati svoje večere te jedan gladije, a drugi se opija. ²²Zar nemate kuća da jedete i pijete? Ili Crkvu Božju prezirete i postiđujete one koji nemaju? Što da vam kažem? Da vas pohvalim? U tom vas ne hvalim.

²³Doista, ja od Gospodina primih što vama predadoh: Gospodin Isus one noći kad bijaše predan uze kruh, ²⁴zahvalivši razlomi i reče: "Ovo je tijelo moje - za vas. Ovo činite meni na spomen." ²⁵Tako i čašu po večeri govoreći: "Ova čaša *novi je Savez* u mojoj krvi. Ovo činite kad god pijete, meni na spomen." ²⁶Doista, kad god jedete ovaj kruh i pijete čašu, smrt Gospodnju navješćujete dok on ne dođe. ²⁷Stoga, tko god jede kruh ili pije čašu Gospodnju nedostojno, bit će krivac tijela i krvi Gospodnje. ²⁸Neka se dakle svatko ispita pa tada od kruha jede i iz čaše pije. ²⁹Jer tko jede i pije, sud sebi jede i pije ako ne razlikuje Tijela. ³⁰Zato su među vama mnogi nejak i nemoćni, i spavaju mnogi. ³¹Jer kad bismo sami sebe sudili, ne bismo bili suđeni. ³²A kad nas sudi Gospodin, odgaja nas da ne budemo sa svijetom osuđeni. ³³Zato, braćo moja, kad se sastajete na blagovanje, pričekajte jedni druge. ³⁴Je li tko gladan, kod kuće neka jede da se ne sastajete na osudu. Drugo ću urediti kada dođem.

Dari Duha (1 Kor 12,1)

1 Kor 12.

O darima Duha ne bih, braćo, htio da budete u neznanju. ²Znate kako ste se dok bijaste pogani, zavedeni, zanosili nijemim idolima. ³Zato vam obznanjujem: nitko tko u Duhu Božjem govori ne kaže: "Prokletstvo Isusu". I nitko ne može reći: "Gospodin Isus" osim u Duhu Svetom. ⁴Različiti su dari, a isti Duh; ⁵i različite službe, a isti Gospodin; ⁶i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima. ⁷A svakomu se daje očitovanje Duha na korist. ⁸Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznanja po tom istom Duhu; ⁹drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu; ¹⁰drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. ¹¹A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće.

Usporedba s tijelom (1 Kor 12,12)

¹²Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. ¹³Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. ¹⁴Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi. ¹⁵Rekne li noga: "Nisam ruka, nisam od tijela", zar zbog toga nije od tijela? ¹⁶I rekne li uho: "Nisam oko, nisam od tijela", zar zbog toga nije od tijela? ¹⁷Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? ¹⁸A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. ¹⁹Kad bi svi bili jedan ud, gdje bio bilo tijelo? ²⁰A ovako, mnogi udovi - jedno tijelo! ²¹Ne može oko reći ruci: "Ne trebam te", ili pak glava nogama: "Ne trebam vas." ²²Naprotiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji. ²³A udove koje smatramo nečasnijima, okružujemo većom čašću. I s nepristojnima se pristojnije postupa, ²⁴a pristojni toga ne trebaju. Nego, Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju čast ²⁵da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. ²⁶I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi.

²⁷A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi. ²⁸I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; onda čudesa, onda dari liječenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. ²⁹Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci? ³⁰Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače? ³¹Čeznite za višim darima! A evo vam puta najizvrsnijega!

Hvalospjev ljubavi (1 Kor 13,1)

1 Kor 13.

Kad bih sve jezike ljudske govorio i anđeoske,
a ljubavi ne bih imao,
bio bih mjed što ječi
ili cimbalo što zveči. ²Kad bih imao dar prorokovanja
i znao sva otajstva
i sve spoznanje;
i kad bih imao svu vjeru
da bih i gore premještao,
a ljubavi ne bih imao - ništa sam! ³I kad bih razdao sav svoj imetak
i kad bih predao tijelo svoje da se sažee,
a ljubavi ne bih imao -
ništa mi ne bi koristilo. ⁴Ljubav je velikodušna,
dobrostitva je ljubav,
ne zavidi,
ljubav se ne hvasta,
ne nadima se; ⁵nije nepristojna,
ne traži svoje,
nije razdražljiva,
ne pamti zlo; ⁶ne raduje se nepravdi,
a raduje se istini; ⁷sve pokriva, sve vjeruje,
svemu se nada, sve podnosi. ⁸Ljubav nikad ne prestaje.
Prorokovanja? Uminut će.
Jezici? Umuknut će.
Spoznanje? Uminut će. ⁹Jer djelomično je naše spoznanje,
i djelomično prorokovanje. ¹⁰A kada dođe ono savršeno,
uminet će ovo djelomično. ¹¹Kad bijah nejače,
govorah kao nejače,
mišljah kao nejače,

rasuđivah kao nejače.
A kad postadoh zreo čovjek,
odbacih ono nejačko.¹² Doista, sada gledamo kroza zrcalo,
u zagonetki,
a tada - licem u lice!
Sada spoznajem djelomično,
a tada ću spoznati savršeno,
kao što sam i spoznat!¹³ A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav
- to troje -
ali najveća je među njima ljubav.

Dari u zajednici (1 Kor 14,1)

1 Kor 14.

Težite za ljubavlju, čeznite za darima Duha, a najvećma da prorokujete. ²Jer tko govori drugim jezikom, ne govori ljudima nego Bogu: nitko ga ne razumije jer Duhom govori stvari tajanstvene. ³Tko pak prorokuje, ljudima govori: izgrađuje, hrabri, tješi. ⁴Tko govori drugim jezikom, sam sebe izgrađuje, a tko prorokuje, Crkvu izgrađuje. ⁵A htio bih da vi svi govorite drugim jezicima, ali većma da prorokujete. Jer veći je tko prorokuje, negoli tko govori drugim jezicima, osim ako protumači Crkvi radi izgrađivanja.

⁶A sada, braćo, kad bih došao k vama govoreći drugim jezicima, što bi vam koristilo kad vam ne bih priopćio bilo otkrivenje, bilo spoznanje, bilo proroštvo, bilo nauk? ⁷Ako neživa glazbala, svirala ili citra, ne daju razgovijetna glasa, kako će se razabrati što se to izvodi na svirali ili citri? ⁸Ili ako trublja daje nejasan glas, tko će se spremati na boj? ⁹Tako i vi, ako jezikom ne budete jasno zborili, kako će se razabrati što se govori? Govorit ćete u vjetar. ¹⁰Toliko, recimo, ima na svijetu vrsta glasova i - nijedan bez značenja. ¹¹Ako dakle ne znam značenja glasa, bit ću sugovorniku tuđinac, a sugovornik tuđinac meni. ¹²Tako i vi, budući da čeznete za darima Duha, nastojte njima obilovati radi izgrađivanja Crkve.

¹³Stoga tko govori drugim jezikom, neka se moli da može protumačiti. ¹⁴Jer ako se drugim jezikom molim, moj se duh moli, ali um je moj neplodan. ¹⁵Što dakle? Molit ću se duhom, molit ću se i umom; pjevat ću hvalospjeve duhom, ali pjevat ću ih i umom. ¹⁶Jer ako Boga blagoslivljaš duhom, kako će neupućen reći "Amen" na tvoju zahvalnicu? Ne zna što govoriš. ¹⁷Ti doduše lijepo zahvaljuješ, ali se drugi ne izgrađuje. ¹⁸Hvala Bogu, ja govorim drugim jezicima većma nego svi vi. ¹⁹Ali draže mi je u Crkvi reći pet riječi po svojoj pameti, da i druge poučim, negoli deset tisuća riječi drugim jezikom.

²⁰Braćo, ne budite djeca pameću, nego nejačad pakošću, a zreli pameću! ²¹U Zakonu je pisano: *Drugim jezicima i drugim usnama govorit ću ovomu narodu pa me ni tako neće poslušati*, govori Gospodin. ²²Tako drugi jezici nisu znak vjernicima, nego nevjernicima; a prorokovanje vjernicima, ne nevjernicima. ²³Ako se dakle skupi sva Crkva zajedno i svi govore drugim jezicima, a uđu neupućeni ili nevjernici, neće li reći da mahnitate? ²⁴Ako pak svi prorokuju, a uđe koji nevjernik ili neupućen, sve ga prekora, sve ga osuđuje. ²⁵Tajne se njegova srca očituju te će pasti ničice i pokloniti se Bogu priznajući: *Zaista, Bog je u vama*.

²⁶Što dakle braćo? Kad se skupite te poneki ima hvalospjev, poneki ima nauk, ima otkrivenje, ima jezik, ima tumačenje - sve neka bude radi izgrađivanja. ²⁷Ako tko govori drugim jezikom - dvojica, najviše trojica, i to jedan za drugim - jedan neka tumači; ²⁸ako pak ne bi bilo tumača, neka šuti u Crkvi, neka govori sam sebi i Bogu. ²⁹Od proroka pak neka govore dvojica ili trojica, drugi neka rasuđuju. ³⁰Ali ako drugomu uza nj bude što objavljeno, prvi neka šuti. ³¹A možete jedan po jedan svi prorokovati da svi budu poučeni i svi ohrabreni. ³²Prorocki su duhovi prorocima podložni ³³jer Bog nije Bog nesklada, nego Bog mira.

Kao u svim Crkvama svetih, žene na Sastancima neka šute. ³⁴Nije im dopušteno govoriti, nego neka budu podložne, kako i Zakon govori. ³⁵Žele li što saznati, neka kod kuće pitaju svoje muževe jer ružno je da žena govori na Sastanku. ³⁶Ili zar je riječ Božja od vas proizašla, zar je samo k vama došla?

³⁷Smatra li tko da je prorok ili duhom obdaren, neka zna: što vam pišem, Gospodnja je zapovijed. ³⁸Tko to ne prizna, ne priznaje se. ³⁹Zato, braćo moja, težite prorokovati i ne priječite da se govori drugim jezicima! ⁴⁰A sve neka bude dostojno i uredno.

III. USKRSNUĆE MRTVIH (1 Kor 15,1)

1 Kor 15.

Doziviljem vam, braćo, u pamet evanđelje koje vam navijestih, koje primiste, u kome stojite, ²po kojem se spasavate, ako držite što sam vam navijestio; osim ako uzalud povjerovaste.

³Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; ⁴bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ⁵ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici. ⁶Potom se ukaza braći, kojih bijaše

više od pet stotina zajedno; većina ih još i sada živi, a neki usnuše. ⁷Zatim se ukaza Jakovu, onda svim apostolima. ⁸Najposlije, kao nedonoščetu, ukaza se i meni.

⁹Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju. ¹⁰Ali milošću Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše zaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni - ali ne ja, nego milost Božja sa mnom. ¹¹Ili dakle ja ili oni: tako propovijedamo, tako vjerujete.

¹²No ako se propovijeda da je Krist od mrtvih uskrsnuo, kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? ¹³Ako nema uskrsnuća mrtvih, ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁴Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. ¹⁵Zatekli bismo se i kao lažni svjedoci Božji što posvjedočismo protiv Boga: da je uskrisio Krista, kojega nije uskrisio, ako doista mrtvi ne uskršavaju. ¹⁶Jer ako mrtvi ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁷A ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. ¹⁸Onda i oni koji usnuše u Kristu, propadoše. ¹⁹Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi.

²⁰Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih! ²¹Doista po čovjeku smrt, po Čovjeku i uskrsnuće od mrtvih! ²²Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni. ²³Ali svatko u svom redu: prvina Krist, a zatim koji su Kristovi, o njegovu Dolasku; ²⁴potom - svršetak, kad preda kraljevstvo Bogu i Ocu, pošto obeskrjepi svako Vrhovništvo, svaku Vlast i Silu. ²⁵Doista, on treba da kraljuje *dok ne podloži sve neprijatelje pod noge svoje*. ²⁶Kao posljednji neprijatelj bit će obeskrjepljena Smrt ²⁷jer *sve podloži nogama njegovim*. A kad veli: *Sve je podloženo*, jasno - sve osim Onoga koji mu je sve podložio. ²⁸I kad mu sve bude podloženo, tada će se i on sam, Sin, podložiti Onomu koji je njemu sve podložio da Bog bude sve u svemu.

²⁹Što onda čine oni koji se krste za mrtve? Ako mrtvi uopće ne uskršavaju, što se krste za njih? ³⁰Što se onda i mi svaki čas izlažemo pogiblima? ³¹Dan za danom umirem, tako mi slave vaše, braćo, koju imam u Kristu Isusu, Gospodinu našem! ³²Ako sam se po ljudsku borio sa zvijerima u Efezu, kakva mi korist? Ako mrtvi ne uskršavaju, *jedimo i pijmo jer sutra nam je umrijeti*. ³³Ne varajte se: "Zli razgovori kvare dobre običaje." ³⁴Otrijeznite se kako valja i ne griješite jer neki, na sramotu vam kažem, ne znaju za Boga.

Način uskrsnuća (1 Kor 15,35)

³⁵Ali reći će netko: Kako uskršavaju mrtvi? I s kakvim li će tijelom doći? ³⁶Bezumniče! Što siješ, ne oživljuje ako ne umre. ³⁷I što siješ, ne siješ tijelo buduće, već golo zrno, pšenice - recimo - ili čega drugoga. ³⁸A Bog mu daje tijelo kakvo hoće, i to svakom sjemenu svoje tijelo.

³⁹Nije svako tijelo isto tijelo; drugo je tijelo čovječje, drugo tijelo stoke, drugo tijelo ptičje, a drugo riblje. ⁴⁰Ima tjelesa nebeskih i tjelesa zemaljskih, ali drugi je sjaj nebeskih, a drugi zemaljskih. ⁴¹Drugi je sjaj sunca, drugi sjaj mjeseca i drugi sjaj zvijezda; jer zvijezda se od zvijezde razlikuje u sjaju. ⁴²Tako i uskrsnuće mrtvih: sije se u raspadljivosti, uskršava u neraspadljivosti; ⁴³sije se u sramoti, uskršava u slavi; sije se u slabosti, uskršava u snazi; ⁴⁴sije se tijelo naravno, uskršava tijelo duhovno.

Ako ima tijelo naravno, ima i duhovno. ⁴⁵Tako je i pisano: Prvi čovjek, Adam, *postade živa duša*, posljednji Adam - duh životvorni. ⁴⁶Ali ne bi najprije duhovno, nego naravno pa onda duhovno. ⁴⁷Prvi je čovjek od zemlje, zemljan; drugi čovjek - s neba. ⁴⁸Kakav je zemljani takvi su i zemljani, a kakav je nebeski takvi su i nebeski. ⁴⁹I kao što smo nosili sliku zemljanoga, nosit ćemo i sliku nebeskoga.

⁵⁰A ovo, braćo, tvrdim: tijelo i krv ne mogu baštiniti kraljevstva Božjega i raspadljivost ne baštini neraspadljivosti. ⁵¹Evo otajstvo vam kazujem: svi doduše nećemo usnuti, ali svi ćemo se izmijeniti. ⁵²Odjednom, u tren oka, na posljednju trublju - jer zatrubit će - i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi i mi ćemo se izmijeniti. ⁵³Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost.

Pobjednički hvalospjev (1 Kor 15,54)

⁵⁴A kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno obuče u besmrtnost, tada će se obistiniti riječ napisana: *Pobjeda iskapi smrt*. ⁵⁵*Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj?* ⁵⁶Žalac je smrti grijeh, snaga je grijeha Zakon. ⁵⁷A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu! ⁵⁸Tako, braćo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi, i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajući da trud vaš nije neplodan u Gospodinu.

ZAKLJUČAK (1 Kor 16,1)

1 Kor 16.

U pogledu sabiranja za svete, i vi činite kako odredih crkvama galacijskim. ²Svakoga prvog dana u tjednu neka svaki od vas kod sebe na stranu stavlja i skuplja što uzmogne da se ne sabire istom kada

dođem. ³A kada dođem, poslat ću s preporučenicom one koje odaberete da odnesu vašu ljubav u Jeruzalem. ⁴Bude li vrijedno da i ja pođem, poći će sa mnom.

⁵A k vama ću doći kad prođem Makedoniju; Makedonijom ću samo proći, ⁶a kod vas ću se možda zadržati ili čak zimovati da me otpratite kamo god pođem. ⁷Ne bih vas doista htio tek na prolazu vidjeti jer se nadam neko vrijeme proboraviti kod vas, dopusti li Gospodin. ⁸U Efezu ću ostati do Pedesetnice ⁹jer vrata mi se otvoriše velika i uspješna, a protivnika mnogo. ¹⁰Ako dođe Timotej, gledajte da bude kod vas bez bojazni jer radi djelo Gospodnje kao i ja. ¹¹Neka ga dakle nitko ne prezre. A ispratite ga u miru da dođe k meni jer ga s braćom iščekujem. ¹²A što se tiče brata Apolona: mnogo sam ga nagovarao da ode k vama s braćom. I nikako mu ne bijaše s voljom da sada dođe, no doći će kad mu bude zgodno. ¹³Bdijte postojani u vjeri, muževni budite, čvrsti. ¹⁴Sve vaše neka bude u ljubavi!

¹⁵Zaklinjem vas, braćo - znate dom Stefanin, da je prvina Ahaje i da se posvetiše posluživanju svetih - ¹⁶da se i vi pokoravate takvima i svakomu tko surađuje i trudi se. ¹⁷Radujem se s dolaska Stefanina i Fortunatova i Ahajikova jer oni nadoknadiše vašu nenazočnost: ¹⁸umiriše duh moj i vaš. Cijenite dakle takve.

¹⁹Pozdravljaju vas crkve azijske. Pozdravljaju vas mnogo u Gospodinu Akvila i Priska zajedno s Crkvom u njihovu domu. ²⁰Pozdravljaju vas sva braća. Pozdravite jedni druge cjelovom svetim.

²¹Pozdrav mojom rukom, Pavlovom. ²²Ako tko ne ljubi Gospodina, neka bude proklet. *Marana tha!* ²³Milost Gospodina Isusa s vama! ²⁴Ljubav moja sa svima vama u Kristu Isusu!

Druga poslanica Korinćanima (2 Kor.)

UVOD (2 Kor 1,1)

Naslov, pozdrav i zahvalnica (2 Kor 1,)

2 Kor 1.

Pavao, po volji Božjoj apostol Krista Isusa, i brat Timotej: Crkvi Božjoj u Korintu sa svima svetima u svoj Ahaji. ²Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

³Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe! ⁴On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog. ⁵Jer kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša. ⁶Bili mi nevoljama pritisnuti za vašu je to utjehu i spasenje; bili utješeni, za vašu je utjehu - djelotvornu: da strpljivo podnesete iste patnje koje i mi podnosimo. ⁷I tako je stamena nada naša o vama jer znamo: kao što ste zajedničari patnja tako ste i utjehe. ⁸Ne bismo doista htjeli, braćo, da ne znate za nevolju koja nas je snašla u Aziji. Bijasmo prekomjerno, preko snage, opterećeni te smo već strepili i za život. ⁹Ali u sebi prihvatismo i smrtnu osudu da se ne bismo uzdali u same sebe, nego u Boga koji uskrisuje mrtve. ¹⁰On nas je od takve smrti izbavio i izbavit će nas; u njega se uzdamo, on će nas i dalje izbavljati. ¹¹A i vi ćete nam pomagati molitvom da bi mnogi za nas zahvaljivali Bogu na milosti koja nam je darovana posredovanjem mnogih.

I. OSVRT NA MINULE NEVOLJE (2 Kor 1,12)

Zašto je Pavao promijenio naum o putovanju? (2 Kor 1,12)

¹²A ovo je naša slava: svjedočanstvo naše savjesti da smo u svijetu živjeli - osobito prema vama - u svetosti i iskrenosti Božjoj, ne u mudrosti tjelesnoj, nego u Božjoj milosti. ¹³Ta i ne pišemo vam drugo doli ovo što čitate i razumijete; a nadam se da ćete i do kraja razumjeti, ¹⁴kao što nas djelomično i razumjeste: da smo mi vaša slava kao i vi naša u Dan Gospodina našega Isusa.

¹⁵U tom uvjerenju namjeravao sam najprije doći k vama ¹⁶i preko vas prijeći u Makedoniju pa se opet, da biste imali i drugu milost, iz Makedonije vratiti k vama da me vi otpratite u Judeju. ¹⁷Pa jesam li možda bio lakomislen kad sam to namjeravao? Ili što namjeravam, po tijelu namjeravam te je u mene istodobno "Da, da!" i "Ne, ne!"? ¹⁸Bog je svjedok: naša riječ vama nije "Da!" i "Ne!" ¹⁹Jer Sin Božji, Isus Krist, koga mi - ja i Silvan i Timotej - vama navijestismo nije bio "Da!" i "Ne!" nego u njemu bijaše "Da!". ²⁰Doista, sva obećanja Božja u njemu su "Da!". I stoga po njemu i naš "Amen!" Bogu na slavu! ²¹A Bog je onaj koji nas zajedno s vama utvrđuje za Krista; on nas i pomaza, ²²on nas i zapečati i u srca naša dade zalag - Duha.

²³A ja prizivljam Boga za svjedoka: duše mi, da vas poštedim, nisam više dolazio u Korint. ²⁴Ta mi nismo gospodari vaše vjere, nego suradnici vaše radosti. Ta u vjeri ste postojani.

2 Kor 2.

Odlučih dakle u sebi da neću k vama opet sa žalošću. ²Jer ako ja vas ražalostim, a tko će mene obradovati ako ne onaj koga ja žalostim? ³Zato vam to i napisah da me, kada dođem, ne ražaloste oni koji bi mi imali biti na radost. Uzdah se doista u sve vas, da je moja radost - radost svih vas. ⁴Pisah vam uistinu uz mnoge suze, iz velike nevolje i tjeskobe srca, ne da se ražalostite, nego da upoznate moju preveliku ljubav prema vama.

⁵Ako me tko ražalostio, nije ražalostio mene, nego u neku ruku - da ne pretjeram - sve vas. ⁶Dosta je takvu ona kazna od većine ⁷pa ga vi radije pomilujte i utješite da ga pretjerana žalost ne shrva. ⁸Zato vas molim, iskažite mu ljubav. ⁹Ta zato vam i pisah da vidim jeste li prokušani, jeste li u svemu poslušni. ¹⁰Komu dakle vi što oprostite, tomu i ja; jer i ja, ako kome što oprostih, oprostih poradi vas - pred Kristom, ¹¹da nas ne nadmudri Sotona. Ta znamo njegove namjere!

Apostlosko služenje (2 Kor 2,12)

¹²Kada dođoh u Troadu poradi evanđelja Kristova, premda mi se otvoriše vrata u Gospodinu, ¹³ne bijaše mi duši spokoja što ne nađoh Tita, brata svoga; oprostih se stoga s njima i pođoh u Makedoniju. ¹⁴Ali hvala Bogu koji nas u Kristu uvijek proslavlja te širi po nama na svakome mjestu miris svoga spoznanja. ¹⁵Da, Kristov smo miomiris Bogu i među onima koji se spasavaju i među onima koji propadaju: ¹⁶ovima miris iz smrti za smrt, onima miris iz života za život. A tko je za to podoban? ¹⁷Uistinu, mi nismo kao mnogi koji trguju riječju Božjom, nego iskreno - kao od Boga pred Bogom - u Kristu govorimo.

2 Kor 3.

Počinjemo li opet sami sebe preporučivati? Ili trebamo li, kao neki, preporučna pisma na vas ili od vas? ²Vi ste pismo naše, upisano u srcima vašim; znaju ga i čitaju svi ljudi. ³Vi ste, očito, pismo Kristovo kojemu mi poslužismo, napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama *kamenim*, nego na pločama *od mesa, u srcima*.

⁴Takvo pouzdanje imamo po Kristu u Boga. ⁵Ne kao da smo sami sobom, kao od sebe, sposobni što pomisliti, nego naša je sposobnost od Boga. ⁶On nas osposobi za poslužitelje novoga Saveza, ne slova, nego Duha; jer slovo ubija, a Duh oživljuje. ⁷Pa ako je smrtonosna služba, slovima uklesana u kamenju, bila tako slavna da sinovi Izraelovi nisu mogli pogledati u lice Mojsijevo zbog prolazne slave lica njegova, ⁸koliko li će slavnija biti služba Duha. ⁹Jer ako je služba osude bila slavna, mnogo je slavnija služba pravednosti. ¹⁰I zbilja, nije ni bilo proslavljeno ono što je u toj mjeri proslavljeno, ako se usporedi s uzvišenijom slavom. ¹¹Jer ako je ono prolazno bilo slavno, mnogo je slavnije ovo što ostaje.

¹²Imajući dakle takvo pouzdanje, nastupamo sa svom otvorenosću, ¹³a ne kao Mojsije koji je stavljao prijevjes na lice da sinovi Izraelovi ne vide svršetak prolaznoga. ¹⁴Ali otvrdnu im pamet. Doista, do dana današnjega zastire taj prijevjes čitanje Staroga zavjeta: nije im otkriveno da je u Kristu prestao. ¹⁵Naprotiv, kad god se čita Mojsije, do danas prijevjes zastire srce njihovo.

¹⁶Ali kad se Izrael obrati Gospodinu, *skinut će se prijevjes*. ¹⁷Gospodin je Duh, a gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda. ¹⁸A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku - iz slave u slavu.

2 Kor 4.

Zato, budući da po milosrđu imamo ovu službu, ne malakšemo. ²Ali odrekosmo se sramotnoga prikrivanja: ne nastupamo lukavo niti izopačujemo riječ Božju, nego se objavljivanjem istine preporučujemo svakoj savjesti ljudskoj pred Bogom. ³Ako je i zastrto evanđelje naše, u onima je zastrto koji propadaju: ⁴u onima kojima bog ovoga svijeta oslijepi pameti nevjerničke da ne zasvijetli svjetlost evanđelja slave Krista koji je slika Božja. ⁵Jer ne propovijedamo same sebe, nego Krista Isusa Gospodinom, a sebe slugama vašim poradi Isusa. ⁶Ta Bog koji reče: *Neka iz tame svjetlost zasine!*, on zasvijetli u srcima našim da nam spoznanje slave Božje zasvijetli na licu Kristovu.

Apostolske tegobe i nade (2 Kor 4,7)

⁷To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas. ⁸U svemu pritisnuti, ali ne pritiješnjeni; dvoumeći, ali ne zdvajajući; ⁹progonjeni, ali ne napušteni; obarani, ali ne oboreni - ¹⁰uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje. ¹¹Doista, mi se živi uvijek na smrt predajemo poradi Isusa da se i život Isusov očituje u našem smrtnom tijelu. ¹²Tako smrt djeluje u nama, život u vama. ¹³A budući da imamo isti duh vjere kao što je pisano: *Uzvjeroval, zato besjedim*, i mi vjerujemo pa zato i besjedimo. ¹⁴Ta znamo: onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas će s Isusom uskrisiti i zajedno s vama uza se postaviti. ¹⁵A sve je to za vas: da milost - umnožena - zahvaljivanjem mnogih izobiluje Bogu na slavu.

¹⁶Zato ne malakšemo. Naprotiv, ako se naš izvanji čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja. ¹⁷Ta ova malenkost naše časovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vječne slave ¹⁸jer nama nije do vidljivog nego do nevidljivog: ta vidljivo je privremeno, a nevidljivo - vječno.

2 Kor 5.

Znamo doista: ako se razruši naš zemaljski dom, šator, imamo zdanje od Boga, dom nerukotvoren, vječan na nebesima. ²U ovome doista stenjemo i čeznemo da se povrh njega zaodjenemo svojim nebeskim obitavalištem; ³dakako, ako se nađemo obučeni, ne goli. ⁴Da, i mi koji smo u ovom šatoru, stenjemo opterećeni jer nećemo da budemo svučeni, nego da se još obučemo da život iskapi što je smrtno. ⁵A zato nas je sazdao Bog - on koji nam daje zalog Duha. ⁶Uvijek smo stoga puni pouzdanja makar i znamo: naseljeni u tijelu, iseljeni smo od Gospodina. ⁷Ta u vjeri hodimo, ne u gledanju. ⁸Da, puni smo pouzdanja i najradije bismo se iselili iz tijela i naselili kod Gospodina. ⁹Zato se i trsimo da mu omilimo, bilo naseljeni, bilo iseljeni. ¹⁰Jer svima nam se pojaviti pred sudištem Kristovim da svaki dobije što je kroz tijelo zaradio, bilo dobro, bilo zlo.

Apostolsko služenje na djelu (2 Kor 5,11)

¹¹Prožeti dakle strahom Gospodnjim uvjeravamo ljude; razotkriveni smo Bogu, a nadam se - i vašim savjestima. ¹²Ne preporučujemo vam opet sami sebe, nego vam dajemo prigodu ponositi se nama, da imate odgovor za one koji se diče licem, a ne srcem. ¹³Doista, ako bijasmo "izvan sebe" - Bogu bijasmo; ako li "pri sebi" - vama bijasmo. ¹⁴Jer ljubav nas Kristova obuzima kad promatramo ovo: jedan za sve umrije, svi dakle umriješe; ¹⁵i za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu. ¹⁶Stoga mi od sada nikoga ne poznajemo po tijelu; ako smo i poznavali po tijelu Krista, sada ga tako više ne poznajemo. ¹⁷Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastalo! ¹⁸A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja. ¹⁹Jer Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio ne ubrajajući im opačina njihovih i polažući u nas riječ pomirenja. ²⁰Kristovi smo dakle poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom! ²¹Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Božja u njemu.

2 Kor 6.

Kao suradnici opominjemo vas da ne primite uzalud milosti Božje. ²Jer on veli: *U vrijeme milosti usliših te i u dan spasa pomogoh ti.* Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa.

³Ni u čemu ne dajemo nikakve sablazni da se ne kudi ova služba, ⁴nego se u svemu iskazujemo kao poslužitelji Božji: velikom postojanošću u nevoljama, u potrebama, u tjeskobama, ⁵pod udarcima, u tamnicama, u bunama, u naporima, u bdjenjima, u postovima, ⁶u čistoći, u spoznanju, u velikodušnosti, u dobroti, u Duhu Svetomu, u ljubavi nehinjenoj, ⁷u riječi istinitoj, u snazi Božjoj; oružjem pravde zdesna i slijeva; ⁸slavom i sramotom; zlim i dobrim glasom; kao zavodnici, a istiniti; ⁹kao nepoznati, a poznati; kao umirući, a evo živimo; kao kažnjeni, a ne ubijeni; ¹⁰kao žalosni, a uvijek radosni; kao siromašni, a mnoge obogaćujemo; kao oni koji ništa nemaju, a sve posjeduju.

¹¹Usta su naša otvorena vama, Korinćani, srce naše rašireno. ¹²Nije vam tijesno u nama, ali je tijesno u vašim grudima. ¹³Za uzdarje - kao djeci govorim - raširite se i vi.

Hram Boga živoga (2 Kor 6,14)

¹⁴Ne ujarmljujte se s nevjernicima. Ta što ima pravednost s bezakonjem? Ili kakvo zajedništvo svjetlo s tamom? ¹⁵Kakvu slogu Krist s Belijarom? Ili kakav dio vjernik s nevjernikom? ¹⁶Kakav sporazum hram Božji s idolima? Jer mi smo hram Boga živoga, kao što reče Bog:

Prebivat ću u njima

i hoditi među njima;

i bit ću Bog njihov,

a oni narod moj.

¹⁷*Zato iziđite iz njihove sredine*

i odvojite se, govori Gospodin,

i ništa nečisto ne dotičite

i ja ću vas primiti.

¹⁸*I bit ću vam otac*

i vi ćete mi biti sinovi i kćeri,

veli Gospodin Svemogući.

2 Kor 7.

Dakle, budući da imamo ta obećanja, očistimo se, ljubljeni, od svake ljage tijela i duha te dovršimo posvećenje u strahu Božjem.

Pavlova radost zbog pokajanja Crkve (2 Kor 7,2)

²Shvatite nas! Nikomu nismo nanijeli nepravde, nikoga nismo upropastili, nikoga zakinuli. ³Ne govorim da osudim. Ta rekoh već: u srcima ste našim te umiremo i živimo zajedno. ⁴Veliko je moje pouzdanje u vas, uvelike se vama ponosim. Pun sam utjehe, obilujem radošću uza svu nevolju našu.

⁵Doista, i kada dođosmo u Makedoniju, nikakva spokoja nije imalo tijelo naše, nego nevolje odasvud: izvana borbe, iznutra strepnje. ⁶Ali Bog, tješitelj poniznih, utješi nas dolaskom Titovim. ⁷Ne samo dolaskom njegovim, nego i utjehom kojom se utješi zbog vas: obavijesti nas o vašoj čežnji, vašem jadikovanju, vašoj žarkoj ljubavi prema meni tako da se još većma obradovah.

⁸Doista, ako sam vas i ožalostio onom poslanicom, nije mi žao; ako mi i bijaše žao - vidim uistinu da vas je ta poslanica makar i načas ožalostila - ⁹sad se radujem, ne što ste se ožalostili, nego što ste se ožalostili na obraćenje. Jer ožalostili ste se po Božju te zbog nas ni u čemu niste štetovali. ¹⁰Jer žalost po Božju rađa neopozivo spasonosnim obraćenjem, a žalost svjetovna rađa smrću. ¹¹Gle, doista baš to što ste se po Božju ožalostili, kolikom gorljivošću urodi među vama, pa opravdavanjem, pa ogorčenjem, pa strahom, pa čežnjom, pa revnošću, pa kažnjavanjem. Svime ste time pokazali da ste u onome nedužni. ¹²Ako sam vam dakle pisao, nisam to zbog uvreditelja ni zbog uvrijeđenoga, nego zbog toga da vam se očituje vaša gorljivost za nas pred Bogom. ¹³To nas je utješilo. A povrh te naše utjehe još se mnogo više obradovasmo zbog radosti Titove jer svi vi okrijepiste duh njegov. ¹⁴Doista, ako sam mu se što vama pohvalio, ne postidjeh se, nego kao što smo po istini vama govorili, tako je istina bila i pohvala naša pred Titom. ¹⁵I njegovo je srce prema vama još nježnije kad se sjeti poslušnosti svih vas, kako ga sa strahom i trepetom primiste. ¹⁶Radujem se što se u svemu mogu pouzdati u vas.

II. SABIRANJE MILOSTINJE ZA CRKVO U JERUZALEMU (2 Kor 8,1)

Poticaji na darežljivost (2 Kor 8,1)

2 Kor 8.

Priopćujemo vam, braćo, milost Božju koja je dana crkvama makedonskim: ²unatoč mnogim kušnjama i nevoljama izobilna njihova radost i skrajnje siromaštvo preli se u bogatstvo darežljivosti. ³Svjedočim uistinu: oni su nas dragovoljno - po svojim mogućnostima i preko mogućnosti - ⁴veoma usrdno molili za milost zajedništva u ovom posluživanju svetih. ⁵I to ne samo kako se nadasmo, nego same sebe predadoše najprvo Gospodinu, a onda nama, po volji Božjoj. ⁶Zato zamolismo Tita da kao što je započeo, tako i dovrši među vama i to djelo darežljivosti.

⁷Stoga kao što se u svemu odlikujete - u vjeri, i riječi, i spoznanju, i svakoj gorljivosti, i u ljubavi svojoj prema nama - odlikujte se i u ovoj darežljivosti.

⁸Ne zapovijedam, nego gorljivošću drugih prokušavam istinitost vaše ljubavi. ⁹Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite. ¹⁰Time dajem samo savjet: to doista dolikuje vama koji već prošle godine prvi to započeste, ne samo činom nego i odlukom. ¹¹Sada dovršite to djelo da kao što spremno odlučiste, tako prema mogućnostima i dovršite. ¹²Jer ima li spremnosti, mila je po onom što ima, a ne po onom čega nema. ¹³Ne dakako: drugima olakšica, vama oskudica, nego - jednakost! ¹⁴U sadašnjem trenutku vaš suvišak za njihovu oskudicu da jednom njihov suvišak bude za vašu oskudicu - te bude jednakost, ¹⁵kao što je pisano: *Nije ništa preteklo onome koji bijaše nakupio mnogo, a niti je nedostajalo onome koji bijaše nakupio manje.*

Pavao preporučuje sabirače milostinje (2 Kor 8,16)

¹⁶A hvala Bogu koji je stavio jednaku gorljivost za vas u srce Titovo. ¹⁷On je prihvatio i molbu, ali budući da je veoma revan, otiđe k vama i dragovoljno. ¹⁸S njime pak šaljem brata kojega s evanđelja slave sve crkve. ¹⁹Štoviše, crkve ga izabraše za našeg suputnika u ovom djelu darežljivosti kojemu služimo - na slavu samoga Gospodina i na našu želju ²⁰kako bismo izbjegli da nas tko ne prekori zbog ovog obilja kojim raspolažemo. ²¹Doista, revno nastojimo *oko dobra* ne samo *pred Gospodinom nego i pred ljudima*. ²²Šaljemo s njima i našega brata koji je, kako smo u mnogome često iskusili, gorljiv, a sada je još mnogo gorljiviji zbog velikoga pouzdanja u vas. ²³A Tito? Moj je drug i suradnik za vas. A braća naša? Poslanici su crkava, slava Kristova. ²⁴Pružite im dakle pred crkvama dokaz svoje ljubavi i toga da se s pravom vama ponosimo.

2 Kor 9.

A o posluživanju svetih suvišno je da vam pišem. ²Ta poznajem vašu spremnost s koje se vama ponosim pred Makedoncima: "Ahaja je spremna od prošle godine." I vaša gorljivost potaknu mnoge. ³I pak šaljem braću da se u tome pogledu ne opovrgne što se vama ponosimo; da budete spremni kao što sam tvrdio te se - ⁴ako sa mnom dođu Makedonci i nađu vas nespemne - ne osramotimo s preuzetnosti mi, da ne kažemo vi. ⁵Smatrao sam dakle potrebnim zamoliti braću da unaprijed pođu k vama i da pripreme vaš još prije obećani dar te bude pripravan - kao dar darežljivosti, a ne škrtosti.

Korist darežljivosti (2 Kor 9,6)

⁶Ta eno: tko sije oskudno, oskudno će i žeti; a tko sije obilato, obilato će i žeti. ⁷Svatko neka dade kako je srcem odlučio; ne sa žalošću ili na silu jer *Bog ljubi vesela darivatelja*. ⁸A Bog vas može obilato obdariti svakovrsnim darom da u svemu svagda imate svega dovoljno za se i izobilno za svako dobro djelo - ⁹kao što je pisano:

Rasipno dijeli, daje sirotinji,

pravednost njegova ostaje dovijeka.

¹⁰A onaj koji pribavlja *sjeme sijaču i kruh za jelo*, pribavit će i umnožiti sjeme vaše i povećati plodove pravednosti vaše. ¹¹Tako ćete se u svemu obogatiti za svakovrsnu darežljivost koja se, našim posredovanjem, izvija u zahvalnicu Bogu. ¹²Jer ovo bogoslužno posluživanje ne samo da podmiruje oskudicu svetih nego se i obilno prelijeva u mnoge zahvalnice Bogu. ¹³Osvjedočeni ovim posluživanjem, slave Boga zbog vašega pokornog ispovijedanja evanđelja Kristova i zbog velikodušnog zajedništva prema njima i prema svima. ¹⁴A moleći se za vas, čeznu za vama zbog preobilne milosti Božje na vama. ¹⁵Hvala Bogu na njegovu neizrecivom daru!

III. PAVLOVA OSOBNA OBRANA (2 Kor 10,1)

Odgovor na optužbu slabosti (2 Kor 10,1)

2 Kor 10.

Ja, Pavao, osobno vas zaklinjem blagošću i obazrivošću Kristovom - ja koji sam licem u lice među vama "skroman", a nenazočan prema vama "odvažan" - ²molim da, jednom nazočan, ne moram biti odvažan smionošću kojom se kanim osmijeliti protiv nekih što smatraju da mi po tijelu živimo. ³Jer iako živimo u tijelu, ne vojujemo po tijelu. ⁴Ta oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego božanski snažno za rušenje utvrda. Obaramo mudrovanja ⁵i svaku oholost koja se podiže protiv spoznanja Boga i zarobljujemo svaki um na pokornost Kristu; ⁶i spremni smo kazniti svaku nepokornost čim bude savršena vaša pokornost.

⁷Gledajte što je očito! Ako je tko uvjeren da je "Kristov", neka sam ponovno promisli ovo: kako je on Kristov, tako smo i mi. ⁸Kad bih se doista i malo više pohvalio našom vlašću - koju nam Gospodin daje za vaše izgrađivanje, a ne rušenje - ne bih se morao stidjeti. ⁹Samo da se ne bi činilo kao da vas zastrašujem poslanicama! ¹⁰Jer "poslanice su, kaže, stroge i snažne, ali tjelesna nazočnost nemoćna i riječ bezvrijedna". ¹¹Takav neka promisli ovo: kakvi smo nenazočni riječju u poslanicama, takvi smo i nazočni djelom.

Odgovor na optužbu častohleplja (2 Kor 10,12)

¹²Ne usuđujemo se, doista, izjednačiti ili usporediti s nekima koji sami sebe preporučuju, ali nisu razumni jer sami sebe sobom mjere i sami sebe sa sobom uspoređuju. ¹³Mi se pak nećemo hvaliti u bezmjerje, nego po mjeri, mjerilu što nam ga odmjeri Bog kao mjeru: doprijeti sve do vas. ¹⁴Jer mi ne posežemo preko svoga, kao da još nismo stigli do vas. Ta prvi doista doprijesmo do vas s evanđeljem Kristovim. ¹⁵Ne hvalimo se u bezmjerje, tuđim naporima. A nadamo se da ćemo s uzrastom vaše vjere među vama i mi - po našem mjerilu - prerasti u izobilje: ¹⁶i preko vaših granica navijestiti evanđelje, a ne hvastati se onim što je već učinjeno na tuđem području. ¹⁷*Tko se hvali, u Gospodinu neka se hvali*. ¹⁸Ta nije prokušan tko sam sebe preporučuje, nego koga preporučuje Gospodin.

Pavlova prednost pred protivnicima (2 Kor 11,1)

2 Kor 11.

O kad biste podnijeli nešto malo bezumlja mojega! Da, podnesite me! ²Ljubomoran sam doista na vas Božjim ljubomorom: ta zaručih vas s jednim mužem, kao čistu djevicu privedoh vas Kristu. ³Ali se bojim da se - kao što zmija zavede Evu svojom lukavštinom - misli vaše ne pokvare i odmetnu od iskrenosti prema Kristu. ⁴Uistinu, ako tko dođe i propovijeda drugog Isusa, kojega mi nismo propovijedali - ili ako drugoga Duha primite, kojega niste primili; ili drugo evanđelje, koje niste prigrlili - takva lijepo podnosite. ⁵Smatram, eto, da ni u čemu nisam manji od "nadapostola". ⁶Jer ako sam i nevješt u govoru, nisam u znanju; naprotiv, u svemu vam ga i pred svima očitovasm.

⁷Ali sam grijeh počinio što sam vam - ponizujući sebe da se vi uzvisite - besplatno navješćivao Božje evanđelje? ⁸Druge sam crkve plijenio, od njih primao potporu da bih mogao vama služiti. I dok bijah u vas, premda u oskudici, nikomu nisam bio na teret. ⁹U oskudici su mi pomogla braća koja dođoše iz Makedonije. U svemu sam se čuvao da vam ne budem težak, a i čuvat ću se. ¹⁰Istine mi Kristove u meni, ove mi hvale nitko neće oduzeti u ahajskim krajevima. ¹¹Zašto? Jer vas ne ljubim? Bog znade!

¹²A što činim, i dalje ću činiti da izbijem izliku onima koji izliku traže ne bi li se s nama izjednačili u onom čime se hvastaju. ¹³Jer takvi su ljudi lažni apostoli, himbeni radnici, prerušuju se u apostole Kristove. ¹⁴I nikakvo čudo! Ta sam se Sotona prerušuje u anđela svjetla. ¹⁵Ništa osobito dakle ako se i službenici njegovi prerušuju u službenike pravednosti. Svršetak će im biti po djelima njihovim.

¹⁶Opet velim: da me tko ne bi smatrao bezumnim! Uostalom, primite me makar i kao bezumna da se i ja nešto malo pohvalim. ¹⁷Što govorim, ne govorim po Gospodnju, nego kao u bezumlju, u ovoj hvalisavoj smionosti. ¹⁸Budući da se mnogi hvale po ljudsku, i ja ću se hvaliti. ¹⁹Ta rado podnosite bezumne, vi umni! ²⁰Da, podnosite ako vas tko zarobljava, ako vas tko proždire, ako tko otima, ako se tko uznosi, ako vas tko po obrazu bije. ²¹Na sramotu govorim: bili smo, biva, slabi! Ipak, čime se god tko osmjeljuje - u bezumlju govorim - osmjeljujem se i ja! ²²Hebreji su? I ja sam! Izraelci su? I ja sam! Potomstvo su Abrahamovo? I ja sam! ²³Poslužitelji su Kristovi? Kao mahnit govorim: ja još više! U naporima - preobilno; u tamnicama - preobilno; u batinama - prekomjerno; u smrtnim pogiblima - često. ²⁴Od Židova primio sam pet puta po četrdeset manje jednu. ²⁵Tripot sam bio šiban, jednom kamenovan, tripot doživio brodolom, jednu noć i dan proveo sam u bezdanu. ²⁶Česta putovanja, pogibli od rijeka, pogibli od razbojnika, pogibli od sunarodnjaka, pogibli od pogana, pogibli u gradu, pogibli u pustinji, pogibli na moru, pogibli od lažne braće; ²⁷u trudu i naporu, često u nespavanju, u gladu i žeđi, često u postovima, u studeni i golotinji! ²⁸Osim toga, uz drugo, salijetanje svakodnevno, briga za sve crkve. ²⁹Tko je slab, a ja da ne budem slab? Tko se sablažnjuje, a ja da ne izgaram? ³⁰Treba li se hvaliti, svojom ću se slabošću hvaliti. ³¹Bog i Otac Gospodina Isusa, blagoslovljen u vijeke, zna da ne lažem. ³²U Damasku namjesnik kralja Arete čuvaž je grad damaščanski hoteći me uhvatiti. ³³Ali kroz prozor spustiše me u košari preko zida te umakoh njegovim rukama.

2 Kor 12.

Hvaliti se treba? Ne koristi doduše ali - dolazim na viđenje i objave Gospodnje. ²Znam čovjeka u Kristu: prije četrnaest godina - da li u tijelu, ne znam; da li izvan tijela, ne znam, Bog zna - taj je bio ponesen do trećeg neba. ³I znam da je taj čovjek - da li u tijelu, da li izvan tijela, ne znam, Bog zna - ⁴bio ponesen u raj i čuo neizrecive riječi, kojih čovjek ne smije govoriti. ⁵Time ću se hvaliti, a samim se sobom neću hvaliti osim slabostima svojim. ⁶Uistinu, kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman; istinu bih govorio. Ali se uzdržavam da ne bi tko mislio o meni više nego što vidi na meni ili što čuje od mene.

⁷I da se zbog uzvišenosti objava ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. ⁸Za to sam tripot molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: ⁹"Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje." Najradije ću se dakle još više hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova. ¹⁰Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak.

¹¹Postao sam bezuman! Vi me natjeraste. Ta trebalo je da me vi preporučite jer ni u čemu nisam manji od "nadapostola", premda nisam ništa. ¹²Znamenja apostolstva moga ostvarena su među vama u posvemašnjoj postojanosti: znakovima i čudesima i silnim djelima. ¹³Ta u čemu ste to manji od drugih crkava, osim što vam ja nisam bio na teret? Oprostite mi ovu "nepravdu". ¹⁴Evo, spremam se treći put doći k vama i neću vam biti na teret jer ne ištem vaše, nego vas. Djeca doista nisu dužna stjecati roditeljima, nego roditelji djeci. ¹⁵A ja ću najradije trošiti i istrošiti se za duše vaše. Ako vas više ljubim, zar da budem manje ljubljen? ¹⁶Ali neka! Ja vas nisam opterećivao, nego, "lukav" kako jesam, "na prijevaru vas uhvatih". ¹⁷Da vas možda nisam zakinuo po kome od onih koje poslah k vama? ¹⁸Zamolio sam Tita i poslao s njime brata. Da vas možda Tit nije u čemu zakinuo? Zar nismo hodili u istom duhu? I istim stopama?

Pavlova bojazan i briga (2 Kor 12,19)

¹⁹Odavna smatrate da se pred vama branimo. Pred Bogom u Kristu govorimo: sve je to, ljubljeni, za vaše izgrađivanje. ²⁰Bojim se doista da vas kada dođem, možda neću naći kakve bih htio i da ćete vi mene naći kakva ne biste htjeli: da ne bi možda bilo svađa, zavisti, žestina, spletkarenja, klevetanja, došaptavanja, nadimanja, buna; ²¹da me opet kada dođem, ne bi ponizio Bog moj kod vas kako ne bih morao oplakivati mnoge koji su prije sagriješili, a nisu se pokajali za nečistoću i bludnost i razvratnost koju počinise.

2 Kor 13.

Evo treći put idem k vama. *Svaka presuda neka počiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka.* ²Onima koji su prije sagriješili i svima drugima rekoh već i opet - kao onda drugi put nazočan, tako i sada nenazočan - unaprijed velim: ako opet dođem, neću štedjeti. ³Jer vi tražite dokaz da u meni govori Krist koji prema vama nije nemoćan, nego je snažan među vama. ⁴I raspet bi, istina, po slabosti, ali živi po snazi Božjoj. I mi smo, istina, slabi u njemu, ali ćemo po snazi Božjoj živjeti s njime za vas.

⁵Same sebe ispitujte, jeste li u vjeri! Same sebe provjeravajte! Zar ne spoznajete sami sebe: da je Isus Krist u vama? Inače niste pravi. ⁶A spoznat ćete, nadam se, da smo mi pravi. ⁷Molimo se Bogu da ne činite nikakva zla; ne da se mi pokažemo pravi, nego da vi dobro činite, pa izašli mi i kao nepravi.

⁸Ta ništa ne možemo protiv istine, nego samo za istinu. ⁹Da, radujemo se kad smo mi slabi, a vi jaki. Za to se i molimo, za vaše usavršavanje. ¹⁰To vam nenazočan pišem zato da nazočan ne bih morao oštro nastupiti vlašću koju mi Gospodin daje za izgrađivanje, a ne za rušenje.

ZAKLJUČAK **(2 Kor 13,11)**

Poticaji. Pozdravi. Želje (2 Kor 13,11)

¹¹Uostalom, braćo, radujte se, usavršujte se, tješite se, složni budite, mir njegujte i Bog ljubavi i mira bit će s vama.

¹²Pozdravite jedni druge svetim cjelovom. Pozdravljaju vas svi sveti.

¹³Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!

Poslanica Galaćanima (Gal.)

UVOD **(Gal 1,1)**

Naslov i pozdrav (Gal 1,1)

Gal 1.

Pavao, apostol - ne od ljudi ni po kojem čovjeku, nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu koji ga uskrisi od mrtvih - ²i sva braća koja su sa mnom: Crkvama u Galaciji. ³Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista, ⁴koji sam sebe daje za grijeha naše da nas istrgne iz sadašnjega svijeta opakoga kao što je volja Boga i Oca našega, ⁵komu slava u vijeke vjekova! Amen.

Evangelje je samo jedno (Gal 1,6)

⁶Čudim se da od Onoga koji vas pozva na milost Kristovu tako brzo prelazite na neko drugo evangelje, ⁷koje uostalom i ne postoji. Postoje samo neki koji vas zbunjuju i hoće prevratiti evangelje Kristovo. ⁸Ali kad bismo vam mi, ili kad bi vam anđeo s neba navješćivao neko evangelje mimo onoga koje vam mi navijestismo, neka je proklet! ⁹Što smo već rekli, to sad i ponavljam: navješćuje li vam tko neko evangelje mimo onoga koje primiste, neka je proklet.

¹⁰Doista, nastojim li ovo pridobiti ljude ili Boga? Ili idem li za tim da ljudima ugodim? Kad bih sveudilj nastojao ljudima ugađati, ne bih bio Kristov sluga.

I. PAVLOVA OSOBNA OBRANA **(Gal 1,11)**

Božji poziv (Gal 1,11)

¹¹Obznanjujem vam, braćo: evangelje koje sam navješćivao nije od ljudi, ¹²niti ga ja od kojeg čovjeka primih ili naučih, nego objavom Isusa Krista.

¹³Ta čuli ste za moje negdašnje ponašanje u židovstvu: preko svake sam mjere progonio i pustošio Crkvu Božju ¹⁴te sam u židovstvu, prerevno odan otačkim predajama, nadmašio mnoge vršnjake u svojem narodu.

¹⁵Ali kad se Onomu koji me odvoji već od *majčine utrobe* i *pozva* milošću svojom, svidjelo ¹⁶otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima, odmah, ne posavjetovah se s tijelom i krvlju ¹⁷i ne uzidoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask.

¹⁸Onda nakon tri godine uzidoh u Jeruzalem potražiti Kefu i ostadoh kod njega petnaest dana. ¹⁹Od apostola ne vidjeh nikoga drugog osim Jakova, brata Gospodinova. ²⁰Što vam pišem, Bog mi je svjedok, ne lažem. ²¹Zatim dođoh u krajeve sirijske i cilicijske. ²²Osobno pak bijah nepoznat Kristovim crkvama u Judeji. ²³One su samo čule: "Negdašnji naš progonitelj sada navješćuje vjeru koju je nekoć pustošio" ²⁴i slavile su Boga zbog mene.

Pavao priznat u Jeruzalemu (Gal 2,1)

Gal 2.

Zatim nakon četrnaest godina opet uziđoh u Jeruzalem s Barnabom, a povedoh sa sobom i Tita. ²Uziđoh po objavi i izložih im - napose uglednijima - evanđelje koje propovijedam među poganima da ne bih možda, ili da nisam, trčao uzalud.

³Čak ni Tit, pratilac moj, premda Grk, nije bio prisiljen obrezati se, ⁴i to radi uljeza, lažne braće, koja se ušuljaše da vrebaju slobodu koju imamo u Kristu Isusu, ne bi li nas učinili robovima. ⁵Ne, ni načas im nismo popustili, nismo se podložili: da istina evanđelja ostane kod vas!

⁶A oni koji štogod znače - bili oni što bili, nije mi do toga, Bog ne gleda tko je tko - ti uglednici, uistinu, ništa nisu pridometnuli. ⁷Nego naprotiv, vidjevši da mi je povjereno evanđelje za neobrezane, kao Petru za obrezane - ⁸jer Onaj koji je bio na djelu po Petrovu apostolstvu među obrezanima, bio je na djelu i po meni među poganima - ⁹i spoznavši milost koja mi je dana, Jakov, Kefa i Ivan, smatrani stupovima, pružiše meni i Barnabi desnice zajedništva: mi ćemo među pogane, a oni među obrezane! ¹⁰Samo neka se sjećamo siromaha, što sam revno i činio.

Petar i Pavao u Antiohiji (Gal 2,11)

¹¹A kad Kefa stiže u Antiohiju, u lice mu se usprotivih jer je zavrijedio osudu: ¹²doista, prije nego stigoše neki od Jakova, blagovao je zajedno s poganima; a kad oni dođoše, počeo se povlačiti i odvajati bojeći se onih iz obrezanja. ¹³Za njim se povedoše i ostali Židovi te je i Barnaba zaveden tom prijetvornošću.

¹⁴Ali kad vidjeh da ne hode ravno, po istini evanđelja, rekoh Kefi pred svima: "Ako ti, Židov, poganski živiš, a ne židovski, kako možeš siliti pogane da se požidove?"

Pavlovo evanđelje (Gal 2,15)

¹⁵Mi smo podrijetlom Židovi, a ne "grešnici iz poganstva". ¹⁶Ali znamo: čovjek se ne opravdava po djelima Zakona, nego vjerom u Isusa Krista. Zato i mi u Krista Isusa povjerovasmo da se opravdamo po vjeri u Krista, a ne po djelima Zakona jer se po djelima Zakona *nitko neće opravdati*.

¹⁷Ako se pak po tome što zaiskasmo opravdati se u Kristu očitovalo da smo i mi grešnici, nije li onda Krist u službi grijeha? Nipošto! ¹⁸Doista, ako ponovno gradim što sam bio srušio, pokazujem da sam prijestupnik. ¹⁹Ta po Zakonu ja Zakonu umrijevah da Bogu živim. S Kristom sam razapet. ²⁰Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene. ²¹Ne dokidam milosti Božje! Doista, ako je opravdanje po Zakonu, onda je Krist uzalud umro.

II. ZAKON I VJERA (Gal 3,1)

Vjera opravdava (Gal 3,1)

Gal 3.

O bezumni Galaćani, tko li vas opčara? A pred očima vam je Isus Krist bio ocrtan kao Raspeti. ²Ovo bih samo htio doznati od vas: jeste li primili Duha po djelima Zakona ili po vjeri u Poruku? ³Tako li ste bezumni? Započeli ste u Duhu pa da sada u tijelu dovršite? ⁴Zar ste toliko toga uzalud doživjeli? A kad bi doista bilo uzalud! ⁵Onaj dakle koji vam daje Duha i čini među vama silna djela, čini li to zbog djela Zakona ili zbog vjere u Poruku? ⁶Tako *Abraham povjerova Bogu i uračuna mu se u pravednost*.

⁷Shvatite dakle: oni od vjere, to su sinovi Abrahamovi. ⁸A Pismo, predviđevši da Bog po vjeri opravdava pogane, unaprijed navijesti Abrahamu: *U tebi će blagoslovljeni biti svi narodi*. ⁹Tako: oni od vjere blagoslivlju se s vjernikom Abrahamom.

Zakon, izvor prokletstva (Gal 3,10)

¹⁰Doista, koji su god od djela Zakona, pod prokletstvom su. Ta pisano je: *Proklet tko se god ne drži i tko ne vrši svega što je napisano u Knjizi Zakona*. ¹¹A da se pred Bogom nitko ne opravdava Zakonom, očito je jer: *Pravednik će od vjere živjeti*. ¹²Zakon pak nije od vjere, nego veli: *Tko ga vrši, u njemu će naći život*.

¹³Krist nas otkupi od prokletstva Zakona, postavši za nas prokletstvom - jer pisano je: *Proklet je tko god visi na drvetu* - ¹⁴da u Kristu Isusu na pogane dođe blagoslov Abrahamov: da Obećanje, Duha, primimo po vjeri.

Zakon ne dokida obećanja (Gal 3,15)

¹⁵Braćo, po ljudsku govorim: već i ljudski valjan savez nitko ne poništava niti mu što dodaje. ¹⁶A ova su obećanja dana Abrahamu i potomstvu njegovu. Ne veli se: "i potomcima" kao o mnogima, nego kao o jednomu: *I potomstvu tvojem*, to jest Kristu. ¹⁷Ovo hoću kazati: Saveza koji je Bog valjano sklopio ne

obeskrepljuje Zakon, koji je nastao četiri stotine i trideset godina poslije, i ne dokida obećanja. ¹⁸Doista, ako se baština zadobiva po Zakonu, ne zadobiva se po obećanju. A Abrahama je Bog po obećanju obdario.

Uloga Zakona (Gal 3,19)

¹⁹Čemu onda Zakon? Dometnut je poradi prekršaja dok ne dođe potomstvo komu je namijenjeno obećanje; sastavljen je po anđelima preko posrednika. ²⁰Posrednika pak nema gdje je samo jedan. A Bog je jedan.

²¹Zar je dakle Zakon protiv obećanja Božjih? Nipošto! Jer da je dan Zakon koji bi mogao oživljavati, pravednost bi doista proizlazila iz Zakona. ²²Ali je Pismo sve zatvorilo pod grijeh da se, po vjeri u Isusa Krista, obećano dade onima koji vjeruju.

Doba vjere (Gal 3,23)

²³Prije dolaska vjere, pod Zakonom zatvoreni, bili smo čuvani za vjeru koja se imala objaviti. ²⁴Tako nam je Zakon bio nadzireteljem sve do Krista da se po vjeri opravdamo. ²⁵A otkako je nadošla vjera, nismo više pod nadzireteljem.

²⁶Uistinu, svi ste sinovi Božji, po vjeri u Kristu Isusu. ²⁷Doista, koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste. ²⁸Nema više: Židov - Grk! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko! Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu! ²⁹Ako li ste Kristovi, onda ste Abrahamovo potomstvo, baštinici po obećanju.

Božje posinstvo (Gal 4,1)

Gal 4.

Hoću reći: sve dok je baštinik maloljetan, ništa se ne razlikuje od roba premda je gospodar svega: ²pod skrbnicima je i upraviteljima sve do dana koji je odredio otac. ³Tako i mi: dok bijasmo maloljetni, robovasmo počelima svijeta. ⁴A kada dođe punina vremena,

odasla Bog Sina svoga:

od žene bi rođen,

Zakonu podlošan, ⁵da podložnike Zakona otkupi

te primimo posinstvo. ⁶A budući da ste sinovi,

odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga

koji kliče: "Abba! Oče!" ⁷Tako više nisi rob nego sin;

ako pak sin,

onda i baštinik po Bogu.

⁸Onda dok još niste poznavali Boga, služili ste bogovima koji po naravi to nisu. ⁹Ali sada kad ste spoznali Boga - zapravo, kad je Bog spoznao vas - kako se sad opet vraćate k nemoćnim i bijednim počelima i opet im, ponovno, hoćete robovati? ¹⁰Dane pomno opslužujete, i mjesece, i vremena, i godine! ¹¹Sve se bojim za vas! Da se možda nisam uzalud trudio oko vas!

Pavao i Galaćani (Gal 4,12)

¹²Postanite, braćo, molim vas, kao ja jer i ja postadoh kao vi. Ničim me niste povrijedili. ¹³Znate: prvi sam vam put za bolesti navješćivao evanđelje. ¹⁴Svoju kušnju, moje tijelo, niste ni prezreli ni odbacili, nego ste me primili kao anđela Božjega, kao Krista Isusa. ¹⁵Gdje je sada ono vaše blaženstvo? Svjedočim vam doista: kad bi bilo moguće, oči biste svoje bili iskopali i dali mi ih. ¹⁶Tako? Postadoh li vam neprijateljem propovijedajući vam istinu?

¹⁷Oni revnuju za vas, ne časno, nego - odvojiti vas hoće da onda vi za njih revnujete. ¹⁸Dobro je da se za vas revnuje u dobru uvijek, a ne samo kad sam nazočan kod vas, ¹⁹dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama. ²⁰Htio bih sada biti kod vas, pa i jezik promijeniti, jer ne znam što bih s vama.

Dva Saveza: Hagara i Sara (Gal 4,21)

²¹Recite mi vi, koji želite biti pod Zakonom, zar ne čujete Zakona? ²²Ta pisano je da je Abraham imao dva sina, jednoga od ropkinje i jednoga od slobodne. ²³Ali onaj od ropkinje rođen je po tijelu, a onaj od slobodne snagom obećanja. ²⁴To je slika. Doista, te žene dva su Saveza: jedan s brda Sinaja, koji rađa za ropstvo - to je Hagara. ²⁵Jer Hagara znači brdo Sinaj u Arabiji i odgovara sadašnjem Jeruzalemu jer robuje zajedno sa svojom djecom. ²⁶Onaj pak Jeruzalem gore slobodan je; on je majka naša. ²⁷Pisano je doista:

*Klič, nerotkinjo, koja ne rađaš,
podvikuj od radosti,
ti što ne znaš za trudove!*

*Jer osamljena više djece ima
negoli udana.*

²⁸Vi ste, braćo, kao Izak, djeca obećanja. ²⁹I kao što je onda onaj po tijelu rođeni progonio onoga po duhu rođenoga, tako je i sada. ³⁰Nego, što veli Pismo? *Otjeraj sluškinju i sina njezina jer sin sluškinje ne smije biti baštinić sa sinom slobodne.*

³¹Zato, braćo, nismo djeca ropkinje nego slobodne.

III. EVANĐELJE KRŠĆANSKE SLOBODE (Gal 5,1)

Odgovorna sloboda (Gal 5,1)

Gal 5.

Za slobodu nas Krist oslobodi! Držite se dakle i ne dajte se ponovno u jaram ropstva!

²Evo ja, Pavao, velim vam: ako se obrežete, Krist vam ništa neće koristiti. ³I ponovno jamčim svakom čovjeku koji se obreže: dužan je opsluživati sav Zakon. ⁴Prekinuli ste s Kristom vi koji se u Zakonu mislite opravdati; iz milosti ste ispali. ⁵Jer mi po Duhu iz vjere očekujemo pravednost, nadu svoju. ⁶Uistinu, u Kristu Isusu ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje, nego - vjera ljubavlju djelotvorna.

⁷Dobro ste trčali; tko li vas je samo spriječio da se više ne pokoravate istini? ⁸Ta pobuda nije od Onoga koji vas zove! ⁹Malo kvasca cijelo tijesto ukvasa. ¹⁰Ja se uzdam u vas u Gospodinu: vi nećete drukčije misliti. A tko vas zbunjuje, snosit će osudu, tko god bio.

¹¹A ja, braćo, ako sveudilj propovijedam obrezanje, zašto me sveudilj progone? Onda je obeskrijepljena sablazan križa! ¹²Uškopili se oni koji vas podbunjuju!

Sloboda i ljubav (Gal 5,13)

¹³Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego - ljubavlju služite jedni drugima. ¹⁴Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jednoj riječi, u ovoj: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!* ¹⁵Ako li pak jedni druge grizete i glođete, pazite da jedni druge ne proždrete.

Živjeti po Duhu (Gal 5,16)

¹⁶Hoću reći: po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela! ¹⁷Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne činite što hoćete. ¹⁸Ali ako vas Duh vodi, niste pod Zakonom. ¹⁹A očita su djela tijela. To su: bludnost, nečistoća, razvratnost, ²⁰idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstva, svađa, ljubomor, srdžbe, spletkarenja, razdori, strančarenja, ²¹zavisti, pijančevanja, pijanke i tome slično. Unaprijed vam kažem, kao što vam već rekoh: koji takvo što čine, kraljevstva Božjega neće baštiniti. ²²Plod je pak Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, ²³blagost, uzdržljivost. Protiv tih nema zakona. ²⁴Koji su Kristovi, razapeše tijelo sa strastima i požudama.

Primjena načela ljubavi (Gal 5,25)

²⁵Ako živimo po Duhu, po Duhu se i ravnajmo! ²⁶Ne hlepimo za taštom slavom! Ne izazivajmo jedni druge, ne zaviđajmo jedni drugima!

Gal 6.

Braćo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva ispravljajte u duhu blagosti. A pazi na samoga sebe da i ti ne podlegneš napasti. ²Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov! ³Jer misli li tko da jest štogod, a nije ništa, sam sebe vara. ⁴Svatko neka ispita sam svoje djelo pa će onda u samom sebi imati čime se dičiti, a ne u usporedbi s drugim. ⁵Ta svatko će nositi svoj teret. ⁶Koji se uči Riječi, neka sva dobra dijeli sa svojim učiteljem.

⁷Ne varajte se: Bog se ne da izrugivati! Što tko sije, to će i žeti! ⁸Doista, tko sije u tijelo svoje, iz tijela će žeti raspadljivost, a tko sije u duh, iz duha će žeti život vječni.

⁹Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro: ako ne sustanemo, u svoje ćemo vrijeme žeti! ¹⁰Dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima, ponajprije domaćima u vjeri.

VLASTORUČNI ZAKLJUČAK (Gal 6,11)

¹¹Gledajte kolikim vam slovima pišem svojom rukom. ¹²Svi koji se hoće praviti važni tijelom, sile vas na obrezanje, samo da zbog križa Kristova ne bi trpjeli progonstvo. ¹³Ta ni sami obrezani ne opslužuju Zakona, ali hoće da se vi obrežete da bi se mogli ponositi vašim tijelom. ¹⁴A ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet raspet i ja svijetu.

¹⁵Uistinu, niti je što obrezanje niti neobrezanje, nego - novo stvorenje. ¹⁶A na sve koji se ovoga pravila budu držali, i na sveg Izraela Božjega - mir i milosrđe!

¹⁷Ubuduće neka mi nitko ne dodijava jer ja na svom tijelu nosim biljege Isusove!

¹⁸Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim, braćo! Amen

Poslanica Efežanima (Ef.)

NASLOV I POZDRAV

(Ef 1,1)

Ef 1.

Pavao, po volji Božjoj apostol Krista Isusa: svetima koji su u Efezu i vjernima u Isusu Kristu. ²Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

I. OTAJSTVO SPASENJA I CRKVE

(Ef 1,3)

1. BOŽJI NAUM SPASENJA

(Ef 1,3)

³Blagoslovljen Bog i Otac

Gospodina našega Isusa Krista,

on koji nas blagoslovi

svakim blagoslovom duhovnim

u nebesima,

u Kristu.⁴Tako: u njemu nas sebi izabra

prije postanka svijeta

da budemo sveti i bez mane pred njim;⁵u ljubavi nas predodredi za posinstvo,

za sebe,

po Isusu Kristu,

dobrohotnošću svoje volje,⁶na hvalu Slave svoje milosti.

Njome nas zamilova u Ljubljenome⁷u kome, njegovom krvlju,

imamo otkupljenje,

otpuštenje prijestupa

po bogatstvu njegove milosti.⁸Nju preobilno u nas uli

zajedno sa svom mudrošću

i razumijevanjem⁹obznani⁹ nam otajstvo svoje volje

po dobrohotnom naumu svojem

što ga prije u njemu zasnova

¹⁰da se provede punina vremena:

uglaviti u Kristu

sve - na nebesima i na zemlji.¹¹U njemu, u kome i nama

- predodređenima

po naumu Onoga

koji sve izvodi po odluci svoje volje -

u dio pade¹²da budemo na hvalu Slave njegove -

mi koji smo se već prije nadali u Kristu.¹³U njemu ste i vi,

pošto ste čuli Riječ istine

- evanđelje spasenja svoga -

u njemu ste,

prigrlivši vjeru,

opečaćeni Duhom obećanim, Svetim,¹⁴koji je zalag naše baštine:

otkupljenja, posvojenja -

na hvalu Slave njegove.

¹⁵Zato i ja, otkad sam čuo za vašu vjeru u Gospodinu Isusu i za ljubav prema svima svetima, ¹⁶ne prestajem zahvaljivati za vas i sjećati vas se u svojim molitvama: ¹⁷Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati; ¹⁸prosvijetlio vam oči srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj među svetima ¹⁹i koje li prekomjerne veličine u moći njegovoj prema nama koji vjerujemo: ona je primjerena djelotvornosti sile i snage njegove ²⁰koju na djelu pokaza u Kristu, kad ga uskrisi od mrtvih i *posjede sebi zdesna* na

nebesima ²¹iznad svakog Vrhovništva i Vlasti i Moći i Gospodstva i svakog imena imenovana ne samo na ovom svijetu nego i u budućemu. ²²Sve mu *podloži pod noge*, a njega postavi - nad svime - Glavom Crkvi, ²³koja je Tijelo njegovo, punina Onoga koji sve u svima ispunja.

2. SPASITELJSKI NAUM BOŽJI OSTVAREN U NAMA (Ef 2,1)

Ef 2.

I vi bijaste mrtvi zbog prijestupa i grijeha ²u kojima ste nekoć živjeli po Eonu ovoga svijeta, po Knezu vlasti zraka, po tomu duhu koji sada djeluje u sinovima neposlušnima. ³Među njima smo i mi nekoć živjeli u požudama tijela svoga, udovoljavajući prohtjevima tijela i čudi, te po naravi bijasmo djeca gnjeva kao i drugi.

⁴Ali Bog, bogat milosrđem, zbog velike ljubavi kojom nas uzljubi, ⁵nas koji bijasmo mrtvi zbog prijestupa, oživi zajedno s Kristom - milošću ste spašeni! - ⁶te nas zajedno s njim uskrisi i posadi na nebesima u Kristu Isusu: ⁷da u dobrohotnosti prema nama u Kristu Isusu pokaže budućim vjekovima preobilno bogatstvo milosti svoje. ⁸Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! ⁹Ne po djelima, da se ne bi tko hvastao. ¹⁰Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo.

3. ŽIDOV I NEZNABOŠCI SJEDINJENI U ISTOM SPASENJU (Ef 2,11)

¹¹Spominjite se stoga da nekoć bijaste neznabošci u tijelu - neobrezanicima su vas zvali oni koji se zovu obrezani, rukom, na tijelu - ¹²i da u ono vrijeme bijaste izvan Krista, udaljeni od građanstva izraelskoga, tuđi Savezima obećanja, bez nade bijaste i neznabošci na svijetu. ¹³Sada pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste *daleko*, dođoste *blizu* - po Krvi Kristovoj.

¹⁴Doista, on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnici, neprijateljstvo razori u svome tijelu. ¹⁵Zakon zapovijedi s propisima obeskrjepi da u sebi, uspostavljajući mir, od dvojice sazda jednoga novog čovjeka ¹⁶te obojicu u jednome Tijelu izmiri s Bogom po križu, ubivši u sebi neprijateljstvo. ¹⁷I dođe te *navijesti mir* vama *daleko* i *mir* onima *blizu*, ¹⁸jer po njemu jedni i drugi u jednome Duhu imamo pristup Ocu.

¹⁹Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji ²⁰nazidani na temelju apostola i proroka, a *zaglavni* je *kamen* sam Krist Isus. ²¹U njemu je sva građevina povezana i raste u hram svet u Gospodinu. ²²U njemu ste i vi ugrađeni u prebivalište Božje u Duhu.

4. PAVLOVA ULOGA U SPASENJU (Ef 3,1)

Pavao poslužitelj otajstva Kristova (Ef 3,1)

Ef 3.

Radi toga ja, Pavao, sužanj Krista Isusa za vas pogane... ²Zacijelo ste čuli za rasporedbu milosti Božje koja mi je dana za vas: ³objavom mi je obznanjeno otajstvo, kako netom ukratko opisah. ⁴Čitajući to, možete dokučiti kako ja shvaćam Kristovo otajstvo, ⁵koje nije bilo obznanjeno sinovima ljudskim drugih naraštaja. Ono je sada u Duhu objavljeno svetim njegovim apostolima i prorocima: ⁶da su pogani subaštinci i "sutijelo" i sudionici obećanja u Kristu Isusu - po evanđelju, ⁷kojega postadoh poslužiteljem darom milosti Božje koja mi je dana djelotvornošću snage njegove.

⁸Meni, najmanjemu od svih svetih, dana je ova milost: poganima biti blagovjesnikom neistraživog bogatstva Kristova ⁹i osvijetliti rasporedbu otajstva, pred vjekovima skrivena u Bogu, koji sve stvori, ¹⁰da sada - po Crkvi - Vrhovništvima i Vlastima na nebesima bude obznanjena mnogolika mudrost Božja ¹¹zasnovana - po naumu o vjekovima - u Kristu Isusu Gospodinu našem. ¹²U njemu, s pouzdanjem po vjeri u njega, imamo slobodan pristup. ¹³Zato ne klonite, molim, s nevolja mojih za vas! One su slava vaša!

Pavlova molitva (Ef 3,14)

¹⁴Zato prigibam koljena pred Ocem, ¹⁵od koga ime svakom očinstvu na nebu i na zemlji: ¹⁶neka vam dadne po bogatstvu Slave svoje ojačati se po Duhu njegovu u snazi za unutarnjeg čovjeka ¹⁷da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim te u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni ¹⁸mognete shvatiti sa svima svetima što je Dužina i Širina i Visina i Dubina ¹⁹te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu da se ispunite do sve Punine Božje.

²⁰Onomu pak koji snagom u nama djelatnom može učiniti mnogo izobilnije nego li mi moliti ili zamisliti - ²¹Njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu za sva pokoljenja vijeka vjekovječnoga! Amen.

II. NOVI ŽIVOT KRŠĆANA (Ef 4,1)

Poticaj na jedinstvo (Ef 4,1)

Ef 4.

Zaklinjem vas dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živite dostojno poziva kojim ste pozvani! ²Podnosite jedni druge u ljubavi; ³trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira! ⁴Jedno tijelo i jedan Duh - kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! ⁵Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! ⁶Jedan Bog i Otac svijeta, nad svima i po svima i u svima! ⁷A svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova. ⁸Zato veli:

*Na visinu uzade vodeći sužnje,
dade dare ljudima.*

⁹Ono "uzade" - što drugo znači doli to da i siđe u donje krajeve, na zemlju? ¹⁰Koji siđe, isti je onaj koji i uzade ponad svih nebesa da sve ispuni. ¹¹On i "dade" jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje ¹²da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova ¹³dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove: ¹⁴da više ne budemo nejačad kojom se valovi poigravaju i koje goni svaki vjetar nauka u ovom kockanju ljudskom, u lukavosti što put krči zabludi. ¹⁵Nego, istinjujući u ljubavi da poradimo te sve uzraste u Njega, koji je Glava, Krist, ¹⁶od kojega sve Tijelo, usklađeno i povezano svakovrsnim zglobovima zbrinjavanja po djelotvornosti primjerenoj svakomu pojedinom dijelu, promiče svoj rast na sazidaivanje u ljubavi.

Novi život u Kristu (Ef 4,17)

¹⁷Ovo govorim i zaklinjem u Gospodinu: ne živite više kao što pogani žive - u ispraznosti pameti njihove: ¹⁸zamračena uma, udaljeni od života Božjega, sve zbog neznanja koje je u njima, zbog okorjelosti srca njihova. ¹⁹Sami su sebe otupili i podali se razvratnosti da bi u pohlepi počinjali svaku nečistoću.

²⁰Vi pak ne naučiste tako Krista, ²¹ako ste ga doista čuli i u njemu bili poučeni kako je istina u Isusu: ²²da vam je odložiti prijašnje ponašanje, starog čovjeka, koga varave požude vode u propast, ²³a obnavljati se duhom svoje pameti ²⁴i obući novog čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine.

²⁵Zato odložite laž i *govorite istinu jedan drugomu* jer udovi smo jedni drugima. ²⁶*Srdite se, ali ne griješite!* Sunce nek ne zađe nad vašom srdžbom ²⁷i ne dajte mjesta đavlu. ²⁸Tko je krao, neka više ne krade, nego neka se radije trudi svojim rukama priskrbljivati da ima što podijeliti s potrebnim. ²⁹Nikakva nevaljala riječ neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo dobra, da prema potrebi sazidauje i milost iskaže slušateljima. ³⁰I ne žalostite Duha Svetoga, Božjega, kojim ste opečaćeni za Dan otkupljenja! ³¹Daleko od vas svaka gorčina, i srdžba, i gnjev, i vika, i hula sa svom opakošću! ³²Naprotiv! Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni; praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprosti.

Ef 5.

Budite dakle nasljedovateli Božji kao djeca ljubljena ²i hodite u ljubavi kao što je i Krist ljubio vas i sebe predao za nas kao *prinos i žrtvu Bogu na ugodan miris*.

³A bludnost i svaka nečistoća ili pohlepa neka se i ne spominje među vama, kako dolikuje svetima! ⁴Ni prostota, ni ludorija, ni dvosmislica, što se ne priliči, nego radije zahvaljivanje! ⁵Jer dobro znajte ovo: nijedan bludnik, ili bestidnik, ili pohlepnik - taj idolopoklonik - nema baštine u kraljevstvu Kristovu i Božjemu. ⁶Nitko neka vas ispraznim riječima ne zavarava: zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. ⁷Nemajte dakle ništa s njima! ⁸Da, nekoć bijaste tama, a sada ste svjetlost u Gospodinu: kao djeca svjetlosti hodite ⁹plod je svjetlosti svaka dobrota, pravednost i istina - ¹⁰i odlučite se za ono što je milo Gospodinu. ¹¹A nemajte udjela u jalovim djelima tame, nego ih dapače raskrinkavajte, ¹²jer što potajno čine, sramota je i govoriti. ¹³A sve što se raskrinka, pod svjetlošću postaje sjajno; što je pak sjajno, svjetlost je. ¹⁴Zato veli:

*"Probudi se, ti što spavaš,
ustani od mrtvih
i zasvijetliće ti Krist."*

¹⁵Razmotrite dakle pomno kako živite! Ne kao ludi, nego kao mudri! ¹⁶Iskupljujte vrijeme jer dani su zli! ¹⁷Zato ne budite nerazumni, nego shvatite što je volja Gospodnja! ¹⁸*ne opijajte se vinom* u kojem je razuzdanost, nego - puniti se Duhom! ¹⁹Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! ²⁰Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista!

Obiteljsko čudoređe (Ef 5,21)

²¹Podložni budite jedni drugima u strahu Kristovu! ²²Žene svojim muževima kao Gospodinu! ²³Jer muž je glava žene kao i Krist Glava Crkve - On, Spasitelj Tijela. ²⁴Pa kao što se Crkva podlaže Kristu, tako i žene muževima u svemu!

²⁵Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju ²⁶da je posveti, očistivši je kupelji vode uz riječ ²⁷te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i bez mane. ²⁸Tako treba da i muževi ljube svoje žene kao svoja tijela. Tko ljubi svoju ženu, sebe ljubi. ²⁹Ta nitko nikada ne mrzi svoga tijela, nego ga hrani i njeguje kao i Krist Crkvu. ³⁰Doista, mi smo udovi njegova Tijela! ³¹*Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo.* ³²Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu. ³³Dakle, neka svaki od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svog muža.

Ef 6.

Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu jer to je pravedno. ²*Poštuj oca svoga i majku* - to je prva zapovijed s obećanjem: ³*da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji.* ⁴A vi, očevi, ne srdite djece svoje, nego ih odgajajte stegom i urazumljivanjem Gospodnjim!

⁵Robovi, slušajte svoje zemaljske gospodare kao Krista - sa strahom i trepetom, u jednostavnosti srca. ⁶Ne naoko, kao oni koji se ulagaju ljudima, nego kao sluge Kristove koje zdušno vrše volju Božju; ⁷dragovoljno služe - kao Gospodinu, a ne ljudima, ⁸znajući da će svatko, bio on rob ili slobodnjak, učini li što dobro, za to dobiti plaću od Gospodina.

⁹I vi, gospodari, isto se tako vladajte prema njima: kanite se prijetnje, znajući da je i njihov i vaš Gospodar na nebesima i da u njega nema pristranosti.

Duhovni boj (Ef 6,10)

¹⁰Ubuduće jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj. ¹¹Obucite svu opremu Božju da se možete oduprijeti lukavstvima đavlovim. ¹²Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. ¹³Zbog toga posegnite za svom opremom Božjom da uzmognete odoljeti u dan zli i održati se kada sve nadvladate. ¹⁴Držite se dakle! *Opašite bedra istinom, obucite oklop pravednosti,* ¹⁵*potpašite noge spremnošću za evanđelje mira!* ¹⁶U svemu imajte uza se štit vjere: njime ćete moći ugasiti ognjene strijele Zloga. ¹⁷Uzmite i *kacigu spasenja i mač Duha*, to jest *Riječ Božju*.

¹⁸Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnošću i molitvom za sve svete, ¹⁹i za me, da mi se otvore usta i dade riječ hrabro obznaniti otajstvo evanđelja ²⁰kojeg sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba govoriti.

OSOBNJE OBAVIJESTI I POZDRAVI

(Ef 6,21)

²¹A da i vi znate što je sa mnom, kako mi je, o svemu će vas obavijestiti Tihik, ljubljani brat i vjerni poslužitelj u Gospodinu. ²²Njega šaljem k vama baš zato da znate kako smo i da ohrabri srca vaša.

²³Mir braći i ljubav, s vjerom, od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista!

²⁴Milost sa svima koji ljube Gospodina našega Isusa Krista - u neraspadljivosti.

Poslanica Filipljanima (Fil.)

UVOD

(Fil 1,1)

Naslov i pozdrav (Fil 1,1)

Fil 1.

Pavao i Timotej, sluge Krista Isusa, svima svetima u Kristu Isusu koji su u Filipima, s nadglednicima i poslužiteljima. ²Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

Zahvala i molitva (Fil 1,3)

³Zahvaljujem Bogu svomu kad vas se god sjetim. ⁴Uvijek se u svakoj svojoj molitvi za vas s radošću molim ⁵zbog vašeg udjela u evanđelju od onoga prvog dana sve do sada - ⁶uvjeren u ovo: Onaj koji otpoče u vama dobro djelo, dovršit će ga do Dana Krista Isusa. ⁷I pravo je da tako osjećam o svima vama! Ta ja vas nosim u srcu jer u okovima mojim i u obrani i utvrđivanju evanđelja svi ste vi suzajedničari moje milosti. ⁸Bog mi je doista svjedok koliko žudim za svima vama srcem Isusa Krista! ⁹I molim za ovo: da ljubav vaša sve više i više raste u spoznanju i potpunu pronicanju ¹⁰te mognete

prosuditi što je najbolje da budete čisti i besprijekorni za Dan Kristov, ¹¹puni ploda pravednosti po Isusu Kristu - na slavu i hvalu Božju.

VIJESTI I OPOMENE (Fil 1,12)

Pavlovi okovi promiču evanđelje (Fil 1,12)

¹²A hoću da znate, braćo: ovaj se moj udes pače okrenuo u napredovanje evanđelja ¹³tako da se moji okovi u Kristu razglasiše u svem pretoriju i među svima drugima, ¹⁴a većina braće u Gospodinu, ohrabrena mojim okovima, još se više usuđuje neustrašivo zboriti Riječ. ¹⁵Neki, istina, propovijedaju Krista iz zavisti i nadmetanja, a neki iz dobre volje: ¹⁶ovi iz ljubavi jer znaju da sam ovdje za obranu evanđelja; ¹⁷oni pak Krista navješćuju iz suparništva, neiskreno - misleći da će tako otežati nevolju mojih okova. ¹⁸Pa što onda? Samo se na svaki način, bilo himbeno, bilo istinito, Krist navješćuje. I tome se radujem, a i radovat ću se. ¹⁹Jer znadem: po vašoj molitvi i pomoći Duha Isusa Krista *to će mi biti na spasenje*, ²⁰kako željno i očekujem i nadam se da se ni zbog čega neću smesti, nego da će se mojom posvemašnjom odvažnošću - kako uvijek tako i sada - Krist uzveličati u mome tijelu, bilo životom, bilo smrću. ²¹Ta meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak! ²²A ako mi živjeti u tijelu omogućuje plodno djelovanje, što da odaberem? Ne znam! ²³Pritiješnjen sam od ovoga dvoga: želja mi je otići i s Kristom biti jer to je mnogo, mnogo bolje; ²⁴ali ostati u tijelu potrebnije je poradi vas. ²⁵U to uvjeren, znam da ću ostati i biti uz vas sve, za vaš napredak i na radost vjere, ²⁶da ponos vaš mnome poraste u Kristu Isusu kad opet dođem k vama.

Borba za vjeru (Fil 1,27)

²⁷Samo se ponašajte dostojno evanđelja Kristova, pa - došao ja i vidio vas ili nenazočan slušao što je s vama - da mogu utvrditi kako ste postojani u jednome duhu i jednodušno se zajednički borite za evanđeosku vjeru ²⁸ne plašeći se ni u čemu protivnika. To je njima najava njihove propasti, a vašega spasenja, i to od Boga. ²⁹Jer vama je dana milost: "za Krista", ne samo u njega vjerovati nego za njega i trpjeti, ³⁰isti boj bijući koji na meni vidjeste i sada o meni čujete.

Jedinstvo u poniznosti (Fil 2,1)

Fil 2.

Ima li dakle u Kristu kakve utjehe, ima li kakva ljubazna bodrenja, ima li kakva zajedništva Duha, ima li kakva srca i samilosti, ²ispunite me radošću: složni budite, istu ljubav njegujte, jednodušni, jedne misli budite; ³nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego - u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ⁴ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih! ⁵Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu:

⁶On, trajni lik Božji,
nije se kao plijena držao
svoje jednakosti s Bogom,
⁷nego sam sebe "oplijeni"
uzevši lik *sluge*,
postavši ljudima sličan;
obličjem čovjeku nalik,
⁸ponizi sam sebe,
poslušan do smrti,
smrti na križu.
⁹Zato Bog njega preuzvisi
i darova mu ime,
ime nad svakim imenom,
¹⁰da se na ime Isusovo
prigne svako koljeno
nebesnika, zemnika i podzemnika.
¹¹*I svaki će jezik priznati:*
"Isus Krist jest Gospodin!" -
na slavu Boga Oca.

Kršćani - svjetlost svijeta (Fil 2,12)

¹²Tako, ljubljeni moji, poslušni kako uvijek bijaste, ne samo kao ono za moje nazočnosti nego mnogo više sada, za moje nenazočnosti, sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja! ¹³Da, Bog

u svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati. ¹⁴Sve činite bez mrmljanja i oklijevanja ¹⁵da budete besprijekorni i čisti, *djeca* Božja *neporočna* posred *poroda izopačena i lukava* u kojem svijetlite kao svjetlila u svijetu ¹⁶držeći riječ Života meni na ponos za Dan Kristov, što nisam zaludu trčao niti se *zaludu trudio*. ¹⁷Naprotiv, ako se ja i izlijevam za žrtvu i bogoslužje, za vjeru vašu, radostan sam i radujem se sa svima vama. ¹⁸A tako i vi budite radosni i radujte se sa mnom.

Timotejevo i Epafroditovo poslanje (Fil 2,19)

¹⁹Nadam se u Gospodinu Isusu da ću vam uskoro poslati Timoteja da mi odlane kad saznam što je s vama. ²⁰Nikoga doista nemam tako srodne duše tko bi se kao on svojski za vas pobrinuo ²¹Jer svi traže svoje, a ne ono što je Isusa Krista. ²²A prokušanst vam je njegova poznata: kao dijete s ocem služio je sa mnom evanđelju. ²³Njega se dakle nadam poslati tek što razvidim što je sa mnom. ²⁴A uvjeren sam u Gospodinu da ću i sam uskoro doći.

²⁵Smatrao sam potrebnim poslati k vama Epafrodita, brata, suradnika i suborca moga kojega ste poslali da mi posluži u potrebi. ²⁶Jer je čeznuo za svima vama i bio zabrinut što ste saznali da je obolio. ²⁷I doista je gotovo na smrt bio obolio, ali Bog mu se smilovao, ne samo njemu nego i meni, da me ne zadesi žalost na žalost. ²⁸Brže ga dakle poslah da se, pošto ga vidite, opet obradujete, i ja da budem manje žalostan. ²⁹Primite ga dakle u Gospodinu sa svom radosti i poštujujte takve ³⁰Jer se za djelo Kristovo smrti sasvim približio, životnoj se pogibli izložio da nadopuni ono u čemu me vi ne mogoste poslužiti.

Pravi put spasenja (Fil 3,1)

Fil 3.

Uostalom, braćo moja, radujte se u Gospodinu! Pisati vam jedno te isto meni nije dosadno, a za vas je sigurnije. ²Čuvajte se tih pasa, čuvajte se tih opakih radnika, čuvajte se te osakaćenosti! ³Jer mi smo obrezanje, mi koji u Duhu Božjemu obavljamo bogoslužje i dičimo se Kristom Isusom, a ne pouzdajemo se u tijelo, ⁴iako bih se ja mogao pouzdati i u tijelo. Smatra li tko drugi da se može uzdati u tijelo, ja još više: ⁵obrezan osmog dana, od roda sam Izraelova, plemena Benjaminova, Hebrej od Hebreja; po Zakonu farizej, ⁶po revnosti progonitelj Crkve, po pravednosti zakonskoj besprijekoran. ⁷Ali što mi god bijaše dobitak, to poradi Krista smatram gubitkom. ⁸Štoviše, čak sve gubitkom smatram zbog onoga najizvršnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mogega, radi kojega sve izgubih i otpadom smatram: da Krista steknem ⁹i u njemu se nađem - ne svojom pravednošću, onom od Zakona, nego pravednošću po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj - ¹⁰da upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim, ¹¹ne bih li kako, suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih. ¹²Ne kao da sam već postigao ili dopro do savršenstva, nego - hitim ne bih li kako dohvatio jer sam i zahvaćen od Krista. ¹³Braćo, ja nipošto ne smatram da sam već dohvatio. Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem, ¹⁴k cilju hitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu. ¹⁵Koji smo god zreli, ovako mislimo! I ako što drukčije mislite, Bog će vam ovako objaviti. ¹⁶Samo, držimo se onoga do čega smo stigli!

¹⁷Braćo! Nasljedovatelji moji budite i promatrajte one koji žive po uzoru koji imate u nama. ¹⁸Jer često sam vam govorio, a sada i plačući govorim: mnogi žive kao neprijatelji križa Kristova. ¹⁹Svršetak im je propast, bog im je trbuh, slava u sramoti - jer misle na zemaljsko. ²⁰Naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: ²¹snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu.

Fil 4.

Stoga, braćo moja ljubljena i željkovana, radosti moja i vijenče moj, tako - čvrsto stojte u Gospodinu.

POSljednji savjeti

(Fil 4,2)

²Evodiju zaklinjem, i Sintihu zaklinjem da budu složne u Gospodinu. ³Da, molim i tebe, čestiti družo, pomaži im jer su se one u evanđelju borile zajedno sa mnom, i s Klementom i ostalim mojim suradnicima, kojih su imena u knjizi Života.

⁴Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se! ⁵Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu! ⁶Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu - molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem - očitujte svoje molbe Bogu. ⁷I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu.

⁸Uostalom, braćo, što je god istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krepost, je li što pohvala - to nek vam je na srcu! ⁹Što ste naučili, i primili, i čuli, i vidjeli na meni - to činite i Bog mira bit će s vama!

Zahvala za poslanu pomoć (Fil 4,10)

¹⁰Uvelike se obradovah u Gospodinu što ste napokon procvali te mislite na me; mislili ste i prije, ali niste imali prigode. ¹¹Govorim to ne zbog oskudice, ta naučen sam u svakoj prigodi biti zadovoljan. ¹²Znam i oskudijevati, znam i obilovati! Na sve sam i na svašta navikao: i sit biti i gladovati, i obilovati i oskudijevati. ¹³Sve mogu u Onome koji me jača! ¹⁴Ipak, lijepo je od vas što sa mnom podijeliste moju nevolju. ¹⁵A i vi, Filipljani, znate: u početku evanđelja, kad otputovah iz Makedonije, nijedna mi se Crkva nije pridružila u pogledu izdataka i primitaka, doli vi jedini. ¹⁶Čak ste mi i u Solun i jednom, i dvaput, za potrebe poslali. ¹⁷Ne, ne tražim dara; tražim samo plod izobilan u vašu korist. ¹⁸Imam svega i u izobilju; namiren sam otkad po Epafroditu primih ono od vas, *miris ugodan, žrtvu milu, ugodnu Bogu*. ¹⁹A Bog moj ispunit će svaku vašu potrebu po bogatstvu svome, veličanstveno, u Kristu Isusu. ²⁰Bogu pak, Ocu našem, slava u vijeke vjekova! Amen.

Konačni pozdravi i želje (Fil 4,21)

²¹Pozdravite svakoga svetog u Kristu Isusu. Pozdravljaju vas braća koja su sa mnom. ²²Pozdravljaju vas svi sveti, ponajpače oni iz careva dvora.

²³Milost Gospodina Isusa Krista s duhom vašim!

Poslanica Kološanima (Kol.)

UVOD (Kol 1,1)

Naslov i pozdrav (Kol 1,1)

Kol 1.

Pavao, po volji Božjoj apostol Krista Isusa, i brat Timotej: ²Kološanima, svetoj i vjernoj braći u Kristu. Milost vam i mir od Boga, Oca našega!

Zahvala za vjeru i dobročinstvo (Kol 1,3)

³Zahvaljujemo Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista, svagda za vas moleći. ⁴Jer čuli smo za vašu vjeru u Kristu Isusu i za ljubav koju gajite prema svima svetima ⁵poradi nade koja vam je pohranjena u nebesima. Za nju ste već čuli u Riječi istine - ⁶evanđelju koje je do vas doprlo te plodove nosi i raste, kao što po svem svijetu, tako i među vama od dana kad ste čuli i spoznali milost Božju po istini, ⁷kako ste naučili od ljubljenog Epafre, sluge zajedno s nama; on je umjesto nas, vjeran poslužitelj Kristov, ⁸on nas je i obavijestio o vašoj ljubavi u Duhu.

Molitva za napredak Kološana (Kol 1,9)

⁹Zato i mi, od dana kada to čusmo, neprestano za vas molimo i ištemo da se ispunite spoznajom volje Njegove u svoj mudrosti i shvaćanju duhovnome: ¹⁰da živite dostojno Gospodina i posve mu ugodite, plodni svakim dobrim djelom i rastući u spoznaji Božjoj; ¹¹osnaženi svakom snagom, po sili Slave njegove, za svaku postojanost i strpljivost; ¹²s radošću zahvaljujući Ocu koji vas osposobi za dioništvo u baštini svetih u svjetlosti.

¹³On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, ¹⁴u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha.

I. DOGMATSKI DIO (Kol 1,15)

Kristovo prvenstvo (Kol 1,15)

- ¹⁵On je slika Boga nevidljivoga,
Prvorođenac svakog stvorenja.
¹⁶Ta u njemu je sve stvoreno
na nebesima i na zemlji,
vidljivo i nevidljivo,
bilo Prijestolja, bilo Gospodstva,
bilo Vrhovništva, bilo Vlasti -
sve je po njemu i za njega stvoreno:
¹⁷on je prije svega

i sve stoji u njemu.
¹⁸On je Glava Tijela, Crkve;
on je Početak,
Prvorođenac od mrtvih,
da u svemu bude Prvak.
¹⁹Jer svidjelo se Bogu
u njemu nastaniti svu Puninu
²⁰i po njemu
- uspostavivši mir krvlju križa njegova -
izmiriti sa sobom sve,
bilo na zemlji, bilo na nebesima.

Kološani dionici spasenja (Kol 1,21)

²¹I vas, nekoć po zlim djelima udaljene i neprijateljski raspoložene, ²²sada u ljudskom tijelu Kristovu, po smrti, sa sobom izmiri da vas k sebi privede svete, bez mane i besprigovorne. ²³Samo ako ostanete u vjeri utemeljeni, stalni i nepoljuljani u nadi evanđelja koje čuste, koje se propovijeda svakom stvorenju pod nebom, a ja mu, Pavao, postadoh poslužiteljem.

Pavlovo nastojanje oko pogana (Kol 1,24)

²⁴Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu. ²⁵Njoj ja postadoh poslužiteljem po rasporedbi Božjoj koja mi je dana za vas da potpuno pronesem Riječ Božju - ²⁶otajstvo pred vjekovima i pred naraštajima skriveno, a sada očitovano svetima njegovim. ²⁷Njima Bog htjede obznaniti kako li je slavom bogato to otajstvo među poganima: to jest Krist u vama, nada slave! ²⁸Njega mi navješćujemo, opominjući svakoga čovjeka, poučavajući svakoga čovjeka u svoj mudrosti da bismo svakoga čovjeka doveli do savršenstva u Kristu. ²⁹Za to se i trudim i borim njegovom djelotvornošću koja u meni snažno djeluje.

Pavlova briga za vjeru Kološana (Kol 2,1)

Kol 2.

Htio bih uistinu da znate koliko mi se boriti za vas, za one u Laodiceji i za sve koji me nisu vidjeli licem u lice: ²da se ohrabre srca njihova, povezana u ljubavi, te se vinu do svega bogatstva, punine shvaćanja, do spoznanja otajstva Božjega - Krista, ³u kojem su sva *bogatstva* mudrosti i spoznaje *skrivena*.

⁴To govorim zato da vas tko ne prevari zavodljivim riječima. ⁵Jer ako sam tijelom nenazočan, duhom sam ipak s vama: s radošću promatram vaš red i čvrstoću vaše vjere u Krista.

II. UPOZORENJE PROTIV ZABLUDA (Kol 2,6)

Živjeti po pravoj vjeri (Kol 2,6)

⁶Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite: ⁷ukorijenjeni i nazidani na njemu i učvršćeni vjerom kako ste poučeni, obilujte zahvaljivanjem.

⁸Pazite da vas tko ne odvuče mudrovanjem i ispraznim zavaravanjem što se oslanja na predaju ljudsku, na "počela svijeta", a ne na Krista.

Krist gospodar ljudi i anđela (Kol 2,9)

⁹Jer u njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva; te ste i vi ¹⁰ispunjeni u njemu, koji je glava svakoga Vrhovništva i Vlasti.

¹¹U njemu ste i obrezani obrezanjem nerukotvorenim - svukoste tijelo puteno - obrezanjem Kristovim: ¹²s njime suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskršli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih. ¹³On i vas, koji bijaste mrtvi zbog prijestupa i neobrezanosti svoga tijela, i vas on oživi zajedno s njime.

Milostivo nam je oprostio sve prijestupe, ¹⁴izbrisao zadužnicu koja propisima bijaše protiv nas, protivila nam se. Nju on ukloni pribivši je na križ. ¹⁵Skinu Vrhovništva i Vlasti, javno to pokaza: u pobjedničkoj ih povorci s njime vodi.

Krivo i pravo bogoštovlje (Kol 2,18)

¹⁶Neka vas dakle nitko ne sudi po jelu ili po piću, po blagdanima, mlađacima ili subotama. ¹⁷To je tek sjena onoga što dolazi, a zbiljnost jest - tijelo Kristovo. ¹⁸Nitko neka vas ne podcjenjuje zato što on sam

uživa u "poniznosti i štovanju anđela", zadubljuje se u svoja viđenja, bezrazložno se nadima tjelesnom pameću svojom, ¹⁹a ne drži se Glave, Njega od kojeg sve Tijelo, zglobovima i svezama zbrinuto i povezano, raste rastom Božjim.

²⁰Ako ste s Kristom umrli za počela svijeta, zašto se, kao da još u ovom svijetu živite, dajete pod propise: ²¹"Ne diraj, ne kušaj, ne dotiči"? ²²Sve će to uporabom propasti. Uredbe i nauci ljudski! ²³Po samozvanu bogoštovlju, poniznosti i trpljenju tijela sve to doduše slovi kao mudrost, ali nema nikakve vrijednosti, samo zasićuje tijelo.

Novi život u Kristu (Kol 3,1)

Kol 3.

Ako ste suuskršli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! ²Za onim gore težite, ne za zemaljskim! ³Ta umrijetes i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! ⁴Kad se pojavi Krist, život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi.

III. POTICAJI (Kol 3,5)

Velikodušnost novog života (Kol 3,5)

⁵Umrtnite dakle udove svoje zemaljske: bludnost, nečistoću, strasti, zlu požudu i pohlepu - to idolopoklonstvo! ⁶Zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. ⁷Tim ste putom i vi nekoć hodili, kad ste u tome živjeli. ⁸Ali sada i vi odložite sve! Gnjev, srdžba, opakost, hula, prostota van iz vaših usta! ⁹Ne varajte jedni druge!

Jer svukoste staroga čovjeka s njegovim djelima ¹⁰i obukoste novoga, koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja! ¹¹Tu više nema: Grk - Židov, obrezanje - neobrezanje, barbar - skit, rob - slobodnjak, nego sve i u svima - Krist.

¹²Zaodjenite se dakle - kao izabranici Božji, sveti i ljubljani - u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost ¹³te podnosite jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi! ¹⁴A povrh svega - ljubav! To je sveza savršenstva. ¹⁵I mir Kristov neka upravlja srcima vašim - mir na koji ste pozvani u jednom tijelu! I zahvalni budite!

¹⁶Riječ Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama! U svakoj se mudrosti poučavajte i urazumljujte! Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu! ¹⁷I sve što god riječju ili djelom činite, sve činite u imenu Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu!

Obiteljsko čudoređe (Kol 3,19)

¹⁸Žene, pokoravajte se svojim muževima kao što dolikuje u Gospodinu! ¹⁹Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima. ²⁰Djecu, slušajte roditelje u svemu, ta to je milo u Gospodinu! ²¹Očevi, ne ogorčujte svoje djece da ne klonu duhom.

²²Robovi, slušajte u svemu svoje zemaljske gospodare! Ne naoko, kao oni koji se ulaguju ljudima, nego u jednostavnosti srca, bojeći se Gospodina. ²³Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima, ²⁴znajući da ćete od Gospodina primiti nagradu, baštinu. Gospodinu Kristu služite. ²⁵Doista, nepravedniku će se uzvratiti što je nepravedno učinio. Ne, nema pristranosti!

Kol 4.

Gospodari, pružajte svojim robovima što je pravo i pravično, znajući da i vi imate Gospodina na nebu!

Apostolski duh (Kol 4,2)

²U molitvi ustrajte, bdijte u njoj u zahvaljivanju! ³Molite ujedno i za nas: da nam Bog otvori vrata riječi te propovijedamo otajstvo Kristovo, za koje sam i okovan; ⁴da ga očitujem propovijedajući kako treba.

⁵Mudro se ponašajte prema onima vani: iskupljuje vrijeme! ⁶Riječ neka vam je uvijek ljubazna, solju začinjena: znajte svakomu odgovoriti kako treba.

OSOBNE OBAVIJESTI (Kol 4,7)

⁷Što je sa mnom - o svemu će vas obavijestiti Tihik, ljubljani brat, vjerni poslužitelj i sa mnom sluga u Gospodinu. ⁸Njega šaljem k vama baš zato da znate kako smo i da ohrabri srca vaša. ⁹Šaljem ga s Onezimom, vjernim i ljubljenim bratom, koji je vaš zemljak: oni će vam priopćiti kako je ovdje.

Pozdravi i blagoslov (Kol 4,7)

¹⁰Pozdravlja vas Aristarh, suuznik moj. I Marko, nećak Barnabin, o kome primiste naredbe: dođe li k vama, lijepo ga primite. ¹¹Pozdravlja vas i Isus, zvani Just. Od onih koji su iz obrezanja samo su mi ovi suradnici na kraljevstvu Božjemu, oni mi bijahu utjehom. ¹²Pozdravlja vas Epafra, vaš zemljak, sluga Krista Isusa; on se uvijek bori za vas u molitvama: da se održite, savršeni i ispunjeni, u posvemašnjoj volji Božjoj. ¹³Svjedočim doista za nj: mnogo se trudi za vas i za one u Laodiceji i one u Hierapolu. ¹⁴Pozdravlja vas Luka, ljubljani liječnik, i Dema. ¹⁵Pozdravite braću u Laodiceji, i Nimfu i Crkvu u njezinoj kući. ¹⁶A kad se ova poslanica pročita kod vas, pobrinite se da se pročita i u Laodicejskoj crkvi, i vi da pročitate onu iz Laodiceje. ¹⁷I recite Arhipu: "Pazi na službu koju si primio u Gospodinu: ispunji je!" ¹⁸Pozdrav mojom rukom, Pavlovom! Spominjite se mojih okova! Milost s vama!

Prva poslanica Solunjanima (1 Sol.)

NASLOV I POZDRAV (1 Sol 1,1)

1 Sol 1.

Pavao, Silvan i Timotej Crkvi Solunjana u Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu. Milost vam i mir!

I. ODNOS MISIONARA PAVLA I SOLUNJANA (1 Sol 1,2)

1. OSNUTAK CRKVE (1 Sol 1,2)

Zahvala Bogu za obraćenje Solunjana (1 Sol 1,2)

²Zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama ³spominjući se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim. ⁴Svjesni smo, braćo od Boga ljubljena, vašeg izabranja ⁵jer evanđelje naše nije k vama došlo samo u riječi nego i u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini. Takvi smo, kao što znate, poradi vas među vama bili. ⁶I vi postadoste nasljedovatelji naši i Gospodinovi: sve u nevolji mnogoj prigrliste Riječ s radošću Duha Svetoga ⁷tako da postadoste uzorom svim vjernicima u Makedoniji i Ahaji. ⁸Od vas je doista ne samo riječ Gospodnja odjeknula po Makedoniji i Ahaji, nego se i vaša vjera u Boga posvuda tako proširila te nije potrebno da o tome govorimo. ⁹Oni sami o nama pripovijedaju: kako dođosmo k vama, kako se od idola obratiste k Bogu da biste služili Bogu živomu i istinskomu ¹⁰i iščekivali s nebesa Sina njegova koga uskrisi od mrtvih, Isusa koji nas izbavlja od gnjeva što dolazi.

Pavlovo djelovanje u Solunu (1 Sol 2,1)

1 Sol 2.

Sami doista znate, braćo: naš dolazak k vama nije bio uzaludan. ²Naprotiv, i pošto smo, kako znate, u Filipima trpjeli i bili pogrđeni, odvažismo se u Bogu našem iznijeti vam, uz tešku borbu, evanđelje Božje. ³Uistinu, naše poticanje ne proistječe iz zablude, ni nečistoće, ni prijevare, ⁴nego kako je Bog prosudio povjeriti nam evanđelje, tako ga i navješćujemo - ne kao da želimo ugoditi ljudima, nego Bogu koji *prosuduje srca* naša. ⁵Nikada se zaista kako znate, ne poslužismo ni laskavom riječju ni - Bog nam je svjedok - prikrivenom pohlepom. ⁶Niti smo od ljudi iskali slavu - ni od vas, ni od drugih - ⁷premda smo se mogli nametnuti kao Kristovi apostoli. Ali bili smo među vama nježni kao majka što hrani i njeguje svoju djecu. ⁸Tako, puni ljubavi prema vama, htjedosmo vam predati ne samo evanđelje Božje nego i naše duše jer ste nam omiljeli. ⁹Sjećate se doista, braćo, našega truda i napora. Propovijedali smo vam evanđelje Božje i radili noću i danju da ne bismo opteretili koga od vas. ¹⁰Svjedoci ste vi i Bog kako smo se sveto, pravedno i bespriekorno vladali prema vama, vjernicima. ¹¹Kao što znate, svakoga smo od vas kao otac svoju djecu, ¹²poticali, sokolili i zaklinjali da živite dostojno Boga koji vas pozva u svoje kraljevstvo i slavu.

Vjera i strpljivost Solunjana (1 Sol 2,13)

¹³Zato, eto, i mi bez prestanka zahvaljujemo Bogu što ste, kad od nas primiste riječ poruke Božje, primili ne riječ ljudsku, nego kakva uistinu jest, riječ Božju koja i djeluje u vama, vjernicima.

¹⁴Doista, vi ste, braćo, postali nasljedovatelji crkava Božjih koje su u Judeji u Kristu Isusu: i vi isto trpíte od svojih suplemenika što i oni od Židova, ¹⁵koji su i Gospodina Isusa i proroke ubili, i nas progonili, te Bogu ne ugađaju i svim se ljudima protive ¹⁶kad nam priječe propovijedati poganima da se spase, da bi tako u svako vrijeme *navršili mjeru zlodjela svojih*. Ali sručio se na njih konačni gnjev.

2. NAKON ODLASKA VJEROVJESNIKA

(1 Sol 2,17)

¹⁷A mi, braćo, pošto smo za kratko vrijeme ostali bez vas - licem, ne srcem - brže se bolje, u silnoj čežnji, požurismo ugledati vaše lice. ¹⁸Zaista, htjedosmo k vama - ja, Pavao, i jednom i dvaput - ali nas je spriječio Sotona. ¹⁹Ta tko li će biti naša nada, radost ili vijenac dični - zar možda ne i vi? - pred Gospodinom našim Isusom o njegovu Dolasku? ²⁰Vi ste doista slava naša i radost!

Pavao šalje Timoteja u Solun (1 Sol 3,1)

1 Sol 3.

Zato kad više ne mogosmo izdržati, pristadosmo ostati u Ateni sami ²te poslasmo Timoteja, brata našega i suradnika Božjega u Kristovu evanđelju, da vas učvrsti i ohrabri u vjeri ³da se nitko ne pokoleba u tim nevoljama. Ta i sami znate da smo za to određeni: ⁴doista, kad smo bili kod vas, pretkazivali smo kako nas imaju zadesiti nevolje, što se, kako znate, i dogodilo. ⁵Zbog toga i ja, ne mogavši više izdržati, poslao sam da saznam o vašoj vjeri, da vas možda Zavodnik nije zaveo te je naš trud postao uzaludan.

Zahvala za dobre vijesti (1 Sol 3,6)

⁶A sada kad se Timotej od vas k nama vratio i donio nam radosnu vijest o vašoj vjeri i ljubavi, i da nas se sveudilj ugodno sjećate i čeznete vidjeti nas, kao i mi vas - ⁷zbog toga smo, braćo, nad vama, vašom vjerom, bili utješeni uza svu svoju tjeskobu i nevolju. ⁸Da, sada živimo kada ste vi postojani u Gospodinu! ⁹I kojom bismo zahvalom mogli Bogu uzvratiti za vas, za svu radost kojom se zbog vas radujemo pred Bogom svojim, ¹⁰dok noću i danju najusrdnije molimo da vidimo vaše lice i nadoknadimo manjkavosti vaše vjere?

Pavlova molitva (1 Sol 3,11)

¹¹A sam Bog i Otac naš i Gospodin naš Isus upravio naš put prema vama! ¹²Vama pak Gospodin dao te jedni prema drugima i prema svima rasli i obilovali ljubavlju kakva je i naša prema vama. ¹³Učvrstio vam srca da budu besprijekorno sveta pred Bogom i Ocem našim o Dolasku Gospodina našega Isusa *i svih svetih* njegovih *s njime*.

II. SMJERNICE I POTICAJI

(1 Sol 4,1)

Svetost, čistoća i ljubav (1 Sol 4,1)

1 Sol 4.

Uostalom, braćo, molimo vas i zaklinjemo u Gospodinu Isusu: primili ste od nas kako treba da živite da biste ugodili Bogu. Vi tako i živite pa sve više napredujete! ²Ta znate koje smo vam zapovijedi dali u Gospodinu Isusu. ³Doista, ovo je volja Božja: vaše posvećenje - da se uzdržavate od bludnosti, ⁴da svatko od vas zna svoje tijelo posjedovati u svetosti i poštovanju, ⁵a ne u pohotnoj strasti kao *pogani koji ne poznaju Boga*, ⁶pa time ne prikraćivati i varati svoga brata. Jer Gospodin je *osvetnik* za sve to, kao što vam već rekosmo i posvjedočismo. ⁷Bog nas, doista, nije pozvao na nečistoću, nego na svetost. ⁸Prema tome, tko to odbacuje, ne odbacuje čovjeka nego Boga koji *svoga Duha* Svetoga *udahnjuje u vas*.

⁹A o bratoljublju vam nije potrebno pisati. Ta i sami ste od Boga naučili ljubiti jedni druge, ¹⁰a to doista i činite prema svoj braći u cijeloj Makedoniji. Samo vas, braćo, potičemo da u tom još više uznapredujete ¹¹pa da se trsite mirno živjeti, svoje činiti i raditi svojim rukama, kako smo vam zapovijedili, ¹²te tako časno živite prema onima vani i nikoga ne trebate.

Uskrsnuće o Kristovu Dolasku (1 Sol 4,13)

¹³Nećemo da budete u neznanju, braćo, o onima koji su usnuli, da ne tugujete kao drugi koji nemaju nade. ¹⁴Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji usnuše u Isusu, privesti zajedno s njime. ¹⁵Ovo vam uistinu velimo po riječi Gospodnjoj: mi živi, preostali za Dolazak Gospodnji, nećemo preteći onih koji su usnuli. ¹⁶Jer sam će Gospodin - na zapovijed, na glas

arkandjelov, na zov trublje Božje - sići s neba. I najprije će uskrsnuti mrtvi u Kristu, ¹⁷a zatim ćemo mi živiti, preostali, zajedno s njima biti poneseni na oblacima u susret Gospodinu, u zrak. I tako ćemo uvijek biti s Gospodinom. ¹⁸Tješite se dakle uzajamno ovim riječima!

Budnost u iščekivanju Dolaska Gospodinova (1 Sol 5,1)

1 Sol 5.

A o vremenima i trenucima nije, braćo, potrebno pisati vam. ²Ta i sami dobro znate da Dan Gospodnji dolazi baš kao kradljivac u noći. ³Dok još budu govorili: "Mir i sigurnost", zadesit će ih iznenadna propast kao trudovi trudnicu i neće umaći.

⁴Ali vi, braćo, niste u tami, da bi vas Dan mogao zaskočiti kao kradljivac: ⁵ta svi ste vi sinovi svjetlosti i sinovi dana. Nismo doista od noći ni od tame. ⁶Onda i ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo. ⁷Jer koji spavaju, noću spavaju; i koji se opijaju, noću se opijaju. ⁸A mi koji smo od dana, budimo trijezni, *obucimo oklop* vjere i ljubavi i stavimo *kacigu*, nadu *spasenja*! ⁹Ta Bog nas nije odredio za gnjev, nego da imamo spasenje po Gospodinu našem Isusu Kristu, ¹⁰koji je za nas umro da - bdjeli ili spavali - zajedno s njime živimo. ¹¹Zato, tješite se uzajamno i izgrađujte jedan drugoga, kako i činite.

Nekoliko zahtjeva zajedničkog života (1 Sol 5,12)

¹²Molimo vas, braćo: priznajte one koji se trude među vama, koji su vam predstojnici u Gospodinu i opominju vas; ¹³s ljubavlju ih nadasve cijenite poradi njihova djela!

Gajite mir među sobom! ¹⁴Potičemo vas, braćo: opominjite neuredne, sokolite malodušne, podržavajte slabe, budite velikodušni prema svima! ¹⁵Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvрати, nego uvijek promičite dobro jedni prema drugima i prema svima.

¹⁶Uvijek se radujte! ¹⁷Bez prestanka se molite! ¹⁸U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu.

¹⁹Duha ne trnite, ²⁰proroštava ne prezirite! ²¹Sve provjeravajte: dobro zadržite, ²²svake se sjene *zla klonite*!

ZAVRŠNA ŽELJA I POZDRAV

(1 Sol 5,23)

²³A sam Bog mira neka vas posvema posveti i cijelo vaše biće - duh vaš i duša i tijelo - neka se besprijeekornim, savršenim sačuva za Dolazak Gospodina našega Isusa Krista. ²⁴Vjeran je Onaj tko vas poziva: on će to i učiniti.

²⁵Braćo, molite i za nas!

²⁶Pozdravite svu braću cjelovom svetim.

²⁷Zaklinjem vas u Gospodinu: neka se ova poslanica pročita svoj braći.

²⁸Milost Gospodina našega Isusa Krista s vama!

Druga poslanica Solunjanima (2 Sol.)

NASLOV I POZDRAV

(2 Sol 1,1)

2 Sol 1.

Pavao, Silvan i Timotej Crkvi Solunjana u Bogu Ocu našem i Gospodinu Isusu Kristu. ²Milost vam i mir od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista!

I. ŽAR I USTRAJNOST SOLUNJANA

(2 Sol 1,3)

Zahvala, poticaj, nagrada (2 Sol 1,3)

³Zahvaljivati moramo Bogu uvijek za vas, braćo, kao što dolikuje jer izvanredno raste vaša vjera i množi se ljubav svakoga od vas prema drugima, ⁴tako da se mi sami po crkvama Božjim vama ponosimo zbog vaše postojanosti i vjere u svim progonstvima i nevoljama koje podnosite. ⁵One su najava pravednog Suda Božjega: da ćete se naći dostojni kraljevstva Božjega za koje i trpíte. ⁶Jer pravo je da Bog vašim mučiteljima mukom, ⁷a vama, mučenima, zajedno s nama spokojem uzvрати kad se Gospodin Isus objavi s nama, zajedno s anđelima svoje moći, ⁸*u ognju žarkome i osveti se onima koji ne poznaju Boga i ne pokoravaju se evanđelju Gospodina našega Isusa*. ⁹Oni će biti kažnjeni vječnom propašću, daleko *od lica Gospodnjega i od slave njegova veličanstva*, ¹⁰kada - u onaj Dan -

dođe da se *proslavi* u svojim svetima i da se prodiči u svima koji povjerovaše. Jer povjerovalo se svjedočanstvu našem među vama.

¹¹Zato i molimo uvijek za vas da vas Bog učini dostojnima poziva i snažno dovede do punine svako vaše nastojanje oko dobra i djelo vaše vjere ¹²te da se *proslavi ime* Gospodina našega Isusa u vama i vi u njemu - po milosti Boga našega i Gospodina Isusa Krista.

II. DOLAZAK GOSPODNJI (2 Sol 2,1)

Znakovi Dana Gospodnjega (2 Sol 2,1)

2 Sol 2.

A što se tiče Dolaska Gospodina našega Isusa Krista i našeg okupljanja oko njega, molimo vas, braćo: ²ne dajte se brzo pokolebati u svom shvaćanju niti uznemiriti ni nekim duhom, ni nekom riječju, ni nekim tobože našim pismom, kao da će sad-na Dan Gospodnji. ³Neka vas nitko ne zavede ni na koji način.

Jer ako prije ne dođe onaj otpad i ne otkrije se Čovjek bezakonja, Sin propasti, ⁴Protivnik, *onaj koji uzdiže sebe* protiv svega što se zove *Bog* ili svetinja, dotle da i u *Božji* hram zasjedne gradeći se *Bogom*... ⁵Ne sjećate li se, to sam vam govorio dok sam još bio među vama? ⁶I sada znate što ga zadržava da bi se pojavio tek u svoje vrijeme. ⁷Doista, otajstvo bezakonja već je na djelu, samo ima tko da ga sada zadržava dok ne bude uklonjen. ⁸Tada će se otkriti Bezakonik. Njega će Gospodin Isus *pogubiti dahom usta* i uništiti pojavkom Dolaska svoga - ⁹njega koji djelovanjem Sotoninim dolazi sa svom silom, lažnim znamenjima i čudesima ¹⁰i sa svim nepravednim zavaravanjem onih koji propadaju poradi toga što ne prihvatiše ljubavi prema istini da bi se spasili. ¹¹I zato im Bog šalje djelovanje zavodničko da povjeruju laži ¹²te budu osuđeni svi koji nisu povjerovali istini, nego su se odlučili za nepravednost.

Poticaј na ustrajnost (2 Sol 2,13)

¹³Mi pak moramo uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braćo od Gospodina ljubljena, što vas je od početka odabrao za spasenje, posvećenjem u Duhu i vjerom u istinu. ¹⁴Da, na to vas pozva po našem evanđelju - na posjedovanje slave Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁵Stoga braćo, čvrsto stojte i držite se predaja u kojima ste poučeni bilo našom riječju, bilo pismom. ¹⁶A sam Gospodin naš Isus Krist i Bog, Otac naš, koji nas uzljubi i koji nam po milosti daje trajno ohrabrenje i dobru nadu, ¹⁷neka ohrabri vaša srca i neka ih učvrsti u svakom dobru djelu i riječi!

2 Sol 3.

Uostalom, molite, braćo, za nas da riječ Gospodnja trči i proslavlja se kao i u vas ²i da se oslobodimo nezgodnih i opakih ljudi. Jer nemaju svi vjere! ³Ali, vjeran je Gospodin koji će nas učvrstiti i sačuvati od Zloga. ⁴A uzdamo se, u Gospodinu, u vas: da vršite i da ćete vršiti ono što vam zapovijedamo. ⁵A Gospodin neka upravi srca vaša k ljubavi Božjoj i postojanosti Kristovoj.

III. PROTIV LIJENOSTI I NERADA (2 Sol 3,6)

⁶Zapovijedamo vam, braćo, u ime Gospodina Isusa Krista da se klonite svakoga brata što živi neuredno i ne po predaji koju primiste od nas. ⁷Ta sami znate kako nas treba nasljedovati. Jer dok bijasmo među vama, nismo živjeli neuredno: ⁸ničiji kruh nismo badava jeli, nego smo u trudu i naporu noću i danju radili da ne bismo opteretili koga od vas. ⁹Ne što ne bismo imali prava, nego da vam sebe damo za uzor koji ćete nasljedovati. ¹⁰Doista, dok bijasmo u vas, ovo vam zapovijedamo: Tko neće da radi, neka i ne jede! ¹¹A čujemo da neki od vas žive neuredno: ništa ne rade, nego dangube. ¹²Takvima zapovijedamo i zaklinjemo ih u Gospodinu Isusu Kristu: neka s mirom rade i svoj kruh jedu.

¹³Vama pak, braćo, neka ne dodija činiti dobro. ¹⁴Ako li se tko ne pokorava našoj riječi u ovoj poslanici, zabilježite ga, ne drugujte s njime, da se postidi, ¹⁵ali ga ne smatrajte neprijateljem, nego ga urazumljajte kao brata.

ŽELJA I POZDRAV (2 Sol 3,16)

¹⁶A sam Gospodin mira dao vam mir zauvijek i na svaki način! Gospodin sa svima vama!

¹⁷Pozdrav mojom rukom, Pavlovom. Ovo je znak u svakoj poslanici: ovako pišem.

¹⁸Milost Gospodina našega Isusa Krista sa svima vama!

Prva poslanica Timoteju (1 Tim.)

NASLOV I POZDRAV (1 Tim 1,3)

1 Tim 1.

Pavao, apostol Krista Isusa po nalogu Boga, Spasitelja našega, i Krista Isusa, nade naše, ²Timoteju, pravomu sinu u vjeri: milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega!

1. TIMOTEJ - POBORNIK ISTINE (1 Tim 1,3)

Prijetnje lažnih učitelja (1 Tim 1,3)

³Kao što sam te zamolio kad sam odlazio u Makedoniju, ostani u Efezu da zapovijediš nekima neka ne naučavaju drugih nauka ⁴i neka se ne zanose beskrajnim bajkama i rodoslovljima, koja više pogoduju rasprama negoli rasporedbi Božjoj po vjeri. ⁵Svrha je te zapovijedi ljubav iz čista srca, dobre savjesti i vjere neprijetvorne. ⁶To su neki promašili i zastranili u praznorječje; ⁷htjeli bi biti učitelji Zakona, a ne razumiju ni što govore ni što tvrde.

Prava uloga Zakona (1 Tim 1,8)

⁸A mi znamo da je Zakon dobar ako se tko njime služi zakonito, ⁹svjestan toga da je Zakon tu ne za pravednika nego za bezakonike i nepokornike, nepobožnike i grešnike, bezbožnike i svetogrdnike, ocoubojice i materoubojice, koljače, ¹⁰bludnike, muškoložnike, trgovce ljudima, varalice, krivokletnike, i ima li još što protivno zdravom nauku - ¹¹po evanđelju Slave blaženoga Boga koje je meni povjereno.

Pavlov životni hvalospjev Bogu (1 Tim 1,12)

¹²Zahvalan sam Onome koji mi daje snagu - Kristu Isusu, Gospodinu našem - jer me smatrao vrijednim povjerenja, kad u službu postavi mene ¹³koji prije bijah hulitelj, progonitelj i nasilnik. Ali pomilovan sam jer sam to u neznanju učinio, još u nevjeri. ¹⁴I milost Gospodina našega preobilovala je zajedno s vjerom i ljubavlju, u Kristu Isusu.

¹⁵Vjerodostojna je riječ i vrijedna da se posve prihvati: Isus Krist dođe na svijet spasiti grešnike, od kojih sam prvi ja. ¹⁶A pomilovan sam zato da na meni prvome Isus Krist pokaže svu strpljivost i pruži primjer svima koji će povjerovati u njega za život vječni.

¹⁷A Kralju vjekova,
besmrtnome,
nevidljivome,
jedinome Bogu
čast i slava
u vijeke vjekova.
Amen.

Timotejeva odgovornost (1 Tim 1,19)

¹⁸Taj ti zadatak predajem, sine Timoteju, u skladu s proroštvima nekoć nad tobom izrečenima: na njih oslonjen, bij boj plemeniti ¹⁹imajući vjeru i dobru savjest, koju su neki odbacili i doživjeli brodolom vjere. ²⁰Među njima je Himenej i Aleksandar, koje sam predao Sotoni da nauče ne huliti.

2. TIMOTEJ - PROMICATELJ BOGOSLUŽJA I BOGOLJUBNOSTI (1 Tim 2,1)

1 Tim 2.

Dakle, preporučujem prije svega da se obavljaju prošnje, molitve, molbenice i zahvalnice za sve ljude, ²za kraljeve i sve koji su na vlasti, da provodimo miran i spokojan život u svoj bogoljubnosti i ozbiljnosti. ³To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, ⁴koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine. ⁵Jer jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, ⁶koji sebe samoga daje kao otkup za sve. To je u svoje vrijeme dano svjedočanstvo, ⁷za koje sam ja postavljen propovjednikom i apostolom - istinu govorim, ne lažem - učiteljem naroda u vjeri i istini.

⁸Hoću dakle da muškarci mole na svakome mjestu, podižući čiste ruke bez srdžbe i raspre; ⁹isto tako žene - u doličnu držanju: neka se rese stidljivošću i razborom, ne pletenicama i zlatom ili biserjem ili skupocjenim odijelom, ¹⁰nego - dobrim djelima, kako dolikuje ženama koje ispovijedaju bogoljubnost.

¹¹Žena neka u miru prima pouku sa svom podložnošću. ¹²Poučavati pak ženi ne dopuštam, ni vladati nad mužem, nego - neka bude na miru. ¹³Jer prvi je oblikovan Adam, onda Eva; ¹⁴i Adam nije zaveden, a žena je, zavedena, učinila prekršaj. ¹⁵A spasit će se rađanjem djece ako ustraje u vjeri, ljubavi i posvećivanju, s razborom.

3. TIMOTEJ - PASTIR (1 Tim 3,1)

Nadglednici (1 Tim 3,1)

1 Tim 3.

Vjerodostojna je riječ: teži li tko za nadgledništvom, časnu službu želi. ²Treba stoga da nadglednik bude besprijeoran, jedne žene muž, trijezan, razuman, sređen, gostoljubiv, sposoban poučavati, ³ne vinu sklon, ne nasilan nego popustljiv, ne ratoboran, ne srebroljubac; ⁴da svojom kućom dobro upravlja i sinove drži u pokornosti sa svom ozbiljnošću - ⁵a ne zna li netko svojom kućom upravljati, kako će se brinuti za Crkvu Božju? - ⁶ne novoobraćenik da se ne bi uzoholio i pao pod osudu đavlovu. ⁷A treba da ima i lijepo svjedočanstvo od onih vani, da ne bi u rug upao i zamku đavlovu.

Đakoni (1 Tim 3,9)

⁸Đakoni isto tako treba da budu ozbiljni, ne dvolični, ne odani mnogom vinu ni prljavu dobitku - imajući otajstvo vjere u čistoj savjesti. ¹⁰I neka se najprije iskušavaju, pa onda, budu li besprigovorni, neka obavljaju službu.

¹¹Žene isto tako neka budu ozbiljne, ne klevetnice nego trijezne, vjerne u svemu.

¹²Đakoni neka budu jedne žene muževi, neka dobro upravljaju djecom i svojim kućama. ¹³Jer oni koji dobro obavljaju službu, stječu častan položaj i veliku smjelost u vjeri, vjeri u Isusu Kristu.

Crkva i Otajstvo pobožnosti (1 Tim 3,14)

¹⁴Ovo ti pišem u nadi da ću ubrzo doći k tebi, ¹⁵a okasnim li, da znaš kako se treba vladati u kući Božjoj, koja je Crkva Boga živoga, stup i uporište istine. ¹⁶Da, po sveopćem uvjerenju, veliko je Otajstvo pobožnosti:

On, očitovan u tijelu,
opravdan u Duhu,
viđen od anđela,
propovijedan među narodima,
vjerovan u svijetu,
uznesen u slavu.

Krivi učitelji (1 Tim 4,1)

1 Tim 4.

Duh izričito govori da će u posljednja vremena neki otpasti od vjere i prikloniti se prijevarnim duhovima i zloduhovskim naucima. ²A sve to pod utjecajem himbe lažljivaca otupjele savjesti ³koji zabranjuju ženiti se i nameću uzdržavati se od jela što ih je Bog stvorio da ih sa zahvalnošću uzimaju oni koji vjeruju i znaju istinu. ⁴Doista, svako je Božje stvorenje dobro i ne valja odbaciti ništa što se uzima sa zahvalnošću ⁵jer se posvećuje riječju Božjom i molitvom.

⁶To izlaži braći i bit ćeš dobar poslužitelj Krista Isusa, hranjen riječima vjere i dobroga nauka za kojim postojano ideš. ⁷Svjetovne pak i bablje priče odbijaj! Vježbaj se u pobožnosti! ⁸Uistinu, tjelesno vježbanje malo čemu koristi, a pobožnost je svemu korisna jer joj je obećan život - sadašnji i budući. ⁹Vjerodostojna je to riječ i vrijedna da se posve prihvati. ¹⁰Ta za to se trudimo i borimo jer se pouzdajemo u Boga živoga koji je Spasitelj svih ljudi, ponajpače vjernika. ¹¹Zapovijedaj to i naučavaj!

¹²Nitko neka ne prezire tvoje mladosti, nego budi uzor vjernicima u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoći. ¹³Dok ne dođem, posveti se čitanju, poticanju, poučavanju. ¹⁴Ne zanemari milosnog dara koji je u tebi, koji ti je dan po proroštvu zajedno s polaganjem ruku starješinstva. ¹⁵Oko toga nastoj, sav u tom budi da tvoj napredak bude svima očit. ¹⁶Pripazi na samog sebe i na poučavanje! Ustraj u tome! Jer to vršeci, spasit ćeš i sebe i one koji te slušaju.

Vjernici (1 Tim 5,1)

1 Tim 5.

Na starca se ne otesaj, nego ga nagovaraj kao oca, mladiće kao braću, ²starice kao majke, djevojke kao sestre - u svojoj čistoći.

Udovice (1 Tim 5,3)

³Udovice poštuju - one koje su zaista udovice. ⁴Ako li ipak koja udovica ima djecu ili unuke, neka najprije oni znaju očitovati svoju pobožnost prema vlastitom domu i uzdarjem uzvraćati roditeljima jer to je ugodno Bogu. ⁵A ona koja je zaista udovica, posve sama, pouzdaje se u Boga, odana prošnjama i molitvama noć i dan; ⁶ona, naprotiv, koja provodi lagodan život, živa je već umrla. ⁷I to naglašuj da budu bespriekorne. ⁸Ako li se tko god za svoje, navlastito za ukućane, ne stara, zanijekao je vjeru i gori je od nevjernika.

⁹U popis neka se unosi udovica ne mlađa od šezdeset godina, jednog muža žena, ¹⁰koja ima svjedočanstvo dobrih djela: da je djecu odgojila, da je bila gostoljubiva, da je svetima noge prala, da je nevoljnima pomagala, da se svakom dobru djelu posvećivala. ¹¹Mlađe pak udovice odbijaj jer kad ih požuda odvrati od Krista, hoće se udati, ¹²pa zasluže osudu što su pogazile prvotnu vjernost. ¹³A uz to se, obilazeći po kućama, nauče biti besposlene, i ne samo besposlene, nego i brbljave i nametljive, govoreći što ne bi smjele. ¹⁴Hoću dakle da se mlađe udaju, djecu rađaju, da budu kućevne te ne daju protivniku nikakva povoda za pogrđivanje. ¹⁵Jer već su neke zastranile za Sotonom. ¹⁶Ako koja vjernica ima udovica, neka im pomaže, a neka se ne opterećuje Crkva, da uzmogne pomoći onima koje su zaista udovice.

Prezbiteri - starješine (1 Tim 5,17)

¹⁷Starješine koji su dobri predstojnici dostojni su dvostruke časti, ponajprije oni koji se trude oko Riječi i poučavanja. ¹⁸Pismo doista veli: *Volu koji vrši ne zavezuje usta! I: Vrijedan je radnik plaće svoje.* ¹⁹Protiv starješine ne primaj tužbe, osim *na osnovi dvaju ili triju svjedoka*. ²⁰One koji griješe, pred svima ukori da i drugi imaju straha! ²¹Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom i izabranim anđelima da se toga držiš bez predrasude i ništa ne činiš po naklonosti. ²²Ruku prebrzo ni na koga ne polaži i ne budi dionikom tuđih grijeha! Sebe čistim čuvaj! ²³Ne pij više samo vode, nego uzimaj malo vina poradi želuca i čistih svojih slabosti.

²⁴Griješni ljudi očiti su i prije suda, nekih pak samo nakon njega. ²⁵Tako su i dobra djela očita, a bila i drukčija, ne mogu se sakriti.

Robovi (1 Tim 6,1)

1 Tim 6.

Koji su pod jarmom, robovi, neka svoje gospodare smatraju svake časti dostojnima da se ne bi pogrđivalo ime Božje i nauk. ²A oni kojima su gospodari vjernici, neka ih ne cijene manje zato što su braća, nego neka im još više služe jer ti koji primaju njihovo dobročinstvo vjernici su i ljubljena braća.

ZAKLJUČAK (1 Tim 6,2b)

Pravi i krivi učitelji (1 Tim 6,2b)

To naučavaj i preporučuj! ³A tko drukčije naučava i ne prijanja uza zdrave riječi, riječi Gospodina našega Isusa Krista, i nauk u skladu s pobožnošću, ⁴nadut je, puka neznalica, samo boluje od raspra i rječoborstava, od kojih nastaje zavist, svađa, pogrde, zla sumnjičenja, ⁵razračunavanja ljudi pokvarene pameti i lišenih istine, što pobožnost smatraju dobitkom. ⁶Pa i jest dobitak velik pobožnost, zadovoljna onim što ima! ⁷Ta ništa nismo donijeli na svijet te iz njega ništa ni iznijeti ne možemo! ⁸Imamo li dakle hranu i odjeću, zadovoljimo se time. ⁹Jer oni koji se hoće bogatiti, upadaju u napast, zamku i mnoge nerazumne i štetne požude što ljude strovaljuju u zator i propast. ¹⁰Zaista, korijen svih zala jest srebroljublje; njemu odani, mnogi odlutaše od vjere i sami sebe isprobadaše mukama mnogima.

Usrdni poticaji Timoteju (1 Tim 6,11)

¹¹A ti se, Božji čovječe, toga kloni! Teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, postojanošću, krotkošću! ¹²Bij dobar boj vjere, osvoji vječni život na koji si pozvan i radi kojega si dao ono lijepo svjedočanstvo pred mnogim svjedocima! ¹³Zapovijedam pred Bogom koji svemu život daje i pred Kristom Isusom koji pred Poncijem Pilatom posvjedoči lijepo svjedočanstvo: ¹⁴čuvaj Zapovijed, neokaljana i bespriekorna, do Pojavka Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁵Njega će u svoje vrijeme pokazati On,

Blaženi i jedini Vladar,

Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, ¹⁶koji jedini ima besmrtnost,

prebiva u svjetlu nedostupnu,

koga nitko od ljudi ne vidje

niti ga vidjeti može.

Njemu čast i vlast vjekovječna!
Amen.

Bogati kršćani (1 Tim 6,17)

¹⁷Onima koji su u sadašnjem svijetu bogati zapovijedaj neka ne budu bahati i neka se ne uzdaju u nesigurno bogatstvo, nego u Boga koji nam sve bogato daje na uživanje; ¹⁸neka dobro čine, neka se bogate dobrim djelima, neka budu darežljivi, zajedničari - ¹⁹prikupljajući sebi lijepu glavnica za budućnost da osvoje onaj pravi život.

Završni poticaj i pozdrav (1 Tim 6,20)

²⁰Timoteju, poklad čuvaj kloneći se svjetovnoga praznoglasja i proturječja nekog nazovispoznanja, ²¹koje su neki ispovijedali pa od vjere zastranili. Milost s vama

Druga poslanica Timoteju (2 Tim.)

NASLOV I POZDRAV (2 Tim 1,1)

2 Tim 1.

Pavao, apostol Krista Isusa voljom Božjom, po obećanju života, života u Kristu Isusu, ²Timoteju, ljubljenom sinu: milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega.

Zahvala Bogu (2 Tim 1,3)

³Zahvalan sam Bogu, kojemu onamo od predaka čiste savjesti služim, dok te se neprestano spominjem u svojim molitvama noć i dan. ⁴Sjetim se tvojih suza i zaželim vidjeti te da se napunim radosti ⁵imajući na pameti neprijetvornu vjeru koja je u tebi - onu vjeru koja je najprije prebivala u tvojoj baki Loidi i tvojoj majci Euniki, a uvjeren sam, i u tebi.

1. PAVAO POTIČE TIMOTEJA NA VJERNOST EVANĐELJU (2 Tim 1,6)

Milosti koje je Timotej primio (2 Tim 1,6)

⁶Poradi toga podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. ⁷Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. ⁸Ne stidi se stoga svjedočanstva za Gospodina našega, ni mene, sužnja njegova. Nego zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Boga ⁹koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim - ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vjekovječnih, ¹⁰a očitovana je sada pojavkom Spasitelja našega Krista Isusa, koji obeskrijepi smrt i učini da zasja život i neraspadljivost - po evanđelju ¹¹za koje sam ja postavljen propovjednikom, apostolom i učiteljem.

¹²Poradi toga i ovo trpim, ali se ne stidim jer znam komu sam povjerovao i uvjeren sam da je on moćan poklad moj sačuvati za onaj Dan.

¹³Uzorom neka ti budu zdrave riječi koje si od mene čuo u vjeri i ljubavi u Kristu Isusu. ¹⁴Lijepi poklad čuvaj po Duhu Svetom koji prebiva u nama.

¹⁵Napustiše me, to znaš, svi u Aziji, među njima i Figel i Hermogen. ¹⁶Neka Gospodin milosrđem podari Oneziforov dom jer me često osvježivao i nije se stidio mojih okova, ¹⁷nego kad je bio u Rimu, brižljivo me potražio i našao. ¹⁸Dao mu Gospodin naći milosrđe u Gospodina u onaj Dan! A koliko je usluga u Efezu iskazao, to ti najbolje znaš.

Smisao patnja kršćanskog apostola (2 Tim 2,1)

2 Tim 2.

Ti se dakle, dijete moje, jačaj milošću u Kristu Isusu ²i što si od mene po mnogim svjedocima čuo, to predaj vjernim ljudima koji će biti podobni i druge poučiti. ³S njima se zlopati kao dobar vojnik Krista Isusa. ⁴Tko vojuje, ne zapleće se u svagdanje poslove kako bi se vojskovođi svidio. ⁵I natječe li se tko, ne ovjenčava se ako se zakonito ne natječe. ⁶Ratar koji se trudi treba da prvi primi od uroda. ⁷Shvati što govorim! Ta dat će ti Gospodin razum u svemu.

⁸Spominji se Isusa Krista, uskrsla od mrtvih, od potomstva Davidova - po mojem evanđelju. ⁹Za nj se ja zlopatim sve do okova, kao zločinac. Ali riječ Božja nije okovana! ¹⁰Stoga sve podnosim radi izabranih, da i oni postignu spasenje, spasenje u Kristu Isusu, zajedno s vječnom slavom.

- ¹¹Vjerodostojna je riječ:
Ako s njime umrijesmo,
s njime ćemo i živjeti.
- ¹²Ako ustrajemo,
s njime ćemo i kraljevati.
Ako ga zaniječemo,
i on će zanijekati nas.
- ¹³Ako ne budemo vjerni,
on vjeran ostaje.
Ta ne može sebe zanijekati!

2. PROTIV OPASNOSTI (2 Tim 2,14)

Sadašnji krivi učitelji (2 Tim 2,14)

¹⁴Na to podsjećaj zaklinjući pred Bogom neka ne bude rječoborstva: ničemu ne koristi, a na propast je onima koji slušaju. ¹⁵Uznastoj da kao prokušan staneš pred Boga kao radnik koji se nema čega stidjeti, koji ispravno reže riječ istine. ¹⁶Svjetovnih se pak praznorječja kloni: sve će više provaljivati prema bezbožnosti. ¹⁷i riječ će njihova kao rak-rana izgrizati. Od njih su Himenej i Filet, ¹⁸koji zastraniše od istine tvrdeći da je uskrsnuće već bilo te nekima prevraćaju vjeru.

¹⁹Ipak čvrsti temelj Božji stoji - pod ovim je pečatom: *Poznaje Gospodin one koji su njegovi i neka se kloni zloće tko god imenuje ime Gospodnje.*

²⁰Pa u velikoj kući ima posuda ne samo zlatnih i srebrnih, nego i drvenih i glinenih; i jedne su časne, druge pak nečasne. ²¹Očisti li se dakle tko od toga, bit će posuda časna, posvećena, korisna Gospodaru, za svako dobro djelo prikladna.

²²A mladenačkih se strastvenosti kloni! Teži za pravednošću, vjerom, ljubavlju, mirom sa svima koji iz čista srca prizivlju Gospodina. ²³Lude pak i neobuzdane raspre odbijaj znajući da rađaju svađama. ²⁴A sluga Gospodnji treba da se ne svađa, nego da bude nježan prema svima, sposoban poučavati, zlo podnositi, ²⁵da s blagošću preodgaja protivnike, ne bi li ih Bog podario obraćenjem te spoznaju istinu ²⁶i ponovno budu trijezni izvan zamke đavla koji ih drži robljem svoje volje.

Opasnosti budućih vremena (2 Tim 3,1)

2 Tim 3.

A ovo znaj: u posljednjim danima nastat će teška vremena. ²Ljudi će doista biti sebeljupci, srebroljupci, preuzetnici, oholice, hulitelji, roditeljima neposlušni, nezahvalnici, bezbožnici, ³beščutnici, nepomirljivci, klevetnici, neobuzdani, goropadnici, neljubitelji dobra, ⁴izdajice, brzopletnici, naduti, ljubitelji užitka više nego ljubitelji Boga. ⁵Imaju obličje pobožnosti, ali snage su se njezine odrekli. I njih se kloni!

⁶Od njih su doista oni što se uvlače u kuće i zarobljuju ženice, natovarene grijesima, vodane najrazličitijim strastima: ⁷one uvijek uče, a nikako ne mogu doći do spoznaje istine. ⁸Kao što se Janes i Jambres suprotstaviše Mojsiju, tako se i ovi, ljudi pokvarena uma, u vjeri neprokušani, suprotstavljaju istini. ⁹Ali neće više napredovati jer bezumlje će ovih postati očito, kako se to i onima dogodilo.

¹⁰A ti si pošao za mnom u poučavanju, u ponašanju, u naumu, u vjeri, u strpljivosti, u ljubavi, u postojanosti; ¹¹u progonstvima, u patnjama koje su me zadesile u Antiohiji, u Ikoniju, u Listri. Kakva li sam progonstva podnio! I iz svih me izbavio Gospodin! ¹²A i svi koji hoće živjeti pobožno u Kristu Isusu, bit će progonjeni. ¹³Zli pak ljudi i vračari napredovat će sve više u zlu - kao zavodnici i zavedeni.

¹⁴Ti, naprotiv, ostani u onome u čemu si poučen i čemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve poučen ¹⁵i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu.

¹⁶Sve Pismo, bogoduho, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, ¹⁷da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban.

Svečano zaklinjanje (2 Tim 4,1)

2 Tim 4.

Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim: ²propovijedaj Riječ, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno - uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom. ³Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrava nauka nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje kako im godi ušima; ⁴od istine će uho odvrćati, a bajkama se priklanmati. ⁵Ti, naprotiv, budi trijezan u svemu, zlopati se, djelo izvrši blagovjesničko, služenje svoje posve ispuni!

Pavao u predvečerje života (2 Tim 4,6)

⁶Jer ja se već prinosim za žrtvu ljevanicu, prispjelo je vrijeme moga odlaska. ⁷Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. ⁸Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov pojavak.

Posljednje preporuke (2 Tim 4,9)

⁹Nastoj što prije doći k meni! ¹⁰Jer Dema me, zaljubljen u sadašnji svijet, napustio i otišao u Solun; Krescencije u Galaciju, Tit u Dalmaciju. ¹¹Luka je jedini sa mnom. Marka uzmi i dovedi sa sobom jer mi je koristan za služenje. ¹²Tihika sam poslao u Efez. ¹³Kabanicu koju ostavih u Troadi kod Karpa, kada dođeš, donesi. I knjige, osobito pergamene. ¹⁴Aleksandar kovač nanio mi je mnogo zla. Uzvratio mu Gospodin po njegovim djelima! ¹⁵Njega se i ti čuvaj jer se veoma usprotivio našim riječima.

¹⁶Za prve moje obrane nitko ne bijaše uza me, svi me napustiše. Ne uračunalo im se! ¹⁷Ali Gospodin je stajao uza me, on me kriepio da se po meni potpuno razglasi Poruka te je čuju svi narodi; i izbaavljen sam iz usta lavljih. ¹⁸Izbavit će me Gospodin od svakoga zla djela i spasiti za svoje nebesko kraljevstvo. Njemu slava u vijeke vjekova! Amen!

ZAVRŠNI POZDRAVI I ŽELJE (2 Tim 4,19)

¹⁹Pozdravi Prisku i Akvilu i Oneziforov dom! ²⁰Erast osta u Korintu, a Trofima ostavih u Miletu bolesna. ²¹Nastoj doći prije zime. Pozdravlja te Ebul, Pudencije, Lino, Klaudija i sva braća.

²²Gospodin s duhom tvojim.
Milost s vama!

Poslanica Titu (Tit.)

Naslov i pozdrav (Tit 1,1)

Tit 1.

Pavao, sluga Božji i apostol Isusa Krista poradi vjere izabranika Božjih i spoznanja istine usmjerene k pobožnosti ²u nadi života vječnoga što ga, prije vremena vjekovječnih, obeća Bog, On koji ne laže, ³a u svoje doba očitova riječ svoju u propovijedanju koje je meni povjereno po odredbi Spasitelja našega, Boga: ⁴Titu, pravomu sinu po zajedničkoj vjeri, milost i mir od Boga i Krista Isusa, Spasitelja našega!

Postavljanje starješina (Tit 1,3)

⁵Poradi toga ostavih te na Kreti da urediš preostalo te po gradovima postaviš starješine kako sam ti ja odredio: ⁶je li tko besprigovorani, jedne žene muž, jesu li mu djeca vjernici i ne pod optužbom raskalašenosti ili nepokornosti... ⁷Jer nadstojnik kao Božji upravitelj treba da bude besprigovorani: ne samoživ, ne jedljiv, ne vinu sklon, ni nasilju, ni prljavu dobitku, ⁸nego gostoljubiv, ljubitelj dobra, razuman, pravedan, svet, uzdržljiv, ⁹priljubljen uz vjerodostojnu riječ nauka da može i hrabriti u zdravom nauku i uvjeravati protivnike.

Borba protiv krivih učitelja (Tit 1,10)

¹⁰Jer mnogi su nepokorni, praznorječni i zavodnici, ponajpače oni iz obrezanja. ¹¹Njima treba začepiti usta jer cijele domove prevraćaju naučavajući što ne bi smjeli, i to poradi prljava dobitka. ¹²Reče netko od njih, njihov vlastiti prorok: "Krećani uvijek lašci, opake zvijeri, trbusi dangubni."

¹³Svjedočanstvo je to istinito. Zato ih karaj oštro da budu zdravi u vjeri, ¹⁴da ne prijanjaju uza židovske bajke i propise ljudi koji se odvrćaju od istine.

¹⁵Sve je čisto čistima; okaljanima pak i nevjernima ništa čisto, nego su im okaljani i razum i savjest. ¹⁶Isповijedaju da Boga poznaju, ali djelima ga niječu - odvratni, neposlušni i za koje god dobro djelo nepodesni.

Neke staleške dužnosti (Tit 2,1)

Tit 2.

Ti, naprotiv, govori što se priliči zdravu nauku: ²starcima da budu trijezni, ozbiljni, razumni, zdrave vjere, ljubavi, postojanosti; ³starice isto tako - vladanja kakvo dolikuje svetima: ne klevetnice, ne ropkinje mnogog vina, nego učiteljice dobra ⁴da urazumljuju mlađe neka ljube svoje muževe, djecu, ⁵neka budu razumne, čiste, kućevne, dobre, podložne svojim muževima da se riječ Božja ne bi pogrdjivala.

⁶Mladiće isto tako potiči da budu razumni. ⁷U svemu se pokaži uzorom dobrih djela: u poučavanju - nepokvarljivost, ozbiljnost, ⁸riječ zdrava, besprigovorna da se onaj nasuprot postidi nemajući o nama reći ništa zlo.

⁹Robovi neka se svojim gospodarima u svemu podlažu, ugađaju im, ne proturječe, ¹⁰ne pronevjeruju, nego neka im iskazuju svaku dobru vjernost da u svemu budu ures nauku Spasitelja našega, Boga.

Temelj staleških dužnosti (Tit 2,11)

¹¹Pojavila se doista milost Božja, spasiteljica svih ljudi; ¹²odgojila nas da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, ¹³iščekujući blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. ¹⁴On sebe dade za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela.

¹⁵To govori, zapovijedaj, karaj sa svom vlašću. Nitko neka te ne prezire.

Opće dužnosti vjernika (Tit 3,1)

Tit 3.

Podsjećaj ih da se podlažu poglavarstvima, vlastima, da slušaju, da budu spremni na svako dobro djelo, ²nikoga da ne pogrđuju, da budu neratoborni, popustljivi, da očituju svaku blagost prema svim ljudima. ³Jer i mi nekoć bijasmo nerazumni, nepokorni, lutalice, robovi raznih požuda i naslada, živjeli smo u zlu i zavisti, odvratni bili, mrzili jedni druge.

Temelj dužnosti vjernika (Tit 3,4)

⁴Ali kad se pojavila dobrostivost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga, ⁵on nas spasi ne po djelima što ih u pravednosti mi učinismo, nego po svojem milosrđu: kupelji novoga rođenja i obnavljanja po Duhu Svetom ⁶koga bogato izli na nas po Isusu Kristu, Spasitelju našem, ⁷da opravdani njegovom milošću budemo, po nadi, baštinici života vječnoga.

Posebni savjeti Titu (Tit 3,9)

⁸Vjerodostojna je ovo riječ i hoću da to uporno tvrdiš te da oni koji su povjerovali Bogu uznastoje prednjačiti dobrim djelima. To je dobro i korisno ljudima.

⁹A ludih se raspra, i rodoslovlja, i svađa, i sukoba zakonskih kloni: beskorisni su i isprazni. ¹⁰S krivovjercem nakon prvoga i drugog upozorenja prekini ¹¹znajući da je izopačen i da griješi: on sam sebe osuđuje.

Osobne obavijesti, završni pozdravi i želje (Tit 3,12)

¹²Kad pošaljem k tebi Artemu ili Tihika, požuri se k meni u Nikopol jer sam odlučio ondje prezimiti. ¹³Zenu, pravnika, i Apolona brižljivo opremi da im ništa ne ponestane. ¹⁴A i naši neka se uče prednjačiti dobrim djelima u životnim potrebama da ne budu neplodni.

¹⁵Pozdravljaju te svi koji su sa mnom.

Pozdravi one koji nas ljube u vjeri.

Milost sa svima vama!

Poslanica Filemonu (Flm.)

Pozdrav (Flm 1)

Pavao, sužanj Isusa Krista, i brat Timotej: ljubljenom Filemonu, suradniku našem, ²i sestri Apiji, i Arhipu, suborcu našem, i Crkvi u tvojoj kući. ³Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

Zahvalnica i molitva (Flm 4)

⁴Zahvaljujem svagda Bogu svojem spominjući te se u svojim molitvama ⁵jer čujem za tvoju ljubav i vjeru koju imaš prema Gospodinu Isusu Kristu i prema svima svetima. ⁶Nek zajedništvo tvoje vjere bude djelotvorno u spoznanju svakoga mogućeg dobra među vama poradi Krista! ⁷Uvelike si me doista obradovao i utješio svojom ljubavlju jer si, brate, okrijepio srca svetih.

Zauzimanje za Onezima (Flm 9)

⁸Stoga, premda imam punu slobodu u Kristu da ti zapovjedim što ti je činiti, ⁹poradi ljubavi radije molim, kakav već jesam, Pavao, starac, a sada i sužanj Krista Isusa. ¹⁰Molim te za svoje dijete koje

rodih u okovima, za Onezima, ¹¹negda tebi nekorisna, a sada i tebi i meni veoma korisna. ¹²Šaljem ti ga - njega, srce svoje. ¹³Htjedoh ga zadržati kod sebe da mi mjesto tebe posluži u okovima evanđelja. ¹⁴Ali ne htjedoh preko tvoje volje da ne bi tvoja dobrota bila od nevolje, nego od dobre volje. ¹⁵Možda baš zato bi za čas odijeljen da ga dobiješ zauvijek - ¹⁶ne kao roba, nego više od roba, kao brata ljubljenoga, osobito meni, a koliko više tebi, i po tijelu i po Gospodinu. ¹⁷Smatraš li me dakle drugom, primi ga kao mene. ¹⁸Ako ti je u čemu skrivio ili ti je što dužan, to meni upiši. ¹⁹Ja, Pavao, potpisujem svojom rukom: ja ću platiti. Da ti ne rekнем da mi i samoga sebe duguješ! ²⁰Hajde, brate, da se tobom okoristim u Gospodinu: okrijepi srce moje u Kristu! ²¹Uzdajući se u tvoju poslušnost, napisah ti uvjeren da ćeš još više učiniti, nego te molim.

Preporuke i pozdravi (Flm 22)

- ²²K tome, pripravi mi obitavalište jer se nadam da ću vam po vašim molitvama biti darovan.
²³Pozdravlja te Epafra, moj suuznik u Kristu Isusu, Marko, Aristarh, Dema i Luka, moji suradnici.
²⁴Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim!

Poslanica Hebrejima (Heb.)

PROSLOV: NARAV I ULOGA KRISTOVA (Heb 1,1)

Heb 1.

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; ²konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. ³On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijehе, *sjede zdesna* Veličanstvu u visinama; ⁴postade toliko moćniji od anđela koliko je uzvišenije nego oni baštiniо ime.

I. SIN UZVIŠENIJI OD ANĐELA (Heb 1,5)

1. SIN BOŽJI (Heb 1,5)

⁵Ta kome od anđela ikad reče:

*Ti si sin moj,
danas te rodih;*

ili pak:

*Ja ću njemu biti otac,
a on će meni biti sin.*

⁶A opet, kad uvodi Prvorođenca u svijet, govori:

*Nek pred njim nice padnu
svi anđeli Božji.*

⁷Za anđele veli:

*Anđele čini vjetrovima,
sluge svoje plamenom ognjenim,*

⁸ali za Sina:

*Prijestolje je tvoje, Bože, u vijeke vjekova,
i pravedno žezlo - žezlo je tvog kraljevstva.*

⁹*Ti ljubiš pravednost, a mrziš bezakonje,
stoga Bog, Bog tvoj, tebe pomaza
uljem radosti kao nikog od tvojih drugova.*

¹⁰*Ti u početku, Gospodine, utemelji zemlju
i nebo je djelo ruku tvojih.*

¹¹*Propast će, ti ćeš ostati,
sve će ostarjeti kao odjeća.*

¹²*Mijenjaš ih poput haljine,
kao odjeću, i nestaju.*

*A ti si uvijek isti -
godinama tvojim nema kraja.*

¹³Za koga pak od anđela ikad reče:
Sjedi mi zdesna

*dok ne položim neprijatelje tvoje
za podnožje nogama tvojim!*

¹⁴Svi ti zar nisu služnički duhovi što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?

2. PRESUDNOST NAVIJEŠTENOGA SPASENJA (Heb 2,1)

Heb 2.

Zato treba da mi svesrdnije prianjamo uz ono što čusmo da ne bismo promašili. ²Jer ako je riječ po anđelima izrečena bila čvrsta te je svaki prijestup i neposluh primio pravednu plaću, ³kako li ćemo mi umaći ako zanemarimo toliko spasenje? Spasenje koje je počeo propovijedati Gospodin, koje su nam potvrdili slušatelji, ⁴a suposvjedočio Bog znamenjima i čudesima, najrazličitijim silnim djelima i darivanjima Duha Svetoga po svojoj volji.

3. PROSLAVLJENI BRAT LJUDI (Heb 2,3)

⁵Nije doista anđelima podložio budući svijet o kojem govorimo. ⁶Netko negdje posvjedoči:

*Što je čovjek da ga se spominješ,
sin čovječji te ga pohađaš.*

⁷Ti ga tek za malo učini manjim od anđela,
slavom i časti njega ovjenča,
⁸njemu pod noge sve podloži.

Kad mu, doista, sve *podloži*, ništa ne ostavi što mu ne bi bilo podloženo. Sad još ne vidimo da mu je sve podloženo, ⁹ali Njega, *za malo manjeg od anđela*, Isusa, vidimo zbog pretrpljene smrti *slavom i časti ovjenčana* da milošću Božjom bude svakome na korist što je on smrt okusio.

¹⁰Dolikovalo je doista da Onaj radi kojega je sve i po kojemu je sve - kako bi mnoge sinove priveo k slavi - po patnjama do savršenstva dovede Početnika njihova spasenja. ¹¹Ta i Posvetitelj i posvećeni - svi su od jednoga! Zato se on i ne stidi zvati ih braćom, ¹²kad veli:

*Braći ću svojoj naviještati ime tvoje,
hvaliti ću te usred zbora.*

¹³I još:

Ja ću se u njega uzdati,

i još:

Evo, ja i djeca koju mi Bog daje.

¹⁴Pa budući da *djeca* imaju zajedničku krv i meso, i sam on tako postade u tome sudionikom da smrću obeskrijepi onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla, ¹⁵pa oslobodi one koji - od straha pred smrću - kroza sav život bijahu podložni ropstvu. ¹⁶Ta ne zauzima se dašto za anđele, nego *se zauzima za potomstvo Abrahamovo*. ¹⁷Stoga je trebalo da u svemu postane braći sličan, da milosrdan bude i ovjеровljen Veliki svećenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijehe naroda. ¹⁸Doista, u čemu je iskušan trpio, može iskušavanima pomoći.

II. ISUS VELIKI SVEĆENIK VJERAN-OVJEROVLJEN I MILOSRDAN

A. ISUS JE VJERAN-OVJEROVLJEN (Heb 3,1)

1. VJERNIJI OD MOJSIJA (Heb 3,1)

Heb 3.

Stoga, braćo sveta, sudionici nebeskoga poziva, promotrite Apostola i Velikoga svećenika naše vjere - Isusa: ²on je ovjеровljen kod Onoga koji ga postavi kao ono i *Mojsije u svoj kući njegovoj*. ³Dostojan je doista toliko veće slave od Mojsija koliko veću čast od kuće ima onaj tko ju je sagradio. ⁴Jer svaku kuću tkogod gradi, a sve je sagradio Bog. ⁵Da, i *Mojsije bijaše ovjеровljen u svoj kući njegovoj kao služnik* da posvjedoči za ono što je imalo biti rečeno, ⁶ali Krist - kao Sin, nad kućom njegovom. Njegova smo kuća mi ako sačuvamo smjelost i ponos nade.

2. ULAZAK U POČINAK BOŽJI PO VJERI (Heb 3,7)

⁷Zato, kao što veli Duh Sveti:

*Danas ako glas mu čujete,
ne budite srca tvrda kao u Pobuni,
kao u dan iskušenja u pustinji
gdje me kušnjom iskušavahu očevi vaši
premda gledahu djela moja
četrdeset godina.*

*Zato mi dodija naraštaj onaj
pa rekoh: Uvijek su nestalna srca
i ne proniču moje putove.*

¹¹*Tako se zakleh u svom gnjevu:
Nikad neće ući u moj počinak!*

¹²Pazite, braćo, da ne bi u koga od vas srce bilo opako, nevjerno, odmetnulo se od Boga živoga.

¹³Pače hrabrite jedni druge dan za danom dok još odjekuje ono *Danas* da ne *otvrdne* tko od vas zaveden grijehom. ¹⁴Doista, sudionici smo Kristovi postali ako, dakako, ono prvo imanje stalnim sačuvamo. ¹⁵kad je rečeno:

*Danas ako glas mu čujete,
ne budite srca tvrda kao u Pobuni!*

¹⁶Jer, koji su to čuli pa se pobunili? Zar ne svi koji su pod Mojsijem izašli iz Egipta? ¹⁷Koji li mu *dodijavahu četrdeset godina?* Zar ne oni koji sagriješiše, kojih *mrtva tijela popadaše u pustinji?* ¹⁸Kojima se *zakle da neće ući u njegov počinak*, ako li ne nepokornima? ¹⁹I vidimo da ne mogoše ući zbog nevjere.

Heb 4.

Bojmo se dakle da se, dok ostaje obećanje o ulasku u njegov Počinak, za koga od vas ne bi utvrdilo kako je zakasnio. ²Jer nama je naviještena blagovijest kao i njima, ali njima Riječ poruke nije uskoristila jer se vjerom nisu pridružili onima koji su poslušali. ³U Počinak doista ulazimo mi koji povjerovasmo, prema onom što je rekao:

Tako se zakleh u svom gnjevu:

Nikad neće ući u moj počinak, premda su djela od postanka svijeta dovršena. ⁴Rekao je doista negdje o sedmom danu ovako: *I počinu Bog sedmoga dana od svih djela svojih.* ⁵A ovdje opet: *Nikad neće ući u moj počinak.* ⁶Preostaje dakle da neki imaju u nj ući, a oni koji su prvi primili blagovijest ne uđu zbog nepokornosti. ⁷Zato Bog ponovno određuje jedan dan, *Danas*, u Davidu nakon toliko vremena govoreći, kako je već rečeno:

*Danas ako glas mu čujete,
ne budite srca tvrda.*

⁸Zbilja, da je Jošua njih u Počinak uveo, ne bi Bog nakon toga govorio o drugome danu. ⁹Dakle: preostaje neki subotni počinak narodu Božjemu! ¹⁰Zaista, tko *uđe u njegov počinak*, *počinuo je od djela svojih* kao ono i Bog od svojih. ¹¹Pohitimo dakle ući u taj Počinak da nitko ne padne po uzoru na takvu nepokornost.

Snaga Riječi Božje (Heb 4,12)

¹²Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštija je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca. ¹³Nema stvorenja njoj skrivena. Sve je, naprotiv, golo i razgoljeno očima Onoga komu nam je dati račun.

Zaključak (Heb 4,14)

¹⁴Imajući dakle velikoga Velikog svećenika koji prodrije kroz nebesa - Isusa, Sina Božjega - čvrsto se držimo vjere.

B. ISUS JE MILOSRDAN VELIKI SVEĆENIK (Heb 4,1)

¹⁵Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom. ¹⁶Pristupajmo dakle smjelo Prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas!

Heb 5.

Svaki veliki svećenik, zaista, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu da prinosi darove i žrtve za grijeh. ²On može primjereno suosjećati s onima koji su u neznanju i zabludi jer je i

sam zaogrnut slabošću. ³Zato mora i za narod i za sebe prinositi okajnice. ⁴I nitko sam sebi ne prisvaja tu čast, nego je prima od Boga, pozvan kao Aron.

⁵Tako i Krist ne proslavi sam sebe postavši svećenik, nego ga proslavi Onaj koji mu reče: *Ti si sin moj, danas te rodih*, ⁶po onome što pak drugdje veli: *Zauvijek ti si svećenik po redu Melkisedekovu*. ⁷On je u dane svoga zemaljskog života sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti. I bi uslišan zbog svoje predanosti: ⁸premda je Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati ⁹i, postigavši savršenstvo, posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja - ¹⁰proglašen od Boga Velikim svećenikom po redu Melkisedekovu.

III. PRAVO SVEĆENIŠTVO ISUSA KRISTA

A. UVODNE OPOMENE

(Heb 5,11)

Kršćanska zrelost (Heb 5,11)

¹¹O tome nas čeka besjeda velika, ali teško ju je riječima izložiti jer ste tvrdih ušiju. ¹²Pa trebalo bi doista da nakon toliko vremena već budete učitelji, a ono treba da tkogod vas ponovno poučava početnička počela kazivanja Božjih. Takvi ste: mlijeka vam treba, a ne tvrde hrane. ¹³Doista, tko je god još pri mlijeku, ne zna ništa o nauku pravednosti jer - nejače je. ¹⁴A za zrele je tvrda hrana, za one koji imaju iskustvom izvejžbana čula za rasuđivanje dobra i zla.

Heb 6.

Stoga mimoidimo početnički nauk o Kristu i uzdignimo se k savršenome ne postavljajući iznovice temelja: obraćenje od mrtvih djela i vjera u Boga, ²naučavanje o krštenjima i polaganje ruku, uskrsnuće mrtvih i vječni sud. ³To ćemo pak učiniti, dakako, ako Bog da. ⁴Zaista, onima koji su jednom prosvijetljeni, i okusili dar nebeski, i postali dionici Duha Svetoga, ⁵i okusili Lijepu riječ Božju i snage budućega svijeta, ⁶pa otpali, nemoguće je opet se obnoviti na obraćenje kad oni sami ponovno razapinju Sina Božjega i ruglu ga izvirgavaju. ⁷Jer zemlja koja se napije kiše što na nju često pada i rađa raslinjem korisnim onima za koje se i obrađuje, prima blagoslov od Boga; ⁸ona pak koja donosi *trnje i drač*, odbačena je, blizu prokletstvu a svršetak joj je: "U oganj!"

Riječi nade i ohrabrenja (Heb 6,9)

⁹A uvjereni smo, ljubljani, sve ako tako i govorimo, da je s vama dobro i da ste na putu spasenja. ¹⁰Ta Bog nije nepravedan da bi zaboravio vaše djelo i ljubav što je iskazaste njegovu imenu posluživši i poslužujući svetima. ¹¹Želimo ipak da svatko od vas sve do svršetka pokazuje tu istu gorljivost za ispunjenje nade ¹²te ne omlitavite, nego budete nasljedovatelji onih koji po vjeri i strpljivosti baštine obećano.

¹³Doista, kad je Bog Abrahamu davao obećanje, jer se nije imao kime većim zakleti, *zakle se samim sobom*: ¹⁴*Uistinu, blagosloviti, blagoslovit ću te i umnožiti, umnožit ću te*. ¹⁵I tako Abraham, strpljiv, postiže obećano. ¹⁶Ljudi se doista kunu onim tko je veći i zakletva im je, kao potkrepa, kraj svake raspre. ¹⁷Tako i Bog: htio je baštinicima obećanja obilatije pokazati nepromjenljivost svoje odluke pa zato zajamči zakletvom ¹⁸da bismo po dva nepromjenljiva čina - u kojima je nemoguće da bi Bog prevario - mi pribjeglice imali snažno ohrabrenje da se držimo ponuđene nade. ¹⁹Ona nam je kao pouzdano i čvrsto sidro duše što *ulazi* u unutrašnjost *iza zavjese*, ²⁰kamo je kao preteča za nas ušao Isus postavši *zauvijek* Veliki svećenik po redu Melkisedekovu.

B. VELIKI SVEĆENIK PO REDU MELKISEDEKOVU

(Heb 7,1)

1. MELKISEDEK

(Heb 7,1)

Uvod (Heb 7,1)

Heb 7.

Doista, taj *Melkisedek, kralj šalemski, svećenik Boga Svevišnjega* što je izašao u susret Abrahamu koji se vraćao s poraza kraljeva i *blagoslovio ga*, ²i *komu Abraham odijeli desetinu od svega*; on koji u prijevodu znači najprije "kralj pravednosti", a zatim i *kralj šalemski*, to jest "kralj mira"; ³on, bez oca, bez majke, bez rodoslovlja; on, kojemu dani nemaju početka ni život kraja - sličan Sinu Božjemu, ostaje svećenik zasvagda.

Melkisedek i levitsko svećeništvo (Heb 7,4)

⁴Pa promotrite koliki li je taj komu *Abraham*, rodozačetnik, *dade desetinu* od najboljega. ⁵Istina, i oni sinovi Levijevi, koji primaju svećeništvo imaju zakonsku zapovijed da ubiru desetinu od naroda, to jest od svoje braće premda su i ona izašla iz boka Abrahamova. ⁶Ali on, koji nije iz njihova rodoslovlja, ubra desetinu od Abrahama i blagoslovi njega, nosioca obećanja! ⁷A posve je neprijeporno: veći blagoslivlja manjega. ⁸K tome, ovdje desetinu primaju smrtni ljudi, a ondje onaj, za kojega se svjedoči da živi. ⁹I u Abrahamu se, tako reći, ubire desetina i od Levija koji inače desetinu prima ¹⁰jer još bijaše u boku očevu kad mu *u susret iziđe Melkisedek*.

2. OD LEVITSKOG DO MELKISEDEKOVSKOG SVEĆENIŠTVA (Heb 7,11)

Dokidanje starog svećeništva (Heb 7,11)

¹¹Da se dakle savršenstvo postiglo po levitskom svećeništvu - jer na temelju njega narod je dobio Zakon - koja bi onda bila potreba da se *po redu Melkisedekovu* postavi drugi *svećenik* i da se ne imenuje *po redu Aronovu*? ¹²Doista kad se mijenja svećeništvo, nužno se mijenja i Zakon. ¹³Jer onaj o kojemu se to veli pripadao je drugom plemenu, od kojega se nitko nije posvetio žrtveniku. ¹⁴Poznato je da je Gospodin naš potekao od Jude, plemena za koje Mojsije ništa ne reče s obzirom na svećenike. ¹⁵To je još očitije ako se drugi *svećenik* postavlja *po sličnosti s Melkisedekom*: ¹⁶postao je svećenikom ne po Zakonu tjelesne uredbe, nego snagom neuništiva života. ¹⁷Ta svjedoči se:

Zauvijek ti si svećenik

po redu Melkisedekovu.

¹⁸Dokida se dakle prijašnja uredba zbog njezine nemoći i beskorisnosti - ¹⁹jer Zakon nije ništa priveo k savršenstvu - a uvodi se bolja nada, po kojoj se približujemo Bogu.

Nepromjenljivost Kristova svećeništva (Heb 7,20)

²⁰I to se nije zbilo bez zakletve. Jer oni su bez zakletve postali svećenicima, ²¹a on sa zakletvom Onoga koji mu reče:

Zakleo se Gospodin i neće se pokajati:

"Zauvijek ti si svećenik".

²²Utoliko je Isus i postao jamac boljega Saveza.

²³K tomu, mnogo je bilo svećenika jer ih je smrt priječila trajno ostati. ²⁴A on, jer ostaje dovijeka, ima neprolazno svećeništvo. ²⁵Zato i može do kraja spasavati one koji po njemu pristupaju k Bogu - uvijek živ da se za njih zauzima.

²⁶Takav nam Veliki svećenik i bijaše potreban - svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grešnika i uzvišeniji od nebesa - ²⁷koji ne treba da kao oni veliki svećenici danomice prinosi žrtve najprije za svoje grijeha, a onda za grijeha naroda. To on učini jednom prinijevši samoga sebe. ²⁸Zakon doista postavi za velike svećenike ljude podložne slabosti, a riječ zakletve - nakon Zakona - Sina zauvijek usavršena.

C. SAVRŠENOST VELIKOGA SVEĆENIKA ISUSA (Heb 8,1)

1. STARO BOGOSLUŽJE NEDOSTATNO (Heb 8,1)

Uvod (Heb 8,1)

Heb 8.

A glavno u ovom izlaganju jest: takva imamo Velikog svećenika koji *sjede zdesna* prijestolja Veličanstva na nebesima ²kao bogoslužnik Svetinje i Šatora istinskoga što ga podiže Gospodin, a ne čovjek.

³Doista, svaki se veliki svećenik postavlja da prinosi darove i žrtve. Odatle je potrebno da i on ima što bi prinio. ⁴Svakako, da je na zemlji, ne bi bio svećenik jer postoje oni koji po Zakonu prinose darove. ⁵Oni služe slici i sjeni onoga nebeskoga, kako je upućen Mojsije kad se spremao praviti šator: *Pazi, veli doista, načini sve po praliku koji ti je pokazan na brdu.*

⁶Ovako mu pak dopalo uzvišenije bogoslužjenje koliko je Posrednik boljega Saveza, koji je uzakonjen na boljim obećanjima.

Neuspješnost staroga Saveza (Heb 8,7)

⁷Da je, zbilja, onaj prvi bio besprijekoran, ne bi se drugome tražilo mjesto. ⁸Doista, kudeći ih veli:
*Evo dolaze dani - govori Gospodin -
kad ću s domom Izraelovim
i s domom Judinim
dovršiti novi Savez.*
⁹*Ne Savez kakav učinih s ocima njihovim
u dan kad ih uzeh za ruku
da ih izvedem iz zemlje egipatske
jer oni ne ustrajaše u mom Savezu
pa i ja zanemarih njih - govori Gospodin.*
¹⁰*Nego, ovo je Savez kojim ću se svezati
s domom Izraelovim
nakon ovih dana - govori Gospodin:
Zakone ću svoje staviti u dušu njihovu
i upisati ih u njihova srca.
I bit ću Bog njihov,
a oni narod moj.*
¹¹*I neće više nitko učiti sugrađanina
i nitko brata svoga govoreći:
"Spoznaj Gospodina",
ta svi će me poznavati,
malo i veliko,*
¹²*jer ću se smilovati bezakonjima njihovim
i grijeha se njihovih neću više spominjati.*
¹³Kad veli novi, ostari onaj prvi. Što pak stOari i dotrajava, blizu je nestanku.

Ustanove starog bogoštovlja nedjelotvorne (Heb 9,1)

Heb 9.

I onaj prvi je, svakako, imao bogoštovne uredbe i Svetinju, ali ovosvjetsku. ²Šator je uistinu bio uređen: prvi, u kojem bijaše svijećnjak, stol i prinos kruhova, a zove se Svetinja; ³iza druge pak zavjese bio je Šator zvan Svetinja nad svetinjama - ⁴u njoj zlatni kadionik i Kovčeg saveza, sav optočen zlatom, a u njemu zlatna posuda s manom i štap Aronov, koji je ono procvao, i ploče Saveza; ⁵povrh njega pak kerubi Slave što osjenjuju Pomirilište. O tom ne treba sada potanko govoriti.

⁶Pošto je to tako uređeno, u prvi Šator stalno ulaze svećenici obavljati bogoslužje, ⁷a u drugi jednom godišnje samo veliki svećenik, i to ne bez krvi koju prinosi za sebe i za nepažnje naroda. ⁸Time Duh Sveti očituje da još nije otkriven put u Svetinju dok još postoji prvi Šator. ⁹To je slika za sadašnje vrijeme: prinose se darovi i žrtve koje ne mogu u savjesti usavršiti bogoslužnika - ¹⁰sve same na ićima i pićima i raznim pranjima utemeljene tjelesne uredbe, nametnute do časa ispravka.

2. ŽRTVA KRISTOVA DJELOTVORNA I KONAČNA (Heb 9,11)

Nove uredbe (Heb 9,11)

¹¹Krist se pak pojavi kao Veliki svećenik budućih dobara pa po većem i savršenijem Šatoru - nerukotvorenu, koji nije od ovoga stvorenja - ¹²i ne po krvi jaraca i junaca, nego po svojoj uđe jednom zauvijek u Svetinju i nađe vječno otkupljenje.

¹³Doista, ako već pošćropljena krv jaraca i bikova i pepeo junićin posvećuje onećišćene, daje tjelesnu ćistoću, ¹⁴koliko će više krv Krista - koji po Duhu vjećnom samoga sebe bez mane prinese Bogu - oćistiti savjest našu od mrtvih djela, na službu Bogu živomu!

Novi Savez (Heb 9,15)

¹⁵A radi ovoga je Posrednik novoga Saveza: da po smrti za otkupljenje prekršaja iz starog Saveza pozvani zadobiju obećanu vječnu baštinu. ¹⁶Jer gdje je posrijedi savez-oporuka, potrebno je dokazati smrt oporućitelja. ¹⁷Oporuka je doista valjana tek nakon smrti: nikad ne vrijedi dok oporućitelj živi. ¹⁸Stoga ni onaj prvi Savez nije bez krvi ustanovljen. ¹⁹Pošto je svemu narodu priopćio svaku zapovijed zakonsku, uze Mojsije krv junaca i jaraca s vodom i grimiznom vunom i izopom te samu Knjigu i sav narod pošćropi ²⁰govoreći: *Ovo je krv Saveza koji vam odredi Bog;* ²¹a onda krvlju slično pošćropi i Šator i sve bogoslužno posuće. ²²I gotovo se sve po zakonu ćisti krvlju i bez prolićevanja krvi

nema oprostjenja. ²³Ako se dakle time čiste slike onoga što je na nebu, potrebno je da se samo to nebesko čisti žrtvama od tih uspješnijima.

Ulazak u nebo (Heb 9,24)

²⁴Krist doista ne uđe u rukotvorenu Svetinju, protulik one istinske, nego u samo nebo: da se sada pojavi pred licem Božjim za nas. ²⁵Ne da mnogo puta prinosi samoga sebe kao što veliki svećenik svake godine ulazi u Svetinju s tuđom krvlju; ²⁶inače bi bilo trebalo da trpi mnogo puta od postanka svijeta. No sada se pojavio, jednom na svršetku vjekova, da grijeh dokine žrtvom svojom.

²⁷I kao što je ljudima jednom umrijeti, a potom na sud, ²⁸tako i Krist: jednom se prinese da grijehe mnogih ponese, a drugi će se put - bez obzira na grijeh - ukazati onima koji ga iščekuju sebi na spasenje.

D. KRIST - UZROK VJEČNOGA SPASENJA (Heb 10,1)

Nedostatnost zakona s ponavljanjem žrtava (Heb 10,1)

Heb 10.

Budući da Zakon ima tek sjenu budućih dobara, a ne sam lik zbiljnosti, on uistinu žrtvama koje se - iz godine u godinu iste - neprestano prinose ne može nikada usavršiti one što pristupaju. ²Ta ne bi li se prestale prinostiti kad bogoslužnici, jednom očišćeni, ne bi više imali nikakve svijesti grijeha? ³Ali po njima se iz godine u godinu podsjeća na grijehe.

Kristova žrtva zamjenjuje izvanjske žrtve (Heb 10,4)

⁴Jer krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijeha. ⁵Zato On ulazeći u svijet veli:

*Žrtva i prinos ne mile ti se,
nego si mi tijelo pripravio;
⁶paljenice i okajnice ne sviđaju ti se.*

*⁷Tada rekoh: "Evo dolazim!"
U svitku knjige piše za mene:
"Vršiti, Bože, volju tvoju!"*

⁸Pošto gore reče: *Žrtve i prinosi, paljenice i okajnice* - koje se po Zakonu prinose - *ne mile ti se i ne sviđaju*, ⁹veli zatim: *Evo dolazim vršiti volju tvoju!* Dokida prvo da uspostavi drugo.

¹⁰U toj smo volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek.

Krist Veliki svećenik zamjenjuje stare svećenike (Heb 10,11)

¹¹I svaki je svećenik dan za danom u bogoslužju te učestalo prinosi iste žrtve, koje nikako ne mogu odnijeti grijeha. ¹²A ovaj, pošto je prinio jednu jedincatu žrtvu za grijehe, zauvijek *sjede zdesna Bogu* ¹³čekajući otad *dok se neprijatelji ne podlože za podnožje nogama njegovim*. ¹⁴Jednim uistinu prinosom zasnaga usavrši posvećene.

Novi Savez dostaje bez žrtava (Heb 10,15)

¹⁵A to nam svjedoči i Duh Sveti. Pošto je doista rekao:

*¹⁶"Ovo je Savez kojim ću se svezati s njima
nakon ovih dana",
Gospodin govori:*

*"Zakone ću svoje staviti u njihova srca
i upisati ih u dušu njihovu.*

¹⁷I grijeha se njihovih i bezakonja njihovih

neću više spominjati." ¹⁸A gdje su grijesi oprostjeni, nema više prinosa za njih.

ZAKLJUČNA OPOMENA (Heb 10,19)

Od izlaganja k poticanju (Heb 10,19)

¹⁹Imamo dakle, braćo, slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj - ²⁰put nov i živ što nam ga On otvori kroz zavjesu, to jest svoje tijelo; ²¹imamo i Velikog svećenika nad kućom Božjom. ²²Pristupajmo stoga s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem očišćenih od zle savjesti i tijela oprana čistom vodom. ²³Čuvajmo nepokolebljivu vjeru nade jer je vjeran Onaj koji dade obećanje. ²⁴I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela ²⁵te ne propuštamo svojih sastanaka, kako je u nekih običaj, nego se hrabrimo, to više što više vidite da se bliži Dan.

Strašni izgledi grešnika (Heb 10,26)

²⁶Jer ako svojevolumno griješimo pošto primismo spoznanje istine, nema više žrtve za grijehe, ²⁷nego strašno isčekivanje suda i bijesa ognja što će proždrijeti protivnike. ²⁸Je li tko prekršio Zakon Mojsijev, bez milosrđa *biva pogubljen na osnovi dvojice ili trojice svjedoka*. ²⁹Zamislite koliko li će goru kaznu zavrijediti tko Sina Božjega pogazi, i nečistom smatra *krv Saveza* kojom je posvećen, i Duha milosti pogrdi? ³⁰Ta poznajemo Onoga koji je rekao: *Moja je odmazda, ja ću je vratiti; i još: Sudit će Gospodin svome puku*. ³¹Strašno je upasti u ruke Boga živoga.

Velikodušnost u prošlosti (Heb 10,32)

³²A spomenite se onih prvih dana kada ste, tek prosvijetljeni, izdržali veliku patničku borbu: ³³ovamo javno izvrgnuti porugama i nevoljama, onamo postavši zajedničari onih s kojima se tako postupalo. ³⁴I doista, sa sužnjevima ste suosjećali i s radošću prihvatili otimanje dobara znajući da imate bolji, trajan posjed. ³⁵Ne gubite dakle pouzdanja! Pripada mu velika plaća! ³⁶Postojanosti vam uistinu treba da biste vršili volju Božju zadobili obećano.

³⁷Jer još *malo, sasvim malo,*
i Onaj koji dolazi doći će
i neće zakasniti

³⁸A *pravednik će moj od vjere živjeti,*
ako li pak otpadne,
*ne mili se on duši mojoj.*³⁹A mi nismo od onih koji otpadaju, sebi na propast, nego od onih koji vjeruju na spas duše.

IV. VJERA I USTRAJNOST (Heb 11,1)

1. VJERA PRAOTACA (Heb 11,1)

Heb 11.

A vjera je već neko imanje onoga čemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnost kojih ne vidimo. ²Zbog nje stari primiše svjedočanstvo.

³Vjerom spoznajemo da su svjetovi uređeni riječju Božjom tako te ovo vidljivo ne posta od nečega pojavnoga.

⁴Vjerom Abel prinese Bogu bolju žrtvu nego Kain. Po njoj primi svjedočanstvo da je pravedan - *Bog nad njegovim darovima posvjedoči* - po njoj i mrtav još govori.

⁵Vjerom Henok bi prenesen da ne vidi smrti te *iščeknu jer ga je prenio Bog*. Doista, prije prijenosa primio je svjedočanstvo *da omilje Bogu*. ⁶A bez vjere nemoguće je omiljeti Bogu jer tko mu pristupa, vjerovati mora da postoji i da je platac onima koji ga traže.

⁷Vjerom Noa, upućen u ono što još ne bijaše vidljivo, predano sagradi korablju na spasenje svoga doma. Time osudi svijet i postade baštinikom vjerničke pravednosti.

⁸Vjerom pozvan, Abraham posluša i zaputi se u kraj koji je imao primiti u baštinu, zaputi se ne znajući kamo ide. ⁹Vjerom se kao pridošlica naseli u obećanoj zemlji kao u tuđini, prebivajući pod šatorima s Izakom i Jakovom, subaštinicima istog obećanja, ¹⁰jer iščekivaše onaj utemeljeni Grad kojemu je graditelj i tvorac Bog.

¹¹Vjerom i Sara unatoč svojoj dobi zadobi moć da začne jer vjernim smatraše Onoga koji joj dade obećanje. ¹²Zato od jednoga, i to obamrla, nastala mnoštvo *poput zvijezda na nebu i pijeska nebrojena na obali morskoj*.

¹³U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanja, već su ih samo izdaleka vidjeli i pozdravili priznavši da su *stranci i pridošlice* na zemlji. ¹⁴Doista, koji tako govore, jasno očituju da domovinu traže. ¹⁵Dakako, da su mislili na onu iz koje su izišli, imali bi još prilike vratiti se u nju. ¹⁶Ali sada oni čekaju za boljom, to jest nebeskom. Stoga se Bog ne stidi zvati se Bogom njihovim: ta pripremio im je Grad.

¹⁷Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinca prikazivaše on koji je primio obećanje, ¹⁸kome bi rečeno: *Po Izaku će ti se nazivati potomstvo!* - ¹⁹uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrisiti. Zato ga u predsluci i ponovno zadobi.

²⁰Vjerom baš u pogledu budućnosti Izak blagoslovi Jakova i Ezava. ²¹Vjerom Jakov, umirući, blagoslovi oba sina Josipova i duboko se *prignu oslonjen na vrh svojega štapa*. ²²Vjerom Josip na umoru napomenu ono o izlasku sinova Izraelovih i dade zapovijed o svojim kostima.

²³Vjerom su Mojsija netom rođena *tri mjeseca krili* njegovi roditelji jer *vidješe* da je djetesce *lijepo* i nisu se bojali kraljeve naredbe. ²⁴Vjerom Mojsije, već *odrastao*, odbi zvati se sinom kćeri faraonove.

²⁵Radije izabra biti zlostavljan zajedno s Božjim narodom, nego se časovito okoristiti grijehom. ²⁶Većim je bogatstvom od blaga egipatskih smatrao muku Kristovu jer je gledao na plaću. ²⁷Vjerom napusti Egipat, ne bojeći se bijesa kraljeva, postojan kao da Nevidljivoga vidi. ²⁸Vjerom je obavio *pashu* i škropljenje *krvlju* da *Zatornik* ne dotakne prvenaca Izraelovih.

²⁹Vjerom prođoše Crvenim morem kao po suhu, što i Egipćani pokušase, ali se potopiše. ³⁰Vjerom zidine jerihonske padoše nakon sedmodnevnoga ophoda. ³¹Vjerom Rahaba, bludnica, ne propade zajedno s nepokornicima jer s mirom primi uhode.

³²I što još da kažem? Ta ponestat će mi vremena, počnem li raspredati o Gideonu, Baraku, Samsonu, Jiftahu, Davidu, pa Samuelu i prorocima, ³³koji su po vjeri osvojili kraljevstva, odjelotvorili pravednost, zadobili obećano, začepili ralje lavovima, ³⁴pogasili žestinu ognja, umakli oštrici mača, oporavili se od slabosti, ojačali u boju, odbili navale tuđinaca. ³⁵Žene su po uskrsnuću ponovno zadobile svoje pokojne. Drugi pak, stavljeni na muke, ne prihvatiše oslobođenja da bi ih zapalo bolje uskrsnuće. ³⁶Drugi su opet iskusili izrugivanja i bičeve, pa i okove i tamnicu. ³⁷Kamenovani su, piljeni, poubijani oštricom mača, potucali se u runima, u kozjim kožusima, u oskudici, potlačeni, zlostavljani - ³⁸svijet ih ne bijaše dostojan - vrludali po pustinjama, gorama, pećinama i pukotinama zemaljskim.

³⁹I svi oni po vjeri, istina, primiše svjedočanstvo, ali ne zadobiše obećano ⁴⁰jer Bog je za nas predvidio nešto bolje da oni bez nas ne dođu do savršenstva.

2. POTREBA POSTOJANOSTI (Heb 12,1)

Poziv na postojanost (Heb 12,1)

Heb 12.

Zato i mi, okruženi tolikim oblakom svjedoka, odložimo svaki teret i grijeh koji nas sapinje te postojano trčimo u borbu koja je pred nama! ²Uprimo pogled u Početnika i Dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu te *sjedi zdesna* prijestolja Božjega. ³Doista pomno promotrite njega, koji podnese toliko protivljenje grešnika protiv sebe, da - premoreni - ne klonete duhom.

Temelji jakosti (Heb 12,4)

⁴Ta još se do krvi ne oduprijeste u borbi protiv grijeha. ⁵Pa zar ste zaboravili opomenu koja vam je kao sinovima upravljena:

*Sine moj, ne omalovažavaj stega Gospodnje
i ne kloni kad te on ukori.*

⁶*Jer koga Gospodin ljubi,
onoga i stegom odgaja,
šiba sina koga voli.*

⁷Poradi vašega odgajanja trpite. Bog s vama postupa kao sa sinovima: a ima li koji sin kojega otac stegom ne odgaja? ⁸Pa ako niste pod stegom, na kojoj su svi imali udjela, onda ste kopilad, a ne djeca. ⁹Zatim, tjelesne smo oce imali odgojiteljima i poštovali ih. Pa nećemo li se kudikamo više podlagati Ocu duhova te živjeti? ¹⁰Oni su nas doista nešto malo dana stegom odgajali kako se njima činilo, a On - nama na korist, da postanemo sudionici njegove svetosti.

¹¹Isprva se doduše čini da nijedno odgajanje nije radost, nego žalost, ali onima koji su njime uvježbani poslije donosi mironosni plod pravednosti. ¹²Zato uspravite *ruke klonule* i *koljena klecava*, ¹³*poravnite staze za noge svoje* da se hromo ne iščaši, nego, štoviše, da ozdravi.

V. PORAVNITE STAZE (Heb 12,14)

1. ESHATOLOŠKA OPOMENA (Heb 12,14)

¹⁴Nastojte oko mira sa svima! I oko posvećenja bez kojega nitko neće vidjeti Gospodina! ¹⁵Pripazite da se tko ne sustegne od milosti Božje, da kakav gorki korijen ne proklija pa ne unese zabunu i ne zarazi mnoge, ¹⁶da tko ne postane bludnik ili svetogrdnik kao Ezav, koji za jedan jedini obrok *proda svoje prvorodstvo*. ¹⁷Ta znate da je i poslije, kad je htio baštiniti blagoslov, odbačen jer nije našao mogućnosti promjene premda ju je sa suzama tražio. ¹⁸Jer niste pristupili opipljivoj gori i usplamtjelu ognju, ni mraku, tami i vohoru, ¹⁹ni ječanju trublje i tutnjavi riječi. - Koji su je slušali, zamoliše da im se više ne govori ²⁰jer nisu podnosili naredbe: *Ako se ma i živinče dotakne brda, neka se kamenuje!* ²¹I prizor bijaše tako strašan da Mojsije reče: "*Strah me je i drščem!*" - ²²Nego, vi ste pristupili gori Sionu i

gradu Boga živoga, Jeruzalemu nebeskom, nebrojenim tisućama anđela, svečanom skupu, ²³Crkvi prvorodenaca zapisanih na nebu, Bogu, sucu sviju, dusima savršenih pravednika ²⁴i Posredniku novog Saveza - Isusu - i krvi škropljeničkoj što snažnije govori od Abelove.

²⁵Pazite da ne odbijete Onoga koji vam govori! Jer ako ne umakoše oni što su odbili onoga koji je na zemlji davao upute, kudikamo ćemo manje mi ako se okrenemo od Onoga koji ih daje s nebesa. ²⁶Njegov glas tada zemlju uzdrma, sada pak obećava: *Još jednom ja ću potresti ne samo zemlju nego i nebo.* ²⁷Ono "još jednom" pokazuje da će, kao stvoreno, uminuti ono uzdrmano da ostane ono neuzdrmljivo. ²⁸Zato jer smo primili kraljevstvo neuzdrmljivo, iskazujmo zahvalnost iz koje služimo Bogu kako je njemu milo, s predanjem i strahopoštovanjem. ²⁹Jer Bog je naš *oganj što proždire*.

2. KRŠĆANSKO VLADANJE (Heb 13,1)

Heb 13.

Bratoljublje neka je trajno! ²Gostoljublja ne zaboravljajte: njime neki, i ne znajući, ugostiše anđele! ³Sjećajte se uznika kao suuznici; zlostavljanih - ta i sami ste u tijelu! ⁴Ženidba neka bude u časti u sviju i postelja neokaljana! Jer bludnicima će i preljubicima suditi Bog. ⁵U življenju ne budite srebrolupci, zadovoljni onim što imate! Ta on je rekao: *Ne, neću te zapustiti i neću te ostaviti.* ⁶Zato možemo pouzdano reći:

*Gospodin mi je pomoćnik, ja ne strahujem:
što mi tko može?*

3. JELA ILI MILOST (Heb 13,7)

⁷Spominjite se svojih glavara koji su vam nevješćivali riječ Božju: promatrajući kraj njihova života, nasljedujte njihovu vjeru. ⁸Isus Krist jučer i danas isti je - i uvijek. ⁹Ne dajte se zanijeti različitim tuđim naucima! Jer bolje je srce utvrđivati milošću nego jelima, koja nisu koristila onima što su ih obdržavali. ¹⁰Imamo žrtvenik s kojega nemaju pravo jesti služitelji Šatora. ¹¹Jer tijela životinja, kojih *krv veliki svećenik unosi za grijeh u Svetinju, spaljuju se izvan tabora.* ¹²Zato i Isus, da bi vlastitom krvlju posvetio narod, trpio je izvan vrata. ¹³Stoga iziđimo k njemu izvan tabora noseći njegovu muku. ¹⁴Jer nemamo ovdje trajna grada, nego onaj budući tražimo. ¹⁵Po njemu dakle neprestano prinosimo Bogu *žrtvu hvalbenu, to jest plod usana* što ispovijedaju ime njegovo. ¹⁶Dobrotvornosti i zajedništva ne zaboravljajte jer takve su žrtve mile Bogu!

¹⁷Poslušni budite svojim glavarima i podložni jer oni bdiju nad vašim dušama kao oni koji će polagati račun; neka to čine s radošću, a ne uzdišući jer vam to ne bi bilo korisno.

¹⁸Molite za nas! Uvjereni smo doista da imamo dobru savjest i u svemu se želimo dobro ponašati. ¹⁹Ursdnije vas pak molim: učinite to kako bih vam se što brže vratio.

ZAKLJUČAK (Heb 13,20)

²⁰A Bog mira,
koji *po krvi vječnoga Saveza*
od mrtvih *izvede*
velikoga *Pastira ovaca*,
Gospodina našega Isusa,
²¹osposobio vas za svako dobro djelo
da vršite volju njegovu,
činio u nama
što je njemu milo,
po Isusu Kristu,
komu slava u vijeke vjekova. Amen.

Popratna riječ (Heb 13,22)

²²Molim vas, braćo, podnesite ovu riječ ohrabrenja: ta samo vam ukratko napisah! ²³Znajte: naš je brat Timotej oslobođen. Ako uskoro stigne, s njime ću vas pohoditi.

²⁴Pozdravite sve svoje glavare i sve svete!

Pozdravljaju vas ovi iz Italije.

²⁵Milost sa svima vama!

Katoličke poslanice

Jakovljeva poslanica (Jak.)

Naslov i pozdrav (Jak 1,1)

Jak 1.

Jakov, sluga Boga i Gospodina Isusa Krista: dvanaestoroma plemena Raseljeništva pozdrav.

Korist kušnje (Jak 1,2)

²Pravom radošću smatrajte, braćo moja, kad upadnete u razne kušnje ³znajući da prokušnost vaše vjere rađa postojanošću. ⁴Ali neka postojanost bude na djelu savršena da budete savršeni i potpuni, bez ikakva nedostataka. ⁵Nedostaje li komu od vas mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje rado i bez negodovanja, i dat će mu se. ⁶Ali neka ište s vjerom, bez ikakva kolebanja. Jer kolebljivac je sličan morskome valovlju, uzburkanu i gonjenu. ⁷Neka takav ne misli da će primiti što od Gospodina - ⁸čovjek duše dvoumne, nepostojan na svim putovima svojim. ⁹Neka se brat niska soja ponosi svojim uzvišenjem, ¹⁰a bogataš svojim poniženjem. Ta *proći će kao cvijet trave*: ¹¹sunce ogranu žarko te *usahnu trava i cvijet njezin uvenu*; dražest mu lica propade. Tako će i bogataš na stazama svojim usahnuti. ¹²Blago čovjeku koji trpi kušnju: prokušan, primit će vijenac života koji je Gospodin obećao onima što ga ljube.

Božja svetost (Jak 1,13)

¹³Neka nitko u napasti ne rekne: "Bog me napastuje." Ta Bog ne može biti napastovan na zlo, i ne napastuje nikoga. ¹⁴Nego svakoga napastuje njegova požuda koja ga privlači i mami. ¹⁵Požuda zatim, zatrudnivši, rađa grijehom, a grijeh izvršen rađa smrću. ¹⁶Ne varajte se, braćo moja ljubljena! ¹⁷Svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je, silazi od Oca svjetilau kome nema promjeneni sjene od mijene. ¹⁸Po svom naumu on nas porodi riječju Istineda budemo prvina nekanjegovih stvorova.

Prava bogoljubnost (Jak 1,19)

¹⁹Znajte, braćo moja ljubljena! Svatko neka bude brz da sluša, spor da govori, spor na srdžbu. ²⁰Jer srdžba čovjekova ne čini pravde Božje. ²¹Zato odložite svaku prljavštinu i preostalu zloću i sa svom krotkošću primite usađenu riječ koja ima moć spasiti duše vaše. ²²Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe. ²³Jer ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: ²⁴promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše. ²⁵A koji se ogleda u savršenom zakonu slobode i uza nj prione, ne kao zaboravan slušatelj nego djelotvoran izvršitelj, blažen će biti u svem djelovanju svome. ²⁶Smatra li se tko bogoljubnim, a ne obuzdava svoga jezika, nego zavarava srce svoje, isprazna je njegova bogoljubnost. ²⁷Bogoljubnost čista i neokaljana jest: zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji, čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta.

Nepristranost (Jak 2,1)

Jak 2.

Braćo moja, vjeru Gospodina našega Isusa Krista slavnoga ne miješajte s pristranošću! ²Dođe li na vaš sastanak čovjek sa zlatnim prstenjem, u sjajnoj odjeći, a dođe i siromah u bijednoj odjeći ³i vi se zagledate u onoga što nosi sjajnu odjeću te reknete: "Ti lijepo ovdje sjedni!", a siromahu reknete: "Ti stani - ili sjedni - ondje, podno podnožja moga!", ⁴niste li u sebi pristrano sudili te postali suci što naopako sude? ⁵Čujte, braćo moja ljubljena: nije li Bog one koji su svijetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube? ⁶A vi prezreste siromaha! Ne tlače li vas upravo bogataši? Ne vuku li vas baš oni na sudove? ⁷Ne psuju li oni lijepo Ime na vas zazvano? ⁸Ako doista izvršujete kraljevski zakon po Pismu: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga*, dobro činite; ⁹ako li ste pristrani, grijeh činite i Zakon vas osuđuje kao prijestupnike. ¹⁰Ta tko sav Zakon ušćuva, a u jednome samo posrne, postao je krivac svega. ¹¹Jer tko reče: *Ne čini preljuba*, reče i: *Ne ubij*. Ako dakle i ne činiš preljuba, a ubiješ, postao si prijestupnik Zakona. ¹²Tako govorite i tako činite kao oni koji imaju biti suđeni po zakonu slobode. ¹³Jer nemilosrdan je sud onomu tko ne čini milosrđa; a milosrđe likuje nad sudom.

Vjera i djela (Jak 2,14)

¹⁴Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? ¹⁵Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje ¹⁶pa im tkogod od vas rekne: "Hajdete u miru, grijte se i

sitite", a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? ¹⁷Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. ¹⁸Inače, mogao bi tko reći: "Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru. ¹⁹Ti vjeruješ da je jedan Bog? Dobro činiš! I đavli vjeruju, i dršću." ²⁰Hoćeš li spoznati, šuplja glavo, da je vjera bez djela jalova? ²¹Zar se Abraham, otac naš, ne opravda djelima, kad na žrtvenik prinese Izaka, sina svoga? ²²Vidiš: vjera je surađivala s djelima njegovim i djelima se vjera usavršila ²³te se ispunilo Pismo koje veli: *Povjerovala Abraham Bogu i uračuna mu se u pravednost* pa prijatelj Božji posta. ²⁴Gledajte: čovjek se opravdava djelima, a ne samom vjerom. ²⁵Ne opravda li se slično, djelima, i Rahaba bludnica kad primi glasnike i drugim ih putom izvede? ²⁶Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva.

Obuzdavanje jezika (Jak 3,1)

Jak 3.

Neka vas, braćo moja, ne bude mnogo učitelja! Ta znate: bit ćemo strože suđeni. ²Doista, svi mnogo griješimo. Ako tko u govoru ne griješi, savršen je čovjek, vrstan zauzdati i cijelo tijelo. ³Ubacimo li uzde u usta konjima da ih sebi upokorimo, upravljamo i cijelim tijelom njihovim. ⁴Evo i lađa: tolike su i silni ih vjetrovi gone, a neznatno ih kormilo upravlja kamo kormilarova volja hoće. ⁵Tako i jezik: malen je ud, a velikim se može ponositi. Evo: kolicna vatra koliku šumu zapali! ⁶I jezik je vatra, svijet nepravda jezik je među našim udovima, kalja cijelo tijelo te, zapaljen od pakla, zapaljuje kotač života. ⁷Doista, sav rod zvijeri i ptica, gmazova i morskih životinja dade se ukrotiti, i rod ih je ljudski ukrotio, ⁸a jezik - zlo nemirno, pun otrova smrtonosnog - nitko od ljudi ne može ukrotiti. ⁹Njime blagoslivljamo Gospodina i Oca, njime i proklinjemo ljude na sliku Božju stvorene: ¹⁰iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. Ne smije se, braćo moja, tako događati! ¹¹Zar vrelo na isti otvor šiklja slatko i gorko? ¹²Može li, braćo moja, smokva roditi maslinama ili trs smokvama? Ni slan izvor ne može dati slatke vode.

Prava i lažna mudrost (Jak 3,13)

¹³Je li tko mudar i razborit među vama? Neka dobrim življenjem pokaže svoja djela u mudroj blagosti. ¹⁴Ako u srcu imate gorku zavist i svadljivost, ne uznosite se i ne lažite protiv istine! ¹⁵Nije to mudrost koja odozgor silazi, nego zemaljska, ljudska, đavolska. ¹⁶Ta gdje je zavist i svadljivost, ondje je nered i svako zlo djelo. ¹⁷A mudrost odozgor ponajprije čista je, zatim mirotvorna, milostiva, poučljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana, nehinjena. ¹⁸Plod se pak pravednosti u miru sije onima koji tvore mir.

Protiv nesloga (Jak 4,1)

Jak 4.

Odakle ratovi, odakle borbe među vama? Zar ne odavde: od pohota što vojuju u udovima vašim? ²Žudite, a nemate; ubijate i hlepitate, a ne možete postići; borite se i ratujete. Nemate jer ne ištete. ³Ištete, a ne primete jer rđavo ištete: da u pohotama svojim potratite. ⁴Preljubnici! Ne znate li da je prijateljstvo sa svijetom neprijateljstvo prema Bogu? Tko god dakle hoće da bude prijatelj svijeta, promeće se u neprijatelja Božjega. ⁵Ili mislite da Pismo uzalud veli: Ljubomorno čezne za duhom što ga nastani u nama? ⁶A daje on i veću milost. Zato govori: *Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost*. ⁷Podložite se dakle Bogu! Oduprite se đavlui pobjeći će od vas! ⁸Približite se Bogui on će se približiti vama! Očistite ruke, grešnici! Očistite srca, dvoličnjaci! ⁹Zakukajte, protužite, proplačite! Smijeh vaš nek se u plač obrati i radost u žalost! ¹⁰Ponizite se pred Gospodinom on će vas uzvisiti! ¹¹Ne ogovarajte, braćo, jedni druge! Tko ogovara ili sudi brata svoga, ogovara i sudi Zakon. A sudiš li Zakon, nisi vršitelj nego sudac Zakona. ¹²Jedan je Zakonodavac i Sudac: Onaj koji može spasiti i pogubiti. A tko si ti da sudiš blišnjega?

Krivo samopouzdanje (Jak 4,13)

¹³De sada, vi što govorite: "Danas ili sutra otići ćemo u taj i taj grad, provesti ondje godinu, trgovati i zaraditi", ¹⁴a ne znate što će sutra biti. Ta što je vaš život? Dašak ste što se načas pojavi i zatim nestane! ¹⁵Umjesto da govorite: "Htjedne li Gospodin, živjet ćemo i učiniti ovo ili ono", ¹⁶vi se razmećete svojim hvastanjima! Svako je takvo hvastanje opako. ¹⁷Znati dakle dobro činiti, a ne činiti - grijeh je.

Opomena bogatašima (Jak 5,1)

Jak 5.

De sada, bogataši, proplačite i zakukajte zbog nevolja koje će vas zadesiti! ²Bogatstvo vam istrunu, haljine vaše postadoše hrana moljcima, ³zlato vam i srebro zarđa i rđa će njihova biti svjedočanstvo protiv vas te će kao vatra izjesti tijela vaša! Zgrnuste blago u posljednje dane! ⁴Evo: plaća kosaca

vaših njiva - koju im uskratiste - više i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospoda nad Vojskama. ⁵Raskošno ste na zemlji i razvratno živjeli, utoviste srca svoja za dan klanja! ⁶Osudiste i ubiste pravednika: on vam se ne suprotstavlja!

Strpljivost i molitva (Jak 5,7)

⁷Strpite se dakle, braćo, do Dolaska Gospodnjega! Evo: ratar iščekuje dragocjeni urod zemlje, strpljiv je s njime dok ne dobije kišu *ranu i kasnu*. ⁸Strpite se i vi, očvrsnite srca jer se Dolazak Gospodnji približio! ⁹Ne tužite se jedni na druge da ne budete osuđeni! Evo: sudac stoji pred vratima! ¹⁰Za uzor strpljivosti i podnošenja zala uzmite, braćo, proroke koji su govorili u ime Gospodnje. ¹¹Eto: blaženima nazivamo one koji ustrajaše. Za postojanost Jobovu čustite i nakanu Gospodnju vidjeste jer *milostiv je Gospodin i milosrdan*! ¹²Prije svega, braćo moja, ne zaklinjite se ni nebom ni zemljom, ni ikojom drugom zakletvom. Vaše "da" neka bude "da", i "ne" - "ne", da ne padnete pod sud. ¹³Pati li tko među vama? Neka moli! Je li tko radostan? Neka pjeva hvalospjeve! ¹⁴Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje ¹⁵pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i ako je sagriješio, oprost će mu se. ¹⁶Ispovijedajte dakle jedni drugima grijeha i molite jedni za druge da ozdravite! Mnogo može žarka molitva pravednikova. ¹⁷Ilija bijaše čovjek baš kao i mi; usrdno se pomoli da ne bude kiše i kiše nije bilo na zemlji tri godine i šest mjeseci. ¹⁸Zatim se ponovno pomoli te nebo dade kišu i zemlja iznese urod svoj. ¹⁹Braćo moja, odluta li tko od vas od istine pa ga tkogod vrati, ²⁰znajte: tko vrati grešnika s lutalačkog puta njegova, spasiće dušu njegovu od smrti i pokriti mnoštvo grijeha.

Prva Petrova poslanica (1 Pt.)

Naslov i pozdrav (1 Pt 1,1)

1 Pt 1.

Petar, apostol Isusa Krista: putnicima Raseljeničtva u Pontu, Galaciji, Kapadociji, Aziji i Bitiniji, ²po predznanju Boga Oca, posvećenjem Duha izabranima da budu poslušni te pošćropljeni krvlju Isusa Krista. Punina vam milosti i mira!

Životna nada (1 Pt 1,3)

³Blagoslovljen Bog
i Otac Gospodina našega Isusa Krista
koji nas po velikom milosrđu svojem
uskršnućem Isusa Krista od mrtvih
nanovo rodi za životnu nadu,
⁴za baštinu neraspadljivu,
neokaljanu i neuvelu,
pohranjenu na nebesima za vas,
⁵vas koje snaga Božja
po vjeri čuva
za spasenje,
spremno da se objavi
u posljednje vrijeme.

⁶Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog razlićitih kušnja: ⁷da prokušanost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. ⁸Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene ⁹što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša.

¹⁰To su spasenje istraživali i pronicali proroci koji prorokovahu o milosti vama namijenjenoj. ¹¹Pronicali su na koje ili kakvo je vrijeme smjerao Duh Kristov u njima koji je unaprijed svjedočio o Kristovim patnjama te slavama što su nakon njih imale doći: ¹²bi im objavljeno da ne sebi nego vama poslućuju ono što vam sada u Duhu Svetom s neba poslanom navijestiše vaši blagovjesnici, a nada što se i anđeli žude nadviti.

Poziv na svetost. Budnost (1 Pt 1,13)

¹³Zato opašite bokove pameti svoje, trijezni budite i savršeno se pouzdajte u milost koju vam donosi Objavljenje Isusa Krista. ¹⁴Kao poslušna djeca ne suprićujte se prijašnjim požudama iz doba neznanja. ¹⁵Naprotiv, kao što je svet Onaj koji vas pozva, i vi budite sveti u svemu življenju. ¹⁶Ta pisano je: *Budite sveti jer sam ja svet*.

¹⁷Ako dakle Ocem nazivate njega koji nepristrano svakoga po djelu sudi, vrijeme svoga proputovanja proživite u bogobožnosti. ¹⁸Ta znate da od svog ispraznog načina života, što vam ga oci namriješe, niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, ¹⁹nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane. ²⁰On bijaše doduše predviđen prije postanka svijeta, ali se očitova na kraju vremena radi vas ²¹koji po njemu vjerujete u Boga koji ga uskrisi od mrtvih te mu dade slavu da vjera vaša i nada bude u Bogu.

Ljubav (1 Pt 1,22)

²²Pošto ste poslušom istini očistili duše svoje za nehinjeno bratoljublje, od srca žarko ljubite jedni druge. ²³Ta nanovo ste rođeni, ne iz sjemena raspadljiva nego neraspadljiva: riječju Boga koji živi i ostaje. ²⁴Doista,

svako je tijelo kao trava,

sva mu slava ko cvijet poljski:

sahne trava, vene cvijet,

²⁵*ali Riječ Gospodnja ostaje dovijeka.* Ta pak riječ jest evanđelje koje vam je naviješteno.

Jednostavnost (1 Pt 2,1)

1 Pt 2.

Odložite dakle svaku zloću i svaku prijevaru, himbe i zavisti i sva klevetanja. ²Kao novorođenčad žudite za duhovnim, nepatvorenim mlijekom da po njemu uzrastete za spasenje, ³ako ste doista *okusili kako je dobar Gospodin.*

Novo svećenstvo (1 Pt 2,4)

⁴Pristupite k njemu, *Kamenu* živomu što ga, istina, ljudi odbaciše, ali je u očima Božjim izabran, dragocjen, ⁵pa se kao živo kamenje ugrađujete u duhovni Dom za sveto svećenstvo da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu.

⁶Stoga stoji u Pismu:

Evo postavljam na Sionu

kamen odabrani,

dragocjeni kamen ugaoni:

Tko u nj vjeruje,

ne, neće se postidjeti.

⁷Vama dakle koji vjerujete - čast! A onima koji ne vjeruju - *kamen koji odbaciše graditelji postade kamen zaglavni* ⁸*i kamen spoticanja, stijena posrtanja;* oni se o nj spotiču, neposlušni Riječi, za što su i određeni.

⁹A vi ste *rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela* Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojem; ¹⁰vi, nekoć *Ne-narod*, a sada *Narod Božji; vi Ne-mili, a sada Mili.*

Kršćani kao sluge Božje: Među poganima (1 Pt 2,11)

¹¹Ljubljeni! Zaklinjem vas da se kao pridošlice i putnici klonite putenih požuda koje vojuju protiv duše; ¹²življenje vaše među poganima neka bude uzorno da upravo onim za što vas sada potvaraju kao zločince, pošto promotre vaša dobra djela, proslave Boga u dan pohoda.

Prema vlastima (1 Pt 2,13)

¹³Pokoravajte se svakoj ljudskoj ustanovi radi Gospodina: bilo kralju kao vrhovniku, ¹⁴bilo upraviteljima jer ih on šalje da kazne zločince, a pohvale one koji dobro čine. ¹⁵Doista, ovo je Božja volja: da čineći dobro ušutkate neznanje bezumnika. ¹⁶Kao slobodni ljudi - ali ne kao oni kojima je sloboda tek pokrivalom zloće, već kao Božje sluge - ¹⁷sve poštujte, bratstvo ljubite, Boga se bojte, kralja častite!

Prema naopakim gospodarima (1 Pt 2,19)

¹⁸Sluge, budite sa svim poštovanjem pokorni gospodarima, ne samo dobrima i blagima nego i naopakima. ¹⁹To je uistinu milost ako tko radi savjesti, radi Boga podnosi nevolje trpeći nepravedno. ²⁰Kakve li slave doista ako za grijeha udarani strpljivo podnosite? No ako dobro čineći trpite pa strpljivo podnosite, to je Bogu milo.

Primjer Krista Patnika (1 Pt 2,21)

²¹Ta na to ste pozvani jer i Krist je trpio za vas i ostavio vam primjer da idete stopama njegovim.

²²On koji *grijeha ne učini*
nit mu usta prijevaru izustiše;
²³on koji na uvredu nije uvredom uzvraćao
i mučen nije prijetio,
prepuštajući to Suci pravednom;
²⁴on koji u tijelu svom
grijehe naše ponese na drvo
da umrijevši grijesima
pravednosti živimo;
on *čijom se modricom izliječiste.*
²⁵Doista, poput ovaca lutaste,
ali se sada obratiste
k pastiru i čuvaru duša svojih.

U braku (1 Pt 3,1)

1 Pt 3.

Tako i vi, žene, pokoravajte se svojim muževima: ako su neki od njih možda neposlušni Riječi, da i bez riječi budu pridobiveni življenjem vas žena, ²pošto promotre vaše bogoljubno i čisto življenje. ³Vaš nakit neka ne bude izvanjski - pletenje kose, kićenje zlatom ili oblačenje haljina. ⁴Nego: čovjek skrovita srca, neprolazne ljepote, blaga i smirena duha. To je pred Bogom dragocjeno. ⁵Tako su se doista i nekoć svete žene, zaufane u Boga, resile: pokoravale su se muževima. ⁶Sara se tako pokori Abrahamu te ga nazva gospodarom. Njezina ste djeca ako činite dobro ne bojeći se nikakva zastrašivanja.

⁷Tako i vi, muževi, obazrivo živite sa svojim ženama, kao sa slabijim spolom, te im iskazujte čast kao subaštinicima milosti Života da ne spriječite svojih molitava.

Prema subraći (1 Pt 3,9)

⁸Napokon, budite svi jednodušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni! ⁹Ne vraćajte zlo za zlo ni uvredu za uvredu! Naprotiv, blagoslivljajte jer ste na to i pozvani da baštinite blagoslov!

¹⁰*Doista, tko želi ljubiti život*
i naužit se dana sretnih,
nek suspregne jezik oda zla
i usne od riječi prijevarnih;
¹¹*zla nek se kloni, a čini dobro,*
mir neka traži i za njim ide:
¹²*jer oči Gospodnje gledaju pravedne,*
uši mu slušaju vapaje njihove,
a lice se Gospodnje okreće protiv zločinaca.

¹³Pa tko da vam naudi ako revnujete za dobro? ¹⁴Nego, morali i trpjeti zbog svoje pravednosti, blago vama! *No ne bojte se njihova zastrašivanja i ne plašite se!* ¹⁵Naprotiv, *Gospodin - Krist neka vam bude svet,* u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ¹⁶ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postiđeni za što vas potvaraju. ¹⁷Ta uspješnije je trpjeti, ako je to Božja volja, čineći dobro, nego čineći zlo.

Kristov primjer (1 Pt 3,19)

¹⁸Doista,
i Krist jednom za grijehe umrije,
pravedan za nepravedne,
da vas privede k Bogu -
ubijen doduše u tijelu,
ali oživljen u duhu.
¹⁹U njemu otiđe i propovijedati
duhovima u tamnici
²⁰koji bijahu nekoć nepokorni,
kad ih ono Božja strpljivost iščekivaše,
u vrijeme Noino,
dok se gradila korablja
u kojoj nekolicina,
to jest osam duša,
bi spašena vodom.

²¹Njezin protulik, krštenje -
ne odlaganje tjelesne nečistoće,
nego molitva za dobru savjest
upravljena Bogu -
i vas sada spasava
po uskrsnuću Isusa Krista
²²koji, uzašavši na nebo,
jest zdesna Bogu,
pošto mu bijahu pokoreni
anđeli, vlasti i sile.

1 Pt 4.

Dakle, budući da je Krist trpio u tijelu, i vi se oboružajte istim mišljenjem - jer tko trpi u tijelu okanio se grijeha - ²da vrijeme što vam u tijelu još preostaje proživite ne više po ljudskim požudama nego po Božjoj volji. ³Dosta je uistinu što ste u prošlom vremenu vršili volju pogana, hodeći u razvratnostima, požudama, pijančevanjima, pijankama, opijanjima i bezakoničkim idolopoklonstvima. ⁴Stoga se čude što se ne slijevate u tu istu rijeku raskalašenosti te proklinju. ⁵Polagat će oni račun Onomu tko je već spreman suditi žive i mrtve. ⁶Zato je i mrtvima naviješteno evanđelje da osuđeni doduše po ljudsku, u tijelu, žive po Božju - u duhu.

Svršetak je blizu (1 Pt 4,7)

⁷Približio se svršetak svega! Osvijestite se i otrijeznite za molitvu! ⁸Prije svega imajte žarku ljubav jedni prema drugima jer *ljubav pokriva mnoštvo grijeha!* ⁹Gostoljubivo primajte jedni druge bez mrmljanja! ¹⁰Jedni druge poslužujte - svatko po primljenom daru - kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti! ¹¹Govori li tko? Neka govori kao riječi Božje! Poslužuje li tko? Neka poslužuje kao snagom koju daje Bog da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, komu slava i vlast u vijeke vijekova! Amen.

Sažetak poslanice (1 Pt 4,12)

¹²Ljubljeni! Ne čudite se požaru što buktu među vama da vas iskuša, kao da vam se događa štogod neobično! ¹³Naprotiv, radujte se kao zajedničari Kristovih patnja da i o Objavljenju njegove slave mognete radosno klicati. ¹⁴Pogrđuju li vas zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh Slave, Duh Božji u vama počiva. ¹⁵Tek neka nitko od vas ne trpi kao ubojica, ili kradljivac, ili zločinac, ili makar i kao nametljivac; ¹⁶ako li kao kršćanin, neka se ne stidi, nego slavi Boga zbog tog imena. ¹⁷Ta vrijeme je da započne Sud - od doma Božjega. No ako već od vas započinje, kakav je onda svršetak onih što nisu poslušni Božjem evanđelju?

¹⁸*I ako se pravednik jedva spasava,
opak i grešnik gdje da se pojavi?*

¹⁹Stoga oni koji po volji Božjoj trpe, neka dobrim djelima povjere duše svoje vjernom Stvoritelju.

Pastiri i vjernici (1 Pt 5,1)

1 Pt 5.

Starješine dakle među vama opominjem, ja sustarješina i svjedok Kristovih patnja, a zato i zajedničar slave koja se ima očitovati: ²pasite povjereno vam stado Božje, nadgledajte ga - ne prisilno, nego dragovoljno, po Božju; ne radi prljava dobitka, nego oduševljeno; ³i ne kao gospodari Baštine nego kao uzori stada. ⁴Pa kad se pojavi Natpastir, primit ćete neuveli vijenac slave.

⁵Tako i vi, mladići, podložite se starješinama; svi se jedni prema drugima pripašite poniznošću jer *Bog se oholima protivi,
a poniznima daruje milost.*

⁶Ponizite se dakle pod snažnom rukom Božjom da vas uzvisi u pravo vrijeme. ⁷*Svu svoju brigu povjerite njemu* jer on se brine za vas.

⁸Otrijeznite se! Bdižite! Protivnik vaš, đavao, kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre. ⁹Oprite mu se stameni u vjeri znajući da takve iste patnje podnose vaša braća po svijetu. ¹⁰A Bog svake milosti, koji vas pozva na vječnu slavu u Kristu, on će vas, pošto malo potrpíte, usavršiti, učvrstiti, ojačati, utvrditi.

¹¹Njemu vlast u vijeke vijekova! Amen.

Želje i pozdrav (1 Pt 5,12)

¹²Pišem vam ukratko, po Silvanu, koga smatram bratom vjernim, da vas ohrabrim i posvjedočim kako je ovo istinska milost Božja. Nje se držite! ¹³Pozdravlja vas suizabranica u Babilonu i Marko, sin moj. ¹⁴Pozdravite jedni druge cjelovom ljubavi!

Mir svima vama koji ste u Kristu!

Druga Petrova poslanica (2 Pt.)

Naslov (2 Pt 1,1)

2 Pt 1.

Šimun Petar, sluga i apostol Isusa Krista, onima koje pravednošću Boga našega i Spasitelja Isusa Krista zapade ista dragocjena vjera kao i nas.

²Punina vam milosti i mira po spoznaji Boga i Isusa, Gospodina našega!

Poziv na svetost. Božja darežljivost (2 Pt 1,3)

³Doista, po spoznaji njega, koji nas pozva slavom svojom i krepošću, božanska nas je snaga njegova obdarila svime za život i pobožnost. ⁴Time smo obdareni dragocjenim, najvećim obećanjima da po njima postanete zajedničari božanske naravi umakavši pokvarenosti koja je u svijetu zbog požude.

⁵Zbog toga svim marom prionite: vjerom osigurajte krepost, krepošću spoznaje, ⁶spoznanjem uzdržljivost, uzdržljivošću postojanost, postojanošću pobožnost, ⁷pobožnošću bratoljublje, bratoljubljem ljubav. ⁸Jer ako to imate i u tom napređujete, nećete biti besposleni i neplodni za spoznanje Isusa Krista. ⁹A tko toga nema, slijep je, kratkovidan; zaboravio je da je očišćen od svojih prijašnjih grijeha. ¹⁰Zato, braćo, to revnije uznastojte učvrstiti svoj poziv i izabranje: to čineći - ne, nećete posrnuti nikada! ¹¹Tako će vam se bogato osigurati ulazak u vječno kraljevstvo Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista.

Apostolsko svjedočanstvo (2 Pt 1,12)

¹²Zato ću vas uvijek na to podsjećati premda to znate i utvrđeni ste u primljenoj istini. ¹³Pravo je, mislim, da vas dok sam u ovom šatoru, budim opomenom, ¹⁴svjestan da ću brzo napustiti svoj šator, kako mi i Gospodin naš Isus Krist očitova. ¹⁵A pobrinut ću se da se i nakon mojeg izlaska uvijek toga sjećate.

¹⁶Ta nismo vam navijestili snagu i Dolazak Gospodina našega Isusa Krista slijedeći izmudrene priče, nego kao očevici njegova veličanstva. ¹⁷Od Oca je doista primio čast i slavu kad mu ono od uzvišene Slave doprije ovaj glas: *Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, u njemu mi sva milina!* ¹⁸Taj glas, koji s neba dopiraše, čusmo mi koji bijasmo s njime na Svetoj gori.

Proročka riječ (2 Pt 1,19)

¹⁹Tako nam je potvrđena proročka riječ te dobro činite što uza nju prijanjate kao uza svjetiljku što svijetli na mrklju mjestu - dok Dan ne osvane i Danica se ne pomoli u srcima vašim. ²⁰Ponajprije znajte ovo: nijedno se proroštvo Pisma ne može tumačiti samovoljno ²¹jer nikada proroštvo ne bi ljudskom voljom doneseno, nego su Duhom Svetim poneseni ljudi od Boga govorili.

Krivi učitelji (2 Pt 2,1)

2 Pt 2.

Bilo je u narodu i lažnih proroka, kao što će i među vama biti lažnih učitelja, onih koji će prokrijumčariti pogubna krivovjerja, zaniijekati Gospodina koji ih otkupi, i navući na se brzu propast. ²I mnogi će se povesti za njihovim razvratnostima. Zbog njih će se kuditi put istine. ³U svojoj će vas lakomosti kupovati izmišljotinama. Njihova osuda već odavna nije dokona i propast im ne drijema.

Pouka prošlosti (2 Pt 2,4)

⁴Doista, ako Bog anđela koji sagriješise nije poštudio nego ih je sunovratio u Tartar i predao mračnom bezdanu da budu čuvani za sud; ⁵ako staroga svijeta ne poštudio, nego sačuva - osmoga - Nou, glasnika pravednosti, sručivši potop na svijet bezbožni; ⁶ako gradove Sodomu i Gomoru u pepeo pretvori, osudi i za primjer budućim bezbožnicima postavi; ⁷ako pravednog Lota, premorena razvratnim življenjem onih razularenika, oslobodi - ⁸pravedniku se doista dan za danom duša razdirala dok je gledao i slušao bezakonička djela onih među kojima je boravio - ⁹umiye Gospod i pobožnike iz napasti izbaviti, a nepravednike za kaznu na Dan sudnji sačuvati, ¹⁰ponajpače one koji u prijavi požudi idu za puti i preziru Veličanstvo.

Buduća kazna (2 Pt 2,10b)

Preuzetnici, drznici i ne trepnu pogrđujući Slave, ¹¹dok anđeli, iako jakošću i snagom od njih veći, ne izriču protiv njih pred Gospodinom pogrdna suda. ¹²Oni pak kao nerazumne životinje, po naravi rođene za lov i istrebljenje, pogrđuju što ne poznaju. Istim će istrebljenjem i oni biti istrebljeni; ¹³zadesit će ih

nepravda, plaća nepravедности. Užtkom smatraju razvratnost u pol bijela dana. Ljage i sramote! Naslađuju se prijevarama svojim dok se s vama goste. ¹⁴Oči su im pune preljubnice, nikako da se nasite grijeha; mame duše nepostojane, srce im je uvježbano u lakomstvu, prokleti sinovi! ¹⁵Zabludiše, napustivši ravan put, te pođoše putom Bosorova sina Bileama, koji prigrli plaću nepravедности, ¹⁶ali primi i ukor za svoje nedjelo: nijemo živinče ljudskim glasom prozbori i spriječi prorokovo bezumlje.

¹⁷Oni su izvori bezvodni, oblaci vjetrom gonjeni; za njih se čuva mrkla tmina. ¹⁸Naklapajuči naduvene ispraznosti, požudama putenim, razvratnostima mame one što netom odbjegoše od onih koji žive u zabludi. ¹⁹Obećavaju im slobodu, a sami su robovi pokvarenosti. Jer svatko robuje onomu tko ga svlada. ²⁰Doista, pošto su po spoznaji Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista odbjegli od prljavština svijeta, ako se opet u njih upleću i daju se svladati, ovo im je potonje gore od onoga prvoga. ²¹Bilo bi im doista bolje da nisu spoznali puta pravедnosti, negoli, pošto ga spoznaše, okrenuti leđa svetoj zapovijedi koja im je predana. ²²Dogodilo im se što veli istinita izreka: *"Pas se vraća svojoj bljuvotini i okupana svinja valjanju u blatu."*

Dan Gospodnji: Proroci i apostoli (2 Pt 3,1)

2 Pt 3.

Ljubljeni, pišem evo već drugu poslanicu. U objema opomenom budim vaš zdrav razbor ²da se sjetite riječi što ih prekoše sveti proroci i zapovijedi apostola vaših, zapovijedi Gospodinove i Spasiteljeve.

Lažni učitelji (2 Pt 3,3)

³Znaite ponajprije ovo: u posljednje će se dane pojaviti podrugljivi izrugivači; povoditi će se za svojim požudama ⁴i pitati: "Što je s obećanjem njegova Dolaska? Jer i otkad Oci pomriješe, sve ostaje kao što bijaše od početka stvorenja." ⁵Ta oni naumice zaboravljaju da nebesa bijahu odavna i da zemlja na Božju riječ posta iz vode i po vodi. ⁶Na isti način ondašnji svijet propade vodom potopljen. ⁷A sadašnja nebesa i zemlja istom su riječju pohranjena za oganj i čuvaju se za Dan suda i propasti bezbožnih ljudi.

⁸Jedno, ljubljени, ne smetnite s uma: jedan je dan kod Gospodina kao tisuću godina, *a tisuću godina kao jedan dan*. ⁹Ne kasni Gospodin ispuniti obećanje, kako ga neki sporim smatraju, nego je strpljiv prema vama jer neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju. ¹⁰Kao tat će doći Dan Gospodnji u koji će nebesa trijeskom uminuti, počela se, užarena, raspasti, a zemlja i djela na njoj razotkriti.

¹¹Kad se sve tako ima raspasti, kako li treba da se svi vi ističete u svetu življenju i pobožnosti ¹²iščekujući i pospješujući dolazak Dana Božjega u koji će se nebesa, zapaljena, raspasti i počela, užarena, rastaliti. ¹³Ta po obećanju njegovu iščekujemo *nova nebesa i zemlju novu*, gdje pravедnost prebiva.

¹⁴Zato, ljubljени, dok to iščekujete, uznastojte da mu budete neokaljani i besprijeckorni, u miru. ¹⁵A strpljivost Gospodina našega spasenjem smatrajte, kako vam i ljubljени brat naš Pavao napisa po mudrosti koja mu je dana. ¹⁶Tako u svim poslanicama gdje o tome govori. U njima ima ponešto nerazumljivo, što neupućeni i nepostojani iskrivljuju, kao i ostala Pisma - sebi na propast.

¹⁷Vi dakle, ljubljени pošto ste upozoreni, čuvajte se da ne biste, zavedeni bludnjom razularenika, otpali od svoje postojanosti. ¹⁸A rastite u milosti i spoznanju Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista! Njemu slava i sada i do u dan vječnosti! Amen!

Prva Ivanova poslanica (1 Iv.)

UVOD

(1 Iv 1,1)

Zajedništvo s Ocem i Sinom po Utjelovljenju (1 Iv 1,1)

1 Iv 1.

Što bijaše od početka, što smo čuli,
što smo vidjeli očima svojim,
što razmotrimo i ruke naše opipaše
o Riječi, Životu -²da, Život se očitova,
i vidjeli smo i svjedočimo,
i navješćujemo vam Život vječni,
koji bijaše kod Oca i očitova se nama -³što smo vidjeli i čuli,
navješćujemo i vama
da i vi imate zajedništvo s nama.

A naše je zajedništvo s Ocem
i sa Sinom njegovim Isusom Kristom.⁴I to vam pišemo
da radost naša bude potpuna.

I. HODITI U SVJETLOSTI (1 Iv 1,5)

1. uvjet: ne grijешiti (1 Iv 1,5)

⁵A ovo je navještaj koji smo čuli od njega
i navješćujemo vama:
Bog je svjetlost
i tame u njemu nema nikakve!⁶Reknemo li da imamo zajedništvo s njim,
a u tami hodimo,
lažemo i ne činimo istine.⁷Ako u svjetlosti hodimo,
kao što je on u svjetlosti,
imamo zajedništvo jedni s drugima
i krv Isusa, Sina njegova,
čisti nas od svakoga grijeha.⁸Reknemo li da grijeha nemamo,
sami sebe varamo
i istine nema u nama.⁹Ako priznamo grijehe svoje,
vjeran je on i pravedan:
otpustit će nam grijehe
i očistiti nas od svake nepravde.¹⁰Reknemo li da nismo zgriješili,
pravimo ga lašcem
i riječi njegove nema u nama.

1 Iv 2.

Dječice moja,ovo vam pišem da ne grijешite.
Ako tko i sagriješi,
zagovornika imamo kod Oca -
Isusa Krista, Pravednika.²On je pomirnica za grijeha naše,
i ne samo naše, nego i svega svijeta.

2. uvjet: čuvati zapovijedi, osobito ljubav (1 Iv 2,3)

³I po ovom znamo da ga poznajemo:
ako zapovijedi njegove čuvamo.⁴Tko veli: "Poznajem ga",
a zapovijedi njegovih ne čuva,
lažac je, u njemu nema istine.⁵A tko čuva riječ njegovu,
u njemu je zaista savršena ljubav Božja.
Po tom znamo da smo u njemu.⁶Tko veli da u njemu ostaje,
valja mu ići putom kojim je on hodio.⁷Ljubljeni,
pišem vam ne novu zapovijed,
nego staru zapovijed,
koju ste imali od početka.
Ta stara zapovijed jest riječ koju ste čuli.⁸A opet, novu vam zapovijed pišem
- obistinjuje se u njemu i vama -
jer tama prolazi,
svjetlost istinita već svijetli.⁹Tko veli da je u svjetlosti,
a mrzi brata svojega,
u tami je sve do sada.¹⁰Tko ljubi brata svojega,
u svjetlosti ostaje
i sablazni u njemu nema.¹¹A tko mrzi brata svojega,
u tami je, u tami hodi
i ne zna kamo ide
jer mu tama zaslijepi oči.

3. uvjet: ne povoditi se za svijetom (1 Iv 2,12)

¹²Pišem vama, dječice,
jer su vam grijesi oprošteni
po njegovu imenu.¹³Pišem vama, oci,
jer upoznaste onoga koji je od početka.

Pišem vama, mladići,
jer ste pobijedili Zloga.¹⁴ Napisah vama, djeco,
jer upoznaste Oca.
Napisah vama, oci,
jer upoznaste onoga koji je od početka.
Napisah vama, mladići,
jer ste jaki
i riječ Božja u vama ostaje
i pobijedili ste Zloga.¹⁵ Ne ljubite svijeta
ni što je u svijetu.
Ako tko ljubi svijet,
nema u njemu ljubavi Očeve.¹⁶ Jer što je god svjetovno
- požuda tijela, i požuda očiju,
i oholost života -
nije od Oca, nego od svijeta.¹⁷ Svijet prolazi i požuda njegova,
a tko čini volju Božju, ostaje dovijeka.

4. uvjet: kloniti se antikrista (1 Iv 2,19)

¹⁸Djeco,
posljednji je čas!
I, kako ste čuli, dolazi Antikrist.
I sad su se već mnogi antikristi pojavili.
Odatle znamo da je posljednji čas.¹⁹ Od nas iziđoše, ali ne bijahu od nas.
Jer kad bi bili od nas, ostali bi s nama;
ali neka se očituje da nisu od nas.²⁰ A vi imate Pomazanje od Svetoga,
i znanje svi imate.²¹ Ne pisah vam zato što ne biste znali istine,
nego jer je znate
i jer znate da nikakva laž nije od istine.²² Tko je lažac, ako ne onaj koji tvrdi
da Isus nije Krist?
Antikrist je onaj ²³tko niječe Oca i Sina.
Svaki koji niječe Sina, nema ni Oca,
a tko priznaje Sina, ima i Oca.²⁴ A vi -
što čujete od početka, u vama nek ostane.
Ako u vama ostane što čujete od početka,
i vi ćete ostati u Sinu i Ocu.²⁵ A ovo je obećanje koje nam on obeća:
život vječni.²⁶ Ovo vam napisah o onima koji vas zavode.²⁷ A vi -
Pomazanje koje primiste od njega
u vama ostaje
i ne treba da vas itko poučava.
Nego njegovo vas Pomazanje uči o svemu,
a istinito je i nije laž,
pa kao što vas je ono naučilo,
ostanite u Njemu.²⁸ I sada, dječice,
ostanite u njemu
da budemo puni pouzdanja kad se pojavi
te se ne postidimo pred njim
o njegovu dolasku.²⁹ Ako znate da je on Pravednik,
znate i da je svaki koji čini pravdu
od njega rođen.

II. ŽIVJETI KAO DJECA BOŽJA (1 Iv 3,1)

1 Iv 3.

Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac:
djeca se Božja zovemo, i jesmo.
A svijet nas ne poznaje zato
što ne poznaje njega.² Ljubljeni,
sad smo djeca Božja
i još se ne očitova što ćemo biti.
Znamo:

kad se očituje, bit ćemo njemu slični,
jer vidjet ćemo ga kao što jest.

1. uvjet: ne grijешiti (1 Iv 3,3)

³I tko god ima tu nadu u njemu, čisti se
kao što je on čist.⁴Tko god čini grijeh, čini i bezakonje;
ta grijeh je bezakonje.⁵I znate:
on se pojavi da odnese grijehe
i grijeha nema u njemu.⁶Tko god u njemu ostaje, ne griješi.
Tko god griješi, nije ga vidio nit upoznao.⁷Dječice,
nitko neka vas ne zavede!
Tko čini pravdu, pravedan je
kao što je On pravedan.⁸Tko čini grijeh, od đavla je
jer đavao griješi od početka.
Zato se pojavi Sin Božji:
da razori djela đavolska.⁹Tko god je rođen od Boga, ne čini grijeha
jer njegovo sjeme ostaje u njemu;
ne može grijешiti jer je rođen od Boga.¹⁰Po ovom se raspoznaju djeca Božja
i djeca đavolska:
tko god ne čini pravde
i tko ne ljubi brata,
nije od Boga.

2. uvjet: čuvati zapovijedi, osobito ljubav (1 Iv 3,11)

¹¹Jer ovo je navještaj koji čujete od početka:
da ljubimo jedni druge.¹²Ne kao Kajin, koji bijaše od Zloga
i ubi brata svog.
A zašto ga ubi?
Jer mu djela bijahu zla,
a bratova pravedna.¹³Ne čudite se, braćo
ako vas svijet mrzi.¹⁴Mi znamo
da smo iz smrti prešli u život
jer ljubimo braću;
tko ne ljubi, ostaje u smrti.¹⁵Tko god mrzi brata svoga, ubojica je.
A znate da nijedan ubojica
nema u sebi trajnoga, vječnoga života.¹⁶Po ovom smo upoznali Ljubav:
on je za nas položio život svoj.
I mi smo dužni živote položiti za braću.¹⁷Tko ima dobra ovoga svijeta
i vidi brata svoga u potrebi
pa zatvori pred njim srce -
kako ljubav Božja ostaje u njemu?¹⁸Dječice,
ne ljubimo riječju i jezikom,
već djelom i istinom.¹⁹Po tom ćemo znati da smo od istine.
I umirit ćemo pred njim srce svoje²⁰ako nas ono bilo u čem osuđuje.
Jer Bog je veći od našega srca
i znade sve.²¹Ljubljeni,
ako nas srce ne osuđuje,
možemo zaufano k Bogu.²²I što god ištemo, primamo od njega
jer zapovijedi njegove čuvamo
i činimo što je njemu drago.²³I ovo je zapovijed njegova:
da vjerujemo u ime Sina njegova
Isusa Krista
i da ljubimo jedni druge
kao što nam je dao zapovijed.²⁴I tko čuva zapovijedi njegove,
u njemu ostaje, i On u njemu.
I po ovom znamo da on ostaje u nama:
po Duhu kojeg nam je dao.

3. uvjet: kloniti se antikrista (1 Iv 4,1)

1 Iv 4.

Ljubljani, ne vjerujte svakom duhu,
nego provjeravajte duhove jesu li od Boga,
jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet.² Po ovom prepoznajete Duha Božjega:
svaki duh koji ispovijeda
da je Isus Krist došao u tijelu,
od Boga je.³ A nijedan duh koji ne ispovijeda takva Isusa,
nije od Boga:
on je Antikristov,
a za nj ste čuli da dolazi
i sad je već na svijetu.⁴ Vi ste, dječice, od Boga
i pobijedili ste ih
jer je moćniji Onaj koji je u vama
nego onaj koji je u svijetu.⁵ Oni su od svijeta,
zato iz svijeta govore
i svijet ih sluša.⁶ Mi smo od Boga.
Tko poznaje Boga, nas sluša,
a tko nije od Boga, ne sluša nas.
Po tom prepoznamo Duha istine
i duha zablude.

III. NA IZVORIMA LJUBAVI I VJERE (1 Iv 4,7)

1. Na izvoru ljubavi (1 Iv 4,7)

⁷Ljubljani,
ljubimo jedni druge jer ljubav je od Boga;
i svaki koji ljubi,
od Boga je rođen i poznaje Boga.⁸ Tko ne ljubi, ne upozna Boga
jer Bog je ljubav.⁹ U ovom se očitova ljubav Božja u nama:
Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet
da živimo po njemu.¹⁰ U ovom je ljubav:
ne da smo mi ljubili Boga,
nego - on je ljubio nas
i poslao Sina svoga
kao pomirnicu za grijehе naše.¹¹ Ljubljani,
ako je Bog tako ljubio nas,
i mi smo dužni ljubiti jedni druge.¹² Boga nitko nikada ne vidje.
Ako ljubimo jedni druge,
Bog ostaje u nama,
i ljubav je njegova u nama savršena.¹³ Po ovom znamo da ostajemo u njemu
i on u nama:
od Duha nam je svoga dao.¹⁴ I mi smo vidjeli i svjedočimo
da je Otac poslao Sina kao Spasitelja svijeta.¹⁵ Tko ispovijeda da je Isus Sin Božji,
Bog ostaje u njemu, i on u Bogu.¹⁶ I mi smo upoznali ljubav
koju Bog ima prema nama
i povjerovali joj.
Bog je ljubav
i tko ostaje u ljubavi,
u Bogu ostaje, i Bog u njemu.¹⁷ U ovom je savršenstvo
naše uzajamne ljubavi:
imamo pouzdanje na Sudnji dan
jer kakav je on,
takvi smo i mi u ovom svijetu.¹⁸ Straha u ljubavi nema,
nego savršena ljubav izgoni strah;
jer strah je muka
i tko se boji, nije savršen u ljubavi.¹⁹ Mi ljubimo
jer on nas prije uzljubi.²⁰ Rekne li tko: "Ljubim Boga",
a mrzi brata svog,
lažac je.
Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi,

Boga kojega ne vidi ne može ljubiti.²¹ I ovu zapovijed imamo od njega:
Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga.

1 Iv 5.

Tko god vjeruje: "Isus je Krist", od Boga je rođen.
I tko god ljubi roditelja, ljubi i rođenoga.² Po ovom znamo da ljubimo djecu Božju:
kad Boga ljubimo
i zapovijedi njegove vršimo.³ Jer ljubav je Božja ovo:
zapovijedi njegove čuvati.
A zapovijedi njegove nisu teške.⁴ Jer sve što je od Boga rođeno,
pobjeđuje svijet.
I ovo je pobjeda što pobijedi svijet:
vjera naša.

2. Na izvoru vjere (1 Iv 5,5)

⁵ Ta tko to pobjeđuje svijet
ako ne onaj tko vjeruje
da je Isus Sin Božji? ⁶ On, Isus Krist, dođe kroz vodu i krv.
Ne samo u vodi nego - u vodi i krvi.
I Duh je koji svjedoči jer Duh je istina.⁷ Jer troje je što svjedoči: ⁸ Duh, voda i krv;
i to je troje jedno.⁹ Ako primamo svjedočanstvo ljudi,
svjedočanstvo je Božje veće.
Jer ovo je svjedočanstvo Božje,
kojim je svjedočio za Sina svoga: ¹⁰ Tko vjeruje u Sina Božjega,
ima to svjedočanstvo Božje u sebi.
Tko ne vjeruje Bogu, učinio ga je lašcem
jer nije vjerovao u svjedočanstvo
kojim je svjedočio Bog za Sina svoga.¹¹ I ovo je svjedočanstvo:
Bog nam je dao život vječni;
i taj je život u Sinu njegovu.¹² Tko ima Sina, ima život;
tko nema Sina Božjega, nema života.

ZAKLJUČAK (1 Iv 5,13)

¹³ To napisah vama
koji vjerujete u ime Sina Božjega
da znate da imate život vječni.

DODACI (1 Iv 5,14)

¹⁴ I ovo je pouzdanje koje imamo u njega:
ako što ištemo po volji njegovoj,
uslišava nas.¹⁵ I znamo li da nas uslišava
u svemu što ištemo,
znamo da već imamo
što smo od njega iskali.¹⁶ Vidi li tko brata svojega
gdje čini grijeh koji nije na smrt,
neka ište i dat će mu život
- onima koji čine grijeh
što nije na smrt.
Ima grijeh što je na smrt;
za nj ne velim da moli.¹⁷ Svaka je nepravda grijeh.
A postoji grijeh koji nije na smrt.¹⁸ Znamo:
tko god je rođen od Boga, ne griješi;
nego Rođeni od Boga čuva ga
i Zli ga se ne dotiče.¹⁹ Znamo:
od Boga smo,
a sav je svijet pod Zlim.²⁰ Znamo:
Sin je Božji došao i dao nam razum
da poznamo Istinitoga.

I mi smo u Istinitom,
u Sinu njegovu, Isusu Kristu.
On je Bog istiniti
i Život vječni.²¹ Dječice,
klonite se idola!

Druga Ivanova poslanica (2 Iv.)

Pozdrav (2 Iv 1)

Starješina izabranoj Gospođi i djeci njezinoj koju ja ljubim u Istini - a ne samo ja nego i svi koji upознаše Istinu - ²radi Istine koja ostaje u nama i bit će s nama do vijeka.

³Bila s nama milost, milosrđe i mir od Boga Oca i od Sina Očeva Isusa Krista u istini i ljubavi!

Zapovijed ljubavi (2 Iv 4)

⁴Obradovah se veoma što sam među tvojom djecom našao takve koji hode u istini, kao što primismo zapovijed od Oca.

⁵I sada te molim, Gospođo, ne kao da ti novu zapovijed pišem, nego onu koju smo imali od početka: da ljubimo jedni druge.

⁶A ovo je ta ljubav: da živimo po zapovijedima njegovim. To je zapovijed, kao što čujete od početka, da u njoj živite.

Antikristi (2 Iv 7)

⁷Jer iziđoše na svijet mnogi zavodnici koji ne ispovijedaju Isusa Krista koji dolazi u tijelu. To je zavodnik i Antikrist. ⁸Čuvajte se da ne izgubite što ste stekli, nego da primite potpunu plaću. ⁹Tko god pretjera i ne ostane u nauku Kristovu, nema Boga. Tko ostaje u nauku, ima i Oca i Sina. ¹⁰Ako tko dolazi k vama i ne donosi tog nauka, ne primajte ga u kuću i ne pozdravljajte ga. ¹¹Jer tko ga pozdravlja, sudjeluje u njegovim zlim djelima.

Zaključak (2 Iv 12)

¹²Mnogo bih vam imao pisati, ali ne htjedoh na papiru i crnilom, nego se nadam da ću doći k vama i iz usta u usta govoriti da radost vaša bude potpuna.

¹³Pozdravljaju te djeca tvoje izabrane sestre.

Treća Ivanova poslanica (3 Iv.)

Pozdrav (3 Iv 1)

Starješina ljubljennom Gaju koga ljubim u Istini.

Pohvala Gaju (3 Iv 2)

²Ljubljeni!

Želim ti u svemu dobro i da budeš zdrav, kao što je dobro tvojoj duši. ³Veoma se obradovah kada dođoše braća i posvjedočiše za tvoju istinu: kako ti živiš po Istini. ⁴Čuti da moja djeca po Istini žive! - nema mi veće radosti od toga. ⁵Ljubljeni, pravi si vjernik u svemu što činiš za braću, i to za došljake. ⁶Oni posvjedočiše tvoju ljubav pred Crkvom i dobro ćeš učiniti ako ih ispratiš Boga dostojno. ⁷Jer poradi Imena iziđoše i ne primaju ništa od pogana. ⁸Mi smo dakle dužni takve primati da budemo suradnici Istine.

Prijekor Diotrefu (3 Iv 9)

⁹Pisao sam nešto Crkvi: ali Diotref, koji hoće da bude prvi među njima, ne prima nas. ¹⁰Zato ako dođem, spočitnut ću mu djela koja čini naklapajući zlobne riječi o nama. Ni to mu nije dosta, nego ne prima braće, a onima koji bi to htjeli, brani i izgoni ih iz Crkve.

Svjedočanstvo o Demetriju (3 Iv 11)

¹¹Ljubljeni! Ne nasljeduj zlo, nego dobro. Tko dobro čini, od Boga je; tko zlo čini, nije vidio Boga. ¹²Za Demetrija svjedoče svi, i sama Istina, a i mi svjedočimo. A znaš da je naše svjedočanstvo istinito.

Zaglavak (3 Iv 13)

¹³Mnogo bih ti imao pisati, ali neću da ti pišem crnilom i perom. ¹⁴Nadam se da ću te uskoro vidjeti pa ćemo iz usta u usta govoriti.

¹⁵Mir tebi!

Pozdravljaju te prijatelji.

Pozdravi prijatelje poimence.

Poslanica Jude apostola (Jd.)

Pozdrav (Jd 1)

Juda, sluga Isusa Krista, brat Jakovljevi: ljubljenima u Bogu, Ocu, čuvanima za Isusa Krista - pozvanima. ²Obilovali milošću, mirom i ljubavlju!

Povod (Jd 3)

³Ljubljeni! Dok sam u svojoj brižljivosti kanio pisati vam o našem zajedničkom spasenju, osjetio sam potrebu da vas pismom potaknem da vojujete za vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima. ⁴Jer ušuljali se neki, odavna već zapisani za ovaj sud, bezbožnici koji milost Boga našega promeću u razuzdanost i nijeću jedinoga gospodara i Gospodina našega Isusa Krista.

Krivi učitelji i kazna koja im prijeti (Jd 5)

⁵Želim vas podsjetiti, premda jednom zauvijek sve znate, kako je Gospodin izbavio narod iz Egipta, a zatim uništio nevjerne. ⁶I anđele, koji nisu čuvali svojeg dostojanstva nego su ostavili svoje prebivalište, sačuvao je za sud velikoga Dana, okovane u mraku vječnim okovima; ⁷kao Sodoma i Gomora i okolni gradovi, koji su se poput njih podali bludu i otišli za drugom pOti, stoje za primjer, ispaštajući kaznu u vječnom ognju.

Njihove hule (Jd 9)

⁸Uza sve to i ovi sanjari jednako skvrne tijelo, zabacuju Veličanstvo, pogrđuju Slave. ⁹Kad se Mihael arkandeo s đavlom prepirao za tijelo Mojsijevo, nije se usudio izreći pogrdan sud protiv njega, nego reče: "Spriječio te Gospodin!" ¹⁰A ovi pogrđuju ono što ne poznaju; a što po naravi kao nerazumne životinje poznaju, u tom trunu.

¹¹Jao njima! Putom Kajinovim pođoše, i zabludi se Bileamovoj za plaću podaše, i propadoše od pobune Korahove. ¹²Oni su ljage na vašim agapama, bezobzirno se s vama gosteći i napasajući se; oblaci bezvodni što ih vjetrovi raznose, stabla бесплодна u kasnoj jeseni, dvaput usahla, iskorijenjena, ¹³bijesno morsko valovlje što ispjenjuje svoje sramote, zvijezde lutalice kojima je spremljena crna tmina dovijeka.

¹⁴O njima prorokova sedmi od Adama, Henok: "Gle, dođe Gospodin sa Desttisućama svojim ¹⁵suditi svima i pokarati sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela kojima bezbožno sagriješiše i za sve drzovite riječi koje grešni bezbožnici izrekoše protiv njega." ¹⁶To su rogoborni nezadovoljnici koji hode putom svojih požuda, usta im zbore naduto, ulaguju se u lice radi dobitka.

¹⁷A vi, ljubljene, sjetite se riječi što ih prорекоше apostoli Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁸Oni vam govorahu: "U posljednje će vrijeme biti podrugljivaca koji će se povoditi za bezbožnim požudama svojim." ¹⁹To su sijači razdora, sjetilnici koji nemaju Duha.

Poticaji vjernima (Jd 20)

²⁰A vi, ljubljene, naziđujte se na presvetoj vjeri svojoj moleći se u Duhu Svetom, ²¹uščuvajte se u ljubavi Božjoj, iščekujući milosrđe Gospodina našega Isusa Krista za vječni život. ²²I jedne, svadljivce, karajte, ²³druge spasavajte otimajući ih ognju, trećima se pak smilujte sa strahom, mrzeći i haljinu puti okaljano.

²⁴Onomu koji vas može očuvati od pada i besprijekorne postaviti pred svoju Slavu u klicanju - ²⁵jedinomu Bogu, Spasitelju našem, po Isusu Kristu, Gospodinu našem: slava, veličanstvo, vlast i moć i prije svakoga vijeka, i sada, i u sve vijeke. Amen.

Otkrivenje

Otkrivenje (Otk.)

PROSLOV (Otk 1,1)

Otk 1.

Otkrivenje Isusa Krista: njemu ga daje Bog da on pokaže slugama svojim ono što se *ima dogoditi* ubrzo. I on to označi poslavši svog anđela služi svomu Ivanu ²koji posvjedoči za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista - za sve što vidje.

³Blago onomu koji čita i onima što slušaju riječi ovog proroštva te čuvaju što je u njem napisano. Jer vrijeme je blizu!

I. PISMA MALOAZIJSKIM CRKVAMA (Otk 1,4)

Pozdrav (Otk 1,1)

⁴Ivan sedmerim crkvama u Aziji. Milost vam i mir od *Onoga koji jest i koji bijaše i koji dolazi* i od sedam duhova što su pred Prijestoljem njegovim ⁵i od Isusa Krista, *Svjedoka vjernoga, Prvorođenca* od mrtvih, Vladara nad kraljevima zemaljskim. Njemu koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi od naših grijeha ⁶te nas učini *kraljevstvom, svećenicima* Bogu i Ocu svojemu: Njemu slava i vlast u vijeke vjekova! Amen!

⁷*Gle, dolazi s oblacima i gledat će ga svako oko, svi koji su ga proboli, i naricat će nad njim sva plemena zemaljska.* Da! Amen.

⁸Ja sam Alfa i Omega, govori Gospodin Bog - *Onaj koji jest i koji bijaše i koji dolazi, Svevladar.*

Uvodno viđenje (Otk 1,9)

⁹Ja, Ivan, brat vaš i suzajedničar u nevolji, kraljevstvu i postojanosti, u Isusu: bijah na otoku zvanu Patmos radi riječi Božje i svjedočanstva Isusova. ¹⁰Zanijeh se u duhu u dan Gospodnji i začuh iza sebe jak glas, kao glas trublje. ¹¹Govoraše: "Što vidiš, napiši u knjigu i pošalji sedmerim crkvama: U Efez, Smirnu, Pergam, Tijatiru, Sard, Filadelfiju, Laodiceju." ¹²Okrenuh se da vidim glas koji govoraše sa mnohom. I okrenuvši se, vidjeh sedam zlatnih svijećnjaka, ¹³a posred svijećnjaka *netko kao Sin Čovječji, odjeven u dugu haljinu, oko prsiju opasan zlatnim pojasom; ¹⁴glava mu i vlasi bijele poput bijele vune, poput snijega, a oči mu kao plamen ognjeni; ¹⁵noge mu nalik mjedi uglađenoj, kao u peći užarenoj, a glas mu kao šum voda mnogih; ¹⁶u desnici mu sedam zvijezda, iz usta mu izlazi mač dvosječan, oštar, a lice mu kao kad sunce sjaji u svoj svojoj snazi.*

¹⁷Kad ga vidjeh, padoh mu k nogama kao mrtav. A on stavi na me desnicu govoreći: "Ne boj se! *Ja sam Prvi i Posljednji, ¹⁸Živi!* Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova te imam ključke Smrti, i Podzemlja. ¹⁹Napiši dakle što si vidio: ono što jest i što se *ima dogoditi* poslije. ²⁰Glede tajne onih sedam zvijezda koje vidje u mojoj desnici i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda anđeli su sedam crkava, sedam svijećnjaka sedam je crkava."

Crkvi u Efezu: ohladnjela ljubav (Otk 2,1)

Otk 2.

Anđelu Crkve u Efezu napiši: "Ovo govori Onaj koji drži sedam zvijezda u desnici, Onaj koji stupa posred sedam zlatnih svijećnjaka: ²Znam tvoja djela, tvoj trud i postojanost tvoju i da ne možeš podnijeti opakih. Iskušao si one koji se prave apostolima, a nisu, i otkrio si da su lažljivci. ³Postojan si, podnio si za ime moje i nisi smalaksao. ⁴Ali imam protiv tebe: prvu si ljubav svoju ostavio. ⁵Spomeni se dakle odakle si pao, obrati se i čini prva djela. Inače dolazim k tebi i - uklonit ću tvoj svijećnjak s mjesta njegova ako se ne obratiš. ⁶Ali ovo imaš: mrziš nikolaitska djela koja i ja mrzim."

⁷"Tko ima uho, nek posluša što Duh govori crkvama! Pobjedniku ću dati jesti od *stabla života* koje je u *raju Božjem.*"

Crkvi u Smirni: vjernost u progonu

⁸I anđelu Crkve u Smirni napiši: "Ovo govori *Prvi i Posljednji*, Onaj koji bijaše mrtav i oživje: ⁹Znam tvoju nevolju i siromaštvo - ali ti si bogat! - i pogrde od onih koji se nazivaju Židovima, a nisu, nego su

sinagoga Sotonina. ¹⁰Ne boj se onoga što ti je trpjeti! Evo, Sotona, će neke od vas baciti u tamnicu da budete *iskušani*. Bit ćete u nevolji *deset dana*. Budi vjeran do smrti i dat ću ti vijenac života."

¹¹"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama! Pobjedniku neće nauditi druga smrt."

Crkvi u Pergamu: jasno opredjeljenje (Otk 2,12)

¹²I anđelu Crkve u Pergamu napiši: "Ovo govori Onaj u koga je mač dvosjek, oštar: ¹³Znam gdje prebivaš - ondje gdje je Sotonino prijestolje - a čvrsto se držiš moga imena te nisi zaniijekao moje vjere ni u one dane kad je Antipa, moj svjedok, vjerni moj, ubijen kod vas - gdje Sotona prebiva. ¹⁴Ali imam nešto malo protiv tebe: imaš ondje nekih što drže nauk Bileama što pouči Balaka da stupicu stavi sinovima Izraelovim te blaguju od mesa žrtvovana idolima i bludu se podadu. ¹⁵Tako i ti imaš takvih koji drže nauk nikolaitski. ¹⁶Obrati se dakle! Inače dolazim ubrzo k tebi da ratujem s njima mačem usta svojih."

¹⁷"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama! Pobjedniku ću dati mane sakrivene i bijel ću mu kamen dati, a na kamenu napisano *ime novo* koje nitko ne zna doli onaj koji ga prima."

Crkvi u Tijatiri: kriva snošljivost (Otk 2,18)

¹⁸I anđelu Crkve u Tijatiri napiši: "Ovo govori Sin Božji, Onaj u koga su *oči kao plamen ognjeni, a noge mu nalik na mjed ugladenu*: ¹⁹Znam tvoja djela: tvoju ljubav, i vjeru, i služenje, i postojanost - i tvoja posljednja djela obilatija od prvašnjih. ²⁰Ali imam protiv tebe: puštaš ženu Jezabelu, koja se pravi proročicom, da uči i zavodi moje sluge te se bludu podaju i blaguju od mesa žrtvovana idolima. ²¹Dadoh joj vremena za obraćenje, ali ona neće da se obrati od bludnosti svoje. ²²Evo, bacam je na postelju, a bludne drugare njene u veliku nevolju ako se ne odvrte od njezinih djela; ²³i djecu ću joj smrću pobiti. I znat će sve crkve: Ja sam *Onaj koji istražuje bubrege i srca - i dat ću vam svakomu po djelima*. ²⁴Vama pak velim - vama drugim u Tijatiri koji ne drže ovog nauka te ne upознаše takozvanih dubina sotonskih: Ne stavljam na vas drugoga bremena ²⁵nego - što imate, čvrsto držite dok ne dođem."

²⁶"Pobjedniku, onomu što do kraja bude vršio moja djela, *dat ću vlast nad narodima* ²⁷i *vladat će njima palicom gvozdenom, kao posuđe glineno satirati ih* - ²⁸kao što i ja to primih od Oca svoga. I dat ću mu zvijezdu Danicu. ²⁹Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama!"

Crkvi u Sardu: prividno kršćanstvo (Otk 3,1)

Otk 3.

I anđelu Crkve u Sardu napiši: "Ovo govori Onaj koji ima sedam duhova Božjih i sedam zvijezda: Znam tvoja djela: imaš ime da živiš, a mrtav si. ²Budan budi i utvrdi ostatak koji tek što ne umre. Doista, ne nađoh da su ti djela pred Bogom mojim savršena. ³Spomeni se dakle: kako si primio Riječ i poslušao, tako je i čuvaj - i obrati se. Ne budeš li dakle budan, doći ću kao tat, a nećeš znati u koji ću čas doći na te. ⁴Ali imaš u Sardu nekolicinu imena što ne okaljaše svojih haljina; oni će hoditi sa mnom u bjelini jer su dostojni."

⁵"Tako će pobjednik biti odjeven u bijele haljine i neće izbrisati imena njegova iz knjige života i priznat ću ime njegovo pred Ocem svojim i anđelima njegovim."

⁶"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama!"

Crkvi u Filadelfiji: hrabra izdržljivost (Otk 3,7)

⁷I anđelu Crkve u Filadelfiji napiši: "Ovo govori Sveti, Istiniti, Onaj koji ima *ključ Davidov i kad otvori, nitko neće zatvoriti; kad zatvori, nitko neće otvoriti*: ⁸Znam tvoja djela. Evo, otvorio sam pred tobom vrata kojih nitko zatvoriti ne može. Doista, malena je tvoja snaga, a očuvao si moju riječ i nisi zatajio mog imena. ⁹Evo, dovest ću neke iz sinagoge Sotonine - koji sebe zovu Židovi, a nisu, nego lažu - evo, prisilit ću ih da dođu da ti se do nogu poklone te upoznaju da *te ja ljubim*. ¹⁰Budući da si očuvao moju riječ o postojanosti, i ja ću očuvati tebe od časa kušnje koji ima doći na sav svijet da se iskušaju svi pozemljari. ¹¹Dolazim ubrzo. Čvrsto drži što imaš da ti nitko ne ugrabi vijenca."

¹²"Pobjednika ću postaviti stupom u hramu Boga moga i odande on više neće izići i napisat ću na njemu ime Boga svoga i ime grada Boga svoga, novog Jeruzalema koji siđe s neba od Boga mogega, i *ime moje novo*."

¹³"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama!"

Crkvi u Laodiceji: posvjetovnjačenje i mlakost (Otk 3,14)

¹⁴I anđelu Crkve u Laodiceji napiši: "Ovo govori *Amen, Svjedok vjerni* i istiniti, Početak Božjeg stvorenja: ¹⁵Znam tvoja djela: nisi ni studen ni vruć. O da si studen ili vruć! ¹⁶Ali jer si mlak, ni vruć ni studen, povratit ću te iz usta. ¹⁷Govoriš: 'Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba!' A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol. ¹⁸Savjetujem ti: kupi od mene zlata u vatri žežena da se obogatiš i

bijele haljine da se odjeneš da se ne vidi tvoja sramotna golotinja; i pomasti da oči pomažeš i vidiš. ¹⁹Ja korim i odgajam one koje ljubim. Revan budi i obrati se! ²⁰Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom."

²¹"Pobjednika ću posjesti sa sobom na prijestolje svoje, kao što i ja, pobijedivši, sjedoh s Ocem svojim na prijestolje njegovo."

²²"Tko ima uho, nek posluša što Duh govori crkvama!"

II. PROROČKA VIĐENJA

(Otk 4,1)

1. DOGAĐAJI PRIJE VELIKOGA DANA BOŽJEGA

(Otk 4,1)

Bog Janjetu povjerava sudbinu svijeta (Otk 4,1)

Otk 4.

Nakon toga vidjeh: gle, vrata otvorena na nebu! A onaj prijašnji glas, što ga ono začuh kao glas trublje što govoraše sa mnom, reče: "Uziđi ovamo i pokazat ću ti *što se ima dogoditi* nakon ovoga!" ²I odmah se u duhu zanih kad gle: prijestolje stajaše na nebu i na prijestolje Netko sjede. ³Taj što sjede bijaše nalik na jaspis i sard. A uokolo prijestolja duga slična smaragdu. ⁴Uokolo prijestolja dvadeset i četiri prijestolja, a na prijestolja sjedose dvadeset i četiri starješine, obučene u bijele haljine, sa zlatnim vijencima na glavi. ⁵Od prijestolja izlaze munje, i glasovi, i gromovi; pred prijestoljem gori sedam ognjenih zubalja, to jest sedam duhova Božjih, ⁶a pred prijestoljem kao neko stakleno more, nalik na prozirac. *U sredini prijestolja, oko prijestolja, četiri bića*, sprijeda i straga *puna očiju*: ⁷*prvo* biće slično *lavu*, *drugo* biće slično *juncu*, *treće* biće s licem kao *čovječjim*, *četvrto* biće slično *letećem orlu*. ⁸Ta su četiri bića - u svakoga po *šest krila* - *sve naokolo* i iznutra *puna očiju*. Bez predaha dan i noć govore:

"Svet! Svet! Svet

Gospodin, Bog Svevladar,

Onaj koji bijaše i koji jest i koji dolazi!"

⁹I kad god bića dadu slavu i čast pohvalnicu Onomu koji sjedi na prijestolju, *Živomu u vijeke vjekova*, ¹⁰dvadeset i četiri starješine padnu ničice pred Onim koji sjedi na prijestolju i poklone se njemu - *Živomu u vijeke vjekova*. I stavljaju svoje vijence pred prijestolje govoreći:

¹¹"Dostojan si, Gospodine, Bože naš,

primiti slavu i čast i moć!

Jer ti si sve stvorio,

i tvojom voljom sve postade

i bi stvoreno!"

Otk 5.

I vidjeh: na desnici Onoga koji sjedi na prijestolju - knjiga, *iznutra i izvana ispisana, zapečaćena* sa sedam pečata! ²I vidjeh snažna anđela gdje iza glasa proglašuje: "Tko je dostojan otvoriti knjigu i otpečatiti pečate njezine?" ³I nitko - ni na nebu, ni na zemlji, ni pod zemljom - nije mogao otvoriti knjige i pogledati u nju. ⁴Briznem u plač jer se nitko ne nađe dostojan otvoriti knjigu i pogledati u nju. ⁵A jedan od starješina reče: "Ne plači! Evo, pobijedi *Lav* iz plemena *Judina*, *Korijen* Davidov, on će otvoriti knjigu i sedam pečata njezinih.

⁶I vidjeh: posred prijestolja i četiriju bića i posred starješina stoji, kao *zaklan*, *Jaganjac* sa sedam rogova i *sedam očiju*, to jest sedam duhova Božjih, po svojoj zemlji poslanih. ⁷On pristupi te iz desnice Onoga koji sjedi na prijestolju uzme knjigu. ⁸A kad on uze knjigu, četiri bića i dvadeset i četiri starješine padoše ničice pred Jaganjca. U svakoga bijahu citre i zlatne posudice pune kada, to jest molitava svetačkih. ⁹Pjevaju oni *pjesmu novu*:

"Dostojan si uzeti knjigu

i otvoriti pečate njezine

jer si bio zaklan

i otkupio, krvlju svojom, za Boga

ljude iz svakoga plemena i jezika,

puka i naroda;

¹⁰učinio si ih Bogu našem

kraljevstvom i svećenicima

i kraljevat će na zemlji."

¹¹I vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijaše ih na *mirijade mirijada i tisuće tisuća*. ¹²Klicahu iza glasa:

"Dostojan je *zaklani Jaganjac*
primiti moć, i bogatstvo,
i mudrost, i snagu,
i čast, i slavu, i blagoslov!"

¹³I začujem: sve stvorenje, i na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i u moru - sve na njima i u njima govori:

"Onomu koji sjedi na prijestolju
i Jaganjcu
blagoslov i čast,
i slava i vlast
u vijeke vjekova!"

¹⁴I četiri bića ponavljahu: "Amen!" A starješine padnu ničice i poklone se.

Jaganjac otvara sedam pečata (Otk 6,1)

Otk 6.

I vidjeh: kad Jaganjac otvori prvi od sedam pečata, začujem gdje prvo od četiri bića govori glasom kao gromovnim: "Dođi!" ²Pogledam, a ono *konj bijelac* i u njegova konjanika luk. I dan mu je vijenac te kao pobjednik pođe da pobijedi. ³Kad Jaganjac otvori drugi pečat, začujem drugo biće gdje govori: "Dođi!" ⁴I iziđe drugi *konj, riđan*. I njegovu je konjaniku dano dignuti mir sa zemlje da se ljudi među sobom pokolju. I dan mu je mač velik. ⁵Kad Jaganjac otvori treći pečat, začujem treće biće gdje govori: "Dođi!" Pogledam, a ono *konj vranac* i njegovu konjaniku u ruci tezulja. ⁶Tada začujem kao neki glas isred četiriju bića gdje govori: "Mjera pšenice za denar! Tri mjere ječma za denar! A ulju i vinu ne udi!" ⁷Kad Jaganjac otvori četvrti pečat, začujem glas četvrtoga bića gdje govori: "Dođi!" ⁸Pogledam, a ono konj sivac; konjaniku njegovu ime je "Smrt" i prati ga Podzemlje. Dana im je vlast nad četvrtinom zemlje: ubijati *mačem i glađu i smrću i zvijerima* zemaljskim.

⁹Kad Jaganjac otvori peti pečat, vidjeh pod žrtvenikom duše zaklanih zbog riječi Božje i zbog svjedočanstva što ga imahu. ¹⁰Vikahu iza glasa: "Ta dokle, Gospodaru sveti i istiniti! Zar nećeš suditi i osvetiti krv našu na pozemljarijima?" ¹¹I svakome je od njih dana bijela haljina i rečeno im je neka se strpe još malo vremena dok se ne ispuni broj njihovih sudrugova u službi i braće njihove koja imaju biti pobijena kao i oni.

¹²I vidjeh: kad Jaganjac otvori šesti pečat, potres velik nasta. I sunce pocrnje kao dlakava kostrijet, sav mjesec posta kao krv. ¹³I *zvijezde padoše* s neba na zemlju kao što *smokva* smokvice stresa kad je potrese žestok vjetar. ¹⁴Nebo iščeznu kao *savijena knjiga*, a sve se planine i otoci pokrenuše s mjesta. ¹⁵*Kraljevi zemaljski, i velikaši, i vojvode, i bogataši, i mogućnici, rob i slobodnjak - svi se sakriše u spilje i pećine gorske* ¹⁶*govoreći gorama i pećinama: "Padnite na nas i sakrijte nas* od lica Onoga koji sjedi na prijestolju i od srdžbe Jaganjčeve. ¹⁷Jer dođe *Dan* onaj *veliki* srdžbe njihove i tko će opstati!"

Sluge Božje bit će pošteđene (Otk 7,1)

Otk 7.

Nakon toga vidjeh: četiri anđela stoje na četiri kraja zemlje zadržavajući četiri vjetra zemaljska da nikakav vjetar ne puše ni zemljom ni morem nit ikojim drvećem. ²I vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga. On povika iza glasa onoj četvorici anđela kojima bi dano nauditi zemlji i moru: ³"Ne udite ni zemlji ni moru ni drveću dok ne opečatimo sluge Boga našega na čelima!" ⁴I začujem broj opečaćenih - sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih iz svih plemena sinova Izraelovih:

- ⁵iz plemena Judina dvanaest tisuća opečaćenih,
 - iz plemena Rubenova dvanaest tisuća,
 - iz plemena Gadova dvanaest tisuća,
- ⁶iz plemena Ašerova dvanaest tisuća,
 - iz plemena Naftalijeva dvanest tisuća,
 - iz plemena Manašeova dvanaest tisuća,
- ⁷iz plemena Šimunova dvanaest tisuća,
 - iz plemena Levijeva dvanaest tisuća,
 - iz plemena Jisakarova dvanaest tisuća,
- ⁸iz plemena Zebulunova dvanaest tisuća,
 - iz plemena Josipova dvanaest tisuća,
 - iz plemena Benjaminova dvanaest tisuća opečaćenih.

Slavodobice izabranika na nebu (Otk 7,9)

⁹Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. ¹⁰Viču iz glasa:

"Spasenje Bogu našem
koji sjedi na prijestolju
i Jaganjcu!"

¹¹I svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i četiriju bića, padoše pred prijestoljem ničice, na svoja lica, ¹²i pokloniše se Bogu govoreći:

"Amen!
Blagoslov i slava,
i mudrost, i zahvalnica,
i čast, i moć i snaga
Bogu našem
u vijeke vjekova. Amen."

¹³I jedan me od starješina upita: "Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle dođoše?" ¹⁴Odgovorih mu: "Gospodine moj, ti to znaš." A on će mi: "Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjćevoj. ¹⁵Zato su pred prijestoljem Božjim i služe mu dan i noć u hramu njegovu, i Onaj koji sjedi na prijestolju razapet će Šator svoj nad njima. ¹⁶Neće više gladovati ni žeđati, neće ih više paliti sunce nit ikakva žega ¹⁷jer - Jaganjac koji je posred prijestolja bit će pastir njihov i vodit će ih na izvore voda života. I otrg će Bog svaku suzu s očiju njihovih."

Sedmi pečat (Otk 8,1)

Otk 8.

Kad Jaganjac otvori sedmi pečat, nastaje muk na nebu oko pola sata.

Molitve svetih pospješuju Veliki dan (Otk 8,2)

²I vidjeh: sedmorici anđela što stoje pred Bogom dano je sedam trubalja. ³I drugi jedan anđeo pristupi i sa zlatnom kadionicom stane na žrtvenik. I dano mu je mnogo kada da ga s molitvama svih svetih prinese na zlatni žrtvenik pred prijestoljem. ⁴I vinu se dim kadni s molitvama svetih iz ruke anđelove pred lice Božje. ⁵Anđeo uze kadionicu, napuni je vatrom sa žrtvenika i prosu na zemlju. I udariše gromovi, i glasovi, i munje, i potres.

Prve četiri trublje (Otk 8,6)

⁶A sedam anđela sa sedam trubalja pripremiše se da zatrupe.

⁷Prvi zatrubi. I nastadoše tuča i oganj, pomiješani s krvlju, i budu bačeni na zemlju. I trećina zemlje izgorje, i trećina stabala izgorje, i sva zelena trava izgorje. ⁸Drugi anđeo zatrubi. I nešto kao gora velika, ognjem zapaljena, bačeno bi u more. I trećina se mora pretvori u krv ⁹te izginu trećina stvorenja što u moru žive i trećina lađa propade.

¹⁰Treći anđeo zatrubi. I pade s neba zvijezda velika - gorjela je kao zublja - pade na trećinu rijeka i na izvore voda. ¹¹Zvijezdi je ime Pelin. I trećina se voda pretvori u pelin te mnoštvo ljudi poginu od zagorčenih voda. ¹²Četvrti anđeo zatrubi. I bi udarena trećina sunca i trećina mjeseca i trećina zvijezda te pomrčaše za trećinu. I dan izgubi trećinu svoga sjaja, a tako i noć.

¹³I vidjeh i začuh orla: letio posred neba i vikao iza glasa: "Jao! Jao! Jao pozemljari od novih glasova trubalja preostale trojice anđela koji će sad-na zatrubiti!"

Peta trublja (Otk 9,1)

Otk 9.

Peti anđeo zatrubi. I vidjeh: zvijezda je s neba na zemlju pala i dani su joj ključ zjala Bezdanova. ²Ona otvori zjalo Bezdanovo i vinu se iz zjala dim kao dim iz peći goleme te pomrča sunce i zrak od dima iz zjala. ³Iz dima pak iziđoše na zemlju skakavci i dana im je moć kakvu imaju štipavci zemaljski. ⁴I zapovjedbom im je da ne ude travi zemaljskoj nit ikojem zelenilu nit ikojem stablu, nego samo ljudima koji nemaju pečata Božjega na čelu. ⁵I dano im je ne da ih ubijaju, nego samo da ih muče pet mjeseci, a muka njihova da bude kao muka od uboda štipavaca. ⁶U one će dane ljudi iskati smrt, ali je neće naći; poželjet će umrijeti, ali smrt će bježati od njih.

⁷Skakavci bijahu izgledom nalik na konje za boj spremne. Na glavama im kao neki zlatni vijenci, lica im kao u ljudi, ⁸kose kao u žena, a zubi kao u lavova. ⁹Imahu oklope kao od željeza, a šum krila njihovih kao štropot bojnih kola s mnogo konja što u boj jure. ¹⁰Repovi im kao u štipavaca, sa žalcima, a u repovima im moć da ude ljudima pet mjeseci. ¹¹Nad njima je kralj, anđeo Bezdana, hebrejski mu ime Abaddon, grčki Apolion - Upropastitelj. ¹²Prvi Jao prođe. Evo, za njim dolaze još dva druga Jao.

Šesta trublja (Otk 9,13)

¹³Šesti anđeo zatrubi. I začujem neki glas iz rogova zlatnoga žrtvenika pred Bogom. ¹⁴Govoraše šestom anđelu koji je držao trublju: "Odriješi ona četiri anđela svezana na Rijeci velikoj, Eufratu." ¹⁵I odriješena bijahu četiri anđela, spremna za taj čas i dan i mjesec i godinu, da pobiju trećinu ljudi. ¹⁶A broj četa konjaničkih, kako sam čuo, bijaše dvije *mirijade mirijada*. ¹⁷Ovako u viđenju vidjeh konje i njihove jahače: imahu oklope ognjene, plavetne i sumporne boje; glave im kao u lavova, iz usta im sukljao oganj, dim i sumpor. ¹⁸Od ovih triju zala poginu trećina ljudi - od ognja, dima i sumpora što sukljahu konjima iz usta. ¹⁹Doista, snaga je ovim konjima u ustima i repovima: repovi im kao u zmija, s glavama kojima ude.

²⁰Ipak, preostali ljudi, što ne poginuše od tih zala, ne obratiše se od *djela ruku svojih*, da se više ne klanjaju zlodusima i kumirima - ni zlatnima, ni srebrnima, ni mjedenima, ni kamenima ni drvenima koji niti vide niti čuju nit hodaju - ²¹i ne obratiše se od svojih ubojstava ni od svojih čaranja ni od svoga bluda niti od svojih krađa.

Prijeti konačna kazna (Otk 10,1)

Otk 10.

I vidjeh drugoga jednog, snažnog anđela: silazio s neba ogrnut oblakom, na glavi mu duga, lice mu kao sunce, a noge kao ognjeno stupovlje; ²u ruci drži otvorenu knjižicu. I zakorači desnom nogom na more, lijevom na zemlju pa povika iza glasa kao kad lav riče. ³I kad povika, ogłosi se sedam gromova tutnjavom. ⁴A kad se oglosti sedam gromova, htjedoh pisati, ali začujem glas s neba: "Zapečati to što prozbori sedam gromova! Toga ne piši!" ⁵I onaj anđeo što ga vidjeh gdje stoji na moru i zemlji, *podigne k nebu desnicu* ⁶i *zakle se* *Živim u vijeke vjekova, koji stvori nebo i sve što je na njemu, zemlju i sve što je na njoj, more i sve što je u njemu*: "Neće više biti vremena! ⁷Nego - u dane kad se oglosti sedmi anđeo, čim zatrubi, dovršit će se otajstvo Božje kao što on to navijesti *slugama svojim prorocima*."

⁸I glas što ga začuh s neba opet prozbori sa mnom: "Idi, uzmi otvorenu knjigu iz ruke anđela što stoji na moru i na zemlji!" ⁹Pristupim k anđelu i zamolim ga da mi dade knjižicu. A on će mi: "Uzmi je i *progutaj!* Zagorčit će ti *utrobu*, ali će ti *u ustima biti slatka kao med*." ¹⁰Uzeh knjižicu iz ruke anđelove i *progutah je*. I *bijaše mi u ustima kao med slatka*, ali kad je progutah, zagorči mi *utrobu*. ¹¹I rečeno mi je: "Treba da ponovno prorokuješ proti pucima i narodima i kraljevima mnogim!"

Dva svjedoka (Otk 11,1)

Otk 11.

I dana mi je trska slična palici i rečeno mi je: "Ustani i izmjeri hram Božji i žrtvenik i poklonike u njemu! ²Vanjsko dvorište hrama mimoiđi, ne mjeri ga jer je dano poganima: gazit će svetim gradom četrdeset i dva mjeseca. ³I ja ću poslati dva svoja svjedoka da, obučeni u kostrijet, prorokuju tisuću dvjesto i šezdeset dana. ⁴Oni su *dvije masline i dva svijećnjaka* što stoje pred Gospodarom zemlje. ⁵Ako im tko hoće nauditi, oganj suče iz usta njihovih i proždire njihove neprijatelje. Doista, htjedne li im tko nauditi, tako treba da pogine. ⁶Oni imaju vlast zaključati nebo da ne pada kiša dok prorokuju; imaju vlast pretvoriti vode u krv i udariti zemlju kojim god zlom kad god htjednu.

⁷A kada dovrše svoje svjedočanstvo, Zvijer koja izlazi iz Bezdana *zaratit će s njima, pobijediti ih i ubiti*. ⁸I njihova će trupla ležati na trgu grada velikoga koji se duhovno zove Sodoma i Egipat, gdje je i Gospodin njihov rasset. ⁹Ljudi iz svih puka i plemena i jezika i naroda gledat će njihova trupla tri i pol dana i neće dopustiti da im se trupla u grob polože. ¹⁰Pozemljari će se radovati i veseliti zbog njihove nesreće i darivati jedan drugoga jer su ta dva proroka zadavala muku pozemljarima. ¹¹Ali nakon tri i pol dana *duh životni od Boga uđe u njih i stadoše na noge* te strah velik obuze one koji ih promatrahu. ¹²I začuše glas s neba silan: "Uziđite ovamo!" I uziđoše na oblaku u nebo na očigled svojih neprijatelja. ¹³U taj čas nastade velik potres: pade desetina grada, a u potresu poginu sedam tisuća ljudi. Preživjele spopade strah te proslaviše Boga nebeskoga.

Sedma trublja (Otk 11,14)

¹⁴Drugi Jao prođe. Evo, treći Jao dolazi ubrzo!

¹⁵I sedmi anđeo zatrubi. I na nebu odjeknuše silni glasovi:

"Uspostavljeno je nad svijetom kraljevstvo
Gospodara našega i Pomazanika njegova
i kraljevat će u vijeke vjekova!"

¹⁶Tada dvadeset i četiri starješine, što pred Bogom sjedoše na prijestolja, ¹⁷padoše ničice i pokloniše se Bogu govoreći.

"Zahvaljujemo ti, Gospodaru,
Bože, Svevladaru,
koji jesi i koji bijaše,

zato što uze u ruke
moć svoju veliku
i zakralji se!

¹⁸Gnjevili se narodi,
ali dođe srdžba tvoja
i čas da se sudi mrtvima
i naplata dade *slugama tvojim prorocima*
i svetima
i svima *koji se boje imena tvojega,*
malima i velikima;
i da se unište
oni koji kvare zemlju."

¹⁹I otvori se hram Božji na nebu i pokaza se Kovčeg saveza njegova u hramu njegovu te udare munje i glasovi i gromovi i potres i tuča velika.

Žena i Zmaj (Otk 12,1)

Otk 12.

I znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. ²Trudna *više u porođajnim bolima* i mukama *rađanja*. ³I pokaza se drugo znamenje na nebu: gle, Zmaj velik, ognjen, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, ⁴a rep mu povlači trećinu *zvijezda nebeskih - i obori ih na zemlju*. Zmaj stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete.

⁵I ona *porodi sina, muškića*, koji će *vladati svim narodima palicom gvozdеноm*. I Dijete njeno bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu. ⁶A Žena pobježe u pustinju gdje joj Bog pripravi sklonište da se ondje hrani tisuću dvjesti i šezdeset dana. ⁷I nastaje rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ⁸ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. ⁹Zbačen je Zmaj veliki, Stara zmija - imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta. Bačen je na zemlju, a s njime su bačeni i anđeli njegovi.

¹⁰I začujem glas na nebu silan: "Sada nastaje spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova! Jer zbačen je tužitelj braće naše koji ih je dan i noć optuživao pred Bogom našim. ¹¹Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva: nisu ljubili života svoga - sve do smrti. ¹²Zato veselite se, nebesa i svi nebesnici! A jao vama, zemljo i more, jer Đavao siđe k vama, gnjevan veoma, znajući da ima malo vremena!"

¹³Kad Zmaj vidje da je zbačen na zemlju, stade progoniti Ženu koja rodi muškića. ¹⁴No Ženi bijahu dana dva velika krila orlujka da odleti u pustinju, u svoje sklonište gdje se, sklonjena od Zmije, hrani *jedno vrijeme i dva vremena i polovicu vremena*. ¹⁵I Zmija iz usta pusti za Ženom vodu poput rijeke da je rijeka odnese. ¹⁶Ali zemlja priteče u pomoć Ženi: otvori usta i popi rijeku što je Zmaj pusti iz usta. ¹⁷I razgnjevi se Zmaj na Ženu pa ode i zarati se s ostatkom njezina potomstva, s onima što čuvaju Božje zapovijedi i drže svjedočanstvo Isusovo.

¹⁸I stade na morski žal.

Zmaj i Zvijer (Otk 13,1)

Otk 13.

I vidjeh: *iz mora Zvijer izlazi* sa deset rogova i sedam glava; na rogovima joj deset kruna, na glavama bogohulna imena. ²Ta Zvijer što je vidjeh bijaše nalik na *leoparda*, noge joj kao *medvjede*, usta kao usta *lavlja*. Zmaj joj dade svoju silu i prijestolje i vlast veliku. ³Jedna joj glava bijaše kao na smrt zaklana, ali joj se smrtna rana zaliječila. Sva se zemlja, začuđena, zanišla za Zvijeri ⁴i svi se pokloniše Zmaju koji dade takvu vlast Zvijeri. Pokloniše se i Zvijeri govoreći: "Tko je kao Zvijer! Tko bi smio ratovati s njom?" ⁵I dana su joj *usta da govori drskosti i hule* i dana joj je vlast da to čini četrdeset i dva mjeseca. ⁶I ona otvori usta da huli Boga, da huli ime njegovo, njegov Šator i nebesnike. ⁷I dano joj je *da se zarati sa svecima i da ih pobijedi*. Dana joj je vlast nad svakim plemenom i pukom i jezikom i narodom: ⁸da joj se poklone svi pozemljari, oni kojima ime nije zapisano u knjizi života zaklanog Jaganjca, od postanka svijeta.

⁹Tko ima uho, nek poslušaj! ¹⁰*Je li tko za progonstvo, u progonstvo će ići! Je li tko za mač*, da bude pogubljen, *mačem* će biti pogubljen! U tom je postojanost i vjera svetih.

¹¹I vidjeh: druga jedna Zvijer uzlazi iz zemlje, ima dva roga poput jaganjca, a govori kao Zmaj. ¹²Vrši svu vlast one prve Zvijeri, u njejoj nazočnosti. Prisiljava zemlju i sve pozemljare da se poklone prvoj Zvijeri kojoj ono zacijeli smrtna rana. ¹³Čini znamenja velika: i oganj spušta s neba na zemlju naočigled ljudi. ¹⁴Tako zavodi pozemljare znamenjima koja joj je dano činiti u nazočnosti Zvijeri: svjetuje pozemljare da načine kip Zvijeri koja bijaše udarena mačem, ali preživje. ¹⁵I dano joj je udahnuti

život kipu Zvijeri te kip Zvijeri progovori i poubija sve koji se god ne klanjaju kipu Zvijeri. ¹⁶Ona postiže da se svima - malima i velikima, bogatima i ubogima, slobodnjacima i robovima - udari žig na desnicu ili na čelo, ¹⁷i da nitko ne mogne kupovati ili prodavati osim onog koji nosi žig s imenom Zvijeri ili s brojem imena njezina.

¹⁸U ovome je mudrost: u koga je uma, nek odgoneta broj Zvijeri. Broj je to jednog čovjeka, a broj mu je šest stotina šezdeset i šest.

Pratnja Jaganjčeva (Otk 14,1)

Otk 14.

I vidjeh: gle, Jaganjac stoji na gori Sionu, a s njime sto četrdeset i četiri tisuće - na čelima im napisano ime njegovo i ime Oca njegova! ²I začujem s neba glas, *kao šum voda mnogih* i tutnjavu silna groma; glas taj koji začuh bijaše kao glas citraša što sviraju na citrama. ³Pjevali su *pjesmu novu* pred prijestoljem i pred četiri bića i pred starješinama. Nitko ne mogaše naučiti te pjesme doli one sto četrdeset i četiri tisuće - otkupljeni sa zemlje. ⁴Ti se ne okaljaše sa ženama, djevcu su! Oni prate Jaganjca kamo god pođe. Otkupljeni su od ljudi kao prvine Bogu i Jaganjcu; ⁵*na ustima se njihovim laž ne nađe*, neporočni su.

Anđeli navješćuju čas suda (Otk 14,6)

⁶I vidjeh: drugi jedan anđeo leti posred neba s evanđeljem vječnim da ga proglasi svim pozemljarijama, svakom narodu i plemenu i jeziku i puku. ⁷Viče iza glasa: "Bojte se Boga i dajte mu slavu jer dođe čas suda njegova! I poklonite se njemu *koji stvori nebo i zemlju i more i izvore voda!*"

⁸Za njim eto drugog anđela koji govori: "*Pade, pade Babilon, veliki koji vinom gnjeva i bluda svojega opi sve narode!*" ⁹Za njima eto i trećeg anđela koji vikaše iza glasa: "Tko god se klanja Zvijeri i kipu njezinu te primi žig na čelo ili ruku, ¹⁰*pit će vino gnjeva Božjega, nerazvodnjeno, natočeno već u čaši srdžbe njegove!* I bit će udaren na muke *u ognju i sumporu* svetim anđelima naočigled i naočigled Jaganjcu. ¹¹*Dim muke njihove suklja u vijekove vjekova.* Ni danju ni noću nemaju počinka oni koji se klanjaju Zvijeri i kipu njezinu i tko god primi žig s imenom njezinim." ¹²U tom je postojanost svetih - onih što čuvaju zapovijedi Božje i vjeru Isusovu.

¹³I začujem glas s neba: "Piši! Od sada blaženi mrtvi koji umiru u Gospodinu! Da, govori Duh, neka otpočinu od svojih trudova! Jer prate ih djela njihova!"

Kosidba pogana (Otk 14,14)

¹⁴I vidjeh: gle, bijel oblak, a na oblak sjede Netko *kao Sin Čovječji*; na glavi mu zlatan vijenac, u ruci oštar srp. ¹⁵I drugi jedan anđeo iziđe iz hrama vičući iza glasa onomu što sjedi na oblaku: "Mahni srpom i žanji jer dođe čas žetvi, zrela je žetva zemaljska!" ¹⁶I onaj što sjedi na oblaku baci srp na zemlju i zemlja bi požnjevena.

¹⁷I drugi jedan anđeo iziđe iz hrama nebeskoga. I on imaše oštar srp. ¹⁸I od žrtvenika iziđe drugi anđeo - onaj koji ima vlast nad ognjem - pa povika iza glasa onomu, s oštrim srpom: "Mahni oštrim srpom i poberi grozdove u vinogradu zemaljskom jer sazri grožđe!" ¹⁹I anđeo baci srp na zemlju i obra vinograd zemaljski, a obrano baci u veliku kacu gnjeva Božjega. ²⁰Gazila se kaca izvan grada te poteče krv iz kace konjima do uzda, tisuću i šest stotina stadija uokolo.

Mojsijev i Jaganjčev hvalospjev (Otk 15,1)

Otk 15.

I vidjeh drugo znamenje na nebu, veliko i čudesno: sedam anđela sa sedam zala posljednjih - s njima se navršuje gnjev Božji. ²I vidjeh kao neko more od prozirca pomiješano s ognjem. Oni koji pobijediše Zvijer i kip njezin i broj imena njezina stoje u moru od prozirca s citrama Božjim u ruci. ³Pjevaju pjesmu Mojsija, sluge Božjega, i pjesmu Jaganjčevu:

"Velika su i čudesna djela tvoja,
Gospodine, Bože, Sjevladaru!
Pravedni su i istiniti putovi tvoji,
Kralju naroda!

⁴*Tko da te se ne boji, Gospodine,*
tko da ne slavi ime tvoje!
Ti si jedini svet!
I zato svi će narodi doći
i klanjati se pred tobom
jer se očitovahu pravedna djela tvoja!"

Sedam čaša gnjeva Božjega (Otk 15,5)

⁵Nakon toga vidjeh: otvori se hram Šatora svjedočanstva na nebu! ⁶Iziđe sedam anđela sa sedam zala iz hrama; odjeveni bijahu u blistav bijeli lan, oko prsiju opasani zlatnim pojasom. ⁷Jedno od četiri bića dade sedmorici anđela sedam zlatnih čaša, punih gnjeva Boga koji živi u vijeke vjekova. ⁸*I hram se napuni dimom* od Slave Božje i od njegove snage te nitko ne mogaše ući u hram dok se ne navrši sedam zala sedmorice anđela.

Otk 16.

I začujem iz hrama jak glas koji viknu sedmorici anđela: "Hajdete, izlijte sedam čaša gnjeva Božjega na zemlju!"

²Ode prvi i izli svoju čašu na zemlju. I pojavi se čir, koban i bolan, na ljudima što nose žig Zvijerin i klanjaju se kipu njezinu.

³Drugi izli svoju čašu na more. I ono posta krv kao krv mrtvačeva te izginu sve živo u moru.

⁴Treći izli svoju čašu na rijeke i izvore voda. I postadoše krv. ⁵I začujem anđela voda gdje govori: "Pravedan si, *Ti koji jesi i koji bijaše*, Sveti, što si tako dosudio! ⁶Oni su prolili krv svetih i proroka i stoga ih krvlju napajaš! Zavrijedili su!"

⁷I začujem žrtvenik kako govori: "Da, Gospode, Bože, Svevladaru! Istiniti su i pravedni sudovi tvoji!"

⁸Četvrti izli svoju čašu na sunce. I suncu je dano da pali ljude ognjem. ⁹I silna je žega palila ljude te su hulili ime Boga koji ima vlast nad tim zlima, ali se ne obratiše da mu slavu dadu.

¹⁰Peti izli svoju čašu na prijestolje Zvijeri. I kraljevstvo joj prekriše tmine. Ljudi su grizli jezike od muke ¹¹i hulili Boga nebeskoga zbog muka i čireva, ali se ne obratiše od djela svojih.

¹²Šesti izli svoju čašu na Eufkrat, rijeku veliku. I presahnu voda te načini prolaz kraljima s istoka sunčeva. ¹³I vidjeh: iz usta Zmajevih i iz usta Zvijerinih i iz usta Lažnoga proroka izlaze tri duha nečista, kao žabe. ¹⁴To su dusi zloduha što čine znamenja, a pođoše sabrati kraljeve svega svijeta na rat za Dan veliki Boga Svevladara.

¹⁵Evo dolazim kao tat! Blažen onaj koji bdije i čuva haljine svoje da ne ide gol te mu se ne vidi sramota!

¹⁶I skupiše ih na mjesto koje se hebrejski zove Harmagedon.

¹⁷I sedmi izli svoju čašu na zrak. Uto iz hrama, s prijestolja, iziđe jak glas i viknu: "Svršeno je!" ¹⁸I udariše munje i glasovi i gromovi i nasta potres velik, *kakva ne bijaše otkako je ljudi* - tako bijaše silan potres taj.

¹⁹I prasnu natroje grad veliki i gradovi naroda padoše. Spomenu se Bog Babilona velikoga da mu dade piti iz čaše vina gnjevnog srdžbe Božje.

²⁰I pobjegoše svi otoci, iščezoše gore, ²¹a iz neba se spusti na ljude tuča velika, poput talenta. Ljudi su hulili Boga zbog zla tuče jer zlo njezino bijaše silno veliko.

2. KAZNA BABILONA (Otk 17,1)

Bludnica velika (Otk 17,1)

Otk 17.

I dođe jedan od sedam anđela što nose sedam čaša i prozbori mi: "Dođi pokazat ću ti sud nad Bludnicom velikom što *sjedi nad vodama velikim*, ²s kojom su bludničili kraljevi zemlje i pozemljari se *opiše vinom* bluda njezina." ³I odnese me u duhu u pustinju. Tu vidjeh Ženu koja sjede na skrletnu Zvijer, punu bogohulnih imena, sa sedam glava i deset rogova. ⁴Žena bijaše odjevena u grimiz i skrlet, sva u zlatu, dragom kamenju i biserju. U ruci joj zlatna čaša puna gnusobe i nečisti bluda njezina. ⁵Na čelo joj napisano ime - tajna: "Babilon veliki, mati bludnica i gnusoba zemljinih." ⁶I vidjeh: Žena je pijana od krvi svetih i od krvi svjedoka Isusovih. Kad je vidjeh, čudom se silnim začudih. ⁷Nato će mi anđeo: "Što se čudiš? Ja ću ti kazati tajnu te žene i Zvijeri koja je nosi, Zvijeri sa sedam glava i deset rogova."

Zvijer i Bludnica (Otk 17,9)

⁸"Zvijer koju vidje bijaše i više nije; zamalo izlazi iz Bezdana i ide u propast. I zapanjit će se pozemljari - oni kojima ime, od postanka svijeta, nije zapisano u knjigu života - kad vide da Zvijer bijaše i više nije, a opet je tu.

⁹Tu se hoće mudre pameti! Sedam glava sedam je bregova na kojima žena sjedi. A i sedam kraljeva: ¹⁰pet ih već pade, jedan jest, a jedan još ne dođe: kada dođe, ostati mu je zamalo. ¹¹I Zvijer koja bijaše i više nije, osma je, a iz broja je njih sedmero, i ide u propast. ¹²*Deset rogova* što ih vidje *deset je kraljeva*; oni još ne primiše kraljevstva, ali će - samo za jedan sat - primiti vlast kao kraljevi zajedno sa Zvijeri. ¹³Jedne su misli: svu svoju silu i vlast predati Zvijeri. ¹⁴Ratovat će protiv Jaganjca,

ali će ih pobijediti Jaganjac - i njegovi pozvanici, izabranici, vjernici - jer on je *Gospodar gospodara i Kralj kraljeva*." ¹⁵I reče mi anđeo: "Vode što ih vidje, na kojima Bludnica sjedi, to su puci i mnoštva i narodi i jezici. ¹⁶I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer - oni će zamrziti Bludnicu, opustošiti je i ogoliti, najesti se mesa njezina i ognjem je spaliti. ¹⁷Jer Bog im u srce stavi izvršiti naum njegov: da jednodušno predadu kraljevstvo svoje Zvijeri dok se ne ispune riječi Božje. ¹⁸Žena koju vidje grad je veliki što kraljuje nad kraljevima zemaljskim."

Anđeo navješćuje pad Babilona - Bludnice (Otk 18,1)

Otk 18.

Nakon toga vidjeh: jedan drugi anđeo silazi s neba s moći velikom! Sva se zemlja zasnijetila od njegova sjaja. ²On povika iza glasa: "*Pade, pade Babilon veliki* - Bludnica - i postade prebivalištem zloduha, nastambom svih duhova nečistih, nastambom svih ptica nečistih mrskih ³jer se gnjevnim vinom bluda njezina opiše narodi; s njom su bludničili svi kraljevi zemaljski, a trgovci se zemaljski obogatiše od silna raskošja njezina."

Narod Božji mora bježati (Otk 18,4)

⁴Začujem i drugi glas s neba: "Izidite iz nje, narode moj, da vas ne zadese zla njezina te ne budete suzajedničari grijeha njezinih! ⁵Jer njezini grijesi *do neba dopriješe* i spomenu se Bog zločina njezinih.

⁶*Vratite joj milo za drago*, naplatite joj dvostruko po djelima! U čašu u koju je ona natakala natočite dvostruko! ⁷Koliko se razmetala sjajem i raskoši, toliko joj zadajte muka i jada! Jer u srcu je svome govorila: 'Na prijestolju sjedim kao kraljica i *nikad neću obudovjeti*, jad me nikada zadesiti neće!' ⁸Stoga *u isti će je dan* zla zadesiti: smrt i jad i glad te će sva u ognju biti spaljena. Jer silan je Gospod, Bog, Sudac njezin!"

Tužaljke nad Babilonom - Bludnicom (Otk 18,9)

⁹I plakat će i naricati za njom kraljevi zemlje što su s njome bludničili i raskošno živjeli kad gledali budu dim požara njezina. ¹⁰Prestrašeni mukama njezinim, izdaleka će stajati i naricati: "Jao, jao, grade veliki, Babilone, grade silni! Kako li te u tren oka stiže osuda!"

¹¹I trgovci zemaljski plaču nad njom i tuguju jer im trga nitko više ne kupuje: ¹²ni zlata, ni srebra, ni dragoga kamenja, ni biserja, ni tanana lana, ni grimiza, ni svile, ni skrleta: nit ikakva mirisava drveta, nit ikakva predmeta od slonove kosti, nit ikakva predmeta od skupocjena drveta, nit od mjedi, nit od željeza, nit od mramora; ¹³ni cimeta, ni balzama, ni miomirisa, ni pomasti, ni tamjana, ni vina, ni ulja, ni bijeloga brašna, ni pšenice; ni goveda, ni ovaca, ni konja, ni kočija, ni roblja nit ikoje žive duše.

¹⁴"Voće za kojim ti duša žudjela pobježe od tebe, sav raskoš i sjaj propade ti - ne, nema ga više!"

¹⁵Trgovci što svim tim trgovahu, što ih ona obogati, izdaleka će stajati, prestrašeni mukama njezinim, plakat će i tugovati: ¹⁶"Jao, jao, grade veliki, odjeveni nekoć u lan tanan i grimiz i skrlet, nakićeni zlatom i dragim kamenjem i biserjem! ¹⁷U tren oka opustje toliko bogatstvo!"

I svi kormilari i putnici, svi mornari i moreplovci izdaleka stoje ¹⁸i, gledajući dim njezina požara, zapomažu: "Koji li je grad sličan gradu ovom velikom?" ¹⁹I posuše glavu pepelom te plačući i tugujući viknuše: "Jao, jao, grada li velikoga! Dragocjenostima se njegovim obogatiše svi posjednici morskih brodova, a evo - u tren oka opustje!"

²⁰Veseli se nad njom, nebo, i svi sveti i apostoli i proroci jer Bog osudivši nju, vama pravo dosudi!

²¹I jedan snažan anđeo uze kamen, velik poput mlinskoga kamena, i baci ga u more govoreći: "Tako će silovito biti strovaljen Babilon, grad veliki, i nikada ga više biti neće!"

²²"Glas citraša i pjevača

i svirača i trubljača

u tebi se više neće čuti!

Obrtnik vješt kojem god umijeću

u tebi se više neće naći!

Klopot žrvnja

u tebi se više neće čuti!

²³*Svjetlost svjetiljke*

u tebi više neće sjati!

Glas zaručnika i zaručnice

u tebi se više neće čuti!

Jer trgovci tvoji bijahu velikaši zemlje

i čaranja tvoja zavedoše sve narode;

²⁴i u tebi se našla krv proroka i svetaca

i svih zaklanih na zemlji."

Pobjednička pjesma u nebu (Otk 19,1)

Otk 19.

Nakon toga začujem kao jak glas silnoga mnoštva na nebu:

"Aleluja!

Spasenje i slava i moć Bogu našem!

²Doista, istiniti su i pravedni

sudovi njegovi

jer osudi veliku Bludnicu,

što pokvari zemlju bludom svojim,

i osveti na njoj krv slugu svojih!"

³I ponove:

"Aleluja!

Dim njezin suklja u vijeke vjekova!"

⁴Nato starješine, njih dvadesetčetvorica, i ona četiri bića padoše ničice i pokloniše se Bogu, koji sjedi na prijestolju, govoreći: "Amen! Aleluja!" ⁵I s prijestolja iziđe glas:

"Hvalite Boga našega,

sve sluge njegove,

svi koji se njega božite,

i mali i veliki!"

⁶I začuh kao glas silna mnoštva *i kao šum voda mnogih* i kao prasak gromova silnih:

"Aleluja!

Zakraljeva Gospod,

Bog naš Svevladar!

⁷Radujmo se i kličimo

i slavu mu dajmo

jer dođe svadba Jaganjčeva,

opremila se Zaručnica njegova!

⁸Dano joj je odjenuti se u lan tanan,

blistav i čist!"

A lan - pravedna su djela svetih.

⁹I reče mi: "Piši! Blago onima koji su pozvani na svadbenu gozbu Jaganjčevu!" I reče mi: "Ove su riječi istinite, Božje." ¹⁰Padoh mu pred noge da mu se poklonim. A on će mi: "Nipošto! Sluga sam kao i ti i braća tvoja koja imaju svjedočanstvo Isusovo. Bogu se pokloni!" Jer svjedočanstvo Isusovo duh je proročki.

3. ISTREBLJENJE POGANSKIH NARODA (Otk 19,11)

Prvi boj za dovršenje djela Božjega (Otk 19,11)

¹¹I vidjeh: nebo otvoreno - i gle, *konj bijelac*, a na nj sjeo On, zvani Vjerni i Istiniti, a *sudi* i vojuje *po pravdi*; ¹²oči mu plamen ognjeni, na glavi mu mnoge krune; nosi napisano ime kojeg nitko ne zna doli on sam; ¹³ogrnut je *ogrtačem krvlju* natopljenim; ime mu: Riječ Božja. ¹⁴Prate ga na bijelcima Vojske nebeske, odjevene u lan tanan, bijel i čist. ¹⁵Iz usta mu izlazi oštar mač kojim će posjeći *narode*. *Vladat će njima palicom gvozdenu*. On *gazi u kaci* gnjevne srdžbe Boga Svevladara. ¹⁶Na ogrtač, o boku, napisano mu ime: *"Kralj kraljeva i Gospodar gospodara."*

¹⁷I vidjeh jednog anđela: stajao je na suncu vičući iza glasa svim *pticama* što nebom lete: "Ovamo! *Skupite se na veliku gozbu Božju* ¹⁸*da se najedete mesa kraljeva*, i mesa vojvoda, i mesa mogućnika, i mesa konja i konjanika njihovih, i mesa svih mogućih ljudi, slobodnjaka i robova, malih i velikih!" ¹⁹I vidjeh: Zvijer i kraljevi zemlje i vojske njihove skupiše se u boj da se zarate s Onim što sjedi na konju i s vojskom njegovom. ²⁰I Zvijer bi uhvaćena, a s njom i Lažni prorok koji je u njejoj nazočnosti činio znamenja i njima zavodio one što su primili žig Zvijeri i klanjali se njezinu kipu. Živi su oboje bačeni u ognjeno jezero što gori sumporom. ²¹A drugi su posječeni mačem što iziđe iz usta Onoga koji sjedi na konju i sve se ptice nasitiše mesa njihova.

Tisućgodišnje kraljevstvo (Otk 20,1)

Otk 20.

I vidjeh anđela: siđe s neba s ključima Bezdana i s velikim okovima u ruci. ²Zgrabi Zmaja, Staru zmiju, to jest Đavla, Sotonu, i okova ga za tisuću godina. ³Baci ga u Bezdani koji nad njim zatvori i zapečati da više ne zavodi narode dok se ne navrší tisuću godina. Nakon toga ima biti odriješen za malo vremena.

⁴I vidjeh prijestolja - onima što sjedoše na njih dano je suditi - i duše pogubljenih zbog svjedočanstva Isusova i zbog Riječi Božje i sve koji se ne pokloniše Zvijeri ni kipu njezinu te ne primiše žiga na čela svoja ni na ruke. Oni oživješe i zakraljevaše s Kristom tisuću godina. ⁵Drugi mrtvi ne oživješe dok se ne navrši tisuću godina. To je ono prvo uskrsnuće. ⁶Blažen i svet onaj tko je dionik toga prvog uskrsnuća! Nad njim druga smrt nema vlasti: oni će biti svećenici Božji i Kristovi i s njime će kraljevati tisuću godina.

Drugi boj za dovršenje djela Božjega (Otk 20,7)

⁷A kad se navrši tisuću godina, Sotona će iz svoga zatvora biti pušten: ⁸izići će zavesti narode sa četiri kraja zemlje, *Goga i Magoga*, i skupiti ih u boj. Bit će ih kao pijeska morskoga. ⁹Skupiše se na prostrano polje zemlje i opkoliše tabor svetih i ljubljeni grad. Ali oganj siđe s neba te ih proguta. ¹⁰A njihov zavodnik, Đavao, bačen bi u jezero ognjeno i sumporno, gdje se nalaze i Zvijer i Lažni prorok: ondje će se mučiti danju i noću u vijeke vjekova.

Sud nad narodima (Otk 20,11)

¹¹I vidjeh veliko bijelo prijestolje i Onoga što sjede na nj: pred licem njegovim pobježe zemlja i nebo; ni mjesta im se više ne nađe. ¹²I vidjeh mrtve, velike i male: stoje pred prijestoljem, a knjige se otvoriše. I otvori se jedna druga knjiga, knjiga života. I mrtvi bijahu suđeni po onome što stoji napisano u knjigama, *po djelima svojim*. ¹³More predade svoje mrtvace, a Smrt i Podzemlje svoje: i svaki bi suđen *po djelima svojim*. ¹⁴A Smrt i Podzemlje bili su bačeni u jezero ognjeno. Jezero ognjeno - to je druga smrt: ¹⁵tko se god ne nađe zapisan u knjizi života, bio je bačen u jezero ognjeno.

4. NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA (Otk 21,1)

Nebeski Jeruzalem (Otk 21,1)

Otk 21.

I vidjeh *novu nebo i novu zemlju* jer - prvo nebo i prva zemlja uminu; ni mora više nema. ²I *Sveti grad*, novi Jeruzalem, vidjeh: silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica nakićena za svoga muža. ³I začujem jak glas s prijestolja:

"Evo Šatora Božjeg s ljudima!

On će prebivati s njima:

oni će biti narod njegov,

a on će biti Bog s njima.

⁴I *otrt će im svaku suzu s očiju*

te smrti više neće biti,

ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti

jer - prijašnje uminu."

⁵Tada Onaj što sjedi na prijestolju reče:

"Evo, sve činim novo!"

I doda: *"Napiši: Ove su riječi*

vjerne i istinite." ⁶I još mi reče:

"Svršeno je!

Ja sam Alfa i Omega,

Početak i Svršetak!

Ja ću žednomu dati

s izvora vode života zabadava.

⁷To će biti baština pobjednikova.

I ja ću njemu biti Bog,

a on meni sin.

⁸Kukavicama pak, nevjernima i okaljanima,

ubojicama, bludnicima,

vračarima i idolopoklonicima

i svim lažljivcima

udio je u jezeru

što gori ognjem i sumporom.

To je druga smrt."

Novi Jeruzalem (Otk 21,9)

⁹I dođe jedan od sedam anđela što imaju sedam čaša punih zala konačnih te progovori sa mnom: "Dođi, pokazat ću ti Zaručnicu, Ženu Jaganjčevu!" ¹⁰I prenese me u duhu na goru veliku, visoku i pokaza mi sveti grad Jeruzalem: silazi s neba od Boga, ¹¹sav u slavi Božjoj, blistav poput dragoga kamena, kamena slična kristalnom jaspisu; ¹²Okružen zidinama velikim i visokim, sa dvanaest vrata: na vratima dvanaest anđela i napisana imena dvanaest plemena Izraelovih. ¹³Od istoka vrata troja, od sjevera vrata troja, od juga vrata troja, od zapada vrata troja. ¹⁴Gradske su zidine imale dvanaest temelja, a na njima dvanaest imena dvanaestorice apostola Jaganjčevih.

¹⁵Moj subesjednik imaše mjeru, zlatnu trsku, da izmjeri grad, vrata njegova i zidine. ¹⁶Grad se stere u četvorini: dužina mu jednaka širini. On izmjeri trskom grad: dvanaest tisuća stadija - dužina mu i širina i visina jednaka. ¹⁷Izmjeri i njegove zidine: sto četrdeset i četiri lakta po čovjekovoj mjeri kojom je mjerio anđeo. ¹⁸Zidine su gradske sagrađene od jaspisa, a sam grad od čistoga zlata, slična čistu staklu. ¹⁹Temelji su gradskih zidina urešeni svakovrsnim dragim kamenjem: prvi je temelj od jaspisa, drugi od safira, treći od kalcedona, četvrti od smaragda, ²⁰peti od sardoniksa, šesti od sarda, sedmi od krizolita, osmi od berila, deveti od topaza, deseti od krizopraza, jedanaesti od hijacinta, dvanaesti od ametista. ²¹Dvanaest vrata - dvanaest bisera: svaka od svoga bisera. A gradski trg - čisto zlato, kao prozirno staklo.

²²Hrama u gradu ne vidjeh. Ta Gospod, Bog, Sjevladar, hram je njegov - i Jaganjac! ²³I gradu ne treba ni sunca ni mjeseca da mu svijetle. Ta Slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac! ²⁴Narodi će hoditi u svjetlosti njegovoj, a kraljevi zemaljski u nj donositi slavu svoju. ²⁵Vrata mu se ne zatvaraju obdan, a noći ondje i nema. ²⁶U nj će se donijeti slava i čast naroda. ²⁷Ali u nj neće unići ništa nečisto i nijedan tko čini gadost i laž, nego samo oni koji su zapisani u Jaganjčevoj knjizi života.

Otk 22.

I pokaza mi rijeku vode života, bistru kao prozirac: izvire iz prijestolja Božjeg i Jaganjčeva. ²Posred gradskoga trga, s obje strane rijeke, stablo života što rodi dvanaest puta, svakog mjeseca svoj rod. A lišće stabla za zdravlje je narodima. ³I neće više biti nikakva prokletstva. I prijestolje će Božje i Jaganjčevo biti u gradu i sluga će mu se njegove klanjati ⁴i gledati lice njegovo, a ime će im njegovo biti na čelima. ⁵Noći više biti neće i neće trebati svjetla od svjetiljke ni svjetla sunčeva: obasjavat će ih Gospod Bog i oni će kraljevati u vijeke vjekova.

⁶I reče mi: "Ove su riječi vjerne i istinite jer Gospod Bog, nadahnitelj proroka, posla svoga anđela da on pokaže slugama njegovim što se ima dogoditi ubrzo. ⁷I evo, dolazim ubrzo! Blago onomu koji čuva riječi proroštva ove knjige!"

⁸Ja, Ivan, čuo sam i vidio sve ovo. I kad sam to vidio i čuo, padoh pred noge anđelu koji mi to pokaza da mu se poklonim. ⁹A on će mi: "Nipošto! Sluga sam kao i ti i braća tvoja proroci i svi koji čuvaju riječi ove knjige. Bogu se pokloni!"

¹⁰A zatim će mi: "Ne zapečati riječi proroštva ove knjige jer - vrijeme je blizu! ¹¹Nepravедnik neka samo i dalje čini nepravdu! Okaljan neka se i dalje kalja! Pravednik neka i dalje živi pravedno! Svet neka se i dalje posvećuje!"

¹²"Evo, dolazim ubrzo i plaća moja sa mnom: naplatit ću svakom po njegovu djelu!"

¹³"Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak! ¹⁴Blago onima koji peru svoje haljine: imat će pravo na stablo života i na vrata će smjeti u grad! ¹⁵Vani pak ostaju psi i vračari, bludnice, ubojice i idolopoklonici i tko god ljubi i čini laž."

ZAVRŠETAK (Otk 22,16)

¹⁶"Ja, Isus, poslah anđela svoga posvjedočiti ovo po crkvama. Ja sam korijen i izdanak Davidov, sjajna zvijezda Danica."

¹⁷I Duh i Zaručnica govore: "Dođi!" I tko ovo čuje, neka rekne: "Dođi!"

Tko je žedan, neka dođe; tko hoće, neka zahvati vode života zabadava!

¹⁸Ja svjedočim svakomu tko sluša riječi proroštva u ovoj knjizi: Tko ovomu što doda, Bog će njemu dodati zla napisana u ovoj knjizi. ¹⁹I tko oduzme od riječi proroštva u ovoj knjizi, Bog će mu oduzeti udio na stablu života i na svetom gradu - na svemu što je napisano u ovoj knjizi.

²⁰Svjedok za sve ovo govori: "Da, dolazim ubrzo!"

Amen!

Dođi, Gospodine Isuse!

²¹Milost Gospodina Isusa sa svima!